

ବିରଳ ରୂପକ

ପାରମିତା ଶତପଥୀ

“ତେର ଦିନକୁ ଓଡ଼ିଆ କଥାସାହିତ୍ୟରେ
 ନିଜକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିସାରିଛା’ତି ପାରମିତା ।
 ‘ଚିଚିଧ ଅସ୍ତ୍ରପୁ’ (୧୯୯୭) ଓ ‘ଗାନ୍ଧୀଶିଳା’
 (୨୦୦୦) ପରେ ‘ବିରଳ ରୂପକ’ ହେଉଛି
 ତା’ଙ୍କର ତୃତୀୟ ଗଳ୍ପ ସଂକଳନ । ପାରମିତାଙ୍କ
 କାହାଣୀର ପରିସର ଗାଁରୁ ସହର, ଦେଶରୁ
 ଦେଶାନ୍ତର । ଜୀବନ ଓ ଜଗତର ଅକ୍ଳୁହା,
 ଅସରା ଅନୁଭୂତି ତା’ଙ୍କର ପୁଂଜି । କେତେ
 ବାଗରେ ପାଠକକୁ ଚିହ୍ନର ଆପଣାର ଗଳ୍ପ
 ଭିତରକୁ ଟାଣି ନିଆ’ତି ପାରମିତା; ଅଥଚ
 ଚାହିଁଲା ବେଳକୁ ସେ ସେଠି ଆଆ’ତି
 କୁଟିତ । ତେଣିକି ନିଜ ଗଳ୍ପ ନିଜେ ପଢୁଥାଏ
 ମୋହାବିଷ୍ଠ ପାଠକ । ତା’ଙ୍କର ବେଶ୍ କେତେକ
 ଗଳ୍ପ ପ୍ରାକ୍-କଳ୍ପିତ ପରିଣତିରେ ନ ପହଂଚାଇ
 ପାଠକକୁ ହଠାତ୍‌ସବାବ୍ କରିଦିଏ ଓ ଏହି
 ବିଶେଷ କାରଣରୁ ପୂର୍ବ ପାଢ଼ିର ଗଳ୍ପଠାରୁ
 ପାରମିତାଙ୍କ ଗଳ୍ପ ନିଆରା ହୋଇଉଠେ ।
 ଗାନ୍ଧୀରେ ତା’ଙ୍କର ତର ଖୋଜି କେବେକେବେ
 ଛପି ରହେ ଚୋରା-ମାଦକ; ଯାହା
 ବିସ୍ମୃତ ହୋଇଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟକରେ ପାଠକକୁ ।
 ଶବ୍ଦରେ ପାରମିତା cosmopolitan; ଏକା
 ଗୋଠରେ ଆକଟି ରଖୁଥାନ୍ତି ଦେଶୀ-
 ବିଦେଶୀ, ଗ୍ରାମୀଣ-ଅଭିଜାତ-ବହୁବର୍ଣ୍ଣର
 ଶବ୍ଦକୁ । ଶରୀରୀ ହୋଇ ବି ତା’ଙ୍କ ପ୍ରେମର
 ସବୁ ସର୍ତ୍ତ ମନେହୁଏ ଅଶରୀରୀ । ଏକ
 ପରିଶୀଳିତ ଚିଆରାପଣରେ ସେ ଅତିକ୍ରମ
 କରିଯାଆ’ତି ବର୍ଣ୍ଣନାର ସଂରାବ୍ୟ
 ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟତାକୁ; ସଂଘାରେ ଏଡ଼ିଯାଆ’ତି
 ଅସଂଘାକୁ । ରୂପରୁ ରୂପକ ଆଡ଼କୁ ଉତ୍ତରିତ
 ପାରମିତାଙ୍କର ‘ବିରଳ ରୂପକ’କୁ ଅଧିକ
 ପାଠକ ଲୋଡ଼ି ବସିବେ; ପ୍ରତ୍ୟୟର ଏ ଦୃଢ଼ତା
 ଆମର ରହିଛି ।”

- ପ୍ରକାଶକ

ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ସଦାଶିଖି
ଶ୍ରୀ ଶରଣାତ୍ମୀ ଶ୍ରୀମଦାମ୍ବୁ
ପ୍ରଜ୍ଞା ଓ ଶ୍ରୀମଦାମ୍ବୁ —

ବିରଳ ରୂପକ

ବିରଳ ରୂପକ

ପାରମିତା ଶତପଥୀ

ବିଦ୍ୟାପୁରୀ

BIRALA RUPAKA
A short story collection
by Paramita Satpathy
Published by Vidyapuri, Cuttack 753002

ISBN 81-7411-422-X

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ
ଫେବୃଆରୀ ୨୦୦୩

ପ୍ରକାଶକ
ପୀତାମ୍ବର ମିଶ୍ର
ବିଦ୍ୟାପୁରୀ
ବାଲୁବଜାର, କଟକ ୭୫୩୦୦୨

ଲିପିସଂଯୋଜନ
ବିଦ୍ୟାଶ୍ରୀ ତ୍ରିଟିପି ସେଣ୍ଟର
ଆଲୀମତାନ୍ବଜାର, କଟକ ୭୫୩୦୦୨

ମୁଦ୍ରଣ
ରେନ୍‌ବୋ ଅପ୍‌ସେଟ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର

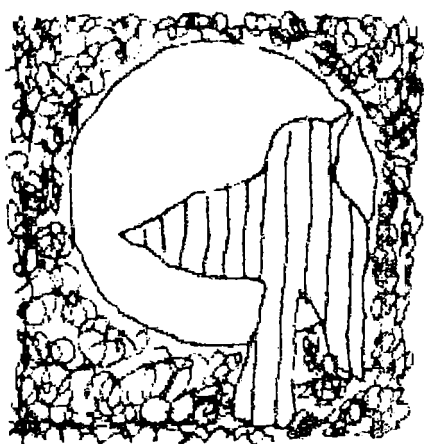
ମୂଲ୍ୟ ଟ ୯୦.୦୦

ସ୍ବପ୍ନପ୍ରବଣା
ମୋ ଆନାକୁ.....

ସୂଚୀ

୧. ବିଦେଶିନୀ	୧
୨. ଶିଶୁଦିବସ	୧୧
୩. ଛିନ ମଲ୍ଲିକା	୨୮
୪. ମାତୃତ୍ୱ	୩୯
୫. ଅଭିସାର	୫୦
୬. ଭୋକ ଭୋକ	୬୨
୭. ସଜ୍ଜିନୀ	୭୦
୮. ଦେବଦୂତ	୮୨
୯. ବଜାର	୯୯
୧୦. ଚାଲି ନ ଜାଣଇ ଗୋ	୧୧୦
୧୧. ସ୍ୱପ୍ନ-ହୃଦୟ-ସତ୍ୟ	୧୨୨
୧୨. ଦୂର ପର୍ବତ	୧୩୦
୧୩. ମନ୍ତ୍ରସିଦ୍ଧି	୧୩୯
୧୪. ବଶୀକରଣ	୧୫୧
୧୫. ରତୁରାଜଙ୍କ ପାଇଁ	୧୬୦
୧୬. ବିରଳ ରୂପକ	୧୭୧

ବିଦେଶିନୀ

“ସିଡ଼ାର୍, ଯୁ ଆର୍ ଜଷ୍ ଡ୍ରାଣ୍ଡରଫୁଲ୍ ।”

ଚମକି ପଡ଼ିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ । କୋଉଠି ?

ଡିସେମ୍ବରର ଅଣ୍ଡା ପବନ ଝରକା ଖୋଲିଦେଲା ମାତ୍ରେ ଅଜାଡ଼ି ହୋଇପଡୁଛି - ଅରେଇ ଦେଉଛି ମଜା - କିନ୍ତୁ ତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କୋଉଠୁ ଭାସିଆସୁଛି ଭଙ୍ଗା ଭଙ୍ଗା ଇଂରାଜୀର ଗେହ୍ଲାଳିଆ ସ୍ଵର ? ଝରକା ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ନରମ ପରଫୁମ୍ବର ବାସ୍ନା ।

“କ’ଣ ଯା’ର ନାଁ ?” ସିଲ୍ଭିଆକୁ ପଚାରିଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ।

‘ଡ୍ୟୁନ୍’, ଫିକ୍‌କରି ହସି ଦେଇଥିଲା ସିଲ୍ଭିଆ ।

“ଡ୍ୟୁନ୍‌ର ମାନେ - ଜାଣ ? ବହଳ ବାଲିର ଆସ୍ତରଣ ଆଖି ପାଉଥିବା ଯାଏ, ଧର ସାହାରା ମରୁଭୂମି ପରି - କନକିଆ ଅଣ୍ଡା ପବନ, ନରମ ସୃଷ୍ଟି ଧୂଳିର ସ୍ତର ଉଡ଼ିଯାଉଥିବ ପରସ୍ତ ପରସ୍ତ, ଛାଇ ଯାଉଥିବ ଦେହରେ - ସେଇ ହେଉଛି ଡ୍ୟୁନ୍‌ର କନ୍‌ସେପ୍ଟ । ମୋ ପରଫୁମ୍ବର ଏକ ଅର୍ଥ ଅଛି - ଖାଲି ନାଆଁ ନୁହେଁ ।”

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ । ପ୍ରଫେସର ଚତୁର୍ତ୍ତା କହିଥିଲେ - ଖାଲି ଝିଅଟିଏ - ଅଳ୍ପ ବୟସର ଝିଅଟିଏ - ବାଇଶି ଡେଇଶି ବର୍ଷର ହେବ - ଭାରି ଆଡ଼ଜଷ୍ଟ - କିଛି ହଜରାଶ କରିବନି । ପ୍ଲିଜ୍ ମନା କର ନାହିଁ । ଉଣେଇଶି କୋଡ଼ିଏ ଦିନର କଥା ତ । କୋଉଠି ଆଉ ରଖିବି ? ତା’ର ବାପା ମୋର ବହୁତ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ । ଡ୍ରେସ୍‌ଡେନ୍‌ରେ ମୁଁ ବର୍ଷଟିଏ ଥିଲାବେଳେ ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ମୋ ରିସର୍ଚ୍ଚ କାମରେ ।

“କିନ୍ତୁ ସାର୍, ମିନତି ନାହିଁ ଯେ - ଝିଅପିଲାଟା, ଜମା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ ସାର୍ ।” ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିବାଦ କରିଥିଲା ।

“ମନା କର ନାହିଁ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ । ଓରିଏଣ୍ଟାଲ୍ ଲାଙ୍ଗୁଏଜ୍ ଉପରେ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ କରୁଛି । ତା’ ବାପା କହିଛନ୍ତି ଭାରି ସୁକୁମାରୀ ଝିଅଟିଏ - ଏପଟର ପାଣି, ଖାଦ୍ୟ ତା’ ଦେହରେ ଯିବ ନାହିଁ । ଭାରି ତର ତାଙ୍କର । ମୋ ଘରେ ଜାଗା ଥିଲେ ମୁଁ କ’ଣ କୁହନ୍ତି ? ଶୀଳାର ସ୍କୁଲ ପାଠନାଲ୍ । ତୁମ ଉପରେ ବହୁତ ଭରସା ମୋର ।” ଡକ୍ଟର ଚତୁର୍ତ୍ତା ଏଥର ଅନୁମୟ କରୁଥିଲେ । ସେ ଜାଣନ୍ତି ତା’ର ବସନ୍ତ କୁଞ୍ଜ ଫ୍ଲୁଟି ଭାରି ସୁବିଧାଜନକ - ଦୁଇଟା ବେଡ୍‌ରୁମ୍ - ଦୁଇଟାରେ ଆଟାଚଡ଼ ବାଥରୁମ୍ ।

“ତା’ଛଡ଼ା ସେ ଭାରତୀୟଙ୍କ ଘରେ ରହିବାର ଅଭିଜ୍ଞତା ଚାହୁଁଛି - ପ୍ଲିକ୍ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ।”

କେମିତି ଆଉ ମନା କରିଥାନ୍ତା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ?

ମିନତିକୁ କହିଲା ପୋନ୍‌ରେ - ଜାଣିଲା, ଖୁସି ହେଲା ନାହିଁ ସେ । ଏତେ ଦୂରରୁ ବି କି ପ୍ରକାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖାଇଥାଆନ୍ତା ?

କୁଦ୍‌ଆନ୍‌ସାରେ ଓହ୍ଲାଇଲା ବେଳକୁ ରାତି ସାଢ଼େ ବାର । ସବୁ ପ୍ରକାର ପ୍ରଣାଳୀ ସରିଲା ବେଳକୁ ବୋଧହୁଏ ରାତି ଦୁଇଟା । ପଛଆଡ଼େ ରକ୍‌ସ୍ୟାକ୍ ଝୁଲାଇ ଟ୍ରଲିରେ ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁ ରଖି ଗଡ଼େଇ ଗଡ଼େଇ ଆସୁଥିବା ଝିଅଟି ଯେ ସିଲ୍‌ଭିଆ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନ ଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥର । ଝିଅଟି ପାଞ୍ଚଫୁଟ ପାଞ୍ଚଇଞ୍ଚ ଉଚ୍ଚତାର ହେବ - କଳା ସୁନେଲି ବାଳକୁ କାନ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଣ୍ଡ ପଛ ପଟରେ ଟାଣି କରି ବାନ୍ଧିଛି । ସତେଜ ଦିଶୁଛି - ଏତେ ସମୟର ଯାତ୍ରା ପରେ ବି । ହଁ, ସୁନ୍ଦରୀ ନିଶ୍ଚୟ । ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଆଖି ଫେରାଇ ନେଇଥିଲା । ଆମ ଭାରତୀୟମାନେ ଯେମିତି ବିକଳ ହୋଇ ବିଦେଶିନୀଙ୍କୁ ଚାହାଁନ୍ତି, ତାକୁ ଭାରି ଲଜ୍ୟା ଲାଗେ ।

“ଓଃ, ମୋ ଗେହ୍ଲା ଝିଅଟି - କେମିତି ଯାତ୍ରା ହେଲା ତୁମର ?” ପ୍ରଫେସର ଚଢ଼ଢ଼ା କୁଣ୍ଡେଇ ପକେଇ ଥିଲେ ଓ ଝିଅଟି ଭାରି ଖୁସି ଲାଗୁଥିଲା । ତା’ପରେ ଚିହ୍ନାଇ ଦେଇଥିଲେ ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ - ‘ତୁମର ହୋଷ ।’

“ଖୁସି ହେଲି ତୁମକୁ ଭେଟି ।” ଭଙ୍ଗା ଭଙ୍ଗା ଇଂରାଜୀରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲା ଝିଅଟି ଓ ହାତ ବଢ଼ାଇ ଦେଇଥିଲା - “ମୁଁ ସିଲ୍‌ଭିଆ ।”

କରମର୍ଦ୍ଦନ ନ ଥିଲା - ସିଦ୍ଧାର୍ଥର ଆଙ୍ଗୁଠି ସବୁ ହାଲୁକା ଭାବରେ ସିଲ୍‌ଭିଆର ଆଙ୍ଗୁଠିକୁ ଛୁଇଁ ଯାଇଥିଲା - ସିଲ୍‌ଭିଆର ହାତ ଥଣ୍ଡା ଲାଗୁଥିଲା । ଡକ୍‌ର ଚଢ଼ଢ଼ା ସାଙ୍ଗରେ ଆସିଥିଲେ ଘର ଭିତରକୁ । ସିଲ୍‌ଭିଆର ବେଡ଼ରୁମ୍ ଦେଖାଇ ଦେଇଥିଲେ - ବାଥରୁମ୍ ବି । ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ କି ସିଦ୍ଧାର୍ଥର ପରିବାର ରହିପାରି ନାହାନ୍ତି । ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଦ୍ଵିତୀୟ ସନ୍ତାନର ପିତା ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ବଡ଼ପୁଅ ଚାରିବର୍ଷର, ତାକୁ ନେଇ ସିଦ୍ଧାର୍ଥର ପତ୍ନୀ ମିନତି ଯାଇଛି ତା’ର ବାପା ମାଙ୍କ ପାଖକୁ, ଓଡ଼ିଶା ବୋଲି ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦେଶର ଗୋଟିଏ ସହରକୁ, ତା’ର ଡେଲିଭରି ପାଇଁ ।

“ବାପାମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ ? କାହିଁକି ? ଏଇଠି କଣ ଡାକ୍ତର ନାହାନ୍ତି ?” କଷ୍ଟ ଓ ଆଖିରେ ଭରା ବିସ୍ମୟ ସହ ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନ ସିଲ୍‌ଭିଆର ଥିଲା ସିଧାସିଧା ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ, ଯାହା ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ କଲା । ସେ ଭାବି ନ ଥିଲା, ତା’ର କୋଡ଼ିଏ ଦିନର ଅତିଥି ଏଇ ଅଳ୍ପ ବୟସର ଝିଅଟି ଏମିତି ସଲଖ ପ୍ରଶ୍ନଟିଏ କରିବ - ପୁରୁଣା ବନ୍ଧୁଟିଏ ପରି ।

“ଏଇଠି ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଠିକ୍ ଯତ୍ନ ନେଇପାରିବ ନାହିଁ ତ ପୁଣି ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ପୁଅ ବି ତାଙ୍କର - ସେଥିପାଇଁ ।” ସିଦ୍ଧାର୍ଥ କିଛି କହିବା ଆଗରୁ ଡକ୍‌ର ଚଢ଼ଢ଼ା ଚଞ୍ଚଳ କରି

ଉତ୍ତର ଦେଇଦେଲେ । କିଛି କହିଲା ନାହିଁ ସିଲ୍‌ଭିଆ, କିନ୍ତୁ ସିଦ୍ଧାଂକୁ ଲାଗିଲା ସିଏ ଯେମିତି ଆକ୍ଷେପ କରୁଛି - ଇଏ କେମିତିଆ ସ୍ବାମୀ । ଯଦି ନିଜ ସ୍ବାର ଯତ୍ନ ନେଇ ନ ପାରୁଛି, ମୋତେ କେମିତି ଅତିଥି ଭାବରେ ରଖିବ ? ମନେ ମନେ ତକ୍କର ଚତୁର୍ଦ୍ଦାଳ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହେଉଥିଲା ସିଦ୍ଧାଂ - କ’ଣ ଦରକାର ଥିଲା ଏମିତି କୈଫିୟତ୍ ଦେବା ?

“ସାର୍, ଆପଣ ବି ଖାଇକରି ଯାଆନ୍ତୁ ।”

“ନାହିଁ, ମୋର ଟିକିଏ କାମ ଅଛି । ମୋତେ ବିଦାୟ ଦିଅ ।”

ତକ୍କର ଚତୁର୍ଦ୍ଦା ବାହାରି ଯାଇଥିଲେ ।

ସିଦ୍ଧାଂକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ସିଲ୍‌ଭିଆ ଘର ତିଆରି ଅଳ୍ପ ମସଲା ତେଲଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ପସନ୍ଦ କରିବ । ସିଦ୍ଧାଂ ଅଳ୍ପ କିଛି ଟିକେଟ୍ ସିଝାଇ ଦେଇଥିଲା - ସେଥିରେ ଲୁଣ, ଗୋଲମରିଚ ଗୁଣ୍ଡ ଓ ଲହୁଣୀ ମିଶାଇ ଦେଇଥିଲା - ସିଲ୍‌ଭିଆକୁ ଖାଇବା ସମୟରେ ମାଇକ୍ରୋୱେଭ୍‌ରେ ଗରମ କରିଦେବ, ପାଉଁରୁଟି ସହ । “ମୁଁ କିଛି ଖାଇପାରିବିନି - ମୋତେ ଭୋକ ଲାଗୁ ନାହିଁ । ଯଦି ଅଛି, ଟିକିଏ ଗରମ କ୍ଷୀର ପିଇବି ।” ସିଲ୍‌ଭିଆ ତା’ର ଭଜା ଭଜା ଇଂରାଜୀରେ ନମ୍ର ଭାବରେ କହିଲା ।

“ଓଃ ! ନିଶ୍ଚୟ” - ସିଦ୍ଧାଂ ତରତର ହୋଇ କ୍ଷୀର ଗରମ କରି ଗିଲାସରେ ଢାଳି ସିଲ୍‌ଭିଆକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲା ।

ଶୁଭରାତ୍ରି ଜଣାଇ ଶୋଇବାକୁ ଚାଲିଗଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ, ସିଦ୍ଧାଂ ବି - ସକାଳ ହେବାପାଇଁ ଯଦିଓ ଆଉ ଅଳ୍ପକ୍ଷଣ ବାକି ଥିଲା ।

ସିଝା ଅଣ୍ଡାକୁ ଏକ ଅଭିନବ ଉପାୟରେ ଖାଇବା ଆରମ୍ଭ କଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ ପ୍ରାତଃରାଶି ସମୟରେ । ଖୋଳପା ସହ ସିଝା ଅଣ୍ଡାକୁ ଧରି ଛୁରିରେ ଅଧାରୁ କାଟିଦେଲା ସେ ଓ ଗୋଟିଏ ଚାମଚରେ ଖୋଳ ଭିତରୁ କାଢ଼ି କାଢ଼ି ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ପ୍ରଶଂସନୀୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଥିଲା ସିଦ୍ଧାଂ - ସେଇ ଅଣ୍ଡାକୁ, ଚାମଚକୁ ଓ ଚାମଚ ଭିତରର ଜିନିଷ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯାଉଥିବା ସିଲ୍‌ଭିଆର ପତଳା ଗୋଲାପି ମେଲି ହୋଇଯାଉଥିବା ଓଠର ଦୃଶ୍ୟକୁ । ସିଦ୍ଧାଂର ଆହୁରି ଦାୟିତ୍ବ ଥିଲା ପ୍ରତିଦିନ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଲାଇବ୍ରେରୀରେ ସିଲ୍‌ଭିଆକୁ ଛାଡ଼ିବା ଓ ସନ୍ଧ୍ୟା ପାଞ୍ଚଟା ବେଳେ ଠିକ୍ ସେଇ ସ୍ଥାନରୁ ଆଣିବା । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଅଳ୍ପ କିଛି ଖାଇବା ଓ କିଛି ସମୟ ଟି.ଭି. ଦେଖି ଶୋଇବାକୁ ଯିବା । ଏଇ ମଧ୍ୟରେ ଅଳ୍ପ କିଛି କଥା କହୁଥିଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ - ସେ ଜନ୍ମରୁ ରହିଆସୁଥିବା ଛୋଟ ସୁନ୍ଦର ସହର ଡ୍ରେସ୍‌ଡେନ୍ କଥା - ସେଇଠି ଗୋଟିଏ ଅପେରା ହାଉସ୍‌ରେ ଟିକେଟ୍ ବିକ୍ରି କରେ ସେ, ତା’ର ଅବସର ସମୟରେ । ଦିନରେ ପାଠ ପଢ଼େ । ଅପେରା ଯୋଗୁଁ ଭଲିକି ଭଲି ଲୋକଙ୍କ ସହ ଦେଖାହୁଏ ତା’ର । ଅପେରାଦିନ ଭାରି ହସମାଡ଼େ ତାକୁ । ସମସ୍ତେ

ଲୌକିକ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଥାନ୍ତି - ପୁରୁଷମାନେ ଟାଇ, ହ୍ୟାଟ୍ ସହ - ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନେ ଗ୍ଲୋଭର୍ସ ଓ ଓଡ଼ଣି ସହ । ବଡ଼ ମଜାକଥା - ଖରାଦିନେ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଛୋଟିଆ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସର୍ବସ୍ବରେ ଦେଖିଥାଏ, ସେମାନେ ପୁଣି ଏମିତି ସଜବାଜ ହୋଇ ଅପେରା ଦେଖିବାକୁ ଆସନ୍ତି ! ତାକୁ କିନ୍ତୁ ଭଲ ଲାଗେ ଟିସାର୍ଟ, ଷ୍ଟାର୍ଟ ବା ଜିନ୍ସ - ଯଦିଓ ଅଣ୍ଟାଦିନେ ଲେଦର୍ ଜ୍ୟାକେଟ୍ ଓ ବୁଟ୍ସ ପିନ୍ଧିବାକୁ ପଡ଼େ । ଅପେରାରେ ଥରେ ଶିଡ଼ିରେ ଗୋଟିଏ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ହିଲ୍ ପିନ୍ଧିଥିବା ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକର ଗୋଡ଼ ଖସିଗଲା - ସେ ପଛପଟକୁ ମୁହଁମାଡ଼ି ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷ ଲୋକ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା - ଶିଡ଼ି ସାରା ଭିଡ଼ ହୋଇଥାଏ - ସମସ୍ତେ ଯିଏ ଯାହା ଉପରେ କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ପଛପଟୁ ଲଦି ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । କୌଣସିମତେ ଭାରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷାକରି ଉଠିଲା ବେଳକୁ, ଗୋଡ଼ ଖସିଯାଇଥିବା ସ୍ତ୍ରୀଲୋକର କଳାରଙ୍ଗ ଭେଲ୍‌ଭେର୍ ଗାଉନ୍‌ଟିର ସାମନାପଟ ସିଲାଇ ପୂରା ଭିଡ଼ିହୋଇ ପିଟିଯାଇଥିଲା ଓ ତା' ଉପରେ ହାମୁଡ଼ି ପଡ଼ିଥିବା ଲୋକଜଣଙ୍କର ତାହାଣ ହାତ ଗାଉନ୍ ଭିତରେ ପଶି ଲଟକି ରହିଥିଲା... ହସି ହସି ଗଡ଼ି ଯାଇଥିଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ । ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ମାପିରୁପି ହସରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲା - ସିଲ୍‌ଭିଆର ଟିକ୍‌କଣ ଗଣ୍ଡଦେଶ, ପ୍ରଭାୟୁକ୍ତ ମୁକ୍ତାପରି ଦାନ୍ତ । ନରମ ବେକ ଓ ଉନ୍ନତ ବକ୍ଷ, ସବୁତକ ଦେଖିଦେଲା ସେ । ନିଜ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହେଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ - ବେଶି ବିରକ୍ତ ହେଲା ତକ୍‌ବ୍ ଚଢ଼ଢାଙ୍କ ଉପରେ, ଏମିତି ଗୋଟାଏ ଅଯଥା ଦାୟିତ୍ୱ ଦେଇଥିବାରୁ ତାକୁ ।

କେତେଦିନ ହୋଇଥିଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ ରହିବାର ? ବୋଧହୁଏ ସ୍ପଷ୍ଟଦିନ ହେବ । “ଆଜି ଟିକିଏ ବଜାର ବୁଲି ଦେଖାଇଦେବି ।” ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ନିଜଆତ୍ମ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲା । ସିଲ୍‌ଭିଆ ଖୁସି ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ପାଲିକାବଜାରର ସବୁ ଛୋଟିଆ ଛୋଟିଆ ଜିନିଷ ମନଦେଇ ଦେଖିଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ । ତାକୁ କିଛି ଗୋଟାଏ କିଣିଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ସାହସ କଲା ନାହିଁ । ପାଲିକା ରାଉଣ୍ଡରୁ ବାହାରି ରାସ୍ତା ଟପି ସେମାନଙ୍କର ଏମ୍‌ପୋରିଅମ୍ ଲାଇନ୍‌ରେ ଥିବା କାର୍ ପାର୍କିଂକୁ ଯିବା କଥା । ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ରାସ୍ତାକୁ ଓହ୍ଲାଇଗଲା ଓ ପାଞ୍ଚ ସେକେଣ୍ଡ ପରେ କାହିଁକି କେଜାଣି ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁଲା ।

ଓଃ ! ଆଖି ତା'ର ବୁଜି ହୋଇଗଲା । ସିଲ୍‌ଭିଆ ରାସ୍ତା ମଝିରେ - ବିଚକ୍ଷଣ ଟ୍ରାଫିକ୍ ଧରି ହେଲା ପରି ଅତୁଆ ହୋଇଯାଉଛି - ତାର ଦୁଇ ପଟରେ ଦୁଇଟା କାର୍ - ବ୍ରେକ୍ ଦେବେ କି ନ ଦେବେ ଯେମିତି ଜାଣି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି, ମାଡ଼ି ଆସୁଛନ୍ତି । ଭାବିବାକୁ ତ ସମୟ ନ ଥିଲା । ମୁହୂର୍ତ୍ତକରେ - ରୁକିୟେ, ରୁକିୟେ - ଟିକାର କରି ସେଇ ଗହଳି ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଓ ସିଲ୍‌ଭିଆକୁ କୁଣ୍ଡାଇ ଧରି ଶୂନ୍ୟରେ ଉଠାଇ ଆଣିଲା ରାସ୍ତା ଏପଟକୁ । ପ୍ରଥମେ ଦୁଇ ମିନିଟ୍ ଅବିଶ୍ୱାସ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେଇ ଅସମ୍ଭବ ଚଳମାନ ଗାଡ଼ିଗୁଡ଼ିକୁ ଚାହିଁରହିଲା ସେ ।

“କ’ଣ ହୋଇଥାନ୍ତା ଏବେ ?” ରାଗରେ ଲାଲ୍‌ପଡ଼ି ଥରୁଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ । ନାଲି ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା ସିଲ୍‌ଡିଆ ଗୋଟାପଣେ - ତେବେ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ ।

“ପଚାରୁଛି ପରା ? କ’ଣ ହୋଇଥାନ୍ତା ଏବେ, ଯଦି ସେଥିରୁ ଗୋଟାଏ ମାତ୍ର ମାଡ଼ିଯାଇଥାନ୍ତା ?” ପୁଣି ଜିଦ୍ କରି ଦୋହରାଇଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ।

“କ’ଣ ଆଉ ହୋଇଥାନ୍ତା ।” ମୁରୁକି ହସି ଉତ୍ତର ଦେଲା ସିଲ୍‌ଡିଆ, ସିଦ୍ଧାର୍ଥର ଆଖିକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ, “ମୁଁ ଏଇଠି ଭାରତୀୟ ମାଟିରେ ସହିଦ ହୋଇ ଯାଇଥାଆନ୍ତି ।”

“କି ପ୍ରକାର ବୀରତ୍ବରେ ?” ସିଦ୍ଧାର୍ଥର ରାଗ କମି ନ ଥିଲା ।

“ମୋ ହାତ ଧରି ତ ରାଷ୍ଟ୍ରପାଦ କରା ହୋଇପାରିଥାନ୍ତା,” ସିଲ୍‌ଡିଆ ତାହାଣହାତ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା, ତା’ର ହାତ ମୁଠା ହୋଇ ରହିଥିଲା । ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଦୁଇ ହାତରେ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଲା ତା’ର ହାତମୁଠାକୁ - କିଛି ଗୋଟାଏ ହଜିଯାଇଥିବା ଜିନିଷ ମିଳିଗଲା ପରି । ତା’ପର ରାଷ୍ଟ୍ର ସିଲ୍‌ଡିଆର ତାହାଣହାତ ଧରି ହିଁ ଚାଲିଥିଲା ସେ । ରାତିରେ ତାଙ୍କନିଁ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ସେମାନେ ଆରାମରେ ଗପ କଲେ ଓ ଶୁଭରାତ୍ରି ଜଣାଇ ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ । ସିଲ୍‌ଡିଆକୁ ଆଉ ଛୋଟ ଝିଅଟେ ବୋଲି ଭାବୁ ନ ଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ । ବନ୍ଧୁଟିଏ ପରି ଲାଗୁଥିଲା ତାକୁ ।

ପର ଦୁଇଟି ଦିନ ଟ୍ୟୁରିଷ୍ଟ ବସ୍‌ରେ ବୁଲି ଦିଲ୍ଲୀର ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ ଦେଖିବାର ଯୋଜନା ଥିଲା ସିଲ୍‌ଡିଆ ପାଇଁ । ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବସ୍ ଟିକେଟ୍ କ୍ୟାନସଲ୍ କରିଦେଇଥିଲା । ନିଜର କ୍ଲାସ୍ ସମୟତକ ଆଉଥରେ ଏପଟ ସେପଟ କରି ଦୁଇଦିନଯାକ ଦ୍ବିପ୍ରହରରେ ସିଲ୍‌ଡିଆକୁ ସେସବୁ ସ୍ଥାନ ବୁଲାଇ ଦେଖାଇଲା ସେ - ଲାଲ୍‌କିଲ୍ଲା, ରାଜଘାଟ୍, କୁତବମୀନାର, ପଦ୍ମ ମନ୍ଦିର ଇତ୍ୟାଦି । ସିଲ୍‌ଡିଆର ନିଷ୍ଠା ଓ ଆଗ୍ରହ ତାକୁ ଚମକିତ କରିଥିଲା । ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ତାକୁ ଏକରକମ ବାଧ୍ୟ କରିଥିଲା ରେଷୁରାଣ୍ଟରେ ଖାଇବା ପାଇଁ ଓ ତା’ର ଦେହ ଖରାପ ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ଆଶ୍ବାସନା ଦେଇଥିଲା । ଭାରତୀୟ ଆଇସକ୍ରିମ୍‌ର ସ୍ବାଦ ସିଲ୍‌ଡିଆକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗିଥିଲା ।

ତା ପର ଦିନତକ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ଲାଇବ୍ରେରୀ ଯାଉଥିଲା ସିଲ୍‌ଡିଆ - ଅଳ୍ପ କରି ମଧ୍ୟ କ୍ଲାସ୍ ନେଉଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ । ସେମାନେ ଘୂରି ବୁଲିଥିଲେ ଜେ.ଏନ୍.ୟୁ. କ୍ୟାମ୍ପସ୍ ଭିତର ସର୍ପିଲ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଓ ଆଇ.ଆଇ.ଟି. କ୍ୟାମ୍ପସ୍‌ରେ । ମଣ୍ଡିହାଉସ୍‌ର ଖୋଲା ମଣ୍ଡପରେ ନାଟକ ଦେଖୁଥିଲେ ଓ କଫି ହାଉସ୍‌ରୁ ଭାରତୀୟ ବରା ଓ କଳାକର୍ମି ପିଇଥିଲେ । ସିଦ୍ଧାର୍ଥ କହୁଥିଲା ଦିଲ୍ଲୀର ଇତିହାସ, ହିନ୍ଦୁତ୍ବ ବିକାଶ ଓ ରାଜଶାସନର ପତନ, ଭୁବନେଶ୍ବରରେ ତାର ଘର, ପୁରୀ ସମୁଦ୍ର, କୋଣାର୍କ ମନ୍ଦିର କଥା । ସିଲ୍‌ଡିଆ ପ୍ରଗଳ୍ଭ ହୋଇ ଗପୁଥିଲା ପୂର୍ବ ଓ ପଶ୍ଚିମ ଜର୍ମାନୀ ମଧ୍ୟରେ ଦୃଷ୍ଟ ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣିଥିବା କାହାଣୀସବୁ, ଦୁଇ ସ୍ଥାନର ମନସ୍ତାତ୍ବିକ ତାରତମ୍ୟ, ଦୁଇ ଦେଶର ପରସ୍ପର

ସହ ମିଶିବାର ବିକଳପଣ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସଂଯୁକ୍ତ ଜର୍ମାନୀର ଅବସ୍ଥା ଇତ୍ୟାଦି । ଆହୁରି ବି କହୁଥିଲା ଯେ, ସେ ଶୁଣିଛି ତ୍ରେସ୍‌ଡେନ୍ ପୂର୍ବଜର୍ମାନୀର ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ସହର ଥିଲା । ଦ୍ଵିତୀୟ ବିଶ୍ଵଯୁଦ୍ଧରେ ନଷ୍ଟଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା ତା'ର ଯେତେସବୁ କାରୁକାର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୁର୍ଗ, ଚିତ୍ରିତ ଦୀର୍ଘ ଗିର୍ଜାମାନ, ଅପେରା ଘରଗୁଡ଼ିକ । ବର୍ତ୍ତମାନ କେମିତି ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଓ ସଂରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିଛି, ତ୍ରେସ୍‌ଡେନ୍‌କୁ ପୁନଶ୍ଚ ଏକ ଐତିହାସିକ ସହର କରି ଗଢ଼ି ତୋଳିବା ପାଇଁ । ସେ କାହିଁକି ଓ କେମିତି ଇଂରାଜୀ ଶିଖିଲା - ଇଂରାଜୀ ଏମିତି କିଛି ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାଷା ନୁହେଁ - ଜର୍ମାନୀରେ ତ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକେ ଶିଖିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ସିଲ୍‌ଭିଆ କହୁଥିଲା ନିଜ ପଣ୍ଡିତ ପିତାଙ୍କ କଥା: ତାଙ୍କର ପ୍ରାଚ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି ପ୍ରତି ଆକର୍ଷଣ ଓ ଉତ୍ତରାଧିକାର ସ୍ଵପ୍ନରେ ତା'ର ଅନୁସନ୍ଧିଷ୍ଠା ।

“ସିଡ଼ାର୍, ମୁଁ ତାଙ୍କମହଲ ଦେଖୁଥାନ୍ତି । ବାପା କହୁଥିଲେ ଭାରତରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଦେଖିବା କଥା ।” ସିଦ୍ଧାର୍ଥର ନାଁ ପ୍ରକୃତରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ପାରୁ ନ ଥିଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ ନିଜର ଶତଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ୱେ । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ସିଡ଼ାର୍‌ର ବୋଲି କହୁଥିଲା - ଧୀରେ ଧୀରେ ସିଡ଼ାର୍ ହୋଇଗଲା ।

ଆଉ ଠିକ୍ ତିନିଦିନ ପରେ ସିଲ୍‌ଭିଆ ଚାଲିଯିବ, ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଭାରୁଥିଲା ।

“ସେ ଠିକ୍ କହୁଥିଲେ । ଆମେ କାଲି ପାଇଁ ଯୋଜନା କରିବା ।”

ଭୋର୍ ଛଅଟାରୁ ସେମାନେ ବାହାରିଲେ, ପିଇବା ପାଣି, ସିଙ୍ଗାଅଣ୍ଡା, ପାଉଁରୁଟି, କାଫି, ପାଟିଲା କଦଳୀ, ଆପେଲ ଆଦି ଖାଦ୍ୟ ସରଞ୍ଚାମ ଗୋଟିଏ ଏୟାର ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ଧରି ଚାରିଘଣ୍ଟାର ଡ୍ରାଇଭ୍‌ରେ । ପ୍ରଥମେ ଆଗ୍ରା ଦୁର୍ଗ ଯିବାପାଇଁ ସ୍ଥିର କଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ।

“ଏତେ ବଡ଼ ଦୁର୍ଗ ।” ଚମକିତ ହୋଇଯାଉଥିଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ । ଦ୍ଵାର ପରେ ଦ୍ଵାର, କୋଠରି ପରେ କୋଠରି - ସବୁ କୋଠରିର କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ୟଠାରୁ ଭିନ୍ନ - ଅନନ୍ୟ । ଯମୁନା ନଦୀ କୂଳର ଗମ୍ଭୀର ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଆମ୍ବହରା ହୋଇଗଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ । ଯମୁନା ନଦୀର ଏମିତି ବିସ୍ତାର ଏଠି । ଦିଲ୍ଲୀରେ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ତାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଦେଇଥିଲା ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ମୃତ ନର୍ଦ୍ଦମାଟିଏ - ସିଏ ପୁଣି ଏମିତି ବିଭବଶାଳିନୀ ଏଇଠି । ଖରାରେ ଟିକ୍ ଟିକ୍ କରୁଥିଲା ଯମୁନାର ପାଣି । ଦୂର ପଠାରୁ ଧୂଳିର ପଟଳ ଉଡ଼ି ଆସୁଥିଲା । ତାରି ଭିତରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଦିଶୁଥିଲା ତାଙ୍କମହଲ । ହାତଠାରି ସିଲ୍‌ଭିଆଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଦେଇଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ।

“ଚାଲ ସେଇଠିକୁ ଆଗ ଯିବା ।” ଜିଦ୍ କଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ ।

“ପ୍ରଥମେ ଖାଇସାରିବା ।” ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ଏମିତି ବିପୁଳ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ।” ବିହ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ ।

“ଦୁଧପରି ଧଳା ମାର୍ବଲର ଅପୂର୍ବ ରୂପଛଟା ।” ତାର ସ୍ବଗତୋକ୍ତି ଥିଲା ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ତା’ର ବିହ୍ବଳତା ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲା ।

“ମୋଗଲ ସମ୍ରାଟ୍ ଶାହଜାହାନ୍ ତାଙ୍କ ରୂପସୀ ପ୍ରିୟତମା ପତ୍ନୀ ମମତାଜମହଲଙ୍କ ଅକାଳ ବିୟୋଗରେ ଏଇ ସ୍ମୃତି ମହଲ ତିଆରି କରିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କର ଅମର ପ୍ରେମର ସ୍ମାରକୀ ରୂପେ ।” ତାଜମହଲ ପରିକ୍ରମା କରୁ କରୁ ସିଲ୍‌ଭିଆକୁ ବୁଝାଇଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ । “ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏତେ ବଡ଼ ସ୍ମାରକୀ ।” ଚକିତ ହୋଇଯାଉଥିଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ, ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା ।

“ଆଃ ! ସତରେ ଏମିତି ଏତେ ବେଶି ଭଲ ପାଉଥିଲେ ସମ୍ରାଟ୍ ମମତାଜକୁ ।” ଭଲ ଭଲ ହେଉଥିଲା ସିଲ୍‌ଭିଆର ହୃଦ ଆଖି । ଦ୍ଵିପ୍ରହରର ସୂର୍ଯ୍ୟ ତା ଉପରେ ସିଧା ପଡୁଥିଲା ଓ ଗୋଲାପି ଆଭା ଉକୁଟି ଆସିଥିଲା ମୁହଁରେ ତାର ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ ଲାଗିଲା ଯେମିତି ଦିନ ଦ୍ଵିପ୍ରହରରେ ସତେଜ ଫୁଲଟିଏର ସୁବାସିତ ଶୀତଳତା ହାତଠାରି ତାକୁଛି ତାକୁ - ତୋଳି ନେଇ ତା’ର ପାଖୁଡ଼ାଗୁଡ଼ାକ ଭିତରେ ନିଜର କ୍ଳାନ୍ତ ମୁହଁଟିକୁ ଲୁଚାଇ ପକାନ୍ତା କି ସିଏ !

ବାଟସାରା ତୁପ୍‌ତାପ୍ ଥିଲେ ସେମାନେ ଓ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ଗାଡ଼ି ଚଳାଉଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଅନନ୍ତଭୂତ ଅନ୍ତରଙ୍ଗତା ଯେମିତି ଖେଳିବୁଲୁଥିଲା ଗାଡ଼ି ଭିତରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ବର୍ଣ୍ଣ କରିଯାଉଥିଲା - ସେମାନେ ତାକୁ ଆସ୍ବାସ କରୁଥିଲେ - କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାର ପ୍ରୟୋଜନ ନ ଥିଲା । ଘରେ ପହଞ୍ଚି କ’ଣ ସେମାନେ ଖାଇଥିଲେ ସିଦ୍ଧାର୍ଥର ଆଉ ମନେ ନ ଥିଲା । ତାକୁ ଲାଗୁଥିଲା, ସିଲ୍‌ଭିଆ ଯେମିତି ଅନେକ ଦିନଧରି ରହିଛି ତା ସହିତ - ଏକ ଅଭୂତ ବିଶ୍ଵତାକୁ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ସେ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ହିଁ ସିଲ୍‌ଭିଆକୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ପଡୁଛି ବହୁତ ଦୂରକୁ । କଣ ରୁଷି ହୋଇଯାଉଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥର - ଖୁବ୍ ଅସହାୟ ଓ ଏକୁଟିଆ ଲାଗୁଥିଲା ତାକୁ । ତାଙ୍କନିଁ ଟେବୁଲ୍ ପାଖ ଝରକା ଖୋଲି ବାହାରକୁ ଚାହିଁଲା ସେ । ବାହାରେ ରାତି ପ୍ରାୟ ନିଷ୍ପତ୍ତ ଥିଲା । ତାର ଝରକା ଆଗକୁ ଗୋଟାଏ ବହୁତ ବଡ଼ ପୋଖରୀ ଥିଲା । ପୋଖରୀର ପାଣି ଅନ୍ଧାରରେ ଦିଶୁ ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଧଳାଆସିଆ ମୋଟା କୁହୁଡ଼ି ଝୁଲୁଥିଲା ପରି ଲାଗୁଥିଲା, ପାଣି ସ୍ତରର ଠିକ୍ ଉପରେ; ଯାହା ପାତଳ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା ଉପର ଆଡ଼କୁ । ହେମାଳ ପବନ ପଶି ଆସିଲା ଘର ଭିତରକୁ - ଥରି ଉଠିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ - ହାଡ଼ଥରା ଶୀତୁଆ ପବନଠାରୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଆତଙ୍କରେ - ତା’ର ପ୍ରତିଦିନର କାମ, ଘର ସଂସାର, ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆପଣାର ପରିବେଶ, ସବୁଥିରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଯାଉଥିଲା ସେ । ତାକୁ ଲାଗୁଥିଲା ଯେମିତି କିଛି ଆଗରୁ ନ ଥିଲା ତାର ଓ ଆଉ କୌଣସି ସମ୍ଭାବନାର ବି ଭବିଷ୍ୟତ ନାହିଁ ତା ପାଇଁ । କେବଳ ଅଛି, ଏଇ

ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନ - ଯେଉଁଠି ଥରିଯାଉଥିବା ଶୀତରେ କୋଠରିଟିଏ ଭିତରେ କେବଳ ସେ ଓ ସିଲ୍‌ଭିଆ । ଆତଙ୍କରେ ଥରିଗଲା ସେ । ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଢ଼ି ଆଣିଥିବା କିଛି ଯେମିତି ଭାଙ୍ଗି ବୁରି ଯୋଜନ ଯୋଜନ ଦୂରକୁ ଫିଙ୍ଗି ହୋଇଯାଉଛି - ସେ ଏମିତି ଏକ ଅବସ୍ଥା ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରୁଛି ଯାହାକୁ କଳିବାକୁ ତାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ହିଁ ନାହିଁ । ଝରକାର ରେଲିଂରେ ମୁହଁକୁ ମାଡ଼ି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଓ ଅନ୍ଧାରରେ କାହା ସହିତ ଯେମିତି ଶେଷଥର ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିଲା ।

‘ସିଡାର୍, ଅତି ନରମ ଭାବରେ ଡାକିଥିଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ - ସିଦ୍ଧାର୍ଥର କାନ୍ଧ ଉପରେ ହାଲୁକା ସ୍ପର୍ଶ ଦେଇ ।

“ମୋତେ ଛୁଅଁ ନାହିଁ ।” କ୍ଷୀଣ ଆର୍ତ୍ତନାଦ ଯେମିତି କରିଉଠିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ।

ଅବାକ୍ ସିଲ୍‌ଭିଆ ହାତ ଫେରାଇ ନେଇଥିଲା । ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବୁଲିପଡ଼ି ସିଧା ଭାବରେ ଚାହିଁଥିଲା ସିଲ୍‌ଭିଆକୁ । ଅନ୍ଧାରରେ ମଧ୍ୟ ସେ ବାରିପାରିଲା ଆହତ ଅଭିମାନରେ ନଇଁ ଆସୁଥିବା ସିଲ୍‌ଭିଆର ସୁନ୍ଦର ଆଖିପତା ।

“ଦୟାକରି ମୋତେ ଛୁଅଁ ନାହିଁ ।” କାହାକୁ ଅନୁନୟନ କରୁଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ କେଜାଣି ।

ସିଲ୍‌ଭିଆ ନୁଆଁଇଥିବା ମୁଣ୍ଡ ଉଠାଇବା ଆଗରୁ ସେ ଜାଣିଥିବା ସମସ୍ତ ଆବେଗଠାରୁ ତାକୁ ବେଗରେ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଚାଣିନେଲା ତାକୁ ନିଜ ଆଡ଼କୁ ଓ ନୀରବରେ ତା’ ଛାତିରେ ମୁହଁ ଗୁଞ୍ଜିଦେଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ ।

ତା’ ପରଦିନ ବାହାରକୁ ଯାଇ ନ ଥିଲେ ସେମାନେ । ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ସାମ୍ପେନ୍ ବୋତଲ୍‌ଟିଏ ଆଣିଥିଲା - ସିଲ୍‌ଭିଆ ନିଜ ଜାଣିଥିବା ପ୍ରଣାଳୀରେ ଚିକେନ୍‌ଷ୍ଟିକ ରାନ୍ଧିଲା । ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ତାଙ୍କନିଂ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ମହମବତୀଟିଏ ଜଳାଇ ଦେଇଥିଲା ଓ ମ୍ୟୁଜିକ୍ ସେଟ୍‌ରେ ଚୌରାସିଆଙ୍କ ବଂଶୀଧ୍ବନିର କ୍ୟାସେଟ୍‌ଟିଏ ଲଗାଇ ଦେଇଥିଲା । ସେମାନେ ରୁପ୍‌ଚାପ୍ ବସିଥିଲେ । କାନ୍ଧରେ ଘଷା ଟିକ୍ ଟିକ୍ କରି ଚାଲିଥିଲା । ମଝିରେ ମଝିରେ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଚାହିଁ ଦେଉଥିଲା ସେଇଆଡ଼କୁ - ତା ଜୀବନରେ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମୟ ଏମିତି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ହୋଇ ବିତିଯାଉଛି ବୋଲି । ବଂଶୀଧ୍ବନିର ମୂର୍ଚ୍ଛନାରେ ହୁଏତ କୌଣସି କରୁଣ ରାଗିଣୀ ଥିଲା - ଯାହା ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ ସିଲ୍‌ଭିଆ ନ ଥିବା ସମୟକୁ ମନେ ପକାଇଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା - ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଜୀବନରେ ତାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ।

“ସିଡାର୍, ଯୁ ଆର୍ ଜଷ୍ ଡ୍ଫାଣ୍ଡର୍‌ଫୁଲ୍ ।”

ସିଲ୍‌ଭିଆ ହଠାତ୍ ଚଉକି ଛାଡ଼ି ଉଠିପଡ଼ିଲା, ସିଦ୍ଧାର୍ଥର ପଛପଟକୁ ଚାଲିଆସି, ତା’ ଗଳାରେ ହାତ ଛଦି ଦେଲା ଓ ତା ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଆଞ୍ଚେକିନା ନିଜର ଚିରୁକ ରଖିଲା ।

ସିଲ୍‌ଭିଆର ଏଇ ମୁଣ୍ଡ ପ୍ରଶଂସା ହଠାତ୍ କୌଣସି ସ୍ତରକୁ ନେଇଗଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ -
ଯେଉଁ ସ୍ତରରେ ସେ କେବେ ପହଞ୍ଚିବ ବୋଲି ସ୍ପଷ୍ଟ ବି ଦେଖୁ ନ ଥିଲା - ପ୍ରକୃତରେ
ସେମିତି କିଛି ସ୍ତର ବି ଅଛି, ଏକଥା ଜାଣି ନ ଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ।

ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଖେଳାଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବା ଜିନିଷପତ୍ର, ସିଦ୍ଧାର୍ଥର ଉପହାର ଓ ନିଜେ
ସଂଗ୍ରହ କରିଥିବା ଛୋଟ ବଡ଼ ସାମଗ୍ରୀ ସଜାଡ଼ୁ ସଜାଡ଼ୁ ପଚାରିଥିଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ, “ତୁମେ
ଡ୍ରେସ୍‌ଡେନ୍ ଆସିବ ?”

ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ହଁ କରିଥିଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ।

“ଆମେ ଏଲ୍‌ବି ନଦୀ କୂଳରେ ବୁଲିବା, ନଦୀର ଧାରରେ ଚାଲି ଚାଲି ଯିବା
ବହୁତ ଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଏଲ୍‌ବି ଗୋଟେ ସୁନ୍ଦର ସ୍ଥଳ ନଈ - ଏମିତି କ୍ଷୀଣ ଯେ ଲାଗିବନି
ଯେମିତି ନଦୀ ବୋଲି.... କଥା ମଝିରେ ଅଟକି ଗଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ ଓ ମୁହଁ ଟେକି ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ
ଚାହିଁଲା ।

ହଠାତ୍ ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ ଲାଗିଲା ଯେମିତି ବହୁତ ଦିନର - ତା’ର ନିଜର କିଛି ହଜି
ଯାଉଛି କେଉଁଠି, ସେ ଜାଣିପାରୁ ନାହିଁ କେମିତି ଖୋଜିବ, ପାଇବ ବୋଲି ।

“ଆସିବ ନା ନାହିଁ ?”

ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଓ ଗ୍ୟାରେଜ୍ ଖୋଲି ଗାଡ଼ି କାଢ଼ିବାକୁ ବାହାରିଗଲା ।

ତକ୍କର ଚଢ଼ଢ଼ା ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ ଓ ଚଞ୍ଚଳ ବାହାରିବାକୁ ହେବ ବୋଲି ତରତର
କଲେ ।

ତାର ସମସ୍ତ ଅଭିଜ୍ଞତାଠାରୁ ଆହୁରି ରହସ୍ୟମୟ ସମ୍ଭାବନା - ନୀଳ ଜିନ୍‌ସ ଓ
ଧଳା ଟି ସାର୍ଟର ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଦୂରେଇ ଯାଉଛି ତା’ ଠାରୁ - ଦୁଇ ମିଟରରୁ ତିନି
ମିଟର - ତିନିରୁ ଚାରି - ଏକଦମ୍ ସିଲ୍‌ଭିଆ ଟେକ୍ ପାଖରେ । ସେଇଠି ବୁଲିପଡ଼ି ପଛକୁ
ଚାହିଁଲା ସିଲ୍‌ଭିଆ ଓ ହାତ ହଲାଇଲା ସେମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁ । ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ ଲାଗୁଥିଲା ଯେମିତି
ଦୁଇଧାର ଲୁହ ଝରିଯାଉଛି ସିଲ୍‌ଭିଆର ଆଖୁରୁ ଓ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସେତକ ଦେଖିପାରୁଛି
ସିଦ୍ଧାର୍ଥ । ତାର ଇଚ୍ଛା ହେଲା ଡ଼ିସ୍‌ଟାନ୍ସ ସେ ଚିତ୍କାର କରନ୍ତା - ଫେରିଆସ ସିଲ୍‌ଭିଆ,
ଏମିତି ଏକୁଟିଆ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଯାଅନା... ଅଥଚ ଶବ୍ଦଟିଏ ବି ବାହାରିଲା ନାହିଁ କଣ୍ଠରୁ
ସିଦ୍ଧାର୍ଥର; ସିଲ୍‌ଭିଆ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇସାରିଥିଲା ।

ଘର ଭିତରେ ତଥାପି ଖେଳିରୁଲୁଥିବା ନରମ ପରଫ୍ୟୁମକୁ ଜୋର୍‌ରେ ପ୍ରଶ୍ନାସରେ
ଭିତରକୁ ନେଲା ଓ ଆଖୁରୁଜି ଦେଲା ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ । ବହୁଦିନର ପରିଚିତ
କେହି ଯେମିତି ଅତି ପାଖରେ ତା’ର ଏପଟ ସେପଟ ହେଉଥିଲା ।

ନରମ ଭାବରେ ବିସ୍ଫୋରିତ ହେଉଥିଲା ତା କାନ ପାଖରେ, ସିଡ଼ାର୍, ଯୁ ଆର୍
ଜଷ୍ ପ୍ରାଣରଫୁଲ୍ !

“ହ୍ୟାଲୋ, ହଁ ମିନତି” - ଫୋନ୍ ରିଂ ଶବ୍ଦ ପ୍ରକୃତିଷ୍ଠ କଲା ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ ।

“ନ ଥିଲ କି ? ଏତେ ଥର ରିଂ ହେଲା ଯେ ?”

“ହଁ, ଏୟାରପୋର୍ଟ ଯାଇଥିଲି ସିଲ୍ଡିଆକୁ ଛାଡ଼ିବାକୁ ।”

‘କାହାକୁ ?’

“ସେଇ ଯୋଉ ଝିଅଟି କଥା କହୁଥିଲି, ତକ୍କର ଚଢ଼ତା ବାଧ୍ୟ କରିଥିଲେ.... ।”

“ଠିକ୍ ଅଛି ଯେ, ମୁଁ ନ ଥିଲା ବେଳେ ସେ କେମିତି ରହିଲା ? ତକ୍କର ଚଢ଼ତା
ନିଜେ ରଖିଲେନି ? ଏଇଟା ଠିକ୍ ହେଲା ନାହିଁ ।”

“ସେ ବାଧ୍ୟ କଲେ, କ’ଣ କରିଥାନ୍ତି ଆଉ । ପୁପୁନ୍ କେମିତି ଅଛି ? ତୁମେ ନିଜର
ଯତ୍ନ ନେଉଥିବ ଠିକ୍ କରି ।” ସିଦ୍ଧାର୍ଥ କଣ ଦୋଷୀ ଦୋଷୀ ଶୁଭୁଥିଲା ।

“ଏଇଟା କିନ୍ତୁ ଜମା ଠିକ୍ କଥା ହେଲା ନାହିଁ । ମୁଁ ଏକଥା ତକ୍କର ଚଢ଼ତାକୁ
ନିଶ୍ଚୟ ପଚାରିବି ।” ମିନତି ବୋଧହୁଏ ଫୋନ୍ ରିସିଭର୍ ରଖିଦେଲା, ସିଦ୍ଧାର୍ଥର ଉତ୍ତରକୁ
ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ।

ଶିଶୁଦିବସ

- ବନା, ଦନା, ସନା, ଟିମା, ଭୀମା, ଚେମା, ବାବୁଲା, କାବୁଲା.... ଏମିତି କେତେ କ'ଣ, କେତେ କିଏ ଏମାନେ ।

- କିଏ ପଚାରେ ଏମାନଙ୍କୁ ।

- କାହାର ଗରଜ ପଡ଼ିଛି ଜାଣିବାକୁ କାହା ନାଁ କ'ଣ ?

ପରିଧାନ - କୋଉ ଯୁଗରେ ବୋଧହୁଏ ଧଳାରଙ୍ଗ ଥିବା ହାତ୍‌ସାର୍ଟ, ଯାହା କାଖ ଓ କଲାର ପାଖରେ କେତେବେଳେ ବିସ୍ତୃତ ବା କେତେବେଳେ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଚିରିଥାଏ, ମାଟିଆ ରଙ୍ଗର ସେଇ ଅବସ୍ଥାର ହାତ୍‌ପ୍ୟାଣ୍ଟ । ଦିନ ଦିନ ଧରି ତେଲ ନ ଲାଗିଥିବା କହରିଆ ଜଟାଳିଆ ବାଳ - ଦୃଷ୍ଟିରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଉତ୍ସୁକତା ନ ଥିବା ଓ ସମଗ୍ର ସଂସାରକୁ ଦଶବାର ବର୍ଷ ଭିତରେ ପୁରାପୁରି ଉପଲବ୍ଧ କରିପାରିଥିବାର ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ସହ ଆତୟାତ ହେଉଥିବା ଏଇମାନଙ୍କୁ ଆମେ କାହିଁକି ମନେ ରଖନ୍ତେ ।

ଯେମିତି ରହୁଛି କଣା ହଡ଼ା ବଳଦ, ଘା'ଘାଉଡ଼ ଛୋଟାଉଥିବା କୁକୁର ଓ କଙ୍କାଳସାର ଅନବରତ ମିଆଁ ମିଆଁ କରୁଥିବା ମାଟିଆ ବିରାଡ଼ି ସହ । ସେମିତି ଏମାନଙ୍କ ସହ ମଧ୍ୟ ଏକାଠି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଓ ଏମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଆହୁରି କେତେ ଜଣଙ୍କ ସହ - ଫୁରୁଫୁରୁ ବାଳ, ବୁଢ଼ଜ୍ ନ ଥିବା ଛିଣ୍ଟାଶାଢ଼ି ଓ ପିଠିରେ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଅଖା ପକାଇ ବୁଲୁଥିବା ସେମାନେ - ରାସ୍ତାଘାଟରେ ଯେଉଁଠି ସେଇଠି ଗାଡ଼ି ଅଟକି ଗଲେ ଭରସି ଆସି ହାତ ପତାଇ ଦେଉଥିବା ସେମାନେ - ଅଧାଅଧି ନ ଥିବା ହାତ ଗୋଡ଼ରେ କନା ଗୁଡ଼େଇ, ବଡ଼ ବଡ଼ ମନ୍ଦିର ଆଗରେ ଧାଡ଼ି ବାନ୍ଧି, ଚେପଟା ସିଲଭର୍ ଗିନା ଆଗରେ ରଖି ବସିଯାଇଥିବା ସେମାନେ - ଏ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହ ବଞ୍ଚିବାକୁ ପଡ଼ିବ । କ'ଣ କରିବା ? ଆମ ଦେଶ ତ ସେମିତି ।

ତେବେ ବାବୁଲା କଥା ତ ନିଆରା । ହୁଏତ ସେ ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ - ହେଲେ ମା' ତାରିଣୀ ସୁଇଚ୍‌ସ ଦୋକାନ ପାଇଁ ସେ ଯେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଦୋକାନଟାର ଅବସ୍ଥିତି ବି ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । କଟକ ବାରିପଦା ହାଇଓ୍ବେରେ ଗାଡ଼ି ମଟରର ଯେଉଁ ଭିଡ଼ । ଏଇ ଜଳଖିଆ ଦୋକାନ ପାଇଁ ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଭଦ୍ରକ ବାଟ ଭାଙ୍ଗି ଯିବା ଆଗରୁ ବସଗୁଡ଼ାକ ଯେଉଁ ଷ୍ଟପ୍‌ରେ କିଛି ସମୟ ରହେ, ତା'ଠାରୁ

ଜମା ଦଶ ଗଜ ଦୂରରେ ମା' ଚାରିଣୀ ସୁଇଚସ । ଚାରିଣୀ ରୁ 'ର'ର ହସ 'ଇ'କାର ଓ ସୁଇଚସର ହସ 'ଉ' ଓ ହଳନ୍ତ ବହୁଦିନରୁ ଲିଭିଯାଇଛି ବାତ୍ୟା, ବର୍ଷା ପରି ପ୍ରାକୃତିକ ଦୁର୍ବପାକରୁ । ରଙ୍ଗଛଡ଼ା ମଝିରେ ଦବିଯାଇ ଚେପଟା ହୋଇଯାଇଥିବା ସାଇନ୍‌ବୋର୍ଡ଼ଟି କାହାର ଦୟା ଭିକ୍ଷା କଲାପରି ଝୁଲି ରହିଛି ଦୁଇଟି ବାଉଁଶରୁ କେତେ ପରସ୍ତ ଲୁହା ତାରରେ ଗୁଡ଼େଇ ହୋଇ । ଗୋଟିଏ ପଟ୍ଟ ତଳକୁ ଅଧିକ ଅଶେଇ ହୋଇପଡ଼ିଛି - ଗରାଖମାନେ ସେଇପଟ୍ଟ ବାଟକୁ ଏଡ଼େଇ ଚାଲନ୍ତି - ସାଇନ୍‌ବୋର୍ଡ଼ଟି ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଖସିପଡ଼ିବାର ଦୁର୍ଘଟଣା ସୃଷ୍ଟି ନ କରୁ ବୋଲି । କଳଙ୍କି ଲାଗିଥିବା ଟିଣଛାତ ତଳେ ଖୁବ୍ ଛୋଟ କହିହେବ ନାହିଁ, ସିମେଣ୍ଟ ପଲସ୍ତରା ନ ଥିବା ଇଟାକାନ୍ଥର କୋଠରି । ଦୋକାନ ଆଗପଟ୍ ପୁରା ଖୋଲା ଓ ପଛପଟେ ଟିଣକବାଟ ବାହାରକୁ ଯିବାପାଇଁ । ଦୋକାନର ଡାହାଣ କଡ଼ରେ ଚୁଲି, ଯେଉଁଠି ମାଲିକ ବଟ୍ ସାହୁ ଦିନରାତି ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ପୁରି, ସିଙ୍ଗଡ଼ା, ବରା, ଆଳୁଚପ, ଜଳେବି ଛାଣୁଥାଏ । ତାକୁ ବେଡ଼େଇ କରି ବଡ଼ ବଡ଼ ସିଲ୍‌ଭରର ଥାଳିଆ, ଖାଦ୍ୟ ଜିନିଷକୁ ଲୋଭନୀୟ କରି ଖେଳେଇ ରଖିବା ପାଇଁ । ବଟ୍ ସାହୁ ପଛକୁ ପାଞ୍ଚ ଫୁଟ ଉତ୍ତର କାଠ ଆଲମାରି ଆଗପଟେ କାଟ ଲାଗିଛି - ଭିତରଯାକ ଥାକରେ ସଜା ହୋଇଛି ବୁଦିଲତୁ, ଗୋଲାପଜାମ୍ବୁ, କ୍ଷୀରଗଜା, ଛେନାଗଜା ଇତ୍ୟାଦି । ଏତକ ଅତିକ୍ରମ କରିଗଲେ ଗରାଖମାନଙ୍କ ବସିବାପାଇଁ ଚାରିକୋଣିଆ ନାଲିରଙ୍ଗ ଛାଡ଼ିଆସିଥିବା ଟେବୁଲ୍ ପାଞ୍ଚଟା ଓ ତା' ସହ କାଠବେଞ୍ଚ । ଗରାଖମାନଙ୍କଠାରୁ ଅର୍ଡ଼୍ ନେବା ଓ ବଟ୍ ସାହୁ ପାଖରୁ ଖାଇବା ଜିନିଷ ଆଣି ପରକ୍ଷିବା କାମ ହେଉଛି ଜଗବନ୍ଧୁର । ଜଗବନ୍ଧୁ ଉଣେଇଶି କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷର ଭେଣ୍ଟିଆ ଟୋକା । ମାଲିକ ବଟ୍ ସାହୁର ଖାତିର ତା' ପ୍ରତି ବହୁତ ବେଶି । ବଡ଼ କଅଁଳେଇ କରି ତାଙ୍କେ - ଜଗାରେ, ଜଗବନ୍ଧୁରେ, ଟିକିଏ ହାତ ସଅଳ କରି ବାପା.... ।

ତେବେ ବାବୁଲାଲ କାମ ହେଉଛି ଅସଲ । ଛିଣ୍ଡା, ତେଲଟିକିଟା କନାଖଣ୍ଡିଏ ଧରିଥାଏ ସେ ଅନବରତ ବାଁ ହାତରେ । ଗରାଖ ଖାଇସାରିବା ମାତ୍ରେ ଚଟକରି ତାଙ୍କ ଅଇଁଠା ଥାଳିକୁ ଘୋଷାରି ଦେବା ଓ ବାଁ ହାତରେ ଥିବା କପଡ଼ାରେ ଟେବୁଲ୍ ଉପରଟା ପୋଛିଦେବା କାମକୁ ସେ ଟାକି ରହିଥାଏ । ତେବେ ବି କେତେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ କେଜାଣି ତେରି ହୋଇଯାଏ, ଜଗବନ୍ଧୁର ତାଗିଦା ଚାଲିଥାଏ ତୁହାକୁ ତୁହା । ବଟ୍ ସାହୁ ବି ମଝିରେ ମଝିରେ କୁହାଟ ଛାଡ଼େ - ଆରେ ହେ ବାବୁଲା, ତୁ ଶଳା ଠିଆଟା କାହିଁକି ହେଇଛୁ ?

ଶସ୍ତ୍ରା ଷ୍ଟିଲ୍‌ର ଥାଳି ଓ ଗିନାତକ ବାବୁଲା ପଛ ଦୁଆରପଟ୍ଟ ବାହାରକୁ ନେଇଯାଏ ଓ ତରବର ହେଇ ଧୋଇ ପକାଇବାରେ ଲାଗେ । ପ୍ରଥମେ ଅଇଁଠାତକ ହାତରେ ପୋଛିନେଇ ଅମରିଲଟାର ବୁଦାଆଡ଼କୁ ଛାଟି ଦିଏ । ପ୍ରତିଥର ଛାଟିବାରେ ସେଇ ଏକା ଅନୁଭୂତି । ଦୁଇଟା ରୋଗିଣୀ କୁକୁର, କଳା ଓ ମାଟିଆ, ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ହଲାଲ ହଲାଲ ଝପଟି

ଆସନ୍ତି ଓ ଦିନ ଦିନର ପଟା ଅଇଁଠା ସ୍ବପନ ଗୋଟାଏ ଅଶାନ୍ତ ଗନ୍ଧ ହଠାତ୍ ଉଠିଆସେ । ସେଇଆଡ଼କୁ ଛେପ ଲଣ୍ଡାଏ ପକାଇଦିଏ ବାବୁଲା । କଳଙ୍କିଲଗା ଟିଣର ଗୋଲେଇ କୁଣ୍ଡରେ ପାଣି ରହିଥାଏ - ସେଇ ପାଣିରେ କେବେହେଲେ ମୁହଁ ଦିଶେ ନାହିଁ ବାବୁଲାର - ବେଳ ବି ନ ଥାଏ ଘଡ଼ିଏ ବସି ନିଘା ରଖିବାକୁ । ଗୋଟାଏ ହ୍ୟାଣ୍ଡଲ୍ ନ ଥିବା ରସର ମରୁ ବୁଡ଼ିରହିଥାଏ ସେଇ ଗୋଲେଇ ଟିଣରେ । ଖପକରି ହାତ ବୁଡ଼ାଇ ବୋହିଯାଉଥିବା ମଗେ ପାଣି ନେଇଆସେ ବାବୁଲା । ଆଳିଟିର ଆଗପଛ ଧୋଇଦିଏ ଟିକିଏ ଘୁଞ୍ଚେଇକରି । ଫୁଟିକିଆ ପିଣ୍ଡା ତଳକୁ ମଇଳାପାଣିର ଛୋଟିଆ ନର୍ଦ୍ଦମା । ସେଇଠି ଟପ୍ ଟପ୍ ହେଇ ଝରିପଡ଼େ ଆଉ ଅଧାମରୁ ପାଣି - ଛିଟିକିଆସେ କାବୁଅ ଓ ପଟାପାଣି । ଆଳିଟାକୁ ଡା'ପରେ ଗୋଲେଇ କୁଣ୍ଡରେ ଥରେ ଚଞ୍ଚଳ କରି ବୁଡ଼େଇ ଉଠେଇଆଣେ ବାବୁଲା ଓ କିଛି ମନେପଡ଼ିଗଲା ପରି ଦଉଡ଼ିଯାଏ ଦୋକାନ ଘର ଭିତରକୁ । ଆଉ କେଉଁ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ସେ ଭିତରେ ଅଇଁଠା ଆଳିଟାଏ ରହିସାରିଥାଏ ବା କୋଉ ଗରାଖ ଡା'ର ଶେଷ ଖଣ୍ଡ ବରାକୁ ପାଟିରେ ପୂରାଉଥାଏ । ଟାଉକି ବିଲେଇ ପରି ଛକି ରହିଥାଏ ସେଇ ଅଇଁଠାଆଳିକୁ ବାବୁଲା । ବଟ ସାହୁ ଓ ଜଗବନ୍ଧୁକୁ ଯେତେ କମ୍ ସୁଯୋଗ ଦେବ ଗାଳି ଦେବାପାଇଁ ସେତେ ଭଲ । କିନ୍ତୁ ଏଇ ତାଗିଦା ଗାଳିତକ ସେ ଜାଣିଥାଏ, କାମ କରିବା ନ କରିବା ନେଇ ଯେତେ ନୁହେଁ - ସେତେ ଅଭ୍ୟାସବଶତଃ ।

ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଛଣାହୁଏ ପୁରି, ବରା, ଜଲେବି, ତିଆରି ହୁଏ ଆଳୁ ତରକାରି । ଭୋର, ଭୋର ପହଞ୍ଚୁଥିବା ବସରୁ ଓହ୍ଲେଇ ଆସନ୍ତି କିଛି ଯାତ୍ରୀ । ଗରାଖ ଜୁଟେଇଥିବାରୁ ଅଧା ଦାମ୍ ଦେଇ ପେଟଭରି ଖାଆନ୍ତି ବସର ଡ୍ରାଇଭର, କଣ୍ଡକ୍ତର ଓ କ୍ଲିନର୍ । ଖରାବେଳେ ଧରାବନ୍ଧା ଗରାଖ - ଟ୍ରାକ୍ଟର ଡ୍ରାଇଭର କେତେଜଣ, ଛୋଟ ରିପେୟାର୍ ଦୋକାନ କରିଥିବା ମେକାନିକ୍ ଦୁଇ ତିନିଜଣ, ଅଟୋରିକ୍ସା ଡ୍ରାଇଭର ପାଞ୍ଚ ଛଅଜଣ । ଏମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତିଆରି ହୁଏ ଉଷୁନାଚାଉଳ ଭାତ, ଡାଲମା ଓ ଭଜା । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ପକୁଡ଼ି, ସିଙ୍ଗଡ଼ା, ଆଳୁଚପ୍ ଓ ରାତି ତିଆରି ମିଠା । ରାତିରେ ପ୍ରାୟ କିଛି ତିଆରି ହୁଏ ନାହିଁ ବିକ୍ରିପାଇଁ । ସକାଳର ବଳକା ଭାତ, ଡାଲମା ଓ ଯାହା କିଛି - ଖାଆନ୍ତି କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ବଟ ସାହୁ, ଜଗବନ୍ଧୁ ଓ ବାବୁଲା । ଗୋଲାପଜାମୁ, ରସଗୋଲା, କ୍ଷୀରଗଜା ତିଆରି ସରୁ ସରୁ ରାତି ଦୁଇଘଡ଼ି । ଜଗବନ୍ଧୁ କୁଆଡ଼େ କେଜାଣି ପ୍ରତି ରାତିରେ ଉଭାନ୍ ହୋଇଯାଏ । ବାବୁଲାକୁ କହେ, ନିଜ ଘରକୁ ଶୋଇବାକୁ ଯାଉଛି । ବାବୁଲାକୁ ଅନ୍ତତଃ ଏତିକି ଜଣାଯାଏ ଯେ, ଏ ଖଣ୍ଡମଣ୍ଡଳରେ ଜଗବନ୍ଧୁର ନିଜ ଘର ବୋଲି ସେମିତି କିଛି ନାହିଁ ।

ଦୋକାନ ପଛକୁ ଲାଗି ଯେଉଁ ଫୁଟିକିଆ ବାରଣ୍ଡା ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ ବାସନ ଧୁଏ ବାବୁଲା, ସେଇ ବାରଣ୍ଡାକୁ ଲାଗି ବାଁପଟକୁ ଆଉ ବଖରାଏ ସେଇପରି ପଲସରା

ନ ଥିବା ଇଟାକାଢ଼ ଓ ଟିଣକ୍ସପର ଘର - ଫାଳିକିଆ ଛୋଟିଆ ଝରକାଟିଏ । ସେଇଟା ବଟ ସାହୁର ରହିବା ଘର । ଦଉଡ଼ିଆ ଖଟ ଉପରେ ଦୁଇ ପରସ୍ତ କଢ଼ା ପଡ଼ିଥାଏ । ଏ ମୁଣ୍ଡରୁ ସେ ମୁଣ୍ଡ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ଦଉଡ଼ିରେ ଝୁଲୁଥାଏ ଦୁଇ ତିନିହଳ ଧୋତି, କାମିଜ, ଗଞ୍ଜି ଓ ଅଣ୍ଟରଓୟାର ବଟ ସାହୁର । ଗୋଟିଏ କୋଣକୁ ଗଦା ହୋଇଥାଏ ଅଳ୍ପ ଛିଣ୍ଡା ମସିଣାଟିଏ - ବାବୁଲାର ଓ ଅନ୍ୟ କୋଣରେ ରାତି ତିଆରି ମିଠାସବୁ ରସ ହାଣ୍ଡିରେ ସାଇତା ହୋଇ ରହିଥାଏ । ସକାଳେ କାତ ଆଲମାରିରେ ସଜା ହେବାପାଇଁ ।

ତିନି ଟଙ୍କାର ସିଙ୍ଗଡ଼ା ଦେବ ?

ନିଜର ଅଜସ୍ର କର୍ମବ୍ୟସ୍ତତା ଭିତରେ ବୁଲିପଡ଼ିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲା ବାବୁଲା । ଏଇ କଷ୍ଟସ୍ୱର ଯାହାର - ଏମିତି କୋମଳ, ଲଳିତ, ତାକୁ ଦେଖିବାପାଇଁ ଯେ କେହି ତ ମୁହଁ ଫେରାଇବ ।

- ତା'ପରେ ପରେ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନାଳୁ, ଦୟାଳୁ ଆଖି - ତା'ରି ଆଡ଼କୁ, ଖାସ୍ ତାଆରି ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଛନ୍ତି । ମୋହିତ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲା ବାବୁଲା । ଅବାକ୍ ହେଇ ସେଇଆଡ଼େ ଚାହିଁରହିଲା, ବାହାତରେ ରହିଗଲା ତେଲଟିକିଟା ପୋଛାକନା ଓ ତାହାଶହାତରେ ଦୁଇଟା ଅଇଁଠା ଆଳି, ଗିନା ।

‘ତିନିଟଙ୍କାର ସିଙ୍ଗଡ଼ା ଦେବ ?’ ସେଇ ଅମୂର୍ଷ କଷ୍ଟସ୍ୱର ପୁଣି ଦୋହରେଇଲା । ହୋସ୍ ଆସିଲା ବାବୁଲାର - ଦୁଇପଟକୁ ଟିକିଏ ଚାହିଁଦେଲା - ସତରେ ଏଇ ବାକ୍ୟଟି ତା'ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଥିଲା ନା ବଟ ସାହୁ ବା ଜଗବନ୍ଧୁ ପ୍ରତି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା । ନା, ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ସେ, ଏହି ଅନୁରୋଧଟି ଏକାନ୍ତ ତା' ପାଇଁ । କୃତାର୍ଥ ହେଇଗଲା ବାବୁଲା । ଦଉଡ଼ିଯାଇ କାଗଜଠୁଙ୍ଗାରେ ସିଙ୍ଗଡ଼ା ତିନିଟା ବାନ୍ଧିଦେବାକୁ ମନ ହେଉଥିଲା ତା'ର । ପରେ ପରେ ସାମାନ୍ୟ ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇଗଲା ସେ । ଏଇ ଅନୁରୋଧ ବା ଅନୁଜ୍ଞା ଆସିଛି ତା'ଠାରୁ ଅଳ୍ପ ଉଚ୍ଚତାରେ ଅଧିକ, ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ, ଶ୍ୟାମଳ ବର୍ଣ୍ଣର ତଉଲତାଉଲ ପିଲା ଜଣକଠାରୁ - ଦେହରେ ଧୋବ ଫରଫର ହାଫସାର୍ ଓ କଳାରଙ୍ଗର ହାଫସାଃ, ବେଲଟ୍ ରହିଛି ଅଣ୍ଟାରେ, ଧଳା ମୋଜା ଓ କଳା ଜୋତା । ଏକଦମ୍ ଚକ୍ଚକ୍ ଚେହେରା । କୋଉ ବଡ଼ ବାବୁଘରର ପିଲା ହେବ । କେମିତି ତା'ର ଅଧୁଆ ମଇଲା ହାତରେ ସିଙ୍ଗଡ଼ା ଉଠେଇ ଆଣି ତାକୁ ଦେବ ? କୁଣ୍ଡିତ ଭାବରେ ସେଇଠି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା ବାବୁଲା । ପିଲାଟି ଏଇ ଭିତରେ ଦୁଇଭାଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ପାଞ୍ଚଟଙ୍କିଆ ନୋଟଟିଏ ବଢ଼ାଇ ସାରିଥାଏ ।

‘ଆରେ, ଖୁଣ୍ଟଟା ପରି ଠିଆ ହେଲୁ କ’ଣ ? ଦେ ଠୁଙ୍ଗାଟା ଦେ ।’ ବଟ ସାହୁର ଚିତ୍କାର ଶୁଭିଲା । ସେ ଠୁଙ୍ଗାଟି ଧରି ତା' ଆସ୍ଥାନରୁ ବାବୁଲାଆଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇଥାଏ । ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ କନା ଓ ଅଇଁଠା ଆଳିତକ ରଖିଲା ବାବୁଲା । ସେଇ ଭଦ୍ର ପିଲାଟି ଆଡ଼କୁ

ଠୁଙ୍ଗାଟି ବଢ଼ାଉ ବଢ଼ାଉ ଦେଖିଲା ସେ ରଜାପୁଅ ପରି ପିଲାଟା ସାମାନ୍ୟ ହସିଲା - ଠୁଙ୍ଗାଟି ଦେବା ଆଗରୁ ତାହାଣହାତର ବିଶି ଆଙ୍ଗୁଠିରେ କିଛି ସୂତେଇ ଦେଲା । ତା'ର ସଙ୍କେତଟି ବୁଝିପାରି ଲଜ୍ଜାରେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇପଡ଼ିଲା ବାବୁଲା - ତା ସାଙ୍ଗର ତାହାଣ କାଖ ତଳ ତିନି, ଚାରିଜଞ୍ଜ ଚିରି ଯାଇଛି ବା ସିଲେଇ ଫିଟି ଯାଇଛି ।

‘ତୁମ ମାଆ ସିଲେଇ କରିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ?’ ସେମିତି ହସିଲା ସ୍ଵରରେ କହିଲା ପିଲାଟି ଓ ହାତ ବଢ଼ାଇ ଠୁଙ୍ଗାଟି ନେଲା - ବାହାତରେ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ଟି ବଢ଼ାଇଦେଲା । କୌଣସି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ବାବୁଲା ବଟ ସାହୁଠାରୁ ଟଙ୍କା ଉଠେଇ ପିଲାଟିକୁ ଦୁଇ ଟଙ୍କା ଫେରାଇ ଦେଲା । ପିଲାଟିର ଆଙ୍ଗୁଠି ତାର ପାପୁଲିକୁ ସାମାନ୍ୟ ସ୍ପର୍ଶ କରିଥିଲା । ବାବୁଲା ଉଲ୍ଲସିତ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା - ଏମିତି ରଜାପୁଅ ଭଳି ଜଣେ ତାକୁ ‘ତୁମେ’ ସମ୍ବୋଧନ କରି - ଖାସ୍ ତାଆରି ହାତରୁ ଜଳଖିଆ ନେବା, କାହିଁ କୋଉ ଦିନ ଘଟିଥିଲା - ତା'ର ମନେପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ନିଜ ଆଡ଼କୁ ଟିକିଏ ଚାହିଁଲା ବାବୁଲା, ନିଜକୁ ଆଉଁଶିବା ଚାହାଣିରେ । ଅଇଁଠା ଆଳି ଓ ଗିନା ଦୁଇଟା ଧରି ଚାଲିଗଲା ପଛଆଡ଼କୁ । ସବୁଥର ପରି ଚଞ୍ଚଳ ଧୋଇ ନ ପକାଇ ଟିକିଏ ଠିଆ ହୋଇଗଲା ବାବୁଲା ।

- କ’ଣ କହିଗଲା ସେ ପିଲାଟି ତା'ର କାଖଟିରା ସାଙ୍ଗକୁ ଦେଖ ?

- ତୁମ ମାଆ ସିଲେଇ କରିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ନା ଏମିତି କ’ଣ !

- ପିଲାଟି କେମିତି ଜାଣନ୍ତା ଯେ ତା'ର ମାଆ ଅଛି କି ନାହିଁ !

- ଥିଲା ତ ! ଥିବ ବି ବୋଧହୁଏ କୋଉଠି ।

ଜାଣିବା ଦିନଠାରୁ ଯାହାର ପଛେ ପଛେ ସେ ବୁଲିଆସିଛି - ସେମିତି ବାଳ ପୁରୁଷରୁ ମଜଲା ଲୁଗା ଖଣ୍ଡେ ପିନ୍ଧିଥିବା, ଖରାଧାସରେ ନାଲି ପଡ଼ିଯାଇଥିବା, ଶୀର୍ଷା, ବିଷୟା ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଜଣେ, ବୟସ ଜାଣିହେବ ନାହିଁ । ଜାଣିବାର ଉପାୟ ବି ନାହିଁ - ସେ କାହିଁକି ତା ମାଆ, ତା'ର ସେ ଜାଣେ ନାହିଁ । ବୋଧହୁଏ କ’ଣାଏ ପଖାଳ ଭାତ ଓ ଦରସିଝା ଆଳୁର ପାଣି ଡରକାରି ପାଖରେ ସେଇ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଟି ତାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥାଏ ବୋଲି । ଆଉ ସାରାଦିନ ଭିତରେ କେହି କାହାରି ଅସ୍ଥିତ ପ୍ରତି ସଚେତନ ନ ଥା’ନ୍ତି । ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ବସ୍ତିରେ ଥିଲେ । ତା ମାଆ ପରି ଆଉ କେତେକ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଓ କେତେଜଣ ପୁରୁଷଲୋକ । ତା'ରି ପରି, ତା'ଠାରୁ ଅଳ୍ପ ବଡ଼ ଓ ସାନ ପିଲାମାନେ ଏକାଠି ଗୋଟିଏ କୁଡ଼ିଆରେ ଶୁଅନ୍ତି - ସେମିତି ଗୋଟିଏ ମାଆ ପେଟର ଏକା ରକ୍ତର ଏତକ ବାର ପନ୍ଦର ଭାଇଭଉଣୀ ! ସକାଳୁ ଉଠି ଯିଏ ଯାହା କୁଡ଼ିଆର ମାଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଖାଇବାକୁ ଯାଆନ୍ତି । ପୁଲିସ୍ ମଝିରେ ମଝିରେ ଆସେ । ଗୁଡ଼ାଏ ବାହୁନା, କାନ୍ଦଣା ଶୁଣାଯାଏ - ଗାଳିମନ୍ଦ ବି - ସେମାନେ ସବୁତକ ପିଲା ଦେଖଣାହାରୀ ହୋଇ ଟିକିଏ ଦୂରରେ ଠିଆ

ହୋଇଥାଆନ୍ତି - ଯେମିତି ଏଇ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନଙ୍କୁ ସେମାନେ ଆଗରୁ ଜାଣି ନାହାନ୍ତି । ବସ୍ତି ସେଇଠାରୁ ଉଠିଯାଏ । ଦୁଇ ତିନୋଟି ବୁଜୁଳା ଧରି ସେମାନେ ଦଳ ହୋଇ ବାହାରନ୍ତି - ଆଉ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ କୁଡ଼ିଆ ତିଆରି ହୁଏ । ବାବୁଲାଋ ମନେ ଅଛି, ଏମିତି ତିନି ଚାରିଥର ଘଟିବା କଥା ।

ଦିନେ ଉପରବେଳା ସେ ଓ ତା'ରି ପରି ଆଉ କେତେଜଣ ବସ୍ତି ଆଗର ନଳାକଡ଼କୁ ଥିବା ଖାଲି ଜାଗାରେ ଡାବଳପୁଆ ଖେଳୁଥିଲେ । ବସ୍ତି ଭିତରୁ, ସେମାନଙ୍କ କୁଡ଼ିଆ ଆଗରୁ ଦୁଇଜଣ ପୁଲିସ୍, ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ପୁଲିସ୍ - ତା' ମାଆକୁ ଠେଲି ଠେଲି ଆଣିଲେ । ମାଆ ତା'ର ପାଟି କରି କାନ୍ଦୁଥାଏ - କିଛି କିଛି କହୁଥାଏ । ବାବୁଲା ଶୁଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ, କିନ୍ତୁ କିଛି ଶୁଭୁ ନ ଥାଏ । ବସ୍ତି ଆଗରେ ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ି ରହିଥାଏ । ସେଥିରେ ବସିବାକୁ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ପୁଲିସ୍‌ଟି ଧକ୍କା ମାରୁଥାଏ ପଛରୁ ମାଆକୁ । ବାବୁଲା ଚାହୁଁଥିଲା ଜାଣିବାକୁ ଯେ ସେ ସବୁ କ'ଣ ହେଉଛି । ସେ ଭାବୁଥିଲା, ମାଆ ପଛକୁ ଚାହିଁବ କି - କହିବ କି ବାବୁଲାକୁ ଏସବୁ କ'ଣ ? ମାଆ କିନ୍ତୁ ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ବସିଲା ଓ ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁଲା ନାହିଁ । ବାବୁଲା ଫେରିଆସିଲା କୁଡ଼ିଆକୁ । ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ସେ କୁଡ଼ିଆ ଭିତରକୁ ଦେଖିଲା ଭଲ କରି । ଏଇଠିକୁ କେବଳ ସେ ଦିନକୁ ଦୁଇଥର ଖାଇବାକୁ ଆସେ । ମସିଣାଟିଏ, ତା' ଉପରେ କଛା ଓ ଚଦର ପଡ଼ିଛି । କଣପଟକୁ ଲୁହାଟୁକ୍ ଓ ତା' ଉପରେ ଚଉଡ଼ା ହେଇ ମାଆର କେତେକ ଲୁଗାପଟା । ଆରପଟରେ ଛୋଟ ଗାଡ଼ ପରି ବୁଲି - ବାସନ କେତେଖଣ୍ଡ ଓ ସିଲ୍‌ଭର୍ ଥାଳିଆ ଘୋଡ଼ାଇ ହୋଇଥିବା ସିଲ୍‌ଭର୍ ହାଣ୍ଡି । ହଠାତ୍ ପେଟ ଭିତରୁ କ'ଣ ଯେମିତି ଉଠିଆସିଲା ପରି ଲାଗିଲା ବାବୁଲାର । ଭୋକ - ଏଇଆକୁ ତ ଚିହ୍ନିଛି ସେ ଖୁବ୍ ଭଲ କରି । କିନ୍ତୁ ଏମିତି ଅବେଳରେ ! କେଜାଣି, ବେଳ ଅବେଳ ଆଉ କ'ଣ ? ଧୁନ୍ଧାଳି ଚାଲିଲା ସବୁଆଡ଼ ବାବୁଲା । ଚାରିଆଡ଼େ ବିଛେଇ ପଡ଼ିଲା ଦରମଇଲା ଶାଢ଼ି, ବ୍ଲୁଉଜ୍, ସାୟା, ଗିନା, ଚାଟିଆ, ଦୁଇ ତିନୋଟି କଛା, ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଫଟୋ, ପିତଳର ଛୋଟ ଘଣ୍ଟି ଓ ଘରର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସବୁତକ ସମ୍ପଦ । ଛୋଟ ଅଥଚ ଚିତ୍କଣ କରି ଲିପାପୋଛା ହୋଇଥିବା କୁଡ଼ିଆଟି ବିଧିସ୍ଥ ହୋଇଗଲା କୌଣସି ଅଦୃଶ୍ୟ ଆକ୍ରୋଶରେ । ଏ ସବୁ ବିପର୍ଯ୍ୟୟର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଫଳ ନ ଥିଲା । ସିଲ୍‌ଭର୍ ଡେକ୍‌ଟିରେ ଅଧା ଡେକ୍‌ଟି ପଖାଳ ଛଡ଼ା କୌଣସି ସ୍ଥିତିସ୍ଥାପକ ସମ୍ବଳ ଖୋଜି ପାଇଲା ନାହିଁ ବାବୁଲା । ସେତକ ପୋଛିପାଛି ଖାଇ ନିଜ ଶ୍ରମରେ ହାଲିଆ ହୋଇ ସେଇଠି ଶୋଇପଡ଼ିଲା ସେ । ପରଦିନ ଉଠିଲାବେଳକୁ ବେଳ ବୋଧହୁଏ ବହୁତ ଗଢ଼ିଯାଇଥିଲା । କାରଣ, କୁଡ଼ିଆ ଭିତରୁ ବାହାରି ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲାବେଳକୁ ତା'ର ନଜରରେ କେହି ପଡ଼ିଲେ ନାହିଁ । ତା'ଠାରୁ ଛୋଟ କେତେଟା ପିଲା ଖାଲି ଟ୍ୟୁବ୍‌ଫ୍ରେନ୍ ପାଖରେ ପାଣି ଚବଟବ କରୁଥିଲେ । ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନେ କିଏ କିଏ ଲୁଗା ଶୁଖାଉଥିଲେ, କୋଇଲାଗୁଳିର

ଘଷି ପାରୁଥିଲେ । ପୁରୁଷଲୋକ କେହି ଦେଖା ନ ଥିଲେ । ବାବୁଲା କୁଡ଼ିଆର କବାଟଟି ଆଉଜାଇ ଆଣିଲା, ଶିକୁଳିଟି ଦେଇଦେଲା ଓ ଭୁଲ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିବା ଅଜଣା ଜାଗାରୁ ମୁହଁ ଫେରାଇ ଚାଲିଆସିବା ପରି ଆଗକୁ ଚାଲିଲା ।

ବେଶ୍ କେତେ ବାଟ ଆସିଲା ପରେ ମିଳିଲା ବସ୍‌ଷାଣ୍ଡ । ବଡ଼ ଜନଗହଳି, ଗାଡ଼ିମଟରର ଶବ୍ଦ, ଚନାଚୂର, ସିଝାଅଣ୍ଡାର ଗନ୍ଧ ତାକୁ ଚମକ୍କିତ କଲା ଓ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସେ ଅନୁଭବ କଲା ଯେ, ତାକୁ ଭୋକ ଲାଗୁଛି । ତାକୁ ଦ୍ଵିତୀୟଥର ଭାବିବାକୁ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ, ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ କ’ଣ କରିବ । ଯେଉଁଠି ସେଇଠି କୌଣସି ଜଳଖିଆ ଦୋକାନ ଆଗରେ ହାତ ପଡେଇ ଦେଲେ ମିଳିଗଲା ଖଣ୍ଡିଏ ରୁଟି, ଆଳୁଚପଟେ କି ବରାଟେ, ପାଉଁରୁଟି ଖଣ୍ଡେ ଓ କେତେବେଳେ କେମିତି ରସଗୋଲାଟେ । ଏତେ ସହଜରେ ଏମିତି ସୁସ୍ୱାଦୁ ଜିନିଷ ମିଳିପାରେ ସେ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରୁ ନ ଥିଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା କେମିତି ଦିନ ପରେ ଦିନ କୁଛେଇ ମୁଛେଇ ତା’ ମାଆ ବାଢ଼ିଦେଉଥିବା ପଖାଳ, ଆଳୁସିଝା ଖାଇ ସେ ବଞ୍ଚିରହିଥିଲା । ଅଥଚ ତା’ର ଭୋକ ବଢ଼ିଚାଲିଥିଲା ଓ ଏମିତି ଖଣ୍ଡେ ଅଧେ ହାତଟେକାରେ ସେ ଚୂପ୍ତି ପାଇପାରୁ ନ ଥିଲା । ଏବେ ଆରମ୍ଭ କଲା ସେ ଇଆଡ଼େ ସିଆଡ଼େ ଅନେଇ ଜଳଖିଆ ଦୋକାନରୁ ଗୋଟାଏ ଅଧେ ଖାଇବା ଜିନିଷ ଉଠାଇବା । ପ୍ରାୟ ତୃତୀୟ କି ଚତୁର୍ଥ ଥରକୁ ସେ ଧରାପଡ଼ିଗଲା ଓ ତାପରେ ଚାଲିଲା ବିଧା, ଚାପୁଡ଼ା, ଗୋଇଠା ତା ଉପରେ । କେତେ କିଏ ଯେ ଗାଳି ଦେଇଗଲେ ଓ ମାରିଚାଲିଲେ ସେ ମନେରଖିପାରି ନାହିଁ । ଶେଷକୁ ସେମାନେ ତାଗିଦ୍ କରିଦେଲେ ଯେ, ଆଉଥରେ ଏମିତି କଲେ ସେମାନେ ପୁଲିସ୍‌ରେ ଦେବେ ଓ ବୁଲ୍‌ବାଡ଼ିରେ ମାଡ଼ ଖାଇ ଖାଇ ତା’ର ହାତ ଗୋଡ଼ ଭାଙ୍ଗିଯିବ । କୌଣସିମତେ ନିଜକୁ ଘୋଷାରି ନେଇ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍‌ବିଷ୍ଟ ସିମେଣ୍ଟ ବେଞ୍ଚରେ ବସିଲା ବାବୁଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ କ’ଣ କରିବ - ଏଇ କଥା ଭାବୁଥିଲା ଓ ତା ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ିଚାଲିଥିଲା । “କିରେ, ଦୁଇଟା ଆଳୁଚପ୍ ପାଇଁ ଏତେ ମାଡ଼ ଖାଇଲୁ ?” ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ଦରବୁଡ଼ା ବୟସର ଅଳ୍ପ ପାଟି ଆସିଥିବା ଦାଢ଼ି ଥିବା ଆଖୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଇଲା ଧୋତି ପିନ୍ଧିଥିବା ଲୋକ ଜଣକଠାରୁ । ଏଇ ଲୋକକୁ ସେ ଆଗରୁ କେବେ ଦେଖି ନ ଥିଲା । ତା ଆଡ଼କୁ ଟିକିଏ ଚାହିଁଦେଇ ପୁଣି ସକ ସକ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା ବାବୁଲା ।

“କାନ୍ଦନା ଆଉ । କାମ କଲେ କେତେ ଖାଇବାକୁ ମିଳିବ । ଚୋରି କାହିଁକି କରିବୁ ? ଆହା ! କେତେ ମାରିଲେରେ ପିଲାଟାକୁ ।”

ସାନ୍ତ୍ବନା, ସହାନୁଭୂତି କି ଦରଦ, କି ପ୍ରକାର କଥା ଇଏ ଜାଣିବାକୁ ବୋଧହୁଏ ମୁହଁ ଟେକି ଆଉଥରେ ଲୋକଟିକୁ ଚାହିଁଲା ବାବୁଲା ।

“ଜଳଖିଆ ଦୋକାନରେ କାମ କରିବୁ ? ମୋ ପୁତୁରାର ଦୋକାନ ଅଛି । କାମ କହିଲେ କିଛି ନୁହେଁ - ଏଇ ଟେବୁଲ୍ ଦୁଇଟା ପୋଛିବା ଓ ଆଳି ଦୁଇଟା ଧୋଇବା । ତିନି ଓଳି ଖାଇବାକୁ ମିଳିବ ଭଲ ଭଲ ଜିନିଷ । ଯିବୁ ? ତାଲ, ବସ୍ରେ ନେଇଯିବି ।”

- କିଛି ନ ଭାବି ହାତ ପଛରେ ଲୁହ ପୋଛି ଲୋକଟିର ପଛରେ ଚାଲିଲା ବାବୁଲା । ବେଳ ଦୁଇଘଡ଼ିକୁ ସେମାନେ ଓହ୍ଲାଇଲେ ବସରୁ ଏଇଠି, ଯାହାର କୋଡ଼ିଏ ହାତ ଦୂରରେ ଥିଲା ‘ମା ତାରିଣୀ ସୁଇଚ୍‌ସ୍ ।’

ତାକୁ ପଛରେ ପକାଇ ଚରତର ହୋଇ ତା’ ସାଙ୍ଗରେ ଆସିଥିବା ଲୋକଟି ମାଡ଼ିଗଲା, ଜଳଖିଆ ଦୋକାନରେ ଚକାମେଲି ବସିଥିବା ତା’ରି ବୟସର ମଇଳା ଧୋତି ଓ ଖାଲି ଦେହରେ ବସିଥିବା ଲୋକଟି ପାଖକୁ । ତା’ଆଡ଼କୁ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଇଁ କ’ଣ କ’ଣ କହିଗଲା ଓ ଦୁଇଜଣଯାକ ବୁଲି କରି ଏକାସାଙ୍ଗରେ ତା’ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ । ଜଳଖିଆ ଦୋକାନରେ ବସିଥିବା ଲୋକଟି ଭୁରୁ କୁଞ୍ଚେଇଥିଲା ଓ ମପାମପି କରିବା ଚାହାଣିରେ ଚାହିଁଲା ବାବୁଲା ଆଡ଼େ । ମିନିଟିଏ ପରେ ତା’ ମୁହଁରେ ହସ ଉକୁଟି ଆସିଲା ଓ ସେ ପାଟି କରି କହିଲା - ଆରେ, ଭିତରକୁ ଆସ । ସେଇଠିଟାରେ କାହିଁ ଠିଆ ହେଇଛୁ ? କ’ଣ ତୋ ନାଁ କହିଲୁ ବାବୁ ?

ବାବୁଲାର ଉତ୍ତରକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ଲୋକଟି ପଛକୁ ମୁହଁ କରି ଆହୁରି ଜୋର୍ରେ ପାଟି କଲା - ଜଗା, ଜଗବନ୍ଧୁ କିରେ, ଏଇ ପିଲାଟିକୁ ଭାତ ଡାଲମା ବାଡ଼ିଦେଲୁ ଆଳିଟାଏରେ....

ଏଇ ଯେଉଁ ପଲକ୍ଷରା ନ ଥିବା କୋଠରିଟି ଲାଗିଛି ଜଳଖିଆ ଦୋକାନକୁ, ସେଇଠି ଗୋଟିଏ ଛିଣ୍ଡା ମସିଣା ପାରିଦେଲା ବଟ ସାହୁ ଓ ମଇଳା ଚାଦରଟିଏ ଦେଲା ଘୋଡ଼େଇ ହୋଇ ଶୋଇବା ପାଇଁ । ନିଜେ ଦଉଡ଼ିଆ ଖଟରେ ଶୋଇପଡ଼ି ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଜଗା ଓରଫ୍ ଜଗବନ୍ଧୁ ତ ରହିଲା ନାହିଁ, ଦୋକାନଘରେ ରାତିରେ । କିଛି ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାହିଁରହି ମୂଷାମାନଙ୍କର ଖୁଡ଼ଖାଡ଼ ଶବ୍ଦକୁ କାନତେରି ଶୁଣିଲା ବାବୁଲା, ସମୟାନ୍ତରାଳରେ ବଟ ସାହୁର ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ଶବ୍ଦ ବି । ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ନିଦ ଆସିଗଲା ତାକୁ - ଅନେକ ଦିନ ପରେ ପେଟ ଭର୍ତ୍ତି ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଥିବା ଓ ଶୋଇବା ପାଇଁ ଚଦର ଖଣ୍ଡେ ପାଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ।

ପରଦିନ ମଧ୍ୟ ସେମିତି ସ୍ୱାଦଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା ତା ପାଇଁ । କାମ ସେ ତୁଳନାରେ କିଛି ନ ଥିଲା । ଯଦିଓ ସେ ସମୟାନୁଯାୟୀ ସେତକ ସୁରୁଖୁରୁରେ ତୁଲେଇ ପାରୁ ନ ଥିଲା । ବଟ ସାହୁ ତା’ର ଅନଭିଜ୍ଞତାକୁ କ୍ଷମା କରି ଦେଉଥିଲା ଓ ଠିକ୍ ଅଛି, ଆଉ ଟିକିଏ ଚଞ୍ଚଳ ହାତ କର ବୋଲି ମଝିରେ ମଝିରେ କହିଦେଉଥିଲା । ଅଇଁଠା ଗିନାଟିଏ ଉଠେଇ ଆଣୁ ଆଣୁ ଟେବୁଲ୍‌ରେ କିଛି ଜାଲିଗଲେ ଚଟକରି ଦୋଷକାରୀ ପରି

ବାବୁଲା ଜଗବନ୍ଧୁକୁ ଚାହିଁ ଦେଉଥିଲା ଓ ଜଗବନ୍ଧୁ ବେଳେବେଳେ ଆଖିମାରି ବା ଶୁଖୁରି ବଜାଇ ତାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରୁଥିଲା । ବାବୁଲା ଆସିଯିବାରୁ ଜଗବନ୍ଧୁର କାମ କମ୍ ହୋଇଗଲା ଓ ସେଥିପାଇଁ ସେ ଖୁବ୍ ଖୁସି ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଖାଇଲାବେଳେ ବାବୁଲା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିଲା ଯେ, ଜଗବନ୍ଧୁ ତା' ନିଜ ଖାଇବାର ଦୁଇଗୁଣା ଖାଉଛି ଓ ଭାରି ମନଶୁସିରେ ଖାଉଛି । ଦୋକାନ ବନ୍ଦ ହେଉ ନ ହେଉଣୁ ସେ ଦୋକାନ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯାଉଛି । ଜଗବନ୍ଧୁ ଅରଟିଏ ଫେରିଆସି ତାକୁ ପାଟିଲା ଗାମୁଛାଟିଏ ଦେଇଯାଇଥିଲା ଯାହା ।

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଅସରାଏ ବର୍ଷା ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ଘର ଭିତରେ ପ୍ରବଳ ମଣା ହେଉଥାଏ । ଏ ଭିତରେ ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଦିନ ବିତିଯାଇଥାଏ ଓ ବାବୁଲା ମୁହଁରୁ ଅନାହାର ଜନିତ କଳାଛାପ ଉତ୍ତରି ଯାଇଥାଏ । ମଣାକାମୁଡ଼ା ଭିତରେ ଛାଇନିଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା ବାବୁଲାକୁ ।

‘କିଏ, କିଏରେ ?’ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠିବସିଲା ବାବୁଲା । ପେଟ ଉପରେ ସଲ ସଲ ହୋଇ କ’ଣ ଗୋଟାଏ ଚାଲିଯାଉଛି ଯେମିତି । ସାପ କି ମୂଷା କ’ଣ ହେବ । ‘ତୁପ୍, ତୁପ୍ ପାଟି କରନା’ ସଁ ସଁ ଶବ୍ଦ ସହିତ ଚିପା ଦାନ୍ତ ଭିତରୁ ଫିସ୍ ଫିସ୍ ଆବାଜ୍ ଶୁଣିଲା ବାବୁଲା । ଇଏ କାହାର ସେ ଜାଣିପାରୁ ନ ଥିଲା ।

‘ତୁପ୍‌ଚାପ୍ ଶୋ’....

କିନ୍ତୁ ଇଏତ ବଟ ସାହୁ - ଇଏ କ’ଣ କରୁଛି ? ବାବୁଲା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା । ଗୋଟିଏ ହାତରେ ଜବରଦସ୍ତି ବାବୁଲାକୁ ଶୁଆଇ ଦେଲା ଓ ଅନ୍ୟ ହାତରେ ଅସମ୍ଭବ ବ୍ୟଗ୍ରତା ସହ ତା’ର ଢିଲା ପ୍ୟାଣ୍ଟକୁ ଖୋଲିଦେଲା ବଟ ସାହୁ । ବାବୁଲା କିଛି ବି ଭାବିବା ଆଗରୁ ଏକ ଅତୁଟ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କଲା ତା’ର ଜଙ୍ଘ ସନ୍ଧିରେ ଓ ଆର୍ତ୍ତନାଦ ସହ ଥରିଉଠିଲା ସେ ।

‘ମାଆଲୋ ମରିଗଲି, ଛାଡ଼ିଦିଅ ମୋତେ’....

ଥରି ମଧ୍ୟ ଉଠିଲା ପଲସ୍ତରା ନ ଥିବା ଇଟା କାନ୍ଥଟି ଓ ଟିଣ ଛାତର ସେଇ ଛୋଟିଆ ଘରଟା । ଶବ୍ଦମିଶା ପବନକୁ ବାଟ ଛାଡ଼ିଦେଲା ଘରଟି ଓ ସେ ସବୁ ଖେଳେଇ ହୋଇଗଲା ଅଧରାତିରେ । ଗାଡ଼ି ମଟର ଚାଲୁ ନ ଥିବା ହାଇଡ୍ରେ ଉପରେ । ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବକୁ ବୋଧହୁଏ ଉଠିଯାଇ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ମିଳାଇଗଲା ସେ ଚିତ୍କାର - ଯେଉଁଠି ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ବାବୁଲାମାନଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତନାଦ ଘନୀଭୂତ ହୋଇ ଝୁଲୁଥାଏ ଓ ତା’ ତଳସ୍ତରର ନିପାରିଲା ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଭିତରକୁ ଟୋପାଟୋପା ହୋଇ ଝରିଆସିଥାଏ ସମୟକ୍ରମେ -

‘ତୁପ୍ ବେ । ମାଆକୁ ଡାକୁଛି । ସେ ଖାନକୀ ତ ପାଞ୍ଚ ଘଇତା କରୁଥିବ । ତୁପ୍ କରିବୁ ନା ଦେଖୁରୁ ଏବେ ।’

ବଟ ସାହୁର ଫିସ୍ ଫିସ୍ ସ୍ବରର ଧମକ ଯଥେଷ୍ଟ ନ ଥିଲା ବାବୁଲାକୁ ବୁଝ କରିବାକୁ । ସେ ଛଟପଟ ହୋଇ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଏଥର ଟିକିଏ ଧୀରସ୍ବରରେ ବାହୁନିବାକୁ ଲାଗିଲା ଓ ତା'ର ଦୁଇ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଥିଲା ।

‘ହେଉଛି ଶୁଣ, ସେ ପିଆଜ କଟା ଛୁରି ଦେଖୁଛୁ ତ ? ତହିଁ କାଟିଦେବି - ବୁଝକର କହୁଛି । କେତେ ବାଲିଙ୍ଗି କାହୁଁ ଦେଖ ! କଣଟାଏ ହେଇଗଲା ? ତୋଳ ଭର୍ତ୍ତି କରି ଗିଳୁଛୁ ଯେତେବେଳେ...’ ବିଡ଼ ବିଡ଼ ହୋଇ ବଟ ସାହୁ ତଳୁ ଉଠିଲା - ଗାମୁଛା ପିନ୍ଧିଲା ଓ ଶିକୁଳି ଖୋଲି ବାହାରକୁ ଗଲା । ବାହାର ପାଣି ପଡ଼ିବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଓ ତା'ର ଗଳାଖଙ୍କାର ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ।

ପରଦିନ ସକାଳ ବଡ଼ କଷ୍ଟକର ଥିଲା ବାବୁଲା ପାଇଁ । ସେ କୁଛେଇ କୁଛେଇ ଉଠିଥିଲା ଓ ଭଲକରି ଚାଲିପାରୁ ନ ଥିଲା ।

ତା' ବସିବା ଜାଗା ତଳ ଡ୍ରୟାରୁ ବାହାର କରି ବଟ ସାହୁ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କିଆ ନୋଟଟାଏ ଯାଚିଥିଲା ବାବୁଲାକୁ । ଫୁଲାଫୁଲା ଆଖିରେ ସେ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଥିଲା ବାବୁଲା ଓ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ଦେଇଥିଲା । ଜଗବନ୍ଧୁ ଆଖିରେ ଠାରିଥିଲା ନେଇଯିବା ପାଇଁ ।

‘ଜଗବନ୍ଧୁରେ, ବାବୁଲା ପାଇଁ ହାଟପାଳିରୁ ହଳେ ପ୍ୟାଣ୍ଟ ସାର୍ଟ ଆଣି ଦେବୁତ ।’ ବଟ ସାହୁ ଜଗବନ୍ଧୁଆଡ଼କୁ ନ ଚାହିଁ ଏତକ କହିଲା ଓ ପୁରି ଛାଣିବାରେ ଲାଗିଗଲା ।

ଦିନସାରା ଏକ ଅସ୍ଥିରତାରେ କଟିଗଲା ବାବୁଲାର । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ସେଇ ଅସ୍ଥିରତା ଆତଙ୍କରେ ପରିଣତ ହୋଇଆସିଲା । ଏଇ ଭିତରେ ସେ ଜାଣିପାରିଥିଲା ଯେ, ଦୋକାନ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଯିବାର ଅଳ୍ପ କେତେ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଶେଷ ବସ୍ତ୍ର ଯାଏ ଆଗ ରାସ୍ତାରେ ଓ ଟିକିଏ ଦୂରରେ ଥିବା ବସ୍ତ୍ରଘରେ ଅଟକେ କିଛି ସମୟ । ପକେଟରୁ ବାହାର କରି ପାଞ୍ଚଟଙ୍କିଆ ନୋଟଟାକୁ ଦେଖିଲା ବାବୁଲା ଓ ଜରୁରୀ ଦରକାର ପରି ମୁହଁ କରି ବାଡ଼ିପଟକୁ ଗଲା । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସେ ବସ୍ତ୍ରଘରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା ଓ ଆଶା କରୁଥିଲା ଯେ, ତା' ଅନୁପସ୍ଥିତି ଜଣା ହେବା ଆଗରୁ ବସ୍ତ୍ର କେମିତି ଆସିଯିବ । ଦୂରରୁ ଘର ଘର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଓ ସେଇଆଡ଼କୁ ଉଡ଼କର୍ଣ୍ଣ ହୋଇରହିଲା ବାବୁଲା । ବସ୍ତ୍ର ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ଶକ୍ତ ଚାପୁଡ଼ାଟାଏ ବସିଗଲା ପିଠିରେ ତା'ର ଓ ବୁଲିପଡ଼ି ସେ ଦେଖିଲା ଯେ ବଟ ସାହୁ ଓ ଜଗବନ୍ଧୁ ଟର୍ଚ୍ଚ ଧରି ଠିଆହୋଇଛନ୍ତି ।

‘କିରେ, କ'ଣ ଭାତ ପିତା ଲାଗିଲାଣି କି ?’ ବଟ ସାହୁର ଗର୍ଜନ ସହ ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଶକ୍ତ ଚାପୁଡ଼ା ଅନୁଭବ କଲା ବାବୁଲା । ‘ଖାଇପିଇ ପଇସା ପାଇ ଚେର ମୋଟା ହୋଇଗଲା ନା ?’ ପୁଣି କୁହାଟିଲା ବଟ ସାହୁ ।

‘ବୁଝାପାପ ଚାଲ, ନ ହେଲେ ପୁଲିସ୍‌ରେ ଦେବି - ଚୋରି କରିଛୁ ବୋଲି । ଏମିତି ମାଡ଼ ଖାଇବୁ ଯେ, ହାତ ଗୋଡ଼ ତ ଭାଙ୍ଗିଯିବ, ସୂର୍ଯ୍ୟଚନ୍ଦ୍ର ବି ଦେଖୁ ନାହିଁ କେବେ’....

ଚର୍ଚ୍ଚର ପଛ ପଟେ ବାବୁଲାକୁ ଠେଲି ଠେଲି ଦୋକାନ ଆଡ଼କୁ ଆଣିବାବେଳେ ଏତକ କହିଚାଲିଥିଲା ବଟ ସାହୁ । ଦୋକାନରେ ପହଞ୍ଚି ବାବୁଲା ପକେଟରୁ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ କାଢ଼ିନେଲା ସେ ।

ପାଞ୍ଚ ଛଅଦିନ ପରେ ରାତିରେ, ସେଇ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ପର୍ବ, ଯାହାର ତୀବ୍ରତା କମି କମି ଆସୁଥିଲା, ସରିଗଲା ପରେ ବାବୁଲା କୁଛେଇ କୁଛେଇ କହିଥିଲା - ‘ମୋ ଜାମା ପ୍ୟାଣ୍ଟ ଆଣିଦବ ପରା ।’

‘ହଁ, ଏଇ ପାଲି ହାଟରୁ ନିଶ୍ଚେ ।’ ତା ଆଡ଼କୁ ନ ଚାହିଁ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ବଟ ସାହୁ । ସତକୁ ସତ ସାର୍ବପ୍ୟାଣ୍ଟ ହଳେ ଆସିଥିଲା ବାବୁଲାର । ତିନି ଟଙ୍କାର ସିଙ୍ଗଡ଼ା ଦେବ ?’ ଚମକିପଡ଼ି ବୁଲି ଚାହିଁଲା ବାବୁଲା । ସେଇ ସୁଠାମ ପିଲାଟି ଆଜି ମଧ୍ୟ ! ବାବୁଲାକୁ ଲାଗିଲା ଯେମିତି ମନେ ମନେ ତାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲା ସେ । ଏଥର ମଧ୍ୟ ତାହାରି ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଏତକ କହୁଛି ସେ । ଧାଇଁଗଲା ବାବୁଲା - ହାତ ବୁଜିତା ତା’ର ଖାଲି ଥିଲା । ଠୁଙ୍ଗାରେ ତିନୋଟି ସିଙ୍ଗଡ଼ା ବଢ଼ାଇ ଦେବା ପରେ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ ଦେଇ ଦୁଇଟଙ୍କା ଫେରାଇବାକୁ ପୁଣିଥରେ ପିଲାଟି ପାଖକୁ ଆସିଲା ବାବୁଲା ।

‘‘ତୁମେ ଗୋଟିଏ ଖାଅ ।’’ ଟଙ୍କା ନେବା ଆଗରୁ କହିଲା ପିଲାଟି ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା ବାବୁଲା । ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ମନାକଲା ।

‘‘ତା’ ହେଲେ ତୁମେ ସେ ଟଙ୍କା ରଖ । ତୁମେ ବଡ଼ ଗରିବ ନା ? ମାଆ କହୁଥିଲେ ଗରିବଲୋକଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା କଥା ।’’ ପିଲାଟି ଏଥର ତା ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା । ଟିକିଏ କଣେଇ କରି ବଟ ସାହୁ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଦେଲା ବାବୁଲା ଓ ପିଲାଟି ଆଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇଥିବା ହାତ ତା’ର ଫେରିଆସିଲା ।

‘‘ତୁମେ ସ୍କୁଲ ଯାଉନ ?’’ ଏଥର ପିଲାଟି ପୁଣି ପଚାରିଲା ।

ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ ବାବୁଲା । କେବଳ ସମ୍ବୋଧିତ ଭାବରେ ସେ ପିଲାଟିକୁ ଚାହିଁରହିଲା । ଉତ୍ତର କ’ଣ ଦେବ ଭାବିପାରିଲା ନାହିଁ । ସ୍କୁଲ ଯିବାକଥା ସେ କେବେ ଭାବି ମଧ୍ୟ ନାହିଁ ।

‘‘ମୋ ନାଁ ମୋହନ, ତୁମ ନାଁ କ’ଣ ?’’

ତୁମ୍ଭ ରହିଲା ବାବୁଲା । ତାକୁ ଲାଜ ମାଡ଼ିଲା ଟିକିଏ - କଣ ନାଁ କହିବ ?

‘‘କ’ଣ ତୁମ ନାଁ ?’’

‘ବାବୁଲା ।’

‘‘ଭଲ ନାଁ କ’ଣ ?’’

ପୁଣି ତୁମ ରହିଲା ବାବୁଲା । ଏଥର ତଳକୁ ଅନାଇ ରହିଲା ।

“ଓଃ ! ଭଲ ନାଁ ନାହିଁ । ବାପା, ମାଆ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । ସ୍କୁଲ ଯାଅ ନାହିଁ ତ, ସେଥିପାଇଁ ।”

“ମୁନାବାରୁ, ଆସ, ଡେରି ହେଉଛି ।” ଦୁଇହାତ ଦୂରରେ ସାଇକେଲ ନେଇ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ସେ, ସାଇକେଲରେ ବସାଇ ମୋହନକୁ ଆଣେ ।

“ମୁଁ ଯାଉଛି । କାଲି ଆସିବି । ତୁମ ଦୋକାନ ସିଙ୍ଗଡ଼ା ଭଲ ଲାଗୁଛି । କିନ୍ତୁ ମାଆ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । କାହାକୁ କହିବ ନାହିଁ, ହେଲା ?” ମୋହନ ବୁଲିପଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ।

“କ’ଣ କହୁଥିଲା କିରେ ସିଏ ତୋତେ ?” ଜଗବନ୍ଧୁ ଜେରା କରୁଥିଲା ।

“କିଛି ନାହିଁ, ମୋ ନାଁ ପଚାରୁଥିଲା ।”

‘କାହିଁକି ?’

‘କେଜାଣି ।’

“ଓଃ ! ତୋ’ ଠାରେ ଶରଧା ହୋଇଗଲା ପରା ତା’ର । ସେ କିଏ ଜାଣିଛୁ ? ବଡ଼ ସାହେବଙ୍କ ପୁଅ । ତା’ ବାପ ହେଉଛି ତହସିଲଦାର । ତୋତେ କ’ଣ ସେ କହୁଛି ?” ଜଗବନ୍ଧୁର ଅସହିଷ୍ଣୁ ପ୍ରଶ୍ନର କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ ବାବୁଲା । ଏକ ଅନନୁଭୂତ ଖୁସି ଖୁସି ଭାବ ଘାରିଦେଲା ତାକୁ । ଅଇଁଠା ଥାଳି ଗ୍ଲାସ୍ ନେଇ ସେ ପଛପଟକୁ ଗଲା ଓ ତାକୁ ତଳେ ଥୋଇ ଦେଇ ଠିଆହେଲା । ଦୁଇଟଙ୍କାଟିକୁ ପକେଟରୁ କାଢ଼ି ଥରେ ଦେଖିନେଲା ଓ ପୁଣି ଚଉତି ରଖିଦେଲା । ତୁମ ଭଲ ନାଁ କ’ଣ - ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ବୋହରାଇଲା ସାମନାପଟ ବାଡ଼ିଆଡ଼କୁ ମୁହଁ କରି । ମୋହନ - କେତେ ସୁନ୍ଦର ଶୁଭୁଛି - ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁ କରୁ କୋଉ ପୁରୁଣା ବଂଶୀ ଧରିଥିବା କୃଷ୍ଣ ଠାକୁରଙ୍କ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ଫଟୋ ମନେପଡ଼ିଯାଉଛି । ଅତି ସୁନ୍ଦର ଶ୍ୟାମଳ ରଙ୍ଗର ପିଲା । ମାଆ କହିଥିଲା ଇଏ ହେଉଛନ୍ତି କୃଷ୍ଣ ଠାକୁର । ହେତୁ ପାଇବା ଦିନଠାରୁ ଘର ଭିତରେ ମାଆର ଟ୍ରଙ୍କ ଉପରକୁ ଝୁଲୁଥିବା ଏଇ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରକୁ ଦେଖୁଆସୁଛି ସେ । ମୋହନ - ତା’ ନିଜ ନାଁ ସେମିତି କିଛି ହୋଇଥାଆନ୍ତା କି ? ବେଶ୍ କିଛି ସମୟ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା ବାବୁଲା ପଛପଟେ ଓ ମନକୁ ମନ ହସୁଥିଲା । ଗୋଟାଏ ଜୋର୍ କିଛି ଶବ୍ଦରେ ତଞ୍ଚଳ ହୋଇଗଲା ଓ ଜଳ୍ପି ଜଳ୍ପି ଥାଳି ଧୋଇ ପଶିଆସିଲା ଦୋକାନ ଘରକୁ ।

- ଛୋଟ ଝିଅଟିଏ ପାଟି କରି କାନ୍ଦୁଛି ।

ଖୁବ୍ ସଫା ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଗୋଲାପି ପ୍ରକୃତିଏ ସେ ପିନ୍ଧିଛି । ମୁଣ୍ଡବାଳ ତେଲ ଦିଆହୋଇ ଚିକ୍ଷଣ ଭାବରେ ଦୁଇଟି ବେଣୀ ଓ ନାଲି ରିବନ ଦ୍ଵାରା ଗୁଡ଼ା ହୋଇଛି । କିଛି ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ ବାବୁଲା । କିଏ ଇଏ ? କାହିଁକି କାନ୍ଦୁଛି ? ଟିକିଏ ଆଉ ଭିତରକୁ

ଆସିଲା ବାବୁଲା । ଦୁଇଟା ପିଲା କିଏ ଠିଆ ହେଇଛନ୍ତି ବଟ ସାହୁ ପାଖରେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ନାହିଁ ବା ଆଗରୁ ଦେଖି ନାହିଁ ବାବୁଲା । ଜଗବନ୍ଧୁ ଆଡ଼କୁ ଲାଗିଆସିଲା ଓ ପଚାରିଲା ତାକୁ ଏମାନେ କିଏ ବୋଲି । “ଜାଣି ନାହିଁ ? ବଟ ସାହୁର ପିଲା - ତିନିଟା ଆସିଛନ୍ତି, ଆହୁରି ତିନିଟା ଘରେ ଅଛନ୍ତି ।” ବୁଝ ବୁଝ କରି କହିଲା ଜଗବନ୍ଧୁ । ବାବୁଲା ଫେରି ଚାହିଁଲା ସେମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ । ପୁଅ ପିଲା ଦୁଇଟି ତା’ଠାରୁ ବଡ଼ ହେବେ ଓ ଏଇ କାନ୍ଦୁଥିବା ଝିଅଟି ବୋଧହୁଏ ତା’ଠାରୁ ସାନ ।

ସେଇ ପିଲାମାନେ ଖାଇଲେ, ପିଇଲେ ଓ ପାଖଘରେ ତଳେ ବିଭିନ୍ନ ପଟରେ ବାବୁଲା ସାଥୀରେ ଶୋଇଲେ । ଶୋଇବା ପୂର୍ବରୁ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ପିଲାଟି କିଛି ଯୁକ୍ତି କରି କହୁଥିବା ପରି ଲାଗିଲା ବାବୁଲାକୁ ।

“ବାପା, ତମକୁ ଖବର ଦେବାକୁ ଆସିଛି । ମାଆ ଦେହ ବଡ଼ ଖରାପ । ଉଠି ବସିପାରୁ ନାହିଁ । କୁନିର ଚାରିଦିନ ହେଲା ଝାଡ଼ାବାନ୍ଧି ହେଉଛି । ମାଆ କହିଛି ବସିବା ଜାଗାରୁ ଉଠିକି ଆସିବ ।” ସେଇ ପିଲାଟି କଟାକ କରୁଥିଲା ।

‘କେମିତି ଯିବି ?’ ଚିହ୍ନିକି ଉଠିଲା ବଟ ସାହୁ ।

“ତୁ ଏଠି ଦୋକାନରେ ବସିବୁ କି ? ମୁଁ ଦୋକାନ ଛାଡ଼ିଗଲେ ଗୁଣ୍ଡା ବଳିବ କେମିତି ତୁମେ ପଲଟା ଯାକ ।” ରାଗରେ ଫୁଟୁ ଫୁଟୁ ହେଉଥାଏ ବଟ ସାହୁ ।

“ତୋ ମାଆର ବର୍ଷସାରା ବେମାରି । କେତେବେଳେ ସେ ଭଲଥାଏ କି ? କୁନିକୁ ଗାଁ ଡାକ୍ତର ଦେଖେଇଲୁ ନାହିଁ । ଏବେ ମୁଁ ଯାଇପାରିବି ନାହିଁ । ଏଇଟା ଅସଲ ଗରାଖ ବେଳ । ବର୍ଷା ଦିନ ଆସୁ ।” ବଟ ସାହୁ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ଶୋଇଲା ।

ସକାଳୁ ସକାଳୁ ସେଇ ତିନିପିଲା ପୁରି, ଆଳୁ ତରକାରି, ରସଗୋଲା ଖାଇଲେ । ବଟ ସାହୁ କେତେ ଟଙ୍କା କେଜାଣି ସେ ପିଲାଟାକୁ ଦେଲା ଓ କହିଲା ଏମିତି ଏତେ ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ଆସିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଦରକାର ହେଲେ ଚିଠି ଦେବ, ପଇସା ପାଇଁ । ସାନଝିଅଟା ରାହାଧରି କାନ୍ଦୁଥିଲା, ସେ ବୋଧହୁଏ ନ ଯିବା ପାଇଁ ଜିଦି କରୁଥିଲା । ଏକରକମ ତାକୁ ଘୋଷାଡ଼ି ଘୋଷାଡ଼ି ବସ୍‌ଷାଣ୍ଡ ଆଡ଼କୁ ନେଲା ବଟ ସାହୁ ଓ ଜଗବନ୍ଧୁକୁ କହିଲା ଦୋକାନ ଜଗିବାକୁ ।

“ଯାର ଛଅଟା ଛୁଆ । ଆହୁରି ଗୋଟାଏ କଳ୍ପ କରିବ କି କ’ଣ । ଶେଯରୁ ଉଠିପାରୁ ନାହିଁ । ମାଠିଆ ପରି ଫୁଲିଛି ଯା’ ସ୍ତ୍ରୀ । ଇଏ ବର୍ଷକୁ ଥରେ ଦି’ଥର ଗାଁକୁ ଯାଏ । ଛୁଆଟାଏ କରିଦେଇ ଆସେ” - ଛେପ ଲଣ୍ଡାଏ ବାହାରକୁ ପକେଇ ଦେଇ ମୁହଁ ବିକୃତ କରି କହିଲା ଜଗବନ୍ଧୁ ।

ଖରା ଗଡ଼ିଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚଞ୍ଚଳ ହେଉଥିଲା ବାବୁଲା । ବାରମ୍ବାର ଦୋକାନ ମୁଣ୍ଡକୁ ଆସି ବାହାରକୁ ଚାହିଁଦେଇ ଆସୁଥିଲା । ଦୂରରୁ ସେ ଦେଖିପାରିଲା ମୋହନ

ସାଇକେଲ ଆଗରେ ବସିଛି ଓ ତା'ଲୋକଟି ସାଇକେଲ ଚଳାଇ ଚଳାଇ ଦୋକାନ ଆଡ଼କୁ ଆସୁଛି ।

‘ତିନିଟଙ୍କାର ସିଙ୍ଗଡ଼ା ଦିଅ ।’ ବାବୁଲା, ବଟ ସାହୁ ପାଖକୁ ଯାଇ ସେଇ ସାଇକେଲକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ କହିଲା । ବଟ ସାହୁ ମଧ୍ୟ ଗଡ଼ିଆସୁଥିବା ସାଇକେଲକୁ ମୁଣ୍ଡ ଉଠେଇ ଚାହିଁଲା ଓ ଠୁଙ୍ଗାରେ ତିନୋଟି ସିଙ୍ଗଡ଼ା ରଖି ବାବୁଲାକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲା ।

“ଆଜି ମୁଁ ସିଙ୍ଗଡ଼ା ଖାଇ ନ ଥାନ୍ତି, ଭାରୁଥିଲି । ତୁମକୁ ଚକୋଲେଟ୍ ଦେବାକୁ ଆସିଛି ।” ପିଲାଟି କହିଲା ଓ ହାତମୁଠାକୁ ବାବୁଲା ଆଗରେ ଖୋଲିଦେଲା । ଚାରୋଟି ଧଳା ଜରିରେ ଗୁଡ଼ା ହୋଇ ନାଲି, କମଳା ଓ ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ଚକୋଲେଟ୍ ରହିଥିଲା ମୋହନର ହାତ ପାୟୁଲିରେ । ବାବୁଲାର ଆଖି ଉଜ୍ଜଳି ଉଠିଲା ଓ ସେ ବିହ୍ୱଳ ଭାବରେ ସେଇ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁରହିଲା ।

‘ହଉ, ଆଣିଛ ଯଦି ଦିଅ ।’ ସିଙ୍ଗଡ଼ା ଠୁଙ୍ଗା ଆଡ଼କୁ ହାତ ବଢ଼ାଇଲା ମୋହନ, “ସତ୍ୟଭାଇ, ଦୋକାନରେ ତିନିଟଙ୍କା ଦେଇଦିଅ ।” ସାଇକେଲରେ ବସିଥିବା ଲୋକଟି ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ କରି କହିଲା ମୋହନ ।

“ମୁଁ ତିନିଟା ସିଙ୍ଗଡ଼ା କାହିଁକି ନିଏ କହିଲି ? ଦୁଇଟା ମୋର ଓ ଗୋଟିଏ ସତ୍ୟଭାଇର । ଆରେ, ତୁମେ ଚକୋଲେଟ୍ ନେଇନ ଯେ - ନିଅ, ତୁମପାଇଁ ଆଣିଛି । ଆଜି ଶିଶୁଦିବସ ତ, ସ୍କୁଲରୁ ମିଳିଲା । ଆହୁରି ମିଳିଥିଲା । ମୁଁ ଖାଇଦେଇଛି ।” ହସିଦେଲା ମୋହନ ।

“ଜାଣିଛ, ଆଜି ସାର୍ କ’ଣ କହିଲେ ? କହିଲେ ଯେ, ଶିଶୁମାନେ ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତ । ସେମାନଙ୍କୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବିକଶିତ ହେବାକୁ ଦେବା ଦରକାର । ବିକଶିତ ମାନେ କ’ଣ ଜାଣିଛ ? ଫୁଟିବା - ଫୁଲ ପରି ଫୁଟିବା ।” ଜୋରରେ ହସିଉଠିଲା ମୋହନ ।

ବାବୁଲା ସେମିତି ଚାହିଁରହିଲା ।

“ଆମେ କ’ଣ ଫୁଲ ଫୁଟିବା ! ଜାଣିଛ, ଆମ କ୍ଲାସର ଝିଅମାନେ ଫୁଲ ଭଳି ଫୁଟନ୍ତି ।” ଭାରି ଖୁସିବାସିଆ ଢଙ୍ଗରେ କହିଲା ମୋହନ ।

‘ନିଅ, ଚକୋଲେଟ୍ ନିଅ ।’

ପୁଣି କଣେଇ କରି ଟିକିଏ ବଟ ସାହୁକୁ ଚାହିଁଲା ବାବୁଲା ଓ ହାତ ପତାଇ ଦେଲା ।

“ଏଠି ମୋର ସାଙ୍ଗ କେହି ନାହାନ୍ତି । ସମସ୍ତଙ୍କ ଘର ବହୁତ ଦୂର । ଆମ ଘରକୁ ଆସିବ ? ସତ୍ୟଭାଇ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ କ୍ରିକେଟ୍ ଖେଳେ । କିନ୍ତୁ ଦୁଇଜଣରେ ମଜା ନାହିଁ । ଆମ ଘର ଦେଖୁଛ ?” ମୋହନ କହିଚାଲିଥାଏ ଓ ଚକୋଲେଟ୍ ହାତରେ ମୁଠାଇ ବାବୁଲା ତାକୁ ମୁଣ୍ଡ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁରହିଥାଏ ।

ଏତିକିବେଳେ ବାବୁଲାର ପାଖଦେଇ ଧପ ଧପ ହୋଇ ଆଗକୁ ଚାଲିଗଲା ଜଗବନ୍ଧୁ, ସାଇକେଲବାଲା ସତ୍ୟଭାଇ ପାଖକୁ ।

“ତୁମ ବାବୁଘର ପୁଅ କ’ଣ କହୁଛି ଏଇତାକୁ ?”

ଚାନ୍ଦଲ୍ୟର ସ୍ଵର ଶୁଭିଳା ଜଗବନ୍ଧୁର ।

“ଜାଣିଛ ? ଇଏ ହେଉଛି ବଟ ସାହୁର ମାଇପ ।” ଲଣ୍ଠାଏ ଛେପ ତଳକୁ ପକାଇଲା ଜଗବନ୍ଧୁ ଓ ହଠାତ୍ ହିଁ ହିଁ ହୋଇ ହସିଉଠିଲା ।

ଚକୋଲେଟ୍ ସହ ହାତ ଥରିଗଲା ବାବୁଲାର, ଆଖିରେ ପାଣି ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଆସିଲା ଓ ମୁହଁ ନାଲି ପଡ଼ିଗଲା । ସେ ମୋହନକୁ ଚାହିଁରହିଲା ।

“କ’ଣ କହୁଛ ? ଆସିବ ତ ? କାଲି ରବିବାର, ମୋର ଛୁଟି ।” ମୋହନ ଉତ୍ତରର ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲା । ଜଗବନ୍ଧୁର କଥା ହୁଏତ ସେ ଶୁଣିପାରି ନ ଥିଲା ବା ବୁଝିପାରି ନ ଥିଲା ।

ପୁଣି ଶୁଭିଳା ହିଁ ହିଁ ହସ ଜଗବନ୍ଧୁର ।

ବାବୁଲା ସେମିତି ଲୁହଭରି ଆଖିରେ ମୋହନକୁ ଚାହିଁ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ।

“ମୁନାବାରୁ, ଇଆଡ଼େ ଆସ । ମାଆ କହିଛନ୍ତି, ଆଜେବାଜେ ପିଲାଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ମିଶିବ ନାହିଁ । ଡେରି ହେଉଛି ଆସ ।” ସତ୍ୟଭାଇ ବୋଲି ଲୋକଟି ଏଥର ପାଖକୁ ଚାଲିଆସିଲା ଓ ମୋହନକୁ ଏକରକମ ଟାଣି ଟାଣି ନେଇଗଲା । ଯିବାବେଳକୁ ମୋହନ ମୁହଁ ପଛକୁ ବୁଲାଇ ବାବୁଲାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ଓ ସତେ ଯେମିତି ଆଶ୍ଵାସନାର ହସ ହସୁଥିଲା - ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅ ନାହିଁ, ମୁଁ ପୁଣି ଆସିବି ।

ଜଗବନ୍ଧୁ ବା ବଟ ସାହୁକୁ ନ ଚାହିଁ ତଟ ତଟ ହୋଇ ଦୋକାନ ପଛଆଡ଼କୁ ଚାଲିଗଲା ବାବୁଲା ।

କେତେ ସମୟ କେଜାଣି ବିତିଗଲା - କେହି ତାକୁ ଡାକିବାକୁ ଆସିଲେ ନାହିଁ । ଦୋକାନ ବନ୍ଦ ହେବା ସମୟ ହୋଇଗଲା ଓ ଜଗବନ୍ଧୁ ବୋଧହୁଏ ଖାଇଦେଇ ଚାଲିଗଲା । “କିରେ, ଏଠି ବସିଛୁ କାହିଁକି ସେତେବେଳୁ ? ସିଆଡ଼େ ଅଇଁଠା ବାସନ ପଡ଼ିଛି । ଜଗା ତୋ ପାଇଁ ଭାତ ବାଢ଼ି ରଖିଦେଇଛି । ଯା, ବାସନ ଧୋଇ ଖାଇପିଇ ଆସ ।”

ବଟ ସାହୁ ତା’ଆଡ଼କୁ ନ ଚାହିଁ ଏତକ କହିଲା, ଗୋଲେଇ ଡ୍ରମରୁ ପାଣିନେଇ ହାତମୁହଁ ଧୋଇଲା, ଖଡ଼ିକା କାଠିଟାଏରେ ଦାନ୍ତ ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଶୋଇବା ଘରକୁ ଗଲା ।

ଦୀର୍ଘଶ୍ଵାସଟାଏ ପକାଇ ବାବୁଲା ଉଠିଲା । ତା’ର କାମ ସାରି ଭାତଥାଳି ପାଖରେ ବସିଲା । ଡାଲମା ଓ ଭଜା ଭାତରେ ଗୋଳାଇଲା, ଥରେ ଦୁଇଥର ଖାଇଲା । କାହିଁକି କେଜାଣି ହଠାତ୍ ଆଳିଟା ଧରି ଉଠିଗଲା ଓ ବୁଦାମୂଳରେ ବଳକା ଭାତତକ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା ।

“କିରେ, ତୋର କାହା କଥା ଶୁଣିବା କ’ଣ ଦରକାର ? ତୁ କ’ଣ ଭଲରେ ନାହିଁ ? ଏମିତି ଖାଇବାକୁ, ପିନ୍ଧିବାକୁ ଦେଇ ରଖିବ କିଏ ତୋତେ ? ଭାତ ମୁଠାଏ ନ ପାଇ ମରିଥାଆନ୍ତୁ ବା ଚୋରି କରି ପୁଲିସଠାରୁ ବେଳ ଅବେଳରେ ମାଡ଼ ଖାଉଥାଆନ୍ତୁ । ଆଉ ଅଧିକ କ’ଣ କରିଥାନ୍ତୁ ? ଭାବିଛୁ କ’ଣ ଆଜିକାଲି ଆଉ ଭିକମାଗି ପେଟପୋଷି ହେଉଛି ? ସେ ବାବୁଘର ପିଲାଠୁଁ କ’ଣ ମିଳିବ ତୋତେ ?” ଆଗରୁ ଭାବିଚିନ୍ତି ରଖୁଥିଲା ପରି ବଟ ସାହୁ ଏକା ନିଶ୍ୱାସରେ ଏତକ କହିଦେଇ ଧଇଁସଇଁ ହୋଇଗଲା । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳଠାରୁ ବୋଧହୁଏ ସେ ବାବୁଲାର ହାବଭାବରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ସେ ବାବୁଲାଠାରୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର ପାଇଲା ନାହିଁ । ସେଇ ଅନ୍ଧାର ଘରେ ତଳେ ପଡ଼ିଥିବା ଛିଣ୍ଡା ସପ ଉପରେ ସତରେ ଯେ କିଏ ଶୋଇଛି, ତା’ ଜଣା ପଡୁ ନ ଥାଏ ।

‘କିରେ, ତୁ ଶୋଇଛୁ କି ନାହିଁ ?’ ବଟ ସାହୁ କଡ଼ ଲେଉଟାଇ ଉଠିଲା ଓ ତଳ ଚଟାଣରେ ବାବୁଲାକୁ ଅଣ୍ଟାଲିଲା ।

“କାହୁଁ କାହିଁକି ? ସେ ଟୋକାଟା ଡହରାଟାଏ । କେତେବେଳେ କାହାକୁ କଣ କହିଦିଏ ।” ବଟ ସାହୁ ବାବୁଲାର ମୁହଁ ଉପରେ ପାପୁଲି ବୁଲାଇଲା ଓ ବୋଧହୁଏ ବାବୁଲା ଆଖିରୁ ଲୁହ ବୋହୁଥିବାର ଜାଣିପାରିଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ତା’ର ଅଣ୍ଟାଲିବା ହାତପାପୁଲି ବାବୁଲାର ପରିମିତ ଦେହର ପରିଧିରେ ବୁଲିବାକୁ ଲାଗିଲା ଓ ବଟ ସାହୁ ଅଧିକାଂଶ ରାତି ପରି ସଁ ସଁ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଅଧିକାଂଶ ରାତି ପରି ତାଙ୍କ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବାବୁଲା କୌଣସି ଶବ୍ଦ କଲା ନାହିଁ । ବୋଧହୁଏ ଦାନ୍ତଭିଡ଼ି ପାଟି ବନ୍ଦ କରି ରଖୁଥିଲା - ମୁହଁ ଖୋଲିବ ନାହିଁ ବୋଲି ।

- ଅଧିକାଂଶ ରାତିପରି ବଟ ସାହୁ ଉଠିଗଲା - ଗାମୁଛା ପିନ୍ଧିଲା ଓ ବାହାରୁ ତା’ର ଗଳାଖଙ୍କାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ।

ୟା’ପରେ ଥିଲା ଅଖଣ୍ଡ ନୀରବତା । ଯାହାକୁ କିଛି ସମୟ ପରେ ଭଙ୍ଗକଲା ବଟ ସାହୁର ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ଶବ୍ଦ ଓ ଝିଙ୍କାରିର ଝିଁ ଝିଁ ଓ ମୂଷାମାନଙ୍କର ଖୁଡ଼ଖାଡ଼ ଶବ୍ଦ । ଏତକ ନ ଶୁଣିବାର ଉପାୟ ନ ଥିଲା ବାବୁଲାର । କାରଣ ଶୂନ୍ୟ ଅନ୍ଧାରକୁ ଆଖିପାଟି ଚାହିଁ ରହିଥିଲା ସେ - ସତେ ଯେମିତି କିଏ ଗୋଟାଏ ଧଳା ରଙ୍ଗର ରାସ୍ତାଟିଏ ବୁଣିଦେବ ।

ହଠାତ୍ ଚମକିପଡ଼ି ଉଠିବସିଲା ସେ । କିଛି ଗୋଟାଏ ଧଳାରଙ୍ଗର - ଧୀରେ ଧୀରେ ଅବୟବ ଗ୍ରହଣ କଲା ସେ - ସଫା ଧଳା ସାର୍ତ୍ତ ଓ ପ୍ୟାଞ୍ଜ - ନିରେଖି ଚାହିଁଲା ବାବୁଲା । ଧଳା ସାର୍ତ୍ତ ଓ ପ୍ୟାଞ୍ଜଠାରୁ ଆହୁରି ତୋରା ହସ ହସ ସତେଜ ମୁହଁ । ଇଏ ତ ମୋହନ । ଏତେ ରାତିରେ କେମିତି ଆସିଲା ଏଇ ଶିକୁଳିଲଗା ଘର ଭିତରକୁ - ପୁଣି ଏକୁଟିଆ ।

କଳା ମିଟିମିଟି ଅନ୍ଧାରରେ ଧଳାରଙ୍ଗର ମୋହନ ପଟା କବାଟ ଦେଇ ବାହାରି ଆସିଲା - ପଛେ ପଛେ ବାବୁଲା ମଧ୍ୟ । ସେଇଠି, ତା’ ସାମନାରେ ରଖାଯାଇଥିଲା ତାଳମା ପାଇଁ ପିଆଜ ଅଦା କଟା ଛୁରି । ଆଖି ପିଛୁଳାକେ ସେଇ ଛୁରି ସହିତ ବଟ ସାହୁର ପିତାଖଟ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା ବାବୁଲା । ବଟ ସାହୁର ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି, ଆତଙ୍କ ଓ ଚିକ୍କାର - ସବୁ ମିଶିଗଲା ପାତଳ ହୋଇ ଆସିଥିବା ପାହାନ୍ତା ପହର ଅନ୍ଧାରରେ । ଝିଙ୍କାରି ଓ ମୂଷାମାନେ ମଧ୍ୟ ବୁଝି ହୋଇଯାଇଥିଲେ କେତେବେଳୁ ।

ପାହାନ୍ତା ପହରକୁ ଦୌଡ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ ଯେ, ଦି’ପ୍ରହର ପାଖାପାଖି କୋଉ ରେଲ୍‌ଲାଇନ୍ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିପାରିବ, ସେକଥା ବାବୁଲା ଭାବି ନ ଥିଲା । ଆହୁରି ଅଳ୍ପତ ଯେ ସେଇ ରେଲ୍‌ଲାଇନ୍ କଡ଼େ କଡ଼େ ଥିବା ଦଉଡ଼ି ଥିବା ଚାଲିବାର ପ୍ରାୟ କିଛି ସମୟ ପରେ ଡ୍ରାଣକର୍ଣ୍ଣା ପରି ଛୋଟିଆ ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ଆସିଗଲା । ପ୍ଲାଟଫର୍ମର ପାଣିକଳରୁ ପେଟେ ପିଇ ଦିଗ୍‌ବଳୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବିଥିବା ରେଲ୍‌ଲାଇନ୍‌କୁ ଚାହିଁରହିଲା ବାବୁଲା । ତା’ର ଭବିଷ୍ୟତ ପରି ସତେଯେମିତି କିଛି ସମୟ ପରେ ହଲି ଦୋହଲି ମାଟିଆ ରଙ୍ଗର ଟ୍ରେନ୍‌ଟିଏ ଆସିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

“ଟିକେଟ୍, ଏ ପିଲା, ଟିକେଟ୍ ଦେଖା ।” ତବାର ଗୋଟିଏ କୋଣକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୁଖିଲା ମୁହଁରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ବାବୁଲାକୁ ଟି.ଟି. ପଚାରୁଥିଲା । ‘କୋଉଠୁ ଏ ବନ୍ଦମାସ ଟୋକା ସବୁ ଚଢ଼ି ଆସୁଛନ୍ତି କେଜାଣି । ପଇସା ଅଛି କି ନାହିଁ । ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଚଢ଼ିବାକୁ ମନ । କିରେ, ଟିକେଟ୍ କିଣିଲୁ ନାହିଁ କାହିଁକି ?’ ‘ସେମିତି ଶୂନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ବାବୁଲା ଟି.ଟି.କୁ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା ଯେମିତି ଏସବୁ ବାକ୍ୟ ତା’ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜମାରୁ କୁହାଯାଇ ନାହିଁ । ଟି.ଟି. ଅନ୍ୟ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଟିକେଟ୍ ମାଗି ଚାଲିଲା ।

ବାବୁଲା ତା’ ପକେଟ୍‌ରେ ଆସ୍ତେ ହାତ ମାରିଲା । ମୋହନ ଦେଇଥିବା ଦୁଇଟଙ୍କାର ଆଶ୍ୱାସନା ଅନୁଭବ କରିପାରିଲା ସେ । ତାକୁ ଏତେ ସହଜରେ କାଢ଼ିଦେବାକୁ ମନ ବଳାଇଲା ନାହିଁ ।

“କ’ଣ ପକେଟ୍‌ରେ ପଇସା ନାହିଁ ? ଗାଡ଼ି ଚଢ଼ିଲୁ କାହିଁକି ?” ଟି.ଟି. ଫେରିଆସି ପୁଣି ତାକୁ ଧମକାଇଲା ।

“ଆଗ ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ବୁଝାପାଞ୍ଚ ଓହ୍ଲାଇଯିବୁ - ବୁଝିଲୁ ? ଆଉ ଯେମିତି ନ ଦେଖେ ତୋତେ ।”

ବାବୁଲା ମୁଣ୍ଡ ଚୁଙ୍ଗାରିଲା ।

ହୁତ ଗତିରେ ଧାଉଁଥିବା ଟ୍ରେନ୍ ଧୀରେ ଧୀରେ ଧିମେଇ ଆସିଲା । ବାବୁଲାର କେବେହେଲେ ଦେଖି ନ ଥିବା, ଜାଣି ନ ଥିବା ଅଥଚ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ଥିବା ଷ୍ଟେସନ୍‌ଟି ବୋଧହୁଏ ପାଖେଇ ଆସୁଥିଲା ।

ଛନ୍ଦ ମଲ୍ଲିକା

“ମୋନାଦିଦି ! କି ସୁନ୍ଦର ହେଉଛି ତୁମ କାନୁଲ !”

“ଭଲ ଲାଗୁଛି ? ଜାଣିଛୁ ଏଇଟା ନକ୍ସତ୍ରର ।” ମୂଲ୍ୟବାନ ଦ୍ରବ୍ୟର ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରିଣୀ ମୋନା ଉତ୍ତର ଦେଲା ସାମାନ୍ୟ ଅହଂ ସହ ।

“ବହୁତ ଦାମ୍ ତ ହେଉଥିବ ?” ମଲ୍ଲିକାର ସ୍ୱରରେ ଥିଲା ବିସ୍ମୟ ଓ ଜିଜ୍ଞାସା ।

“ହଁ, ଉଣେଇଶି ହଜାର ।” ଛିର ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ମୋନା ।

“ଉଣେଇଶି ହ-ଜା-ର- !” ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଦୁଇଟି ଓ କଷ୍ଟ ବିସ୍ମରିତ ହୋଇଗଲା ମଲ୍ଲିକାର ।

ଟିକିଏ ତା’ ଆଡ଼େ ଚାହିଁଲା ମୋନା, ମୁହଁ ହସିଲା ବି । “କ’ଣ କରୁଛୁ ତୁ ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ? ଆ - ମୋ ସହ ଚପ୍‌ଷ୍ଟିକୁ । ବଢ଼ିଆ ଚାଇନିଜ୍ କରୁଛି । ଡିନର୍ କରିବା ।” ମୋନା ଶ୍ରଦ୍ଧାର ସହ କହିଲା ମଲ୍ଲିକାକୁ ।

“କିନ୍ତୁ ମୋନାଦିଦି ! ସେ ତ ବହୁତ ଦାମିକିଆ ଜ୍ୟାଣ୍ଟ ।” ମଲ୍ଲିକାର ସ୍ୱରରେ କୁଣ୍ଠା ଥିଲା ।

“ତୁ ଛାଡ଼ ନା - ତୁ ଆଜି ମୋର ରେଷ୍ଟ୍ । ମୁଁ ତୋ ଟ୍ରିଟ୍ ଦେବି ।”

“ଛୋଟ ଭଉଣୀ ନା ନୁହଁ ତୁ ମୋର ?” ମଲ୍ଲିକାର ପିଠି ଆପୁଡ଼ାଇ ଦେଲା ମୋନା ।

କୃତଜ୍ଞତାର ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ଖୁସିର ହସ ହସିଦେଲା ମଲ୍ଲିକା ।

ଚପ୍‌ଷ୍ଟି ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟରେ ସେମାନେ ପହଞ୍ଚିଲାବେଳକୁ ରାତି ଆଠଟା । ଏଇ ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟ ଭିତରର ସାଜସଜ୍ଜା ଏତେ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥିବ ବୋଲି ମଲ୍ଲିକାର ବିଶ୍ୱାସ ନ ଥିଲା । ଏମିତି ହୋଟେଲକୁ ଖାଇବାକୁ ତ ଦୂରର କଥା, ଦେଖିବାକୁ ବି କେବେ ଆସି ନ ଥିଲା ମଲ୍ଲିକା । ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଛି ଫୁଲର ବଡ଼ ବଡ଼ ହାଣ୍ଡି ଚାରିଆଡ଼େ - ଚାଇନିଜ୍ ଷ୍ଟାଫୁ ସବୁ । କାଗଜର ଲ୍ୟାମ୍ପସେଡ୍ ।

ମୁହଁ ସଜାତ ଓ ଆଲୋକ । କେମିତି ଏକ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରାସାଦ ଭିତର ଭଳି ଥିଲା ଜାଗାଟା । ଚାରିଜଣିଆ ଟେବୁଲ୍ ପାଖକୁ ଟାଣିନେଲା ମଲ୍ଲିକାକୁ ମୋନା ଓ ତାକୁ ବସାଇଦେଇ ତା’ ସାମ୍ନାରେ ନିଜେ ବସିପଡ଼ିଲା ।

“କ’ଣ ଖାଇବୁ କହ ? ପ୍ରଥମେ ସୁପ୍ ଓ ଷ୍ଟାର୍ଚର । କ’ଣ ନେବୁ ପ୍ରନ୍ ନା ଚିକେନ୍ ନା ଆଉ କିଛି ସି’ ପୁଡ଼ ?” ମୋନା ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିତ ସ୍ଵରରେ ପଚାରୁଥିଲା ମଲ୍ଲିକାକୁ ।

କଥା ବାହାରିଲା ନାହିଁ ମଲ୍ଲିକା ମୁହଁରୁ । ସାମ୍ରାର ମେନୁକାର୍ଡ ସେ ଦେଖୁଥାଏ, ଖାଦ୍ୟ ନାଁ ସବୁରୁ କିଛି ବି ଜାଣିପାରୁ ନ ଥାଏ ।

“ଆଲୋ କହ, କ’ଣ ଖାଇବୁ ଆଗ ?” ମୋନା ତା’ର ପ୍ରଶ୍ନ ଦୋହରାଇଲା ।

“ମୁଁ କ’ଣ ଜାଣିଛି ମୋନାଦିଦି । ଯାହା ତୁମକୁ ଭଲଲାଗେ -” ବିନତି କାତର ସ୍ଵରରେ ନିଜର ଅସାମର୍ଥ୍ୟ ଜଣାଇଲା ମଲ୍ଲିକା । ପ୍ରକୃତରେ ସେ ବା କ’ଣ ଜାଣେ ଏସବୁ !

“ଚିକେନ୍ ସ୍ପ୍ରିକ୍ କର୍ଣ୍ଣ ସୁପ୍ ଓ ପ୍ରନ୍ ପେପର ସଲ୍ଟ ।” ହାତର ଇସାରାରେ ହୋଟେଲ୍ ବନ୍ଦକୁ ଡାକିଲା ମୋନା ଓ ଖାଇବା ବରାଦ କଲା । ସେ ଏତେ ସହଜ ଢଙ୍ଗରେ ଏତକ କହିଲା ଯାହା ମଲ୍ଲିକାକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କଲା - ସତେ ଯେମିତି ମୋନାଦିଦି ପ୍ରତିଦିନ ଆସି ଏଇଠି ଖାଏ ।

“ହାଏ ମୋନା, ଓଷ୍ଟରପୁଲ୍ ରୁ ସି ଇୟୁ !” ମଲ୍ଲିକା ମୁହଁ ଉଠାଇ ଦେଖିଲା, ତାଙ୍କ ଟେବୁଲ୍ ପାଖରେ ଜଣେ ସୁଦର୍ଶନ ଯୁବକ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଓ ମୋନାଦିଦିକୁ ଏତକ କହୁଛନ୍ତି ।

“ଓ ! ହାଲୋ ମୋହନ୍, ହାଓ ଆର୍ ଯୁ ?”

ମୋନାଦିଦି ଉଠିପଡ଼ିଲା ଓ ସେ ଉଦ୍ରଲୋକଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ନିଜର ଡାହାଣହାତ ବଢ଼ାଇଦେଲା । ମୋନାର ହାତକୁ ସାମାନ୍ୟ ସ୍ପର୍ଶ କରି ମଲ୍ଲିକା ଆଡ଼େ ମୁହଁ ବୁଲାଇଲେ ଯୁବକ ଜଣକ । “ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ଏଇ ପ୍ରେଟି ପ୍ରିନ୍ସେସ୍ ଜଣଙ୍କର ପରିଚୟ ଜାଣିପାରେ କି ?” ତାଙ୍କ ନଜର ମଲ୍ଲିକାର ମୁହଁରେ ଲାଖି ରହିଲା । ଓଠରେ ତାଙ୍କର ମୃଦୁହସ ଓ ଦୃଷ୍ଟିରେ ମୁଗ୍ଧ ପ୍ରଶଂସା ଥିଲା । ମଲ୍ଲିକା ଏତକ ମୁହୂର୍ତ୍ତକେ ଦେଖି ନେଲା ଓ ତା’ ମୁହଁ ନାଲି ପଡ଼ିଗଲା - ସେ ଆଖି ତଳକୁ କରିଦେଲା ।

“ମୋ ସାନଭଉଣୀ ବୋଲି କହିପାର । ଇଜ୍ ନର୍ ସି ଏ ବିଉଟି ?” ମୋନାଦିଦି ସ୍ନେହପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ପହଞ୍ଚାଇ ଆଣିଲା ମଲ୍ଲିକା ଉପରେ ।

“ଦେ ଆର ଇଜ୍ ଆବ୍ସଲ୍ୟୁଟ୍ଲି ନୋ ଡାଉଟ୍ ।” ମଲ୍ଲିକାର ମୁହଁରେ ପ୍ରଶଂସାମାନ ଦୃଷ୍ଟି ନିବନ୍ଧ କରି କହିଲେ ଯୁବକଜଣକ । ମଲ୍ଲିକା ଲାଜରେ ଜଡ଼ସଡ଼ ହୋଇଗଲା ।

“ଓ, ମଲ୍ଲିକା, ସରି ! ଯେ ହେଲେ ମୋହନ ଚୋପ୍ରା - ସ୍କୋତ୍ସ୍ ଗ୍ରୁପ୍ ଅଫ୍ କମ୍ପାନିଜର୍ ମ୍ୟାନେଜିଂ ଡାଇରେକ୍ଟର - ତୁ ତ ଦେଖୁଛୁ ଜଣେ ଡ୍ୟାସିଂ ଯଙ୍ଗମ୍ୟାନ୍ ।” ମୋନା ମଲ୍ଲିକାକୁ ଚିହ୍ନାଇ ଦେଉଥିଲା । ମଲ୍ଲିକା ମୁହଁ ଟେକି ମୋହନଙ୍କୁ ଚାହିଁ ବି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

“କ୍ୟାନ୍ ଆଇ ଜଏନ୍ ୟୁ ଯଙ୍ଗଲେଡିଜ୍ ?” ମଲ୍ଲିକା ମୁହଁରେ ସେମିତି ଦୃଷ୍ଟି ନିବନ୍ଧ କରି କହିଲେ ମୋହନ ।

“ଓ, ସିଓର, ଏଥିରେ ପଚାରିବାକୁ ଅଛି ? ଏତେ ଦିନ ପରେ ଦେଖା ହୋଇଛି ତୁମ ସାଙ୍ଗେ । ବସ, ବସ ପ୍ଲିଜ୍ ।”

ସ୍ବପ୍ନ ଭଳିଆ ଲାଗୁଥାଏ ମଲ୍ଲିକାକୁ ସବୁକଥା । କିଛି କିଛି ତା’ର ମନେ ରହୁଥାଏ, କିଛି କିଛି କଥା ପବନରେ ଉଡ଼ିଗଲା ଭଳି ବୋଧ ହେଉଥାଏ । ମୋନାଦିବି କେତେ ପ୍ରକାର ଖାଇବା ମଗାଇଲା । ମୋହନବାରୁ ତାକୁ ବାଧ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି - ତା’ ଡାହାଣ ପଟରେ ବସିଥାଆନ୍ତି ତ ! ମଲ୍ଲିକା ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ କି ସ୍ବପ୍ନାବିଷ୍ଣୁ ହୋଇ ଖାଉଥାଏ କେଜାଣି ! କ’ଣ କ’ଣ ସେ ଖାଇଲା ତା’ର ମନେ ନାହିଁ । ସେ ଖାଦ୍ୟର ବି କି ଅପୂର୍ବ ସ୍ବାଦ ଥିଲା ! କେବଳ ତା’ର ମନେଅଛି ଯେ ଯେତେବେଳେ ମୋହନଙ୍କ ସହ ତାର ଆଖି ମିଶିଯାଉଥିଲା, ମୋହନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ କେମିତି ଗଭୀର, ମୁଗ୍ଧ, ଆବିଷ୍ଟ ଭାବ ଥିଲା । ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା ମଲ୍ଲିକାକୁ । ଲାଗୁଥିଲା, ଯେମିତି ସେ ସତରେ ପରୀ ରାଇଜରେ ଘୁରି ବୁଲୁଛି ।

ମୋହନ ସେମାନଙ୍କୁ ହଷ୍ଟେଲ୍‌ରେ ଛାଡ଼ିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ । ତାଙ୍କର ବିରାଟ ଲାନ୍‌ସ୍ବର ଗାଡ଼ିରେ ଆରାମରେ ହଷ୍ଟେଲ୍ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ମଲ୍ଲିକା ଓ ମୋନା ।

“ମୋତେ ରଣୀ କରିଦେଲେ, ମୋର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ରହିଲା, ଆସନ୍ତା ଶୁକ୍ରବାର ଡିନର୍ ପାଇଁ । ମୁଁ ନିଜେ ଆସିବି ନେବାପାଇଁ ଏଇଠିକୁ । ଆସିବେ ନିଶ୍ଚୟ ।” ମଲ୍ଲିକାକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ କହୁଥିଲେ ମୋହନ । ମଲ୍ଲିକା କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ ।

“ଆସିବେ ନିଶ୍ଚୟ ।” ଆଉ ଥରେ ତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କହିଲେ ମୋହନ ।

“ଆରେ ମଲ୍ଲିକା, ଏମିତି ଲାଜକୁଳୀ ଇଏ ! ହଁ କରା” ମୋନା ମୁହଁ ଭାବରେ କହୁଣିରେ ଚାପ ଦେଲା ମଲ୍ଲିକାକୁ ।

ଅଳ୍ପ ହସି ମୁହଁ ଟେକି ମୋହନର ଆଖିରେ ନିଜର ଦୃଷ୍ଟି ମିଶାଇଲା ମଲ୍ଲିକା ଓ ମୁଗ୍ଧ ହଲାଇଲା ସମ୍ପତ୍ତିସୂଚକ ଭଙ୍ଗୀରେ । “ଥ୍ୟାଙ୍କ ୟୁ !” କୃତାର୍ଥ ହେବାର ଭାବ ଖେଳି ବୁଲୁଥିଲା ମୋହନର ମୁହଁରେ । “ଶୁକ୍ରବାର, ସନ୍ଧ୍ୟା ସାତଟା, ଗୁର୍ ନାଇଟ୍ ।” ମଲ୍ଲିକାକୁ ଏତକ କହି ମୁହଁ ଫେରାଇ ଚାଲିଗଲା ମୋହନ ।

ଅନେକ ଡେରି ରାତିଯାଏ ନିଦ ହେଲା ନାହିଁ ମଲ୍ଲିକାକୁ । ମୋହନର ରୂପ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଘଟଣା ସବୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ମନରେ ଖେଳି ବୁଲୁଥିଲା ତା’ର । ସ୍ବପ୍ନର, ସୁଠାମ ପୁରୁଷ ଏଇ ମୋହନ । ପୁଣି କି ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ, ସମ୍ମାନଜନକ ବ୍ୟବହାର ! ଆଉ ତାଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ! ଯେତେଥର ତାଙ୍କୁ ଚାହିଁଛି, ତାଙ୍କ ସପ୍ରଶଂସ ମୁଗ୍ଧ ଦୃଷ୍ଟି ଲାଜରା କରିଛି ମଲ୍ଲିକାକୁ ।

‘ପ୍ରେମ୍ ପ୍ରିୟସେସ !’ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ହଠାତ୍ ରୁମର ସିଲିଂକୁ ଚାହିଁ ଫିସ୍ ଫିସ୍ ଉଜାରଣ କଲା ମଲ୍ଲିକା ଓ ଏକା ଏକା ଲାଜେଇ ଯାଇ ମୁରୁକି ହସିଦେଲା । ଶୁକ୍ରବାର ଆହୁରି ସପ୍ତାହେ ! ଓଃ ! ଶୁକ୍ରବାର ସନ୍ଧ୍ୟା ଠିକ୍ ସାତଟାବେଳେ ହଠାତ୍ ସାମ୍ନାରେ ଲାନ୍ସର ଗାଡ଼ିକୁ ଆଉଜି ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ମୋହନ - ଗେଟ୍ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବାର ବହୁତ ଆଗରୁ ମଲ୍ଲିକାର ଖୋଜୁଥିବା ଦୃଷ୍ଟି ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନ ପକାଇଲା ଓ ସେ ଉଲ୍ଲସିତା ହୋଇଉଠିଲା ।

“ଗୁଡ଼୍ ଇଭିନିଂ” ମୋନା ଓ ମଲ୍ଲିକାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଭାଷଣ ଥିଲା ମୋହନଙ୍କର ।

“ଯୁ ଲୁକ୍ ଆମାଜିଙ୍ଗ୍ ଇନ୍‌ସାରି ।” ମଲ୍ଲିକା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ କହିଲେ ମୋହନ । ଲାଜରେ ଜଡ଼ସଡ଼ ହୋଇଗଲା ମଲ୍ଲିକା ଓ ସାମାନ୍ୟ ‘ଥ୍ୟାଙ୍କ ୟୁ’ ଟାଏ ବି କହିପାରିଲା ନାହିଁ । ନିଜେ ଡ୍ରାଇଭିଂ ସିଟ୍‌ରେ ବସି ପାଖ ଦରଜାକୁ ଖୋଲି ଧରିଲେ ମୋହନ । ମଲ୍ଲିକାକୁ ଠେଲି ସେଇ ଦ୍ଵାର ଆଡ଼କୁ ମୁହାଁଇଦେଲା ମୋନା ଓ ନିଜେ ପଛପଟ ଦ୍ଵାର ଖୋଲି ବସିପଡ଼ିଲା । କାର୍ ଭିତରେ ଅଜଣା ଅଥଚ ପୁଲକଜରା ମୁହଁ ପରପୁ୍ୟମ୍‌ର ବାସ୍ନା ଖେଳି ବୁଲୁଥିଲା ।

ମଲ୍ଲିକା ଅଭିଭୂତ ହୋଇଯାଉଥିଲା । ଯେଉଁ ପ୍ରକାର ସମ୍ମାନ, ସ୍ନେହ ଓ ଆପଣାର ଭାବ ଦେଖାଇଲେ ମୋହନ ତାଙ୍କ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ବିଶେଷ କରି ତାଙ୍କର ଯେଉଁ ମୁଣ୍ଡ ଦୃଷ୍ଟି ଥିଲା ମଲ୍ଲିକା ପାଇଁ - ମଲ୍ଲିକାର ସାଧନାତୀତ ଥିଲା ତାକୁ ଆକଳନ କରିବା । ବାରମ୍ବାର ତାକୁ ବାଧକରି ଖୁଆଇ ଥିଲେ ମୋହନ ଓ ତା’ର ପସନ୍ଦ ଅପସନ୍ଦ ପଚାରି ଚାଲିଥିଲେ ।

ତା’ପରି ଅସ୍ଵବ୍ୟସର ଏତେ ସାଧାରଣ ଝିଅଟି ପ୍ରତି ଏତେ ଦରଦ ମୋହନଙ୍କର ! ଆଉ ତାଙ୍କର ଚାହାଣି ! ଏମିତି ନରମ, ଏମିତି ମୁଣ୍ଡ, ଏମିତି ସ୍ନେହପୂର୍ଣ୍ଣ ! ପୁଣି ବାଧକରି କହିଲେ ପର ଶୁକ୍ରବାର ଡିନର୍ ପାଇଁ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ, ତାକୁ ଓ ମୋନାକୁ ।

ସପ୍ତାହଟା ସାରା କେମିତି ଛଟପଟ ହୋଇ କଟିଗଲା ମଲ୍ଲିକାର, କାହିଁକି କେଜାଣି ବଡ଼ ଅଧିର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା ସେ ! ଦିନ ଓ ରାତି ସବୁ ଲମ୍ବିଯାଉଛନ୍ତି ଓ ଜମାରୁ ବିହୁ ନାହାନ୍ତି ପରି ବୋଧ ହେଉଥିଲା ତାକୁ । ଶୁକ୍ରବାର ସକାଳୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲା ମଲ୍ଲିକା ।

“ଆଜି ମୋହନ ଡିନର୍ ପାଇଁ ଡାକିଛନ୍ତି ନା, ମୋନାଦିଦି ?” ମଲ୍ଲିକାର ବ୍ୟଗ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ।

“ହଁ ଯେ, ମୋ ଦେହ ଜମାରୁ ଭଲ ଲାଗୁ ନାହିଁ । ପେଟ କାଟୁଛି କାଲିଠାରୁ ଓ ସକାଳୁ ତିନିଧର ଝାଡ଼ା ହେଲାଣି ।” ଉଦାସ ନିଶ୍ଵାସ ସ୍ଵରରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ମୋନା । ଏତେ ଉତ୍ସାହ ଉଦାପନାରେ ଯେମିତି ଭଙ୍ଗା ପଡ଼ିଗଲା ମଲ୍ଲିକାର ।

“ମୋହନ ଫୋନ୍ କଲେ ମନା କରିଦେବି ଭାବୁଛି ।” ମଲ୍ଲିକାକୁ ଚାହିଁ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ମୋନା କହିଲା ।

ମଲ୍ଲିକାର ମୁହଁ ଶୁଖିଗଲା ।

“ନା କ’ଣ କହୁଛୁ - ତୁ କ’ଣ ଏକା ଯାଇପାରିବୁ ।”

ତୁମ୍ଭ ରହିଲା ମଲ୍ଲିକା ।

“ତା’ ହେଲେ ତୁ ଯା’ ଆଜି, ମୋ ପାଇଁ ବି ଖାଇନେବୁ ।” ଟିକିଏ ହସି କହିଲା ମୋନା ।

ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିତା ହୋଇଉଠିଲା ମଲ୍ଲିକା । ଯଦିଓ ସନ୍ଧ୍ୟାଟା ଯାଏଁ କୌଣସି ଅଜଣା ସମ୍ଭାବନାକୁ ନେଇ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା ସିଏ ।

ମୋହନଙ୍କ ପାଖ ସିଙ୍ଗରେ ବସି କାର୍ରେ ଯିବାବେଳେ ସେ ମୋନା ଆସିପାରି ନ ଥିବାରୁ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଏଥର ସେ ବହୁତ ସହଜ ହୋଇ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ ଓ ମଲ୍ଲିକାର ମଧ୍ୟ ଅସ୍ପଷ୍ଟଭାବ କଟି ଆସୁଥିଲା । ସେମାନେ ଦୁଇଜଣ ଯାକ ବସି ଖାଉଥିବା ବେଳ ଓ ଖାଇବା ପରର ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଡ୍ରାଇଭ୍‌ରେ ସମୟ ଜମାରୁ ନ ସରନ୍ତା କି - ମଲ୍ଲିକା ଭାବୁଥିଲା । ତା’ ସ୍ୱସ୍ତ ଜୀବନର ଏଇ ହେଉଛି ଶ୍ରେଷ୍ଠତମ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନ ଏଇ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ କୌଣସି ଦ୍ୱିଧା ନ ଥିଲା ମଲ୍ଲିକାର ।

ହଞ୍ଜେଲ୍ ପାଖେଇ ଆସିଲାବେଳେ ନିଜ ବାଁହାତ ପାପୁଲିରେ ମଲ୍ଲିକାର ଡାହାଣ ହାତ ପାପୁଲି ମୁଠାଇ ଧରିଲେ ମୋହନ ।

“କିଛି ଭାବିବ ନାହିଁ । ତୁମ ହାତ ଟିକିଏ ଧରିବାର ଇଚ୍ଛା କୌଣସିମତେ ଦମନ କରିପାରିଲି ନାହିଁ ।” ମୋହନ ବିନୀତ ଭାବରେ କହିଲେ ।

ମଲ୍ଲିକା ତୁମ୍ଭ ରହିଲା - ଦେହରେ ତା’ର ଖେଳିଗଲା ଶତସହସ୍ର ରୋମାଞ୍ଚ !

“ତୁମ ପରି ଶାନ୍ତ, କୋମଳ, ମଧୁର ଝିଅଟିଏ ମୁଁ ଜୀବନରେ ଭେଟି ନାହିଁ । ପୃଥିବୀ ସାରା ବୁଲିଥିଲେ ବି !” ଏଥର ମୁହଁ ଘୁରାଇ ମଲ୍ଲିକାକୁ ଚାହିଁଲେ ମୋହନ । “ତୁମେ ଯେ କୌଣସି ମଣିଷକୁ ପାଗଳ କରିଦେବ ।” ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ ମୋହନ ।

ମଲ୍ଲିକାର ମନେ ହେଲା ଏଇ ହେଉଛି ସେ ଉପଲବ୍ଧ କରିଥିବା ସର୍ବୋତ୍ତମ ବାକ୍ୟ !

“ଯାଅ ହଞ୍ଜେଲ୍ ଆସିଗଲା । ତୁମେ ତ ଏବେ ଚାଲିଯିବ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ମେଳକୁ । ଈଶ୍ୱର ମୋତେ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ।” ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ପକାଇଲେ ମୋହନ ଓ ଦୁଇ ପାପୁଲିରେ ନିଜ ମୁହଁ ପୋଛି ଆଣିଲେ ।

ସ୍ନେହ ଓ ପ୍ରେମର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳା ଚାହାଣିରେ ମୋହନଙ୍କୁ ଆର୍ତ୍ତ କରିଦେଇ ଓହ୍ଲାଇଗଲା ମଲ୍ଲିକା । ସେ ତ ଚାଲୁ ନ ଥିଲା, ଭଲ ପାଇବାର ନରମ ପବନ ଯେମିତି ଭସାଇ ନେଉଥିଲା ତାକୁ ଆଗକୁ ।

ପରଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା ଛଅଟାବେଳେ ହଠାତ୍ ଦରୁଆନ୍ ଦୁହାକୁ ଦୁହା ତା' ନାଁ ଡାକୁଥିବା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିଦେଲା ତାକୁ । କିଏ ହୋଇପାରେ ? କିଏ ଖୋଜୁଛି ତାକୁ ? ଆଜି ତ କାହାର ଆସିବାର ନ ଥିଲା । ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୁଲକରେ ଭରିଗଲା ମନ ତା'ର । ତା'ର ଇପ୍ସିତ କେହି ହୋଇଥିବ କି ! ଓଡ଼ିଶା ତରତର ହୋଇ ଦେହ ଉପରେ ପକାଇ ଦେଇ ପ୍ରାୟ ଦୌଡ଼ିଲା ଭଳି ଗେର୍ ପାଖକୁ ଚାଲିଆସିଲା ମଲ୍ଲିକା ଓ ମୋହନଙ୍କ ଆଖିକୁ ଚାହିଁଲା ।

“ଅଳ୍ପ ସମୟ ଦେଇପାରିବ ? ଖାଲି ଅଧଘଣ୍ଟାଏ” - ମୋହନଙ୍କ ସ୍ବର କାତର ଶୁଭୁଥିଲା ।

‘ଚାଲନ୍ତୁ’, ଧୀର ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ମଲ୍ଲିକା ।

‘ନକ୍ଷତ୍ର କୁଂଭାର୍ଯ୍ୟ’ରେ ଅଟକିଗଲେ ସେମାନେ । ଅତି ସୁନ୍ଦର ହଳେ ହାରା କାନୁଲ ବଡ଼ାଉଛନ୍ତି ମୋହନ ମଲ୍ଲିକା ହାତକୁ । ମଲ୍ଲିକା ତ ନିଜ ଆଖିକୁ ବିଶ୍ବାସ କରିପାରିଲା ନାହିଁ ।

“ଫ୍ଲିକ୍ ଏଇଟି ଗ୍ରହଣ କରି ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହୀତ କର ।” ନମ୍ର ଭାବରେ ଅନୁରୋଧ କଲେ ମୋହନ ।

“କିନ୍ତୁ, ଏଇତ...” ସେମିତି ଆଖି ଝଲସି ଯାଉଥାଏ ମଲ୍ଲିକାର ।

“ଇଏ କିଛି ନୁହେଁ । ଫ୍ଲିକ୍, ଦେଖ, ଦୋକାନୀ କେମିତି ଚାହିଁଲାଣି । ଆସ ।” ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଆଗକୁ ଚାଲିଯାଇ କ୍ୟାସ୍ କାଉଣ୍ଟରରେ ଟଙ୍କା ଦେବାରେ ଲାଗିଲେ ମୋହନ ।

“ମୁଁ ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ତୁମ କାନରେ ଇଏ କେମିତି ଶୋଭା ପାଉଛି । ଯଦି ମୁଁ ପିନ୍ଧାଇ ପାରନ୍ତି -”

ଉତ୍ତରରେ ନମ୍ର ସଲଜ୍ଜ ହସ ହସିଲା ମଲ୍ଲିକା ।

“ମୁଁ ପିନ୍ଧାଇ ଦେବି ଆଜି ଓ ମନ ଭରିକି ତୁମକୁ ଦେଖିବି ।” ଟିକିଏ ଜିଦ୍ କଲେ ମୋହନ ଓ ମଲ୍ଲିକାର ହାତ ପାପୁଲିକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଲେ । ତାଙ୍କ ବାଁ କାନ୍ଧରେ ନିଜ ମୁଣ୍ଡ ଆସ୍ତେ କରି ରଖିଦେଲା ମଲ୍ଲିକା । ଖୁସି ଓ ଆସ୍ଥାରେ ଆଖି ବୁଜି ରଖିଲା ସେ କେତେକ୍ଷଣ । କାର୍ ଗଡ଼ିଚାଲିଲା ଓ ଅଟକିଲା ଗୋଟିଏ ସୁଦୃଶ୍ୟ ବଙ୍ଗଳା ସମ୍ମୁଖରେ ।

“କିଛି ସମୟ ପାଇଁ - ଟିକିଏ ଏକ୍ସଟିଆ ସମୟ ବିତାଇବା -” ମୋହନଙ୍କ ସ୍ବର ଭଙ୍ଗା ଭଙ୍ଗା ଶୁଭୁଥିଲା ।

କିଛି ହେଲେ ବାରଣ କରିବା ମଲ୍ଲିକା ପାଇଁ ସାଧ୍ୟାତୀତ ଥିଲା । ମୋହନଙ୍କୁ ଭଲପାଇ ବସିଛି ବୋଲି ଜାଣିସାରିଥିଲା ସେ ।

ହଞ୍ଜେଲ୍ ଗେର୍ ପାଖରେ ସେମାନେ ପହଞ୍ଚିଲାବେଳକୁ ବେଶ୍ ଡେରି ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଓ ଏକଥା ସେତିକିବେଳେ ହିଁ ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ମଲ୍ଲିକାର ।

“ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅ ନାହିଁ, କିଛି ଚିପ୍ସ ଦେଇଦବା ଦରୁଆନକୁ ।” ଏତକ କହି ଶହେଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍‌ଟିଏ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ମୋହନ ଦରୁଆନକୁ ।

“ଶୁଣ ମଲ୍ଲିକା ।”

ମୁହଁ ଫେରାଇ ଚାହିଁଲା ମଲ୍ଲିକା ।

“ତୁମେ ଅତି ସୁନ୍ଦର ।” ମୋହନଙ୍କ ଗଳା ଭାରି ଭାରି ଶୁଭୁ ଥିଲା । ଉତ୍ତରରେ ହସିଦେଲା ମଲ୍ଲିକା, ମୋହନଙ୍କ ହାତକୁ ଛୁଇଁ ଦେଲା ଟିକଏ ଓ କହିଲା, ‘ଆସିବ ।’

“ନ ଆସି ମୋର ଗତି କାହିଁ ?” ପୂର୍ବ ସ୍ଵରରେ କହିଲେ ମୋହନ ।

“ଆରେ ମଲ୍ଲିକା, ବସ୍ ବସ୍ । କେତେଦିନ ହେଲାଣି ତୋ’ ସହ ଦେଖା ହୋଇ ନାହିଁ । ମୋନା ଅତି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା ରାତି ସାଢ଼େ ଦଶଟାରେ ମଲ୍ଲିକାକୁ ତା’ ରୁମ୍‌ରେ ଦେଖି । “ମୁଁ ଅନେକଥର ଖୋଜିଛି ତୋତେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ, କିନ୍ତୁ ପାଇ ନାହିଁ । ତୁ ବି ଏଇ ମୋନାଦିଦିକୁ ଭୁଲିଗଲୁ ।” ମୋନା ଅଭିମାନିଆ ସ୍ଵରରେ କହିଲା ଏତକ ।

“ସେ କଥା ନୁହେଁ ମୋନାଦିଦି - ସେଇ ଯେଉଁ ଦୁଇ ମାସ ହୋଇଗଲାଣି - ମୋର ଦେଖା ହୋଇଥିଲା ମୋହନଙ୍କ ସହ -” ମଲ୍ଲିକା ରହି ରହି କହିଲା, ଯେମିତି ସେ କ’ଣ କହିବ, ଜାଣିପାରୁ ନ ଥିଲା ।

“ହଁ, କ’ଣ ହେଲା ? ମୋହନ ସହ ତୋର ଭଲ ବନ୍ଧୁତା ହୋଇଛି ବୋଲି ଶୁଣିଥିଲି । କେମିତି ଅଛି ସିଏ ?” ମୋନା ପଚାରିଲା ।

“ମୋନାଦିଦି, ମାସେ ହେବ ତାଙ୍କର କିଛି ଖବର ନାହିଁ । ଯୋଉ ମୋବାଇଲ୍ ନମ୍ବର ମୋତେ ଦେଇଥିଲେ, ସେଇଟା ସର୍ଭିସ୍‌ରେ ନାହିଁ ବୋଲି ବାରମ୍ବାର ଫୋନ୍ କରୁଛି ।” ମଲ୍ଲିକା କାତର ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା ।

“ଏଇ କଥା - ବିଜିନେସ୍‌ମ୍ୟାନ - ବିଜି ଲୋକ, କେତେ କୁଆଡ଼େ କାମ । ପୁଣି ଫ୍ୟାମିଲି ବି ଦେଖିବାକୁ ପଡ଼ୁଥିବ । କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିବ । ଫେରିକି ଆସି ତୋତେ କଣ୍ଟାକୁ କରିବନି ।” ମୋନା ଆଶ୍ଵାସନାର ସ୍ଵରରେ କହିଲା ।

“ଫ୍ୟାମିଲି ?” ମଲ୍ଲିକାର ସ୍ଵରରେ ଶହେ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ।

“ହଁ, ଚାରି ବର୍ଷ ତଳେ ବାହାଘର ହୋଇଛି ତା’ର । ପୁଅକୁ ଦୁଇ ବର୍ଷ ହେଲାଣି । କାମରେ ବା ଫ୍ୟାମିଲି ନେଇ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିବ । ସେଇଥିପାଇଁ ତୋତେ ଫୋନ୍ କରିପାରୁ ନ ଥିବ ।”

“ମୋହନ ବିବାହିତ - ! ମୁଁ ତ, ମୁଁ ତ ଜାଣି ନ ଥିଲି” - ଅଜେଇ ଅଜେଇ କହିଲା ମଲ୍ଲିକା - କଥା ବାହାର ନ ଥିଲା ପାଟିର ତା’ର ।

“କାଣି ନ ଥିଲୁ ମାନେ ? ପଚାରି ନ ଥିଲୁ ନା କ’ଣ ?” ମୋନା ଜୋର ଦେଇ କହିଲା । ‘ନା’, ଏଥର କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ଶୁଣିଲା ମଲ୍ଲିକାର ସ୍ଵର । “ମୋନାଦିଦି - ମୁଁ କ’ଣ କରିବି ? ଦୁଇ ଧାର ଲୁହ ଗଡ଼ି ଆସିଲା ଦୁଇ ଆଖିରୁ ମଲ୍ଲିକାର ।

ପ୍ରଶ୍ନାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ନେଇ ଚାହିଁଲା ମଲ୍ଲିକା ଆଡ଼େ ।

“ମୁଁ ବୋଧହୁଏ, ବୋଧହୁଏ - ପ୍ରେରନାଶ୍ ।” ଅତି କଷ୍ଟରେ ଏତକ ବାହାରିଲା ମଲ୍ଲିକାର ମୁହଁର ଓ ପର ମହର୍ତ୍ତରେ ଓଡ଼ଶିରେ ମୁହଁ ଘୋଡ଼ାଇ କଇଁ କଇଁ କାନ୍ଦିଉଠିଲା ସେ ।

“ଆରେ, ଆରେ, ବୁଝକର, କାନ୍ଦନା - କିଏ ଶୁଣିବ ତ କ’ଣ ଭାବିବ ? ବ୍ୟସ୍ତ ହ’ନା ଜମା । କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ କ୍ଲାସ୍ ପରେ ମୁଁ ଡୋରଟୋ ଅରୁପ ଶାହାଙ୍କ କ୍ଲିନିକ୍‌କୁ ନେଇଯିବି । କେହି ଜାଣିବେ ନାହିଁ । ଟିକିଏ ବି କଷ୍ଟ ହେବନି, ଖାଲି ପିଣ୍ଡୁଡ଼ି କାମୁଡ଼ିଲା ପରି - ବାସ୍ । ଗୋଟିଏ ଦିନ ବେଢ଼ ରେଷ୍ଟ - କାଲି କାହାକୁ କିଛି କହିବୁ ନାହିଁ ।” ମୋନା ବୋଧ ଦେଉଥିଲା ।

“ମୋନାଦିଦି, କିଏ ଜାଣିବ ଯଦି !” ମଲ୍ଲିକା ଯେତିକି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା, ସେତିକି ଡର ବି ମାଡ଼ୁଥିଲା ତାକୁ ।

“ପାଗଳା ନା କଅଣ ? କିଏ କାଉଁଟି ଜାଣିବ ? ତା’ପରେ ଇଏତ ଆନଇଗତ ପଢ଼ିବନୁ । ଏମିତି ଫ୍ୟାସିଲିଟି ଆଉ ଦିଆ ହୋଇଛି କାହିଁକି ?”

“କିନ୍ତୁ କ’ଣ ଭାବିବେ ସମସ୍ତେ, ଯଦି ଜାଣିବେ -” ମଲ୍ଲିକାର ସ୍ଵରରେ ଭୟ ଓ ଦିଧିଆ ମିଶି ରହିଥିଲା ।

“କାହା ନାଆଁ କହିବି କହ - କିଏ ନ ଯାଇଥିବ ସେଇ କ୍ଲିନିକକୁ ଯେ - ଜାଣିବ !
ଭାରି ବଡ଼ କଥା କ’ଣ ଇଏ - ଛାଡ଼ ଯା’, ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଶୋଇବୁ ଯାଆ । ମୁଁ ସବୁ
କୁଝିନେବି - ସୁନାଉଜଣାଟା ପରା, ବ୍ୟସ୍ତ ହେବୁ ନାହିଁ ।” ମୋନା ହାଇ ମାରିଲା ଓ
ଶାନ୍ତ ମନରେ ତା’ ପାଖର ଚାଲିଆସିଲା ମଲ୍ଲିକା ।

X X X X X

ଲାଲବେରୀରେ ମୁଣ୍ଡ ପଛରେ ହାଲୁକା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗୁଁ ମୁହଁ ଟେକିଲା, ‘ମୋନାଡିବି’, ଖସିରେ ଭାରିଥିଲା ତା’ର ସ୍ୱର ।

“ଏତେ ଜୋରରେ କ’ଣ ପଢୁଛୁ ? ଟାଲୁ ଯିବା କ’ଣ ପିଇବା ।” ମୋନା ଏକରକମ୍ପ ବାଧ୍ୟ କରି ଟାଣିନେଲା ମଲ୍ଲିକାଙ୍କୁ ।

“କେତେଦିନ ଏମିତି ମୁହଁ ଶୁଖାଇ, ମୁହଁ ଲୁଚାଇ ରହିଥିବୁ ?”

“ନାହିଁ ମୋନାଦିଦି, ଟିକେ ପଡ଼ାପଡ଼ି କରୁଛି, ପରୀକ୍ଷା ପାଖ ହେଲାଣି ତ !”
ମଲ୍ଲିକା ଶାନ୍ତ ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ପଢ଼ିବା ତ ଆମେ ନିଶ୍ଚୟ । ତା’ ବୋଲି ଜୀବନକୁ କ’ଣ ଉପଭୋଗ କରିବା ନାହିଁ ? ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଜୀବନ, ଅନ୍ୟଟିଏ ଜନ୍ମ ହୋଇଛେ ।” ମୋନା ଟିକିଏ ରୁପ୍ ହୋଇଗଲା । “ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଝିଅ ତୁ - ଯଦି ତୋତେ ଛାଡ଼ି ମୋହନ ଆଉ କାହା ପାଖକୁ ଗଲା - ତୁ କ’ଣ କିଛି କମ୍ ? ତୋତେ କ’ଣ ଲୋକ ଅଭାବ ?” ମୋନାର ସ୍ଵରରେ ସଦିଚ୍ଛା ଓ ସ୍ନେହ ଫିଟି ପଡୁଥିଲା । ମଲ୍ଲିକା ରୁପ୍ତାପ୍ତ ବସି କପି ପିଉଥିଲା ।

“ଏମିତି ମନମାରି ବସନା - ତାଲ ଆଜି ସପିଙ୍ଗ କରିଯିବା ପାଖାନ୍ତକୁ । ଫେମିନାରେ ବାହାରିଥିଲା, ଭାରି ବଡ଼ିଆ ଡିଜାଇନ୍‌ର ସାଲଫ୍ଟାର କମିଜ୍ ସବୁ ଆସିଛି ବୋଲି ।” ମୋନା ଓ ମଲ୍ଲିକା ଅଟୋରିକ୍ଟାରେ ବସି ପାଖାନ୍ତୁ ଅଭିମୁଖେ ବାହାରିଲେ । ଦୋକାନରେ ମୋନା ନିଜ ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ଦଶହଳ ଓ ମଲ୍ଲିକା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଦଶହଳ ସାଲଫ୍ଟାର କମିଜ୍ ବାଛିଲା ।

କ୍ୟାସ୍କାଉଣ୍ଡର ପାଖରେ ମୋନାର ତା’ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରୀତମ୍ କପୁରଙ୍କ ସହ ଦେଖାହେଲା ଓ ସେ ଜୋର କରି ନିଜ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ କାର୍ଡ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଏମାନଙ୍କ ଜିନିଷ ସବୁର ପଇସା ଦେଇଥିଲେ । ମୋନା ନାହିଁ ନାହିଁ କରିବାରୁ ଅଭିମାନ ମଧ୍ୟ କଲେ ଯେ, ମୋନା ତାକୁ ବନ୍ଧୁ ବୋଲି ମାନୁ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କୁ ଅନାମିକା ହୋଟେଲକୁ ଡିନର ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ । ମଲ୍ଲିକା ଓ ମୋନା ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ଭାଙ୍ଗିପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ହଷ୍ଟେଲ୍‌ରେ ଡ୍ରେସ୍ ବଦଳାଇ ଶୋଇବାକୁ ଗଲାବେଳକୁ ମଲ୍ଲିକାକୁ ହଠାତ୍ ଖୁବ୍ ହାଲୁକା ଲାଗିଲା । ଏଇ ଦାମୀ ଉପହାର ସବୁ ଓ ହୋଟେଲର ସୁସ୍ବାଦୁ ଡିନରକୁ ସେ ମିସ୍ କରୁଥିଲା ବୋଲି ବୁଝିପାରିଲା । ମନେ ମନେ ଏ ସବୁକୁ ଝୁରି ହେଉଥିଲା ସେ । ଖୁସି ଖୁସି ଲାଗିଲା ତାକୁ । ଏଇ ପ୍ରୀତମ୍ କପୁର ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ବେଶ୍ ଧନୀ ପରି ଲାଗୁଛି । ମୋହନ ପରି ସୁନ୍ଦର ଯୁବକ ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ବେଶି ବୟସ୍କ ନୁହେଁ । ଅନ୍ଧାକ ବୟାଳିଶ ଡେୟାଳିଶ ବୋଧହୁଏ ବୟସ ହେବ - ଖାଲି ଯାହା ମୁଣ୍ଡରେ ପଛପଟ ଅଛ ତଥା । କାଲି ପୁଣି ଡିନର ପାଇଁ ଗାଡ଼ି ପଠାଇବ ବୋଲି କହିଛି । ମଲ୍ଲିକା ଟିକେ ହସିଦେଲା ଓ ଚଞ୍ଚଳ ତାକୁ ନିଦ ହୋଇଗଲା ।

ପରଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମୋନାଦିଦିକୁ ତା’ ରୁମ୍‌ରେ ପାଇଲା ନାହିଁ ମଲ୍ଲିକା । ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍ ଖଣ୍ଡେ ଅପେକ୍ଷା କଲା ଓ ନିଜେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଅପେକ୍ଷାମାଣ ଗାଡ଼ିରେ ବସିପଡ଼ିଲା । ସେ ଜାଣିଥିଲା ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରୀତମ୍ କପୁର ତାକୁ ହିଁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିବ । ଗତ

ସନ୍ଧ୍ୟାର ତା’ର ଚାହାଣି ଓ ହାବଭାବରୁ ଏତକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡ଼ିଯାଉଥିଲା । ମୁରୁକି ହସିଦେଲା ମଲ୍ଲିକା ଓ ରାସ୍ତାର ଗ୍ରାମିକ ଆଡ଼କୁ ଧ୍ୟାନ ଦେଲା ।

“ମୋନାଦିଦି । କ’ଣ କରୁଛ ? ଟିକିଏ ହେଲୁପ ଦରକାର ।” ମଲ୍ଲିକା ଚଞ୍ଚଳ ଚଞ୍ଚଳ କହିପକାଇଲା । ସେ ଅତି ଦାମୀ ସାଲୁଆଁର କାମିଜ ପିନ୍ଧିଥିଲା ଓ ମୁହଁ ବିଦେଶୀ ଅତରର ସୁଗନ୍ଧ ଖେଳି ବୁଲୁଥିଲା ତା’ର ଚାରିକଡ଼ରେ ।

“ଆଃ, କି ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି ମଲ୍ଲିକା ! ଏଇ ମୋନାଦିଦିକୁ ଭୁଲିଗଲୁ । ଗତ ଦେହମାସ ହେଲାଣି ମୁଁ ଗଣି ରଖିଛି ଯେ - ତୁ ଥରେ ବି ଆସି ନାହିଁ ମୋ ରୁମ୍‌କୁ ।” ମୋନାର ସ୍ଵରରେ ଅଭିମାନ ଭରି ରହିଥିଲା ।

“ସେମିତି କୁହ ନାହିଁ ମୋନାଦିଦି । ତୁମକୁ ଭୁଲିବା କ’ଣ ସମ୍ଭବ - ସବୁ ତ ତୁମରି ପାଇଁ ।” ଅପ୍ସରାର ହସ ଛୁଟାଇ ମୁହଁରେ ଆଖି ମାରିଲା ମଲ୍ଲିକା ମୋନା ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ।

“ଦିଦି, ପ୍ଲିଜ୍ ଟିକିଏ ମୋ ମୋବାଇଲ୍‌ଟା ରଖିବ । ଯାହା ଯାହା କଲ୍ ଆସିବ - କହିଦେବ ଯେ ମୁଁ ଭଉଣୀ ଘରକୁ ଯାଇଛି - କାଲି ସକାଳେ ସେମାନଙ୍କୁ କଣ୍ଟାକୁ କରିବି । ପ୍ଲିଜ୍ ଏତକ କରିବ ମୋ ପାଇଁ ।” ମଲ୍ଲିକା ଅନୁନୟ କଲା ଓ ମୋବାଇଲ୍ ଫୋନ୍ ବଢ଼ାଇଦେଲା ମୋନା ହାତକୁ । “ଆରେ, ମୁଁ କେବେ କିଛି ତୋତେ ମନା କରିଛି, ଏତେ ପ୍ଲିଜ୍, ପ୍ଲିଜ୍ କ’ଣ କହୁଛୁ ?”

ଉତ୍ତରରେ ପୁଣି ହସିଦେଇ ଲାଳାୟିତ ଭଙ୍ଗୀରେ ମୋନାର ରୁମ୍‌ରୁ ବାହାରି ହଷ୍ଟେଲ୍ ଶିଡ଼ି ଡେଇଁ ଡେଇଁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ମଲ୍ଲିକା ।

ସେ ହଷ୍ଟେଲ୍ ଗେଟ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଆଠଟା ଦଶ ବାଜିଥିଲା ତା’ ଘଣ୍ଟାରେ । ଟାଇଟନ୍‌ର ଏଇ ନୂଆ ମଡେଲ ଘଣ୍ଟାଟି, ଏଇ ଲୋକଟା - କ’ଣ ତା’ ନାଆଁଟା ତ - ହଠାତ୍ ମନେପଡ଼ିଲା ନାହିଁ ମଲ୍ଲିକାର, କାଲି କିଣି ଦେଇଛି । ସେଇଥିପାଇଁ ଆଜି ଜାଣିଶୁଣି ପିନ୍ଧିଛି ତାକୁ ମଲ୍ଲିକା । କି ମିଶ୍ର ଗୋଟେ ତା’ର ନାଆଁ - ତା’ ଭିଜିଟିଂ କାର୍ଡଟା ବୋଧହୁଏ ତା’ର ସାପତମତ୍ତା ଆର ହ୍ୟାଣ୍ଡବ୍ୟାଗରେ ରହିଗଲା । ଅଜିତ୍ ସେ କ୍ରମ୍ଭୀର ତମଡ଼ା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଣିଛି - ଭାରି ସୁନ୍ଦର ହୋଇଛି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ନିଜ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶଂସାମାନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଲା ମଲ୍ଲିକା । କିନ୍ତୁ ଆଠଟା ପନ୍ଦର ହେଲାଣି, ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗାଡ଼ି କାହିଁ ? ଲୋକଟାର ସମୟଜ୍ଞାନ ନାହିଁ - ଆଠଟା କହି ଆଠଟା ପନ୍ଦର କଲାଣି - ଅସ୍ଥିର ହୋଇଉଠିଲା ମଲ୍ଲିକା । ଚାରିକଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା । ଗେଟ୍‌ର ବାଁ କଡ଼କୁ ବୁଦା ବୁଦା ହୋଇ ଧାରଟିଏ ମଲ୍ଲାଗଛ । ଅଧାଫୁଟା କଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ଧାରିଆ ଗଛପତ୍ରରେ ସଫେଦ ଟୋପାଟିଏ ପରି ଦିଶୁଛନ୍ତି ।

ଅନ୍ୟମନସ୍ତ ଭାବରେ ଗୋଟାଏ ଛିଣ୍ଡାଇ ଆଣିଲା ମଲ୍ଲିକା ଓ ନଖରେ ଅଧାରୁଜା ପାଖୁଡ଼ାଗୁଡ଼ିକୁ ଖେଉଁ ଖେଉଁ ଖୋଲିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ହାଓ ରବିସ୍ - ଆଠଟା କୋଡ଼ିଏ ହେଲାଣି - ଯଦି ଏବେବି ଗାଡ଼ି ଆସିଲା, ତେବେ ମାର୍କେଟ୍ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିବ । କିଛି କିଣିପାରିବ ନାହିଁ ମଲ୍ଲିକା । ବଡ଼ ବିରକ୍ତି ! ଫେରାଇ ଦେବ କି ଆଜି ଗାଡ଼ି ? କାଲି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛଟପଟ କରିବ ଲୋକଟାକୁ ? ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳିଲା ମଲ୍ଲିକା । ବ୍ୟବସାୟୀ ଲୋକ, ପଇସା ଅଛି । ହୁଏତ ଆଜି ସିଏ ନ ଗଲେ ଆଉ କାହାକୁ ପାଇଯିବ । ଆଉ କାଲି ଯଦି ନ ଖୋଜେ ତାକୁ ?

ଆଜି ଆଉ ମାର୍କେଟିଂ କଥା ଆଉ । ସିଧା ଡିନର୍ ପାଇଁ ଚାଲିଯିବେ । ବରଂ କ୍ୟାସ୍ ରଖିନେବ ତା'ଠାରୁ । ପରେ ସୁବିଧା ଦେଖି କିଣାକିଣି କରିବ । କ୍ୟାସ୍ ନେବାକୁ ପସନ୍ଦ କରେ ନାହିଁ ମଲ୍ଲିକା - କିନ୍ତୁ ଏମିତି ପରିସ୍ଥିତିରେ କ'ଣ କରାଯିବ ଆଉ ?

ଅନ୍ୟମନସ୍ତ ଭାବରେ ଜୋର୍ କରି ଫୁଟାଇଥିବା ମଲ୍ଲୀଫୁଲର ପାଖୁଡ଼ାକୁ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଛିଣ୍ଡାଇଥିଲା ମଲ୍ଲିକା । ତଳେ ପକାଉଥିଲା ଓ ରାସ୍ତାକୁ ନିରେଖୁ ଦେଖୁଥିଲା ।

ଶେଷ ପାଖୁଡ଼ା ତଳେ ପକାଇବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲାବେଳକୁ ହିଁ ବଡ଼ ଗାଡ଼ିଟାଏ ହଷ୍ଟେଲ୍ ଗେଟ୍ ସାମ୍ନାରେ ବ୍ରେକ୍ ଦେଲା । ଏଇଟା ବୋଧହୁଏ ମୋ ପାଇଁ - ମଲ୍ଲିକା ଭାବିଲା । ଗାଡ଼ିରୁ ଡ୍ରାଇଭର ଏଥର ଛୋଟିଆ କାଗଜଟି କାଢ଼ି ଦରଘାନକୁ ଦେଲା । ଦରଘାନ ମଲ୍ଲିକା ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଗାଡ଼ିକୁ ହାତ ଦେଖାଇ ଦେଲା । ମଲ୍ଲିକା ପାଖୁଡ଼ା ନ ଥିବା ସବୁଜ ଡେମ୍ଫକୁ ଅନ୍ଧାରକୁ ପକାଇଦେଲା । ଦରଘାନକୁ ପର୍ସରୁ କାଢ଼ି ଶହେ ଟଙ୍କା ବଢ଼େଇଦେଲା ଓ ଡ୍ରାଇଭର ଖୋଲି ରଖୁଥିବା କାର୍‌ର ପଛସିଟ୍‌ରେ ବସିପଡ଼ିଲା ।

ମାତୃତ୍ବ

ଶଶୀକୁ ଆଜି ତର କାହିଁ ?

ସକାଳୁ କାହିଁକି କେଜାଣି, ଜମାରୁ ନିଦ ଭାଙ୍ଗୁ ନ ଥିଲା ଆଜି । ଭାରି ଅଳସ ଅଳସ ଲାଗୁଥିଲା । ଉଠିଲା ବେଳକୁ ସେ ଜାଣିସାରିଥିଲା, ବେଳ ପହରେ ହେଲାଣି । ଗ୍ୟାରେଜର ଟିଣ କବାଟଟିକୁ ଧଡ଼ପଡ଼ ହେଇ ମେଲାଇ ଦେଇ ତ ସେ ଚମକିପଡ଼ିଲା । ଖରା ଆସି କେଉଁଠି ଧରିଲାଣି । ଗ୍ୟାରେଜ ଦୁଆରେ ଜମିଥିବା ପାଣିକୁ ସତ୍ତର୍ପଣରେ ଚପିବା ପାଇଁ ଦୁଇଟିକିଆ ଲଟାରେ ସେ ଯେଉଁ ରାସ୍ତା କରିଛି ଖରା ତା' ମଝିଆମଝି ଧରିଲାଣି - ଛଅଟା ତ କେତେବେଳୁ ବାଜି ସାରିବଣି । ସାତଟା ପାଖାପାଖି ହେବ ପରା । କ'ଣ କରିବ ଏବେ ସିଏ ? ଘର ଗୋଟାକନ୍ଦାକର କାମ ପଡ଼ିଛି - ସ୍ତୋଭରେ ସଲିତା ତେଜା ହେଇ ନାହିଁ । କିରାସିନି ଦି' ଟୋପା ପଡ଼ିବ ବୋଧହୁଏ - କାଲି ରାତିର ଥାଳି ଚାଟିଆ ଦି'ଖଣ୍ଡ ସେମିତି ପଡ଼ିଛି । ଖାଇସାରି ବସିବା ଜାଗାରୁ ତ ସେ ଉଠିପାରିଲା ନାହିଁ, ଆଉ ମାଜିବ କିଏ ? କାଲି ଅସରାଏ ବର୍ଷା ବି ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଘର ବାହାରେ ତ ପାଣି ଜମିଛି - ଭିତର ପଟ ପଛଆଡ଼କୁ ଛୋଟିଆ ଲମ୍ବାଳିଆ ଝରକା ଭଳିଆ ଯୋଉ ମେଲା ଅଛି, ପୁରୁଣା ପଟା ପଟା ଖଣ୍ଡେ ଦଉଡ଼ି ଦେଇ ବାନ୍ଧିଥିଲା ସେ, ସେଥିରୁ ଫାଙ୍କ ବାଟେ ପାଣି ଝରି ବାଁ କଣରେ ଜମା ହେଇଛି । ଛୁଆ ଦିଇଟା ସେଇ ପାଖରେ ଶୋଇଛନ୍ତି । ଟିକିଏ ଟେକି ହେଇ ଚାହିଁଲା ଶଶୀ । ନାହିଁ, ରକ୍ଷା ହେଇଛି - ପାଣି ତାଙ୍କ ଯାଏଁ ଗଡ଼ି ଆସି ନାହିଁ । ସେତକ ସକାଳୁ ହେଲେ ପୋଛିଦେଇଥାନ୍ତା । ଉଛୁର ହେଇଗଲାଣି । ଦିନ ବି ଦି'ଘଡ଼ି ହେଲାଣି, ପୋଖରୀପାଣି ତ ଯାଇ ହେବ ନାହିଁ । ସେତକ କାମ ରାତିକୁ ଥାଉ । ଟିକିଏ ହସିଦେଲା ଶଶୀ । ଗାଁ ହେଇଥିଲେ କେତେ କଥା କହିଥାନ୍ତେ । ଜାଙ୍ଗୁଲୁ ଜାଙ୍ଗୁଲୁ ଅନ୍ଧାରରୁ ଏତକ ସାରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା - ରାତିରେ ପଡ଼ିଥାକୁ ଯିବା ମନା - ଘୁଅଖାଇ ଡାଆଣୀ, ପିତାଶୁଣୀମାନେ ଘୂରି ବୁଲୁଥିବେ - ବୋହୂ ଭୁଆସୁଣୀ ଦେଖିଲେ ଚଟକରି ତାଙ୍କ ଦିହରେ ପଶିଯିବେ - ତା'ପରେ ଆରମ୍ଭ ହେବ ପାଲା । କିଏ ପାରେ ସେସବୁକୁ ? କିନ୍ତୁ ଏଠି ସହର କଥା ଅଲଗା । ଦିନ ରାତି ପ୍ରାୟ ସମାନ । ରାତିରେ ଚାରିଆଡ଼େ ନିଅନ ଆଲୁଅ ହେଲେ ବି ବୁଦାଗଛ ବା ଗଛମୂଳର ଅନ୍ଧାରିଆ ଜାଗା ଭେର ।

ଦାନ୍ତକାଠି ବିଡ଼ାରୁ ଗୋଟାଏ ଟାଣିଆଣିଲା ଶଶୀ । ପଟା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ମଗରୁ ପାଣି ବୋହିଯାଉଛି । ଯାଉ ବାହାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଗଲେ ହେଲା । ସେଠି ତ ପାଣି ଜମାହେଇଛି,

ସେଇଠି ମୁହଁ ଟିକିଏ ଧୋଇ ଦାନ୍ତଟା ମାଜିଦେଲେ ସଜଲା । ତରତର ହେଇ ବାହାରି ଯାଉ ଯାଉ ସ୍କୋଲ୍ ପାଖରେ ନଜର ପଡ଼ିଗଲା ଶଶୀର । ପଅରିଦିନର କଖାରୁ ଖଣ୍ଡେ - ଟିକିଏ ଦବି ଆସିଛି ବୋଲି ଅଧା ପଇସାରେ କେଜିଏ ଦେଇଦେଲା ପରିବାବାଲା । ଭାରି ମନ ଥିଲା ଶଶୀର, ଖଣ୍ଡେ ଆଳୁ ସାଙ୍ଗେ ଚୁନା ଚୁନା କାଟି ସିଝେଇ ଦେଇ ଫୁଟେ ତେନ୍ତୁଳି, ଟିକିଏ ଲୁଣର ଝୋଳ - ତବତ ଭାତ ସାଙ୍ଗେ ଭାରି ସୁଆଦିଆ ଲାଗିଥାଆନ୍ତା । କାଲି ବି ବେଳ ହେଲା ନାହିଁ, ଏତକ କରିବାକୁ । ପଖାଳ ତ ଖାଇପାରୁ ନାହିଁ ସେ କେବେଠୁଁ । ଶୁଖିଲା ଖାଇଲେ ଦିନକୁ ଥରେ କିଛି ଟିକିଏ ସିଝେଇ ଫୁଟେଇ ଦେବା ଦରକାର । ସନାତନ ଆଉ ନିଲି, ଦିଇଟାଙ୍କର ବି ସେଇଥିରେ ଭାରି ଲୋଭ । କ'ଣ କରିବ ସେ ପାରୁ ନାହିଁ ଆଉ ! ତଳ ଘର ଦି' ପହରେ ଦେଇଥିବା ଗିନାଏ ତାଳମାରେ ଦି'ଓଳି ତଳାଇ ଦେଲା, ଟାଣିଚୁଣି । ଆଜି ପୁଣି ଚୁଲି ଲଗାଇବାକୁ କେତେବେଳେ ବେଳ ମିଳୁଛି କେଜାଣି ? ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି, କବାଟକୁ ଆସେ ଆଉଜାଇ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ଶଶୀ ।

ଦି'ଟିକିଆ ଇଟାର ରାସ୍ତାକୁ ଡେଇଁ ଯାଉ ଯାଉ ତା' ମନ ଘାଣ୍ଟି ହେଇଗଲା । ଛୁଆଦିଇଟା ଉଠି ନାହାନ୍ତି । ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲେ ହାଉଳି ଖାଇବେ । ନିଲି ବୋଧେ ରାହାଧରି କାନ୍ଦିବ । ଦି'ଦିନ ହେଲା ଝାଡ଼ା ହେଉଛି ଛୁଆଟାର ଦିନକୁ ଚାରି ପାଞ୍ଚଥର । ସେଇଥିପାଇଁ ତାକୁ ସଙ୍ଗରେ କାମକୁ ନେଇପାରୁ ନାହିଁ । ସନାତନ ବରଂ ତାକୁ ଘର ଆଗ ଗଛମୂଳେ ବସାଇ ଦେଉଛି । ପୁରୁଣା ଅମୁଲ ତବାର ଢାଙ୍କୁଣୀଟା ଯଦି ଜୋରରେ ଆଣି ହୋଇଯାଇଥିବ, ସନାତନ ତ ତାକୁ ଖୋଲି ବୁଡ଼ାଗଣ୍ଡେ କାଢ଼ିପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହା ବାଡ଼େଇ କତାଡ଼ି ହେବ । ଫୁଟା ଗିନାଟାରେ ଗୁଡ଼ଖଣ୍ଡେ ଘୋଡ଼ାଇ ଦେଇଥିଲା, ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଦାଉରୁ ସେତକ ରକ୍ଷା ପାଇଥିବ କି ! ସେତକ ମିଳିଗଲେ ବୁଡ଼ାରେ ଗୁଡ଼ ଖଣ୍ଡେ ଗୋଲେଇ ସନାତନ ନିଜେ ଖାଇଦେବ ଓ ନିଲିକୁ ଗୁଣ୍ଡାଏ ଖୁଆଇଦେବ । ସୁଧାର ଛୁଆଟି ସନାତନ । ଏତକ ସେ କରିଦେବ ଯେ' ମନକୁ ବୁଝାଉଥିଲା ଶଶୀ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଅମୁଲ ତବାର ଢାଙ୍କୁଣୀ ସନାତନ ଖୋଲି ନ ପାରିଲା, ତା' ହେଲେ ? ବୁଡ଼ା ଗଣ୍ଡେ କାଢ଼ି କାଗଜ ଖଣ୍ଡେରେ ଛୁଆଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ରଖିଆସିବା ଉଚିତ ଥିଲା ତା'ର । ଫେରିଯିବକି ଆଉ ? ବହୁତ ତେରି ହେଲାଣି କିନ୍ତୁ । ସବୁଆଡୁ ଆଜି ଶୁଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉପରଘର ମା'ଙ୍କ ପିଅନ ଚାହା କରି ତା'ପାଇଁ କପେ ରଖିଦେଇ କେତେବେଳୁ ଚାଲିଯିବଣି । ଆଜି ଟୋପେ ଗରମ ଚାହା ବି ମିଳିବ ନାହିଁ ।

ଶଶୀ ତରତର ହେଇ ଚାଲିଥିଲା । ତାହାଣପାଖ ମନ୍ଦିରରୁ ସକାଳ ଆଳତିର ଘଣ୍ଟା ବାଜିଲା । ତିନିନମ୍ବର ମାଆ ଗାଧୋଇ ବାସିଲୁଗା ପିନ୍ଧି ଫୁଲତାଲା, ଭୋଗଥାଳିଆ ଧରି ବାହାରି ଆସୁଛନ୍ତି ମନ୍ଦିର ଭିତରୁ - ଆଜି ତା'ହେଲେ ସୋମବାର । ସିଏ ତ ସବୁ ସୋମବାର ଶିବମନ୍ଦିର ଆସନ୍ତି ସକାଳୁ ସକାଳୁ । କେଡ଼େ ତୋରା ଦିଶୁଛନ୍ତି । ହେ

ପ୍ରଭୁ ! ସନାତନଟା ଡବା ଖୋଲି ରୁଡ଼ା ଗଣ୍ଡାଏ କାଢ଼ିପାରୁ - ନ ହେଲେ ଭେମାରଡ଼ି ଛାଡ଼ୁଥିବା ନିଲିଟାକୁ ପଛରେ ଛାଡ଼ି ଡିଆଁମାରି ମୋ ପାଖରେ ଆସି ହାଜର ହେବ । ନିଲି ଛୁଆଟାର ଝାଡ଼ା ହେଉଛି । ବାହାରକୁ କୁଢ଼େଇ ମୁଢ଼େଇ ଆସି ମଇଳା ଜମିଥିବା ପାଣିରେ ନେସି ଲେସେରି ହେବ । ମନ୍ଦିର ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଦି’ ହାତ ଯୋଡ଼ି ମୁଣ୍ଡରେ ମାରିଲା ଶଶୀ ଓ ତରତର ହେଇ ଏକନୟର ଉପର ଘରକୁ ଡାଠିଗଲା ।

“କଣ, ଶଶୀରାଣୀ ? ଆଜି ଏତେ ଡେରି ?” ମୁରୁକି ହସି ଏକ ନୟର ସାଆନ୍ତାଣୀ ପଚାରିଲେ । ଏଇ ମାଆଟି ଭାରି ଭଲ । ନରମ ବୟସର, ନରମା ସ୍ୱଭାବର - ନୂଆ ହେଇ ବାହା ହେଇଛନ୍ତି ପରା । ଦେଖିବା ଦିନଠାରୁ ଦୁଇହାତରେ ରୁଡ଼ି, ଗୋଡ଼ରେ ପାଉଁଜି, ରୁପାଫୁଲ, ସିଞ୍ଚିରେ ସିନ୍ଦୂର, ଚକମକ ଲମ୍ବା ଜାମାଟିଏ ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି । ବାସନ ମାଜିଲାବେଳେ କେତେବେଳେ କେମିତି ମୁହଁ ବୁଲେଇ ଶଶୀ ଦେଖୁଛି, ଡାକନିଂ ଟେବୁଲ ପାଖରେ ବସି ଝରକାଦେଇ ବାହାରକୁ ଚାହିଁଥିବେ ଓ ମନକୁ ମନ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ହସୁଥିବେ । ବାବୁଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ବାହାର ଘରେ ବସି ଚାହା ପିଉଛନ୍ତି । ମୁନ୍ଦାଏ ଗରମ ଚାହାପାଇଁ ତହଳ ବିକଳ ହେଇ ପଡ଼ିଲା ଶଶୀର ମନ ।

“ଝିଅଟାକୁ ଝାଡ଼ା ହେଉଛି ମା’ କଣ କରିବି ! ତାରି ପାଇଁ ଟିକେ ଡେରି ହେଇଗଲା ।” କହି କହି ରୋଷେଇଘରକୁ ପଶିଗଲା ଶଶୀ ଓ ଚଟକରି ଜିଉ କାମୁଡ଼ି ପକାଇଲା । ଆହା, ସକାଳୁ ସକାଳୁ ବେମାରିଆ ଛୁଆଟା ନାଁରେ ମିଛ କହିଲା ! ତା’ ନିଜ ଦେହ ଅସଜ ଯୋଗୁଁ ସେ ଜଳୁଦି ଉଠି ପାରୁ ନାହିଁ । ତା’ପାଇଁ ଘୋଡ଼େଇ ରଖାହେଇଥିବା ଚାହାକପକୁ ଗୋଟାଏ ନଜରରେ ଦେଖିନେଲା ଶଶୀ; କିନ୍ତୁ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ବାହାରଘର କବାଟ ପଛରେ ଠିଆ ହେଲା - ବାବୁ ଦିଶୁ ନାହାନ୍ତି - ସାଆନ୍ତାଣୀ ଦିଶୁଛନ୍ତି ।

“ଓଷଦ ଟିକିଏ ନାହିଁ ମାଆ, ଝାଡ଼ା ଓଷଦ ?”

‘ହଉ’, ସା’ନ୍ତାଣୀ ତାଙ୍କ ନରମ ମୁହଁ ଉଠାଇ ହସିଲା ଆଖିରେ ଚାହିଁଲେ ତାକୁ, “ଗଲାବେଳେ ମନେ ପକାଇ ନେଇଯିବୁ ।”

ନଅନୟର ଘର କଲିଂବେଲ ଟିପୁ ଟପୁ ଟିକିଏ ଶଙ୍କି ଯାଉଥିଲା ଶଶୀ । କାଗଜରେ ଗୁଡ଼ାଇ ଦି’ଖଣ୍ଡ ବିସ୍ତୁଟ ଓ ବଟିକା ଦିଇଟା ଦେଇଛନ୍ତି ଏକନୟର ମାଆ । ଏତକ ଦେଇ ଛୁଆ ଦିଇଟାକୁ ଟିକେ ଦେଖୁଆସିବାକୁ ଭାରି ମନ ହେଉଥିଲା ଶଶୀର । କିନ୍ତୁ ଏଇ ଘର ସାଆନ୍ତାଣୀ ବଡ଼ ବଦମିଜାଜୀ । ଏମିତିରେ ଏତେ ଡେରି ହେଲାଣି, ଆଉ ଡେରି ହେଲେ ଭାରି କଡ଼ା କଡ଼ା କଥା କହିବେ । କେଉଁ ବଡ଼ ଅଫିସର ଅଫିସରିଆଣୀ ପରା ସେ । କାମ ଟିକିଏ ହାଲୁକା ବୋଲି ସେ ଯା’ଙ୍କର ପାଇଟି ଧରିଛି । ନ ହେଲେ ଯେମିତି ଚିଡ଼ି ଚିଡ଼ି ହୁଅନ୍ତି, ଆତ୍ମା ତାଙ୍କେ ନାହିଁ ଏଠିକି ଆସିବାକୁ । ବଡ଼ ମନୁଆ ବି ମାଆଜଣକ ।

କପଟେ କି ଗ୍ଲାସ୍‌ଟେ ହାତରୁ ପଡ଼ି ଭାଙ୍ଗିଗଲେ କିଛି କହିବେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କଟା ହେଉଥିବା ଲୁଗାପଟାରେ ଟିକିଏ ଦାଗ ରହିଯାଇଥିଲେ, ପାଟିକରି କମ୍ପାଇବେ । ଆଉ ତାଙ୍କର ଯୋଉ ଚାନ୍ଦମୁହଁ ଗୋରୀ ଝିଅ ଖଣ୍ଡକ, ତା' ପୁଲେଉପଣ ତ କହିଲେ ନ ସରେ । କଥା କହୁଥିବ ତ ପାଟିରେ ବାବୁଲି ବାବୁ ନ ଥିବ । ଚାଲୁଥିବ ତ ଗୋଇଁ ତଳେ ଲାଗୁ ନ ଥିବ । ସେଇ ଝିଅଟି କୁଆଡ଼େ ସନା ସାଙ୍ଗର ପାଞ୍ଚବର୍ଷର । ବୋଧ ତ ହୁଏ ନାହିଁ ଜମା, ଆଠବର୍ଷର ପରି ଦିଶେ । ସନାଟା ତ ଧୈତ୍ୟାଟା - ସାଆନ୍ତାଣୀଙ୍କ ଝିଅର କାନ୍ଦନ୍ଦା ହେବ । ବିଚରା କ'ଣ ଗଣ୍ଡେ ଖାଇବାକୁ ପାଉଛି ଯେ ବଡ଼ନ୍ତା । ସାରାଦିନ ଟିକିଏ କ'ଣ ପାଟିରେ ପକାଇ ଖଣ୍ଡିଆ ଚାନ୍ଦାରୁଟେ ନେଇ ଖେଳରେ ମାଡ଼ିଥିବ । ସିଟିମିଟି ଭଲ ଦରବ ତା' ପାଟିରେ କ'ଣ ବାଜୁଛି ! ନା ବିସ୍ମୁତ୍, ନା ଚକ୍ରଲେଟ୍, ନା ଆଉ କିଛି ! ଖାଲି ଷଠି ଠାକୁରାଣୀ ଆଇଷ ଦେଇଚନ୍ତି ଯାହା -

“ଆଜି ଆଉ ଆସିବା କ'ଣ ଦରକାର ଥିଲା ?” କବାଟ ଖୋଲି ଜେରା କରୁଛି ନଅନମ୍ବର ଘରର ଅସଲି ମାଲିକାଣୀ । ଇଏ ହେଉଛି ଘରର ସବୁ - ଜିନିଷପତ୍ରର କଞ୍ଚୁକାଠି ଇଆରି ହାତରେ । ଅଫିସରିଆଣୀ ମାଆ ସିନା ମଇଳା ଦେଖିଲେ ଚିଡ଼ିଯାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କିଛି ମନେରଖନ୍ତି ନାହିଁ ସିଏ । ନେଇଆଣି ଥୋଇବା ଲୋକ ଇଏ - ଖାସ୍ ରହିଛି ତାଙ୍କର ଚନ୍ଦ୍ରଭିଆ ମାଣିକକୁ ପାଲିବା ପୋଛିବା ପାଇଁ । ବଡ଼ ଛଇଲାଟାଏ । କେମିତି ବେଶୀ ପକାଇଛି ଦେଖୁନ । ଟିକିଏ ଈର୍ଷା ହେଲା ତାକୁ ଶଶୀର । ଇଆରି ପରି ହେଲେ ଜୀବନ ହେଇଥାନ୍ତା ତା'ର । ଏଇମିତି ବାରଦୁଆର ହେଇ ଦହଗଞ୍ଜ ହେଉ ନ ଥାନ୍ତା ସେ । ଯୋଉ ତ ରୂପ କଳା ଖପରା ଖଣ୍ଡେ, ତା' ମୁଣ୍ଡବାଳକୁ ସରିହେବ କି ହେଲେ । ଥୁ ଥୁ କରି ଛାତିକୁ ଛେପ ପକାଇଲା ଶଶୀ । ହଁ, କେବେ କେତେବେଳେ ଭାରି ସୁନ୍ଦରୀ ଥିଲା ସିଏ । ହସିଲାବେଳେ କୁଆଡ଼େ ଦୁଇଗାଲରେ ଭଉଁରି ଖେଳିଯାଉଥିଲା । ଦିନ ଦି'ପହରେ ମୁଣ୍ଡ ଛଡ଼େଇ ଖରାରେ ଶୁଖାଉଥିଲା ବେଳେ, କଳା କୁଞ୍ଜୁକୁଞ୍ଜୁଆ ଓ ଅଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବିଥିବା କେଶ ତା'ର କୁଆଡ଼େ ଓଦାଳିଆ ପବନରେ ଢେଉ ଖାଉଥିବା ଗହଳ ଧାନକ୍ଷେତ ପରି ଲାଗୁଥିଲା - ଆଣ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଢ଼ାମାରି ଶାଢ଼ି ବାନ୍ଧିଦେଇ ରଜଦୋଳିରେ ପେଙ୍ଗା ମାରୁଥିଲାବେଳେ ତା' ଗୋଡ଼ ଦୁଇଟି ପୁଆ ଦେଇଥିବା କହୁଣିଏ ଲମ୍ବ ବାଉଁଶ କରଡ଼ି ପରି ଦିଶି ଯାଉଥିଲା । କାହିଁ ? କେବେ ? କେଉଁଠି ଘଟୁଥିଲା ଏତକ ? ତା' ବୋଧଶକ୍ତି କଳିପାରୁ ନ ଥିଲା । ଏଇ ଜନ୍ମ ନା ପିଛିଲା ଜନମରେ ? କିଏ, କେତେବେଳେ ମନେପକେଇ ଦେଇଥିଲା ତା'କୁ ? କୋଉ ଗାଁର କିଶୋରୀ କନିଆଁ ଥିଲା ସେ ? କୋଉ ଧୂଳିଦାଣ୍ଡରେ ବିଜୁଳିପରି ଗତି କରୁଥିଲା ସେ ? କେଉଁ କନିଆର ଗଛ ପାଖରେ ହରିଣୀପରି ଖୋଜିଖୋଜିକା ଚାହୁଁଥିଲା ସେ ? କୋଉ କୁଦପାଖ ପୋଖରୀର ଛାଇଶୀତଳ ପାଣିକୁ ହାବୁକା ଦେଇ ଉଠିଥିବା ବଡ଼ ମାଛଟେ ପରି ଡେଇଁ ପଡୁଥିଲା ସେ ? କେବେ ?

“ଏତେ ଡେରି କାହିଁକି ହେଲା, ପଚାରୁଛି ପରା ? ଖୁବ୍‌ତା ପରି ଚାହିଁ ରହିଛୁ କ’ଣ ?” ଅସଲି ମାଲିକାଣୀ ଫୋପାଡ଼ିଲା ପରି ପଚାରିଲା ତାକୁ ।

ତା’ ସାମ୍ନା ଦେଇ ଭିତରକୁ ପଶିଯାଉ ଯାଉ ଶଶୀ ପାଟିରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା, “କ’ଣ କରିବି ଲୋ, ଛୁଆଟାର ଦିହ ଖରାପ, କେମିତି ଉଠି ଚାଲିଆସିଥାନ୍ତି କହିଲୁ ?”

“କୋଉ ଛୁଆଟାର ମ’, ଯିଏ ବାହାରେ ଅଛି ନା ଯିଏ ଭିତରେ ?” ଟାହୁଲି କରି ଆଖୁମାରି ପଚାରିଲା ଝିଅଟି ଓ ଶଶୀ ପଛେ ପଛେ କାମ ବତାଇବାକୁ ପଶିଗଲା ।

“ଝିଅଟା ପରା, କହନା କହନା ଆଉ । ଯୋଉ ଝାଡ଼ା ହେଉଛି, ଓଷଦ ଟିକିଏ କଣ ଦେଇପାରିଲି କାଲିଠୁଁ ? ହେଇଚି ଦେଖୁନୁ, କାନିରେ ବାନ୍ଧିଛି । ପାଟିରେ କିଛି ଟିକିଏ ହେଲେ ଦେଉ ନାହିଁ ଛୁଆଟା । ହଇଲୋ, ତମ ଝିଅର ଚକ୍ରଲେଟେ ନା କ’ଣ ସିଏ, ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ ଖଣ୍ଡେ, ତା’ ପାଇଁ ?”

ଟିକିଏ ବୋଧହୁଏ ତରଳିଗଲା ଅସଲି ମାଲିକାଣୀ, “ଆମ ଝିଅର ତ କେତେ କେତେ ପ୍ରକାର ଚକୋଲେଟ୍ । ରହ, ଦେଖୁଛି । କେତେଟା ପୁରୁଣା ହେଇଯାଇଥିଲା, ମାଆ ତାକୁ ଅଲଗା ରଖି ଦେଇଥିଲେ, ଏଇ ତମରିମାନଙ୍କୁ ଦେବାପାଇଁ ସେଇଥିରୁ ଦେଖୁଛି ।”

ଘର ଓଳାଉ ଓଳାଉ ଘର ମାଲିକାଣୀଙ୍କ କଢ଼ାସ୍ୱର ଶୁଭିଲା । ବୋଧେ ଅଫିସ ବାହାରୁଥିଲେ ନା କ’ଣ !

“କିରେ, ତୁ କୁଆଡ଼େ ଏଠିକୁ ଆସିଲୁ, ମଇଳା ମଇଳି ହେଇ ? ବାହାର, ବାହାର ଏଠୁ । ଯେତକ ଘର, ଅସନା ହେବ । ଅଇଲୁ ଇଆଡ଼େ ଶଶୀ । ତୋ ପୁଅ କ’ଣ ଘରେ ରହିପାରୁ ନାହିଁ ? ସିଧା ଆସି ବ୍ରଜରୁମ୍‌ରେ ଟି.ଭି. ଆଗରେ ବସିପଡ଼ୁଛି । ଚପଲ ନ ପିନ୍ଧି ବାହାରେ ଯାବତ ଧୂଳି ମଳି ହେଇ ଆସୁଛି, ସିଧା ଆସି ଘର ଭିତରେ ହାଜର ! ବାହାରେ ବସନ୍ତା ନାହିଁ... ”

କିଛି କହିଲା ନାହିଁ ଶଶୀ । ଝପଟି ଆସି ପୁଅର ସରୁଆ ଡେଶା ଧରି ଏକରକମ ଟାଣି ଘୋଷାରି ଘର ବାହାରକୁ ନେଇ କରିଦେଲା । ଏଇ ନିଆଁଲଗା ଟୋକାଯୋଗୁଁ ଏତିକି କଥା ଶୁଣିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଚଟକଣିଟେ ଛାଏଁ ଛାଏଁ ଯାଇ ବସିଗଲା ସନାତନର ଡାହାଣ ଗାଲରେ । ସେ ସେଇଠି ବାହାର ଶିଡ଼ି ଘର ପାଖରେ ତଳେ ବସିପଡ଼ି ସ୍ୱର ମେଲି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ବିରକ୍ତିରେ ଭରିଗଲା ଶଶୀର ମନ । ଅଧା ପଡ଼ିଥିବା ଘର ଓଳାଉ ଓଳାଉ ଦେଖେଇ ଶୁଣେଇ ସେ କହିବାକୁ ଲାଗିଲା, “ବକଟେ ନାକୁରୁ ଛୁଆ । ତଳେ ତ ବସିଥିଲା, ଟି.ଭି. ଟିକିଏ ଦେଖୁଥିଲା, ଏଇଥିରେ ମଇଳା ଲାଗିଗଲା ଘରେ ? କାହିଁ, ଆଉ ବାହୁଆଣୀମାନେ

ତ କିଛି କହନ୍ତିନି ! ଛୁଆଟା ତ ନିଆଁଲଗା, ପଛେ ପଛେ ଛୁଟୁଛି । ମୁଁ କ’ଣ ତାକୁ ଡାକି ଆଣି ଘରେ ବସାଇଛି ? ନ ହେଲେ ନାହିଁ, ଛାଡ଼ି ଦେବି କାମ...’

“ତୁ ଟା ବଡ଼ ଖରତୁଣ୍ଡୀଲୋ । କୋଉ କଥା ସହିପାରୁ ନାହିଁ ।” ମାଆ ଏମିତି କହିଲେ କଣ ହେଲା, ତାଙ୍କ ମନଟା ବହୁତ ଭଲ । ପରେ ବୋଧେ ତାଙ୍କୁ ଖରାପ ଲାଗିଲା, ମୁଁ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖୁଲି ସନାକୁ ଟଙ୍କାଟେ ଦେଇ ବାହାରିଗଲେ ଅଫିସ୍, ଅସଲି ମାଲିକାଣୀ ବୁଝାଉଥିଲା ।

କାମ ସାରି ତରତର ହୋଇ ହେଇ ବାହାରି ଆସିଲା ଶଶୀ । ନା, ଟୋକାଟା ଆଉ ବସି ନାହିଁ ସେଠି । କୁଆଡ଼େ ଛୁଁ ମାରିଲାଣି । କେଜାଣି, ବାବୁଆଣୀ ଯଦି ସତରେ ଟଙ୍କାଟେ ଦେଇଥିବେ, ତେବେ ଗୁଡ଼ିଆଦୋକାନ ଆଗରେ ଅଧିଆ ପଡ଼ିଥିବ । କାହିଁକି ପଛେ ପଛେ ଆସିଥିଲା କେଜାଣି ! ବୋଧେ ତୁଡ଼ାଟିଶଟା ଖୋଲି ପାରି ନାହିଁ । ତା’ହେଲେ ଉପାସ ଥିବ ଛୁଆଟା ଏଯାଏଁ । ସାନଭଉଣୀଟାକୁ ବି କିଛି ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ନ ଥିବ । କଣ କରିବ ଏବେ ଶଶୀ ? ଯିବ କି ଟିକିଏ ଘର ଆଡ଼େ ବୁଲିଆସିବ ? ତେବେ ଯଦି ଏଇଲେ ଯାଏ, ଆଉ ପାଞ୍ଚନମ୍ବର ଘରକୁ ଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ଗଦେ ବାସନ ଆଉ ଲୁଗା ବତୁରା ହେଇ ପଡ଼ିଥିବ । ସେ ମାଆ ଭାରି ଭଲ । ସବୁକଥା ସବୁବେଳେ ପଚାରି ବୁଝନ୍ତି । ପାଣିକାତ ମୁଠାଏ, ଟିକିଲି ପାକିଟିଟାଏ କେତେବେଳେ କେମିତି ଦିଅନ୍ତି । ଛୁଆଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁଦିନେ କିଛି ନା କିଛି ଖାଇବା ଜିନିଷ ଦିଅନ୍ତି । ଏଇଟା ପେଟରେ ରହିବାଦିନୁ ଆହୁରି କଅଁଳେଇ କଥା କହୁଛନ୍ତି । ବିରକ୍ତ ବି ହେଉଥିଲେ, ଆହୁରି ଗୋଟାଏ ଛୁଆ ଜନମ କରିବା କଣ ଦରକାର ଥିଲା ? ଶଶୀ ହସି ଦେଇଥିଲା । କଣ ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତା ? ଆଉ ଗୋଟାଏ ଛୁଆ କଣ ସେ ଦରକାର କରିଛି ? ଦରକାରୀ ଅଦରକାରୀ, ବୁଝିସାରି କ’ଣ ଛୁଆ ପେଟ ଭିତରକୁ ଆସେ ? ତାଙ୍କ ଘରକାମଟା ବରଂ ଜଳୁଦି ଜଳୁଦି ସାରି ସେ ଘରକୁ ଫେରିଯିବ । ଘର ଏଇ ମାଆ ଦେଇଛନ୍ତି - ତାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଜକୁ । ତାଙ୍କର ଅଫିସ ଗାଡ଼ି, ଗ୍ୟାରେଜ ଦରକାର ହୁଏ ନାହିଁ । ପୁରୁଣା ଶାଢ଼ି ବ୍ଲାଉଜ୍ ବି ଦଅନ୍ତି ବରାବର । ଏଇ ଯୋଉ ଶାଢ଼ି ବ୍ଲାଉଜ୍ ସେ ପିନ୍ଧିଛି, ଇଏ ତ ତାଙ୍କରି ଦାନ ।

ମଇଳା ଭର୍ତ୍ତି ତଷବିନ୍ଦୁ ବାହାର ଅଳିଆଗଦାରେ ଓଲଟାଇ ଦେଇ ଫେରିପଡ଼ିଲା ବେଳକୁ କଣଟାଏ ଗଡ଼ିଗଲାପରି ଲାଗିଲା ଶଶୀକୁ । ଆରେ ଇଏତ କମଳାଲେୟୁଟାଏ । ବୁଲି କରି ଦେଖିଲା ଶଶୀ । ଇଏତ ପୁରାପୁରି ଭଲ ଦିଶୁଛି - ପଟାପଟି ନୁହେଁ । ବାବୁଆଣୀଙ୍କ ପୁଅ ବୋଧେ ଖେଳୁ ଖେଳୁ ପକାଇ ଦେଇଛି । ଶଶୀ ଦଣ୍ଡଟାଏ ପାଇଁ ଭାବିଲା । ସ୍ଥିର କରିବା ଆଗରୁ ନଇଁପଡ଼ିଲା ଓ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଭଣ୍ଡକରି ଗନ୍ଧଟାଏ ପାଟିରେ ପଶିଗଲା ତା’ର । ପେଟ ଭିତରୁ କଣ ଯେମିତି ଉତୁରି ବାହାରି ଆସିଲା । ଛି ଛି କାହିଁକି ବୁଲି କରି ନଇଁ ପଡୁଥିଲା ସେ ? ବାନ୍ତି ହେଇଯିବ କି କଣ ! ସେତିକିବେଳେ

ତଳ ପେଟଟା ଭିତରୁ ଖୁମାମାରିଲା ପରି ଲାଗିଲା ଶଶୀକୁ । ବ୍ୟସ୍ତ ବିକଳ ହେଇପଡ଼ିଲା ଶଶୀ । ସିଏତ ଠିଆ ହେଇପାରୁ ନାହିଁ ଆଉ । ରହ, ରହ - ବାପାରେ ଟିକିଏ ଘରଯାଏଁ ଯାଏ, ତଳ ପେଟକୁ ଆଉଁଶି ଧୀରେ ଧୀରେ କହିଲା ସେ । ଏବେ ତ ତୋର ବେଳ ହେଇ ନାହିଁ, କାଠି ଗଣି ଗଣି ରଖି, ସାତ ଠାଆ କରି - ଆହୁରି ଦୁଇମାସ ଅଛି ଗଲାମାସରେ ଦରମା ଦେବାଦିନ ପାଞ୍ଚନମ୍ବର ମାଲିକାଣୀ ତାଙ୍କ ଚିହ୍ନା ଡାକ୍ତରାଣୀ ପାଖକୁ ନେଇ ଯାଇଥିଲେ ତାକୁ । ଧଳା ଶାଢ଼ି ପିନ୍ଧି ଦେବୀ ପରି ଦିଶୁଥିବା ସେ ଡାକ୍ତରାଣୀ ଆଗ ଟିକିଏ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଇପଡ଼ିଲେ । ଦିହରେ ବହୁତ କମ୍ ରକ୍ତ ବୋଲି କହିଲେ । କ'ଣ କ'ଣ ଓଷଧ ଖାଇବାକୁ ଲେଖିଦେଲେ । ନିତି ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଅଣ୍ଡା ଖାଇବାକୁ ବାରମ୍ବାର କହିଲେ । ଫେରିଲାବେଳେ ପାଞ୍ଚନମ୍ବର ମାଆ ମିଠା ବିସ୍କୁଟ ଚୂନାପରି ବୋତଲେ କିଣିଦେଲେ ଆହୁରି ମିଠା ପିତା ନାଲିପାଣିର ଓଷଧ, ରକ୍ତପରି ସୁଆଦ ତାର । ତାକୁ ବି କିଣିଦେଲେ । ସେ ମିଠାବିସ୍କୁଟ-ଚୂନା ବୋତଲ, ତାକୁ ତ ସନାତନ ଆଉ ନିଳି ତିନିଦିନରେ ସଫା କରିଦେଲେ । ଆଉ ସେ ନାଲିପାଣି ବୋତଲ ବି କେବେଠୁଁ ସରିଲାଣି । ସିଏ ଆଉ ପଚାରି ନାହିଁ ।

ପୁଣି ହାବୁକାଟାଏ ଉଠିଲା ପେଟରୁ ଶଶୀର । ଆଖିରେ ଛାଏଁ ଛାଏଁ ପାଣି ଭରିଗଲା । ନାହିଁ, ଆଜି ଆଉ ବଳ ପାଇବ ନାହିଁ । ତା' ଟୋପାକ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ପେଟରେ ପଡ଼ି ନାହିଁ । ଯାଇକି ଗଣ୍ଡେ ଭାତ ରାନ୍ଧି ଖାଇବ ଭଲକରି - ଛୁଆ ଦୁଇଟାକୁ ଖୁଆଇବ, ତା'ପରେ ଯାଇ ଯୋଉ କଥା । ନ ହେଲେ ନାହିଁ, ଆଜି ଉପରବେଳା କାମକୁ ଯିବ ନାହିଁ । ଝିଅପାଖରେ ରହିବ । ଯାହା କୁହନ୍ତୁ ପଛେ...

ଶଶୀ କିନ୍ତୁ ଗ୍ୟାରେଜ୍ ଦୁଆରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ତା' ଆଖିରୁ ଜୁଳୁଜୁଳିଆ ପୋକ ବାହାରିବାକୁ ଲାଗିଲାଣି । ଏମିତି ଅଙ୍କା ତ ତା'କୁ କେବେ ଲାଗୁ ନ ଥିଲା । କୌଣସି ମତେ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇ ଗୁଡ଼ ଟେକାରୁ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଝାଡ଼ି ପାଟିରେ ପୁରାଇ, ବେଲାଏ ପାଣି ପିଇଦେଲା ଶଶୀ । ଟିକିଏ ଭଲ ଲାଗିଲା । ଝିଅଟା ଝାଡ଼ା ଫେରିଛି ଘରେ । ସଫା କରି ବାହାରେ କାଗଜ ପୋପାଡ଼ିବାକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା, ନିଳି ପାଖ ରିକ୍ସାବାଲାାର ମାଇପ ପାଖରେ ବସିଛି - ଦି' ହାତରେ ମାଟିରୁ ଗୋଡ଼ି ବାଛୁଛି । ବସିଥାଉ ସେ । ଷୋଭା ଜଳାଇ ଭାତ ପାଣି ବସାଇ ଦେଲା ଶଶୀ ।

ଏମିତି ଘଡ଼ିଏ ଦୁଇଘଡ଼ି ନିଛାଟିଆ ବେଳ କେବେ ମିଳେ ତାକୁ ? ଯେବେ ବି ମିଳେ, ସତସତିକା ଏକୁଟିଆ ବସିଥାଏ କି ସେ ? ନା, ଧସେଇ ପଣିଆସେ କୁଆଁର ପୁନେଇ ଜହ୍ନରାତି, ଓଦାମାଟିର ବାସ୍ନା, ଆଞ୍ଜୁଲାଭର୍ତ୍ତି ନାସିଲଗା ଆମ୍ବକଷି, କଳଥ ଗଛ ଡାଳରେ ଝୁଲୁଥିବା ତା'ର ଗୋଲାପି ରିବନ୍ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କିଛି ଶୁଭିଯାଏ ତାକୁ, ଝୁପୁଝୁପୁ ଶବ୍ଦ କରୁଥିବା ଷୋଭା ଓ କପ୍ କପ୍ ଶବ୍ଦ କରୁଥିବା ଉଷୁନାତାଉଲ ପୁଟିବାର ଶବ୍ଦକୁ ଆଦୃଆଳ କରି ।

ମନେ ରଖୁଥିବୁ ଶଶୀ, ଭୁଲିଯିବୁ ନାହିଁ । ଏଇ ଦେଉଳ ବେଢ଼ାକୁ ଅନେଇ ସତ୍ୟ କର, ଆଉ କାହା ଘରକୁ ଯିବୁ ନାହିଁ । ତିନିହଜାର କ'ଣ, ଦଶହଜାର ମୁଁ ଆଣିବି ବର୍ଷକରେ । ଏଇ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ବାଜା ବଜାଇ ଆସିବି.... ଆବେଗରେ ଅଧୀର ହୋଇ ଦୁଇ ହାତକୁ ତା'ର ଧରିପକାଇ ଥିଲା ଅର୍ଜୁନ ।

ଧୀରେ ହାତ ଛଡ଼ାଇ ଦେଇ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା ଶଶୀ । ସତ୍ୟ କରୁଛି ବାଟ ଚାହିଁ ବସିବି । ଜଳଦି ଚାଲିଆସିବୁ ଅର୍ଜୁନି । ବର୍ଷଟିଏ ତ ବହୁତ ଲମ୍ବା । ତୁ ଆହୁରି ଆଗରୁ ଚାଲିଆସିବୁ । ଆଖି ଲୁହଭର୍ତ୍ତି, କଷ୍ଟ କୋହରେ ରୁଷି ଯାଇଥିଲା ଶଶୀର । ଅଧିକ କେହି କାହାକୁ କହି ନ ଥିଲେ ।

ଫେରିବା ବାଟସାରା ଦେଉଳ ଅଗଣାର ନନ୍ଦିକେଶ୍ବରଙ୍କୁ, ଗାଁମୁଣ୍ଡ ପୋଖରୀ, ଖୁଡ଼ୀ ଘରର ବଉଳା ଗାଈ, ସବୁକୁ ସାକ୍ଷୀରଖି ମନେ ମନେ ସତ୍ୟକରି ଚାଲିଥିଲା ଶଶୀ, ଅର୍ଜୁନିର ବାଟ ଚାହିଁ ବସିବ । ଯେତେ ଯାହାହେଉ ପଛକେ, ବର୍ଷଟାଏ ତ, ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଚାଲିଯିବ । ଏମିତି ସେମିତି ନୁହେଁ, ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ବାଜା ବଜେଇ ଥାଟ ସହ ତା' ଘରକୁ ବୋହୂ କରିନେବ ଅର୍ଜୁନି । ତା'ର ଚୁଠପୋଖରୀର ଟେକାପଥର ପରି ଟାଣୁଆ ଛାତି ଓ ଖରାପିଟା ନିଦା ଶାକୁଆ ଠେଙ୍ଗାପରି ବାହୁ ଉପରେ ଅକଳନ୍ତି ଆସ୍ଥା ଥିଲା ଶଶୀର ।

କାହିଁକି କେଜାଣି, କାଚରା ନଈର ପାଣିରେ ଅର୍ଜୁନିର ଦେହରଙ୍ଗ ମିଶିଥିଲା ପରି ଲାଗୁଥିଲା ତାକୁ - ବୁଡ଼ଟିଏ ମାରି ଉଠିପଡ଼ିଲା ବେଳକୁ ଦେହ ଶୀତେଇ ଉଠୁଥିଲା, ଯେମିତି ଲାଗିଥିଲା ପୁଷ୍ପ ପୁନେଇଁ ରାତିରେ ବାଡ଼ିପଟ ବାଉଁଶବୁଦା ପଛରେ ପ୍ରଥମକରି ଛାତିରେ ଭିଡ଼ି ଧରିଥିଲାବେଳେ ଅର୍ଜୁନି । ସୁନାରିଫୁଲ ଗୋଟେଇ ଆଣି ଖଡ଼ିକାରେ ପେଛା କରି ଗୁଞ୍ଜି ଖୋଷାରେ ଗୁଞ୍ଜି ଦେଲାବେଳକୁ ଧରିଉଠୁଥିଲା ହାତ - କିଏ ଯେମିତି ହାତରୁ ନେଇଯାଇ ମୁଣ୍ଡରେ ଖୋଷି ଦେଉଛି ତାକୁ ! ଭାରି ମନଖୁସିରେ ଲୋଟିଲାପରି ଘରକାମ କରି ପକଉଥିଲା ଶଶୀ ।

ମାସ ପରେ ମାସ, ପୁନେଇଁ ପରେ ଅମେଇସା ଗଡ଼ିଚାଲିଲା । ଅର୍ଜୁନି ଫେରିଲା ନାହିଁ । ତା' ମାଆ ଦେଖେଇ ଶିଖେଇ କେତେ କଥା କହିଲା - ଏଇ ତାଆଣୀ ଯୋଗୁଁ ପୁଅ ତା'ର ଦେଶାନ୍ତରୀ ହେଲା । କିଏ କହିଲା, ସହରରେ ଦେଖୁଆସିଛି ଅର୍ଜୁନି ସିନେମାହଳ ଆଗରେ ବରା ଗୁଲୁଗୁଲା ବିକୁଛି । କିଏ କହିଲା, ଦେଖୁଲି ଅର୍ଜୁନି ଖାଲି ରାତିବେଳା ବାହାରେ - ତା'ର ଗୋଟେ ହାତ ଧଳା ଆଉ ଆର ହାତଟା କଳା, ଏମିତି କେତେ କଣ । କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ଆଚମ୍ବିତ କଥା ଯେ ଅର୍ଜୁନିର ଖବର ନାହିଁ ।

ବାପା କଥା ଶୁଣି ମୁହଁ ଶୁଖେଇ କାନ୍ଦିଥିଲା ଶଶୀ, ଏମିତି କାହା ବାଟ ଚାହିଁ କେତେଦିନ ବସିବୁ ? ଇଏ ବରଂ ରାଣୀକରି ରଖିବ । ବୟସ ଟିକିଏ ଅଧିକା; ହେଲେ,

ତୋତେ କୋଉ କମଳି ! ଠିକ୍ ବାଇଶି ବର୍ଷ ଚାଲିଲା, ବେଶି ହେବ ପଛେ, କମ୍ ନୁହେଁ ।
 ଯା'ର କିଛି ଅତୁଆ ଝୁଞ୍ଚି ନାହିଁ - ଦି' ଝିଅ ବାହାହେଇ ଯାଇଛନ୍ତି ଆଗରୁ । ଘରେ
 ବି ଆଉ ବସେଇ ଖୁଆଇବାକୁ ମୋର ବଳ ନାହିଁ ।

ସନାତନ-ବାପାର ବୟସ୍କ ସୋହାଗ ସାଙ୍ଗକୁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ନିଶା ଥିଲା - ଅଫିମ ।
 ସିଏ ବି ଚଳି ଯାଉଥିଲା, ଯଦି ପୋଡ଼ା କାଶ ବେମାରିଟା ଅସାଦ କରି ଦେଇ ନ ଥାନ୍ତା
 ତାକୁ । ଡାଲି ଚାଉଳ ଦୋକାନ ଘର ସମେତ ବିକି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ସନାତନ-ବାପ
 ଦୋକାନରେ ଦିନେ ବସିଲେ ଆଠଦିନ ସପରେ ଶୋଇଲା । ଓଷଦ ପାଣିକୁ ପଇସା
 ଅଣ୍ଟିଲା ନାହିଁ । ସନାତନକୁ ଦି'ବର୍ଷ ହେଇଥାଏ, ନିଲି ପେଟରେ ରହିବା ଜାଣିପାରିଥିଲା
 ଶଶୀ । ଭାରି ଭୟ ପାଇଯାଇଥିଲା । ଗାଁ ମଙ୍ଗଳାଙ୍କ ପାଖରେ ନିତି ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରୁଥିଲା,
 ଏଇତି ଉଭେଇ ଯାଆନ୍ତା କି ! କେମିତି ପାଲିବ, ଚଳେଇବ ସେ । ପୋଖରୀକୂଳରେ
 ଜଳଦେବତାଙ୍କୁ ରାଶିଗୁଡ଼ ଦେଇ ଆସୁଥିଲା - ତୁବ ମାରି ଉଠିଲାବେଳକୁ କାଳେ
 ହରିନେବେ ସେ ! ହେଲେ କିଛି ଫଳ ଦେଲା ନାହିଁ । ବାହାର ଘରେ ସନାତନର ବାପା
 କାଶି କାଶି ଦରମା ହେଲାବେଳକୁ, କାନ୍ଦିନି ଆରପଟେ କୁଛେଇ କୁଛେଇ ନିଲିକୁ ଜହ୍ନ
 ଦେଇଥିଲା ଶଶୀ । ନିଲି ବର୍ଷକର ହେଲାବେଳକୁ ଓଳିଏ ଭାତ ତୋରାଣିର ବି ଅଭାବ
 ହେଲା । ସଦାମାଇପ ସାଙ୍ଗରେ ସାନ ଝିଅକୁ ଧରି ସହର ଚାଲିଆସିଲା ଶଶୀ - ପୁଅ
 ସନାତନ ରହିଲା ବାପ ପାଖରେ । ଶଶୀ ଛାଡ଼ି ଆସିଲା ପରେ ଖବର ଆସିଲା, ସନାବାପାର
 ଦେହ ବେଶି ବେଶି ଖରାପ ହେଉଛି । କ'ଣ କରିବ ଶଶୀ ? ନିଜ ମଣିଷ ତ । ପଇସାପତ୍ର
 ନେଇ ଗାଁକୁ ଯାଏ, ଦୁଇତିନି ଦିନର ଚାଉଳ ପରିବା, ଓଷଦ ଟିକିଏ କିଣି ଘରେ ଦେଇଥାଏ -
 ଚାରିବର୍ଷର ପୁଅକୁ ବୁଝାଇ ଆସେ ବାପର ପାଖେ ପାଖେ ରହିବାକୁ ।

ଯୋଉ ମାସଟା ଗାଁକୁ ଯାଇ ନ ପାରେ ଶଶୀ, ସନାତନକୁ ଧରି ବାପ ତା'ର ଆସି
 ହାଜର ହୁଏ । ଯେତେ ଚଢ଼ିଲେ ନେହୁରା ହେଲେ ବି ଯାଏ ନାହିଁ । ଗାଁରେ କିଛି ନ
 ହେଲେ ଭାଇ ବନ୍ଧୁ ତ ଅଛନ୍ତି, ବଖୁରିକିଆ ଛପର ଘର ତ ଅଛି, ସେତକକୁ ଜଗିବା
 ଦରକାର । ଆଉ ସହରରେ ଏ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କେମିତି ଚଳେଇବ ଶଶୀ ।

ଏବକୁ ଗଲାବେଳେ ବୁଢ଼ା ଛାତୁ ନ ଥିଲା ଶଶୀକୁ ପାଖରୁ । ସେମିତି ଘୁଷୁରି ଘୁଷୁରି
 ଯାଇ ବୁଲିମୁଣ୍ଡରେ ଭାତ ଡିଅଣ ଟିକିଏ ଫୁଟାଉଥିଲା ଆଉ ଶଶୀକୁ ଜଗିକରି ବସୁଥିଲା ।
 ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଉ ନ ହେଉଣୁ ହାତ ଧରି ଚାଣୁଥିଲା ଶଶୀର । ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସଟାଏ ବାହାରି ଝରକା
 ନ ଥିବା ମାଟିକାଛରେ ମିଶିଯାଉଥିଲା ଶଶୀର ।

ସେଦିନ ରାତିରେ ତା'ର ଯେଉଁ ଦେହଟା ଉପରେ ବୁକୁଳାଏ ମଇଳା ଅସନା
 କନାପରି ନସଡ଼ି ପଡୁଥିଲା ସନାବାପା, ସେଇ ଦେହରେ ତ ସେ ନିଜେ ନ ଥିଲା ।

ଚାଖଣ୍ଡେ ଲମ୍ବ ଚାଖଣ୍ଡେ ଓସାର ଦାନ୍ତକାଠି ଗୋଟା ହେଇଥିବା କାନ୍ଥର କଣା ଦେଇ ବାହାରି ଯାଉଥିଲା ତା'ର ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ମନ - ଜଙ୍ଗଲରୁ ଗୋଟେଇ ଆଣିଥିବା ଝାଟିତକ ଓଳିତଳେ ରହିଲାକି ନାହିଁ, ବତୁରା ହେଇଥିବା କୋଳଥ ଗଣ୍ଡାକରୁ ପାଣି ନ ନିଗାଡ଼ିଲେ ପଟିଯିବ ସିଏ, ପୋଖରୀ ଛେଳିକୁ ନଡ଼ାର ଉଷ୍ମ ମଣେଟିଏ କରିଦେବା ଦରକାର - ଏମିତି ପରିକ୍ରମା ସାରି ନିଜ ଦେହ ଭିତରକୁ ଫେରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଥିଲା ଶଶୀ । ସେତେବେଳେ ଧଇଁସଇଁ ହେଇ ନିଜ ସାଙ୍ଗେ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଯୁଦ୍ଧୁଥିବା ସନାବାପାକୁ ଦେଖି ଦେଇ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଇଯାଉଥିଲା ଶଶୀ । ତର ବି ଲାଗୁଥିଲା ଯେ ଲୋକଟା ଏମିତି ଯଦି ରାତି ଅଧରେ ତା'ର ଲଙ୍ଗଳା ଦେହ ଉପରେ ନ ପାରିବା କାମ କରୁ କରୁ ମରିଯାଏ ! ଅଥଚ ସକାଳକୁ ତାକୁ ଆହୁରି ଚକିତ କରି, ଅର୍ପିତ ଓ କପ ସହ ବାନ୍ଧି କରି କରି ସନାବାପ ବଞ୍ଚି ଚାଲିଥିଲା ।

ପେଟରେ ଏଇ ତିନିନମ୍ବର ଛୁଆଟିର ଉପସ୍ଥିତିକୁ ସେ ଆଉ ଗ୍ରାହ୍ୟ କରୁ ନ ଥିଲା । ନିଲି ସମୟର ତର ବି ନ ଥିଲା ଆଉ ତା'ମନରେ । ଯେମିତି ସେ ନିଶ୍ଚିତ ହେଇଯାଇଥିଲା, ଏଇଆହିଁ ହେବାର ଥିଲା ତା' ପାଇଁ । ଏଇ ତିନିନମ୍ବର ଛୁଆଟି କେମିତି ଜନ୍ମ ହେବ, କଣ ଖାଇବ, କେମିତି ବଞ୍ଚିବ, ସେକଥା ଶଶୀ ଆଉ ଭାବୁ ନ ଥିଲା ।

ଆକାଶରେ ବେଶ୍ ମେଘ ଘୋଟି ଆସିଲାଣି । ଭାତହାଣ୍ଡିରୁ ଆଉ ପେୟ ଗାଳିପାରିଲା ନାହିଁ ଶଶୀ । କାହିଁକି କେଜାଣି, ବଳ ପାଉ ନାହିଁ । ବୋଧହୁଏ ଆଉ କଖାରୁ ଆଳୁର ତେନ୍ତୁଳି ପକା ତିଅଣ ସେ ରାନ୍ଧିପାରିବ ନାହିଁ । ଖଣ୍ଡେ ପିଆଜରେ କାମ ଚଳାଇ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । କିଏ ଜାଣେ, ଆଜି ସେତକ ବି ଭାଗ୍ୟରେ ଅଛି କି ନାହିଁ ତାର । ପେଟ ଭିତରେ ଇଏ ରଖେଇ ବସେଇ ଦେଉ ନାହିଁ । ଆଜିଯାଏଁ ଯାକୁ ଖାତିର କରି ନ ଥିଲା ଶଶୀ । ଖାଲି ପାଞ୍ଚନମ୍ବର ମାଆଙ୍କୁ କଥା ଦେଇଥିଲା, ଏଇଟା ପରେ ଯେମିତି ହେଲେ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଯାଇ ଅପରସନ୍ ହେଇଆସିବ ସେ । କିନ୍ତୁ ଆହୁରି ତ ଦୁଇମାସ ଅଛି । ହେ ଠାକୁରେ ! ଆଉ ତ ବସି ବି ପାରୁ ନାହିଁ ସିଏ । ଆଉ ଟିକିଏ ସେଇ ନାଲି ମିଠା ପିତା ପାଣି ଓଷଦ ଖାଇବା ବୋଧେ ଉଚିତ ଥିଲା ତାର ।

ରିକ୍‌ସାବାଲା ମାଇପ କହିଥିଲା, ବେଳ ଅବେଳରେ ଡାକିବାକୁ । କୌଣସିମତେ ଘୁଷୁରି ଘୁଷୁରି ଗ୍ୟାରେଜ୍ ମୁହଁ ପାଖକୁ ଆସିଲା ଶଶୀ । ସନାଟା ବାହାରେ ଦିଶୁ ନାହିଁ - ନିଲି ବି ଏଇଠି ବସି ଖେଳୁଥିଲା । କୁଆଡ଼େ ଗଲା କେଜାଣି ? ରିକ୍‌ସାବାଲାର କୁଡ଼ିଆ ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇଛି ବୋଧେ । ଗୋଟାଏ ଅଦ୍ଭୁତ ଚିକ୍କାର ବାହାରିଗଲା ତହିଁ ଫଟାଇ ଶଶୀର ।

“କ’ଣ ହେଲାକି ଶଶୀଅପା ? ମୁଁ ତ ଭାବିଲି ବୁଲା କୁକୁରଟାକୁ କିଏ କାଠ ଫାଳିଆରେ ପାହାରେ ପକାଇଲା । ମୁଁ ତ ଜାଣିନି ତୁ କେତେବେଳେ ଏଇଠି...” ରିକ୍‌ସାବାଲାର ମାଇପ ଭାରି ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ତା’ କୁଡ଼ିଆରୁ ବାହାରି ଆସିଲା ।

ତା' କୁଡ଼ିଆ ସାମ୍ବନାରେ ଶଶୀ ଲେପ୍‌ଟେଜ ହେଇ ପଡ଼ିଥିଲା, ଗୋଟାପଣେ ଥରୁଥିଲା ଓ ତା' ମୁହଁ ଜବର ନାଲି ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲା ।

“ତୋ ବର, ଅଛି କି ସିଏ ଏଇଠି କୋଉଠି ? ତାକେ ଚିକେ ଜଲ୍‌ଦି ତାକୁ । କହିଥିଲା, ଡାକ୍ତରଖାନା ନେଇଯିବ ଦରକାର ବେଳେ । ବେଳ ତ ହେଇନି । ହେଲେ କଣ ହେଲା କେଜାଣି ? ସେ ନାଲି ଓଷଦ ଚିକେ ଆଉ ଖାଇଥାନ୍ତି କି କଅଣ.... ଶଶୀ କୁଛେଇ କୁଛେଇ ଯାହା କହିଲା ରିହାବାଲାର ମାଇପ କଣ ବୁଝିଲା କେଜାଣି, ତା' ବରକୁ ଖୋଜିବାକୁ ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ଦୌଡ଼ିଲା ।

ତୁଲିରୁ କଡ଼ା ପାଉଁଶରୁ ମେଞ୍ଚାଏ ପାଟି ଭିତରେ ପୂରାଇ ନିଲି ଅଧା ଚାଲି ଅଧା ଘୁଷୁରି ତା' ମାଆ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ।

ଅଭିସାର

॥ ଏକ ॥

ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାମ ସରିଲା ନାହିଁ । ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ୁଥିଲା ଲିପି ।

କେବେହେଲେ ଏତେ ତେରି ହୋଇ ନାହିଁ । ପ୍ରାୟ ସାତେ ସାତଆଠ ଭିତରେ କାମ ସରିଯାଏ । ଅଥଚ ସାତେନଅ ବାଜିଲାଣି - ଶେଷ ହୋଇ ପାରୁ ନାହିଁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ବନ୍ଦ କରିଦେବ କି କମ୍ପ୍ୟୁଟର ? ସକାଳେ ବରଂ ଟିକିଏ ଜଳଦି ଆସିବ ଓ ଆସିବାମାତ୍ରେ ଆଉ କିଛି କାମ ନ ଧରି, ଅଧାଧିକା ରିପୋର୍ଟଟାକୁ ସାରିଦେବ । କିନ୍ତୁ କିଏ ଜାଣେ, ଯଦି ଏମ୍.ଡି. ନଅଟା ବେଳେ ଚାଲିଆସନ୍ତି ଓ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ରିପୋର୍ଟଟା ମାଗନ୍ତି । ନ ହୋଇଥିବ ସେଇ ସମୟକୁ ଯଦି, ସକାଳଟାରୁ ଗୁଡ଼ାଏ ଚିଡ଼ଚିଡ଼ା ଗାଳି ଶୁଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ ତାକୁ । ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଇଲା ଲିପି । କମ୍ପ୍ୟୁଟର ବୋଲ ମାନୁ ନାହିଁ ଜମାରୁ ଆଜି । ଦୁଇଥର ହ୍ୟାଙ୍ଗ୍ କରିଗଲାଣି ଏ ଭିତରେ । ଟିକିଏ ଚୁପ୍ କରି ବସିଗଲା ସେ ଓ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା । ସମସ୍ତେ ଚାଲିଗଲେଣି - ବୋଧହୁଏ ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ହେଲା ସେ ଏକା ବସିଛି ଓ ଜମାରୁ ଖିଆଲରେ ନାହିଁ ଏକଥା ତା'ର ।

କେମିତି ତାକୁ କିଏ ମନେ ବି ପକାଇ ନାହାନ୍ତି । ଆଉ କାହାର କମ୍ପ୍ୟୁଟର ବି ଖୋଲି ହେବ ନାହିଁ - ପାସୱାର୍ଡ୍ ଜଣା ନାହିଁ ତାକୁ । ଲିପିର ମଧ୍ୟ ଝୁଙ୍କ ଏମିତି ଯେ, ସେ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା କାମ ଶେଷ ନ କରି ଛାଡ଼େ ନାହିଁ - ସେ ବେଶ୍ ପ୍ରଫେସନାଲ୍ ବୋଲି ସାଙ୍ଗମାନେ କୁହନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କ'ଣ କରିବ ? ଆହୁରି ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍ ବସିଗଲାଣି ସେ ଏ ଭିତରେ । ଛାଡ଼, ତାକୁ ଏଇଠି ଅଧାରେ କାମ ଛାଡ଼ିକରି ହିଁ ଚାଲିଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଆଜି ।

“ଦିଦି, କ'ଣ ଘରକୁ ଯିବେ ନାହିଁ କି ? ବହୁତ ତେରି ହେଲାଣି ।” ବୁଢ଼ା ସିନ୍ଦୂରଟି ଗାର୍ଡ୍ ବଡ଼ ବାଡ଼ିଟି ଠୁକାଇ ଠୁକାଇ ଆସି ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।

“ହଁ, କାମ ସରିଲାଣି ଓ ବାହାରୁଛି ଏବେ ।” ପୁଣି ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଇଲା ଲିପି । କେମିତି ଗୋଟାଏ ଅତ୍ୟୁତ ଲାଗୁଥିଲା ତାକୁ । ସେ ଜାଣେ ଯେ ଆଜି ରାତିରେ ଜମାରୁ ଭଲ ନିଦ୍ଦ ହେବ ନାହିଁ ତାକୁ ଓ ସକାଳୁ ଆସି କାମ ସାରିବା ପରେ ହିଁ ଆଶୁଷ୍ଟ ହେବ ସେ ।

ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବେ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ବନ୍ଦକରି ଅଫିସ ବାହାରକୁ ଆସିଲା ଲିପି ଓ ସେହିପରି କାର୍ଯ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ସ୍କୁଟି ଷ୍ଟାର୍ଟ କଲା । ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ଆସିବାମାତ୍ରେ

କାହିଁକି କେମିତି ଟିକିଏ ମାଡ଼ି ମାଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ତାକୁ । ରାତି ସତରେ ବହୁତ ହେଲାଣି । ଦଶଟା ପାଖାପାଖି ହେବ । ଏତେ ରାତିରେ ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକୁଟିଆ କେବେ ଫେରି ନାହିଁ ସେ । ଯଦି ଡେରି ହୋଇଯାଏ, ତେବେ କିଏ କଲିଙ୍ଗ ପଚାରନ୍ତି ବା ସେ କାହାକୁ ଅନୁରୋଧ କରେ । ଆଜି କିନ୍ତୁ କାହାରି ସାଙ୍ଗେ କଥା ହୋଇପାରି ନାହିଁ । ଏମାନେ ବି ଏମିତି ଦେଖ ! ଟିକିଏ ତ ପଚାରି ପାରିଥାଆନ୍ତେ ! ସବୁ ବଡ଼ ସ୍ୱାର୍ଥପର ! କାମରେ ସେ ଆଜି ଏମିତି ଭୋଳ ରହିଯାଇଥିଲା ଯେ ସବୁକିଛି ଭୁଲିଯାଇଥିଲା । ହଠାତ୍ ସିଧା ପଛପଟୁ କୌଣସି ଗାଡ଼ିର ହେଉଲାଇଙ୍ଗ୍ ପଡ଼ିଲା - ସେଥିରେ ତା'ର ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର କିଛି ନାହିଁ, ଭାବିଲା ଲିପି । କିନ୍ତୁ ଗାଡ଼ିଟି ବିପଜ୍ଜନକ ଭାବରେ ସିଧା ତା'ର ପଛପଟରୁ ଆସୁଥିଲା । ମାରୁତି କାର୍ ବା ଭ୍ୟାନ୍ ହେବ । ଡ୍ରାଇଭରକୁ କଣ ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ କି ? ବିରକ୍ତ ହୋଇ ରାସ୍ତାର ଆହୁରି ବାଁପଟକୁ ଚାଲିଆସିଲା ଲିପି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ଏଥର ବି ଗାଡ଼ିଟା ଆହୁରି ବାଁ ପଟକୁ ମାଡ଼ିଆସିଲା ଓ ଠିକ୍ ତା'ର ସ୍କୁଟିର ପଛପଟକୁ ଲାଗିଆସିଲା । ଏ ଡ୍ରାଇଭର ନିଶ୍ଚୟ ମଦ ପିଇଟି ବା ଚଳାଇ ଜାଣି ନାହିଁ । ଲିପିକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ପିଟୁ ରାସ୍ତା ଛାଡ଼ି ଏକଦମ ବାଁ ପଟ ମାଟି ରାସ୍ତାକୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିବାକୁ ହେଲା । ତା'ର ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ସ୍କୁଟି ଅଟକାଇ ଡ୍ରାଇଭରକୁ ଗାଳି ଦିଅନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଏସବୁ ଏଇ ସମୟରେ ଭଚିତ ନୁହେଁ । ତା' ସ୍କୁଟିରେ ପ୍ରାୟ ଘଷି ହୋଇଯିବା ପରି ନେଲିରଙ୍ଗର ମାରୁତି କାର୍ଟି ଆଗକୁ ଚାଲିଗଲା ଓ ହାତେ ଆଗରେ ବ୍ରେକ୍ ମାରିଲା । ଲିପିର ପାଖାପାଖି ହେଲାବେଳକୁ କାର୍‌ର ଦୁଇଟା ଯାକ କଳାକାତ ଖୋଲିଗଲା ଓ କାର୍ ଭିତରୁ ପାଟିଦୁଣ୍ଡ, ଜୋର୍ ହସ ଶୁଭିଲା । ଲିପି ଟିକିଏ ସେ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା ଓ ତିନି ଚାରିଟା କଳାଛାଇ ତାକୁ କାର୍ ଭିତରେ ଦିଶିଲେ ।

“ଧର ଶଳା ଆବେ ରଖ ଗାଡ଼ି । ଟାଣି ଆଣ ।”

ଛାତି ଧଡ଼ ପଡ଼ ହେଲା ଲିପିର । ମୁହୂର୍ତ୍ତକେ ସେ ବୁଝିପାରିଲା ଯେ କିଛି ବଦମାସ୍ ଲୋକ ତାକୁ ଏକୁଟିଆ ନିଛାଟିଆ ରାସ୍ତାରେ ଦେଖୁ ତା'ର ପିଛା କରିଛନ୍ତି । ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଲିପି ଅନୁଭବ କଲା ଯେ କାର୍‌ଟିର ଡୋର୍ ଦୁଇଟା ଖୋଲିଯିବାର ଉପକ୍ରମ କରୁଛି । ଆଖି ପିଛୁକାକେ ସ୍କୁଟିରେ ଷ୍ଟାର୍ଟ୍ ମାରି ଦିଗ ବଦଳାଇ ବୁଲିପଡ଼ିଲା ଲିପି ଓ ସେ ନିଜେ କିଛି ଜାଣିବା ପୂର୍ବରୁ ବାଁପଟର ଅଧା ପିଟୁ ଅଧା କଜା ରାସ୍ତାରେ ଜୋର୍‌ରେ ସ୍କୁଟି ଛୁଟାଇବା ଆରମ୍ଭ କଲା । ସେ ଜାଣିପାରିଲା ଯେ ମାରୁତି ଗାଡ଼ି ମଧ୍ୟ ଷ୍ଟାର୍ଟ୍ ହେଲା ଓ ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଛୁଟି ଯାଉଥିବା ରାସ୍ତାରେ ପ୍ରାୟ ତା'ର ପଛରେ ଆସୁଥିଲା । ଆଖି ବୁଜି ହୋଇଗଲା ପରି ସ୍ଥିତିରେ ସ୍କୁଟି ଚଳାଉଥିଲା ଲିପି । ଯଦି କୋଉଠି ଛୋଟିଆ କିଛି ସହ ଧକ୍କା ହୋଇଯାଏ ତା'ର, ତା' ହେଲେ ଏଇଠି, ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତା'ର ପ୍ରାୟ ଘଟଣା ବିହୀନ ଜୀବନର ସମାପ୍ତି ଘଟିବ । କିନ୍ତୁ କିଛି ଭାବିବାର ତ ପ୍ରଶ୍ନ ନ ଥିଲା ଲିପିପାଇଁ ।

ଖାଲି ଆଗକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଶିଡ଼ ବଢ଼ାଉଥିଲା ସେ । ମୁହଁ ତା'ର ଗରମ ହୋଇଯାଉଥିଲା ଓ ଦୁଇକାନ ପଟ ଦେଇ ସାଇଁ ସାଇଁ ଅଣ୍ଟା ପବନ ଚାଲିଥିଲା । ରାସ୍ତାର ଦୁଇପାଖରେ କଣ ଘରଦ୍ୱାର ଅଛି, କିଛି ଦେଖିପାରୁ ନ ଥିଲା ସେ । ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଚାହିଁବାର ଅବକାଶ ନ ଥିଲା ତା'ର । ଦୃଷ୍ଟି କେବଳ ନିବନ୍ଧ ଥିଲା ତା'ର ସ୍କୁଟିରୁ ପଡୁଥିବା ସୀମିତ ଆଲୋକିତ ରାସ୍ତା ଉପରେ । ସେ ଖାଲି ଜାଣିପାରୁଥିଲା ଯେ; ସେ ଛୁଟି ଯାଉଥିବା ବସତିଟି ହେଉଛି ଜୟଦେବ ବିହାର । ଦିନରେ, ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକରେ ପ୍ରାଞ୍ଜଳ ଦିଶୁଥିବା ରାସ୍ତାଘାଟ ଓ ଦୁଇପଟରେ ଲାଗି ଲାଗି ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଆକୃତିର ଘରଦ୍ୱାର ଯେମିତି ତା'ର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାର ଶଙ୍କିତ ମୂକସାକ୍ଷୀ ପରି ଅନ୍ଧାରରେ ଲୁଚିଯିବାକୁ ଶ୍ରେୟ ମନେକରୁଥିଲେ ।

କେଜାଣି କେତେ ବାଟ ଏମିତି ଚାଲିଆସିଲାଣି ସେ ? ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଚଉଡ଼ା ରାସ୍ତାରେ ସେ ସ୍କୁଟି ଚଳାଉଛି ଓ ପଛରେ ମାରୁତିର ହେଡ଼ ଲାଇଟ୍, ଇଞ୍ଜିନ୍ ଶବ୍ଦ ସେମିତି ତାକୁ ଅନୁସରଣ କରୁଛି । କୋଉଠି କାହା ଘରେ ପଶିଯିବ କି ? ଭାବୁ ଭାବୁ ବୋଧହୁଏ ଟିକିଏ ମନ୍ଦର ହୋଇଗଲା ତା'ର ଗତି ଓ ତାକୁ ବିମୁଦ୍ଧ କରି ବିପଜ୍ଜନକ ଭାବରେ ମାରୁତି ଲାଗିଆସିଲା ତା' ପାଖକୁ ।

“ଚାଣି ଦିଅ ବେ” - ଏମିତି ଏକ ଚାପା ଟିକ୍କାର ଶୁଣିବା ସହ ଲିପି ଅନୁଭବ କଲା ଯେ ତା'ର ତାହାଣ କାନ୍ଧ ଉପରେ କିଛି ଯେମିତି ଚାପି ହୋଇଯିବାକୁ ବସିଛି । ପ୍ରାଣପଣେ ସ୍କୁଟିର ବେଗ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ସେ । ପରକ୍ଷରେ ତା' କାନ୍ଧ ଉପରୁ ଚାପଟି ଖସିଯିବାର ଜାଣିପାରିଲା ସେ ଓ ବକର ସାମନା ପଟରେ ଭାଷଣ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେଲା ତା'ର । ମାରୁତି କାରୁରୁ ବଢ଼ିଆସିଥିବା ସେ ଲୋକର ହାତ ଲିପିର ଓଢ଼ଣାଟାକୁ ଟାଣି ଦେଇଥିଲା ଓ ଓଢ଼ଣି ବେକରେ ଜୋର୍ରେ ଘଷି ହୋଇ ତା' ଦେହରୁ ଅଲଗା ହୋଇଗଲା । ଠିକ୍ ଏତିକି ବେଳକୁ ଲିପି ଏକ ଚଉମୁହାଣିରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା ଓ ଅନ୍ଧତାବରେ ବାଁପଟକୁ ସ୍କୁଟି କାଟିନେଇ ବିଜୁଳି ଗତିରେ ଯିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ପ୍ରାୟ ତାର ସମାନ୍ତରାଳ ହୋଇ ସାରିଥିବା ମାରୁତିଟି, ଲିପିର ଏମିତି ବାଟ କାଟି ବାହାରିଯିବାକୁ ହଠାତ୍ ଯେପରି କଳି ପାରି ନ ଥିଲା । ଟିକିଏ ଅଣେଇଯାଇ ମାରୁତି କାର୍‌ଟି ଫେରିଲା ଓ ବାଁକୁ ବୁଲି ଲିପି ଯାଉଥିବା ରାସ୍ତା ଧରିଲା । ଲିପି ଏ ଭିତରେ କିଛିଟା ଆଗେଇ ଯାଇଥିଲା । ପଛକୁ ଚାହିଁ ସେ ଦେଖିଲା ଯେ ତା'ର ଓ ମାରୁତି ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତା ପ୍ରାୟ ଶହେ ମିଟର ହେବ । ଏଇ ଗଳିଟି ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା ଓ ଏଥିରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ମାରୁତି ଗାଡ଼ି ସନ୍ତର୍ପଣରେ ଯାଇ ପାରିବା ଭଳି ରାସ୍ତା ଥିଲା । ତେଣୁ ମାରୁତିର ବେଗ ଟିକିଏ କମିଗଲା ପରି ବୋଧହେଲା ଲିପିକୁ । ଦୁଇପଟକୁ ଚାହିଁଲା ସେ । ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତାକୁ କିଛି ହେଲେ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏମିତି ଅନ୍ଧ ମୁହାଣାରେ ଛକାପକ୍ଷା କେତେ ସମୟ ଚାଲିବ ? ହୁଏତ ତା'ର ସ୍କୁଟିର ବ୍ରେକ୍ ଫେଲ୍ କରିପାରେ, ଶିଡ଼ ଯୋଗୁଁ ଟକ ଝିଡ଼ କରିପାରେ ବା

କୋଉଥିରେ ଧକ୍କା ଲାଗି ଯାଇପାରେ । କେତେ ରାଷ୍ଟ୍ର ବି ସିଏ ଏମିତି ଯିବ ? କୋଉଠି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲାଣି ସେ ହଠାତ୍ ଜାଣି ପାରୁ ନାହିଁ । ମେନ୍‌ରୋଡ୍ କେତେ ଦୂର କେଜାଣି ? ସେଇଠି ବି କି ଦୁରବସ୍ଥା ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିବ ତାକୁ ! ଏମିତିରେ ତ ହାତଗୋଡ଼ ଥରିବା ଆରମ୍ଭ କଲାଣି ତା’ର ।

ବାଁ ପଟରେ ଗୋଟିକିଆ ଘରଟିରେ ଲୁହା ଗେର୍ । ସ୍କୁଟିରୁ ନ ଓହ୍ଲାଇ ବାଁ ହାତରେ ଲୁହା ଗେର୍ ଠେଲି ଭିତରକୁ ପଶିଲା ଲିପି । ଜଳ୍‌ଦି ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ି ଘରର ଗ୍ରୀଲ୍ ଗେର୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୌଡ଼ିଗଲା ସେ । ଦୁଇଥର ଜୋର୍‌ରେ ଗ୍ରୀଲ୍‌ରେ ଖଡ଼ଖଡ଼ କଲା ଲିପି । ତାହାଣପଟ କାନ୍ଥରେ କଲିଂବେଲ୍ ଥିଲା - ଏ ଭିତରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ବଜାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ସେ । ଅଳ୍ପଦୂରରେ ମାରୁତିଗାଡ଼ିଟା ପାର୍କ କରୁଥିଲା ପରି ଲାଗିଲା ଓ ସେ ଜାଣିପାରିଲା ଯେ ଗାଡ଼ିର ଡୋର୍ ଖୋଲି ଲୋକମାନେ ଓହ୍ଲାଇଛନ୍ତି ।

- ଏବେ ତ ଦୌଡ଼ିଆସିବେ ସେମାନେ ! ଏତେ ଅବସନ୍ନ ଓ ଭୟଭୀତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ଲିପି ଯେ କଲିଂବେଲ୍ ଉପରେ ଆଙ୍ଗୁଠି ତା’ର ଦାବି ହୋଇ ରହିଥିଲା ।

ପ୍ରାୟ ଦଶ ସେକେଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ଭିତର କବାଟ ଖୋଲିଗଲା ଓ ଜଣେ କେହି ବାହାରି ଆସିଲେ । “କିଏ, କଣ ହେଲା ?”

“ଶୀଘ୍ର ଖୋଲନ୍ତୁ । ସେମାନେ ମୋତେ ଗୋଡ଼ାଇଛନ୍ତି - ହେଇଟି ସେମାନେ ଦୌଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେଣି । ଜଳ୍‌ଦି ଖୋଲନ୍ତୁ, ପ୍ଲିଜ୍ ।” ଲିପିର କଣ୍ଠ ଅସମ୍ଭବ ଥରୁଥିଲା ଓ ସେ ପଛକୁ ବାରମ୍ବାର ବୁଲି ଦେଖୁଥିଲା ।

ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କବାଟ ଖୋଲିଗଲା ଓ ସାମନାର ଲୋକଜଣଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ଧକ୍କା ଦେଇ ଲିପି ପଶିଗଲା ଘର ଭିତରକୁ ।

“ଜଳ୍‌ଦି ବନ୍ଦ କରନ୍ତୁ । ସେମାନେ ଦୌଡ଼ୁଛନ୍ତି, ପହଞ୍ଚିଯିବେ ଏଇଲେ ।” ଲିପି ରୀତିମତ ଥରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା ।

ତା କଥା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାନି ବାହାର ଗ୍ରୀଲ୍ ଓ ଭିତର କାଠ କବାଟ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ବନ୍ଦ କଲେ ଲୋକଜଣକ ।

“ସେମାନେ କବାଟ ବାଡ଼େଇବେ ବର୍ତ୍ତମାନ । କଣ ହେବ, କଣ କରିବି ?” ଜୋର୍ ଜୋର୍ ମନକୁ ମନ କହିଲା ଲିପି । ତା’ର ସମସ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଯେମିତି ବାହାରର ପ୍ରତିଟି ଶବ୍ଦ, ପ୍ରତିଟି ଚଳନ ପ୍ରତି ଉଦ୍‌ଘୃଷ୍ଟ ହୋଇରହିଥାଏ । ଘର ଭିତର ଓ ତାକୁ କବାଟ ଖୋଲିଥିବା ଲୋକଟି ପ୍ରତି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ନ ଥାଏ ଲିପି ।

“ସେମାନେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାହାରେ ଅଛନ୍ତି । ଶବ୍ଦ ଶୁଭୁଛି । ଛକି ରହିଛନ୍ତି ବୋଧେ - ମୋ ସ୍କୁଟିଟା ପଡ଼ିରହିଥିଲା - ନେଇଯିବେ ତାକୁ” ପୁଣି ମନକୁ ମନ କହିବାକୁ ଲାଗିଲା ଲିପି ।

“ସୁଟିଟା ବାହାରେ ଅଛି ? ମୁଁ ବାରଣ୍ଡା ଭିତରକୁ ନେଇଆସିବି କି ?” ଲୋକଟି ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ।

“ନା, ନା, ଖୋଲନ୍ତୁ ନାହିଁ କବାଟ ଏବେ । ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ବାହାରେ ଥିବେ ।” ଖୁବ୍ ତରିଯାଇଥିଲା ଲିପି ଓ ତା’ର ଆଖିକାନ ସେଇମିତି ଡେରି ହୋଇ ରହିଥିଲା ବାହାରକୁ ।

“ବସନ୍ତୁ ଟିକିଏ ।” ଲୋକଜଣକ ଏ ଭିତରେ ଗିଲାସେ ପାଣି ଆଣି ଦେଇଥିଲା ଲିପିକୁ ।

ପାଣିଗ୍ଲାସ୍ଟି ନେଇ ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ ଭାବରେ ଲିପି ଏକା ନିଃଶ୍ବାସରେ ପିଇଦେଲା ଓ ଝାଲଭରି ହୋଇଗଲା ମୁହଁରେ ତାର । “ଫୋନ୍ ଟିକିଏ କରିବି । ଫୋନ୍ ଅଛି ? ଏତେବେଳେ ଲୋକଜଣକୁ ଚାହିଁଲା ଲିପି ।

“ସରି, ମୋର ଫୋନ୍ ଲାଗି ନାହିଁ । ଅକ୍ସଫିନ ହେଲା ଏଠିକି ସିଫ୍ଟ କରିଛି ମୁଁ । ଆପ୍ନାଏ କରିଛି, ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କନେକ୍ସନ୍ ମିଳି ନାହିଁ ।” ଲୋକଜଣକ ଦୁଃଖିତ ହେଲାପରି ଲାଗିଲା ।

ଲୋକଟା ସତ କହୁଛି ତ ! ଏଥର ଲୋକଟିକୁ ଟିକିଏ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲା ଲିପି ।

ଶ୍ୟାମଳ ବର୍ଣ୍ଣର - ବୟସ ବୋଧହୁଏ ପଇଁତିରିଶ, ଛତିଶ ହେବ, ଧଳା ପଞ୍ଜାବି ଟ୍ରାଉଜର୍ ପିନ୍ଧିଛି । ଟିକିଏ ଏପଟ ସେପଟ ଚାହିଁଲା ଲିପି । ଘରଟା ଛୋଟିଆ । ବୋଧହୁଏ ଗୋଟିଏ ବେଡ୍‌ରୁମ୍ ହେବ । ଆଉ କିଏ ଘରେ ତ ଦିଶୁ ନାହାନ୍ତି ! ଏ ଭିତରେ ମାରୁତି ସ୍ପାର୍ଟ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଭିଳା । ରାସ୍ତା ଓ ବାହାରର ନୀରବତା ଭେଦକରି ଗାଡ଼ି ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ଗାଡ଼ି ଶବ୍ଦ ନ ଶୁଣାଯିବା ପରେ ପରେ ଲିପି ଟିକିଏ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

“ମୋ ସୁଟିଟା - ମୁଁ ଏଥର ଚାଲିଯାଆନ୍ତି ।” ଲିପି ଠିଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

“ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଆଉ ଦଶମିନିଟ୍ ବସିଯାଆନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କର ଟିକିଏ ରେଷ୍ଟ୍ ଦରକାର ।”

ତୁପ୍‌ତାପ୍ ବସିଗଲା ଲିପି ଓ ଆଖି କୋଣରେ ଘର ଭିତରକୁ ଦେଖିଦେଲା । ତୁପ୍‌ତାପ୍ ବସିଥିଲା ଲୋକଟି । କାନ୍ଧ ଘଣ୍ଟାରେ ଟିକ୍ ଟିକ୍ କରି ସମୟ ଯେମିତି ଆଗେଇ ଚାଲିଥିଲା ଓ ଅନ୍ୟସବୁ ଅଟକି ଯାଇଥିଲା ନିଜ ସ୍ଥାନରେ । ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ ପକାଇଲା ଲିପି ।

- କ’ଣ ହେଲା ଆଜି ସତରେ ! ଏଗାରଟା ବାଜିଲାଣି - କମାରୁ ଏଗାରଟା ! ତା ଅର୍ଥ ସେ ରାସ୍ତାରେ ଏତେ ଟେନ୍ସନ୍ ଭିତରେ ବିଭିନ୍ନ ଗଳି ବୁଲିବାର ସମୟ ମାତ୍ର ଅଧଘଣ୍ଟାଏ । ଅଥଚ କେମିତି ଲାଗୁଥିଲା ତାକୁ ! ଲାଗୁଥିଲା ଯେମିତି ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି ବ୍ରହ୍ମ ଅବସନ୍ନ ସମୟକୁ ବୋହି ଚାଲିଛି ସେ !

“ଏଥର ଦେଖିବା ବାହାରକୁ । ସୁଟିଟା ପଡ଼ିଛି ।” ଲିପି ଉଠି ଠିଆ ହେଲା ।

ଲୋକଟି ଉଠିଲା ଓ କବାଟର ଛିଟିକିଣି ଖୋଲିଲା । ଆଗରେ ସେ ଓ ପଛେ ପଛେ ଲିପି ବାହାରିଆସିଲେ ବାରଣ୍ଡାକୁ । ଲୋକଟି ଗ୍ରୀଲର ତାଲା ଖୋଲିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କଲା ।

“ନା, ନା, ଖୋଲନ୍ତୁ ନାହିଁ ।” ଏକରକମ ଚିତ୍କାର କରି ତାଲା ଉପରୁ ଲୋକଟିର ହାତକୁ ଝାମ୍ପିଆଣିଲା ଲିପି । “ସେମାନେ ଏବେବି ଅଛନ୍ତି - ସେଇଠି ଅଛନ୍ତି - ଗ୍ରୀଲ ଖୋଲିଲେ ଧାଇଁଆସିବେ କାଲେ ।” ଧଇଁ ସଇଁ ହୋଇ କହିପକାଇଲା ଲିପି ଓ ଗେର୍ ବାହାର ଅନ୍ଧାରକୁ ତାହାଣହାତ ବିଶି ଆଙ୍ଗୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକରି ଏକରକମ ସମ୍ମୋହିତ ହେଲାପରି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ।

ଲୋକଟି ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ନିରେଖି କିଛି ଦେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ଗେର୍ ବାହାରେ ଟିକିଏ ଦୂରକୁ ସତକୁ ସତ ଗାଡ଼ିଟିଏ ଥୁଆ ହୋଇଥିଲା ଯଦିଓ ଜାଣିବାର କୌଣସି ଉପାୟ ନ ଥିଲା ଯେ ଗାଡ଼ିଟି ସେଇ ନେଲି ମାରୁଟି କାର୍ କି ନୁହେଁ । ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା ଲିପି ଓ ତା’ ପରେ ପରେ ଲୋକଟି ।

“କବାଟଟା ପ୍ଲୁଇଁ ଦେଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।” ଲିପି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅବସନ୍ନ କଣ୍ଠରେ ଅନୁରୋଧ କଲା । ହାରିଯାଇଥିବା ଖେଳାଳି ପରି ମ୍ଳାନ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା ସେ । ପାଖ ବେତ ଟୋକି ଉପରେ ବସିପଡ଼ି ମୁଣ୍ଡକୁ ସାମାନ୍ୟ ପଛକୁ ଝୁଙ୍କାଇ ଆଉଜି ପଡ଼ିଲା ଓ ଆଖି ବୁଜିଦେଲା ।

ଆଖି ବୁଜିଲେ ହିଁ ଭାସିଆସୁଛି କୋଉ ସିନେମାର ଅଭିନୀତ ହିଂସ୍ର ଦୃଶ୍ୟ । ଗେର୍ ଖୋଲି ବାହାରି ଯାଉଛି ସେ । କୋଉଠୁ କେଜାଣି ନେଲି ମାରୁଟି କାର୍‌ର ଆରୋହୀମାନେ ଝାମ୍ପି ପଡ଼ୁଛନ୍ତି ତା’ ଉପରକୁ - ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ଲାଗିଲା ଲିପିକୁ । ସେ ଆଖି ଖୋଲି ସିଧା ହୋଇ ବସି ରହିଲା ।

“କିଛି ଖାଇବେ କି ? ଭୋକ ଲାଗୁଥିବ ।” ଲୋକଟି ପଚାରିଲା ଲିପିକୁ ।

“ନା, ମୋତେ ଭୋକ ନାହିଁ ।” କଣ୍ଠରୁ ବାହାରୁ ନ ଥିବା ପରି କ୍ଷୀଣ ସ୍ୱର ଶୁଭିଳା ଲିପିର ।

ଲୋକଟି ଉଠିଗଲା । ପାଖରୁମ୍ ବୋଧହୁଏ ରୋଷେଇଘରୁ ବିସ୍କୁଟ୍ ଥିବା ଉବାଟିଏ, ପାଣି ବୋତଲଟେ ଓ ଗ୍ଲୁସ୍‌ଟେ ସାମନା ଟି ପୟ ଉପରେ ରଖିଲା । ସେ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁବାକୁ ମଧ୍ୟ ଇଚ୍ଛା ହେଉ ନ ଥିଲା ଲିପିର ।

“ମୁଁ ଯାଇ ବାହାରୁ କୋଉଠୁ ଆପଣଙ୍କ ଘରକୁ ଫୋନ୍ କରି ଆସିବି କି ? ମୋତେ ନୟର ଦିଅନ୍ତୁ ।” ଲୋକଟି ପରାମର୍ଶ ଦେଲା ।

“ନାହିଁ ଥାଉ, ମୁଁ ଟିକିଏ ପରେ ଚାଲିଯିବି ।” ଲିପି ଜାଣିଥିଲା ଆଜି ବି ତା’ ଘରେ ତା’ ମା ଛଡ଼ା କେହି ନାହାନ୍ତି । ଖବର ଦେବା ବା ନ ଦେବା ସମାନ । ମା’ ଖାଲି

ଯାହା ଗୁଡ଼ାଏ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବ ଓ ରାତି ଅଧରେ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଫୋନ୍ କରି ପକାଇବ । ତା'ପରେ ଏଇ ଲୋକଟି ତାକୁ ଏକା ଛାଡ଼ି ବାହାରକୁ ଯାଉ, ତାହା ଲିପି ଚାହୁ ନ ଥିଲା ।

- ଆଉ ଯଦି ଲୋକଟି ରାତିସାରା ତା' ସହ ଏମିତି ବନ୍ଦ କୋଠରିରେ ରହେ ? ତା'ହେଲେ କ'ଣ ହେବ ? ଭାବିପାରୁ ନ ଥିଲା ଲିପି ।

“ଘରକୁ ଯିବାକୁ ଚାହୁଛନ୍ତି ଯଦି ଚାଲନ୍ତୁ, ମୁଁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିବି - ମୋ ମୋଟର ସାଇକେଲରେ ।” ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍ ନୀରବତା ପରେ ଲୋକଟି ପଚାରିଲା ।

ବାହାରୁ ତୀବ୍ର ଅଶ୍ଳୀଳ ଚିତ୍କାରଟେ ଶୁଭିଳା ଅନ୍ଧାର ଓ ନୀରବତାକୁ ଚିରି - ମିଳାଇଗଲା ହାଲୁକା ପ୍ରତିଧ୍ବନି ସହ । ଶୀତେଇ ଉଠିଲା ଲିପିର ଦେହ ।

“ସେମାନେ ଅଛନ୍ତି । ବାହାରେ ଅଛନ୍ତି ।” ଆତଙ୍କିତ ଲିପି କଣରୁ ବାହାରି ଆସିଲା ଏତକ । ତାକୁ ଲାଗୁଥିଲା ଯେମିତି ଧାରୁଆ ଛୁରି ଓ ନଖ ଦାନ୍ତ ପଜେଇ ଲୋମଶ କେତେକଣ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଛନ୍ତି ଚାରିଆଡ଼େ !

ସତରେ କ'ଣ ତାକୁ ସାରାରାତି ଏଇଠି ଏମିତି ରହିବାକୁ ହେବ ! ନିଜେ ନ ଚାହିଲେ ବି ଲିପି ଜାଣିପାରୁଥିଲା ଯେ ଲୋକଟା ତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି ।

“ଠିକ୍ ଅଛି । ଆସନ୍ତୁ ତା' ହେଲେ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ ନିଅନ୍ତୁ ।”

ଲିପି ଚାହିଁଲା ନାହିଁ ଲୋକଟିର ମୁହଁକୁ । ବିରକ୍ତିରେ ଉଠିଗଲା ମନ ତା'ର । କେମିତି ଏ ଲୋକଟା ଭାବୁଛି ଯେ ସେ ବିଶ୍ରାମ ନେବ ? ପୁଣି ତା ଘରେ ଯେଉଁଠି ଆଉ କେହି ନାହାନ୍ତି ? ମତଲବ୍ କଣ ତା'ର ? ତାକୁ ନ ଚାହିଁଲେ ବି ଲିପି ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା ଯେ ଲୋକଟାର ଆଖି ତକ୍ ତକ୍ କରୁଛି । ଲୋକଟା ତା' ଅସହାୟତାର ସୁଯୋଗ ନେବା ପାଇଁ ପ୍ଲାନ କରୁ ନାହିଁ ତ ଆଉ ? ଲିପିର ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ଘରର କବାଟ ଖୋଲି ଦୋଡ଼ି ବାହାରକୁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତା ଓ ନିଜର ପ୍ରିୟ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ସ୍ତୁଟି ଷ୍ଟାର୍ଟ କରି ଛୁଟି ଯାଆନ୍ତା ନିଜ ଘର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ପରକ୍ଷରେ ସେ ଜାଣିପାରିଲା ଯେ ଏସବୁ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ବର୍ତ୍ତମାନ । ବାହାରେ ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ଅପେକ୍ଷାରେ ଅଛନ୍ତି ।

“ଉଠନ୍ତୁ, ଆସନ୍ତୁ ।” ଲୋକଟା ଏଥର ନିଜ ଜାଗାରୁ ଉଠି ଲିପି ପାଖରେ ଆସି ଠିଆ ହେଲା । ଲିପି ସେମିତି ତା'କୁ ନ ଚାହିଁ ଚଟାଣରେ ଦୃଷ୍ଟି ନିବନ୍ଧ କରି ଜିଦ୍ କଲାପରି ବସି ରହିଲା ।

“ଆରେ ଉଠନ୍ତୁ ।” ଏକରକମ ଲିପିର ବାଁ କାନ୍ଧ ଉପରେ ହାତ ଟାପ ଦେଇ ଠିଆ କରାଇଦେଲା ତାକୁ ଲୋକଟି । ଘୃଣାରେ ବିଷେଇ ଉଠିଲା ଲିପିର ମନ । କେତେ ବାଜେ ଲୋକଟା ! ଏଥର ଲୋକଟା କଣ କରିବ ଜାଣିପାରୁଥିଲା ଲିପି । ଠିକ୍ ଅଛି । କ'ଣ ଆଉ କରିବ ସେ ? ବାହାରେ ତା'ର ଛିନ୍‌ଛନ୍ଦ୍ର ଦେହ ରାତିସାରା ପଡ଼ିଥାଆନ୍ତା ଓ ସକାଳୁ ସମସ୍ତ ଖବରକାଗଜରେ ସେଇ ଫଟୋ ବାହାରିଥାଆନ୍ତା । ଘର ଆଗରେ ଲୋକ

ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥାଆନ୍ତେ । ସେ ଜୀବନରେ ନ ଥାନ୍ତା ବା ବଞ୍ଚିକରି ମଧ୍ୟ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମରୁଥାଆନ୍ତା । ଏଠି ଅନ୍ତତଃ ଏଇ କଥାଟି କେହି ଜାଣିବେ ନାହିଁ - ତା' ନିଜ ବ୍ୟତୀତ....

କାନ୍ଧରେ ହାଲୁକା ସର୍ଗ ଦେଇ ବେଡ଼ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ଆଡ଼େଇନେଲା ଲିପିକୁ ଲୋକଟି ।

“ମୁଁ ଶୋଇବି ନାହିଁ ।” ଜିଦ୍ କରି କହିଲା ଲିପି । ଏମିତି ବେଡ଼ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ପ୍ରାୟ ଜବରଦସ୍ତି ଆଣିବାର ଅର୍ଥ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ?

“ବସନ୍ତ ଏଠି । ବିଶ୍ରାମ ନିଅନ୍ତୁ ଚିକିତ୍ସ ।” ଲୋକଟି ତା' ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ସାରିଥାଏ । ଲିପି ମଧ୍ୟ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଖଟ ଉପରେ ବସି ସାରିଥାଏ । ଲିପି ଭାବିଲା ପାଟି କରିବ କି ? ଚିକ୍ତାର କରିବ ? କିଏ ଶୁଣିବ ଏଠି ? ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଲାଗିଲୁଗି ଘର ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ୋଶୀ କେହି କାହାକୁ ବିପଦ ଆପଦରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ - ପ୍ରାୟ ପରସ୍ପରକୁ ସବୁ ଜାଗାରେ ଜାଣି ମଧ୍ୟ ନ ଥାନ୍ତି । ବଦନାମ ଗୁଡ଼ାଏ ହେବ ଯାହା । ଲୋକଟା କହିପାରେ ଯେ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ଲିପି ତା' ପାଖକୁ ଆସିଛି !

ସାମାନ୍ୟ ତଳକୁ ମୁହଁପୋତି ବସିରହିଥିଲା ଲିପି । ଜାଣିପାରୁଥିଲା ଲୋକଟି ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ଓ ବୋଧହୁଏ ତାକୁ ଏକ ଲୟରେ ଚାହିଁଛି । ଏମିତି, ଯେମିତି ସହଜଲହ ଶିକାରକୁ ବେଶ୍ କିଛି ସମୟ ଆମୋଦରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରେ ଶିକାରୀ !

ବହୁତ ରାତି ହେଲାଣି । ଏଥର ବୋଧହୁଏ ତା'ର ମନ କିଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ଲୋକଟି ଓ ପରେ ପରେ ଜବରଦସ୍ତି କରିବ । ଲିପି ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିଲା । ବାପା ଜିଦ୍ ଧରିଥିଲେ ଯେମିତି ହେଲେ ଛଅମାସ ଭିତରେ ବାହାଘର କରିଥାଆନ୍ତେ ତା'ର । ଭାଇର ମଧ୍ୟ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ । ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥିଲା ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରୁ । ସେଇ କାମରେ ଭାଇ ପାଖକୁ ବାପା ଯାଇଛନ୍ତି ତିନି ଦିନ ହେଲା । ପ୍ରାଇଭେଟ୍ କମ୍ପାନୀରେ କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ପ୍ରୋଗ୍ରାମର ଚାକିରି ଲିପି ପାଇଯାଇଥିଲା ଏ ଭିତରେ । ନିଜର ଭାବୀ ସ୍ୱାମୀ ଓ ଘରସଂସାର ନେଇ ସ୍ୱପ୍ନ ବି ଦେଖିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥିଲା ସେ । ଏମିତି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଯେ ତା'ର ସ୍ୱପ୍ନ ସବୁ ମାଟିରେ ମିଶିଯିବ ! ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ପୁରୁଷ ହାତ ଛୁଆଁଇ ନାହିଁ ତା' ଦେହରେ । ସୁରକ୍ଷିତ, ଅକ୍ଷତ ଦେହ ମନ ତା'ର, କୌଣସି ବିଭୋର ଦୃଷ୍ଟି ପାଖରେ ଥରେ ହେଲେ ଚହଲି ଯାଇ ନାହିଁ । ବାପାମାଆଙ୍କ ଆଦେଶରେ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ମଣିଷକୁ ଜୀବନସାଥୀ କରିନେବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ସେ କରି ନେଇଥିଲା ।

ଅଥଚ୍ ଏମିତି ଅବସ୍ଥା ! କାହାକୁ କହିପାରିବ ନାହିଁ ଲିପି । ନିଜ ସହିତ - ରୁଝାମଣୀ ମଧ୍ୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଏଇ ରାତି ପରେ ।

- ଲୋକଟା ସେମିତି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛି । ଏଥର ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ଅଗ୍ନିବର୍ଷୀ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତା' ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲା ଲିପି । ଭଦ୍ରାମିର ମୁଖାତଳେ ପଶୁବୁ ଛପି ରହିଛି ଲୋକଟା

ଭିତରେ । ନାରୀ କଣ ଖାଲି ଭୋଗ୍ୟା ? ବିପଦରେ ଅସମୟରେ କଣ ଖାଲି ଶିକାର ହେବା ନାରୀର ଭାଗ୍ୟ ? ଲିପିର ଦୃଷ୍ଟିର ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତରରେ ମୁହଁ ହସିଲା ଲୋକଟି । “ଆପଣ ଶୁଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ଭ୍ରଙ୍ଗ-ରୁମ୍‌ରେ ଗଢୁଛି ।” ଲିପିକୁ ସେଇମିତି ବସିବାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ରୁମ୍ ଭିତରୁ ବାହାରିଗଲା ଲୋକଟି ।

ହଁ, ଚାଲାକି ଦେଖାଉଛି ଲୋକଟା । ବୋଧହୁଏ ସେ ବୁଝିପାରିଛି ଯେ ଡେରି ରାତିରେ ସ୍କୁଟି ଚଳାଇ ଏକୁଟିଆ ଅଫିସରୁ ଫେରୁଥିବା ଲିପି କିଛି କମ୍ ସାହସିନୀ ହୋଇ ନ ଥିବ ! ନା, ସମୟକୁ ସୁଯୋଗକୁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛି ସେ ? ଧୀରେ ଧୀରେ ଆହୁରି ଅନ୍ଧାର ହୋଇଯିବ ଓ ଆଖପାଖରେ ଲୋକେ ଆହୁରି ଗାଢ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଯିବେ । ଲିପିର ଅବସନ୍ନତା ଆହୁରି ବଢ଼ିଯିବ । ସନ୍ତର୍ପଣରେ ଚାରିଆଡ଼କୁ ନଜର ଦେଲା ଲିପି । ଛୁରିଟାଏ କି ଧାରୁଆ ଜିନିଷ କିଛି ହେଲେ ମିଳିଯାଆନ୍ତା କି, ପାଖରେ ରଖନ୍ତା ସିଏ, ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ଅସ୍ତ୍ର ପରି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତା । ଲୋକଟିର ଗତିବିଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ସେ । ଭ୍ରଙ୍ଗ-ରୁମ୍‌ରେ ନାହିଁ ବୋଧେ - କୋଉଠୁ ଟ୍ୟାପରୁ ପାଣି ଝରିବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଭୁଛି । ପାଦ ଚିପି ଚିପି ପରବା ଆଡ଼େଇଲା ଲିପି । ସତରେ ନାହିଁ । ଧଡ଼କରି ବେଡ଼ରୁମ୍ ଦୁଆର ବନ୍ଦ କରି କିଲିଣୀ ଲଗାଇ ଦେଲା ସେ ଭିତରୁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ରୁମ୍ ଭିତରେ ଏକା ଓ ରୁମ୍‌ର କବାଟ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ କରି ସାରିଛି । ସୃଷ୍ଟିର ନିଶ୍ଚାସ ଛାଡ଼ିଲା ଲିପି । ଯାହାହେଉ, କିଛିଟା ବିପଦରୁ ତ ମୁକ୍ତି ମିଳିଲା । ଏମିତି ତ ବାକି ରାତି ଯାହା ଆଉ ଚାରିଘଣ୍ଟା ଖଣ୍ଡେ ଥିବ । ସେ ଏମିତି ବସି ବସି ଚାହିଁ ଚାହିଁ କଟାଇ ଦେବ । ହଠାତ୍ ଭାରି ରିଲାକ୍ସେଡ୍ ଲାଗିଲା ଲିପିକୁ ।

ଗୁଡ଼ାଏ ଗାଡ଼ି ମଟର ଶବ୍ଦରେ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଲିପିର । ସକାଳ ହୋଇଗଲାଣି । ଚମକି ପଡ଼ିଲା ସେ । କେତେବେଳେ ବସିଥିବା ଖଟରେ ଶୋଇପଡ଼ିଛି ସେ । ଚର୍କରି ଆଖି ତା’ର ବନ୍ଦଥିବା ଦୁଆର ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲା । ହଁ ସେଇଭଳି କିଲିଣୀ ବନ୍ଦ ଅଛି ଭିତରୁ । ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି କବାଟଟା ଖୋଲିଦେଲା । ଭ୍ରଙ୍ଗ-ରୁମ୍ ଝରକାରୁ ପଡୁଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣରେ ଝଲସୁଛି । ତା’ ଆଡ଼କୁ କଡ଼କିଆ ହୋଇ ଚେୟାରରେ ବସିଛି ଲୋକଟି ଖବରକାଗଜ ଧରି । କବାଟ ଖୋଲିବା ଶବ୍ଦରେ ବୁଲିପଡ଼ିଲା ସେ ଓ କାଗଜଟି ଟିପନ୍ତ ଉପରେ ରଖି ଉଠି ଠିଆ ହେଲା ।

“ଶୋଇଲେ ତ ଟିକିଏ ? ଆପଣ କାଲି ଏମିତି ଦିଶୁଥିଲେ ଯେ ମୁଁ ତ ଡରିଯାଇଥିଲି । ଭାବିଥିଲି ବୋଧହୁଏ ରାତି ଅଧରେ ମୋତେ ଡାକ୍ତର ଡାକିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।” କିଛି ଉତ୍ତର ଦେବା ଆଗରୁ ଲୋକଟିର ମୁହଁକୁ ସିଧା ଭାବରେ ଚାହିଁଲା ଲିପି । କେତେ ସ୍ନିଗ୍ଧ ଓ ସତେଜ ଦିଶୁଛି ଲୋକଟି । ଏଇ ରୁମ୍‌ରେ ତ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ - ଲୋକଟି ବୋଧହୁଏ ବେତରଞ୍ଜକରେ ଆଉଜି ଶୋଇଥିବ । ଦୋଷୀ ଦୋଷୀ ଲାଗିଲା ଲିପିକୁ । ଲୋକଟି

ବୋଧହୁଏ ଗାଧୋଇ ସାରିଲାଣି । ନିଜେ ମୁହଁ ମଧ୍ୟ ନ ଧୋଇ ତା’ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ଲିପି । ହଠାତ୍ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ଲାଗିଲା ତାକୁ ।

“ମୋତେ ନିଦ ହୋଇଗଲା ।” ଧୀର କଣ୍ଠରେ ନରମ ଭାବରେ କହିଲା ଲିପି ଓ ତାର ମନେପଡ଼ିଗଲା ଯେ ଗତ ରାତିରେ ତା ଓଡ଼ଣି ସେ ବଦମାସ୍‌ମାନେ ଟାଣି ନେଇଥିଲେ । ଲାଜରେ ଜଡ଼ସଡ଼ ହୋଇଗଲା ସେ ।

“ବହୁତ ହଇରାଣ କଲି ଆପଣଙ୍କୁ । ଯିବି ଏଥର ।” ଲୋକଟିକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ କହିଲା ଲିପି, କୃତଜ୍ଞତାର କି ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିବ, ଭୁଲିଯାଇଥିଲା ସେ ।

ସକାଳ କେତେ ବହୁତପୂର୍ଣ୍ଣ ଲାଗୁଛି । ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ, ଆଶ୍ୱାସନା, ଆଶା ଭରା ଚାରିଆଡ଼ । ଅଥଚ ରାତି କେମିତି ଭୟଙ୍କର ଥିଲା ।

“ଆପଣ ମୁହଁ ଧୋଇଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ବି ଚା ପିଇ ନାହିଁ । ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲି । ଚା’ ପିଇ ଘରକୁ ଯିବେ ।”

ଏତକ ଏଡ଼େଇ ଦେବାକୁ ଶକ୍ତି ନ ଥିଲା ଲିପିର । ବାଥରୁମକୁ ଯାଇ ମୁହଁ ଧୋଇଲା ସେ । ଦେଖିଲା ବାଥରୁମରେ ଦୁଇଟା ଦ୍ୱାର । ଗୋଟିଏ ବେଡ଼ରୁମକୁ ଖୋଲିଛି ଓ ଅନ୍ୟଟି ବାରଣ୍ଡାକୁ - ବ୍ରଜରୁମକୁ ଲାଗି । ତା’ହେଲେ ଏଇ ଦୁଇଟିଯାକ ଦ୍ୱାର ରାତିସାରା ଖୋଲା ଥିଲା । ଆଉ ସେ ବେଡ଼ରୁମର ଦ୍ୱାରକୁ ଜୋରସୋର ଭିତରପଟୁ କିଲିଣୀ ଦେଇଥିଲା ! ହସି ପକାଇଲା ଲିପି ଓ ଦର୍ପଣରେ ଦେଖିଲା ନିଜକୁ । ବେଡ଼ରୁମ ଭିତରକୁ ଏଥର ନିଃଶଙ୍କ ପଶିଲା ସେ ଓ ସପ୍ତଶଯ ଚାରିଆଡ଼େ ଆଖି ବୁଲେଇଲା । ନିଶ୍ୱାସ, ରୁଚିପୂର୍ଣ୍ଣ, ନିରାଡ଼ମ୍ବର ସଜା ଏଇ ରୁମ୍ - ଅଥଚ ଟିକିଏ କିଛି ବି ରାତିରେ ଦେଖିପାରି ନ ଥିଲା ସେ !

ଆକର୍ଷଣୀୟ ଗଡ଼ଣ ଲୋକଟିର - ଏତେ ବେଶି ବୟସ୍କ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁ ନାହିଁ ସକାଳର ଆଲୁଅରେ । ଚା’ ପିଇ ପିଇ ଆଖିକୋଣରେ ଦେଖୁଥିଲା ଲୋକଟିକୁ ଲିପି ।

“ମୋ ନାଁ ସମିତ୍ ପଟ୍ଟନାୟକ । ଘର ଆଗରେ ନେମ୍ ପ୍ଲେଟ୍ ଅଛି ଯେ ଆପଣ ତ ରାତିରେ ଦେଖି ପାରି ନ ଥିବେ ।” ସମିତ୍ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ତାକୁ ଜଣାଇଲା ଯେ ସେ ଗୋଟିଏ ଚା’ କମ୍ପାନୀର ମାନେଜିଂ ରିପ୍ରେଜେଣ୍ଟେଟିଭ୍, ଦୁଇ ମାସ ହେଲା ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସିଛି ।

ମୁହଁ ହସି ସମିତ୍‌ର ମୁହଁରୁ ଆଖି ଫେରାଇ ଘର ଭିତର ସାରା ଦୃଷ୍ଟି ପହଞ୍ଚେଇଲା ଲିପି । କେତେ ଆତ୍ମୀୟ ଲାଗୁଛନ୍ତି ଏଇ ଶୂନ୍ୟ ବ୍ରଜରୁମର ବେତଚେୟାର୍ ସବୁ । ଗତ ରାତିରେ ତା’ର ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗ ଓ ସେଥିରୁ ଐନ୍ଦ୍ରିକାଳିକ ଉପାୟରେ ତା’ର ଉଦ୍ଧାରର ସାକ୍ଷୀ ଏମାନେ । ବାଁ ପଟ କୋଣରେ ଥିବା ଛୋଟ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ବସି ଆକୃତିର ଫଟୋ । ସମିତ୍ ତା’ର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲା ଯେମିତି !

“ଇଏ ମୋ ପତ୍ନୀ ପ୍ରୀତି ଓ ମୋର ପାଞ୍ଚବର୍ଷର ଝିଅ ନୀତୁ ।” କଲିକତାରୁ ଆଣିପାରି ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ମାସ ଶେଷରେ ଯିବି ।

ସାମାନ୍ୟ ବିଚଳନ ହେଲା ଲିପି ଭିତରେ । ସମ୍ବିତ୍ ବୋଲି ଏଇ ଲୋକଟି ବାହା ହୋଇଥିବ ବୋଲି ଭାବି ନ ଥିଲା ସେ । ଏଇ ଛୋଟିଆ ଘର ପ୍ରତି କେମିତି ଏକ ଅଧିକାର ଆସିଯାଇଥିଲା ତା’ର । ଆଉଥରେ ନିଜ ଅନିଚ୍ଛାସତ୍ତ୍ୱେ ଫଟୋ ଉପରେ ଆଖି ପଡ଼ିଗଲା ଲିପିର । ସମ୍ବିତ୍‌ର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଯେମିତି ଫୁଟି ବାହାରୁଛି ଫଟୋ ଭିତରୁ, ତା’ ସ୍ତ୍ରୀର ଡେହେରା ମଳିନ ପଡ଼ିଯାଉଛି ।

“ମୁଁ ଯାଉଛି ।” ଉଠି ଠିଆ ହେଲା ଲିପି । ବାରଣ୍ଡା ଉପରେ ସମସ୍ତ ରଖାଯାଇଥିବା ସ୍ମୃତି ଉପରେ ନଜର ପଡ଼ିଲା ତା’ର । “ଆପଣଙ୍କୁ ବହୁତ ହଇରାଣ କଲି । ମୋ ପାଇଁ... ଅଧିକ କହିପାରିଲା ନାହିଁ ଲିପି - ତା’ର ଆଖି ଲୁହଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଗଲା ଓ କଣ ରୁଷି ହୋଇଗଲା ।

“ନାହିଁ କିଛି ନାହିଁ । ଭୁଲିଯାଆନ୍ତୁ କାଲି ରାତିକୁ । ଏମିତି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗ ଆସେ କେବେ କେମିତି ଜାବନରେ । କିନ୍ତୁ କେଆରୁଫୁଲ୍ ହେବେ ଆଗକୁ ।” ମୁହଁ ମୁହଁ ହସିଥିଲା ସମ୍ବିତ୍ ।

କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ ଲିପି ଓ ସ୍ମୃତି ଧରି ରାସ୍ତାକୁ ବାହାରି ଆସିଲା ।

II ଦୁଇ II

ରାତି ଦଶଟା ବେଳେ କଲିଫୋର୍ଣ୍ଣିଆରେ ବାହାର କବାଟ ଖୋଲିଲା ସମ୍ବିତ୍ ଓ ଆଗରେ ଲିପିକୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଲିପି କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ରାତି ପରି ଦିଶୁ ନ ଥିଲା । ସକାଳେ ତାକୁ ଭଲଭାବରେ ଦେଖି ନ ଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ଚିହ୍ନିପାରି ନ ଥାନ୍ତା ଏଥର ସମ୍ବିତ୍ ତାକୁ ।

ଫିକା ଗୋଲାପି ରଙ୍ଗର ଶାଢ଼ି ପିନ୍ଧିଥିଲା ଲିପି । କପାଳରେ ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ଝାଳ ଜମିଯାଇ ଥିଲା ତାର ଓ ଦୁଇ ଭ୍ରୂ ମଝିରେ ନାଲିରଙ୍ଗର ବିନ୍ଦିଟିଏ ଥିଲା । ଓଠ ହାଲୁକା ଗୋଲାପି ଦିଶୁଥିଲା ଓ ସାମାନ୍ୟ ଥରୁଥିଲା । ତାର ବଡ଼ବଡ଼ ଆଖିରେ କଞ୍ଚଳ ଲାଗିଥିଲା । ଆଖି ଉଠାଇ ସମ୍ବିତ୍ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଥିଲା ସେ ।

“ଆପଣ ? ଏମିତି ? ଏତେବେଳେ ?” କଣ ପଚାରିବ ଭାବି ପାରୁ ନ ଥିଲା ସମ୍ବିତ୍ । ଏଇ ଅପୂର୍ବା ଯୁବତୀ ଯେ ସେଇ ରାତିର ଭୀତଚୁଆ ଝିଅ - ନିଜ ବୋଧଶକ୍ତିର ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରୁ ନ ଥିଲା ସମ୍ବିତ୍ ।

“ହଁ, ମୁଁ ।” ଜଳ ଜଳ ହେଉଥିଲା କଞ୍ଚଳଟଣା ବଡ଼ ବଡ଼ ଆଖି ଦୁଇଟା ଲିପିର । “ମୁଁ ଭୁଲିପାରିଲି ନାହିଁ -”

- ସାତଦିନ ବିତି ଯାଇଥିଲା, ସେ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ଭଳି ରାତି ପରେ -

“ମୁଁ ଆସିଛି । ରାତିଟିଏ ... ରାତିଟିଏ ରହିପାରିବି କି” ? କଷ୍ଟ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଉଥିଲା ଲିପିର । ପାଦ ତଳେ ଯେମିତି ଅରିଯାଉଥିଲା ମାଟି - ନାଲି ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା ତା’ର ମୁହଁ ଓ ଆବେଗରେ କମ୍ପୁଥିଲା ତାର ଦେହ ।

ସମ୍ବିତ୍ତର ବିସ୍ମିତ ଦୃଷ୍ଟି ନରମି ଗଲା । ମୁଗ୍ଧ, ବିଭୋର ହୋଇ ଆସିଲା ତାର ଆଖି ଓ ମୁହଁ । ସେ କିଛି କହିପାରିଲା ନାହିଁ । ଖାଲି ଆଖି ମାଧ୍ୟମରେ ହିଁ ଆଗ୍ରାସ କରି ନେଉଥିଲା ଲିପିର ଏଇ ବିଲୋଳ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ।

“ଖାଲି ରାତିଟିଏ ପାଇଁ, ବାସ୍ ?” କାହିଁ କେତେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ମୁହଁରୁ ବାହାରିଲା ସମ୍ବିତ୍ତର ।

ତଳକୁ ନୁଆଁଇ ରଖୁଥିବା ଢଳଢଳ ଦୃଷ୍ଟି ସମ୍ବିତ୍ତ ମୁହଁରେ ନିବନ୍ଧ କଲା ଲିପି । ଏକ ଅଭୂତ ଆବେଶରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶୁଥିଲା ସେ । ଝୁଲିପଡ଼ିଥିବା ଚେନାଏ କେଶ ଓ ତା’ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନ ମାନି ମୁହଁ ଉପରେ ଦୋଳି ଖେଳୁଥିଲା ।

‘ଆସ ।’ ସେଇଭଳି ଆବିଷ୍ଟ ହୋଇ ଥର ଥର ହାତ ବଢ଼ାଇଦେଲା ସମ୍ବିତ୍ତ, ଲିପି ଆଡ଼କୁ ।

ଭୋକ ଭୋକ

ହାତେ ଲମ୍ବ, ହାତେ ଓସାର, ହାତେ ଗହୀର... ତା' ଭିତରୁ ବାହାରିବ ଯୋଡ଼
ପଙ୍କ କାନ୍ଦୁଥ - ଭର୍ତ୍ତି ହେବ ବାଉଁଶ ପାତିଆ ଟୋକେଇରେ - ମୁଣ୍ଡରୁ ମୁଣ୍ଡକୁ ବଦଳୁ
ଥୁବ - ଗାଳି ପଡୁଥୁବ କାନ୍ଦୁଥ ଟୋକେଇ ପାଙ୍କରୁ - ଖଣ୍ଡେ ବାଟରେ ଥୁବା କିଆରୁଦା
ପଛପଟକୁ ଗଦେଇ ଦିଆହେବ - ସେତିକି ଦୁଇ ଟଙ୍କା ।

- ଏମିତି କେତେ ଗାତ ।

- ଏମିତି କେତେ ଟୋକେଇ ।

ଦୁଇଟଙ୍କାରେ ଦୁଇ ଟଙ୍କା ମିଶି ମିଶି ଯିବ - କୋଡ଼ି କୋଦାଳ ସରକାରୀବାରୁ
ଦେଇଛନ୍ତି - ଟୋକେଇ ବି । ଖାଲି ଗାତ ଖୋଲି ଟୋକେଇ ଭର୍ତ୍ତି କାନ୍ଦୁଥ ବୋହି ନେଇ
ରୁଦା ସେକଡ଼ରେ ପକେଇ ଦେବ - ସେତିକି ଦୁଇ ଟଙ୍କା - ଟୋକେଇ ପିଛା ।

ବାଁହାତ ପାପୁଲିରେ ଆଖି ମଳି ମଳି ଚାହିଁଲା ମାଳତୀ । ଏ କଥା ଗାଁ ସାରା
କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି । ଏକାଠି ଜମାହେଲା ଲୋକ - ସେମାନଙ୍କ ଆଖି ଚକ୍ ଚକ୍
କରୁଛି କି ନାହିଁ ତ ମାଳତୀ ଦେଖୁ ପାରୁ ନାହିଁ । ତାକୁ କାହିଁ କେତେ ଦିନରୁ ଜାଲୁଜାଲୁଆ
ଦିଶୁଛି । ଏକାଠି ଜମି ଯାଇଛନ୍ତି ଶ୍ୟାମ, ଘନ, ନବ, ବାରିକପୁଅ - ଆଉ କେତେ ଜଣ,
ତାକୁ କେମିତି କାଳିଆ କସରା ଦେହ କେତେଟା ହିଁ ଦିଶୁଛି । କିନ୍ତୁ ଶୁଣିପାରୁଛି ସେମାନଙ୍କ
କଥା - ଜୋର୍ ଜୋର୍ ପାଟିରେ ସମସ୍ତେ କଥା ହେଉଛନ୍ତି ତ । କାଲିଠାରୁ ହିଁ ବେଶି
ବେଶି ଶୁଣୁଛି ସେ - ଆଗକାଲିରୁ କାମ ଆରମ୍ଭ ହେବ । ଗଇରା ପୋଖରୀ ସଫା
ହେଉଛି । ପାଣି ଭରିଯିବ - ମଇଳା ରହିବ ନାହିଁ - ପାଣି କଷ୍ଟରୁ ରକ୍ଷାପାଇବେ
ସେମାନେ - ପିଇବାକୁ ମୁଦିଏ ପାଣି ପାଇବେ ସବୁଦିନ । ତା ସାଙ୍ଗକୁ ଏଇନେ ଯେତେଦିନ
କାମ ହେବ - ସେତେଦିନ ପଇସା ମିଳିବ ।

ହାତେ ଲମ୍ବ, ହାତେ ଓସାର, ହାତେ ଗହୀର, କାନ୍ଦୁଥ ଉଠାଇବାକୁ ଦୁଇ ଟଙ୍କା -
ତାକୁ ଟୋକେଇରେ ବୋହି ନେଇ ଖାଲି ରୁଦା ସେ'କରେ ପକେଇ ଦେବା କଥା ।
ଖୁସିବାସିଆ, ତରତର, ଜୋର୍ ଜୋର୍ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣିଲାଣି ମାଳତୀ - ଖାଲି କାଲିଠାରୁ
କାହିଁକି - ପଥରଦିନଠାରୁ । ପୁଣି ଗଇରା ପୋଖରୀ କାମ ସରିଗଲେ ବି ବସି ରହିବେ
ନାହିଁ ଏମାନେ - ପୁଣି ତୁଗୁରା ଗାଁରେ ବି ଏଇ କାମ ହେବ । ଖାଇବାକୁ ମିଳିବ -

ତବତ ଭାତ ସାଙ୍ଗରେ ଗୋଟେ ଠାଆ - ଆଜୁ କି ବାଇଗଣ ଝୋଳ ଟିକିଏ । ପିଇବାକୁ ମିଳିବ ପାଣି । କଞ୍ଚାପଇସା ରୋଜଗାର ହେବ - ଟୋକେଇଏ କାଦୁଅ ଉଠାଇଲେ ଦୁଇ ଟଙ୍କା । ଜୋରସୋର କଥା ଶୁଭୁଛି - ଜମିଯାଉଛନ୍ତି ଲୋକେ - କିଏ କେଜାଣି ଦିଶୁ ନାହିଁ ମାଳତୀକୁ, ଶୁଣିପାରୁଛି ଯାହା ।

ଗଇରା ପୋଖରୀ - ତା' ବଅସ ବେଲର ପୋଖରୀ । ପୋଖରୀ ଗାଧୁଆ, ମାଛଧରା - ସେ ରଙ୍ଗରସର ଦିନସବୁ ମନେପଡୁ ନାହିଁ ଆଉ । ତାହାଣଗୋଡ଼ ଘୋଷାରି ଘୋଷାରି ବାଁ ହାତରେ ବଙ୍କାବାଡ଼ିଟାଏ ଆଗକୁ ମାରି ମାରି ଆସିଥିଲା ମାଳତୀ । ଧାର ଲାଗିଛନ୍ତି ଲୋକ । କୋଦାଳ ହଣା ଶୁଭୁଛି । ଯା ମୁଣ୍ଡରୁ ତା' ମୁଣ୍ଡକୁ ଚାଲିଯାଉଛି କାଦୁଅ ଭରି ଟୋକେଇ । ନିରେଖୁ ଚାହିଁଲା ମାଳତୀ । କୁସୁମର ବର ବୋଧହୁଏ ମାଟି ହାଣ୍ଡୁଛି - ଜାଲୁଜାଲୁଆ ଦିଶୁଛି ତାକୁ - ମାଟିଆ ଛୋଟ ଗାମୁଛାରେ କଉପନି ମାରି ଦେଇଛି - ସେଇମିତି ପିନ୍ଧାଲୁଗା ଆସୁ ଉପରକୁ ଉଠେଇ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ବୋଧେ କୁସୁମ । ହାଣିକରି ଶୁଖୁଆସିଥିବା କାଦୁଅ ଭରି କରୁଛି କୁସୁମରବର, କୁସୁମର ଟୋକେଇରେ - ମୁଣ୍ଡକୁ ଟେକି ଦେଉଛି ତା'ର - କିଏ କେଜାଣି ଦିଶୁ ନାହିଁ ତାକୁ - ଆଉରି ଖଣ୍ଡେ ବାଟରେ ଠିଆ ହୋଇଛି - କୁସୁମ ମୁଣ୍ଡରୁ ଟୋକେଇ ନେଇ କିଆରୁଦା କଡ଼କୁ ଯାଉଛି ।

ଏଇଥିରେ ତା' ହେଲେ ଦୁଇ ଟଙ୍କାରେ ଦୁଇ ଟଙ୍କା ମିଶି ମିଶି ଯାଉଛି !

ମିଶି ମିଶି ଯାଉଛି ତବତ ଭାତ, ଝୋଳ ତିଅଣର ବାସନା - ତା'ପରେ ମୁନ୍ଦିଏ ପିଇବା ପାଣିର ଡ଼ବ୍ବି !

ଏତିକିବେଳେ ନାରାଣଟା କୁଆଡ଼େ ଗଲା ? ଦିନ ଦଶଟା ଆଉ ରହିପାରିଲା ନାହିଁ । ଯୁଆନ୍ ପୁଅ ତାର । କେତେ ଦୁଇ ଟଙ୍କା ରୋଜଗାର କରିଥାଆନ୍ତା । ବୋହୂ ତାଙ୍କ ପତର ଜଳେଇ ବୁଲି ଧରେଇ ଥାଆନ୍ତା - ଭାତହାଣ୍ଡି ଫୁଟୁଥାଆନ୍ତା ଟକ୍ ଟକ୍ । ସେଇ ଭିତରେ ଆଜୁ ବାଇଗଣ ଦିଇଟା କାଟି ଦେଇଥାଆନ୍ତା ସିଏ । ବୋହୂ ଭାତ ଗାଳୁ ଗାଳୁ ବୁଲି ମେଲା ପଡ଼ି ନ ଥାନ୍ତା । ସିଲଭର୍ କରେଇରେ ସେ ବସେଇ ଦେଇଥାଆନ୍ତା ଝୋଳ ତିଅଣ । ସବୁବେଳେ ତହଲ ଦିକଳ ହେଉଥିବା ନହନହକା ନାତି ଦିଇଟା ବୁଲି ବୁଲି ଚାହିଁ ଦେଇ ଯାଉଥାଆନ୍ତେ - ମାଆ, ହେଲା କି ନାହିଁ ?

- ରହରେ ବାପା, ହେଇଗଲା ପରା - ଆଉ ଘଡ଼ିକେ ଖାଇ ବସିବନି - ଖେଳିବାକୁ ଯାଆନା କୁଆଡ଼େ: ଆଉ - ମୋର କିଏ ଗୋଡ଼େଇଥିବ - ଏତକ କହିଥାଆନ୍ତା ମାଳତୀ ଟୋକା ଦିଇଟାଙ୍କୁ । ଯଦିଓ ସେ ଜାଣିଥାଆନ୍ତା ଯେ ପରିବା କାଟିବସିବା ବେଳଠାରୁ ନାତି ଦିଇଟା କରଛନ୍ତା ଦେଉ ନାହାନ୍ତି । ବୁଲିମୁଣ୍ଡରେ ନସର ପସର ହେଉଛନ୍ତି - ଝୋଳ

ତିଅଣ ଖାଇବେ ବୋଲି - ବେଶି ଭୋକ ଭୋକ ହେଉଛନ୍ତି । ଆଖି ଦେଖିଲା ପରି ନାତି ଯାଉଥିଲା ଏତକ ମାଳତୀ ଆଗରେ ।

ଅଥଚ ଏତିକି ବେଳେ ଅସକ ବୋହୂଟାକୁ, ନାତି ଦୁଇଟାକୁ ଧରି ଦେ ଗଲା ଯେ ନାରଣ ଆଉ ଫେରିଲା ନାହିଁ । ଗଣି ଗଣି ଦିନ - ଦୁଇ ହାତର ଆଙ୍ଗୁଠିପବ ସରିଗଲାଣି । ବୋହୂଖଣ୍ଡକ ବି କ'ଣ କମ୍ କି ? ଖାଆନ୍ତି ଡକାପାରିଲା, ଭୋକ ସହି ହେଉନି ଆଉ - ଛୁଆ ଦିଇଟା କଙ୍କାଳ ହେଇଗଲେଣି - ନ ହେଲେ ସେ କନିଅରମଞ୍ଜି ଖାଇଦେବ - କୋଉଠୁ କେଜାଣି ପୁଞ୍ଜାଏ ମଞ୍ଜି ଆଣି ଦେଖେଇ ବି ଦେଲା । ପୋଖରୀପାତକ ଲାଗିବ ସମସ୍ତଙ୍କୁ । ରାତିଦିନ ପୁଅଟାକୁ ଧମକାଇଲା - କେତେବେଳେ ଆଖିକାଢ଼ି ତ କେତେବେଳେ ଧକେଇ ଧକେଇ । ବୋହୂ ପୋଖରୀପାଣି ଗଲା ବେଳେ ନେହୁରା ହୁଏ ପୁଅକୁ - ନାରଣରେ, ବାଇଆ ହଥନା - ଆମର କିଏ ସହରକୁ ଯାଇଛି କହିଲୁ ? ବାପା କଥା ତ ଦେଖୁଲୁ । ଏଥର ପାଣି ପଡ଼ିବ - କାମ ମିଳିବ - ଖାଇବାକୁ ମିଳିବ । ଟିକିଏ ସବୁର କରିଯାଆ ବାପା ।

ଚାରି ଚାରିଟା ମଲା ପରେ ଗୋଟିଏ ବୋଲି ପୁଅ ନାରଣ, ସେ ଯେ ତା' ମାଆର ହେବନି, ଏମିତି ମାଇପବୋଲା ହେବ, ସେ କ'ଣ ଜାଣିଥିଲା ?

ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ ପକାଇଲା ମାଳତୀ । ଜାଣିକି ବି କ'ଣ କରିଥାଆନ୍ତା ସେ ? ସତରେ ତ ନାତି ଦିଇଟା ଭୋକ ଭୋକ ହେଇ ଆଉଟୁ ପାଉଟୁ ହେଇଯାଉଥିଲେ । ରଖେଇ ଥୋଇ ଦେଲେନି । ଏଣେ ପୋଖରୀ ମାଇପ ବି ଦି' ଦିଇଟା ମରଦର ଖାଇବା ଲୋଡ଼ିଲା । କିଲେ ଚାଉଳ ଭେଟେଇଲା ନାହିଁ ଦିନୁଟିଏ - କାମଦାମ ତ ସବୁ ବନ୍ଦ - ପାଞ୍ଚକୋଶ ଗଲେ କେଜାଣି ଦିନମଜୁରି ମିଳିବ । କେମିତି ପାରିଥାଆନ୍ତା ଆଉ ପୁଅ ନାରଣ ତାର ? ଖାଦି ନାହିଁ - ଦିହ ମରିଗଲାଣି - ତାକତ କାହିଁ ଯେ ଏତେ ଦୂର ଖେଦିଯିବ ?

ସକାଳୁ ସେଦିନ କାହିଁକି କେଜାଣି ଡେରିରେ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ତାର । କୁଆଗୁଡ଼ାଏ ରାଉ ରାଉ ହେଉଥିଲେ ଅଗଣା ପାଖରେ - ଭାବିଲା ମୂଷାଟାଏ ବୋଧହୁଏ ମରିପଡ଼ିଛି - ତାକୁ କାଢ଼ିଦେବାକୁ ହେବ । ଦୁଆରମୁହଁରେ କିରିମସିଣା ଉପରେ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କିଆ ନୋଟୁଟାଏ ଥିଲା - ଟେଲାଏ ମାଟି ଗୁଣୁଡ଼ା ହେଇ । ଆଗ ତ ଆଖି ଝଲସିଗଲା ମାଳତୀର । ଏମିତିଆ ନୋଟୁଟାଏ କାହିଁ କେତେ ଦିନରୁ ଦେଖୁ ନାହିଁ ସିଏ - ନାରଣବାପ ଥିଲାବେଳେ କେତେ ଥର ଟିହେଇ ଦେଇଥିଲା ଯାହା । ଥର ଥର ହାତରେ ଉଠେଇ ନେଇଥିଲା ତାକୁ ଓ ଦୁଆରବନ୍ଧ ଆରକଡ଼କୁ ତରତର ହେଇ ଚାଲିଯାଇଥିଲା - ଆଲୁଅ ଆଡ଼କୁ ମୁହାଁଇ ନିରେଖୁ ଦେଖୁଥିଲା । ହଁ, ଇଏତ ସତରେ ପାଞ୍ଚଟଙ୍କିଆ ନୋଟୁଟାଏ । ନିଜର ଏମିତି ବିପ୍ଳବକର ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ ପରେ ହିଁ ମାଳତୀ ବୁଝିପାରିଥିଲା ଯେ ଦାଣ୍ଡଦୁଆର ଆଉଜା ହେଇଛି - ବୋହୂ, ନାତି ଦିଇଟାଙ୍କର ସୋର୍ ଶବ୍ଦ ନାହିଁ । ପ୍ରଥମେ ତ ସେ ଭାବିଲା ଯେ

ସମସ୍ତେ ତା'ରି ପରି ଡେରିଯାଏଁ ଶୋଇଛନ୍ତି । ପୁଅ ବୋଧହୁଏ ଭୋଥରୁ ଭୋଥରୁ ବାହାରି ଯାଇଛି କାମ ଖୋଜି - ବାଣ୍ଟ ଚାଟିଟାକୁ ଆଉଜେଇ ଦେଇଯାଇଛି । ଆଉ ଚାଲିଆକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ଭିତରେ ଖାଲି - ଏମିତି ଶୂନ୍ୟ ଯେ ଯେମିତି ଲିପାପୋଛା ହେଇ ଏଇନା ତିଆରି ହେଇଛି । ମାଳତୀ ଭାବିଲା - ଏଇମିତି କୁଆଡ଼େ ସାଙ୍ଗସୁଖ ହେଇ ଯାଇଛନ୍ତି; ଆଉ ଘଡ଼ିକେ ଚାଲିଆସିବେ ପରା । ତାପରେ ସେଇମିତି ଆରମ୍ଭ ହେଇଯିବ ନିତିଦିନିଆ ପାଲା । ବୋହୂର ବାମ୍ଫୁଆଣୀ ମୁହଁରେ ଗର ଗର ଗାଳି, ପିଲା ଦିଇଟାଙ୍କର ଭୋକ ଭୋକ ହେଇ ରାହା, ନିପାରିଲାପଣରେ ଚୁପୁଡ଼ି ହେଇଯାଇ ନଇଁ ପଡ଼ିଥିବା ଭେଣ୍ଟିଆ ପୁଅ ନାରଣର ମୁହଁ । ଭାରୁ ଭାରୁ ଛାତି କରତି ହୋଇଗଲା ମାଳତୀର ।

କିନ୍ତୁ କାଜି - ଦୁଇଘଡ଼ି ଯାଇ ଚାରି ଚାରି ଘଡ଼ି ଗଲା - କାହାର ହେଲେ ଦେଖା ନାହିଁ । ମାଳତୀ ବୁଲିମୁଣ୍ଡକୁ ଗଲା ଓ ଦେଖିଲା ଯେ ପାଛିଆରେ ପୋଷେ ଖଣ୍ଡେ ହେବ ଚାଉଳ ପଡ଼ିଛି । ଭାତ ଗଣ୍ଡେ ଫୁଟେଇ ଦେବାକୁ ବି ମନ ହେଲା ନାହିଁ ତାର । ବାଣ୍ଟରୁଆର କାଢ଼ିନିକୁ ଆଉଜି ଥିବା ମାରିଲାପରି ଖାଲି ବସିରହିଲା ସେ । ବେଳକୁଡ଼କୁ ଗାଁସାରା ହୁରି ପଡ଼ିଗଲା । ଆଗରୁ ନବ ନାହାକ ପୁଅ ଯାଇଥିଲା, ଧୋବା ପୁଅ ଯାଇଥିଲା - ଏଇନା ମାଳତୀ ପୁଅ ନାରଣ ବି ଗଲା ।

ନାରଣର ବାପ ଥିଲା ସେତେବେଳେ । ବଥସ ଥିଲା ଦୁହିଁଙ୍କର । ଘରେ ବଳକା ନ ଥିଲେ ବି ନଥୁ ହେଉ ନ ଥିଲା । କାହା କାହାର ଜମିରେ କାମ କରି ମଜୁରି ଆଣେ ନାରଣବାପ, ଟାଣଟୁଣରେ ଚଳିଯାଏ ଘର । ବରଷକୁ ବରଷ ପୋଖଡ଼ୀ ହେଇ ଚାଲିଲା ମାଳତୀ । ଗୋଟାଏ ପରେ ଗୋଟାଏ ଚାରିଟା ଛୁଆ ଜନମ ହେଲେ - ଦୁଇଟା ପୁଅ, ଦୁଇଟା ଝିଅ । କେହି ବଞ୍ଚିଲେନି - ବରଷଟାଏ ବି ଦେଖିଲେନି - ଅଯଥା ଗୁଡ଼ାଏ ଖର୍ଚ୍ଚାନ୍ତ ଯାହା ହେଲେ ସେମାନେ । ମାଳତୀବରର ମନ କେମିତି ମରିଆସିଲା - ଦିହରୁ ବଳ ବି ଖସିଆସିଲା ପରି ଲାଗିଲା । ତା'ପରେ ଏଇ ନାରଣର ଜନମ । କେମିତି କେଜାଣି ମାଳତୀକୁ ଲାଗୁଥିଲା, ଏଇ ଛୁଆଟା ବର୍ତ୍ତମାନ । ମନେ ମନେ ନାରାୟଣ ମହାପୁକୁ ଯାଚିଥିଲା ସେ - ଛୁଆଟା ଠାକୁରଙ୍କର - ମାରିଲେ ସେ ମାରିବେ - ତାରିଲେ ସେ ତାରିବେ । ଭାରି ଡଢ଼ଲ ଡଢ଼ଲ ହେଇ ବଢ଼ିଥିଲା ନାରଣ । କପାଳରେ ନକର ନ ଲାଗିବା ପାଇଁ ବଡ଼ କଞ୍ଜଳ ଟୋପା ଓ ତାହାଣ ବାହୁରେ ମନ୍ତ୍ରରା ଡେଉଁରିଆ ପିନ୍ଧାଉଥିଲା ମାଳତୀ ତାକୁ । ଭାରି କୋଳପୋଛା, ସେରନ୍ତା ବି ହେଇଥିଲା । ଗାଁ'ବାଣ୍ଟରେ ଚାଲିଗଲା ବେଳେ କାଖରେ ଆଇ, ଅଝଟ ହେଇ ଛାତିରୁ ଲୁଗା ଭିଡ଼ିବ - ଦୁଧ ପିଇବାକୁ ଜିଦ୍ କରିବ । ତର ତର ହେଇ କେମିତି ଗାଁ'ମୁଣ୍ଡ ତୁଳସୀ ଚଉରା ଆରୁଆଳରେ ବସିପଡ଼ି ତା କାନ୍ଦୁରା ମୁହଁରେ ଥନଟାକୁ ମାଡ଼ି ଧରିବ, ତର ସହୁ ନ ଥିଲା ମାଳତୀକୁ ।

ନାରଣକୁ ପାଞ୍ଚବରଷ ବେଳେ ବରଷା ଜମା ହେଲା ନାହିଁ, ମାଟି ପାଟି ଆଁ କଲା । ବିଲ ଗହୀର ଶୁଖିଗଲା । ଗେଣ୍ଡାଟାଏ ପାଇଁ ନାଳ, ପୋଖରୀ ଉପରେ ଖାଲି କୁଆ ଉଡ଼ିଲେ । କାମ କମି ଆସିଲା । କିଛିଦିନ ପରେ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ନାରଣବାପ ଜିଦ୍ ଧରିଲା ସହରକୁ ଯିବ - ଏମିତି ଶୁଖିଲା ପେଟରେ ପୁଅର ଶୁଖିଲା ମୁହଁକୁ ଚାହିଁପାରିବ ନାହିଁ ସିଏ । ଚାଉଳ କେଇ ପୋଷ, ଆକୁ କେତେଟା ରଖି ଦେଇ ଯାଇଥିଲା ଯେ, ଦିନ କେଇଟାରେ ଜାଣ ମଡ଼ ତାର ଫେରିଆସିଲା । ମୁଣ୍ଡ ବାଳ ନୁଖୁରା, ଆଖି ପଶିଯାଇଛି । ନାରଣ ତ ପାଖ ପଶିଲା ନାହିଁ, ଡରିଲା । ବାସ୍ ସେଇଦିନ ରାତିରୁ ସାତ ଦିନ ସାତ ରାତି - ଖାଲି କଞ୍ଚା ରକତ ବାନ୍ତି କଲା ସିଏ - ଛଟପଟ ହେଉଥାଏ - ମାଟିରେ ବାନ୍ତି କରୁଥାଏ ଓ ମାଳତୀ ତା ଉପରେ ଆଖୁଳା ଆଖୁଳା ପାଉଁଶ ପକାଉଥାଏ । ତିନିଦିନ ପରେ ମାଳତୀ ବୋଡ଼ିଲା ପାଖ ଗାଁ ହୋମିଓପାଥ ଡାକ୍ତର ପାଖକୁ । କାରଜ ପୁଡ଼ିଆରେ ଗୁଳି ଆଣିଲା, ନିଅମ ମାନି ଖୁଆଇଲା । କିନ୍ତୁ କିଛି ଧରିଲା ନାହିଁ । ଆଠ ଦିନକେ ଏମିତି ଛଟପଟ ହେବା ସରିଲା ଓ ନାରଣବାପ ସବୁଦିନ ପାଇଁ କଷ୍ଟରୁ ମୁକୁଳିଗଲା । ପଛରେ ରହିଗଲେ ମାଳତୀ ଓ ଏଇ ପାଞ୍ଚବରଷର ପୁଅ ନାରଣ । କିଛି ଟୋପାଏ ବି ନ ଥିଲା ଚାଲିଆରେ ସେତେବେଳେ । ଲହୁ ଲହୁ ହୁଣ୍ଡରେ ମାରି କେମିତି ନାରଣକୁ ମାଳତୀ ଭେଣ୍ଡିଆ କଲା, ସେଇ ଏକା ଜାଣେ । ଅଥଚ ପୁଅଟା... ଏମିତି ଗଲା ଯେ ଗଲା...

ଟାଇଁ ଟାଇଁ ଖରା ବାଜି ଜଳିଉଠୁଛି ତାହାଣ ଗୋଡ଼ଟା । ଆଗ ଠିକ୍ ପାଦ ଉପରେ ଘାଁ ହେଲା । ସେଇଟା ତା'ପରେ ମାଡ଼ିଚାଲିଲା । ବିଶଲ୍ୟକରଣୀ ପତର ଛେଚି ରସ ଲଗାଉଥିଲା ମାଳତୀ । ହେଲେ ସେଥିକୁ ମାନିଲା ନାହିଁ ଘାଆ । ବଳାଗଣି ସାରା ଭର୍ତ୍ତି ହେଇଗଲା ଓ ପୁଣି ମାଡ଼ିଚାଲିଲା । ଏବେ ଗୋଡ଼ପେଣ୍ଡାଟା ସାରା ଘାଆ - ପୂୟରକ୍ତ ବୋହି ପଡୁଛି । ସଜ ମାଉଁସ, ହାଡ଼ ଯେମିତି କିଏ ଲୁହା କୋରଣାରେ କୋରି ପକାଉଛି ! କିଏ କହିଲା ଘିକୁଆଁରୀ ରସ ଲଗା, କିଏ କହିଲା ଦୁହୁରାଫୁଲ ବାଟି ଲଦ ତା' ଉପରେ । ଯାହା ଯେତିକି ପାରିଲା କଲା ମାଳତୀ । ଅଥଚ ଘାଁ ଶୁଖିଲା ନାହିଁ । ମାଡ଼ି ମାଡ଼ି ଚାଲିଛି - ଦି' ପହର ଠାରୁ ବେଳବୁଡ଼ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଯାଉଥିବା ତା' ନିଜ ଛାଇ ପରି । ଯେମିତି ଦେହସାରା ଚରି ମାଡ଼ିଯିବ ! ଛାଇ ଟିକିଏ ଖୋଜିବାକୁ ଉଠି ଠିଆ ହେଲା ମାଳତୀ ।

କାହିଁ କେତେଦିନ ହେଲାଣି ଆସିଥିଲେ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିର ବଡ଼ଦିଦୀ । ସାଙ୍ଗରେ ସଫାସୁତୁରା ଜାମାପେଣ୍ଡ ପିନ୍ଧା ବାବୁ କେତେଜଣ । କେତେ କଣ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଧରିଆଆନ୍ତି । ବଡ଼ଦିଦୀ ତ ଖାଲି ଫର୍ଥ ଫର୍ଥ ହେଉଥାଆନ୍ତି - ତିନି ଟଙ୍କା ଏକୋଇଶି ପଇସା ହେବ ଓଲିଏ ଖାଇବା - କିଲେ ଲେଖାଏଁ ଚାଉଳ ଜଣେ ଜଣକେ ଖାଇବେ - ଦୁଇ କୋଣ ବାଟରୁ ଆସିଥିବେ - ଥରକେ ଯେମିତି ଦି'ଦିନ ପାଇଁ ଖାଇ ଯିବେ । ତାଲମା ପାଇଁ ଛତୁଫୁଟା ପୋକଲଗା ମୁଗଡାଲି କେଇ ସେର । ପରିବା ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ତିନି ଚାରି

କିଲୋ ବାଇଗଣ ଯଦି କିଣି କାଟି ଭସେଇ ଦେଲ ସେଇ ଡାଲମାରେ ତ ତା' ପଇସା ବି ଭରଣା ହେଇପାରିବ ନାହିଁ । ରଖ ଏସବୁ । ମୁଁ ଆଉ ପାରିବି ନାହିଁ...

ବାବୁମାନେ କେତେ ନରମ ହେଇ ବଡ଼ଦିଦୀଙ୍କୁ ବୁଝାଉଥାଆନ୍ତି - କୋଉଠି କାଲେ ଭର୍ତ୍ତି ହେଇ ରହିଛି ଚାଉଳ ଡାଲି - କୋଉ ଗୋଦାମ ଘରେ - ଖୋଲା ହେଇ ଆସିବ - ମାଗଣା ବଣ୍ଟା ହେବ । କେତେ କ'ଣ ଲେଖି ପକାଉଥାନ୍ତି ସେଇ ବାବୁମାନେ କଲମ ଓ ମୋଟା ମୋଟା କାଗଜରେ । କ'ଣ କ'ଣ ସବୁ ପୁଣି ପଚାରିଲେ ମାଳତୀକୁ । କଥା ପଚାରିଲା ନାହିଁ ଦୁଷ୍ଟରେ ତାର । ଗାଁର ଆଉ ଆଉ ଲୋକେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ । କହୁଥିଲେ କୁଆଡ଼େ ଛବି ନେଲେ ବୋଲି । ସରମରେ ମରିଯାଉଥାଏ ମାଳତୀ । ଏମିତି ଘା'ଘାଉଡ଼ ଗୋଡ଼କୁ ସାତସିଆଁ ଲୁଗା । ସେତିକିବେଳେ ପାଇଥିଲା ମାଳତୀ କେଇ ସେର ଚାଉଳ ଓ ଚୁଡ଼ା । ଚାରିକଣିଆ ଚକ ଚକ କାଗଜପୁଡ଼ିଆ କେତେଟା ବି ଦେଇଥିଲେ ସେଇ ବାବୁମାନେ - ବିସ୍ମୟ କହିଲେ । ହାଣ୍ଡିଶାଳ କାନ୍ଥକୂରାରେ ରଖୁଥିଲା ମାଳତୀ ତାକୁ । କେତେବେଳେ କିଏ କେଜାଣି ଘରେ ପଶି ନେଇଯାଇଛି ତାକୁ । ଯେତେ ଅଣ୍ଟାଲିଲେ ବି ଆଉ ସେତକ ପାଇଲା ନାହିଁ ମାଳତୀ ।

ପୋଖରୀ କୁଳରୁ ଉଠିଲା ମାଳତୀ । ଭାରି ଶୋଷ ହେଲାଣି ତାକୁ । କୋଉଠୁ ଟୋପିଏ ହେଲେ ପାଣି ପିଇବାକୁ ହେବ । ଗଇରା ପୋଖରୀ ତ ଖାଲି - ଯାହା ଅଛି କାଦୁଅ ପଙ୍କ । କାଦୁଅ ଖୋଳା କାମ ଚାଲିଛି ସେମିତି । ଆହୁରି ଗହୀର କରି ଖୋଳା ହେଲେ ଅଧିକ ପାଣି ଧରିବ - ଆଉ ଏମିତି ଖରାଦିନକୁ ଶୁଖିଯିବନି । ବାଡ଼ି ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇଲା ମାଳତୀ । ଖରା ଜୋର୍ ଧରିଲାଣି । ଦଶ ପାହୁଣ୍ଡ ଗଲା ପରେ ପଡ଼ିଲା ନାହାକ ଘର । ଦାଣ୍ଡ କବାଟଟା ଠିଆ ମେଲା ହେଇଛି । ଭିତର ଅଗଣାରେ କିଏ କେଜାଣି ଦିଶୁଛନ୍ତି । - ପାଟିତୁଣ୍ଡ ଶୁଭୁଛି । ବାଡ଼ଧରି ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଠିଆ ହୋଇଗଲା ମାଳତୀ ।

“ନାହାକଘର ବୋହୂ କିଲୋ ! ତୋରାଣି ମୁହେ ଦେବୁ । ତହିଁ ପାଟି ଶୁଖିଯାଉଛି ।” ଟିକିଏ ନିରେଖୁ ଦେଖିଲା ମାଳତୀ । ଅଗଣା ମଝିରେ ବଡ଼ କଂସାରେ କଂସାଏ ପଖାଳ ହେବ ପରା, ଧରିକି ବସିଛି ନାହାକଘର ବୋହୂ । ଛୁଆ ଚିନିଟା ଟାକି ବସିଛନ୍ତି ସେଇ କଂସାକୁ ବିଲେଇ ମାଛଖଣ୍ଡେ ଅନିଷା କଲା ପରି । ପାଉଁଶିଆ ପଥର ଖୁରିରେ ପାଣିପାଣିଆ ହେଇ କଣ ଦିଶୁଛି । ଆଉ ଟିକିଏ ନିଘା କଲା ମାଳତୀ ।

ହଁ, ଦୁଇଖଣ୍ଡ ବୋଧହୁଏ କଇଁଆ ଦିଶୁଛି ଓ ସେଇ ପାଣିରେ ଚାରି ଛଅ କୋଳା ପିଆଜ ଭାସୁଛି । ପେଟ ଭିତରେ କଣ ଯେମିତି ମନ୍ଦି ହୋଇଗଲା ତା'ର ।

“ମା'ରେ ମୁହାଏ ତୋରାଣି ।” ପୁଣି ନେହୁରା ହେଲା ମାଳତୀ, ସେଇ ଅଗଣା ମଝିର ପଖାଳକଂସାକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ।

ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଚାହିଁଲା ତାକୁ ନାହାକପର ବୋହୂ କେମିତି ମାରିଲା ହାଣିଲା ଚାହାଣିରେ । “ଯାଆ ଯାଆ ଏଠୁ ମାଉସୀ । ଘରେ ଖୁଦକଣାଟାଏ ନାହିଁ, ତୋରାଣି ଆସିବ କୁଆଡୁ ?” ମାଳତୀ ପଖାଳକଂସାକୁ ଚାହିଁରହିଥିବାର ଦେଖି ନାହାକପର ବୋହୂ କଂସାଟିକୁ ନିଜ ଆଡ଼କୁ ଟାଣିନେଲା ଓ ତାକୁ ଉଡ଼ାଇ କରି ମାଳତୀ ଆଡ଼କୁ ପଛକରି ବସିଗଲା ।

“ପାଣି ଟୋପିଏ ହେଲେ ଦେ, ଜଳିଯାଉଛି ତଣ୍ଡି ।”

“ସବୁ କୁଅ ପୋଖରୀ ଶୁଖି ଠୋ ଠା, ପାଣି କୋଉଠୁ ଆସିବ ? ଦୁଇକୋଣ ବାଟ ଗଲେ ଗରାଏ କି ବାଲୁଟିଏ ପିଇବା ପାଣି ମିଳିବ । ତା’ ପୁଣି ପିଲାଛୁଆ ଘରକୁ ନଥାଏ । ତୁ ଯାଆ ମାଉସୀ, ପାଣି ନାହିଁ । ଆରେ କୁନା, ଗଲୁ ଦାଣ୍ଡଦୁଆରଟା ଶିକୁଳି ଦେଇଦେଲୁ ।” ରୁକ୍ଷ ସ୍ବର ଶୁଭିଳା ନାହାକପର ବୋହୂର ।

ଲୁହ ତ ବାହାରୁନି ଆଉ - ନିଃଶ୍ବାସଟାଏ ମାରି ତଳ ପାହାଚକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା ମାଳତୀ । ରଡ଼ ଅଙ୍ଗାର ଯେମିତି ଘଷି ଦେଉଛି କିଏ ତାହାଣଗୋଡ଼ ପେଣ୍ଠାରେ । ବାହାତ ବାଡ଼ିରେ ଭରା ଦେଇ ତାହାଣଗୋଡ଼ ବୁଲେଇ, ଟିକିଏ ଝୁଙ୍କିକରି ଚାହିଁଲା ମାଳତୀ । ବେଶି କିଛି ଦିଶୁ ନାହିଁ । ବଡ଼ ଘାଆଟାଏ ପାଟି ପୂୟ ଥଳ ଥଳ ହେଉଛି - କ’ଣ ଗୁଡ଼ାଏ ସାଲୁବାଲୁ ହେଉଛନ୍ତି ସେଥିରେ । ଆଉ ଟିକିଏ ଝୁଙ୍କିପଡ଼ିଲା ମାଳତୀ । ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ିଆ ପୋକ ତ ! ସେଇ ଅରାକଯାକ ଘାଆରେ ଭର୍ତ୍ତି ସାଲୁବାଲୁ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ିଆ ପୋକ । କାଟି ଖାଇଯାଉଛନ୍ତି ପଟା ମାଉଁସକୁ ଯେମିତି ! ନିଆଁ ଟେକି ଲାଗିଲା ପରି ଜଳୁଛି ସେଇ ଜାଗାଟା । ପେଣ୍ଠାଟା ସାରା ପୋଡ଼ିଗଲା ପରି ଦିଶୁଛି ।

ଟିକିଏ ଥଣ୍ଡା କ’ଣ ବାଜନ୍ତା ସେଥେରେ ! ମାଳତୀ ବିକଳ ହେଇପଡ଼ିଲା । ପାଣି ତ ନାହିଁ । ସଜ ଗୋବର ନଣ୍ଡାଏ ମିଳନ୍ତା ନାହିଁ କୋଉଠୁ ? ପାଖଆଖରେ ଆଖି ପକାଇଲା ମାଳତୀ । କୋଉଠି ଦିଶୁ ନାହିଁ । ବାଡ଼ିରେ ଭରା ଦେଇ ଛୋଟେଇ ଛୋଟେଇ ଚାଲିଲା ନିଜ ଚାଲିଆ ଆଡ଼େ ସେ । ଘରଠାରୁ ଦୁଇ ହାତ ତାହାଣକୁ ଲଣ୍ଡାଏ ଗୋବର ପଡ଼ିଛି । ସକାଳେ ସେ ଯିବାବେଳେ ନ ଥିଲା । ଗାଈ କ’ଣ ପଶିଲା କି ଘରେ ? ତାଟି ଆଉଜାଇ ଶିକୁଳି ତ ଦେଇ ଦେଇଥିଲା ସେ - ଏବେ ବି ସେମିତି ଲାଗିଛି । କ’ଣ ଅଛି ଯେ ଘରେ ଗାଈ ଚରିବ ! ତେବେ ଗୋବର ନଣ୍ଡାକ ଆଉ ସଜ ନାହିଁ, ଶୁଖି ଆସିଲାଣି ଉପର ପଟରୁ ଏଡ଼େ ଖରାରେ । ଯାହାହେଉ, ତାକୁ ଉଠେଇ ଆଣିଲା ମାଳତୀ ଓ ପିଣ୍ଡା ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଲା । ବାଡ଼ି ତଳେ ଶୁଆଇ ଦେଇ କାନ୍ଧିନିକୁ ଆଉଜି ଧଡ଼କରି ବସିପଡ଼ିଲା ସେ । ତାହାଣଗୋଡ଼ ବୁଲେଇ ସେଇ ପୂୟ ଲଗା ଲସା ଘାଆକୁ ଦେଖିବାକୁ ଟେସା କଲା ସେ । ଧଳା ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ିଆ ପୋକ ସେଇମିତି ସାଲୁବାଲୁ ହେଉଛନ୍ତି ସେଇ ଅରାଟାରେ । ତାକୁ ଲାଗିଲା ଯେମିତି ତା ଗୋଡ଼ ପେଣ୍ଠାଟା ହେଉଛି ଶୁଖା କାଦୁଅ ଭର୍ତ୍ତି ଗଇରା ପୋଖରୀ

ଓ ସାଲୁବାଲୁ ହେଉଛନ୍ତି ସେଇଠି କୁସୁମ, ତା' ବର ଓ ଆହୁରି କେତେଜଣ ଗାଁ ଲୋକ !
ଗୋବର ଲଣ୍ଡାକ ଗୋଡ଼ଯାକ ଘାଆ ଉପରେ ବୋଲିଲା ମାଳତୀ ।

କୁଁ କୁଁ ହେଇ ସରୁ ଝୋଟ ଦଉଡ଼ି ପରି ଝୁଲୁଥିବା ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ହଲାଇଛି ବୁଲୁ କୁକୁରଟେ
ପିଣ୍ଡାତଳକୁ । ଦେହରେ ରୁମ ନାହିଁ । ଧଳାମାଟିଆ ହେଇ ଘାଉଡ଼ ହେଇଯାଇଛି ।
ବୋଧହୁଏ ପଟା ମାଉଁସ ବାସନାରେ ନାକେଇଛି । ସେଇଆଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲା ନାହିଁ
ମାଳତୀ । ତହିଁ ଶୁଖି ଯାଉଛି - ତାହାଣଗୋଡ଼ ପେଣ୍ଠାଟା ନିଆଁ ଲାଗିଲା ପରି ଜଳୁଛି ।
ଗୋଡ଼ଟା ଲମ୍ବାଇ କାନ୍ଧରେ ମୁଣ୍ଡ ଲଗାଇ ଆଉଜି ଆଖି ବୁଜିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା ମାଳତୀ ।

- କିଏ ଯେମିତି ତା' ପାଖ ଦେଇ ଘର ଭିତରେ ପଶିଗଲା ? କିଏ ? କିଏ
ଆଉ ?

- ବୋହୂ କି ? ଅସଜ ମାଇପି ପାଦ ପରି ତ ଭାରି ଭାରି ଶୁଭିଲା ।

- ଆହୁରି କ'ଣ ଖର୍ଖାଟ୍ ଟୁଂ ଟାଂ ଶୁଭୁଛି ଭିତରୁ ।

କାନ ଡେରିଲା ମାଳତୀ । ଆଖିକୁ ଜାଲୁକାଲୁଆ ଦିଶିଲେ ବି କାନକୁ ଠିକ୍ ଶୁଭୁଛି
ତାର । କ'ଣ ବଡ଼ାବଡ଼ି କରିବାର ଶବଦ ତ ଶୁଭୁଛି । ବୋଧହୁଏ ଭାତ ଗାଳି ପଖାଳୁଛି
ବୋହୂ । ବୁଲିରୁ କାଢ଼ିଲାଣି ଦିଇଟା ପୋଡ଼ାଆଳୁ । କଂସାରେ ପାଣି ଚବ ଚବ ହେଉଛି -
କାଠୁରିରୁ ଲୁଣ ଆଣି ଗୋଳାଉଛି ବୋଧେ । କଞ୍ଚା ରସୁଣର ବାସନା ବାଜୁଛି ନାକରେ ।
ପଥରରେ ଛେଟି ଆଳୁ ଚଟଣିରେ ମିଶେଇଲାଣି ବୋହୂ । ହେଉଛି ଏବେ ଡାକିବ ତାକୁ
ଆଉ କେତେବେଳରୁ ତହଳ ବିକଳ ହେଉଥିବା ନାତି ଦିଇଟାକୁ । ଯୋଡ଼ାକଯାକକୁ
ଧରି ପଖାଳ କଂସା ପାଖରେ ବସିବ ମାଳତୀ । ତା' ଆଗରୁ କିନ୍ତୁ ପାଣି ମୁନ୍ଦିଏ ପିଇବ
ସେ । ତହିଁ ଶୁଖିଯାଉଛି ତା'ର ।

ଟିକିଏ ହସରେ ଫଟା ଓଠ ଦି'ଫାଳି ଆହୁରି ମେଲି ହେଇଗଲା ମାଳତୀର ।
ଆଖିକୁ ଜାଲୁକାଲୁଆ ଦିଶିଲେ ବି କାନକୁ ବେଶ୍ ଶୁଭୁଛି ତାକୁ - ଓଠ ଫାଟିବାର କଟ୍
କଟ୍ ଶବ୍ଦ ବି ଶୁଭିଗଲା । କାନ ଡେରିଲା ମାଳତୀ - ଡାକିବ ଏଥର ବୋହୂ ପଖାଳକଂସା
ପାଖକୁ । କ'ଣ କୁଆଡୁ ଗୁଡ଼ାଏ ଶବଦ କାନ ତାବଦା କରି ଦେଉଛି ତା'ର । ସେତକ
ହାତ ଉଠାଇ ତଡ଼ିଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ସେ । ହେଲେ ବାଁ ହାତଟା କାହିଁକି କେଜାଣି
ଘୁଞ୍ଚିଲା ନାହିଁ ଟିକିଏ । ଭଲକରି କାନ ଡେରିଲା ମାଳତୀ - କାଳେ ବୋହୂର ଡକା
ଶୁଭିବ ନାହିଁ ତାକୁ । ପୋଖୀଟା ମାଇପିଟା ଖାଇବାକୁ ଆସ ବୋଲି କେତେ ଡାକି ହେବ
ଆଉ - ।

ସଙ୍ଗୀତୀ

“ଶୁଣ, କାଲି ଟିକିଏ ଶୀଘ୍ର ଉଠିବ ?”

“କାହିଁକି ?” ବିରକ୍ତ ସ୍ଵର ଶୁଭିଳା ବିକାଶର ।

“ଟିକିଏ ସ୍ଵେସନ୍ ଯିବା । ଜୟା ଆସୁଛି - ତପସ୍ବିନୀ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍‌ରେ, ତାକୁ ଟିକିଏ ଆଣିବାକୁ ଯିବା ।” ଅନୁରୋଧ ଭଙ୍ଗରେ ଯଥାସମ୍ଭବ ସ୍ଵରକୁ ନରମକରି କହିଲା ଇତିଶ୍ରୀ ।
“ବ୍ରାଉଜରକୁ ନେଇଯାଅ - ମୋର କିଏ ଏତେ ସକାଳୁ ଉଠିବ ?” ବିକାଶ ତା’ର ରାୟ ଶୁଣାଇଦେଲା ।

“ଜୟାର ଫୋନ୍ ଆସିଲାବେଳକୁ ବ୍ରାଉଜର ଗାଡ଼ି ରଖି ଚାଲିଯାଇଥିଲା । କେମିତି କହିଥାନ୍ତି ତାକୁ ?”

“ଏ ଜୟାଟି ପୁଣି କିଏ ? କୋଉଠୁ କିଏ ସବୁ ତୁମ ପାଖକୁ ଆସନ୍ତି ? ପୁଣି କୋଉ କାମରେ ନିଶ୍ଚୟ ଆସୁଥିବ । - ମୋତେଜ ହଇରାଣ କରିବ ସବୁବେଳେ ।” ନିଦୁଆ ସ୍ଵରରେ କଡ଼ଲେଉଟାଇ କହିଲା ବିକାଶ ।

“ମୋର ବେଷ୍ଟଫ୍ରେଣ୍ଡ୍ ସେ ଥିଲା କଲେଜରେ । ସେମିତି କହିବନି ତୁମେ । ନିଜର ଆତ୍ମୀୟସ୍ଵକ୍ତ କ’ଣ ଆମର କିଏ ନାହାନ୍ତି ? ଯଦି ଅବା କ’ଣ କାମପାଇଁ ଆସୁଥିବ - ହଜାର ହଜାର ଲୋକଙ୍କର କାମ ହେଉଛି, ନିଜ ଲୋକ କେତେଜଣଙ୍କର କିଛି କରିଦେଲେ କ’ଣ ସରିଯିବ ? ମୁଁ ହିଁ କିଛି କହିଲେ ତୁମକୁ ହଇରାଣ କଲାପରି ଲାଗେ ।” ଭାରି ହୋଇ ଆସିଲା ଇତିଶ୍ରୀର କଣ୍ଠ ।

“ଆମେ କଲେଜରେ ପଢ଼ିଲାବେଳେ ହଷ୍ଟେଲ୍‌ରେ ଗୋଟିଏ ରୁମ୍‌ରେ ରହୁଥିଲୁ: ଖଟ ଦୁଇଟା ହେଲେବି ଗୋଟିଏ ଖଟରେ ଶୋଉଥିଲୁ, ଗୋଟିଏ ଆଳିରେ ଖାଉଥିଲୁ, ସବୁବେଳେ ସମସ୍ତେ ଆମକୁ ଏକାଠି ଦେଖୁଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଚିଡ଼ାଉଥିଲେ ବଣିଯୋଡ଼ି । ଏମ୍.ଏ.ରେ ମୋର ସିନା ଫାଷ୍ଟ୍‌କ୍ଲାସ୍ ହେଲା, ତା’ର ସେକେଣ୍ଡ୍ କ୍ଲାସ୍, କିନ୍ତୁ ପାଠ ବି ପ୍ରାୟ ଏକାଭଳି ପଢୁଥିଲୁ । ମୋ ବାହାଘରର ଛଅମାସ ଆଗରୁ ତା’ ବାହାଘର ହେଲା । ଏବେ ଦେଖ, ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ହେଲାଣି ଦେଖା ହୋଇ ନାହିଁ ଆମର । ଆମ ବାହାଘରକୁ ବି ସେ ଆସିପାରି ନ ଥିଲା । ଜିତୁର ଏକୋଇଶିଆକୁ ଡାକିଥିଲି ଯେ ତା’ର ବର୍ଷକର ଝିଅର ଝାଡ଼ାବାନ୍ତି ହେଉଥିଲା, ସେ ଆସିପାରିଲା ନାହିଁ । ମୁଁ ବି କୋଉ କେବେ ଯାଇପାରିଲି ? ସବୁବେଳେତ ତୁମମାନଙ୍କ ଜଞ୍ଜାଳ....

ଏତେ ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ଶୁଣିବା ପାଇଁ ବିକାଶ ସଜାଗ ନ ଥିଲା । ସେ ସବୁ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥିଲା ।

ସକାଳୁ ଉଠି ପରିସ୍ଥିତିର ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ବୁଝିପାରିଲା ବିକାଶ । ଇତିଶ୍ରୀ ବେଶ୍ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛି, ତା’ ବାନ୍ଧବୀର ଆଗମନକୁ । ନିଜେ ଡ୍ରାଇଭ୍ କରି ଚାଲିଯାଇଛି ସେସନ୍ । ଟିକିଏ ବ୍ୟସ୍ତ ଲାଗିଲା ବିକାଶକୁ । ରାତିରେ ଏମିତି ଟାଣକରି କହି ନ ଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ଇତି ତାକୁ ଉଠାଇଥାନ୍ତା ଓ ଯେତେ ବିରକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ଗାଡ଼ି ଚଳାଇ ଯାଇଥାନ୍ତା ବୋଧହୁଏ ସେସନ୍ । ଇତିର ଏମିତି ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଏକୁଟିଆ ବାହାରିଯିବା ଜମା ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ ବିକାଶକୁ, ଟ୍ରାଫିକ୍ ଅବସ୍ଥା ଆଜିକାଲି ଯାହା -

ବିକାଶ ପ୍ରାୟ ଅଫିସ୍ ବାହାରୁଥିବା ବେଳେହିଁ ଇତିଶ୍ରୀ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । “ତୁମ ଅଫିସ୍ ଗାଡ଼ି ନେଇ ନାହିଁ ମ - ନିଜ ଗାଡ଼ି ନିଜେ ଚଳାଇ ନେଇ ଯାଇଥିଲି ।” ଅଭିମାନିଆ ସ୍ୱରରେ କହି ପଶିଆସିଲା ଇତିଶ୍ରୀ ଡାଇନିଂ ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ।

“ମୋତେ ଡାକିଲାନି ? ଏତେ ଡେରି କଲ ଯେ ?”

“ଛାଡ଼, ଜୟାକୁ ଛେନାପୋଡ଼ ଭଲ ଲାଗେ ତ, ବାଟରେ ଦାମ ମହାରାଜରୁ ଛେନାପୋଡ଼ ଆଣିବାକୁ ଅଟକିଗଲି ଟିକିଏ” - କହୁ କହୁ ବୁଲିପଡ଼ି ନିଜ ପଛପଟରୁ ହାତଧରି ବାନ୍ଧବାକୁ ଆଗକୁ ଟାଣିଆଣିଲା ଇତିଶ୍ରୀ ।

“ଇଏ ହେଲା ଜୟା - ମୋର ଯୋଡ଼ିବଣି । ଫଟୋ ଦେଖୁଛି, ତୁମର ତ ମନେ ଯାହା ଥିବ ।” ହସ ହସ ମୁହଁରେ ଜୟା ନମସ୍କାର କଲା । ଇତିଶ୍ରୀ ଠାରୁ ଟିକିଏ ଲମ୍ବା ଓ ପତଳା, ରଙ୍ଗ ଟିକିଏ କମ୍ ହେବ ।

“ଆପଣଙ୍କ କଥା ରାସ୍ତାସାରା କହି କହି ଆସୁଛି । ଆପଣ କେତେ ଯେ ଭଲ, ତା’ର କୌଣସି ତୁଳନା ନାହିଁ ଇତି ପାଖରେ ।” ବିକାଶର ଆଖିରେ ଆଖି ମିଶାଇ ସ୍ୱର ଲମ୍ବେଇ, ମୁରୁକି ହସି ଜୟା କହିଲା ।

“ରହ ରହ, ତୋ ବାହାଘରରେ ସବୁଠାରୁ ବେଶି କାମ ମୁଁ କଲି - ମୋ ବାହାଘରକୁ ତୁ ଆସି ବି ପାରିଲୁ ନାହିଁ । ତୁଆ ଘରକରଣାରେ ଏମିତି ମନ୍ଦି ରହିଗଲୁ ଯେ - ଭଲ କଣ କହୁଛୁ ? ଯା’ଙ୍କ ଗୁଣଗ୍ରାମ କହିବି ରହ ତୋତେ ସବୁ” - କୃତ୍ରିମ ଅଭିମାନ ଓ ଅକୃତ୍ରିମ ସ୍ନେହ ଝରି ପଡୁଥିଲା ଇତିଶ୍ରୀର ମୁହଁରୁ । “ଜଣାଯାଉଛି, ମୋର ବଡ଼ ବଦନାମ୍ ହେବ । ମୋର ତ ଭାଗ୍ୟ ସେମିତି ।” ଟିକିଏ ହସି ଇତିଶ୍ରୀକୁ ଚାହିଁ କହିଲା ଏତକ ବିକାଶ ଓ ଘଣ୍ଟାକୁ ଚାହିଁଦେଇ ତରତର ହେଲା । “ଗାଡ଼ି ଦରକାର ଯଦି ପହଞ୍ଚି ପଠାଇଦେବି ।” ଚାଲି ଯାଉ ଯାଉ ମୁହଁ ଫେରାଇ କହିଲା ବିକାଶ ।

“ମୁଁ ତ ଆଜି କଲେଜ ଯିବି ନାହିଁ । ଛୁଟି ନେବି । ଗାଡ଼ି ପଠାଅ, ଆମେ ଟିକିଏ ମାର୍କେଟ୍ ଯିବୁ ।” ଏତକ କହିଦେଇ ଜୟା ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଦେଇ ଆନନ୍ଦର ସହ ହସିଦେଲା ଭତିଶ୍ରୀ ।

ଦିନସାରା ବାହାଘରଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପୁଅର ପାଞ୍ଚଟାଯାକ ଜନ୍ମଦିନର ପଟୋଟକ ଦେଖାହେଲା - ଖାଇବା, ପିଇବା, ପୁରୁଣାଦିନର ସୁଖଦୁଃଖ କଥା ସବୁ ମନେପକାଇବାରେ କଟିଗଲା ଭତିଶ୍ରୀ ଓ ଜୟାର ।

“- ଜାଣିଛୁ, ତନିମା ଅପାଙ୍କର ଡିଭୋର୍ସ ହୋଇଗଲା ।”

“- ହଁ, ତାଙ୍କ ସ୍ବାମୀ କୁଆଡ଼େ ଆଉ କାହା ସାଙ୍ଗରେ ରହୁଥିଲା, ଠିକ୍ ଡିଭୋର୍ସ ପରେ ପରେ ତାକୁ ବାହା ହୋଇଗଲା ।”

“- ସାମନା ରୁମ୍‌ରେ ଯୋଉ କଳା ହୋଇ ଝିଅଟା ରହୁଥିଲା, ସବନମ୍, ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଛାଏ ବାଳ ତା’ର, ସେ କୁଆଡ଼େ ଆମ୍ଭହତ୍ୟା କରିଦେଇଛି ।”

“- ସେଇ ଯୋଉ ପତଳା ଗୋରା ହୋଇ ପିଲାଟା ଥିଲା - ସବୁବେଳେ ନ ଶୋଇଲା ପରି ଲାଗେ - ଇଂଲିଶ୍ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟର - ଆମେ ତାକୁ ତନ୍ତ୍ରାକୁ ତାକୁଥିଲେ - ଲେଡ଼ିଜ୍ ହଷ୍ଟେଲ୍ ସାମନା କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା ଗଛ ତଳେ ସେ ଆଉ ସାଗରିକା ମୁହଁକୁ ମୁହଁ ଯୋଡ଼ି ଠିଆ ହୋଇଥିବେ - ସତେଯେମିତି ତାଙ୍କ ଦି’କଣକ ଛଡ଼ା ପୃଥିବୀରେ ଆଉ କେହି ନାହାନ୍ତି - ଜାଣିଛୁ, ସାଗରିକା ଶେଷରେ ତାକୁ ବାହା ହେଲା ନାହିଁ ।”

“- ଆମେ କ୍ଲାସ୍‌ରୁ ହଷ୍ଟେଲ୍‌କୁ ଫେରିବା ବାଟଯାକ ଆମ ପଛେ ପଛେ ଆସୁଥିଲା ଯୋଉ ଷ୍ଟାଟିସ୍ଟିକ୍‌ସର ଗୋକାଟା, କ’ଣ ତା ନାଁ, ଆଉ ମନେ ନାହିଁ ମୋର - ତୋ ସହ ଚିଡ଼ାଉଥିଲି ମୁଁ ତାକୁ - ସେଇମ୍, ଯାହାର ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ କ’ଣ ବୋଲି ଜାଣିବାକୁ ଥରେ ଆମେ ତା’ ପଛେ ପଛେ ଯାଇଥିଲେ, କେମିତି ସାଇକେଲ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ ଓହ୍ଲାଇପଡ଼ି ଷ୍ଟାଟିସ୍ଟିକ୍‌ସ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଭିତରକୁ ପଶିଯିବ - ତାକୁ ବାଟ ଦିଶି ନ ଥିଲା, ଆମେ ତା’ ନାଁ ଦେଇଥିଲେ ମଜନ୍ନୁ । ତାକୁ ଥରେ ବସ୍‌ରେ ଦେଖିଲି । ବଡ଼ ସ୍ମାର୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି, ପ୍ରଥମେ ଆସି ହସିଲା ଓ ପଚାରିଲା କେମିତି ଅଛନ୍ତି । ସେ ସମ୍ବଲପୁର ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ କଲେଜରେ ଲେକ୍ଚରର୍ ଅଛି ।”

ପୁରୁଣା - ମାତ୍ର ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ତଳର ପୁରୁଣା ଜୀବନର କଥା ପସରା - ସବୁ ନ ଥାଏ, ଛିଣ୍ଡୁ ନ ଛିଣ୍ଡୁଣୁ ଆଉ କିଛି ଯୋଡ଼ି ହୋଇଯାଉଥାଏ - ଖୁଅ ଲମ୍ବି ଲମ୍ବି ଯାଉଥାଏ ।

ହାଇଟେ ମାରି ଜୟା ଉଠି ଠିଆ ହେଲା ଓ ହାତଟେକି ଅଳସ ଭାଙ୍ଗିଲା ।

“ତୋ ସ୍ବାମୀ - ବିକାଶବାରୁ ଘରକୁ ଖାଇବାକୁ ଆସନ୍ତି ନାହିଁ ?” “ଖାଲି ବିକାଶ କହ, ବାରୁ ଗୋଟେ କଣ ମ ?” ହସି ହସି ଗଡ଼ିଗଲା ଭତିଶ୍ରୀ । “ଘରକୁ ସବୁଦିନ ଆସନ୍ତି ନାହିଁ । ମୁଁ ତ ନ ଥାଏ, ପ୍ରାୟ କଲେଜରେ ଥାଏ - ଏବେ କଲେଜ ଅଟୋନୋମସ୍

ହୋଇଗଲାଣି, ଗୁଡ଼ାଏ କାମ ପଡ଼ୁଛି । ଏକୁଟିଆ ଘରେ ଆସି କ’ଣ କରିବେ ? କେତେବେଳେ କେମିତି ଭଲ କିଛି ରକ୍ଷା ହେଲେ ମୁଁ କେହିଦେଇ ଯାଇଥାଏ, ଘରେ ଆସି ଖାଇଦେଇ ଯାଆନ୍ତି । ଆଜି ଆମକୁ ଦେଖୁ ଦେଇଛନ୍ତି ତ, ଜମାରୁ ଆସିବେ ନାହିଁ । ତୁ ଜାଣିନୁ ଭୀଷଣ ଲାଜକୁଳା ଇଏ ।” ପ୍ରେମରେ ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଇତିଶ୍ରୀ କହିଲା ।

“ଆହା ! ମୋ ପାଇଁ ହଇରାଣ ହେଲେ । ଭଲକରି ଟିକେ ହେଲେ ଘରେ ଆସି ଖାଇଥାଆନ୍ତେ । ତାକିଦେଉନୁ ଲକ୍ଷ୍ ଏଇଠି କରିବେ ।” ଜୟା ସହାନୁଭୂତିର ସହ କହିଲା । “ଆଉ ମା । ଆଉ ଦିନେ । ଆଜି ଟିକିଏ ଭଲ କରି ଗପିସାରିବା ଆଗ । ମୁଁ ତତେ ସପ୍ତାହେ ଆଗରୁ ଛାଡ଼ୁନି ।”

“ନାହିଁରେ, ଝିଅ ଆଉ ତା’ ବାପା ଏକା ଘରେ ଅଛନ୍ତି - ମୁଁ ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଦିନରୁ ଅଧିକା ରହିପାରିବି ନାହିଁ । ତେବେ ତୁ କାମଟା ପୂର୍ବ ଆଗ କରାଇଦେ । ପିଲାଟା”...

“ଏ ମା ! ଘଣ୍ଟାକୁ ଦେଖୁ ଚମକିଲା ଇତିଶ୍ରୀ, ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲାଣି । ଆମେ ଗପୁଛେ ଯେ ଗପୁଛେ । ବିକାଶଙ୍କ ଫେରିବା ବେଳ ହୋଇଗଲାଣି । ଦେଖେଁ, କଣ ଟିକେ ଜଳଖିଆ ଯୋଗାଡ଼ କରେ । ତୁ କଣ ଖାଇବୁ କହ ? ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ସାଉଥ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଅଛି । ବଢ଼ିଆ ଦୋସା କରେ । ପୁଅ ବି ଖେଳିସାରି ଆସି ଖୁସିରେ ଖାଇବ । ମଗେଇ ଦେଉଛି ।”

“ମଗେଇବୁ ? ହଉ ମଗା । ହଇରାଣ ହେବୁନି ତ ?”

“ଆରେ ନା ନା, ହଇରାଣ କ’ଣ ? ପୂଜାରୀ ଯିବ ଆଉ ନେଇଆସିବ ।” ଇତିଶ୍ରୀ ଉଠିପଡ଼ି ରୋଷେଇଘର ଆଡ଼କୁ ଗଲା ।

ଇତିଶ୍ରୀ ପୂଜାରୀକୁ ପଠାଇସାରି ବ୍ରହ୍ମରୁମ୍‌ରେ ପଶୁ ପଶୁ ବାହାରେ ଗାଡ଼ିର ହର୍ଷ ଶୁଭିଳା । ଜୋତା ଖୋଲିସାରି ପର୍ଦା ଆଡ଼େଇ ବିକାଶ ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ପଶିବାର ଉପକ୍ରମ କଲା । ମୁଣ୍ଡ ପଛରେ ନିଜର ବନ୍ଧା ହୋଇ ଗଣ୍ଠି ପଡ଼ିଥିବା ବାଳକୁ ଖୋଲି ପିଠି ପଛରେ ପକାଇ ଦେଲା ଜୟା । ସେଥିରୁ କେରାଏ ତା’ ମୁହଁ ଉପରକୁ ଝୁଲିଆସିଲା, ଶାଢ଼ିକୁ ଟିକିଏ ସଜାଡ଼ିଦେଇ ଠିଆହୋଇ ପଡ଼ିଲା ସେ ।

“ଆପଣମାନେ ଦିନସାରା କ’ଣ କଲେ ?” ସ୍ତ୍ରୀ କୁ ଚାହିଁ ଜୟା ଉଦ୍‌ଘୋଷରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ବିକାଶ । ଟିକିଏ ସଶବ୍ଦ ହସିଲା ଜୟା, “କ’ଣ ଆଉ କରିବୁ ଆମେ ! ଇତି ତ ଖାଲି ଆପଣଙ୍କ ଗୁଣ କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ କଲା ।”

‘ସତରେ ।’ ଜୟା ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ କହିଲା ବିକାଶ । ଉତ୍ତରରେ ଆଉଥରେ ସରୁ ଶବ୍ଦକରି ହସିଲା ଜୟା ।

“ଦୋସା ବୋଧହୁଏ ଆସିଗଲାଣି । ମୁଁ ଆଶୁଛି ତୁମେମାନେ ଗପ କର ।” ରୋଷେଇଘର ଆଡ଼କୁ ତରତର ହୋଇ ଚାଲିଗଲା ଇତିଶ୍ରୀ । ବହଳ କାର୍ପେଟ୍ ଉପରେ

ଚପଳ ପିନ୍ଧି ଗୋଡ଼ ଘୋଷାରି ଘୋଷାରି ସୋପାରେ ବସିବାକୁ ଯାଉ ଯାଉ ଝୁଣିବା ପରି ହେଲା ଜୟା । କାନ୍ଧ ଉପରୁ ଶାଢ଼ି ଖସି କାପେଟ୍‌ରେ ଲୋଟିଲା ଓ ବ୍ୟସ୍ତ ଅଳସ ଉଚ୍ଛ୍ୱାସରେ ଜୟା ‘ଆ’ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବାସହ ସଜାଡ଼ିଲା ତାକୁ । ‘ଝୁଣିଲେ କି ?’

“ନାହିଁ, ଏଇ ଟିକିଏ ଖାଲି - କିଛି ନୁହେଁ ।” ବିକାଶକୁ ଚାହିଁ ହସିଦେଲା ଜୟା ।

‘ଭାରି ଟାୟାର୍ଟ ହୋଇଯାଇଥିବେ । ଏଇ ଦିନସାରା କାମ କରିବାଟା ଭାରି କଷ୍ଟ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଠିକ୍ କଲି ଚାକିରି କରିବି ନାହିଁ ।’ ଜୟା ଓ ବିକାଶ ଏଥର ସୋପାରେ ବସିଯାଇଥିଲେ । ‘ଏତେ ବେଶି କାମ ଆପଣ କେମିତି କରନ୍ତି ସତରେ ? ଟାୟାର୍ଟ ହେଲେ କ’ଣ କରନ୍ତି ?’ ଜୟା ସମୟେ ପିଠି ଉପରୁ ବାଳ କେରାକ ନେଇ ଦୁଇହାତ ଉଠେଇ ମୁଣ୍ଡ ପଛପଟରେ ଗଣ୍ଠି କରୁ କରୁ ଏତକ କହିଲା । ଜୟା ଉଠାଇଥିବା ଦୁଇହାତ, ତା’ର ଗୋଲାକୃତିରେ ଝାଳ ଭିଜି ଯାଇଥିବା କାଖ ଉପରର ବୁଲ୍‌ଡଜ୍ ଓ ଲୁଗା ଖସି ଯାଇଥିବା ତାହାଣପଟ ଛାତି ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଲା ବିକାଶର । ଚଟକରି ଆଖି ଫେରାଇ ନେଲା ସେ, ଦୁଇ ପାପୁଲିରେ ମୁହଁ ପୋଛିଦେଲା ଓ ଉଦାସ ସ୍ୱରରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା,

“କ’ଣ ଆଉ କରିବା ? ତୁ୍ୟଟି” -

ପୁଣି ନରମ ଭାବରେ ହସିଦେଲା ଜୟା । ହାଲୁକା ଗଣ୍ଠି କରାଯାଇଥିବା କେଶ ଏ ଭିତରେ ଖସି ଯାଇଥିଲା ଓ ତା’ ପିଠି ଉପରେ ଲୋଟୁଥିଲା । ପୁଣିଥରେ ଦୁଇହାତ ଉଠାଇ ମୁଣ୍ଡ ପଛରେ ଗଣ୍ଠି କରିବାର ଉପକ୍ରମ କଲା ଜୟା । ତା’ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁବାର ଇଚ୍ଛାକୁ ଦମନ କରୁ କରୁ ଚଟକରି ଆଖି ପହଁରେଇ ଆଣିଲା ବିକାଶ - ଝାଳଭିଜା ବୁଲ୍‌ଡଜ୍ ଓ ଲୁଗା ଖସିଯାଇଥିବା ତାହାଣପଟ ଛାତି । ଗୋଟାଏ ତାରୁ ବାସ୍ନା ରୁଣ୍ଡିଦେଲା ତାକୁ । କଣ ଶୁଖିଗଲା ତା’ର ।

ସେମାନେ ତାଙ୍କନିଂ ଟେବୁଲରେ ଡିନର୍ କଲା ବେଳେ ଆଉ ମୁହଁ ଟେକି ଚାହିଁ ନ ଥିଲା ବିକାଶ । ଚଞ୍ଚଳ ଖାଇଦେଇ ଉଠିଗଲା ବିକାଶ ଓ ବେଡ଼ରୁମ୍‌ରେ ଗଡ଼ିପଡ଼ି ଇଣ୍ଡିଆ ଟୁଡେ ଧରି ପଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

“ଜୟାର ବାପା ଗତବର୍ଷ ହାର୍ଡଆଟାକ୍‌ରେ ମରିଗଲେ । ସମ୍ବଲପୁର ପାଖ କୋଉ ଗୋଟାଏ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟରେ ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ଇଞ୍ଜିନିୟର୍ ଥିଲେ, ଆହୁରି ଦୁଇବର୍ଷ ଚାକିରି ଥିଲା । ଜୟା ବଡ଼ଝିଅ, ସାନଭାଇ ବି.ଏ. ପାସ୍ କରି ଘରେ ବସିଛି । ତା ତଳ ଭଉଣୀ ପୁଅ ପ୍ରୀ ସେକେଣ୍ଡ ଇଅର୍ । ସବୁ ଜଞ୍ଜାଳ ଦାୟିତ୍ୱ ଏବେ ଜୟା ଉପରେ ।”

ବିକାଶ ସେଇମିତି ଇଣ୍ଡିଆ ଟୁଡେ ପଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଲା ।

“କିଛି କହୁନ ଯେ -”

“କ’ଣ କହିବି ?” ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ଇତିଶ୍ରୀକୁ ଚାହିଁ ପୁଣି ପତ୍ରିକାରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଲା ବିକାଶ ।

“ତା ଭାଇ ପାଇଁ କିଛି କରନ୍ତେ । ବଡ଼ ହଇରାଣରେ ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ । କମ୍ପାସନେଟ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡରେ ଆମ୍ଭଙ୍କେସନ୍ ଦେଇଛନ୍ତି, ସେଇ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ୍ ହେଉ ଅଫିସ୍‌ରେ ଯେ ଫରଡ୍‌ଫର୍ଟ ହେଇ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟକୁ ଆସିଲାଣି କି ନାହିଁ । ତୁମ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ତ - ଜୟା କହୁଛି, ତୁମେ ଟିକିଏ ଇନିସିଏଟିଭ୍ ନେଲେ ହୋଇଯିବ ।”

“ମୁଁ ତ ଏମିତି କିଛି ଦେଖୁନି । ଫାଇଲ୍ ମୋ ନକରରେ ପଡ଼ିଲା ପରି ତ ମନେପଡୁ ନାହିଁ ।” ପତ୍ରିକାରୁ ମୁହଁ ନ ଫେରାଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା ବିକାଶ । ତୁମେ କ’ଣ ଦେଖୁଥାଆନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ କହୁଛି ? ବିରକ୍ତ ହୋଇଗଲା ଇତିଶ୍ରୀ । “ମୁଁ କିଛି ଟିକିଏ କାମ ପାଇଁ କହିଲେ ତୁମେ ଏମିତି ହାଲୁକା ଭାବରେ ନିଅ - ସେ ତା’ର ରିପ୍ରେଜେଣ୍ଟେସନ୍ କ’ଣ ସବୁ ନେଇକି ଆସିଛି । ତା’କୁ ଟିକିଏ କନ୍‌ସିଡର କରି ଆପୁରୁ କର ।” ଇତିଶ୍ରୀ ଜୋର୍ ଦେଇ କହିଲା ।

“ଏବେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଦେଖୁଛ ତ । ନିଜ ସ୍ଥାୟୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସବୁବେଳେ ଦରମା ଦେଇ ପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଏମିତି ସମୟରେ ଆପଣଙ୍କମେଣ୍ଟ ଏତେ ସହଜ ନୁହେଁ ।

“ମୋର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ସାଙ୍ଗ । ଏତେ କ୍ଲୋଜ୍ । ମୁଁ କାହାପାଇଁ କେବେ କହିଛି କି ? ଜେନୁଇନ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡ ପୁଣି । କୋଉ ଅଫିସ୍‌ର ହେବାକୁ ସେ ଚାହୁଁଛି ? ଅତି ବେଶି ହେଲେ କ୍ଲର୍କିଏ ହେବ । ତମର ପୁଣି ଏସବୁପାଇଁ ପ୍ରତିଜନ୍ ବି ଥିବ । ମୁଁ ଜାଣେ ପରା, ମୁଁ ଇ କିଛି କହିଲେ, ତୁମେ ଏମିତି ଗୋଡ଼ ଲମ୍ବାଇବ ।” ଇତିଶ୍ରୀ ଅସ୍ଥିର ହୋଇଉଠିଲା ଓ ମୋଟା ଧଳା ଲଫାଫାଟି ଦୁଇହାତରେ ଏପଟ ସେପଟ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ପତ୍ରିକା ବନ୍ଦକରି ବିକାଶ ଚାହିଁଲା ଇତିଶ୍ରୀକୁ । “ହେଲା, ତୁମେ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ କାହିଁକି ହେଇପଡୁଛ ? ମୁଁ ସତକଥାଟା କହିଲି । ଆଜିକାଲି ଭାରି କଷ୍ଟକର ହୋଇଗଲାଣି ଏସବୁ । ତେବେ ରଖ, ଲଫାଫାଟା ମୋ ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ୍‌ରେ ରଖିଦିଅ, ଦେଖିବି, କ’ଣ ହେଇପାରିବ ।” “ଦେଖିବ କ’ଣ ? ଏତକ କରିବାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ପଡ଼ିବ ।” ମୁହଁ ବଡ଼ କରି ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ରଖାଯାଇଥିବା ବିକାଶର ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ୍‌କୁ ଖୋଲିଲା ଇତିଶ୍ରୀ ।

ପରଦିନ ଇତିଶ୍ରୀ କଲେଜ ଚାଲିଗଲା ପରେ, ଦିନ ବାରଟା ବେଳେ ବିକାଶର ଅଫିସ୍‌କୁ ଫୋନ୍ କଲା ଜୟା ।

“କ’ଣ କରୁଛନ୍ତି ?”

ବିକାଶ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଇପାରିଲା ନାହିଁ । କ’ଣ ଭାବି କେଜାଣି ଫୋନ୍‌ଟା ସେ ନିଜେ ଉଠେଇ ଦେଇଥିଲା । ବୋଧହୁଏ ପି.ଏ. ତା’ ରୁମ୍‌ରେ ନ ଥିଲା ।

“ମୁଁ ଜୟା କହୁଛି । ଚିହ୍ନିପାରିଲେ ନାହିଁ ବୋଧହୁଏ ।”

“ନାହିଁ ନାହିଁ, ମୁଁ ଏମିତି”...

“ଇତି କଲେଜ ଚାଲିଗଲା । ଆଜି ତା’ର କ’ଣ ବେଶି କାମ ଅଛି । ସାତେ ଚାରିଟା ବେଳେ ଆସିବ । ଆପଣ ଲଞ୍ଚ ପାଇଁ ଆସୁ ନାହାନ୍ତି ।”

“ତେରି ହୋଇଯିବ ।” ସାମାନ୍ୟ କୁଣ୍ଡା ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ବିକାଶର ସ୍ଵରରେ ।

“ମୁଁ ବଡ଼ ବୋର୍ ହୋଉଛି । ଆପଣ ଆସିଲେ ଭଲ ଲାଗନ୍ତା । ପ୍ଲିଜ୍ ଆସନ୍ତୁ । କେତେ, ଅଧଘଣ୍ଟାର କଥା ତ”

“ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ଆସୁଛି ।” କାହିଁକି କେଜାଣି ଏମିତି ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପୁଣି ତା’ ନିଜ ଘରେ, ଏଡ଼ାଇବାକୁ ଚାହିଁଲା ନାହିଁ ବିକାଶ ।

କଲିଂଗବେଲ୍ ଶୁଣି ଉଠିପଡ଼ିଲା ଜୟା । ମୁଣ୍ଡ ପଛରେ ଗଣ୍ଠି ପଡ଼ିଥିବା ବାଳକୁ ଖୋଲି ପିଠି ଉପରେ ପକାଇ ଦେଲା ଓ ହସ ହସ ମୁହଁରେ କବାଟ ଖୋଲିଲା ।

“ପୁଣ୍ୟରୀ କହିଲା ଆପଣତ ଘରେ ଅଛନ୍ତି - ମୁଁ ଟିକିଏ ଘଣ୍ଟାଏ ବାହାରୁ ଆସୁଛି । ମୁଁ କହିଲି, ହଉ ଯାଆ । କିଛି ଦରକାର ନ ଥିଲା ତ ?” ଜୟା ସେମିତି ହସି ହସି ସହଜ ଭାବରେ ପଚାରିଲା ।

“ନାହିଁ ନାହିଁ ଠିକ୍ ଅଛି ।” ନାଲି ପଡ଼ିଗଲା ବିକାଶ ।

ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ସମୟେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଖାଇବା ବାଡ଼ିଦେଲା ଜୟା । ବିକାଶର ସାମ୍ନାରେ ବସିପଡ଼ିଲା ଓ ଦୁଇହାତ ଗାଲରେ ଦେଇ ବିକାଶର ଖାଇବାକୁ ଚାହିଁ ରହିଲା ।

“ଆରେ ଆପଣ ଖାଉ ନାହାନ୍ତି ଯେ ?” ପାଟି ପାଖକୁ ଉଠାଇ ନେଇଥିବା ଚାମଚକୁ ଆଳିରେ ରଖିଦେଲା ବିକାଶ ଓ ଟିକିଏ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ ଟିକିଏ ହସିଲା ଜୟା । ଦୁଇହାତ ଉଠାଇ ମୁଣ୍ଡପଛରେ ବାଳତକ ଧରି ଗଣ୍ଠିଟିଏ କଲା ଓ ଗଣ୍ଠି ପକଡ଼ ପକଡ଼ କହିଲା - “ଆପଣ ଖାଇସାରନ୍ତୁ ଆଗ । ମୋତେ ଏମିତି ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଭଲ ଲାଗୁଛି । ଚାଓମିନ୍ ଆପଣ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ବୋଲି ଶୁଣିଥିଲି, ସେଇଥିପାଇଁ କରିଦେଇଥିଲି ।” ସେଇମିତି ଅଳସ ଭଙ୍ଗୀରେ ବସିରହି ହସି ହସି କହିଲା ଜୟା ।

“ନାହିଁ, ନାହିଁ, ଆପଣ ପ୍ଲିଜ୍ ଖାଆନ୍ତୁ । ମୁଁ ଏକ୍ସକ୍ୟୁଜ୍ ଖାଇବିନି ।” ଜିଦ୍ କଲା ବିକାଶ । ଆଉ କ’ଣ କହିବ ସେ ଭାବି ପାରୁ ନ ଥିଲା ।

“ହଉ ହଉ, ଆପଣ ପ୍ଲିଜ୍ ଖାଆନ୍ତୁ । ମୁଁ ବି ଖାଉଛି ।” ହସି ହସି ଚାମଚ ଧରିଲା ଜୟା ।

“ଆପଣଙ୍କ ବିଷୟରେ ବହୁତ ଶୁଣିଥିଲି ।”

“କ’ଣ ସବୁ ଶୁଣିଥିଲେ ? ନିନ୍ଦା ନିଶ୍ଵାସ ।”

ଜୟା ମୁହଁକୁ ସିଧା ଚାହିଁ ପଚାରିଲା ବିକାଶ । ତାକୁ ମଧ୍ୟ ସହଜ ଲାଗି ଆସୁଥିଲା ।

“ଏଇଆ ଯେ - ବହୁତ ଇଫେକ୍ଟିଭ୍, ପଜିଟିଭ୍ ଅଫିସର୍ ଓ ଜଣେ ହ୍ୟାଣ୍ଡସମ୍ ଇଣ୍ଟେଲେକ୍ଚୁଆଲ୍ ।” ପ୍ରତି ଶବ୍ଦକୁ ନିଠେଇ ନିଠେଇ କହୁଥିଲା ଜୟା, ଓଠରେ ତା’ର ଚିପା ହସ ଥିଲା ଓ ବିକାଶର ଆଖିକୁ ସିଧାସିଧ୍ ଚାହିଁ ସେ କହୁଥିଲା ।

ଏ ଭିତରେ ପୁଣି ତା'ର ଗଣ୍ଠି ପଡ଼ିଥିବା ବାଳ ଖୋଲିଯାଇଥିଲା ଓ ଦୁଇହାତ ଉଠେଇ ଆରାମରେ ମୁଣ୍ଡ ପଛପଟରେ ଗଣ୍ଠି କଲା କଲା । ବିକାଶ, ତାର ବାମ ଓ ଡାହାଣପଟ ଛାତିକୁ ଦେଖିନେଲା ଓ ନାକରେ ପୁଣି ଅରେ ସେଇ ତାନ୍ତ୍ର ବାସ୍ନା ବାଜିଲା ତାର । ବିକାଶର ମୁହଁ ନାଲି ପଡ଼ିଯାଉଥିଲା ଓ ଚାମଚରେ ଆଳି ଉପରେ ଭାତ ଖେଳାଇବାରେ ଲାଗିଲା ସେ ।

“କ’ଣ, କିଛି କହୁ ନାହାନ୍ତି ଯେ” - ଓଠ ଚିପି ହସି ହସି ପଚାରିଲା କଲା ।

“ମୁଁ ଏସବୁ କିଛି ନୁହେଁ ।” ଏଥର କଲା ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ହସିଲା ବିକାଶ ।

“ଆଉ ! ସେସବୁ ବିଚାର କରିବା ମୋ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦିଅନ୍ତୁ । ଆପଣ ଖାଇଲେ ଆଗ ଭଲକରି ।” ବିକାଶକୁ ଚାହିଁ ରହସ୍ୟମୟ ଉପଲହର ହସ ହସିଲା କଲା ।

ହାତ ଧୋଇବା ବେସିନ୍ ପାଖକୁ ଆଗ ଚାଲିଯାଇ, ଟାଫ୍‌ଲଟି ବଢ଼ାଇଦେଲା ବିକାଶର ହାତକୁ କଲା । ତା’ ହାତରୁ ଟାଫ୍‌ଲ ନେବାକୁ ଯାଇ ଦୁଇଟିନୋଟି ଆଙ୍ଗୁଠି ସ୍ପର୍ଶ କରିଗଲା ବିକାଶ ଓ ଗୋଟାଏ ଶିହରଣ ଖେଳିଗଲା ଦେହରେ ତାର ।

“ଆପଣ କ’ଣ ଟିକିଏ ରେଷ୍ଟ କରିବେନି ?” ଡାହାଣହାତ ପାପୁଲିରେ ଚାରି ପାଞ୍ଚଟି ଲବଙ୍ଗ ରଖି ହାତ ବଢ଼ାଇଦେଲା ବିକାଶ ଆଡ଼କୁ କଲା ।

“ଆଉ ସମୟ ହେବନି ।” ଦୁଇଟି ଲବଙ୍ଗ ଉଠାଇ ନେଉ ନେଉ ଧୀରସ୍ୱରରେ କହିଲା ବିକାଶ ।

“କାଲି ପୁଣି ଆସିବେ ନା ଲଞ୍ଚ ପାଇଁ ? ମୁଁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବି ।” ଗୃହକର୍ତ୍ତ୍ରୀ ପରି ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦରେ କହିଲା କଲା ।

“କହିପାରୁନି, ଚେଷ୍ଟା କରିବି ।” କୁଣ୍ଠିତ ଭାବରେ କହିଲା ବିକାଶ ।

“ଚେଷ୍ଟା ନୁହେଁ ନିଶ୍ଚୟ-ପ୍ଲିଜ୍” ଅନୁନୟନରା ଦୃଷ୍ଟି ଓ ହସ ହସି କହିଲା କଲା ।

‘ହଉ ।’ ଟିକିଏ ହସିଦେଇ ବାହାରିଗଲା ବିକାଶ ।

ବାଟଦ୍ୱାରା ଓ ଅଫିସ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ କଲା କଥା ଭାବିଚାଲିଲା ବିକାଶ । ଅଭୁତ ! କେତେ ସହଜ ଓ ଆତ୍ମୀୟ ବ୍ୟବହାର କରୁଛି । କଥାବାର୍ତ୍ତା ଯେମିତି ଅତି ନିଜର । ମାର୍ଜିତ ଓ ଆକର୍ଷଣୀୟ ବି ଲାଗୁଛି । ହଁ, ଭଲ ଚେହେରା ଜୟାର । ହସ ହସ, ଖୁସି ଖୁସି କଥାବାର୍ତ୍ତା । ଅନ୍ୟକୁ ଖୁସି କରିବାର କୌଶଳ ଯେମିତି ଜଣା ତାକୁ ଓ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ବି ଅଛି - ଯେ କେହି ଅନାୟାସରେ ଆୟତ୍ର ହୋଇପାରିବେ ତା’ର - ଏକଥା ଜଣା ଯେମିତି ତାକୁ । ଆଉ ସେଇ ଯେଉଁ ବାସ୍ନା ? ବିକାଶ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇଯାଉଥିଲା ଆଉ ଭାବୁଥିଲା, କ’ଣ ଘଟିପାରେ ? ଠିକ୍ ଅଛି । ଯାହା ହେବାର ଥିବ, ହେବ ।

ଘରକୁ ଫେରିବା ପରେ ଟିକିଏ ବ୍ୟସ୍ତ ଲାଗିଲା ବିକାଶକୁ । କ’ଣ କହିଥିବ ଜୟା, ଇତିଶ୍ରୀକୁ ? ଟିକିଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଟାଇମ୍‌ରେ ହିନ୍ଦୁସ ଦେଇଥିଲେ ଭଲ ହୋଇଥାଆନ୍ତା । ଯାହା କହିବେ, ସେ ଓ ଜୟା ଏକା କଥା କହିବା କଥା । ସେ ତୁମ୍ଭ ରହିବାକୁ ଶ୍ରେୟ ମଣିଲା ।

“କ’ଣ ଆଉ କଲୁ ଦିନସାରା ? ବୋର୍ ହେଲୁ ନା ? କ’ଣ କରିବି ? ଆଜିକାଲି କଲେଜରେ ଏତେ କାମ ପଡ଼ିଯାଉଛି ଯେ - ଛୁଟି ବି ବେଶି ନେଇ ହେଉନି ।” ଇତିଶ୍ରୀ ଦୋଷୀ ଦୋଷୀ ଭାବରେ କହିଲା ।

“ଆରେ ନା, ନା, ମୁଁ ଏକଦମ୍ ରିଲାକ୍ସ କଲି । ଆରାମ୍‌ରେ ଖାଇପିଇ ଗୀତ ଶୁଣିଲି ଓ ଟି.ଭି. ଦେଖିଲି । ଭଲ ଲାଗିଲା । ପ୍ରକୃତରେ ସବୁବେଳେ ଏମିତି ଏକ୍ସଟ୍ରା ସମୟ ତ ମିଳେ ନାହିଁ ।” ଟିକିଏ ଉଚ୍ଛ୍ୱାସରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ଜୟା । ବିକାଶ ଏତକ ଶୁଣିପାରିଲା ଓ ଆଶ୍ଚୟ ହେଇ ଖବରକାଗଜ ପଢ଼ାରେ ମନ ଦେଲା ।

ପରଦିନ ଜୟା ଠିକ୍ ଦିନ ଗୋଟାଏ ବେଳେ ଫୋନ୍ କଲା ବିକାଶକୁ ।

“କ’ଣ ? କାମ ସରିଲାଣି ତ ? ଆଜି ମୁଁ ହାତରେ ରାନ୍ଧିଛି । ଜଲ୍‌ଦି ଆସିବେ ।”

‘ହଉ ।’ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଦେଲା ବିକାଶ । କ’ଣ ଆଉ ଅଧିକ କହିବ ସେ ଜାଣି ପାରୁ ନ ଥିଲା ।

ଗତକାଲି ଭଳି ହସ ହସ ମୁହଁରେ କବାଟ ଖୋଲିଲା ଜୟା । ପିଠିପଟେ ଖୋଲା ପଡ଼ିଥିବା ବାଳକୁ ବୁଜି ହାତରେ ଉଠାଇ ମୁଣ୍ଡ ପଛପଟରେ ଗଣ୍ଠି କଲା ଓ ଉଭୟଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଇବାକୁ ବାଡ଼ିଦେଇ ତାଜନିଂ ଟେବୁଲ୍ ପାଖରେ ବସିପଡ଼ିଲା ।

ପୁଣି ସେଇ ତୀବ୍ର ବାସ୍ନା ନାକରେ ବାଜିଲା ବିକାଶର ଓ ସେ ଟିକିଏ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇଗଲା ।

“କିନ୍ତୁ କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଖାଇବା କେମିତି ହେଇଛି । ଏଇ ଛତୁ ବେସରଟା ମୁଁ ରାନ୍ଧିଛି ।” ଗେହେଇ ଗେହେଇ ସ୍ୱରକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ଲମ୍ବେଇ କହିଲା ଜୟା ।

“ଖୁବ୍ ଭଲ ହେଇଛି ।” ଜୟା ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ମୁହଁ ମୁହଁ ହସିଲା ବିକାଶ ।

“ଆରେ ମୁଁ ପାଣିଗ୍ଲାସ୍ ଆଣିନି ।” କହି ଉଠିପଡ଼ି ରୋଷେଇଘରକୁ ଚାଲି ଯାଉ ଯାଉ ମୁହଁ ଫେରାଇଲା ଜୟା, “ପୂଜାରୀ ଚାହିଁଲା ସିନେମା ଯିବ ବୋଲି, କହିଲା ମା’ ତ ସାଙ୍ଗେ ଚାରିଟାରେ ଆସିବେ, ମୁଁ ଚାରିଟା ସୁନ୍ଦା ଫେରିଆସିବି । ତାକୁ ପଚାଶଟା ଟଙ୍କା ବି ଦେଇଦେଲି ।”

ଏ ଭିତରେ ମୁଣ୍ଡ ପଛପଟ ଗଣ୍ଠିଟି ପୁଣି ଖୋଲି ଯାଇଥିଲା ଜୟାର । ବିକାଶ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ବୁଜିହାତ ଉଠାଇ ପୁଣିଥରେ ଗଣ୍ଠି କଲା ଜୟା । ପୁଣିଥରେ ସେଇ ତୀବ୍ର ବାସ୍ନା ଖେଳିଗଲା ପବନରେ ଓ ବିକାଶ ଛେପ ଢୋକିଲା । ଚଟକରି ନିଜ ହାତବନ୍ଧା

ଘଣ୍ଟା ଉପରେ ନଜର ପଡ଼ିଗଲା ବିକାଶର । ଦୁଇଟା ବାଜିବାକୁ ଯାଉଛି । ‘ଚାଲ ।’ ଜିଭ କାମୁଡ଼ି ପକାଇଲା ଜୟା, “ସରି, ସରି, ଚାଲନ୍ତୁ, ଗୀତ ଟିକିଏ ଶୁଣିବା ।”

“ତୁମେ କୁହ, ବିକାଶ କୁହ । ଆପଣ କହିବା କ’ଣ ଦରକାର ?” ବିକାଶ ଧୀର ସ୍ବରରେ ପଚାରିଲା, “ଠିକ୍ ଅଛି । ସେଇଆ କହିବି । ଚାଲ, ତୁମର ରେଷ୍ଟ୍ରିବ ଟିକିଏ ହୋଇଯିବ ।” ଏତକ କହି କହି ଜୟା ଆଗେ ଆଗେ, ବିକାଶ ଓ ଇତିଶ୍ରୀଙ୍କ ବେଡ଼ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା - ତା ପଛେ ପଛେ ବିକାଶ ବି ।

“କୋଉ ସି.ଡି. ଲଗାଇବି ? କି ପ୍ରକାର ଗୀତ ତୁମକୁ ଭଲ ଲାଗେ ? କିଛି ମ୍ୟୁଜିକ୍ ନ ହେଲେ କେବଳ - ସ୍କୋ ?” ମୁହଁ ବୁଲାଇ ବିକାଶକୁ ପଚାରିଲା ଜୟା । ବିକାଶ ସେତେବେଳକୁ ଜୟାର ଠିକ୍ ପଛରେ ଠିଆ ହୋଇ ସାରିଥାଏ । କିଛି ଗୋଟାଏ ସି.ଡି. ଦେଇ ମ୍ୟୁଜିକ୍ ସିଷ୍ଟମ୍ରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିବାକୁ ଜୟା ହାତ ବଢ଼ାଇଥିଲାବେଳେ, ପଛପଟୁ ତା’ ପାପୁଲିରେ ହାଲୁକା ସ୍ପର୍ଶ ଦେଲା ବିକାଶ । ଧୀର ଭାବରେ ପଛକୁ ଡଳିଯାଇ ବିକାଶର ଛାତି ଉପରେ ଆଉଜିଗଲା ଜୟା ଓ ଅଳ୍ପ ମୁଣ୍ଡ ଭାଙ୍ଗି ବିକାଶର ତାହାଣ କାନ୍ଧ ଉପରେ ରଖିଲା । ବିକାଶର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ମୁହଁ ହସିଲା ସେ - ଯେମିତି ଏଇଆ ହିଁ ଘଟିବାର ଥିଲା । ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବିକାଶ ଦୁଇହାତ ବେଢ଼ାଇ ଦେଲା ଜୟାର ଅଣ୍ଟା ଚାରିପଟେ ଓ ନିଜବାହୁ ଦୁଇଟା ପଛକୁ କରି ବିକାଶର ବେକ ଚାରିପଟେ ଛନ୍ଦିଦେଇ ଝୁଲିପଡ଼ିଲା ଜୟା । ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମାତ୍ର ନଷ୍ଟ ନ କରି ନିଜ ଆଡ଼କୁ ମୁହାଁଇଥିବା ଜୟାର ଓଠରେ ଓଠ ଲଗାଇଲା ବିକାଶ ଓ ତା’ ବାମ କାନ୍ଧ ଉପରୁ ଶାଢ଼ି ଖସାଇ ବୁଲୁଛନ୍ତି ଭିତରେ ନିଜର ତାହାଣ ହାତ ଭର୍ତ୍ତି କରିଦେଲା ସେ ।

“କାଲି କ’ଣ କରିବା ? କାଲି ଦୁଇଟା ସୁଦ୍ଧା କଲେଜରୁ ଫେରିଆସିବ ବୋଲି କହୁଥିଲା ଇତି, ଆଉ କୋଉଠି ଦେଖାକରି ପାରନ୍ତେ ନାହିଁ ?” ଅଧଘଣ୍ଟା ପରେ ବେଡ଼ରୁମ୍‌ରୁ ବାହାରି ଯାଉଥିବା ବେଳେ ବିକାଶକୁ ଧରିପକାଇ କହିଲା ଜୟା । ହଠାତ୍ କିଛି ଉପାୟ ଭାବିପାରିଲା ନାହିଁ ବିକାଶ ।

“କାଲି ଗୋଟାଏ ହୋଟେଲ୍‌ରେ ରୁମ୍ ବୁକ୍ କର । ସେଇଠି ଲଞ୍ଚ କରିବା । ମୋ ପାଖକୁ ଗାଡ଼ି ପଠାଇ ଦେବ ଗୋଟାଏ ବେଳେ - ମୁଁ କହିଦେବି ଯେ ଭୁବନେଶ୍ବରରେ ଥିବା ମୋ ପିଉସାଘରକୁ ଯାଉଛି ।”

“ଠିକ୍ ଅଛି । ସେଇଆ କହିବି ।” ଡିନିଟା ବାଜି ଯାଇଥିଲା । ତରତର ହେଇ ଅଫିସ୍ ବାହାରିଗଲା ବିକାଶ ।

ଫେରିବାକୁ ଟିକିଏ ଡେରି ହେଲା ବିକାଶର । ଘର ଭିତରକୁ ପଶୁ ପଶୁ ଇତିଶ୍ରୀର ଅଭିଯୋଗ ଶୁଣିଲା - “ଏତିକି ଡେରି କଲ ? କୌଣସି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମନେପଡ଼େ ନାହିଁ ତୁମର । ଟିକିଏ ଆଗରୁ ଆସି ଆମ ସାଙ୍ଗେ ମାର୍କେଟ୍ ଯାଇ ନ ଥାନ୍ତ ?”

“ମୁଁ ମନା କରୁଛି, ଇତି କବରଦଣ୍ଡି ମୋ ପାଇଁ ଶାଢ଼ିଟେ କିଣି ଆଣିଛି ।” ଜୟା ବିକାଶ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଲା ।

“ହଁ ଭାରି ଗୋଟାଏ କଥା । ଏତେଦିନ ପରେ ଦେଖାହେଲା । ଯାଙ୍କ କଥା ତ ଦେଖୁଛୁ, ଟିକିଏ ଚଞ୍ଚଳ ପେରିଥିଲେ ଆଜି ବାହାରକୁ ହେଲେ ଖାଇବାକୁ ଯାଇଥାଆନ୍ତେ । ଏସବୁ କେବେହେଲେ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ ଯା’ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ।

କାହାରିକୁ ନ ଚାହିଁ ଜୟା ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ହସିଥିଲା ।

“ଶୁଣ, ସମୟ ନ ଦେଲ ନାହିଁ, ମାକେଟ ନ ଗଲ ନାହିଁ, ବାହାରକୁ ଖାଇବାକୁ ନ ନେଲ ନାହିଁ, ସେସବୁ ତୁମେ ଜାଣ, ମୁଁ ନିଜେ ହିଁ କରିଦେବି, କିନ୍ତୁ ଜୟାର କାମଟା କରିବାକୁ ହେବ ।” ଶୋଇଲାବେଳେ ବିକାଶକୁ କହିଲା ଇତିଶ୍ରୀ ।

କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ ବିକାଶ ।

“କ’ଣ ଶୁଭୁଛି ନା ନାହିଁ ? ଜୟା ଭାଇର କାମ କୋଉଯାଏଁ ଗଲା ?” ବିକାଶକୁ ଜୋର୍ରେ ହଲାଇ ଦେଲା ଇତିଶ୍ରୀ ।

“ଓଃ ! ଶୁଆଇ ଦେବ ନାହିଁ ତୁମେ । କହିଛି ତ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । ଫାଇଲ୍ ପୁରୁ ଅପ୍ କରିବାକୁ କହିଛି ।” ବିକାଶର ବିରକ୍ତ ସ୍ଵର ଶୁଭିଲା ।

ମନକୁ କ’ଣ କ’ଣ କହି ଇତିଶ୍ରୀ ଆରପଟକୁ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଶୋଇଲା ।

ବିକାଶର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ହୋଟେଲ୍ ‘ନମ୍ରତା’ରେ ପହଞ୍ଚାଇଦେଲା ଜୟାକୁ ବିକାଶର ଗାଡ଼ି । ସେଇଠି ଗୋଟିଏ ସୁଇଚ୍ ବୁକ୍ କରିଥିଲା ବିକାଶ ।

“ନିଅ, ଖୋଲି ଦେଖ ।” ପ୍ରାୟ ସାଢ଼େ ତିନିଟା ବେଳେ ହୋଟେଲ୍ ରୁମ୍ ଛାଡ଼ିବାର ଠିକ୍ ପୂର୍ବରୁ ମାଟିଆ ରଙ୍ଗର ବନ୍ଦ ଲଫାଫାଟିଏ ଜୟା ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ବିକାଶ । “କ’ଣ ଏଇଟା ?” ଚଞ୍ଚଳ ଚିରି ପକାଇଲା ତାକୁ ଜୟା ଓ ତା’ ଭିତରୁ ଚାରିଭାଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ଅଫିସିଆ କାଗଜକୁ ଖୋଲି ସିଧାକରି ପଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଲା ସେ ।

ବିସ୍ମୟ, ଆନନ୍ଦ ଓ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ବିସ୍ଫୋରିତ ହୋଇଉଠିଲା ଜୟା ।

“ଓଃ ! ଓଁଶ୍ଵର୍ପୁଲ୍ ! ଯୁ ଆର୍ ରିଏଲି ଏ ଓଁକାର୍ଡ୍ ! ଏତେ ଚଞ୍ଚଳ । ମୁଁ ତ ବିଶ୍ଵାସ କରିପାରୁ ନାହିଁ ।” ବଡ଼ ବଡ଼ ଆଖିକରି ବିକାଶକୁ ଚାହିଁରହିଲା ଜୟା ଓ ପରକ୍ଷରେ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଲଫାଫା ଓ କାଗଜକୁ ରଖି ବିକାଶକୁ କୁଣ୍ଠାଇ ପକାଇଲା ।

“ତୁମେ ସତରେ ଭାରି ଏପେକ୍ଟଟିଭ୍ ।” ଗଦ୍ ଗଦ୍ ହେଉଥାଏ ଜୟା ।

“ହଉ, ରଖ ତାକୁ ଯତ୍ନରେ । ଚାଲ, ବାହାର, ଡେରି ହେଲାଣି ।”

ଚିଠିଟିକୁ ଯଥାପୂର୍ବ ଭାଙ୍ଗି ଲଫାଫା ଭିତରେ ପୂରାଇ ଦେଲା ଜୟା ଓ ଲଫାଫାକୁ ବିକାଶ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ।

“ଏଇଟା ତୁମ ପାଖରେ ଥାଉ । କାଲି ତ ମୋତେ ରାଉରକେଲା ଫେରିଯିବାକୁ ହେବ । ଯାକୁ ନେବା ବାହାନାରେ ମୁଁ ପୁଣି ପନ୍ଦର କୋଡ଼ିଏ ଦିନ ପରେ ଆସିବି ଓ ତିନି ଚାରି ଦିନ ରହିକରି ଯିବି - ଓ. କେ. ?” ବିକାଶକୁ ଚାହିଁ ହସି ହସି କହିଲା ଜୟା ।

“କି ଅସମ୍ଭବ ଚାତୁର୍ଯ୍ୟ !” ବିକାଶ ତା’ ଓଠକୁ ଆଉଥରେ ଚୁଟୁମି ଦେଲା ।

ପରଦିନ ଅଫିସ ବାହାରିଲା ବେଳକୁ ଗେଟ୍ ପାଖରୁ ଫେରିଚାହିଁଲା ବିକାଶ । ଜୟା ଓ ଇତିଶ୍ରୀ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ଜୟା ମୁହଁରେ ଟିପି ଟିପି ହସ ଓ ଇତିଶ୍ରୀ ମୁହଁରେ ସାମାନ୍ୟ ବ୍ୟଗ୍ରତା ।

“ଶୁଣ, ଚଞ୍ଚଳ ଫେରିବ । ତପସ୍ବିନୀ ଏକସପ୍ରେସରେ ଜୟାକୁ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଯିବା । ଶୁଭିଲା ?” ଦୁଆରମୁହଁରୁ ବିକାଶ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବଡ଼ପାଟିରେ କହିଲା ଇତିଶ୍ରୀ । “ଯାଙ୍କର କିଛି ମନେ ରହେ ନାହିଁ । ସବୁବେଳେ ମନେପକାଇବାକୁ ହୁଏ ।” ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଧୀର ସ୍ବରରେ ଜୟାକୁ ଚାହିଁ କହିଲା ଇତିଶ୍ରୀ ଓ ଦୁଇଜଣଯାକ ଭିତରକୁ ପଶି ବାହାର କବାଟ ବନ୍ଦ କଲେ । ଇତିଶ୍ରୀ ଛୁଟି ନେଇଥିଲା ସେଦିନ ।

“ଦେଖ, ତୋ କାମ କରାଇବାକୁ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଲାଗିପଡ଼ିବି । ଆଉ ଅଳ୍ପ କେତେଟା ଦିନ ଭିତରେ ହୋଇଯିବ, ବିକାଶ କହୁଥିଲେ ।” ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ଜୟାର ଦୁଇହାତ ଧରି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କହୁଥିଲା ଇତିଶ୍ରୀ । ଯେମିତି ବିକାଶ ଶୁଣି ନ ପାରିବେ । ବିକାଶ ମଧ୍ୟ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ।

“ତୁ ଖାଲି ବିକାଶବାବୁଙ୍କୁ ମନେପକାଇ ଦେଉଥିବୁ । ମୁଁ ଫୋନ୍ କରିବି ଯେ” - ଜୟା ଅନୁରୋଧ କରୁଥିଲା । “ଆରେ, ମୋତେ କ’ଣ କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତୁ କିନ୍ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ଫୋନ୍ କରିବୁ । କେତେବେଳେ ସୁବିଧା ହେବ, ଆସିବୁ । ଆଉ ଦୁଇମାସ ପରେ ଜିତୁର ଜନ୍ମଦିନ । ପ୍ଲିଜ୍ ଆସିବୁ ।” ଇତିଶ୍ରୀ ଅନୁନୟ କରୁଥିଲା ।

“ନିଶ୍ଚୟ, ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବି, କଥା ଦେଉଛି ।” ଇତିଶ୍ରୀ ହାତରୁ ହାତ କାଢ଼ିଦେଲା ଜୟା ଓ ବିକାଶକୁ ନମସ୍କାର କଲା । ଟ୍ରେନ୍ ହ୍ରାସିଲା ଦେଇ ସାରିଥିଲା । ଜୟା କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟରେ ଚଢ଼ିଗଲା ଓ ଦୁଆରର ରେଲିଂ ଧରି ହସି ହସି ହାତ ହଲାଇଲା ଇତିଶ୍ରୀ ଓ ବିକାଶକୁ ।

“ଜୟା, ସକାଳୁ ସକାଳୁ ପହଞ୍ଚି ପ୍ରଥମେ ଛେନାପୋଡ଼ ପ୍ୟାକେଟ୍‌ଟା ଫ୍ରିଜ୍‌ରେ ରଖିଦେବୁ । ଖଟା ହୋଇଯିବ ନ ହେଲେ । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଫୋନ୍ କରିବୁ ମୋତେ” - ଇତିଶ୍ରୀ ଜୟା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପାଟିକଲା । ଟ୍ରେନ୍ ଗଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିସାରିଥିଲା । ଜୟା ଦ୍ବାର ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ହାତ ହଲାଇଥିଲା ।

ରୁମାଲରେ ଆଖି ପୋଛି ପୋଛି ବିକାଶ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ କହିଲା ଇତିଶ୍ରୀ, ‘ତାଲ ।’

ଦେବଦୂତ

ମାସଟିଏ ଗୋଟିଏ ଶାନ୍ତ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ପରିବେଶରେ ରହିସାରିଲା ପରେ ରୂପାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା ।

ଆମେରିକା ବିଷୟରେ କେତେ କ'ଣ ଶୁଣିଥିବା, ଟି.ଭି.ରେ ଦେଖୁଥିବା ବା ହଲିଉଡ଼ ନିର୍ମିତ ସିନେମାତକ ଦେଖୁଥିବା ପରି ଏଇ ଅନୁଭୂତି ନ ଥିଲା । ଟେକ୍ସାସର ଦକ୍ଷିଣ ଅଞ୍ଚଳରେ, ଆମେରିକା ଓ ମେକ୍ସିକୋର ସୀମାଞ୍ଚଳରେ ହିଁ ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ରହି ଆସିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଛଅଜଣିଆ ଦଳ ଘୂରି ବୁଲୁଥିଲା ସହରରୁ ସହରକୁ । ସାଙ୍ଗରେ ଭଦ୍ର ଆମେରିକୀୟ । କେହି ଜଣେ ତାଙ୍କର ବିରାଟ ଶୀତତାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଗାଡ଼ି ସହିତ ଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ବ ନେବାକୁ । ମେ' ମାସର ପ୍ରାରମ୍ଭ । ଦକ୍ଷିଣ ଟେକ୍ସାସରେ ଭୀଷଣ ଗରମ । ପ୍ରାୟ ରାଉରକେଲା ବା ନାଗପୁର ପରି ଜଳବାୟୁ ସେଠାକାର । ଖରାଦିନେ ଗରମ ଓ ଶୀତଦିନେ ଥଣ୍ଡା, କିନ୍ତୁ ବରଫ ପଡ଼େ ନାହିଁ । ସେମାନେ ଗସ୍ତ କରୁଥିବା ସହରମାନଙ୍କରେ ପ୍ରାୟ ଜଙ୍ଗଲ ନ ଥିଲା - ଯାହା ଥିଲା ବୁଦ୍ଧୁଦିକିଆ କଣ୍ଟା-ଝଟା ସବୁ ।

ତେବେ ରୂପାକୁ ସବୁଠାରୁ ଭଲ ଲାଗିଥିଲା କରଢିଲ୍ ସହର । କରଢିଲ୍‌ର ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ସବୁଠାରୁ ଅଲଗା ଥିଲା । ପାହାଡ଼ ଓ ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଛର ଜଙ୍ଗଲଘେରା ଛୋଟିଆ ସହର । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ରାସ୍ତାରେ ହରିଣ ବା ଠେକୁଆ ବୁଲୁଥିଲେ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥିଲେ ବୁଝା ଚିନି ଦିନ ପାଇଁ ଜଣେ ଭାରତୀୟ ପରିବାରଙ୍କ ଘରେ ଅତିଥି ହେବାପାଇଁ । ଅନେକ ଦିନ ଧରି ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନ ଖାଇ, ପାଉଁରୁଟି, କଟା ଲେଟୁସର ସାଲାଡ଼ ଖାଇ ଖାଇ ସେମାନେ ବିରକ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ଯଦିଓ ସେମାନଙ୍କର ଆମେରିକୀୟ ପରିବାର ଉପଚାରରେ କମ୍ କରୁ ନ ଥିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ଘରେ ରାନ୍ଧୁ ନ ଥିଲେ ଓ ଏମାନଙ୍କୁ ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟରେ ଖୁଆଉଥିଲେ । ସେଠାରେ ଚାମଚେ ଭାତ କେବେ କେବେ, ପ୍ରାୟ ବଡ଼ ବଡ଼ ଖଣ୍ଡ ପାଉଁରୁଟି, ସିଝା ବଡ଼ ବେକ୍‌କରା ଆଳୁ, ବେଲାଏ କଟା ଲେଟୁସ୍ ପତ୍ରର ସାଲାଡ଼, ମାଛ ବା ଚିକେନ୍‌ର ଷ୍ଟିକ୍ ଖଣ୍ଡେ ଖାଦ୍ୟ ଭାବରେ ମିଳୁଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ଆମେରିକୀୟ ପରିବାର ବଡ଼ ଆନନ୍ଦରେ ଗୋମାଂସର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଖାଉଥିଲେ । ଅନେକ ସମୟରେ ଖାଦ୍ୟରେ କେମିତିଆ ଗନ୍ଧ ଆସୁଥିଲା । ରୂପା ଖାଇ ପାରୁ ନ ଥିଲା ।

କରୁଥିଲୁ ଭାରତୀୟ ପରିବାରର ଗୃହକର୍ତ୍ତ୍ରୀ ବନ୍ଦନା ଭାରି ଅମାୟିକ ଥିଲେ । ଭାତ, ଚିକେନ୍, ଆଳୁ ଫୁଲକୋବି ତରକାରି ପରି ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରି ମନ ମୋହି ନେଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କର । ସେମାନଙ୍କ ଘର ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଥିଲା । ବେଶ୍ ବଡ଼ ସୁଦୃଶ୍ୟ ଘର - ଘର ଚାରିପଟେ ଜଙ୍ଗଲ । ବନ୍ଦନା ଓ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାମୀ ନିକଟରେ ଏହି ଘରକୁ ନିର୍ମାଣ କରିସାରିଥାଆନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱଚ୍ଛଳତା ଓ ଚଳଣିକୁ ନେଇ ସେମାନେ ଖୁବ୍ ଖୁସିରେ ଓ ଶାନ୍ତିରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଜଣାଇଲେ ଏମାନଙ୍କୁ । ଦୁଇ ମହଲା ବଡ଼ ଘରଟିର କେବଳ କଂକ୍ରିଟ୍ କାଢ଼ ଛଡ଼ା ଆଉ ସମସ୍ତ କାମ ସେମାନେ ହାତରେ କରିଛନ୍ତି । ଘରର ବେସ୍ମେଣ୍ଟରେ ଛୋଟିଆ ମେସିନ୍ ସରୁର କାରଖାନାଟିଏ ଅଛି ଯେମିତି ! ଦୁଇଟି ଗାଡ଼ି କିଣିଛନ୍ତି । ଉଭୟ ଅର୍ଜନ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଭଲ ରୋଜଗାର ମଧ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଏସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କଲାବେଳେ ତୃପ୍ତିରେ ଝଲମଲ ହୋଇଯାଉଥାଏ ବନ୍ଦନା ଓ ତା'ର ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମୁହଁ । ଆମେରିକାର ସଂସ୍କୃତି ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗୁଛି । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଅନଧିକାର ଚର୍ଚ୍ଚା, ଅନ୍ୟର ମାମଲାରେ ଅନୁପ୍ରବେଶ ନାହିଁ ଏଠି । ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ଦ୍ୱାହିଦେଇ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ତାଡ଼ନା ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ସ୍ୱାଧୀନ, ମୁକ୍ତ, ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ । ହଁ, ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଟିକିଏ ଅଧୁଆ ଲାଗେ ମାଟିଆ ଚର୍ମର ଲୋକ ବୋଲି । ଏସିଆ ମହାଦେଶର ସର୍ବୋପରି ଭାରତୀୟ ବୋଲି । କିନ୍ତୁ କିଛି ବର୍ଷର ସ୍ୱାଚ୍ଛନ୍ଦ୍ୟ ସେ ପ୍ରକାର ମାନସିକତାକୁ ଲୋପ କରିଦିଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ । ରୂପା ଓ ତା'ର ସାଥୀମାନେ ବିହ୍ୱଳ ହୋଇଯାଉଥିଲେ ।

ବିଭବ, ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟର ଦେଶ ଏଇ ଆମେରିକା । ଆଃ ! କ'ଣ ନାହିଁ ଏଠି ! ଚାହିଁବା ମାତ୍ରକେ ହାତପାହାନ୍ତାରେ ସବୁ ! କେବଳ ଧନ ଦରକାର । ଅର୍ଜନ କରିବା ବି ଏମିତି କିଛି କଠିନ ନୁହେଁ । ପୃଥିବୀର ସକଳ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ସକଳ ବ୍ରହ୍ମ ଉର୍ତ୍ତି ହୋଇଛି ଏଠି ପ୍ରଚୁର ଭାବରେ । ଏମିତି ପୁଣି ସଜା ହୋଇଛି ସତେ ଯେମିତି ସ୍ୱର୍ଗର ନନ୍ଦନକାନନରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ସେସବୁ ! ଶୁଖିଲାଜ୍ଞାନ ଓ ସମୟଜ୍ଞାନ କେତେ ଅଧିକ ଲୋକମାନଙ୍କର ! କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଧାଡ଼ି ଭାଙ୍ଗି, ସିରନାଲ୍ ନ ମାନି କିଏ ଯିବ ନାହିଁ । ଟିକ୍ସା ପ୍ରଶସ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରା, ସୁନ୍ଦର ଘରଦ୍ୱାର । ଦକ୍ଷିଣ ଟେକ୍ସାସ୍ ତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧନୀ ରାଜ୍ୟ । ପ୍ରାୟ ବୟସ୍କ ଲୋକମାନେ ଜୀବନସାରା ଅର୍ଜିଥିବା ଧନ ଦେଇ ଏଠାଠି ବଡ଼ ବଡ଼ ଭିଲ୍ଲା କିଣନ୍ତି ବା ତିଆରି କରନ୍ତି । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶାନ୍ତ ପରିବେଶରେ ରହନ୍ତି । କିଏ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ତ କିଏ ସହର ଠାରୁ ଦଶ ପନ୍ଦର କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ । ଅନେକଙ୍କ ଘର ସବୁବେଳେ ଖୋଲା । ତାଲା ଦେବା ମଧ୍ୟ ଦରକାର ପଡ଼େ ନାହିଁ । ଦଶ ବାର ଏକରର ହତା ଭିତରେ ସୁଇମିଂପୁଲ୍, ଟେନିସ୍‌କୋର୍ଟ୍, ବଗିଚା, କୁକୁରଘର ଇତ୍ୟାଦି ।

ସ୍ୱପ୍ନାଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇପଡୁଥିଲେ ସେମାନେ । ସ୍ୱର୍ଗରାଜ୍ୟ ଇଏ ସତରେ ! ଧୂଳି-ମଳି ନାହିଁ, ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ ସବୁଠାରେ, ଉପଭୋଗ କରିବାର ଅଦମ୍ୟ ଇଚ୍ଛା, କାମ କରିବାର ଅସ୍ତରତ୍ୱ ସ୍ୱା !

କରୁଥିଲା ଛାଡ଼ିବା ଦିନ ବନ୍ଦନା ଟିକିଏ ଉପଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ।

“ଦେଖ, ସବୁ ଜାଗା କରୁଥିଲା ପରି ନୁହେଁ । ବିଶେଷତଃ ତୁ ମେମାନେ ଯେତେବେଳେ ନ୍ୟୁୟର୍କ ଯିବ, ଟିକିଏ ସଜାଗ ରହିବ । କଳା-ଗୋରା, ଚୋର, ପକେଟ୍‌ମାନୁ, ଠକ ସେଇଠି ଭର୍ତ୍ତି । ଜାଗାଟି ବି ବନ୍ଧେ ପରି, ଟିକିଏ ସଫାସୁତୁରା ଯାହା ଲାଗିବ ତୁମମାନଙ୍କୁ । ସାବଧାନ ରହିବ ।”

ଟେକ୍‌ସାସ୍ ଛାଡ଼ିବା ବେଳ ହୋଇଗଲା । ଏଣିକି ନିଜେ ନିଜେ ଆମେରିକାର କିଛି ଅଂଶ ବୁଲିବା କଥା । ସେମାନେ ‘ଆମେରିକା ଭ୍ରମଣ’ର ଟିକେଟ୍ କିଣିଛନ୍ତି । ଚାରୋଟି ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ ଦେଖିପାରିବେ - ଫ୍ଲୋରିଡ଼ାର ଡିସ୍‌ନିଲ୍ୟାଣ୍ଡ, ନ୍ୟୁୟର୍କ, ନ୍ୟାସଗ୍ରା ଓହାୟୋ ଓ ଫ୍ଲାଗିଂ‌ଟନ୍ । ତା’ପରେ ଭାରତକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ।

ସେମାନେ ଉଡ଼ାଜାହାଜରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ବେଳକୁ ସେଠିକାର ଘଣ୍ଟାରେ ରାତି ଆଠଟା ବାଜିଥାଏ । ସମସ୍ତେ ଘଣ୍ଟା ମିଳାଇଲେ । ଏୟାର୍‌ପୋର୍ଟରେ ଜିନିଷପତ୍ର ଉଠାଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲାବେଳକୁ ନଅଟା ବାଜିଲାଣି । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନେକ ଯତ୍ନ ଓ ସୁବିଧାରେ ସମୟ କଟିଯାଇଥିଲା ସେମାନଙ୍କର । ଏଇଠୁ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ନିଜେ ନିଜେ କଷ୍ଟ କରି ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କ ପରି ବୁଲିବା । ହଠାତ୍ ସେମାନେ ଜାଣିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଓହ୍ଲାଇଥିବା ଏୟାର୍‌ପୋର୍ଟ ହେଉଛି ନ୍ୟୁଜର୍ସିରେ - ନ୍ୟୁୟର୍କ ସହରଠାରୁ ଘଣ୍ଟାକର ବାଟ । ‘ଆମେରିକା ଭ୍ରମଣ’ ଟିକେଟ୍ ଯୋଗୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ନ୍ୟୁଜର୍ସିରେ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ନ୍ୟୁୟର୍କ ଯିବାକୁ ହେଲେ, ବସ୍ ବା ଭୁତଳ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଯିବାକୁ ହେବ । ତେବେ ନ୍ୟୁୟର୍କ ସହରରେ ହୋଟେଲ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହଙ୍ଗା ଓ ମିଳିବା କଷ୍ଟକର, ଯଦି ଆଗରୁ ବୁକିଂ ହୋଇ ନ ଥାଏ, କିଏ ଜଣେ ପଚାରିବାରୁ କହିଲା । ଏତକ ବୁଝୁ ବୁଝୁ ସାଢ଼େ ନଅଟା ରାତି ହୋଇଗଲାଣି । ସେମାନେ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ବୁକିଂ କାର୍ଡ୍‌ରୁ ଯାଇ ନ୍ୟୁଜର୍ସିର ବିଭିନ୍ନ ହୋଟେଲକୁ ଫୋନ୍ ଲଗାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ପ୍ରାୟ ଅଧଘଣ୍ଟା ଚେଷ୍ଟା କରିବା ପରେ ‘ଡାଇମଣ୍ଡ ପାର୍କ’ ବୋଲି ମଧ୍ୟମ ଧରଣ ହୋଟେଲରେ ସ୍ଥାନ ମିଳିଲା । ହୋଟେଲ ମ୍ୟାନେଜର୍ ଫୋନ୍ ଦ୍ୱାରା ଜଣାଇଲେ ଯେ କେତେ ନମ୍ବର ପାର୍କିଂରେ ହୋଟେଲର ବସ୍ ଠିଆ ହୋଇଛି - ଟ୍ରିପ୍ ପରେ ଟ୍ରିପ୍ କରି ସେ ଗେଷ୍ଟମାନଙ୍କୁ ହୋଟେଲରେ ଛାଡ଼ୁଛି । ସେଇଠିକୁ ଯାଇ ସମସ୍ତେ ବସ୍ ଧରିବା କଥା । ଜିନିଷପତ୍ର ବୁହାବୋହି କରି ସେଠି ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଆହୁରି ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ହୋଇଗଲାଣି । ସେଇଠି ଧାଡ଼ି କରି ବସ୍‌ପାଇଁ ଠିଆହେବାକୁ ପଡ଼ୁଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଦଳ ଠିଆ ହୋଇଥାଆନ୍ତି - ଅଧିକାଂଶ ଏସୀୟ । ସେମାନେ ଛଅଜଣାଯାକ ଜିନିଷପତ୍ର ଏକାଠି କରି ବସ୍‌ରେ ଚଢ଼ିବା ପାଇଁ ବେଶ୍ ଅସୁବିଧା ହେଲା ଏବଂ ଏ ଭିତରେ ବସ୍ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଡିନିଟ୍ରିପ୍ କରିସାରିଥିଲା । କୌଣସିମତେ ଶେଷ ଟ୍ରିପ୍‌ରେ ବସ୍ ଚଢ଼ି ହୋଟେଲରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ରାତି ବାରଟା । ଦୁଇଟା

ରୁମ୍ - ପୁଅ ଓ ଝିଅଙ୍କର ଅଲଗା ଅଲଗା । ଟେକ୍‌ସାସ୍‌ରେ ରହି ଆସିଥିବା ଘରର କୋଠରିମାନଙ୍କଠାରୁ ଇଏ ଏକଦମ୍ ଅଲଗା ଥିଲା । ଛୋଟିଆ ବେଶି ସଫା ନ ଥିବା କୋଠରି - ସଦାସର୍ବଦା ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା ପରି ଚେହେରା । ସେ ଯାହାହେଉ, ସେମାନେ ଶୋଇବାକୁ ଗଲାବେଳକୁ ରାତି ଗୋଟାଏ ହୋଇସାରିଥିଲା । ଖାଇବାର ତ ପ୍ରଶ୍ନ ନ ଥିଲା । ନିଜ ପାଖରେ ଥିବା ବିସ୍କୁଟ୍ କିଛି ଓ ପାଣି ପିଇ ସେମାନେ ଶୋଇଗଲେ ।

କ୍ଲାନ୍ତ-ଶ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ଶୋଇପଡ଼ିଲେ ସମସ୍ତେ । ଉଠୁ ଉଠୁ ନଅଟା ବାଜିଗଲାଣି । ମନରେ ଦୋଷୀ ଦୋଷୀ ଭାବ । ଆଃ ! ଗୋଟିଏ ଦିନର ରହଣି ନ୍ୟୁୟର୍କରେ, ସେଥିରୁ ଏତେ ସମୟ ଶୋଇବାରେ ଗଲା ! କୌଣସିମତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ହୋଟେଲ ଲବିରେ ଏକାଠି ହେଲା ବେଳକୁ ସକାଳ ଦଶଟା । ସେଇଠି ମନେହେଲା ଯେମିତି ଆଗକୁ ପାହୁଣ୍ଡେ ଯାଇପାରିବେ ନାହିଁ ସେମାନେ । ଭୋକରେ ପେଟ ଜଳୁଛି । ପ୍ରାୟ ଚବିଶ ଘଣ୍ଟା ହୋଇଗଲାଣି ଓଜନିଆ ଜିନିଷ କିଛି ପେଟରେ ପଡ଼ିନି । ‘ଡାଇମଣ୍ଡ ପାକ’ରେ ବ୍ରେଡ୍ ଖାଇବାର ସ୍ବହା ନ ଥିଲା ସେମାନଙ୍କର । ହୋଟେଲ୍ ରିସେପ୍‌ସନିଷ୍ଟ ପରାମର୍ଶ ଦେଲା ‘ପେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍’ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଟେଲ୍‌ର ବସ୍ ଯାଉଛି, ଷ୍ଟେସନ୍ ପାଖରେ ଅନେକ ଛୋଟ ଛୋଟ ଚାଇନିଜ୍ ଖାଇବା ଜାଗା ରହିଛି, ସେଇଠି କିଛି ଖାଇଦେଇ ଭୂତଳ ଟ୍ରେନ୍ ଧରିବେ ନ୍ୟୁୟର୍କ୍ ସହର ଅଭିମୁଖେ ।

ସେମାନେ ଦିନିକିଆ ଯିବାଆସିବା ଟିକେଟ୍ କାଟି ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ବସିବାକୁ ଗଲାବେଳକୁ ଦିନ ବାରଟା । ଯାହାହେଉ, ଘଣ୍ଟାଟିଏ ପରେ ମଝିରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରେନ୍ ବଦଳାଇ ନ୍ୟୁୟର୍କ୍ ସହରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ସେମାନେ । ସାରା ପୃଥିବୀ ଉନ୍ମୁଖ ହୋଇ ରହିଥାଏ ଏଇ ସହର ପ୍ରତି । ରୂପା ଏହାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ କଳିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା । ହାଉଯାଉ ମଣିଷ ଓ ଗାଡ଼ି ମଟର । ସତରେ ବୟେର ଜନସମାଗମ ଟିକିଏ କମାଇ ଦେଲେ ବୋଧହୁଏ, ଏଇପରି ଲାଗିବ ଅବଶ୍ୟ ଆଉ ଟିକିଏ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ହେଲେ । ଏଠି ଏସାୟ ଓ ଆପ୍ରିକାୟ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ । ଯେମିତି ସର୍ବ ମହାଦେଶୀୟ ନିର୍ଲିପ୍ତ ସ୍ଥାନଟିଏ । ଉତ୍ତେଜନା ସବୁ ନ ସରୁଣୁ ତରବର ହୋଇ ‘ଷ୍ଟାରୁଏ ଅଫ୍ ଲିବର୍ଟି’ ଦେଖିବା ଗୁପ୍ତରେ ଟିକେଟ୍ କାଟି ସାମିଲ୍ ହୋଇଗଲେ ସେମାନେ । ଫେରିଆସି ଏମ୍‌ପାଇର୍ ଷ୍ଟେଟ୍ ବିଲ୍ଡିଂ, ୟୁ ଏନ୍ ହାଉସ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଦେଖିବାର ଉତ୍ସାହରେ ମଜିଗଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ କିଏ ଗୋଟାଏ କହିଲା, ‘ମାନ୍ ହାଟାନ୍’ରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବସ୍ତ୍ରର ସେଲ୍ ଲାଗିଥାଏ - ଚାଲ ଦେଖିବା, କିଛି ଯଦି କିଣିପାରିବା - ଛୋଟିଆ ଛୋଟିଆ ଉପହାର ପ୍ରିୟପରିଜନଙ୍କ ପାଇଁ । ପରାମର୍ଶ ମଧ୍ୟ ଲାଗିଲା ନାହିଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ । ମାସେ ହେଲା ଭାଷଣ ଓ ମିଟିଂ ଭିତରେ ରହି ରହି ସମସ୍ତେ ଟିକିଏ ସାଧାରଣ ଉତ୍ତେଜନା ଖୋଜୁଥିଲେ ଯେମିତି ! ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଯେ ବିଭିନ୍ନ ମୂଲ୍ୟର ଗୁଡ଼ାଏ ଜିନିଷ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲା ସ୍ଟ୍ରୀଟର ଦୁଇ

ପଟରେ । ଅପୂର୍ବ ବିପଣୀ ଇଏ ସତେ ! ରୁପା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା, ଅଧ ତଳାର ମୂଲ୍ୟ ଜିନିଷଠାରୁ ହଜାର ହଜାର ତଳାରୁ ଦୁର୍ମୂଲ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟର ବିପଣୀ !

ଖୁସିବାସିଆ ହୋଇ କିଣାକିଣି କରୁ କରୁ ଚମକି ପଡ଼ିଲା ରୁପା । ଆରେ ! ରାତି ନଅଟା ବାଜି ପଇଁଚାଳିଣ ମିନିଟ୍ ହେଲାଣି । ଫେରିଯିବା କଥା ହୋଟେଲକୁ ଚଞ୍ଚଳ । କାଲି ପୁଣି ଭୋରୁ ବାହାରି ଯିବାକୁ ହେବ ଏୟାରପୋର୍ଟ ବଫାଲୋ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ । ନାଏଗ୍ରା ଜଳପ୍ରପାତ ଦେଖିବା ପାଇଁ ।

“ହେଇ ! ଦେଖିଲଣି କେତେ ସମୟ ହେଲାଣି ?” ହଲେଇ ଦେଲା ନିବିଷ୍ଟ ଚିତ୍ତରେ ପରଫ୍ୟୁମ୍ ବୋତଲଟିଏ ପରଖୁଥିବା ବାନ୍ଧବାକୁ ରୁପା ।

“ଆରେ ହଁ ତ ! ହୋଟେଲ୍ କେତେ ବାଟ କେଜାଣି ?”

“ହଁ, ହଁ, ତେରି ହେଇଗଲା - ଚାଲ ଚାଲ ପହଞ୍ଚିଯିବା ଯେ -” ଆଉ କିଏ କହିଲା ।

ରାସ୍ତାପାଟ ପ୍ରାୟ ଜନଶୂନ୍ୟ ହୋଇଆସିଲାଣି । ରୁପାକୁ ଟିକିଏ ଡର ଡର ଲାଗିଲା । କରଭିଲ୍ରେ ବନ୍ଦନାର ଉପଦେଶ ମନେପଡ଼ିଗଲା । ନ୍ୟୁୟର୍କରେ ତେରି ରାତିଯାଏ ବୁଲିବନି, ନଅଟା ପୂର୍ବରୁ ଯେମିତି ହୋଟେଲ୍ରେ ପହଞ୍ଚିଯିବ । ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଡର କାଢ଼ି ପକାଇଲା ମନରୁ ସେ । ଛଅଜଣିଆ ଦଳରେ ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ । ଯାହା ଅସୁବିଧା ହେବ ପରସ୍ପର ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ, ମିଳିମିଶି ଦୁଲେଇ ଦେବେ । ଡର କ’ଣ ? ଟ୍ୟୁରିଷ୍ଟ ହେଲେ ଏମିତି ତ ହୁଏ ।

କିଏ ବତାଇ ଦେଲା - ପେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍ ତ ? ଏଇ ଚାରିଟା ବୁକ୍ ଆଗକୁ । ଅଗତ୍ୟା ଚାରିଟା ବୁକ୍ ଚାଲିଲେ ସେମାନେ ଏବଂ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ‘ପେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍’ରେ । କିନ୍ତୁ ଏଇଟା ଥିଲା ନ୍ୟୁୟର୍କର ପେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍ । ଅଧୀର ଉତ୍ତେଜନାରେ ସେମାନେ ଭୁଲିଯାଇଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଟ୍ରେନ୍ରେ ନ୍ୟୁଜର୍ସିର ‘ପେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍’ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍ ଯେ ଦୁଇଟା ଯାକ ଜାଗାରେ ଅଛି, ତା’ ବି ଜଣା ନ ଥିଲା ତାଙ୍କୁ । ଏବେ ବୁଝିଲେ ଯେ ଆହୁରି ଅନ୍ତତଃ ଘଣ୍ଟାଏ ଭୂତଳ ଟ୍ରେନ୍ରେ ଯିବା ପରେ ସେମାନେ ନ୍ୟୁଜର୍ସିର ‘ପେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍’ରେ ପହଞ୍ଚିବେ । ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଟିକେଟ୍ କାଟି ଷ୍ଟେସନ୍ର ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଭିତରକୁ ପଶିଲେ ସେମାନେ । ଛଅଜଣ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ହୋଇ - ଦୁଇଜଣ ବୋଧହୁଏ ଆଇସକ୍ରିମ୍ ଖାଇ ଖାଇ ପଛରେ ଆସୁଥିଲେ । ମଧ୍ୟବୟସ୍କ ଭାରତୀୟ ଜଣେ ଦେଖାହେଲେ । ରୁପା ଓ ତା’ର ସାଥୀ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ ତାଙ୍କ ସହିତ । ଉଦ୍ରେଲୋକଜଣକ ଲୁଗା ବ୍ୟବସାୟ କରନ୍ତି ଏବଂ ନ୍ୟୁୟର୍କ ଓ ନ୍ୟୁଜର୍ସିର ମଝିଆମଝି ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ରହନ୍ତି । ଏମାନେ କୋଉଠୁ କାହିଁକି ଆସିଛନ୍ତି ପଚାରି ବୁଝିଲେ ଏବଂ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଲେ ଯେ ରାତି ଦଶଟା ପରେ ଭୂତଳ ଟ୍ରେନ୍ର ସଂଖ୍ୟା କମି ଆସେ । ଏତେ ତେରିଯାଏ ଦୁମେମାନେ ବାହାରେ ରହିବା ଠିକ୍ ହେଲା ନାହିଁ ।

“ହେଇ ତ ଆସିଗଲା । ଚଞ୍ଚଳ ଉଠିପଡ଼, ମିନିଟିଏ ରହିବ ଜମା ।” କହି କହି ତେଇଁପଡ଼ିଲେ ଟ୍ରେନ୍‌ର ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଖୋଲିସାରିଥିବା ଦ୍ୱାର ଦେଇ ଟ୍ରେନ୍ ଭିତରକୁ ଭଦ୍ରଲୋକଜଣକ । ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ରୁପା ଓ ତା’ ପଛକୁ କଥା ହୋଇ ହୋଇ ଆସୁଥିବା ତା’ର ବାନ୍ଧବୀ । ହଠାତ୍ ବାନ୍ଧବୀଜଣକ ପଛକୁ ବୁଲିପଡ଼ି ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଉପରକୁ ତେଇଁ ପଡ଼ିଲା ।

“ଆରେ କ’ଣ ହେଲା ? ଚଢ଼ିଆସ ସମସ୍ତେ, ଚଞ୍ଚଳ ।” ରୁପା ପାଟିକଲା ।

“ସେମାନେ ଆସି ନାହାନ୍ତି ।” ଆଜୁଠି ଦେଖାଇ ପଛକୁ ଦେଖାଇ ଦେଲା ରୁପାର ବାନ୍ଧବୀ । ସତକୁ ସତ ରୁପା ଦେଖିଲା ଯେ ଦୁଇଜଣ ଯାଇ ଡଷ୍ଟରିନ୍‌ରେ ଆଇସକ୍ରିମ୍ କାଗଜ ପକାଉଛନ୍ତି । “ଟ୍ରେନ୍ ଛାଡ଼ିଦେବ ଯେ ! ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ଯାଇ ପର ଟ୍ରେନ୍ - ଜଲ୍‌ଦି ଆସ ।” ସେମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପାଟି କଲା ରୁପା ।

ସେମାନେ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଟ୍ରେନ୍‌ର ସେଇ ବଗି ଆଡ଼କୁ ଆସୁଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ରୁପା ଚଢ଼ିଯାଇଥିଲା । ଗରିଜଣାଯାକ ଏକାଠି ହେଲାବେଳକୁ ଟ୍ରେନ୍ ଗତି ବଦଳି ସାରିଥିଲା ଓ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଦ୍ୱାର ବନ୍ଦ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ସେମାନେ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଚଢ଼ିପାରିଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ରୁପା ମଧ୍ୟ ଓହ୍ଲାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ରୁପା ଟ୍ରେନ୍ ଭିତରେ ରହିଗଲା । ଅସହାୟ ଅବାକ୍ ଚାହାଣିରେ ରୁପା ତା’ର ସାଥୀମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଚାହିଁରହିଲା ଗତି ବଦଳି ସାରିଥିବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ ଟ୍ରେନ୍‌ର କାଚଦ୍ୱାର ଭିତରୁ ଏବଂ ପାଞ୍ଚଜଣଯାକ ସାଥୀ ତା’ର ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ ସମାନ ଅସହାୟତା ସହ ଚାହିଁରହିଥିଲେ ତାକୁ !

ଟ୍ରେନ୍ ଦୁତଗତିରେ ଚାଲିବା ଆରମ୍ଭ କଲା । ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଓ ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ରୁପାର ସାଥୀମାନଙ୍କର ମୁହଁ ଲୁଚିଗଲା । ଟ୍ରେନ୍ ଭିତରେ ପାଖରେ ଥିବା ଷ୍ଟିଲ୍ ରଡ଼କୁ ଧରି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ରୁପା ଓ ପାଖରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ ବୟସ୍କ ଭାରତୀୟଜଣକ । ଆଉ କିଏ କିଏ ସେ ବଗିରେ ଥିଲେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ନାହିଁ ରୁପା । ଭୀଷଣ କାନ୍ଦ ମାଡୁଥିଲା ତାକୁ । ବିଭିନ୍ନ ଉପଦେଶ ମନେପଡ଼ିଗଲା ଅନେକଙ୍କର ।

- ଏକୁଟିଆ ଥିଲାବେଳେ ଜମା କାନ୍ଦିବନି । ଅନ୍ୟମାନେ ତୁମେ ଦୁର୍ବଳତାର ସୁଯୋଗ ନେବେ ।

- କାହାକୁ କେବେହେଲେ ଦେଖାଇବ ନାହିଁ ଯେ ତୁମେ ଭରି ଯାଇଛ । ଇଆଡୁ ସିଆଡୁ କହି ଆହୁରି ଲୋକେ ଡରାଇବେ ।

- ବାଟ ଜାଣ ନାହିଁ ବୋଲି ଜଣାଇବନି ଜମା । ଆହୁରି ଅବାଚର ଠିକଣା ଦେଇଦେବେ ଲୋକମାନେ ।

ଟ୍ରେନ୍ ଗଡ଼ିଚାଲିଥିଲା । ସମୟ ବି ବଢ଼ି ଚାଲିଥିଲା ।

“ଭାଇସାହେବ, ଏଇ ନାଲି ରେଖା କ’ଣ ? ଏଇ ସବୁଜ ରେଖା କ’ଣ ?”
ବଗିଚା କାନ୍ଥରେ ଦ୍ଵାର ଉପରକୁ ବୋଧହୁଏ ଟ୍ରେନ୍‌ର ଗତିବିଧି ରୈଖିକ ଭାବରେ
ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ।

“ଏସବୁ ଟ୍ରେନ୍‌ର ଗତିପଥ । ତୁମେ କ’ଣ ଜାଣି ନାହିଁ ? ଆମେ ଏବେ ସବୁଜ
ରେଖାରେ ଯାଉଛେ ।”

“ହଁ, ହଁ, ମୁଁ ଜାଣେ । ତେବେ ନିଶ୍ଚିତ ହେବାପାଇଁ ପଚାରିଲି ।” ରୂପା ଡରବର
ହୋଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ତୁମେ ଟ୍ରେନ୍‌ ବଦଳାଇବ ଯା’ ପରଠାରୁ ଠିକ୍‌ ସ୍ଵସ୍ତ ସ୍ଵେସନ୍‌ରେ । ସେଇଠି ମୁଁ
ମଧ୍ୟ ଓହ୍ଲାଇଯିବି ।”

ହେ ଭଗବାନ୍ ! ଟ୍ରେନ୍‌ ପୁଣି ବଦଳାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ! ସେମାନେ କେମିତି ନ୍ୟୁୟର୍କ
ଯାଇଥିଲେ, ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଭୁଲିଯାଇଛି । ଟ୍ରେନ୍‌ ବଦଳାଇବାକୁ ସତରେ ପଡ଼ିବ କି
ନାହିଁ କେଜାଣି ? ଲୋକଟି ସତ କହୁଛି ତ ? ଏସବୁ କେମିତି ଘଟିଗଲା ଏବଂ ଅଧରାତିରେ
ନ୍ୟୁୟର୍କରେ ଭୂତଳ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ସେ ଏକୁଟିଆ ହୋଇଗଲା । ତା’ ପୁଣି କିଛି ନ ଜାଣି ଓ
ନ୍ୟୁୟର୍କରେ ପ୍ରଥମ ଦିନ ପାଦ ଦେଇ ! କେମିତି ସେ ହୋଟେଲ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚିବ !

“ଓହ୍ଲାଅ, ଓହ୍ଲାଅ - ଏଇ ଆଉ ଟ୍ରାକ୍‌ରେ ମୋ ଟ୍ରେନ୍‌ ଆସିଗଲା ।” ଏଥର
ତଳକୁ ପ୍ରଥମେ କୁଦିପଡ଼ି ଭାରତୀୟଜଣକ ରୂପାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ।

“ଏହିଠାରୁ ନାଲି ରେଖାର ଟ୍ରେନ୍‌ ତୁମେ ଧରିବ । ତୁମ ଟ୍ରେନ୍‌ ଉପରେ ଏକଚାଳିଶ
ନମ୍ବର ଲେଖା ହୋଇଥିବ । ମୁଁ ଚାଲିଲି, ଗୁଡ଼ଲକ୍ ।” ଲୋକଟି ତରତର ହେଲା ।

“କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଏଇ ଟ୍ରେନ୍‌କୁ କୋଉଠୁ ଧରିବି ?” ରୂପା ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଚାରିଦେଲା ।

ତା’ ଆଡ଼କୁ ନ ଚାହିଁ, ସେମାନେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ପ୍ଲାଟଫର୍ମର ବିପରୀତ ଦିଗକୁ
ହାତରେ ଦର୍ଶାଇ ଭାରତୀୟଜଣକ ଆସି ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଟ୍ରେନ୍‌ ଆଡ଼କୁ ମୁହଁଇଲେ ।

“ଆପଣ ଟିକିଏ ରହିଯାଆନ୍ତେ ନାହିଁ, ମୋତେ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଚଢ଼ାଇ ଦେଇ
ଯାଆନ୍ତେ ।” ରୂପାର ସ୍ଵରରେ ଆକୁଳ ଅନୁନୟ ଥିଲା ।

“ମୋ ଟ୍ରେନ୍‌ର ପ୍ରିକ୍ସେନ୍‌ସି ବହୁତ କମ୍‌ ଏବଂ ଆଉ ଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ଯାଇ ଆଉ
ଗୋଟିଏ ଆସିବ ।” ଟ୍ରେନ୍‌ ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଲୋକଜଣକ ।

କେତେ ଅଭଦ୍ର ଲୋକଟାଏ ମ ! ଆମକୁ ଡାକିହାକି ଆଣିଲା । ତା’ ସାଙ୍ଗରେ ମୁଁ
ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଚଢ଼ିଗଲି କିନ୍ତୁ ଅଧାବାଟରେ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଚାଲିଗଲା ! ଦେଖୁଛି ଭାରତୀୟ
ଝିଅଟିଏ, ଟିକିଏ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ବସାଇଦେଇ ନ ଥାନ୍ତା ? ଭାବି ଭାବି ରୂପା ପ୍ଲାଟଫର୍ମର

ବିପରୀତ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଯାଇ ଠିଆ ହେଲା ଓ ସେଇ ଦିଗକୁ ଚାହିଁରହିଲା, ଯେଉଁ ଦିଗରୁ ତା'ର ଏକଚାଳିଶ ନମ୍ବର ଟ୍ରେନ୍ ଆସିବ ବୋଲି ଲୋକଟା କହିଥିଲା ।

ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ମାତ୍ର ପାଞ୍ଚ ଛଅ ଜଣ ଆଉ ବିଭିନ୍ନ ବୟସର କଳା-ଗୋରା ପୁରୁଷ-ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ସେମାନେ କେହି ମଧ୍ୟ ସଂଭ୍ରାନ୍ତ ଲାଗୁ ନ ଥିଲେ । ଏମିତି ଲାଗୁଥିଲେ ଯେମିତି ନିଜକୁ ନେଇ ସେମାନେ ମଞ୍ଜିଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ପୃଥିବୀର ଆଉ କାହାପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରିବା ମଧ୍ୟ ଦରକାର ନାହିଁ ତାଙ୍କର ।

ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ରୁତ ହୋଇ ଏବଂ ବାହାରକୁ ସାଧାରଣ ଦମ୍ଭ ଦେଖାଇ ରୁପା ଦଣ୍ଡ ମିନିଟ୍ ଠିଆ ହେବା ପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିଗରୁ ଟ୍ରେନ୍‌ଟିଏ ଆସିଲା । ରୁପା ପଡ଼ିପାରିଲା ଯେ ତା'ର ନମ୍ବର ହେଉଛି ଏକଚାଳିଶ । ସାମାନ୍ୟ ସ୍ୱସ୍ତିର ନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଇଲା ସେ ଏବଂ ସାମନା ବଗିଚାରେ ଚଢ଼ିଗଲା ।

ବଗିଚା ଲମ୍ବା ଥିଲା ଓ ଦ୍ୱାର ତାକୁ ପ୍ରାୟ ଲମ୍ବ ଭାବରେ ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରୁଥିଲା । ରୁପାର ବାମପଟେ ସାତ ଆଠ ଜଣ ସ୍ତ୍ରୀ-ପୁରୁଷ ବସିଥିଲେ ବା ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ତାହାଣପଟ ପାଙ୍କା ଥିଲା । ଖୁବ୍ ଅବସନ୍ନ ଲାଗୁଥିଲା ରୁପାକୁ । ଆଉ କିଛି ଭାବିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉ ନ ଥିଲା । ସେ ଜାଣିପାରୁ ନ ଥିଲା ଯେ ‘ପେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍’ରେ ଯଦିବା ସେ ଓହ୍ଲାଇଯିବ, ତେବେ ହୋଟେଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେମିତି ପହଞ୍ଚିବ ? ପୁଣି ସେ କ’ଣ ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବ ? ଖାଲି ବେଞ୍ଚରେ ବସିପଡ଼ିଲା ରୁପା । କୌଣସି ଷ୍ଟେସନ୍ ଆସିଗଲା ବୋଧହୁଏ । ଡେରି ରାତି ହେଲାଣି, କୋଳାହଳ ନାହିଁ । କିଛି ଲୋକ ଉଠିଲେ, ଅଧିକାଂଶ ଆରପଟକୁ ଗଲେ । ଦୁଇଜଣ ଲୋକ, ଜଣେ କଳା ଓ ଅନ୍ୟଜଣକ ଗୋରା, ତା’ ପଟକୁ ଚାଲିଆସିଲେ ।

“ହାଏ, କ୍ୟାନ୍ ଉଇ ସିଟ୍ ହିଅର୍ ?” ଗୋରା ଲୋକଜଣକ ବେଞ୍ଚର ତା’ ପାଖ ଖାଲି ସ୍ଥାନକୁ ହାତ ଦେଖାଇ କହିଲା ।

“ଓଃ ! ସିଓର୍” ସହଜ ଭାବରେ କହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ଲୋକଟିକୁ ଚାହିଁ ସାମାନ୍ୟ ହସିଦେଲା ରୁପା ଏବଂ ବେଞ୍ଚର ଗୋଟିଏ କୋଣକୁ ଘୁଞ୍ଚିଯିବାର ଉଦ୍ୟମ କଲା । ସେ ଘୁଞ୍ଚିଯିବା ଆଗରୁ ତାକୁ ମଝିରେ ରଖି ଦୁଇପଟରେ କଳା ଓ ଗୋରାଲୋକ ଦୁଇଜଣ ବସିପଡ଼ିଲେ । ଦୁଇଜଣ ବିରାଟକାୟ ପୁରୁଷଙ୍କ ମଝିରେ ଟିକିଏ ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇ ବସିଲା ରୁପା । ଟ୍ରେନ୍ ଗଡ଼ି ଚାଲିଲା । ଧଳାଲୋକ ଜଣକ ରୁପା ହୋଇ ବସିଥାଏ ଏବଂ କଳାଲୋକ ଜଣକ ହାଲୁକା ସ୍ୱରରେ କିଛି ଗାଉଥାଏ, ହିସିଲ୍ ବଜାଉଥାଏ ପାଟିରେ ଏବଂ ପାଦରେ ତାଳ ଦେଉଥାଏ । ରୁପାର ଆଖିରେ ଆଖି ବାଜିଗଲା କଳା ଲୋକଟିର ।

‘ସରି’ କହି କହି ରୁପା ମୁହଁକୁ ଦେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ସେ । ଗୋଡ଼ ଘୁଞ୍ଚାଇଦେବାର କୌଣସି ଉପକ୍ରମ କଲା ନାହିଁ । ରୁପାକୁ ଲାଗିଲା ଯେ ବୋଧହୁଏ ଲୋକ ଦୁଇଟି ଭଲକରି ପିଇଛନ୍ତି । ସାମାନ୍ୟ ଅସନ୍ତୁଳିତ ଲାଗୁଛନ୍ତି ଓ ହାଲୁକା ବାସ୍ନା ମଧ୍ୟ ଆସୁଛି ।

“ଆର୍ ଦିଜ୍ ଗୋଲଡ଼ ?” ଧଳା ଲୋକଟି ରୁପାର ଡାହାଣ କଟଟିରେ ଥିବା ସରୁ ସୁନାଚୁଡ଼ି ଦୁଇପଟକୁ ଆଙ୍ଗୁଠି ଦେଖାଇ କହିଲା । ତା’ ଆଙ୍ଗୁଠି ପ୍ରାୟ ରୁପାର ଚୁଡ଼ି ଓ କଟଟି ସ୍ପର୍ଶ କରିଗଲା ।

‘କ୍ଲେସ୍’ ରୁପା କହିଦେବା ପରେ ଜାଣି ପାରୁ ନ ଥିଲା ଯେ ସତ କହିବା ଭିତ୍ତିତ ହେଲା କି ନାହିଁ ।

କଳା ଓ ଗୋରା ଦୁଇଜଣଯାକ ପରସ୍ପର ଭିତରେ କିଛି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ସେମାନଙ୍କ ସ୍ଵରରେ ଚାପା ଉତ୍ତେଜନା ଥିଲା, ଯଦିଓ ଭାଷା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବୁଝିପାରୁ ନ ଥିଲା ରୁପା । ସେ ଚେଷ୍ଟା ବି କରୁ ନ ଥିଲା, ତାର ଧ୍ୟାନ କେବଳ ଥିଲା ଚଳମାନ ଟ୍ରେନ୍ ଉପରେ ।

“ଆର୍ ୟୁ ଫ୍ରମ୍ ଗୁଏଟେମାଲା ?” ହାଲୁକା ଗୀତ ଗାଇବା ବନ୍ଦକରି ପୁଣିଥରେ ରୁପା ଆଡ଼କୁ ଝୁଙ୍କିପଡ଼ି କଳା ଲୋକଟି କହିଲା ।

“ନୋ, ଆଇ ଆମ୍ ଫ୍ରମ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ।” ବାଧ୍ୟ ହେଲା ପରି ତାକୁ ଉତ୍ତର ଦେଲା ରୁପା । ହଠାତ୍ ତାକୁ କାହିଁକି ଅସହଜ ଲାଗିଲା । ସେଇ କଳା ଲୋକଟିର ମୁହଁରେ କ’ଣ ଦେଖିଲା କେଜାଣି, ଦେହ ତା’ର ଶୀତେଇ ଉଠିଲା । କେମିତି ଲାଳସାପୂର୍ଣ୍ଣ ଛୋଟ ହୋଇ ଆସୁଥିବା ଆଖି । କୋଉଠି ନା କୋଉଠି, କେବେ ନା କେବେ ଏମିତି ଦୃଷ୍ଟିର ସାମନା କରିଛି ସିଏ । ଏଇ ଚାହାଣିକୁ ଚିହ୍ନିପକାଇବା କିଛି କଷ୍ଟକର ନୁହେଁ । ଭୀଷଣ ଡର ମାଡ଼ିଲା ତାକୁ । ବନ୍ଦ ହୋଇ ଆସିଥିବା କାନ୍ଦ ମୁହଁ ଫଟାଇ ଠେଲି ବାହାରି ଆସିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲା । ସାବଧାନରେ ବଗିର ଅନ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ଵକୁ ଚାହିଁଲା ସେ । ଦୁଇ ତିନି ଜଣ ଲୋକ ଜମା ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । କେହି ଭୁଲରେ ତା’ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ନାହାନ୍ତି । ଧ୍ୟାନ ଦେବା ତ ଦୂରର କଥା । ସମସ୍ତେ ନିର୍ଲିପ୍ତ, ନିର୍ବେଦ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଥାଆନ୍ତି । ଯାହା କାହାରିକୁ ଚାହିଁବା ନୁହେଁ, ଖାଲି ଆଖି ମେଲି ଦେଖିବା, କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ନିଜ ଭିତରକୁ ହିଁ ଦୃଷ୍ଟିଦେବା । ପ୍ରକୃତରେ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଯାତ୍ରୀ ବେଶ୍ କମ୍ ହୋଇ ଆସିଲେଣି । ସ୍ଵାଭାବିକ । ପଛ ସ୍ପେସ୍‌ନରୁ ଷ୍ଟାର୍ଟ୍ ବ୍ଲଉଜ୍ ପିନ୍ଧିଥିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୋଟା କଳା ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଜଣେ ଉଠିଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସାମନା ବେଞ୍ଚରେ ବସିଥିଲା । ତାକୁ ବିକଳରେ ଚାହିଁଲା ରୁପା । ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଟି ଗୋଟିଏ ମୋଟା ବହି ଖୋଲି ପଢ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥାଏ ଏବଂ ଚୁଇଁଗମ୍ ଚୋବାଉଥାଏ । ସାମନା ବେଞ୍ଚରେ ଜଣେ ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଅଳ୍ପବୟସ୍କା ଝିଅଟିଏ ବସିଛି

ଓ ତା'ର ଦୁଇପଟେ ଦୁଇଜଣ ବିରାଟକାୟ କଳା ଓ ଗୋରା ଲୋକ ବସିଛନ୍ତି, କିଛିଟା ରସିକତା ବି ଆରମ୍ଭ କଲେଣି, ସେଆଡ଼କୁ ସାମାନ୍ୟ ନଜର ନ ଥାଏ ତାର । ସତେଯେମିତି ଏଇ ବିପୁଳ ଭୂତଳ ଟ୍ରେନ୍‌ଟିରେ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଟି ଏକାକିନୀ ଓ ପୃଥ୍ବୀର ସବୁଠାରୁ ଆଗ୍ରହ-ଉଦ୍‌ଘାପକ ପୁସ୍ତକଟିଏ ଧରି ସେ ନିରୋଳାରେ ବସିଯାଇଛି ! ଟିକିଏ ଚାହାନ୍ତା ନାହିଁ ରୂପା ଆଡ଼କୁ ସେ ? ରୂପା ଧ୍ୟାନ କଲାପରି ସେଇ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଟିକୁ ଚାହିଁରହିଲା । ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ଧ୍ୟାନ କଲାପରି ବହିଟିକୁ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ ।

କଳା ଓ ଗୋରା ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭିତରେ ଚାପା ସ୍ଵରରେ ସେ ବୁଝି ନ ପାରିବା ଭାଷାରେ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ଚାଲିଥାଏ । ତାକୁ ନେଇ ସେମାନେ କିଛି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି କି ? ମନେପଡ଼ିଗଲା ରୂପାର କରୁଭିଲ୍‌ରେ ବନ୍ଦନାର କଥା - ଚୋର, ଠକ ଓ ଯାବତୀୟ ବଦମାସ୍ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଛନ୍ତି ନ୍ୟୁୟର୍କରେ । ରାତି ନଅଟା ଭିତରେ ହୋଟେଲକୁ ଫେରି ଆସିବ, ବନ୍ଦନା କ'ଣ କେବେ ଭାବିପାରିବ ଯେ ରାତି ସାଢ଼େ ଏଗାରଟା ପରେ ରୂପା ଏମିତି ଭୂତଳ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଏକ୍ସିଟିଆ ହୋଇଯାଇଥିବ ! ବେଞ୍ଚରେ ତା'ର ଦୁଇପଟେ ଦୁଇଜଣ ବିରାଟକାୟ ପ୍ରାୟ ମାତାଳ କଳା ଓ ଗୋରା ଲୋକ ଥିବେ ! ତାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବରେ ସେ ଠିକଣା ମନେରଖି ନ ଥିବା ହୋଟେଲରେ କିଏ ପହଞ୍ଚାଇଦେଇପାରିବ ? ସମସ୍ତ ଉପାୟ, ସମସ୍ତ ଉଦ୍ୟମ, ତାର ଭାବନାଶକ୍ତିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିଯାଇଥିଲା । ସେ କେତେ ଯେ ନିରୂପାୟ, ସେ ହିଁ କେବଳ ଜାଣିପାରୁଥିଲା । କିଏ ଜାଣେ କ'ଣ ହେବ ? ସେ କ'ଣ ସତରେ ଏମିତି ହଜିଯିବ ? ଆଃ ! କ'ଣ ହେଲା ? ସାମାନ୍ୟ ଅସାବଧାନତାରୁ କେତେବଡ଼ ଭୁଲ୍ ହୋଇଗଲା ! ଆଖିରେ ପାଣି ଆସିଯାଉଥିଲା ରୂପାର । ମନେ ମନେ ସେ 'ମୃଗୁଣୀସ୍ତୁତି' ଜପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା 'ଅଗ୍ରେ ବ୍ୟାଧି କରେଧୃତ ଶରଃ...' ।

ସେ ଯଦି ଯେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ଓହ୍ଲାଏ, ତେବେ ଏଇ ଦୁଇଜଣ କଳା-ଗୋରା ଲୋକ ତା'ର ପିଛା କରିବେ ନାହିଁ ତ ? ଯଦି କିଛି ପଚାରିବ କ'ଣ ଉତ୍ତର ଦେବ ସିଏ ? ପ୍ଲାଟଫର୍ମରୁ ଷ୍ଟେସନ୍ ବାହାରକୁ ମଧ୍ୟ ବାହାରି ଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ବାଟ ଜଣା ନାହିଁ ତାକୁ । କିଛି ବି ଜଣା ନାହିଁ ତାକୁ । ଏମାନେ ଯଦି ଜାଣିପାରିବ ଯେ ତାକୁ କିଛି ଜଣା ନାହିଁ, ତେବେ କ'ଣ ହେବ ? ଜେ.ଏନ୍.ୟୁ.ରେ ପାଠ ପଢୁଥିବା ଓ ନିଜକୁ ବୁଦ୍ଧିମତୀ ବୋଲି ଭାରୁଥିବା ରୂପାର ଖୁବ୍ ରାଗ ହେଲା ନିଜ ଉପରେ । ଘଣ୍ଟା ଦେଖି ସମୟ ଜାଣିବାକୁ ମଧ୍ୟ ସାହସ ହେଲା ନାହିଁ ତାର । “ସ୍ପିଟ୍ ହାର୍ଟ, ଯୋର୍ ସ୍ପେଟର୍ ଇଜ୍ ବିଉଟିଫୁଲ୍ ।” ରୂପା ପିନ୍ଧିଥିବା ମେରୁନ୍ ପୁଲ୍ ଓଭରର କାନ୍ଧ ପାଖରୁ ଟିକିଏ ଗୁମୁଟି ଟାଣିଧରି ପୁଣି ତାର କାନ ପାଖକୁ ମୁହଁ ନୁଆଁଇ ଆଣି ଚାପା ସ୍ଵରରେ କଳା ଲୋକଟି କହିଲା । କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ ଏବେ ରୂପାର ?

ମିନିଟିଏ ବୋଧଶକ୍ତି ଲୋପ ପାଇଗଲା ପରି ଲାଗିଲା ତାକୁ । ପରେ ପରେ ଆଖିକୋଣରେ ତାହାଣପଟକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲା ସେ । ତାକୁ ଲାଗିଲା ଗୋରା ଲୋକଟି କିଛି କହୁ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଧାନ କଲାପରି ତାକୁ ଚାହିଁଛି । ବଗିର ଦ୍ଵାର ସେପଟକୁ ଛଅ ସାତ ଜଣ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି, ବସିଛନ୍ତି । ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଦୁଇ ତିନିଜଣ ଏସୀୟ ଲାଗୁଛନ୍ତି, ଜାପାନ କି କୋରିଆର ହେବେ ପରା ! କିଛି ଭାବିବା ଆଗରୁ ବ୍ୟାଗ୍ ଧରି ଭୁସ୍ କରି ଉଠିପଡ଼ିଲା ରୁପା ଏବଂ ଚଞ୍ଚଳ ପଦକ୍ଷେପରେ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟର ଆଉ ପାର୍ଶ୍ଵକୁ ଚାଲିଗଲା । ସେଠାରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ନରନାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ବିଚଳନ ହେଲା ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା ରୁପା । ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ଥିର, ଯେମିତି କୌଣସି ଅଶରୀରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ଉପରେ ନିବଦ୍ଧ ! ମଣିଷର ସ୍ଥୂଳ ଉପସ୍ଥିତି ଗ୍ରାହ୍ୟ କଲାପରି ନ୍ୟୁନତା ଦେଖାଇବାର ନାହିଁ ତାଙ୍କର ! ମନେପଡ଼ିଗଲା ରୁପାର ଯୁରୋପ ଭ୍ରମଣ କରିସାରିଥିବା ବାନ୍ଧବୀ ତାକୁ ବାରମ୍ବାର କହିଥିଲା, “ରୁପା, ‘ଆଇ କନ୍‌ଟାକ୍ଟ’ ରଖୁଛୁନି କାହାରି ସାଙ୍ଗରେ । ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର ବୁଝିବେ ସେମାନେ ।” ସେଠି ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନେ ଟ୍ରେନ୍ କି ବସ୍‌ରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିବା ବେଳେ କାହାରିକୁ ଚାହାନ୍ତି ନାହିଁ କି କିଛି କହନ୍ତି ନାହିଁ । ପଚାରିଲେ ମଧ୍ୟ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେବେ ନାହିଁ, ଯେପରି ପ୍ରଶ୍ନଟା ଆଉ କାହା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ !

ପ୍ରକୃତରେ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ସାମାନ୍ୟ ହସିଦେବା ମସ୍ତବତ୍ତ୍ୱ ଭୁଲ୍ ରୁପାର । ଏଠାରେ ବି କୌଣସି ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିଲା ପରି ଲାଗୁ ନାହିଁ । ପଛକୁ, ଯେଉଁଠି କଲା ଓ ଗୋରା ଲୋକ ବସିଥିଲେ, ସେଠାକୁ ଫେରି ଚାହିଁବାକୁ ବି ସାହସ କଲାମି ରୁପା, ଯଦିଓ ତା’ର ଇଚ୍ଛା ହେଉଥାଏ ଜାଣିବାକୁ ଯେ ସେ ଦୁହେଁ ଆଗ କ୍ଷେସନ୍‌ରେ ଓହ୍ଲାଇ ଯିବେ କି ନାହିଁ । ଯଦି ନ ଓହ୍ଲୁନ୍ତି ଓ ତାକୁ ଅନୁସରଣ କରିବାପାଇଁ ‘ପେନ୍ କ୍ଷେସନ୍‌’ରେ ଓହ୍ଲୁନ୍ତି ? କ’ଣ କରିବ ସିଏ ? ମୁହଁ ଅଳ୍ପ ବଙ୍କାଇ ପାଖ ବେଞ୍ଚକୁ ଚାହିଁଲା ରୁପା ।

- ଆରେ ! ଆଉଥରେ ଚାହିଁଲା ସିଏ ।

- ଏ ଯୁବକଜଣକ ଭାରତୀୟ ପରି ଲାଗୁଛନ୍ତି । ଭଲକରି ଦେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ।

- ଯେ ନିଶ୍ଚୟ ଭାରତୀୟ । ଅଳ୍ପ କୁଞ୍ଚୁକୁଞ୍ଚୁଆ ବାଳ ଓ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ଶ୍ୟାମଳ ବର୍ଣ୍ଣ । ପତଳା ଯୁବକଜଣକ ବ୍ଲୁ ଜିନ୍‌ସ୍ ଓ ଧଳା ଟେବ୍ଲର ଫୁଲ୍ ସାର୍ଟ ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି । ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ସେ ରୁପାକୁ ମୁହଁ ଉଠେଇ ଚାହିଁଲେ ଓ ପରିଚିତ ପରି ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ଅଳ୍ପ ହସିଦେଲେ । ରୁପାର ସନ୍ଦେହ ରହିଲା ନାହିଁ ଯେ ସେ ଭାରତୀୟ । ପାଖକୁ ଚାଲି ଆସିଲା ସିଏ ।

“ମୁଁ ଏଠାରେ ବସିପାରେ କି ?”

“ହଁ, ହଁ, ବସନ୍ତୁ ।”

“ଆପଣ ଭାରତୀୟ ?”

“ହଁ, ଆପଣ ?”

“ମୁଁ ମଧ୍ୟ, ଆପଣ କ’ଣ ନ୍ୟୁଜର୍ସିରେ ରୁହନ୍ତି ?” ରୁପା ପଚାରିଲା ।

“ନାହିଁ, ମୁଁ ଫେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍‌ଠାରୁ ଡିନୋଟି ଷ୍ଟେସନ୍ ପରେ ଓହ୍ଲାଇବି । ଆପଣ ?”

“ମୁଁ ‘ଫେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍’ରେ ଓହ୍ଲାଇବି ।”

“ସେଇଟା ତ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଷ୍ଟେସନ୍ ପରେ ଆସିବ ।”

“ହଁ, ମୁଁ ଜାଣିଛି । ଆପଣ ଏଠି କ’ଣ କରନ୍ତି ?” ରୁପା ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ।

“ମୁଁ ସପର୍‌ଓୟାର୍ ଜର୍ଜିନିୟର୍ । ମୋ ନାଁ ଜି. ଶ୍ରୀକୁମାର । ଗୋଟିଏ ମଲ୍ଟିନିୟାସନାଲ କମ୍ପାନୀ ପାଇଁ କାମ କରେ ।”

‘ଆପଣ ?’

ରୁପା କିଛି ଉତ୍ତର ଦେବ କି ନାହିଁ ବୋଲି ଭାବିଲା । ଯୁବକ ଭଦ୍ର ଲାଗୁଛି । ଯାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ସବୁ କୁହାଯାଇପାରେ । ଆଉ ତ ବାଟ ଅଳ୍ପ ରହିଲା । ଏଇଠୁ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ ନ ମିଳିଲେ ସେ ସତରେ କରିବ କ’ଣ ?

- ଏକା ନିଃଶ୍ୱାସକେ ବଖାଣିଗଲା ରୁପା ତା’ର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର କଥା । ହୃଦୟରୁ ରୁପା ମୁହଁକୁ ନ ଚାହିଁ ଶୁଣିଗଲା ଯୁବକଟି ।

“ଇଏ ତ ବଡ଼ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର କଥା । ଆପଣ କ’ଣ ହୋଟେଲର ଠିକଣା ଓ ଫୋନ ନମ୍ବର ରଖିଛନ୍ତି ?” ଯୁବକଟି ପ୍ରଶ୍ନକଲା ।

“ନା, ଆମେ ତରତର ହେଇ ବାହାରିଆସିଲୁ । ମୁଁ ଭୁଲିଯାଇଛି । ଖାଲି ହୋଟେଲର ନାଁଟି ମନେଅଛି - ‘ଡାୟମଣ୍ଡ ପାର୍କ’ । ଜାଣି ପାରୁ ନାହିଁ, କେମିତି ପହଞ୍ଚିବି ସେଠି ।” ରୁପାର ସ୍ମରରେ ଅସହାୟତା ଭରି ରହିଥିଲା ।

‘ହଁ,’ ଯୁବକଟି କିଛି ଭାବିଲା ପରି ଟିକିଏ ରହିଗଲା, “କେତେଦୂର ସେଇ ହୋଟେଲ ହେବ ଫେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍‌ଠାରୁ, କହି ପାରିବେ ?”

“ଠିକ୍ ଜାଣିନି, ତେବେ ବେଶି ଦୂର ନୁହେଁ । ହୋଟେଲ ବସ୍ ଆମକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲା - ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍ ଲାଗିଥିଲା ।”

“ଏଇ ଆପଣଙ୍କ ଷ୍ଟେସନ୍ ଆସିଲା । ଓହ୍ଲାନୁ - ଚାଲନ୍ତୁ”, ଯୁବକଟି ଉଠିପଡ଼ିଲା ।
ରୁପା ଠିଆ ହୋଇ ତାକୁ ଟିକିଏ ଚାହିଁଲା ।

“ଚାଲନ୍ତୁ, ଓହ୍ଲାନ୍ତୁ ଚଞ୍ଚଳ ।” ଯୁବକଟି ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲା ଓ ତା’ ପଛେ ପଛେ ରୁପା । ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ସେମାନେ । ପାଞ୍ଚମିନିଟ୍ ଭିତରେ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ଆସିଲା । ଯିଏ ଯାହାର ଚରଚର ହୋଇ ଚାଲିଯିବାକୁ ଲାଗିଥିଲେ ।

“ଦେଖୁଛନ୍ତି ତ ? ଏଠି ଠିଆହୋଇ ରହିହେବ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ ସାଥୀମାନଙ୍କୁ ଏଇଠି ଅପେକ୍ଷା କରିବା ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ । ଚାଲନ୍ତୁ ଷ୍ଟେସନ୍ ଭିତରକୁ ।” ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ ପରି ରୁପା ଶ୍ରୀକୁମାର ସହ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ସେମାନେ ଓଭରବ୍ରିଜ୍ ଦେଇ ‘ପେନ୍ ଷ୍ଟେସନ୍’ ଭିତରକୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ । ଷ୍ଟେସନ୍ ଭିତର ମଧ୍ୟ ପୂରା ଶୂନ୍ୟ ଥିଲା । ରୁପା ଦେଖୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା ଯେ ସକାଳେ ଏଠାରେ ଅନ୍ତତଃ ପଚାଶ ଜଣ ବୁଲା ବିକାଳି ଥିଲେ ନିଜ ନିଜର ଛୋଟ ଛୋଟ ଷ୍ଟଲ୍ ଧରି - ଏବେ ଗୋଟିଏ କେହି ନାହାନ୍ତି !

“ଏଇଠି ସହାୟତା କେନ୍ଦ୍ରଟିଏ ଅଛି ଚାଲନ୍ତୁ, ସେଠାରେ ପଚାରିବା ।” ଯୁବକଟି ରୁପାକୁ ବାଟ କଢ଼ାଇନେଲା । ସହାୟତା କେନ୍ଦ୍ର ହେଉଛି ଚାରିଫୁଟ ବ୍ୟାସର ଗୋଲେଇ ଛୋଟ କାଚଘର ପରି । ତା’ ଭିତରେ ଜଣେ ଗୋରାଲୋକ ମାଇକ୍ରୋଫୋନ୍ ଧରି ବସିଛନ୍ତି ।

“ପଚାରନ୍ତୁ, ଆପଣଙ୍କ ନାଁ କୁହନ୍ତୁ ଓ ପଚାରନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କ ସାଥୀମାନେ ଖୋଜୁଥିଲେ କି ?” ଶ୍ରୀକୁମାର ରୁପାକୁ ବତାଇ ଦେଲା ।

“ନା” କାତ ଭିତରୁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଆସିଲା । ପାଞ୍ଚଜଣିଆ କୌଣସି ଭାରତୀୟ ଦଳ ସେଠାକୁ ଆସି ନ ଥିଲେ କିମ୍ବା ଦଳର ଝିଅଟିଏ ବିଷୟରେ କିଛି କେହି ପଚାରି ନ ଥିଲେ ବୋଲି ଲୋକଟି ପୁଣି ଉତ୍ତର ଦେଲା । ଶ୍ରୀକୁମାର ରୁପାକୁ ଘୁଞ୍ଚିଆସିବାକୁ କହି ଛୋଟିଆ ଜଳାବାଟେ ଲୋକଟିକୁ ହୋଟେଲ୍‌ର ଠିକଣା ଓ ଫୋନ୍ ନମ୍ବର ପଚାରିଲା ।

“ଏମିତି ନାଁ ତ ଶୁଣି ନାହିଁ । ଭିତରୁ ଉତ୍ତର ଆସିଲା ।” ରୁପାର ମୁହଁ ଶୁଖୁଗଲା ।

“ଫିଲ୍, ଆଉଥରେ ଟେକ୍ କରନ୍ତୁ ।” ରୁପା ଅନୁନୟ କଲା ।

“ଠିକ୍ ଅଛି ।” ଲୋକଟି ବହିଟିଏ କାଢ଼ି ପାଞ୍ଚମିନିଟ୍ ଯାଏ ଖୋଜିହେଲା । “ହଁ, ଏଇଟା ବୋଧହୁଏ ହେବ । ଇଏ ତା’ ଫୋନ୍ ନମ୍ବର ।” ଲୋକଟି କାଗଜରେ ଗୋଟିଏ ନମ୍ବର ଲେଖିଦେଲା ।

ପାଖରେ ଥିବା ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ବୁଥରୁ ହୋଟେଲ୍‌କୁ ଫୋନ୍ ଲଗାଇଲା ଶ୍ରୀକୁମାର । ସେମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ହେଲେ ସେଇଟା ହେଉଛି ରୁପା ଓ ତା’ର ସାଥୀମାନଙ୍କ ହୋଟେଲ୍ । ମ୍ୟାନେଜର୍ ଠାରୁ ପଚାରି ଶ୍ରୀକୁମାର ଦିଗ ଓ ହୋଟେଲ୍‌ର ଅବସ୍ଥିତି ବୁଝିଲା । ହୋଟେଲ୍‌ଟି ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼ କିଲୋମିଟର ଦୂର ଷ୍ଟେସନ୍‌ଠାରୁ ବୋଲି ସେମାନେ ଜାଣିଲେ । ହୋଟେଲ୍‌ରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାଥୀମାନେ ପହଞ୍ଚି ନାହାନ୍ତି ।

“କ’ଣ କରିବେ ? ଏଇଠି ଅପେକ୍ଷା କରିବେ ? ବର୍ତ୍ତମାନ ଟ୍ରେନ୍‌ର ପ୍ରିକ୍ଲେନ୍‌ସି ଯାହା, ସେମାନେ ଆଉ ପ୍ରାୟ ଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ପହଞ୍ଚିବେ ।”

“ହୋଟେଲକୁ ଫେରିଯାଆନ୍ତି, ଭାରି କ୍ଲାନ୍ଥ ଲାଗୁଛି ।” ରୁପାର ସ୍ଵରରେ ଅବସନ୍ନତା ବାରି ହୋଇ ପଡୁଥିଲା ।

“ଠିକ୍ ଅଛି, ଆସନ୍ତୁ, ମୁଁ ଛାଡ଼ିଦେବି ।” ରୁପାକୁ ସାମାନ୍ୟ ନିରୀକ୍ଷଣ କଲା ପରେ କହିଲା ଶ୍ରୀକ୍ରମାର ।

“ଆପଣ ହଇରାଣ ହେବେ । ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ବାଟ”... ରୁପାର ସ୍ଵରରେ କୁଣ୍ଠା ଥିଲା । ଶ୍ରୀକ୍ରମାର କିଛି ନ କହି ଆଗରେ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ଓ ରୁପା ତରତର ହୋଇ ତା’ର ବାଁ କଡ଼କୁ ଚାଲିଆସିଲା । ଷ୍ଟେସନ୍ ବାହାରକୁ ଆସି ସେମାନେ ପଚାରି ବୁଝିଲେ ଯେ ହୋଟେଲଟି ତାହାଣପଟେ ଚାରିଟା ଛକ ଯିବା ପରେ ବାଁ ପଟକୁ ମୋଡ଼ି ଗଲେ ସିଧା ସାମନା ଛକ ପାଖରେ ପଡ଼ିବ ।

“ଟ୍ୟାକ୍ସିଟେ ନେଇଗଲେ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା ।” ରୁପା କହିଲା ।

“ହଁ ସତ, କିନ୍ତୁ ଏତେ ଡେରି ହେଲାଣି ? ସହକରେ ଟ୍ୟାକ୍ସି ମିଳିବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ, ଗୁଡ଼ାଏ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।” ଶ୍ରୀକ୍ରମାର ତା’ର ବାଁ ହାତ ଜିନ୍‌ସ ପକେଟ୍‌ରେ ପୂରାଇଥାଏ ଏବଂ ଆଗକୁ ଅନାଇ ଚାଲୁଥାଏ ।

“ଆପଣ ଆନ୍ତ୍ରପ୍ରଦେଶର ?” ରୁପା ନୀରବତା ଭାଙ୍ଗି ପଚାରିଲା ।

“ହଁ, ମୋ ଘର ଗୁଂଗୁର”....

ରୁପା ଜାଣିପାରିଲା ଯେ ଶ୍ରୀକ୍ରମାରର ବାପା ବିକିନେସ୍ କରନ୍ତି । ବଡ଼ଭାଇ ଦୁଇଜଣ ହାଇଦ୍ରାବାଦରେ ଅଛନ୍ତି ଓ ଅଡ଼େଇବର୍ଷ ହେଲା ସେ ଆମେରିକା ଆସିଲାଣି ।

“ଆମେରିକା କେମିତି ଲାଗୁଛି ?” ରୁପା ପଚାରିଲା ।

“ଭଲ ଲାଗୁନି, ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମନ ଲାଗୁ ନାହିଁ ଏଠି । ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି କେବେ ବି ପଳାଇ ଯାଆନ୍ତି । ନିଜର କେହି ବୋଲି କେହି ନାହିଁ ପାଖ ଆଖରେ । ବାପା ଖାଲି ବାଧ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି, ମନକଷ୍ଟ କରିବେ, ତେଣୁ ଫେରିଯାଇ ପାରୁ ନାହିଁ ।” ଶ୍ରୀକ୍ରମାର ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ସତରେ, ଭାରତ ଫେରିଯିବେ ?” ରୁପାର କୌତୂହଳୀ ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ।

“କେଜାଣି !” ରୁପାର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ଉତ୍ତର ଦେଲା ଶ୍ରୀକ୍ରମାର ଏବଂ ପରେ ପରେ ତା’ର କହୁଣି ପାଖରୁ ହାତକୁ ଧରି ସାମାନ୍ୟ ଝିଙ୍କିଦେଲା - “କେୟାର୍‌ଫୁଲ୍, କାର୍‌ଟେ ଆସୁଛି ।” ରୁପା ଘୁଞ୍ଚିଆସିଲା ।

“ଏଠି ଗାଡ଼ିମାନେ କେହି ରାସ୍ତା ଉପରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖୁ ସ୍ଥିତ୍ କମାଇବେ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କୁ ରାସ୍ତା ଉପରୁ ଉଠିଯିବାକୁ ହେବ ।”

“ଆଙ୍କ ଯୁଆଁ” ରୁପା ଅସ୍ତ୍ର ହସିଦେଲା ।

ସାମନା ଛକ ପାଖରେ ଛଅ ସାତ ଜଣ କଳା ଗୋରା କିଶୋର ଠିଆହୋଇଥିଲେ । ସେମାନେ ବେଶ୍ ଜୋର୍ରେ ପାଟି କରୁଥିଲେ ଓ ହସୁଥିଲେ । ରୁପା ଶ୍ରୀକ୍ରମାର ପାଖକୁ ଘୁଞ୍ଚିଆସିଲା ।

“ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଏକଦମ୍ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଚାଲନ୍ତୁ । ଡେରି ରାତିରେ ନ୍ୟୁୟାର୍କ, ନ୍ୟୁଜର୍ସିରେ ଏଇଟା ଜଣାଶୁଣା ପରିସ୍ଥିତି । ଏକଦମ୍ ଆଗକୁ ଚାହିଁ ଚାଲନ୍ତୁ ।” ରୁପା ପ୍ରାୟ ନିଃଶ୍ୱାସ ବନ୍ଦକରି ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

“ଏଇଟା, ଏଇଟା ସେଇ ହୋଟେଲ୍ ।” ରୁପାର ମୁହଁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇଉଠିଲା । ହୋଟେଲ୍ ସାମନାରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ସେମାନେ ।

“ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ନ୍ୟୁୟାର୍କର ରାସ୍ତାଘାଟର କ’ଣ ଅବସ୍ଥା ହୁଏ ଡେରି ରାତିରେ । ରାତି ସାଢ଼େ ବାରଟା ହେଲାଣି । ପୁରୁଖା ଲୋକମାନେ ବି ଏଇ ସମୟରେ ବାହାରିବାକୁ ଚାହିଁବେ ନାହିଁ । କିଛି ବି, କିଛି ବି ଘଟିଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା ଆଜି...” ଶ୍ରୀକ୍ରମାର କହୁଥିଲା । “କିନ୍ତୁ ସେଇ ଶୂନ୍ୟତା ପ୍ଲଟଫର୍ମରେ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ବି ସାହସ ହେଲା ନାହିଁ ।” କୃତଜ୍ଞତାରେ ରୁପାର ଆଖି ଜଳ ଜଳ ହେଉଥିଲା ।

“ମୁଁ ଜାଣେ, ବହୁତ କଥା ଶୁଣିଛି ମୁଁ । ଇଣ୍ଡର ଓ ଆପଣ ମିଶି ମୋତେ ବଞ୍ଚେଇ ଦେଲେ ଆଜି ।” ରୁପାର ସ୍ୱର ଭାରୀ ଶୁଭୁଥିଲା ।

“ଆପଣ ଫେରିବେ କେମିତି ? ଏତେ ବାଟ ଏବେ ଏକା ଏକା ଚାଲିକରି ଫେରିବେ । ତା’ପରେ ଟ୍ରେନ୍ ଧରି ଆହୁରି ତିନୋଟି ସେସନ୍ ଯିବେ । ମୋ ଯୋଗୁଁ ଏତେ ହଇଜାଣ ହେଲେ ଆପଣ !” ନରମ ଭାବରେ କହିଲା ରୁପା ।

“ଆପଣ ଭଲରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ମୋ କଥା ଛାଡ଼ନ୍ତୁ । ମୁଁ ଯାଇ ସେସନ୍ରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ଶେଷ ଟ୍ରେନ୍ ଟି ମିଳିବ କି ନାହିଁ କେଜାଣି ! ଯଦି ନ ମିଳେ, ତେବେ ତିନିଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ଟ୍ରେନ୍ ସର୍ଭିସ୍ ବନ୍ଦ । ତା’ପରେ ଯାଇ ଭୋର୍ ଭୋର୍ ଟ୍ରେନ୍ ମିଳିବ ।” ଶ୍ରୀକ୍ରମାର ରୁପାକୁ ଚାହିଁ ହସିଦେଲା । “ଆପଣ ତ କିଛି ଖାଇ ନ ଥିବେ । ଆସନ୍ତୁ ଦେଖିବା, ଯଦି ଏଇଠି କିଛି ମିଳିଯାଏ, ନ ହେଲେ ମୋ ପାଖରେ କିଛି ବିସ୍କୁଇ ଅଛି - ପ୍ଲିଜ୍ ଆସନ୍ତୁ ।” ରୁପା ଅନୁରୋଧ କଲା ।

“ନାହିଁ, ମୋତେ ଚଞ୍ଚଳ ଫେରିବାକୁ ହେବ । ଶେଷ ଟ୍ରେନ୍ ଧରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଇ ନିଅନ୍ତୁ ମୋ କାର୍ଡ । ଯଦି ସୁବିଧା ହୁଏ, ଆମେରିକା ଛାଡ଼ିବା ଆଗରୁ ଫୋନ୍

କରିବେ । ଆଗକୁ ସାବଧାନ ରହିବେ । ଟେକ୍ କେଆର୍ - ଗୁଡ଼ ନାଇଜ୍ ।” ହସିଲା ମୁହଁ ସହ ହାତ ବଢ଼ାଇଦେଲା ଶ୍ରୀକ୍ରମାର । ଟିକିଏ ଦିଆ ପରେ ରୁପାର ହାତ ସ୍ବୟଂଚାଳିତ ଭାବେ ଲମ୍ବିଗଲା । ଶ୍ରୀକ୍ରମାର ସାମନା ଛକ ପାଖରେ ମୁହୂର୍ତ୍ତଟିଏ ଠିଆ ହୋଇଗଲା । ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁଲା ଏବଂ ଟିକିଏ ଅଟକିଗଲା । ରୁପା ତା’ର ଯିବା ରାସ୍ତାକୁ ଚାହିଁ ସେଇଠି ଠିଆ ହୋଇଥାଏ । ଛାତି ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇଉଠିଲା ତାର । ଶ୍ରୀକ୍ରମାର କ’ଣ କିଛି ଫେରିଆସି କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ? ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତାହାଣ ହାତ ଉଠାଇ ବିଦାୟ ନେଲା ଶ୍ରୀକ୍ରମାର ଓ ଅନ୍ଧାରରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

ହୋଟେଲ ରୁମ୍ ଭିତରେ ଶ୍ରୀକ୍ରମାରର ଭିଜିଟିଂ କାର୍ଡଟିକୁ ଅବିଶ୍ବାସ ଆଖିରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା ରୁପା । ସତରେ କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କଥା ସବୁ ଘଟିଗଲା ଆଜି ! ଦୁଇଘଣ୍ଟା ତଳେ ସେ କ’ଣ ଭାବିଥିଲା ଏମିତି ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବରେ ହୋଟେଲ ରୁମ୍ରେ ପହଞ୍ଚିଯିବ ବୋଲି ! ଆଖିରୁ ଦୁଇଧାର ଲୁହ ଗଡ଼ିଆସିଲା ତା’ର । ଦୁଇହାତ ଯୋଡ଼ି ଅଦୃଷ୍ଟକୁ ପ୍ରଣାମ କଲା ସେ ଓ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପାଟିରୁ ତାର ବାହାରିଗଲା - “ଦେବଦୂତ, ଦେବଦୂତ...” ଭିଜିଟିଂ କାର୍ଡକୁ ଯତ୍ନରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭିତର ଟେବୁଲ୍ ଖୋଲି ରଖିଦେଲା ସେ । ଅସମ୍ଭବ କ୍ଲାନ୍ତ ଲାଗୁଥିଲା ତାକୁ । ଏମିତି ଅଚାନକ ବିପତ୍ତି ଓ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ସେଥିରୁ ମୁକ୍ତି, ଉଦୟ ତାର ମାନସିକତା ପାଇଁ ଅତ୍ୟଧିକ ଚାପ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲା । ଖାଇବା, ଶୋଇବା କଥା ଯେମିତି ସେ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲା ।

ସାଥୀମାନେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଖୁବ୍ ଖୁସି ଓ ଆଶ୍ଚସ୍ତ ହେଲେ ତାକୁ ଦେଖି । ସେମାନଙ୍କ ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନର କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ ରୁପା ।

ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତ ଲାଗୁଥିଲା ରୁପାକୁ । ଶ୍ରୀକ୍ରମାର ଠିକ୍ ଟାଇମ୍ରେ ଟ୍ରେନ୍ ପାଇଲା କି ନାହିଁ । କେତେବେଳେ ତା’ ଷ୍ଟେସନ୍ରେ ଓ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ? ସମସ୍ତେ ସକାଳେ ବ୍ରେକଫାଷ୍ଟ କଲାବେଳେ ରୁପାର ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ସେ ଫୋନ୍ କରିବ, ବୁଝିବ ଶ୍ରୀକ୍ରମାର ଠାରୁ । କିନ୍ତୁ ପରକ୍ଷଣରେ ନିବୃତ୍ତ ହେଲା । ଭାବିଲା ଭାରତ ଫେରିଯାଇ ଲମ୍ବା କୃତଜ୍ଞତାର ଚିଠି ଲେଖିବ । ତାକୁ ନିଜ ସହରକୁ ଆସିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବ ।

ପର ପର ଦୁଇ ତିନି ଦିନ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଲମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଥିଲା । ଦିନଟିଏ ନାଏଗ୍ରା ଓ ଦୁଇଦିନ ୱାଶିଂଟନ୍ । ପ୍ରାୟ ସବୁ ସମୟରେ ଶ୍ରୀକ୍ରମାରକୁ ମନେ ପକାଉଥିଲା ରୁପା । ଭାରତକୁ ଫେରି ସେ ଶ୍ରୀକ୍ରମାରକୁ ଚିଠି ଲେଖିବ । ତାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବ ଭାରତକୁ ଫେରିଆସିବାକୁ । ଆମେରିକା ତା’ ପରି ଦେବଦୂତଙ୍କର ସ୍ଥାନ ନୁହେଁ । ଭାରତ ତାକୁ ଦରକାର କରେ । ରୁପା ପରି ଜଣେ ଖାଣ୍ଡି ଭାରତୀୟ ନାରୀ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ଝୁରି ହେଉଥାଏ । ମନେ ମନେ ହସିଦେଲା ରୁପା ।

ଦିଲ୍ଲୀରେ ଅଧରାତିରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ସେମାନେ ଏବଂ ପରଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁଦ୍ଧା ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ରାଜଧାନୀ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍ ଧରିବା କଥା ତାର । ଦେଢ଼ମାସ ପରେ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ଫେରିଯିବାର ସୁଯୋଗ ଆସିଛି । ଖୁସିରେ ଚର ସହ ନ ଥାଏ ସେମାନଙ୍କର । ରୁପା ଭାରୁଥାଏ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ତାର ଅନୁଭୂତି ଓ ଶ୍ରୀକ୍ରମାର କଥା ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହିବ - ପ୍ରଥମେ ମା' ଓ ସାନଭଉଣୀକୁ, ପରେ ପରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ । ପ୍ରଥମ ଦିନ ହିଁ ସେ ଚିଠି ଲେଖିବ ଶ୍ରୀକ୍ରମାରକୁ । ଚିଠି ଲେଖିବା ପରେ ପରେ ଫୋନ୍ ମଧ୍ୟ କରିବ । ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ହୋଇଯାଉଥିଲା ରୁପା ।

ହଠାତ୍ କିଛି ଗୋଟାଏ ଟାଣି ହୋଇଗଲା ପରି ମନେହେଲା ରୁପାକୁ ।

“ମୋ ପର୍ସ, ମୋ ପର୍ସ... ଧର ଧର... ଚୋର ଚୋର... ମୋ ପର୍ସ ନେଇଗଲା...” ରୁପା ବଡ଼ପାଟିରେ ଚିତ୍କାର କରିଚାଲିଲା । ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ଜମା ହୋଇଥିବା ଓ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ରାଜଧାନୀ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍ ଆଡ଼କୁ ଜଳ୍ପି ଜଳ୍ପି ମୁହାଁଉଥିବା ଲୋକେ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ଠିଆ ହୋଇଗଲେ । କେହି ଯେମିତି କିଛି ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥିଲେ କାହାର କିଏ କ’ଣ ନେଇଗଲା ।

ସାଙ୍ଗମାନେ ନିଜ ନିଜ ଜିନିଷକୁ ଜରିବେ କି ଚୋର ପଛରେ ଧାଇଁବେ ଭାବିପାରୁ ନ ଥିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ଚୋର ଆଉ ଦିଶୁ ନ ଥିଲା । ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ଭୀଷଣ ଭିଡ଼ ହୋଇଥିଲା ।

“ମୋ ପର୍ସ - ନେଇଗଲା” ଅସହାୟ ଭାବରେ କାନ୍ଦୁଣୁ ମାନ୍ଦୁଣୁ ହୋଇ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁଲା ରୁପା ।

“ହେଲେ, ଏସବୁ ନେଇଯାଇଥାଆନ୍ତା...” ଏଥର ସତକୁ ସତ କାନ୍ଦି ପକାଇଲା ସେ - ଗୋଟିଏ କାନ୍ଧରେ ଏୟାର୍‌ବ୍ୟାଗ୍ ଓ ଆଉ ହାତରେ ସ୍ୱଚ୍ଛକେଣ୍ଡ ଥିଲା ତା’ର ।

“ପ୍ରକୃତରେ ଶହେ ଖଣ୍ଡେ ଡଲାର୍ ଥିଲା ରୁପା ପାଖରେ - ପାଞ୍ଚଶହ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍‌ଟାଏ - ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ ବି ଗଲା । କେତେ ହଇରାଣ ହେବ ।” ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ଆଉ ଜଣଙ୍କୁ କହୁଥିଲା ସହାନୁଭୂତି ସହ ।

ରୁପା ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ିଚାଲିଥିଲା ପର୍ସ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ଶହେ ଡଲାର୍, ପାଞ୍ଚଶହ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍, ଏମିତିକି ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ - ପର୍ସର ଭିତର ଟେନ୍‌ରେ ଥିବା ଶ୍ରୀକ୍ରମାରର ଭିଜିଟିଂ କାର୍ଡ୍ ପାଇଁ ।

ଦେବଦୂତର ଠିକଣା ହଜିଗଲା ତାଠାରୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ । ତା’ ସହ ହଜିଗଲା କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନର ଯେଉଁ ସୁକ୍ରମାର ଭବିଷ୍ୟତ ତିଆରି କରିଥିଲା ସେ ଏରୋପ୍ଲେନ୍‌ରେ ବସି ବସି ।

ବଜାର

“ଆରେ, ଏଇଟା ସଜ ନା ବାସି ?”

“ଏକଦମ୍ ସଜ, ଆଜ୍ଞା । ଏଇନା ପ୍ରା’ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା, ଦେଖୁ ନାଆଁନ୍ତି, କେମିତିକା ମାଲ”, ଗାଲିସି ଟେକି ଦେଖାଇଦେଲା ମାଛବାଲା, “ପଢ଼ୁନଇ ଇଲିଶି ଆଜ୍ଞା, ଏମିତି ସେମିତି ନୁହେଁ ।”

“ଇଏ ତ କ’ଣ ଏମିତି ଦିଶୁଛି ? ନାଲି ଦିଶୁନି ତ !”

“ଇଲିଶି ଗାଲିସି ନାଲି ନୁହେଁ ଆଜ୍ଞା, ଇଏ କ’ଣ ଇଞ୍ଜେକସନ୍ ଦିଆ ରୋହି ମିରିକାଳି ହୋଇଛି ! ସିଧା ପଢ଼ାଇଲିଶି - ଯା ଗାଲିସି ଏମିତି ମାଟିଆ । ଯେତେ ମାଟିଆ, ସେତେ ସଜ ।”

“ହଉ ହଉ, କହ କିଲୋ କେତେ ? ଏବେ ତ ହାଙ୍କିରୁ କାହିଁରେ କ’ଣ ?”

“ଆଜ୍ଞା, ପୁରା ଦୁଇଶ ।”

“କ’ଣ ହେଲା ? ଦୁଇଶହ ! ମାଛ ନା ସୁନା ?”

“ଆଜ୍ଞା ଏଭଳିଆ ମାଛକୁ ବେଶି ହୋଇଗଲା ? ହାଟସାରା ଖୋଜି ଆସୁ ନାହାନ୍ତି, କୋଉଠି ଏମିତିଆ ମିଳିବ ନାହିଁ । ଆଉ ଆଜିକାଲି ତ ରେଟ୍ ଏଇଆ ଟାଲୁଛି ।”

ଏଇଠି ହାରିଗଲା ସଞ୍ଜୟ, ସତେ ତ ! ମାର୍କେଟ୍ରେ କୋଉ ଜିନିଷର କ’ଣ ଭାଉ, ସେ କୋଉ ଜାଣିଛି ? ଆଜି ହଠାତ୍ ସକାଳୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା, ଇଲିଶି ଝୋଳ ଖାଇବା ପାଇଁ, ପୁଣି ମନହେଲା ନିଜେ ଯାଇ ହାଟରୁ ଆଣିବାକୁ, ସେଥିଯୋଗୁଁ ସେ ଚାଲିଆସିଲା । ପିଅନ ନ ହେଲେ ସବୁ ସଉଦା କରେ । ମୀରା ସେକଥା ବୁଝେ । ମାସକୁ ମାସ ଘର ଖର୍ଚ୍ଚ ମୀରାକୁ ଧରାଇଦେଲେ ତା’ କାମ ଶେଷ । ଅବଶ୍ୟ ବେଳେବେଳେ ହିସାବ ମାଗେ ସେ - ଯେତେବେଳେ ମାସର କୋଡ଼ିଏ ତାରିଖ ଦିନ ମୀରା ଆଉ ଥରେ ପାଞ୍ଚ ଛଅ ହଜାର ଟଙ୍କା ମାଗେ - ଏଇ କାଲିଭଳି । ଲିଷ୍ଟରେ କେତେଟା ପାଞ୍ଚ ଜାଗାରେ ପଚାଶ ଖର୍ଚ୍ଚର ହିସାବ ଲେଖାଥିବା ଜାଣିପାରିଲା ସଞ୍ଜୟ । ପଚାରିଲା ମୀରାକୁ । ମୀରା ଧମକ୍‌ଟେ ଦେଇକି ମୁହଁ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ତା’ର - “ଆଜିକାଲି ଜିନିଷପତ୍ରର ଦାମ୍ କେତେ ହେଲାଣି, କିଛି ଖବର ରଖୁଛ ? ପଇସା କିଛି ଧରେଇ ଦେଲେ କାମ ସରିଗଲା, ଭାବିଛ ? ମୁଁ କେତେ କ’ଣ ମ୍ୟାନେଜ୍ କରୁଛି, ତୁମେ ଜାଣ କିଛି ? ଠିକ୍ ଟାଇମ୍‌ରେ

ଚା', କଳଖୁଆ ମିଳିଯାଉଛି, ଲଞ୍ଚ ହଟ୍‌କେଟ୍‌ରେ ଭର୍ତ୍ତି ହେଇ ଅଫିସରେ ପହଞ୍ଚିଯାଉଛି । ବନ୍ଧୁ, ବାନ୍ଧବ, କୁଣିଆ, ମଇତ୍ର ଘରେ ଆସି ଭିଡ଼ କମେଇ ଖାଇ ପିଇ ଯାଉଛନ୍ତି - ହୋଟେଲ ଭଳିଆ ରହିଛନ୍ତି ତୁମେ: କହିବନି କାହିଁକି ? ମନୁଜିତ୍ ଦେଶାଇ କାଲି ଆଣି କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଇଯାଇଛି, ମୁଁ କ'ଣ ଜାଣିନି ଭାବିଛ ? ସେଥିରୁ କ'ଣ କିଛି ଦେଇପାରନ୍ତ ନାହିଁ ? ନ ହେଲା ଏବେ ଛଅ ହଜାର, ଚାରିହଜାର ତ ଦେଇପାରନ୍ତ । ଏତେ କଥା କହୁଛ ? ସମ୍ଭାଳ ନିଜେ ହିସାବ ଏଥର, ଘରଖର୍ଚ୍ଚ ସବୁ ।”

ତ୍ରାହି ତ୍ରାହି ଡାକିଥିଲା ସଞ୍ଜୟ ମନେ ମନେ । କ'ଣପାଇଁ ସେ ହିସାବ ମାଗୁଥିଲା ? ପଇସା ତ ଆସୁଛି, ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଛି, କ'ଣ ଦରକାର ଥିଲା ଏତକ ଶୁଣିବା ?

କିନ୍ତୁ ହାରିଯିବାଟା ତ ଆଉ ଦିଶିଯିବା କଥା ନୁହେଁ । ପୁଣି ଇଲିଶି ନେଇକି ଯିବାର ଅଛି ।

“ହଉ, ହଉ, ଦେ, ଶହେ ପଚାଶରୀରେ - ଆଉ ତ କମେଇବୁନି । କେତେ ଓଜନ ହେବ କହ -”

“ଆଜ୍ଞା, ହେଇଟି ଓଜନ କରୁଛି”, ଓଜନ କରିସାରି କହିଲା, ଦୁଇକିଲୋ ଶହେ ଆଜ୍ଞା - ଚାରିଶ' କୋଡ଼ିଏ । ଗୋଟିଏ ପଇସା କମ୍ ହେବ ନାହିଁ ।”

“ଦୁଇ କିଲୋ ତ, ଶହେଟା ପୁଣି କୋଉଠୁ ଆସିଲା ? ଶହେ ପଚାଶରୀରେ ଦେବୁ ଯଦି ଦେ, ନ ହେଲେ ନାହିଁ । ମାଛ ଗୋଟାକୁ ହେଲାଣି ତିନିଶ' ପଚାଶ, ଆଉ କେତେ ଦେବ ମଣିଷ ?”

“ଚାରିଶ'ରୁ ପଇସାଟିଏ କମ୍ ହେବନି ଆଜ୍ଞା”, ଦଣ୍ଡର ପଲାରୁ ମାଛଟାକୁ ଉଠାଇ ଆଣି ଯଥାସ୍ଥାନରେ ରଖିଦେଲା ମାଛବାଲା ଓ ଏମିତି ନିର୍ଲିପ୍ତ ମୁହଁକରି ବସିଗଲା; ଯେମିତି ମାଛ ତା'ର ବିକିବାର ନାହିଁ ଜମାରୁ ।

“ହଉ, ନ ଦେବୁ ଯଦି...” ମାଛବାଲାକୁ ପଛ କରି ଦି' ତିନି ପାହୁଣ୍ଡ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଲା ସଞ୍ଜୟ ।

“ହଉ ବାବୁ, ଶହେ ନବେ କରୁଛି । ଏଇ ଲାଷ୍ । ନବ ଯଦି ନିଅ; ନ ହେଲେ ନାହିଁ,” ପଛରୁ ପାଟିକଲା ମାଛବାଲା ।

“ଓଠ ଚିପି ସନ୍ତୋଷର ହସ ହସିଲା ସଞ୍ଜୟ । ଠିକ୍ ଟେକ୍‌ନିକ୍ ଜଣା ତାକୁ । ଭୁଲି ନାହିଁ ସେ ।

“ଶହେ ପଚାଶରୀ ହିଁ ଦେବି, ଅଧିକା ନୁହେଁ ।”

“ବାବୁ, ଶହେ ନବେ ଆପଣଙ୍କପାଇଁ କରୁଛି - ଆଉ କାହାକୁ ହେଲେ କହି ନ ଥାନ୍ତି । ଆପଣ ପହିଲି ଗରାଖ ତ” - ମାଛବାଲା ପୁଣି ନିରାସକ୍ତ ଭାବରେ ସଞ୍ଜୟ ଆଡ଼ୁ

ମୁହଁ ଫେରାଇ ଆଉ ଜଣେ ଲୋକପାଇଁ ମହୁରାଳୀ ଅଡ଼େଇଶ' ଓଜନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ଓ ଆଖି କଣରେ ସଞ୍ଜୟକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିଲା ।

ସାମାନ୍ୟ କୃଷିତ ହେଇ ଠିଆ ହେଲା ସଞ୍ଜୟ । ମାଛ ଗୋଟାକୁ ସାଢ଼େ ତିନିଶ' ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେବାକୁ ରାଜି ଅଛି ସେ, ଏ ବଦମାସ ମାଛବାଲା ସେତକରେ ବି ରାଜି ହେଉ ନାହିଁ ! କ'ଣ କରିବ ? ଏତେ କଷ୍ଟ କରି ଆସିଛି, ଦାନ୍ତ ଘଷି ନାହିଁ କି ବାଥରୁମ୍ ଯାଇ ନାହିଁ । ଆଜି ଘରକୁ ଲାଙ୍ଗିରେ ଆସି ଭାତ ମାଛ ଖାଇବ ବୋଲି କହିଆସିଛି । ମାଛଟା ବି ବଡ଼ ଲୋଭନୀୟ ଦିଶୁଛି - ବଡ଼ ମାଛ ଭଲ ସ୍ବାଦ ହୋଇଥିବ । ଛାଡ଼ ! ଆଉ ଟଙ୍କା ତିରିଶ ଚାଳିଶଟାପାଇଁ କେତେ ଦିକ୍‌ଦିକ୍ ହେବ !

“ଛାଡ଼, ତମମାନଙ୍କର ତ ଯୁଗ, ହଉ ଦେ', କାଟି ଦେ' - ପିର କଟିବନି ଯେମିତି । ବେଶି ଛୋଟ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡ କରିବୁନି ।”

“ଇଲିଶି ମାଛରେ କି ପିର ଆଜ୍ଞା ! ଖାଇଲେ ଜାଣିବେ, କେମିତିଆ ଚିକ ।”

“ଆଉ ଯଦି ଖରାପ ପଡ଼ିଲା ?”

“ଏଇଠି ଆଣି ଫେରେଇ ଦେଇ ଯିବେ - ରାନ୍ଧିସାରି ମଧ୍ୟ । ମୁଁ ସବୁଦିନିଆ ଲୋକ ଆଜ୍ଞା - ଠକାଠକି ମୋର ନାହିଁ - ବେଉସା ବୁଡ଼ିଯିବ ନାହିଁ ?”

ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଝାଳରେ ଅଧାଅଧ ଗାଧୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ସଞ୍ଜୟ । ସାଧାରଣତଃ ଏତେବେଳେ ସେ ଘର ଭିତରେ ଥାଏ - ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରୁଥାଏ ଓ ତରତର ହେଇ ଅଫିସ ଯିବାଲାଗି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥାଏ । ଆଜି ଡେରି ହେଇଗଲାଣି । ଦି' ତିନିଜଣ କିଏ ଦାଣ୍ଡ ବାରଣ୍ଡାରେ ବସିଛନ୍ତି । ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଅଖାଡୁଆ କାମରେ ଆସିଥିବେ - ମଳିମୁଣ୍ଡିଆ ବି ଲାଗୁଛନ୍ତି - ଏମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତ ଶାଗ ସିଝିବ ନାହିଁ । ଦାଣ୍ଡପଟ ଆଡ଼େଇ ପଛପଟ ଦୁଆର ଦେଇ ଅଗଣା ଭିତରକୁ ପଶିଲା ସଞ୍ଜୟ ।

“ମାରା ଦେଖୁଲଣି, କେମିତି ମାଛଟାଏ ଆଣିଛି ଦେଖ !”

“ହଁ, ଗଡ଼ଟେ ତ ଜିତିଛ ! ମଲା, ଏଇଟା ତ ଜମା ଫ୍ରେସ୍ ଦିଶୁ ନାହିଁ ।”

“ଦିଶୁ ନାହିଁ ! ଏକଦମ୍ ସଜ ମାଛ । ପଇସା ନ ହେଲେ ଫେରେଇ ଦେବ ବୋଲି କହିଛି ସେ ମାଛବାଲା ।” ସଞ୍ଜୟ କହି କହି ଅଗଣା ଟ୍ୟାମ୍ ପାଖରେ ମାଛ ଧୋଇବାକୁ ବସି ଯାଉଥିବା ନିଧୁକୁ ଡାକିଲା ।

“ଶୁଣ, ସେମାନେ କିଏ ଆସିଛନ୍ତି ?”

“ଆଜ୍ଞା, ଦି' ଦିନ ହେଲା ଖୋଜୁଛନ୍ତି, ଆପଣଙ୍କୁ ଅଫିସରେ ପାଉ ନାହାନ୍ତି - ସେଥିପାଇଁ ଆଜ୍ଞା, ଘରକୁ ଆସିଛନ୍ତି ।”

“ପାଉ ନାହାନ୍ତି ତ ମୁଁ କ’ଣ କରିବି ? କହ ତାଙ୍କୁ ଅଫିସରେ ଦେଖା କରିବେ । ମୋତେ କ’ଣ ଏଇଲେ ସମୟ ଅଛି ?”

“ଆଜ୍ଞା ଘଣ୍ଟାଏ ହେଲାଣି ଆସିଲେଣି....”

“ହେଲା ଯେ, ଏବେ ତ ହୋଇ ପାରିବନି - ଯା, ଅଫିସକୁ ଆସିବାକୁ କହିଦେବୁ ।”

“କେତେବେଳକୁ ସାର୍ ?”

“କେତେବେଳେ କେମିତି କହିବି ଏବେଠାରୁ ? କେତେ କ’ଣ ମିଟିଂ ଅଛି ଆଜି - ଏମ୍.ଡି.ବି ତାକି ପାଉଛି । ସେମାନେ ଆସନ୍ତୁ ।”

“ଆଜ୍ଞା ଏମାନେ ମୋ ଗାଆଁଲୋକ - ସେଥିପାଇଁ...” ବ୍ରଶ୍ମରେ ପେଷ୍ଟ ଲଗାଉ ଲଗାଉ ନିଧୁ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା ସଞ୍ଜୟ, “ସେକଥା କହୁନୁ ? ହଉ ଠିକ୍ ଅଛି, ସେମାନେ ବାରଟା ବେଳକୁ ଆସନ୍ତୁ - ଗୋଟେ ସ୍କିପ୍ରେ ତୋ ନାଁ ଲେଖି ମୋ ପାଖକୁ ପଠାଇଦେବେ ବୋଲି କହିଦେ ତାଙ୍କୁ ।” ସଞ୍ଜୟ ବ୍ରଶ୍ମ କରିବାରେ ମନ ଦେଲା ।

“ଆଜି ଭଲ ଜଳଖିଆ ହେଉଛି” -

“ଇଡ଼ଲି ତୁମକୁ ଭଲ ଲାଗେ ତ, ସେଥିପାଇଁ....”

ସଞ୍ଜୟ ମୁହଁପୋତି ଖାଉଥିଲା ।

“ଗୋଟେ କଥା କହିବାର ଥିଲା,” ମୀରା ଅଳି କରିବାପରି କହିଲା ।

“କ’ଣ କୁହ”, ସଞ୍ଜୟ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ଖାଉ ଖାଉ ଓ ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଚମକି ପଡ଼ିଲା - ନିଶ୍ଚୟ ଆହୁରି ପଇସା ଦରକାର ମୀରାର ।

“ନାହିଁ ଥାଉ, ଅଫିସରୁ ଫେର, କହିବି ।”

“ଠିକ୍ ଅଛି ।” ସଞ୍ଜୟ ଏଥର ହାତ ଧୋଇଲା ଓ ତରବର ହୋଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାରେ ଲାଗିଲା ।

ଅଫିସରେ ପଶୁ ପଶୁ ଖବର ପାଇଲା ଯେ ଏମ୍.ଡି. ତାକୁ ଖୋଜୁଥିଲେ ଓ ସେକ୍ରେଟାରିଏଟ୍ ବାହାରି ଗଲେଣି । ହଉ, ଠିକ୍ ଅଛି, ଖୋଜୁ ବୁଢ଼ା - ଆଉଥରେ ତାକିଲେ ଯାଇ ଯିବା... ଗୋଟାଏ ଭୁଲ୍‌କୁଟିରେ ମନରୁ ଦୂର କରିଦେଲା ଶଙ୍କା ଓ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ରଖା ଯାଇଥିବା କାଗଜପତ୍ର ଖେଳାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ।

“ସାର୍, ନବଘନବାବୁ କିଏ - କହୁଛନ୍ତି, କ’ଣ ଅର୍ଜେଣ୍ଟ କାମ ଅଛି । ଆପଣଙ୍କର ପିଲାଦିନର ସାଙ୍ଗ ବୋଲି କହୁଛନ୍ତି ।” ବିରକ୍ତିରେ ହାତ ହଲାଇ ହଲାଇ ରହିଗଲା ସେ । ଗୋଟାଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ୍ ଖୋଲିବା ଆରମ୍ଭ କରି ସାରିଥିଲା ସେ । ନବଘନ କୁଆଡ଼େ ଆସିଛି ? ଗାଉଟରଟାଏ, କିନ୍ତୁ ଚତୁର । ଦେଖାଯାଉ, କ’ଣ କାମ ତା’ର ?

“କ’ଣ ଗରିବ-ଗୁରୁବା ସାଙ୍ଗସାଥୀକୁ ଭୁଲିଗଲା ? ଏଇଆ ତା’ ହେଲେ ହୁଏ, ହାକିମ ହୋଇଗଲେ !” ଯଥାସମ୍ଭବ ଅଭିମାନିଆ ସ୍ଵରରେ କହି କହି ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା ନବଘନ - ଏକଦମ୍ ଟେବୁଲ କଡ଼ରେ ବୁଲିପଡ଼ି ହାତ ମେଲେଇ ମାଡ଼ି ଆସୁଥିଲା ।

“ବସ୍ ବସ୍ ଏଇଠି,” ଟେବୁଲ୍ ସାମ୍ନାରେ ପଡ଼ିଥିବା ଚଉକି ଆଡ଼କୁ ଠାରିଲା ତାକୁ ସଞ୍ଜୟ । ଦିନେ ନାହିଁ, କାଳେ ନାହିଁ, ହଠାତ୍ ମାଡ଼ିଆସୁଛି ଟେବୁଲ୍ ପାଖକୁ କୁଣ୍ଡେଇ ଧରିବାକୁ । କିଏ ଜାଣେ, କି କାମରେ ଆସିଥିବ ! ସଞ୍ଜୟ ମନେ ମନେ ଚିଡ଼ି ଯାଉଥିଲା ।

“ଆମ ଗାଁ ରାଧୁ ମିଶ୍ରର ପୁଅ ନବୀନର ଫାଇଲ୍‌ଟା ରହିଯାଇଛି ମ ତୋ’ ପାଖରେ - ଟଙ୍କା ପଇସା କିଛି ମିଳି ନାହିଁ ତାକୁ ।”

ନବଘନ କାମ ବିଷୟରେ ଏମିତି ସିଧାସିଧୁ କଥା ହେବ ବୋଲି ସଞ୍ଜୟ ଭାବି ନ ଥିଲା ଓ ଆଶ୍ଚସ୍ତ ମଧ୍ୟ ହେଲା ।

“କ’ଣ ହେଲା ତା’ ଫାଇଲ୍‌ର ? ନିଶ୍ଚେ କିଛି ଗଡ଼ବଡ଼ ଥିବ । ନ ହେଲେ କାହିଁକି ଗଡ଼ନ୍ତା ?”

“ନାହିଁ, ସେମିତି କିଛି ନୁହେଁ । ବାରମ୍ବାର କହିଲିଣି ତାକୁ, ତୁ ନିଜେ ଯାଆ, ସଞ୍ଜୟ ଭାରି ଭଲ ଲୋକ, ମୋ ପରିଚୟ ଦେବୁ, ତୋ କଥା ନିଶ୍ଚୟ ବୁଝିବ । କିନ୍ତୁ ସେ ତରୁଛି ପରା, ଲଗେଇଛି: କକେଇ, ତୁମେ ଯାଆ । ଆଜି ଭୋରରୁ ଆସି ପିଣ୍ଡାରେ ବସିଲା: ନ ଗଲେ ହେବନି । ଚିକେ ମଗା ଭାଇ, ଦେଖେ । ପିଲାଟାର ଏବେ ପଇସାପତ୍ର ନାହିଁ । ଆଉ ଦି’ ତିନି ବର୍ଷରେ ଉଧେଇ ଯିବ ନାହିଁ ? ଯେ ତୋତେ ଲୁଚୁଛି ସେ ସେଥିପାଇଁ । ତମ ବଡ଼ବାବୁ ତାକୁ ଡକେଇଥିଲେ । କହୁଛି, କକେଇ ପଇସାପତ୍ର ତ କିଛି ନାହିଁ, ତୁଛାଟାରେ ଯାଇ କାଜିକି ସେ ଅଫିସରେ ମୁହଁ ଦେଖେଇବି ?”

ଆହୁରି ଚିଡ଼ିଗଲା ସଞ୍ଜୟ ମନେ ମନେ । ଶଲା, ଆସିଛି, ଚିକ୍‌କଣ କଥା କହି କାମ କରେଇ ନେବାପାଇଁ । କଷ୍ଟାକୂର ପାଖରେ ପୁଣି ପଇସା ନାହିଁ ! ନବଘନ ନିଶ୍ଚୟ ତାଠୁଁ ଭଲରକମ ପକାଇଥିବ ।

“ହଉ, ନ ହେଲା ନାହିଁ । ଏ ଗରିବ ସାଙ୍ଗଟାକୁ ମନେ ରଖୁଥିବୁ । ଆଉ ଦି’ତିନି ମାସରେ ତ ନବୀନ ନିଜେ ଆସିବ, ତା’ ନିଜ କଥା ସେ ନିଜେ ବୁଝୁ ।” ନବଘନ ତାକୁ ନିରାଶ୍ଵସ କରି କରି କହିଲା ଓ ଚଉକି ଛାଡ଼ି ଉଠିଲା ।

ସଞ୍ଜୟ ଏତେ ବିରକ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଯେ, ତାକୁ ତା’ ମଧ୍ୟ ଅଫର୍ କଲା ନାହିଁ । ନବଘନ ରୁମ୍ ବାହାରକୁ ନ ଯାଉଣୁ ବଡ଼ବାବୁ ପଶିଆସିଲେ ।

“ସାର୍, ସେଇ ଝିଅ, ତାଟା ଏଣ୍ଟ୍ରପାଇଁ ଯିବ ରହିବେ ବୋଲି... ଡେଲିଫ୍ରେଜ୍‌ରେ, ସେ ଆସିଛନ୍ତି - ସରିତା ମହାନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କୁ ଚିକିଏ ଦେଖା କରିବେ, କହୁଛନ୍ତି ।”

ଟିକିଏ ଭୂରୁ କୁଞ୍ଚେଇଲା ସଞ୍ଜୟ, “ଯେ, ପାଖରେ ତ ଟିକିଏ ହେଲେ ସମୟ ନାହିଁ । ହଉ, ତାକ ତାକୁ ପାଞ୍ଚମିନିଟ୍ ପାଇଁ” - ମନେ ମନେ ଆମୋଦିତ ହେଉଥିଲା ସଞ୍ଜୟ, ବଡ଼ବାରୁ ସରିତା ମହାନ୍ତିକୁ ‘ତୁମେ’ କହୁଥିବାର ଶୁଣି ।

“ସାର୍, ଅପା ଆଉ ଭାଇ କହୁଥିଲେ, ଯଦି ଗେଷ୍ଟ ହାଉସ୍‌ରେ ଟିକିଏ ଜାଗା ହୁଅନ୍ତା ରହିବାକୁ, ଭଲ ହୁଅନ୍ତା । ପ୍ରତିଦିନ ଚିରିଶ କିଲୋମିଟର ଯିବା ଆସିବା କରିବାକୁ କଷ୍ଟ ହେଉଛି ।” ସରିତା ଶାନ୍ତ ନିରାହ ଭାବରେ କହିଲା - ତା’ ମୁହଁରେ ଆଶା ଭରି ରହିଥିଲା ।

“ମୁଁ ଦେଖେ, କ’ଣ ହେଇପାରୁଛି । ସବୁବେଳେ ତ ଗେଷ୍ଟ ହାଉସ୍ ଖାଲି ନ ଥାଏ । ତୁମେ ଝିଅପିଲା, ଏକ୍ସଟିଆ କ’ଣ ରହିପାରିବ ?” ସଞ୍ଜୟ ଟିକିଏ ନିରେଖୁ ଚାହିଁଲା ତାକୁ । ମନ୍ଦ ନୁହେଁ ଦେଖିବାପାଇଁ - ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ଯୌବନ ଅଧିକ ସତେଜ କରିଛି ତାକୁ । ଫିକା ଗୋଲାପି ରଙ୍ଗର ସାଲଫୁର-କମିଜ୍ ପିନ୍ଧିଛି । ପାଞ୍ଚଦିନ ହେଲା ତା’ ଅଫିସ୍‌ରେ ରହିଲାଣି । ଗଲାଥର ଢେଙ୍କାନାଳ ଟୁରରେ ଆସି ନିଜେ ନିଜେ ଦେଖା କରିଥିଲା । ସବୁକିଛି କରିପାରିବ, ବି.ଏ. ପାସ୍ କରିଛି ଓ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ତାଟା ଏଣ୍ଟ୍ରୀ କୋର୍ସ କରିଛି ବୋଲି କହିଲା । ବହୁତ ଅନୁମୟ ବିନୟ ହୋଇ କହିଲା ଯେ, ଚାକିରିଟିଏ ଦରକାର ତା’ର, ଯେମିତି ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ଡେଲିଓ୍ଵେରରେ ହେଉ ପଛେ । ସଞ୍ଜୟ ତ ପ୍ରଥମେ ଅବାକ୍ ହେଲା, ନିଜେ ନିଜେ ଯୁବତୀ ଝିଅଟିଏ ଆସି କହୁଛି, ସବୁ କିଛି କରିପାରିବ । କେମିତି ଗୋଟାଏ ମୋହରେ “ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସି ଦେଖାକର” ବୋଲି କହିଦେଲା ତାକୁ, ଯଦିଓ ସେ ଜାଣିଥିଲା ଯେ ଚାକିରିଟିଏ ଦେଇପାରିବା ତା ସାଧାର ବାହାରେ । ତେବେ ଅନ୍ତତଃ ଏମିତି ଏଇଲେ ଡେଲିଓ୍ଵେରରେ ଚାଲୁ, ପରେ ଦେଖାଯିବ ।

“ପାରିବି ସାର୍ । କିଛି ପ୍ରବଲେମ୍ ନାହିଁ ।” ସରିତା ଦୃଢ଼ ଭାବରେ କହିଲା ।

ଦ୍ୱିତୀୟଥର ପାଇଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ସଞ୍ଜୟ ଓ ଟିକିଏ ଶଙ୍କିତ ହେଇଗଲା ମଧ୍ୟ । ଇଏ ତ ଏଡ଼େ ଦମ୍ଭିଲା ଲାଗୁଛି, ଯାକୁ କ’ଣ...

“ଅ୍ୟାକ୍ ଯୁ ସାର୍, ଅ୍ୟାକ୍ ଯୁ ଭେରି ମର୍” । ମୁରୁକି ହସିଦେଲା ସରିତା ଓ ଲାଲାୟିତ ଭଙ୍ଗୀରେ ଟେବୁଲ୍ ଉପରୁ ହାତ ଉଠାଇ ନେଇ ବୁଲିପଡ଼ିଲା ।

- ଭାରି ଚାଲାକି ତ କଲା ଟୋକାଖଣ୍ଡକ ! ଏମିତି ମାରିନେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛି କି ? ସଞ୍ଜୟ ଭାବୁଥିଲା ।

“ହଁ ସରିତା, ଶୁଣ, ପଥରଦିନ ଟୁର ଅଛି, ଚିଲିକା ପାଖାପାଖି, ତୁମେ ଚାଲ, ସେନୋ ତ ଆହୁରି ପାଞ୍ଚଦିନ ଛୁଟିରେ ଅଛି ।”

“ନୋ ପ୍ରବଲେମ୍ ସାର୍ । ଟାଇମ୍‌ଟା ଟିକିଏ ଜାଣନ୍ତି ।”

“ପଥରଦିନ ସକାଳ ନଅଟାବେଳେ ଡ୍ରାଇଭର ତୁମକୁ ଗେଷ୍ଟ ହାଉସରୁ ପିକ୍‌ଅପ୍ କରିବ । ମୁଁ ତ ଅପିସରୁ ଫାଇଲ ନେଇ ଯିବି ।”

“ଅଲ୍ରାଇଟ୍, ସାର୍ ।” ପୁଣି ଥରେ ନମସ୍କାର କରି ସରିତା ମହାନ୍ତି, ଛନ୍ଦାୟିତ ଗତିରେ ଆଉଜା କବାଟ ଖୋଲି ବାହାରି ଗଲା । ତା’ର ପଛପଟକୁ ଚାହିଁ ମୁରୁକି ହସିଲା ସଞ୍ଜୟ ଓ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା ଦେଖାଯାଉ ।

“କଥାଟେ କହିବି ବୋଲି କହିଥିଲି ଯେ - କ’ଣ ଭୁଲିଗଲା ? ଆଉ ପଚାରୁନ ତ ?” ଗେହ୍ଲାଳିଆ ସ୍ଵରରେ ମୀରା କହିଲା ।

“କ’ଣ କୁହ,” ସଞ୍ଜୟର ଅନାଗ୍ରହ ଉତ୍ତର ଥିଲା । ତାଙ୍କନିଂ ଟେବୁଲରେ ସେତେବେଳକୁ ରୁଟି ତରକାରି ବଢ଼ାହୋଇ ସାରିଥିଲା ।

“ଆଜି ଚିଠି ପହଞ୍ଚିଛି ମାଆଠାରୁ,” ସଞ୍ଜୟ ଆଖିରେ ଆଖି ରଖି ମୀରା କହିଲା, “ତଳିପେଟ ଭାରି ବିଛୁଛି ତା’ର । ଉଠି ବସି ପାରୁ ନାହିଁ । ସେଇଠି ହୋମିଓପାଥୀ ଖାଉଟି ଦୁଇମାସ ହେଲା, କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ । କିଏ ଜାଣେ, କାଳେ ଚ୍ୟୁମର୍ ଫ୍ୟୁମର ହୋଇଥିବ,” ଏକନିଃଶ୍ଵାସକେ କହିଗଲା ମୀରା । ସଞ୍ଜୟ କୌଣସି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କଲା ନାହିଁ । “ତାକୁ ଏଇ ରବିବାର ଏଠିକି ଆଣନ୍ତେନି ?” ଅଳି କଲା ମୀରା, “କ’ଣ କରିବା ? କେହି ତ ଆଉ ନାହାନ୍ତି ଏଠି । ତା’ର ସାହା-ଭରସା ହେଲ ତୁମେ । ଟିକିଏ ଟେଷ୍ଟଗୁଡ଼ା କରିଦିଅନ୍ତେ, ମାସେ ଖଣ୍ଡେ ରହନ୍ତା ।”

“ତୁମ ଭାଇଙ୍କୁ ଖବର ଦେଉନ, ଦିଲ୍ଲୀରେ ବେଶି ଭଲ ଡାକ୍ତର ଅଛନ୍ତି - ଟେଷ୍ଟ ସବୁ ସୁବିଧାରେ ହେବ । ପ୍ରକୃତ ରୋଗ ବି ଜଣା ପଡ଼ିଯିବ ।” ଧୀର ସ୍ଥିର ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ସଞ୍ଜୟ ।

“ମାଆ ଏଇଆଦି ଲେଖୁଛି ଯେ, ଭାଇଙ୍କୁ ଦୁଇ ଦୁଇଟା ଚିଠି ଦେଲାଣି, କୌଣସି ଉତ୍ତର ନାହିଁ । ଆମର ଏଇଠି କେତେଟା ଟେଷ୍ଟ ତ ମାଗଣା ହେଇଯିବ । ସେମିତି କିଛି ଅସୁବିଧା ହେବନି - ମାସକର ତ କଥା ।”

“ଦେଖ, ମାସେ ଛ’ମାସ କଥା ମୁଁ କହୁ ନାହିଁ, କଥା କ’ଣ କି, ଆଜିକାଲି ଡାକ୍ତର କାମ ଛୁଇଁଲେ ପଇସା - ଦେଖେଇବାଟା ଧର ମାଗଣା ହୋଇଯାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଟେଷ୍ଟଗୁଡ଼ା ଓ ତା’ପରର ଔଷଧ ଟ୍ରିଟମେଣ୍ଟ କିଛି କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ ନୁହେଁ, ବୁଝିଲ ? ଦଶ ବାର ହଜାର ମିନିମମ୍ ।”

“ମୁଁ କ’ଣ ଜାଣୁ ନାହିଁ ? କ’ଣ କରିବା ? ମାଆଟା ଯେତେବେଳେ, କରିବା କଥା ତ । ମୋ ପାଖରେ ବି କିଛି ପଇସା ଅଛି ଯେ ।” ମୀରା ଆଖି ଛଲ ଛଲ କଲା ।

“ଆରେ, ନାହିଁ ନାହିଁ, ମୁଁ କ’ଣ ତୁମ ପଇସା କଥା କହୁଛି ? ଭାଇଙ୍କୁ ଲେଖ, ଏମିତି ସିରିଅସ୍ ହେଇଛି, ଯଦି ନେଇ ନ ପାରିବେ ଅନ୍ତତଃ ଦଶହଜାର ଟଙ୍କା ପଠାନ୍ତୁ ।

ଅଭାବ ତ ନାହିଁ ତାଙ୍କର । ଆମେ ଯଦି ସବୁ ବାନ୍ଧିଦୁ ନେବା, ସେ ଟଙ୍କା କିଛି ତ ଦେବା ଉଚିତ । ଠିକ୍ ଅଛି, ଯିବା ରବିବାର, ନେଇ ଆସିବା ।”

“ସତ କଥା, କାଲି ମୁଁ ଭାଇକୁ ଫୋନ୍ କରୁଛି । ସେ ସୁବିଧାରେ ଛାଡ଼ ପାଇଯିବେ, ଭାବିଛନ୍ତି !”

ସଞ୍ଜୟ ଶାନ୍ତିରେ ଶୋଇବାକୁ ଗଲା ।

“ଏଇ ଉଠ, ଉଠୁନ, ଏମିତି କ’ଣ ନିଦ ମ ?” ମୀରା ସଞ୍ଜୟକୁ କୋରରେ ହଲାଇ ଦେଲା ।

“କେତେଟା ବାଜିଲାଣି କି ?” ସଞ୍ଜୟ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ଆଖି ମଲିବାରେ ଲାଗିଲା ।

“ଆଠଟା ଯେ - ଫୋନ୍‌ଟା ଏତେଥର ବାଜିଲା, ତୁମର କି କୁମ୍ଭକର୍ଷ୍ଣ ନିଦ, ଶୁଣି କ’ଣ ପାରୁଛ ତୁମେ ?” ମୀରା କାହିଁକି ବିରକ୍ତ ହେଉଛି ଜାଣିପାରିଲା ନାହିଁ ସଞ୍ଜୟ ।

“ଫୋନ୍ ଯଦି ବାଜିଲା, ତୁମେ ଉଠେଇଲାନି ?” ସଞ୍ଜୟ ଭାବିଲା, ପ୍ରକୃତରେ ତା’ର ହିଁ ବିରକ୍ତ ହେବା କଥା ।

“ମୁଁ ଧରିଲିନି ତ ଆଉ କାହାର ଗରଜ ପଡ଼ିଛି ଯେ ସେ ଉଠେଇବ ?” ମୀରା ମୁହଁ ଫଣ ଫଣ କରି କହିଲା ।

“କ’ଣ ହେଲା କି ? କାହା ଫୋନ୍ ଥିଲା ?” ସଞ୍ଜୟ ଟିକିଏ ସ୍ଵର ବଦଳାଇ କହିଲା ।

“କ’ଣ ଆଉ ହେବ ? ତୁମ ବାପା ଫୋନ୍ କରିଥିଲେ - ପଚାରିଲେ, କ’ଣ କରୁଛ ସେ ବିଷୟରେ ।” ମୀରା ପୂର୍ବଭଳି ସ୍ଵରରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“କୋଉ ବିଷୟରେ ?” ନିଦ୍ରାକୁ ଅବସ୍ଥାରେ ସଞ୍ଜୟ ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥିଲା ଠିକ୍‌କରି କିଛି ।

“କୋଉ ବିଷୟରେ ଆଉ ?” ବିରକ୍ତ ହୋଇଗଲା ମୀରା, “ସେଇ ଅନୀତାଙ୍କ ବାହାଘର ବିଷୟରେ । ଚିଠି ଲେଖି ନ ଥିଲେ କି ଲକ୍ଷେଟଙ୍କା ଦେବାପାଇଁ ? କ’ଣ ଠିକ୍ କଲ, ପଚାରୁଥିଲେ । ତୁମକୁ ଖୋଜୁଥିଲେ, ମୁଁ କହିଲି, ଶୋଇଛନ୍ତି - ଉଠାଇ ବି କି’ ପଚାରିଲି ଯେ କହିଲେ, ନାହିଁ ଆଉ, ସଞ୍ଜୁକୁ କହିବୁ ପରେ ମୋତେ ଫୋନ୍ କରିବ ।”

“ଓହୋ ।” ହାଇ ମାରିଲା ସଞ୍ଜୟ, ରେଜେକ୍ଟଟାକୁ ଦେହ ଉପରୁ କାଢ଼ି ଉଠି ପଡ଼ିଲା ଓ ବାଥରୁମ୍ ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇଲା ।

“କ’ଣ, କିଛି କରୁନ ଯେ ?” ମୀରାର ସ୍ଵରରେ ଆସନ୍ନ ଯୁକ୍ତର ଘୋଷଣା ।

“ଅଫିସ୍‌ରୁ ଫେରେ - ଏବେ ତ ଏତେ ଡେରି ହେଲାଣି ।” ସଞ୍ଜୟ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଦେଲା । ମୀରା କିଛି ନ କହି ଦୁମ୍ ଦୁମ୍ କରି ବେଡ଼ରୁମ୍‌ରୁ ବାହାରିଗଲା ।

“ତୁମେ ଟିକେ ବ୍ୟସ୍ତ ଦିଶୁଛ । କ’ଣ ହେଲା ? ଦେହ ଭଲ ଅଛି ତ ?” ସଞ୍ଜୟ ପଚାରିଲା । ସରିତା ମଧ୍ୟ ଅଧିକା ନ ଖାଇ ଏ ଭିତରେ ହାତ ଧୋଇସାରିଥିଲା ।

“ସାର୍, କିଛି ନାହିଁ, ଠିକ୍ ଅଛି ।”

ସରିତାର ଏମିତି ଉତ୍ତର ସତ୍ତ୍ୱେ ସଞ୍ଜୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ ସରିତା ଟିକିଏ ନର୍ଭସ ହେଉଛି; ସେ ମନେ ମନେ ଖୁସି ହେଲା ।

“ଆସ ଏଇଠି ବସ । ପ୍ରକୃତରେ ତୁମର ସାହସ ମୋତେ ମୁଗ୍ଧ କରିଛି,” ନିଜ ପାଖକୁ ଠାରିଲା ସଞ୍ଜୟ ।

“ସାର୍, ମୋତେ ଭାରି ଡର ମାଡୁଛି ।”

“କାହାକୁ ? ମୋତେ ? ମୋତେ ଦେଖୁଛ ତ ? ମୋ ଉପରେ କ’ଣ ଭରସା ନାହିଁ ତୁମର ? ଡରିବାର କିଛି ନାହିଁ ।”

“ତେବେ ବି ସାର୍...” ସାମାନ୍ୟ କୁଣ୍ଠାପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ସରିତାର ସ୍ଵରରେ, ଯଦିଓ ସେ ସଞ୍ଜୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିଥିବା ଜାଗାରେ ବସି ସାରିଥିଲା ।

“ମୁଁ ତୁମକୁ ଭଲପାଏ ସରିତା, ପ୍ରେମ କରେ । ମୋତେ ବିଶ୍ଵାସ କର...” ସରିତାର ଛାତି ଉପରୁ ଓଡ଼ଣିଟାକୁ ସମୟ ଖସାଇ ଦେଉ ଦେଉ ବିହ୍ୱଳ ଭାବରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲା ସଞ୍ଜୟ ।

“ସାର୍, ମୋ ଚାକିରି ? ମୋ ପାଇଁ କିଛି ବୁଝିଦିଅନ୍ତୁ ସାର୍ । ବଡ଼ ଅସୁବିଧାରେ ଅଛି,” ବରକ୍ତଳ ଛାଡ଼ିବାର ଠିକ୍ ପୂର୍ବକ୍ଷଣରେ ଅଳି କଲା ସରିତା - ତା’ ସ୍ଵରରେ କିଛି ଅଧିକାର ମିଶି ରହିଥିଲା ।

“ଶୁଣ, ଏତକ ରଖ । ଦେଖ, ମନା କର ନାହିଁ,” ପକେଟରୁ ପାଞ୍ଚହଜାର ଟଙ୍କାର ବଣ୍ଟଲଟିଏ କାଢ଼ି ସରିତା ହାତରେ ଜବରଦସ୍ତି ଥାପିଲା ସଞ୍ଜୟ ।

“ନାହିଁ ସାର୍ ଇଏ କ’ଣ ?” ସରିତା ଟିକିଏ କୁଣ୍ଠା ଦେଖାଇଲା ।

“ସରିତା, ଇଏ କିଛି ନୁହେଁ । କେବଳ ଦରକାର ପାଇଁ । ମୋ ଠାରେ ବିଶ୍ଵାସ ରଖ, -ତୁମପାଇଁ ଯାହା ସମ୍ଭବ, ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ କରିବି । ପିଲ୍ଲୁ, ରଖ ଏତକ - ମନା କର ନାହିଁ ।” ସଞ୍ଜୟର ସ୍ଵରରେ ଅନୁନୟ ଥିଲା ।

“କ’ଣ ? ଏତେ ଡେରି ହେଲା ଯେ ?” ଘରକୁ ଫେରିବାମାତ୍ରେ ମୀରା ଜୋର୍ଦେଇ ପଚାରିଲା ।

“ଆରେ, ତୁମକୁ କ’ଣ କହିବି ? ଆଜି ପରା ଇନିସ୍ପେକ୍ଟସନ୍ ଥିଲା,” ସଞ୍ଜୟ ଜୋତା ଓହ୍ଲାଇ ଓହ୍ଲାଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା । ମୀରାକୁ ଚାହିଁ କଥା ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉ ନ ଥିଲା ତା’ର ।

“ତୁର ? କାହିଁ, ମତେ କହିନ ତ ? କୁଆଡ଼େ ଗଲ ? ମୋତେ ତ ନେଇ ପାରିଥାନ୍ତ !” ମୀରାର ସ୍ଵରରେ ଜେରା ଥିଲା ।

“ଦଉଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ଚିଲିକା ପାଖ ଅଫିସ ଗଲି ଆଉ ଆସିଲି । ମୀରା, ଏଇଟା ଏତେ ହେକଟିକ୍ ଯେ, ତୁମକୁ ନେବା କଥା ଭାବି ବି ପାରିନି । ଏମିତି ସମୟ ନ ଥାଇ ତୁମକୁ ନେଇ ଲାଭ କ’ଣ ? ଚିଲିକା ଯିବ - ଟିକିଏ ମୋଟର ବୋଟ୍‌ରେ କାଳିଜାଇ କି ନଳବଣ ଯିବନି ତ, କାହିଁକି ଏତିକି ବାଟ ଯିବ ? ମୁଁ ଭାରୁଛି କ୍ରିସ୍‌ମାସ୍‌ରେ ତିନି ଚାରିଦିନ ଯାଇ ସେଠି ରହିବା । ଗେଷ୍ଟହାଉସ୍ ଆଗରୁ ବୁକ୍ କରି ଦେଇଥିବି । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନେଇଯିବା । ଆରାମ ଲାଗିବ ।” ଅତି ସହଜ ଭାବରେ କୈଫିୟତ୍ ଦେଲା ସଞ୍ଜୟ ।

“ଜାଣିଛ, ଆଜି ବାପାଙ୍କୁ ଫୋନ୍ କରିଥିଲି ।”

ସଞ୍ଜୟ ହାଇ ମାରୁଥିଲା ଓ କିଛି ଶୁଣିବା ଅବସ୍ଥାରେ ନ ଥିଲା । କେମିତି ବିଛଣାରେ ପଡ଼ି ଆଖି ବୁଜିବ, ଖାଲି ସେକଥା ଭାବୁଥିଲା ସେ ।

“ପ୍ରଥମେ ତ ବାପା ଟିକିଏ ଗେଁ ଗେଁ ହେଲେ, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଏତେ ଧୀରସ୍ଥିର ଭାବରେ ବୁଝାଇଲି ଯେ ଶେଷରେ ରାଜି ହେଲେ ।”

“ହଁ, କ’ଣ କହୁଥିଲେ ଆଉ ?”

“କହିଲେ ତୁମେମାନେ ଯାହା ଠିକ୍ ଭାବୁଛ, କର । ସବୁତ ତୁମରି ପାଇଁ ।”

ନିଜ ଘରର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଅଯଥା ଖର୍ଚ୍ଚରୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ମୀରାର ପରିଶ୍ରମ ସଞ୍ଜୟକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଲା । ସହାନୁଭୂତି ବି ଆସିଲା ।

“ମନୁଜିତ୍ ଦେଶାଇ ସେଦିନ କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଇ ନ ଥିଲା ।” ମୀରାକୁ ଚାହିଁ କହିଲା ସଞ୍ଜୟ ।

“ଆଉ ?” ମୀରା ଆକାଶରୁ ପଡ଼ିଲାପରି କହିଲା ।

“ସେଇଟା ପାଞ୍ଚଶତକିଆ ନୋଟର ଦୁଇଟା ବଣ୍ଟଇ ଥିଲା - ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କାର ।”

“ଏ ମା ! ମୋତେ କହିନ ! ଏତିକି ମିଛୁଆ ତୁମେ !” ଡେରିରେ ହେଉ ପଛେ, ସ୍ଵାମୀର ସତ୍ୟ ସ୍ଵୀକାରୋକ୍ତି ମୀରାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଲା ।

“ସେକଥା ନୁହେଁ ମୀରା ! କହିବାକୁ ସମୟ ପାଇ ନାହିଁ । ମୋ କୁନି ବିଭୁଳି ଝାଇଫ୍ ପାଇଁ ସେଥିରୁ ଅଧେ । ତୁମେ କୌଣସି ଦୋକାନରୁ ଯେକୌଣସି ଡିଜାଇନ୍‌ର ମନପସନ୍ଦ ଗହଣା କିଣିପାର ।”

ଆନନ୍ଦରେ ମୀରାର ଆଖିରେ ଲୁହ ଆସିଗଲା । ସେ ଆଉ କିଛି କହିପାରିଲା ନାହିଁ । କୃତଜ୍ଞତାରେ ଖାଲି ସଞ୍ଜୟର ଦେହ ଆଉଁଶିବାରେ ଲାଗିଲା ।

ଆନନ୍ଦ, ଶାନ୍ତି ଓ ତୃପ୍ତିରେ ସଞ୍ଜୟର ଆଖି ବୁଜି ହୋଇ ଆସୁଥିଲା ।

ଚାଲି ନ ଜାଣଇ ଗୋ...

ଚାଲି ନ ଜାଣଇ ଗୋ...

ପାଦ ପଡୁଥାଏ ବଙ୍କା,

ବୋହୂ, ଚାଲି ନ ଜାଣଇ ଗୋ...

ମୁରୁକି ହସିଦେଲା ରଞ୍ଜିତା । ଫୁଙ୍କିଦେଲା ଟିକିଏ ତୁଠପଥର-ପାହାଚ ତଳ
ପୋଖରୀର ପାଣିକୁ । ନରମ ଗୋଲ ଭଉଁରୀଟିଏ ଖେଳିଗଲା ସେଥିରେ-ବିସ୍ତରି ଗଲା ।
ପାଣି-ଦର୍ପଣରେ ସେ ନିରେଖୁଥିବା ନିଜ ବିମ୍ବ ଚହଲି ଗଲା - ଚହଲିଗଲା ଚାଲି ଜାଣି
ନ ଥିବା ନୂଆ ବୋହୂର ପ୍ରତିବିମ୍ବ, ପୁଣି ଟିକିଏ ହସିଦେଲା ରଞ୍ଜିତା ।

କେତେଦିନର ବୋହୂ କି ସିଏ ? ଜମାରୁ ତ ଆଠଦିନ ହୋଇଛି । ଇଏ ଆଣି
ଛାଡ଼ିଦେଇ ଗଲେ । ଦୁଇଦିନରୁ ବେଶି ନୁହେଁ ବୋଲି ତାଗିଦ କରିଛନ୍ତି । ପୁଣି ହସିଦେଲା
ରଞ୍ଜିତା । ଦୁଇଦିନ ନା ଆଉରି କିଛି - ପୂରା ଦଶଦିନ ରହିବ ସିଏ - ହୁଅନ୍ତୁ ଟିକିଏ
ଛଟପଟ ଇଏ । ନାହିଁ, ନାହିଁ, ଦଶଦିନ ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟ ହେବ । ହଉ, ପାଞ୍ଚଦିନ ବା ଯଦି
ଇଏ କୁହନ୍ତି, ତା'ହେଲେ ଚାରିଦିନ । ପ୍ରକୃତରେ ଏବେ ଏତେ ଚଞ୍ଚଳ ଚାଲିଆସିବାକୁ
ତାର ବି ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ କ'ଣ କରାଯିବ ? ଅଷ୍ଟମଙ୍ଗଳା ବାସି ତ ବାପଘରକୁ
ଆସିବା କଥା !

ପୋଖରୀ ଉପରକୁ ନଇଁପଡ଼ିଛି ଚାକୁଣ୍ଡା ଗଛ, କାହିଁ କେତେଦିନରୁ - ବୋଧହୁଏ
ତା' ହେତୁ ପାଇବା ଦିନୁ ଦେଖୁଛି ତାକୁ ସିଏ । ଆଜି ତା ଡାଳରେ ବସିଛି ହଳଦୀବସନ୍ତ ।
ହଳଦୀବସନ୍ତ ଶୁଭପକ୍ଷୀ ।

କ'ଣ କହୁଛୁ ? କି ଶୁଭ କଥା ଅଛି ? ସାମାନ୍ୟ ଶବ୍ଦକରି ପଚାରିଲା ରଞ୍ଜିତା ।
ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଚଢ଼େଇ ବସିରହିଥିଲା ଡାଳରେ ସେମିତି ଓ ଆଖିକୋଣରେ ଚଞ୍ଚୁ ବଙ୍କାଇ
କାହାକୁ କେଜାଣି ଦେଖୁଥିଲା ।

ସଥଳ ଫେରିଯିବାକୁ ହେବ ତାକୁ । ଅଥଚ ପୋଖରୀ କୂଳରୁ ଉଠିଯିବାକୁ ମନ
ତାକୁ ନାହିଁ । ଏଇଠି ଅଳସେଇ ହେଇ ବସି ଭାବିବାକୁ ଭଲ ଲାଗୁଛି - ନୂଆ ନୂଆ କଥା
ସବୁ । ଲାଜ ଲାଜ ହସ ରଙ୍ଗେଇ ଦେଲା ମୁହଁକୁ ତାର । ବସି ରହିଲେ ତ ହେବ ନାହିଁ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ବାପ ଘରକୁ ଆସିଛି - ଆଠମାସର ପୁଅକୁ ଧରି । ନିମା ଆଉ ସାବୀ ଆସିବେ

ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ବୋଉ ନଡ଼ିଆ ପୁରଦିଆ ସବୁ ଚକ୍ରାଳି ଯୋଗାଡ଼ କରୁଥିଲା । ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଜଳଖିଆ ଖାଇବେ ।

ଜମାରୁ ଆଠଦିନ ହୋଇଛି । ଅଥଚ ଯୁଗଟାଏ ପରି ଲାଗୁଛି । କେତେ କଥା ଘଟି ନ ଗଲାଣି ଏ ଭିତରେ ! “ଆଜିଲୁ ରଞ୍ଜୁ, ଜଆଡ଼େ ଆ ।” ହାତଧରି ଟାଣିନେଉଛି ସାବା ।

“କୁଆଡ଼େ ଯିବା ?” ଚାଲେ, ଛାତ ଉପରକୁ । ମାଉସୀ, ଚୁନା ହାତରେ ଏଇଠିକୁ-ପିଠା ପଠେଇବ । “ଆମେ ବସି ଏଇଠି ଗପିବୁ ।” ପୁଣି ଟାଣିଲା ସାବା ।

ସାବା ହାତ ଧରି ଟାଣି ଟାଣି ଆଗେ ଆଗେ ପାହାଚ ଉଠିଗଲା । ପଛେ ପଛେ ଟାଣି ହୋଇଗଲା ପରି ରଞ୍ଜୁ, ତା’ ପଛରେ ଆଗ୍ରହୀ ନିମା ଓ ସବା ପଛରେ ବାଁ କାଖରେ ଆଠମାସର ପୁଅକୁ ଧରି, ତାହାଣ ହାତରେ ଶାଢ଼ି କୁଅଁ ଟେକି ଟେକି ପୂର୍ଣ୍ଣିମା । ସମସ୍ତେ ଛାତ ଉପରକୁ ଗଲେ ।

‘ହଁ, କଇଲୁ- କ’ ଆଗ- ସବୁ କଥା କହିବୁ । କିଛି ଲୁଚେଇରୁନି ।’ ସାବା ବ୍ୟଗ୍ରତାର ସହ ଜିଗର କରୁଥିଲା ।

“କ’ଣ, କ’ଣ ହେଲା କହ । ଦେଖ, ଲାଜ କରିରୁନି ।” ଅପେକ୍ଷାକୃତ ହୁପ୍‌ହାପ୍ ନିମା ବି ଲଗେଇଲାଣି ।

“ହଁ, ମୂଳରୁ କହିବୁ । ପ୍ରଥମରୁ- ସବୁକଥା- ଖୋଲି କି ।” ସାବାର ଉଦ୍‌ଗ୍ରୀବ ମୁହଁରେ ସରଳ କୌତୂହଳର ପେନ୍ଥା ପେନ୍ଥା ଫୁଲ ।

ଛେପ ଢେଙ୍କିଲା ରଞ୍ଜିତା ।

“କାଇକି ବା ତାକୁ ଏତେ ଦହଗଞ୍ଜ କରୁଛ ? ବଳେ ନିଜେ ବାହା ହେଲେ ଜାଣିବନି । ଅତି ଛୋପରାଗୁଡ଼ା ।” ଅନୁଭବୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା କଥା ଏଡ଼େଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । “କହିଲୁ, କହିଲୁ, ତୋ ଦିଅର, ନଣନ୍ଦଙ୍କ କଥା । କେମିତିଆ ସେମାନେ ? କେଡ଼େ ବଡ଼ ପରିବାର ? ମୁଁ ତ ବା’ଘରକୁ ଆସିପାରି ନ ଥିଲି । ଆଉ ତୋ ଶାଶୁ, ଶ୍ୱଶୁର....”

ବିକୁଳି ଖେଳିଗଲା ଭିତରେ ଯେମିତି ରଞ୍ଜୁର ! ତା’ର ଏ ଚମକ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା କି ନାହିଁ କେଜାଣି ? ହଠାତ୍ କିଛି ଗୋଟାଏ ମନେପଡ଼ିଗଲା ତାର । ତିନି ତିନି ଥର କରି ଶାଶୁ କହିଥିଲେ । ଶେଷଥର ସେ ସୁଟ୍‌କେଶ୍ ନେଇ ଘରୁ ବାହାରିବା ବେଳକୁ - ସେତେବେଳକୁ ମୁହଁ କେମିତି ନୁଖୁରା ଟାଣ ଦିଶୁଥିଲା ତାଙ୍କର...

“ହଃ, ଏମାନେ ଭାବିଛନ୍ତି ବା’ଘର ହେଉଛି ଖାଲି ବରସୁଆଗ ! ଜଣା କ’ଣ ଏମାନଙ୍କୁ ? କେତେ କେତେ କଥା ଯେ କରିବାକୁ ପଡ଼େ, ସହିବାକୁ ପଡ଼େ । ବଳେ ବଜେଇ ଶିଖିଲେ ଜାଣିବେ ଯେ” - ପୂର୍ଣ୍ଣିମା, ରଞ୍ଜୁର ମୁହଁକୁ ନିରେଖି କହୁଥିଲା । ବୋଧହୁଏ ରଞ୍ଜିତାର କିଛିଟା ଭାବାନ୍ତର ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରିଥିଲା ସେ ।

ଏ ଭିତରେ ନଡ଼ିଆପୁରଦିଆ ଅଣଲେଉଟା ଚକ୍ର ଫିଠା କେତେଟା ବରକୋଳିଆଚାର ସହ ପହଞ୍ଚିଯାଇଥିଲା ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ । ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ ସବୁର ପାରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତର ଦେଉଥିଲା ରଞ୍ଜୁ, କିନ୍ତୁ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ । ମନର ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ତୁହାକୁ ତୁହା ବାଜିଉଥିଲା ସେଇ କଥା କେଇପଦ -

- ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କା କ୍ୟାସ୍ ଦେବାର ଜବାବ ହେଇଥିଲା । ଦେଲା ବେଳକୁ ଦେଲେ ପଚାଶହଜାର । ଏମିତି କ’ଣ ହୁଏ ? କାହିଁକି କଲେ ଏମିତି ? ଆମେ ଭଲଲୋକ ବୋଲି ବେଦୀରୁ ଉଠିଆସିଲୁ ନାହିଁ । ନ ହେଲେ କ’ଣ ବର ବେଦୀରୁ ଉଠିଆସେ ନାହିଁ ? ତୁ ଜାଣିଛୁ, କାଇଁକି ଏମିତି କଲେ ? ଶାଶୁଙ୍କ ସ୍ବର ଯଥାସମ୍ଭବ କୋମଳ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତା’ ପଛରେ ଥିବା ଦୃଢ଼ ଦାବିର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ବିନ୍ଦି ଦେଉଥିଲା ରଞ୍ଜିତାକୁ । ଯେ’ ଥିଲା ଚଉଠି ପରଦିନ କଥା । ଏକୃଷିଆ ସେ ଘର ଭିତରେ ବସିଥିଲା ସେତେବେଳେ । ସ୍ବାମୀ ନ ଥିଲେ - ଶୁଶୁର ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରୁଥିଲେ ବୋଧହୁଏ । ଘର ଭିତରେ କେବଳ ସେ, ଶାଶୁ ଓ ବଡ଼ ନଣନ୍ଦ । ନଣନ୍ଦ ନ ଶୁଣିଲା ପରି ଏପାଖ ସେପାଖ ହେଉଥିଲେ ।

“କହ - କ’ଣ କହିଛନ୍ତି ତୋତେ ଏ ବିଷୟରେ ?” ଦୋହରାଇଲେ ଶାଶୁ ।

ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ନିରୀହ ଭାବରେ ନିଜର ଜାଣି ନ ଥିବା ଭାବ ପ୍ରକାଶ କଲା ରଞ୍ଜୁ - ଯଦିଓ ଟିକିଏ ଅସ୍ବସ୍ତି ଲାଗୁଥିଲା ତାକୁ । ବଡ଼ ନଣନ୍ଦ ବୋଧହୁଏ ଆଡ଼ ଆଖିରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଟିକିଏ ଠିଆ ହୋଇଗଲେ ସେ ।

“ନ ଜାଣିଲେ କେମିତି ହେବ ? ଏଥର ଯାଇ ଆଣିବାକୁ ହେବ ବାକିତକ ଟଙ୍କା । ମିତୁର ବାହାଘର ଛ’ମାସ ପରେ । ତା ଶାଶୁଘର ତ ଦି’ ଲକ୍ଷ କ୍ୟାସ୍ ମାଗୁଛନ୍ତି ।” ନଣନ୍ଦ ଦେଖେଇ ଶୁଣେଇ କହିଲେ ଏତକ । ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ସହ ଆଖି ମିଶିଯିବାରୁ ଶିହରି ଉଠିଲା ରଞ୍ଜୁ । କେମିତି ଗୋଟାଏ ହିଂସ୍ର ଚାହାଣି ଥିଲା । ଶିକାର ମୁହଁରୁ ଖସିଗଲା ପରି । ଆଖି ତଳକୁ କରି ଦେଇଥିଲା ସେ ।

ସେଇଦିନ ରାତିରେ ସ୍ବାମୀ କହିଲେ - “ବୋଉ କହିଲା କ’ଣ ଶୁଣିଲ ତ ? ଏମିତି କରିବାଟା ଠିକ୍ ହେଲାନି ତୁମ ବାପାଙ୍କର । ତୁମର ଅପମାନ ହେବ ବୋଲି ଏତକ ସେଇଠି ବାହାଘର ଦିନ ହଜମ କରିଦେଲୁ ଆମେ । ସେ ହାତଗୋଡ଼ ଧରି ନେହୁରା ହେଲେ ଓ ଶପଥ କଲେ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ଦେଇଦେବେ - ନ ହେଲେ ମୋ ବାପା, ବୋଉ ଛାଡ଼ିବା ଲୋକ ନୁହନ୍ତି । ଭୁଲିବନି ଏ କଥାଟାକୁ ।”

ଭୁଲିପାରୁନି ରଞ୍ଜୁ । କିନ୍ତୁ ମନେରଖିକରି ବି କ’ଣ କରିପାରିବ ସେ ?

ତା’ପରଦିନ ମଧ୍ୟ ଶାଶୁ କଥାଟା ଉଠାଇଥିଲେ । ଏଥର ଶୁଶୁର ଓ ସ୍ବାମୀ ଥିଲେ ଘରେ । ଏଥର ଯାଇ ଯେମିତି ହେଲେ ଘରୁ ବାକି ପଚାଶହଜାର ଆଣିବାକୁ ହେବ ।

ସପା ସପା ଶୁଣାଇଦେଲେ ସେ । ସେମାନଙ୍କ ଭଲପଣିଆର ଏମିତି ସୁଯୋଗ ନେଲେ ଚଳିବନି ।

କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଇ ନ ଥିଲା ରଞ୍ଜୁ । କ’ଣ ବା କହିଥାଆନ୍ତା ସେ ?

ଏଇଠି ଛାଡ଼ିଦେଇ ଗଲାବେଳେ; ଦୁଇଦିନ ପରେ ଫେରିଆସିବାକୁ କହିଯିବାବେଳେ; ମୁରୁକି ହସି ପଦଟିଏ ଆହୁରି କ’ଣ କହିଦେଇଗଲେ ସ୍ବାମୀ - ବୋଉ ଯାହା କହିଛି, ଭୁଲିବନି, ବୁଝିଲ ?

କେମିତି ଭୁଲିଗଲା ସେ ଦୁଇଦିନ ଧରି ? ହାଣ୍ଡିର କୋଳି ଆଚାର, ବୋଉ ସୁଆଣିଆ ପଖାଳ, ପୋଖରୀ କୁଳର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ନୀରବତା, ସାବୀ, ନିମା, ପୂର୍ଣ୍ଣମାଙ୍କର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଗ୍ରହ, ସଖୀ - ଏସବୁ ବୋଧହୁଏ ଭୁଲାଇ ଦେଇଥିଲା ତାକୁ ସେତକ ଜରୁରୀ ଚାରିଦା ।

ସାଙ୍ଗମାନେ ଚାଲିଗଲେଣି କେତେବେଳୁ । ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଜନ୍ମ ଖେଳିଗଲାଣି ଆକାଶରେ । ନଡ଼ିଆ ବାହୁଙ୍ଗା ଭିତର ଦେଇ ଛିଟିକା ଛିଟିକା ଜହ୍ନ କିରଣ ପଡୁଛି ଛାତ ଉପରେ - ରଞ୍ଜୁର ଦେହ, ମୁହଁ ଉପରେ । ଅନ୍ୟ ଦିନ ହୋଇଥିଲେ ଆହୁରି କେତେ ସମୟ ବସିଥାଆନ୍ତା ସେ ଛାତ ଉପରେ - ଭାବିଥାଆନ୍ତା କେତେ କ’ଣ ! କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ହେବ ।

ବୋଉ, ଦେ ମୋତେ, ମୁଁ କାଟିଦେବି । ବୋଉ ଡାଳମା ପାଇଁ ପରିବା କାଟି ପାଣିଭରି କଂସାରେ ପକାଉଥିଲା । ସେଇଠି ପନିକି ପାଖରେ ବସିପଡ଼ିଲା ରଞ୍ଜୁ ।

“ନାଜ୍-ନାଜ୍, ତୁ ବସ୍ । ଦିଇଟା ଦିନ ପାଇଁ ଆସିଛୁ । ଏଇଠି କ’ଣ କାମ କରିବୁ ?”

“ବାପା କୁଆଡ଼େ ଗଲେ କି ? ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫେରି ନାହାନ୍ତି । ଆଜିକାଲି କାହିଁକି ଡେରି କରୁଛନ୍ତି ଏତେ ?” ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଧୀରେ ଧୀରେ କହିଲା ରଞ୍ଜୁ ।

“ନାଜ୍‌ଲୋ - ସେଇ ପୋଡ଼ାମୁହଁ ଶରତ ସାହୁ ପାଖକୁ ଯାଇଥିବେ । ମୋ ଭାତଥାଳି ପରି ଜମିଟାକୁ ଶାଗ, ମାଛ ଦରରେ ନେଲା । ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କାରେ ନେବ ବୋଲି କହିଲା - ବଜାରରେ ଦେଇଥିଲେ ଦେଡ଼ ଲକ୍ଷରୁ କମ୍ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ବର୍ଷକଯାକର ଚାଉଳ, ମୁଗ, ବିରି ଚଳୁଥିଲା ଆମର ସେଥିରୁ । ଆହୁରି ତା’ର ବଦମାସୀ ଦେଖ, ବାହାଘର ବେଳେ ପଚାଶହଜାର ଦେଲା । ଯୋଗାଡ଼କରି ଦି’ଦିନ ପରେ ଆଉ ପଚାଶ ଦେବ ବୋଲି । ଦେଖୁ ଆସି ଦଶ ଦିନ ହେଲାଣି, ଧରାଛୁଆଁ ଦେଉ ନାହିଁ । ତୋ ବାପା ଯାଇ ତା ଦୁଆରେ ବସି ବସି ନିଜତି ଫେରୁଛନ୍ତି । ଆଡ଼େ ଜମି କାଗଜପତ୍ର ହୋଇସାରିଛି ତା ନାଁରେ ।” ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ ପକାଇଲା ବୋଉ ।

ଟିକିଏ ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇପଡ଼ିଲା ରଞ୍ଜୁ । ଆହାଃ ! ତାରି ପାଇଁ ବାପା ଏତେ ହାନିମାନ ହେଉଛନ୍ତି । ସତରେ, ବର୍ଷଟା ଯାକ ଚାଉଳ ତ କିଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏମାନଙ୍କୁ । ପୁଣି ତା’ ଉପରେ ଲୋକଟା ଅଧାଟଙ୍କା ବି ଦଉନି - ଖେଳାଉଛି ।

“ତେବେ ତୁମେମାନେ ଏବେ କରିବ କ’ଣ ? ଚାଉଳ, ମୁଗ ସବୁ ତ କିଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।” ନିଜକୁ ନିଜେ କହିହେଲା ରଞ୍ଜୁ ।

“ହଁ, କିଣିଲେ କିଣିବୁ । କେତେ ଲୋକ କିଣିକରି ଖାଉଛନ୍ତି, ଆମେ ଖାଇବୁ । ତୁ ସେଥିରେ କାହିଁ ମୁଣ୍ଡ ଖେଳାଉଛୁ ? ଗଲୁ, ମୁଗ ଗଣ୍ଡାକ ଧୋଇ ଗଡ଼େଇ ଆଣିବୁ । ଡାଲମାଟା ବସାଇଦିଏ ।” ବୋଉ ତାର ଟିକିଏ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲା ।

ଭଲ ଲାଗୁ ନ ଥିଲା ରଞ୍ଜୁକୁ । ମନେପଡ଼ିଗଲା ଯେ ଭାଉଜ ମୁହଁ ଫୁଲାଇଛି ସକାଳ ପହରୁ । ତା’ ସାଙ୍ଗେ କି ବୋଉ ସାଙ୍ଗେ ଭଲକରି କଥା ହେଉ ନାହିଁ । କହୁଥିଲା, ସୁନ୍ଦରଭାଇର ଚାକିରି ହେଇଯାଇଥାଆନ୍ତା, ଯଦି ପଚାଶହଜାର ଟଙ୍କା ଘୁଷୁ ଦିଆଯାଇ ପାରିଥାଆନ୍ତା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହୁଥିଲା ଯେ ଆମର ତ ଝିଅକୁ ଖାଲି ଦେବେ - ପୁଅକୁ ପଚାରେ କିଏ ? ଏବେ ସେ କଥାଟା ବୁଝିପାରିଲା, ଯଦିଓ ସକାଳେ ଜାଣିପାରୁ ନ ଥିଲା । ଆହୁରି ଖରାପ ଲାଗିଲା ତାକୁ । ସୁନ୍ଦରଭାଇର ପୁଅଟା ଦି’ ବର୍ଷର ହେଲାଣି । ଚାକିରିଟା ନିହାତି ଦରକାର ତା’ର । ବାପାଙ୍କର ଆଉ କେତେବର୍ଷ ଚାକିରି - ତା ପୁଣି ସାର କାରଖାନାରେ । ଏତେ ବଡ଼ ପରିବାରକୁ କେତେ ଚଳାଇବେ ସେ । ତଳେ ପୁଣି ଭଉଣୀଟେ ଓ ଭାଇଟେ । ପୁଣି ଆଉ ଗୋଟାଏ ବାହାଘର ତ ଦି’ବର୍ଷ ଭିତରେ କରିବେ ।

ଅଣଲେଉଟା ନଡ଼ିଆପୁରଦିଆ ଚକ୍କଳି ଓ ମିଠା କୋଳି ଆଚାରର ବାସ୍ନା ଭୁଲିଗଲା ରଞ୍ଜୁ ଓ ପିଣ୍ଡା ଉପରେ ବସିପଡ଼ି, ଗାଲରେ ହାତଦେଇ ଏଇସବୁ ଭାବିହେଲା ସେ ।

“କିଏ ଏଠି ? ରଞ୍ଜୁ କି’ଲୋ ? ଏଠି ଏକ୍ସଟିଆଟା ଅନ୍ଧାରରେ କାହିଁ ଏମିତି ବସିଛୁ ?” ଟର୍ଚ୍ଚ ଲାଇଟ୍ ପଡ଼ିଲା ରଞ୍ଜୁର ମୁହଁରେ ।

‘ବାପା !’

“ନାହିଁ ବାପା, ଏମିତି ବସିଥିଲି । ତୁମେ ଏତେ ଡେରିରେ ଫେରିଲ ଯେ ?”

ଉତ୍ତର ଦେଲେ ନାହିଁ କିଛି ବାପା । ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ ଛାଡ଼ିଲେ ଓ ଅଗଣା କୁଅ ମୂଳରେ ଗୋଡ଼ ଧୋଇବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ରଞ୍ଜୁକୁ ପାଖରେ ବସାଇ ଭାତ, ଡାଲମା ଖାଉଥିଲା ବେଳେ ବି ବାପା କେମିତି ଚିନ୍ତିତ ଅବସର ଦିଶୁଥିଲେ । ରଞ୍ଜୁ କଣେଇ କଣେଇ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିଲା ଓ ବିଷୟ ହୋଇଯାଉଥିଲା । ଭାଉଜ ଅମ୍‌ଅମ୍ ମୁହଁରେ ଭାତ ଆଉ ଆଣିଦେବିକି ବୋଲି ପଚାରୁଥିଲା । ବୋଉ ବିଷଣାରେ ବିସ୍ମୟ ଯେମାନଙ୍କୁ । ଭାଇ ବି କାହିଁକି କେଜାଣି ମୁହଁ ତଳକୁ କରି ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଖାଉଥିଲା । ବିଜୁଳି ଆଜି ସଞ୍ଜ ପହରରୁ ନାହିଁ - ସହଜରେ ତ ସହରତଳି - ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ନ ଥାଏ ।

“ଆରେ, ମାଛ ଟିକିଏ କଲ ନାହିଁ ? ରଞ୍ଜୁ ଭଲପାଏ ।” ବାପା ହଠାତ୍ ମନେପଡ଼ିଲା ପରି କହିଲେ ।

“ଆଜି ଗୁରୁବାର ପରା ।” ବୋଉ ମନେପକାଇ ଦେଲା ।

‘ଓହୋଃ !’

“କ’ଣ କହିଲା ଆଜି ଶରତ ସାହୁ ? ଦେଲା ନା ନାହିଁ ବାକି ଟଙ୍କା ।” ଭାତଥାଳିରୁ ମୁହଁଟେକି ଚମକିଲା ପରି ପଚାରିଲା ଭାଇ — ବାପାଙ୍କୁ ପଚାରୁଥିଲା, ଯଦିଓ ବାପାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ନ ଥିଲା ସେ । ରଞ୍ଜୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା, ତା କଂସାଥାଳିରେ ଭାତ ଆଉ ଡାଳମା ଖାଲି ଖେଳାଇ ଚାଲିଥିଲା ସେ, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭଲକରି ଖାଇ ନ ଥିଲା ।

“ନାହିଁ, ସେଇ ଏକା କଥା । ଦି’ ଦିନ ପରେ । ଏବେ ତା’ ପାଖରେ ପଇସା ନାହିଁ ।” ନିରାଶାର ସ୍ଵର ପୁଣି ଏମିତି ! ଚମକିପଡ଼ିଲା ରଞ୍ଜୁ । ଏଇ ସ୍ଵର କଣ ତା’ର ଆଶାବାଦୀ ବାପାଙ୍କର !

“ଶଳାକୁ ଖୁନ୍ କରିଦେବି । ତା’ର ଦି’ଦିନ ପାଇଁ କ’ଣ ମୋ ଚାକିରି ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିବ ? ଭାଇ ମୁହଁର ମାଂସପେଶୀ ଉଛୁରି ଆସୁଥିଲା ଯେମିତି ଛାପା ଛାପା ଲକ୍ଷ୍ମିନ ଆଲୁଅରେ ।

“ଆରେ, ଆରେ, ଖାଇଦେଇ ଯା-କ’ଣ-ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ହେବ ? ଯଦି କହୁଛି ଦି’ଦିନ ପରେ ଦେବ, ଅପେକ୍ଷା କରିବା’... ଖାଇବା ଥାଳିରୁ ଉଠିଯାଉଥିବା ଭାଇକୁ ବ୍ୟସ୍ତ ବିକଳ ହୋଇ ବୋଉ କହିଲା ।

ରଞ୍ଜୁ ବୁଝିପାରିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଅଭିଆରଠାରୁ ଅଧିକ ଜୋରଦାର୍ କିଛି ଯେମିତି କାରୁଡ଼ି ଧରିଛି ତାଙ୍କର ଏଇ ସଂସାରକୁ । ତା’ର ବାହାଘର, ଭାଇର ଚାକିରି, ଶୋଇ ପଡ଼ିଥିବା ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀଙ୍କ ନିରାହ ମୁହଁ ଓ ମଳିନ ଭବିଷ୍ୟତ, ବହୁତ ରାତିଯାଏଁ ଜଗାଇ ରଖିଲା ରଞ୍ଜୁକୁ । କ’ଣ ବା କରିପାରିବ ସେ ?

ରଞ୍ଜୁ ଘରଭିତରେ ପାଦ ଦେଲା ବେଳକୁ ସ୍ଵାମୀ ଫେରି ନ ଥିଲେ । ଶୁଶୁର ବି ବୋଧହୁଏ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲେ । ଶାଶୁ ଚଞ୍ଚଳ ଚାଲିଆସି ରଞ୍ଜୁର ମୁହଁକୁ ମୁହଁଗର୍ତ୍ତୀ ଚାହିଁଲେ । କେମିତି ଗୋଟାଏ ଅଜଣା ଆତଙ୍କରେ ଥରିଗଲା ରଞ୍ଜୁ ଗୋଟାପଣେ । କ’ଣ କେଜାଣି ଭାବି ଦୁମଦୁମ୍ କରି ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ ସେ ।

ଭାଇ ଦାଣ୍ଡଘର ମଝିରେ ତା ସୁଚକେଶ୍ଵରି ରଖିଦେଇ ଚାଲିଯାଉଥିଲା, ରଞ୍ଜୁ ପଛକୁ ଡାକିଲା — ଟିକିଏ ରହ, ତା’ କପେ କରିଦେଉଛି ।’

ନାହିଁ, ପାଣି ଗିଲାସେ ଦେ । ଡେରି ହୋଇଗଲାଣି ।’ ଗିଲାସେ ପାଣି ପିଇଦେଇ କେମିତି ଡରଡର ହୋଇ ଚାଲିଗଲା ଭାଇ । ସେ ଯାଉ ନ ଯାଉଣୁ ଶାଶୁ ତିଆରିଲେ — “କ’ଣ ହେଲା ?”

ନିରୀହ ମୁହଁରେ ଚାହିଁଲା ତାଙ୍କୁ ।

“କ’ଣ ହେଲା ? ପଚାରୁଛି ପରା ? ଆଣିଲୁ ନା ନାହିଁ ?” ବିରଳ ଓ ତାଙ୍କୁ ଶୁଭିଳା ଶାଶୁଙ୍କର ସ୍ବର ।

“ଟଙ୍କା ଯାହାର ଦେବା କଥା ସେ ତେରି କରୁଛି ବୋଉ - ଯିଏ ଜମି କିଣିଥିଲା । ବାପା କହିଛନ୍ତି, ସେ ଦେବାମାତ୍ରେ ଆଣି ଏଇଠି ଦେଇଯିବେ ।” ଏତକ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ପାଟିରୁ ରଞ୍ଜୁର ଯଦିଓ ମିଛ କହିବା ତା’ର ଅଭ୍ୟାସ ନ ଥିଲା ।

“ମୁଁ ଜାଣେ ପରା । କାମ ସରିଲେ ନାନା ବାହାନା ପେଖନା ବାହାରିବ । ମନାକରୁଛି ଏଇ ବାପ ପୁଅଙ୍କୁ, ଆଗ ପଇସା ଧର, ତା’ପରେ ଯାହା । କ’ଣ ଗଦ ଶୁଙ୍ଘେଇ ଦେଲା ସେ ବୁଢ଼ା ଯେ - ମୋ କଥା ରୁଚିଲା ନାହିଁ । ଆସୁ ଆଜି ବନ...” ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅସହିଷ୍ଟ ଉଜସ୍ବରରେ କହିଯାଉଥିଲେ ଶାଶୁ । ବଡ଼ ଭୟଭୀତ ଲାଗିଲା ରଞ୍ଜୁକୁ ।

ଶାଶୁଙ୍କ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇସାରିଲା ପରେ ସ୍ବାମୀ କେମିତି ଗମ୍ଭୀର ଦିଶୁଥିଲେ । ଶୋଇଲା ବେଳେ ସବୁକଥା ବୁଝାଇ କହିବ ବୋଲି ମନସ୍ଥ କଲା ରଞ୍ଜୁ । ଅଥଚ ଶେଯରେ ପଡ଼ିଲା ମାତ୍ରେ ଲାଇଟ୍ ବନ୍ଦକରି ଆର କଡ଼କୁ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଶୋଇଲେ ସ୍ବାମୀ । ପଦଟିଏ କଥା ମଧ୍ୟ କହିଲେ ନାହିଁ ରଞ୍ଜୁକୁ । ଅଭିମାନରେ ମନ ଭାରୀ ହୋଇଗଲା ରଞ୍ଜୁର - ଦୁଇ ଟୋପା ଲୁହ ଝରାଇ ସେ ଶୋଇଗଲା ।

“ମୋର ସାର୍ଟଟିଏ ବି ଇସ୍ତି ହୋଇ ନାହିଁ । କାଲି ଦି’ପହରୁ ଆସିଲଣି । କରୁଥିଲ କ’ଣ ?” ମୁହଁକୁ ନ ଚାହିଁ ସ୍ବାମୀ ବିରଳ ଭାବରେ କହିଲେ ।

“ମୁଁ ଆଉ ଦେଖିନି - ଆଜି ଖରାବେଳେ କରିଦେବି ।”

“ଖରାବେଳେ କରିଦେବ ? ଆଉ ମୁଁ ଏବେ ପିନ୍ଧିକି ଯିବି କ’ଣ ? ଛତୁ ?” ଅସହ୍ୟ ବିରକ୍ତିରେ ଫାଟିପଡ଼ିଲେ ସ୍ବାମୀ ଓ ରଞ୍ଜୁର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବିସ୍ମାରିତ ଆଖି ଦୁଇଟା ଆହୁରି ବିସ୍ମାରିତ ହେଉ ହେଉ, ଚାପୁଡ଼ାଟାଏ ବସିଗଲା ଗାଲରେ ତା’ର । ମୁହଁ ତଳକୁ କରି ଠିଆ ହେଲା ସେ ।

ସ୍ବାମୀ ଜଳଖିଆ ନ ଖାଇ ଚାଲିଗଲେ । ବଡ଼ନଶୟ ଏ ଭିତରେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଫେରିଯାଇଥିଲେ । ସାନନଶୟ କଲେଜ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ । ଇଙ୍ଗିତରେ ବାସନତକ ମାଜିବା ପାଇଁ ଓ ତା ପରେ କୁଅମୂଳର ଲୁଗାଗଦାକୁ ଦେଖାଇଦେଇ ରୋଷେଇ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ ଶାଶୁ ।

“ତାଲୁ, ତଞ୍ଚଳ ଫୋନ୍ ଲଗା, କଥା ହ’ ବାପା ସାଙ୍ଗରେ” - ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ଚାରିଦା କଲେ ଶାଶୁ । “ଘରେ ଫୋନ୍ ନାହିଁ ।” ଧୀର ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ରଞ୍ଜୁ ।

“ଜାଣିଛି, ପଡ଼ିଶା ଘରକୁ ଲଗା - ଡକା ବାପାକୁ ତୋର ।” ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ଶାଶୁ । “କହ ଶୀଘ୍ର କାଲି ସୁଦ୍ଧା ଟଙ୍କା ଆଣି ଦେବେ ।”

ଭାଇ ଆସି ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍ ପରେ ଧରିଲା ଫୋନ୍ । ଯାହା କହିଲା ସେଥିରେ ଆଶଙ୍କିତ ହେବା ଓ ଖୁସି ହେବା ଉଭୟ ପାଇଁ କାରଣ ଥିଲା ରଞ୍ଜିତ । ଆଶଙ୍କିତ ଏଥିପାଇଁ ଯେ ପଚାଶହଜାର ଟଙ୍କା ଆଉ ତାର ବାପା ବର୍ତ୍ତମାନ ଚତୁଷ୍ପାତ୍ ଆଣି ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଭାଇର ଚାକିରି ହୋଇଯାଇପାରେ - ଏଥିନେଇ ଖୁସି ।

“ହଁ, କ’ଣ ହେଲା ?” ଶାଶୁ ଫଳାଫଳ ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁଲେ । “ଭାଇର ଚାକିରି ପାଇଁ ପଚାଶହଜାର ଟଙ୍କା ଦେବା ଜରୁରୀ ଥିଲା । ସେତିକି ନ ଦେଲେ ଚାକିରି ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ଭାଇ ଚାକିରି କଲାମାତ୍ରେ, ତା ଦରମା ପଇସା ଛଅମାସ ଭିତରେ ଆଣି ପ୍ରଥମେ ଦେଇଯିବ । ପାଞ୍ଚ ଛଅଟା ମାସ ଅପେକ୍ଷା କରିଯିବାକୁ ବାପା ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ।” ରଞ୍ଜିତ ସ୍ଵର ମିନତିରେ ଭାରୀ ଭାରୀ ଶୁଭୁଥିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା, ତା’ହେଲେ ଏଇଆ ହେଲା କଥା । ବୁଝିଲୁ ବନ, ଏମାନଙ୍କର ଟଙ୍କା ଦେବାର ମତଲବ ନାହିଁ । ଠିକ୍ ଅଛି, ପାନେ ପାଇବେ ଏଥର ।”

ବୋମାଟାଏ ବିଘୋରଣ ହେଲା ଯେମିତି । ଏତେବଡ଼ ବିଶ୍ଵାସଘାତକତା ! ତୁପତାପ୍ ହୋଇଗଲେ ସମସ୍ତେ କେତେ ମିନିଟ୍ । ରଞ୍ଜୁ ଧୀରେ ବାହାରି ଆସିଲା ସେଠାରୁ ଓ ରୋଷେଇଘରକୁ ଗଲା ।

“ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନି - ଭାଇ କହିଛି, ନିଶ୍ଚୟ ସେ ଛ’ମାସ ଭିତରେ ଆଣି ଦେଇଦେବ । କ’ଣ କରିବା ? ତା ଚାକିରିଟା ହେଇ ନ ଥାନ୍ତା - ଆମକୁ କ’ଣ ସେଇଟା ଭଲ ଲାଗିଥାଆନ୍ତା ?” ରଞ୍ଜୁ ଖଟରେ ଗଡ଼ି ଛାତକୁ ଚାହିଁ ସିଗାରେଟ୍ ଧୁଆଁ ଛାଡୁଥିବା ତା ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା । “ତୁମେ ମଦ ପିଇଛ ?” ବିପ୍ଳୟ ଖସି ଆସିଲା ମୁହଁକୁ ରଞ୍ଜିତ ।

“କ’ଣ ହେଲା ସେଇଠୁ ? ତୋ ବୋପା ପଇସାରେ ପିଉଛି ? ଶଳା ବୋପାଟା ଯେମିତି ଚାଲାଖ, ଝିଅ ତହୁଁ ଚାଲାଖ । ଛଅମାସ ପରେ ଟଙ୍କା ଦେବ, ନାହିଁ...” ରଞ୍ଜୁ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ ସ୍ଵାମୀ ତା’ର - ଆଖି ଦୁଇଟା ଅଜଣା ହିଂସ୍ରତାରେ ଜଳୁଥିଲା, ଯେମିତି ତାଙ୍କର ।

“ଲୁଗାପଟା ଖୋଲ ।” ସେଇମିତି ସ୍ଵରରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ସ୍ଵାମୀ ।

ରଞ୍ଜିତ ବିପ୍ଳୟ ଭାବ ଆହୁରି କଟି ନ ଥିଲା ।

“ଆଖି ଏଡ଼େ ଏଡ଼େ କରି ଚାହିଁଛୁ କ’ଣ ?” ଲାଜର୍ ଜଳୁଛି । ସ୍ଵାମୀ ସେଇମିତି ଖଟରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି - ହାତରେ ସିଗାରେଟ୍ - ଅଥଚ ସେ...

କ'ଣ ଖୋଜୁଛୁ ନା ନାହିଁ ? ଦେଖୁଛୁ ଏକ୍ଷଣି.... ପାଟିରୁ ବାଁ ହାତରେ ସିଗାରେଟ୍ଟା କାଢ଼ିଦେଇ ଅଧା ଉଠିବା ଭଙ୍ଗୀରେ କହିଲେ ସ୍ବାମୀ ଆଉଥରେ । ତାଙ୍କର ସ୍ବର, ଚାହାଣି ଓ ଭଙ୍ଗୀରୁ କ'ଣ ବୁଝିଲା କେଜାଣି ରଞ୍ଜୁ, ମୁହଁ ତଳକୁ କରି ଚରଚର ହେଇ ଲୁଗା ଖୋଲିପକାଇଲା ସେ ।

“ସବୁ ଖୋଲୁ, ସବୁ - ଚଞ୍ଚଳ...” ସ୍ବାମୀ ତା'ର ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପଡ଼ୁଥିଲେ ।

ପୁଣି ଚରଚର ହେଇ ସେଇମିତି ମୁହଁ ତଳକୁ କରି ରଞ୍ଜୁ ବୁଲି ଓ ଶାୟା ଖୋଲି ପକାଇଲା - ସ୍ବାମୀଙ୍କ ସ୍ବରରେ କ'ଣ ଥିଲା କେଜାଣି ଅମାନ୍ୟ କରିବାକୁ ସାହସ ନ ଥିଲା ରଞ୍ଜୁର ।

“ହଁ, ମାର୍ଚ୍ଚ କର - ଲେଫଟ ରାଇଟ୍, ଲେଫଟ-ଲେଫଟ” ରଞ୍ଜୁ କାବା ହୋଇ ଚାହିଁଲା ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ।

“କରୁଛୁ ନା ନାହିଁ ? ଉଠିବି ?” ସ୍ବାମୀ ଅତି ବିରକ୍ତିରେ କହିଉଠିଲେ ।

ଅଗତ୍ୟା ରଞ୍ଜୁ ଦୁଇ ଡିନି ପାଦ ଚାଲିଲା ।

“ଠିକ୍ କି କର । ଲେଫଟ୍ - ରାଇଟ୍-ଲେଫଟ୍-ଲେଫଟ୍...” ପାଟି ଲାଗୁଥିଲା ସ୍ବାମୀଙ୍କର । “କର କରୁଦି ।”

ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା ରଞ୍ଜୁ । ଏ ଭିତରେ ଦୁଇ ଆଖି ଲୁହରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଯାଇଥିଲା ତା'ର । ବହିଯାଉଥିବା ଲୁହକୁ ପୋଛିଦେବାକୁ ବା ନିଜ ମୁହଁ ଲୁଚାଇବାକୁ ବୋଧହୁଏ ଡାହାଣହାତ ମୁହଁ ଉପରକୁ ଉଠାଇଲା ରଞ୍ଜୁ ।

“ନା, ଏମିତି ହେବନି ।” ଧୃକରି ଖଟରୁ ଉଠିପଡ଼ିଲେ ସ୍ବାମୀ ତା'ର ଓ ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କହୁଣୀ ପାଖରେ ଚିଆଁ ଲାଗିଯିବା କଷ୍ଟରେ ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରିଉଠିଲା ରଞ୍ଜୁ ।

“ଟୁପ୍ ବେ । ବୋବାଉଛି କେତେ କୋର୍ରେ ଦେଖ ! ଟୁପ୍ କର ।” ଆଉଥରେ ଜଳନ୍ତା ସିଗାରେଟ୍ଟ ରଞ୍ଜୁର କହୁଣୀ ଉପରେ ମାଡ଼ିଧରିଲେ ସ୍ବାମୀ ତାର । ରଞ୍ଜୁ ଭୟ ପାଇଯାଇଥିଲା ଓ ଟୁପ୍ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ସ୍ବାମୀ ତା'ର ଏଥର ଲାଇଟ୍ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ଓ ଦୁଇ ହାତରେ ଠେଲି ତାକୁ ଖଟ ଉପରେ ପକାଇ ଦେଲେ - ଖଟଗଦାରେ ମେଣ୍ଟାଏ ଅଳିଆ ପକାଇବା ପରି ।

ତା'ପରର ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ମୁକ୍ତ କରିଦେଲା ବିସ୍ମିତା ରଞ୍ଜୁକୁ । କେତେଟା କାମୁଡ଼ା କୁକୁର ତା ଦେହର ବିଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗକୁ ଝୁଣି ଖାଇଯାଉଥିଲେ ଯେମିତି । ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ତୀବ୍ରତାର ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଯାତନା ଦେଇଯାଉଥିଲେ ତା ଶରୀର ଭିତରେ ଥିବା ଆଉ କିଛିକୁ - ଦାନ୍ତ ଓ ନଖ ଦ୍ବାରା ଖୁନ୍ ଭିନ୍ କରୁଥିଲେ ଯେମିତି ସେଇ ଜିନିଷକୁ - ସାତତାଳ ପାଣି

ଓ ସାତତାଳ ପଙ୍କ ତଳେ - ରୁପା ବାକ୍ସ ଭିତରେ ସୁନା ପରୁଆ ଭିତରେ ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ସାଇତା ଢଳଢଳ ଛଳଛଳ ନରମ ସମ୍ବେଦନାମୟ ସରାକୁ ତା'ର ।

ଦିନସାରା ଗାଳି, କେତେବେଳେ କେମିତି କାନ୍ଦ ବା ଖୁଷ୍ରେ ମୁଣ୍ଡ ପିଟାହେବା, କେଶ ଗୋଛାକ ଟାଣିଧରି ପରସ୍ତେ ଘୁରାଇ ଦେବା ଦି'ଚାରି ଚାପଡ଼ା - ଚି'ଚାରି ଗୋଇଠା - ଏସବୁ ସବୁଦିନିଆ ରୁଟିନ୍ ଭିତରେ ନିଜର କରିସାରିଥିଲା ରଞ୍ଜୁ - ବିଶେଷକରି ସ୍ବାମୀ, ଶାଶୁ ଓ ନଣନ୍ଦଙ୍କଠାରୁ । ସେ ଖାଲି ଚାହିଁବସିଥିଲା ଛଅମାସ କେମିତି ପୂରିବ ଓ ଭାଇ ଚାକିରି କରିବ ।

ଏ ଭିତରେ ଅନେକଥର ବାପାଙ୍କୁ ମନେପକାଇଦେଇ ଫୋନ୍ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିଥିଲେ ସମସ୍ତେ । ଚିଠି ଲେଖିବା ପାଇଁ କଡ଼ା ଭାବରେ ମନା ହୋଇଥିଲା ରଞ୍ଜୁକୁ । ସମସ୍ତଙ୍କ କଥା ମାନୁଥିଲା ରଞ୍ଜୁ । ମାନିବା ଛଡ଼ା ଗତ୍ୟନ୍ତର ନ ଥିଲା ତାର । ବାପା ଏ ଭିତରେ ଦୁଇଥର ଆସିଥିଲେ, କେମିତି ଶଙ୍କିତ ଓ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଲାଗୁଥିଲେ । ତା' କପଟିଏ ପିଇ ଉଠି ପଳାଇଯିବାକୁ ତର ସହୁ ନ ଥିଲା ତାଙ୍କୁ ।

ଏ ଭିତରେ ଅଭୁତ କଥାଟାଏ ଘଟିଲା । କେତେଦିନ ଧରି ରଞ୍ଜୁ ବାନ୍ତି କରି ହେଲା, ମୁଣ୍ଡ ବୁଲାଇଲା ତା'ର ପ୍ରାୟ ଓ ଗୋଡ଼ହାତ ଅବଶ ଲାଗିଲା ସବୁବେଳେ । ପଡ଼ିଶାଘର ମନୁମାଉସୀ କହିଲେ ପିଲା ରହିଲାଣି ପେଟରେ ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା ରଞ୍ଜୁ । ଏ କେମିତି ସମ୍ଭବ ହେଲା ? କେତେବେଳେ-କେମିତି ? ମାଡ଼ଗାଳି, ଦଳା ଚକଟା, ଖୁନ୍‌ଭିନ୍ ହୋଇଯିବାର ଯନ୍ତ୍ରଣା କାତରତା ଭିତରେ ଯେ କେମିତି ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ? ମଣିଷଛୁଆ କ'ଣ ଏମିତି ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ? ପୁଣି ତା ନିଜ ଛୁଆ - ତା'ର ଓ ତା ସ୍ବାମୀର । ଏମତି ଅବହେଳା, ହତାଦର, ଅସ୍ବେହ ଓ ଅପ୍ରେମ ଭିତରେ ! ମାଡ଼ତୃର ସୁକୁମାର ଅଭିଳାଷ ମନ ଭିତରେ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସୁଯୋଗ ପାଇ ନ ଥିଲା ସେ । କିନ୍ତୁ ତା ପିଲାଟି ଗଢ଼ି ହୋଇସାରିଥିଲା ଓ ବଢ଼ି ଚାଲିଥିଲା ।

ଛଅମାସ ପରେ ପରେ ରଞ୍ଜୁର କାତର ଫୋନ୍ ବାର୍ତ୍ତା ପାଇ ବାପା ତା'ର ଆସିଥିଲେ । ମୁହଁ ତଳକୁ କରି ବସିଥିଲେ ଓ ଅଧିକ ବୁଡ଼ା ଦିଶୁଥିଲେ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଅପମାନ ଓ ଗାଳି ହଜମ କଲା ପରେ ତାଙ୍କୁ ଶୁଣାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ସେ ରଞ୍ଜୁକୁ ନେଇଯାଆନ୍ତୁ ଓ ନିଜ ଘରେ ନିଜ ଝିଅ ଓ ତା'ର ଜଡ଼ିବାକୁ ଥିବା ସନ୍ତାନକୁ ପାଳନ୍ତୁ, ପୋଷନ୍ତୁ - ରଞ୍ଜୁର ଶାଶୁଘର କଥା ଭୁଲିଯାଆନ୍ତୁ ।

“ୟା କ'ଣ ହୁଏ ?” ଶୁଣୁରଙ୍କର ହାତ ଧରି ପକାଇଥିଲେ ବାପା । ପୁଅ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାକିରି ପାଇଲା ନାହିଁ । ତା' ଇଣ୍ଟରଭିଉ କ୍ୟାନସଲ୍ ହୋଇଗଲା । ଏଇ ଦୁଇ ତିନି ମାସରେ ଆଉଥରେ ହେବ ଓ ତା'ପରେ ପରେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ବାକି ଟଙ୍କା

ଦେଇଦେବେ । ଦଶହଜାର ଟଙ୍କା କୋଉଠୁ ହେଲେ ଯୋଗାଡ଼ କରି ଆଣିଛନ୍ତି ବାପା । ସେତକ ଯାଚିହେଇ ବାରମ୍ବାର ବିକଳ ଭାବରେ ଅନୁରୋଧ କଲେ ସେ । ରଞ୍ଜୁର ଶୁଶୁର ଦୟାକଲା ପରି ଗ୍ରହଣ କଲେ ତାକୁ ।

ବାପା ଅନେକ ଦିନଟି କଲା ପରେ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ । ରଞ୍ଜୁର ସ୍ବାମୀ, ଶୁଶୁର, ଶାଶୁ ସ୍ଥିର କରି ନେଇଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଠକି ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି ।

ପରଦିନ ଅବସ୍ଥା ଆହୁରି ଖରାପ ଥିଲା । ସ୍ବାମୀ ଅଫିସ୍‌ରୁ ଫେରି ଖବର ଦେଲେ ଯେ ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କା କ୍ୟାସ୍ ଅଗ୍ରିମ ନ ଦେଲେ ମିତୁର ଶୁଶୁରଘର ନିର୍ବନ୍ଧ ପାଇଁ ଆସିବେ ନାହିଁ । ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କା ଯୋଗାଡ଼ ହେବା ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା ଏତେ ଶୀଘ୍ର । ଅଗତ୍ୟା ମିତୁର ବାହାଘର ନିଶ୍ଚୟ ଭାଙ୍ଗିବ । କ୍ରୋଧ ଓ ହତାଶାରେ ପାଗଳ ହୋଇଯାଉଥିଲେ ସ୍ବାମୀ, ଶାଶୁ, ଶୁଶୁର ଓ ନଣନ୍ଦ ନିତୁ । ଏଇ ସମସ୍ତ ନିଜର ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଦୁଃଖରେ ମନ୍ତ୍ରି ହୋଇ ଯାଉଥିଲା ରଞ୍ଜୁର ମନ ଓ ଦେହ । କିନ୍ତୁ କ’ଣ ବା କରିବ ସିଏ ? ଅଳ୍ପ କିଛି, ଗହଣା ତାର ତ କେବେଠାରୁ ଶାଶୁ ନେଇ ରଖିଛନ୍ତି ମିତୁକୁ ଦେବାପାଇଁ । ତା’ ଛଡ଼ା ଆଉ କ’ଣ ବା ଅଛି ତା’ର ?

“ଶୁଣ, ଚାଲୁ ରୋଷେଇ ଘରକୁ ଚାଲୁ ।” ଶାଶୁଙ୍କ ରୁମ୍ ଭିତରେ ଦୀର୍ଘ ସମୟ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିସାରିବା ପରେ ବାହାରି ଆସି ରଞ୍ଜୁକୁ କହିଲେ ତାର ସ୍ବାମୀ ।

ରଞ୍ଜୁ ସେତେବେଳେ ପିଣ୍ଡା ଉପରେ ବସି ଛୋଟ ଉଲ୍ଲ ମୋକା ବୁଣୁଥିଲା ତାର ଆଗତ ସନ୍ତାନ ପାଇଁ । ଭାଉଜ ବାପାଙ୍କ ହାତରେ ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗର ଦୁଇ ବଣ୍ଟଲ ଉଲ୍ଲ ପଠାଇଥିଲା ।

‘ଉଠ ।’

ରଞ୍ଜୁ ମୁହଁ ଟେକି ତାର ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ଚାହିଁଲା । ଏକ ଅସ୍ଥିର ହିଂସ୍ର ନିଶ୍ଚିତତାରେ ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଥିଲା ତାଙ୍କ ମୁହଁ ।

“ଉଠ ପରା କହୁଛି ।” ଅଧୈର୍ଯ୍ୟଭାବରେ ରଞ୍ଜୁର ତାହାଣ ଖୁଆ ଧରି ଝିଙ୍କି ଠିଆ କରାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ସ୍ବାମୀ ତା’ର । କୋଳରୁ ଅଧାବୁଣା ଉଲ୍ଲ ମୋକା ଖସି ପଡ଼ିଲା ତାର । ହଳଦିଆ ଉଲ୍ଲ ବଣ୍ଟଲଟା ପଡ଼ିଯାଇ ପିଣ୍ଡାତଳ ଅଗଣାକୁ ଗଡ଼ିଗଲା । ସେଇଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଠିଆ ହୋଇଗଲା ରଞ୍ଜୁ ।

“ଚାଲୁ, ରୋଷେଇ ଘରକୁ ଚାଲୁ ।” ଚିପା ସ୍ବରରେ ଫିସ୍ ଫିସ୍ କରି କହିଉଠିଲେ ସ୍ବାମୀ ତାର ।

“ମିତୁ, ବାହାର କବାଟଟା ଛିଟିକିଣି ଦେଇ ଦେ - ସେଇଠି ଜଗିଥା - କିଏ ଆସିବ କାଲେ ।” ସ୍ବାମୀ ଆଦେଶ ଦେଲେ ମିତୁକୁ । ଶାଶୁ ଯାଇ ରୋଷେଇଘର ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଠିଆ ହୋଇ ସାରିଥିଲେ । ଶୁଶୁର ଘରେ ନ ଥିଲେ ।

“ତାଲୁଛୁ ନା ନାହିଁ।” ଏକରକମ ଧକ୍କା ଦେଇ ଦେଇ ରଞ୍ଜୁର ସ୍ବାମୀ ତାକୁ ରୋଷେଇଘର ମୁହଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଇଗଲେ । ସେଇଠି ବ୍ୟଗ୍ର ଭାବରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବା ତାର ଶାଶୁ ତାକୁ ଘର ଭିତରକୁ ଠେଲିଦେଲେ । ପଛେ ପଛେ ସ୍ବାମୀ ରୋଷେଇଘର ଭିତରକୁ ପଶିଲେ ।

ମୁହଁ ବୁଲାଇ ପଡ଼ିଯାଇଥିବ ଉଲ୍ ବଣ୍ଟଲୁକୁ ଦେଖୁଦେଲା ରଞ୍ଜୁ । ପିଣ୍ଡା ତଳେ କାଦୁଅ ଥିଲା । ଅଧାରୁଣା ମୋଜାଟା ବୋଧହୁଏ ତା ଉପରେ ପଡ଼ିଯାଇଥିବ - ଭାବିଲା ରଞ୍ଜୁ । ତାର ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ଦଉଡ଼ିଯାଇ ସେଇଟାକୁ ଉଠାଇଆଣିବ । କିନ୍ତୁ ରୋଷେଇଘର ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ଶାଶୁ । ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ଚାହିଁଲା ରଞ୍ଜୁ । ଗୋଟାଏ ଜୁର ଜାନ୍ତବତା ବିଚ୍ଛୁରିତ ହେଉଥିଲା ଦେହରୁ ତାଙ୍କର ଓ ଯେମିତି ବିନ୍ଧି ଦେଉଥିଲା ରଞ୍ଜୁକୁ ।

ଷୋଭା ଉପରକୁ ଠେଲିଦେଲେ ରଞ୍ଜୁକୁ ସ୍ବାମୀ ତାର । ବୋତଲେ କିଛି ତାଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ଶାଶୁ । ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଠିପି ଖୋଲି ସେତକ ତରଳ ପଦାର୍ଥ ତା’ ଉପରେ ଜାଳିଦେଲେ ତା ସ୍ବାମୀ । ନିର୍ବିକାର ଭାବରେ - ମଗେ ପାଣି ଜାଳି ଗେଞ୍ଜିଟାଏ ବତୁରାଇବା ପରି ! କିରୋସିନି ବାସ୍ନାରେ ଭରିଗଲା ଘର । କିଛି ବି କହିଲା ନାହିଁ ରଞ୍ଜୁ । କ’ଣ ବା କୁହନ୍ତା ? ସେ ତ ମୋଜାଟାକୁ ବି ଉଠାଇ ରଖୁଆସିପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଦୁଇ ତିନୋଟି ଦିଆସିଲି ଜଳାଇ ଷୋଭା ଉପରକୁ ପକାଇ ଦେଲେ ସ୍ବାମୀ । ତାଙ୍କ ନିରୁତ, ଦୃଢ଼ ଆକ୍ରୁତି ଦ୍ବାରା ଅରକରେ ଦିଆସିଲି କାଠିଟେ ଜଳିଉଠୁଥାଏ । ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ପ୍ରତିଦିନ ଭାତ ଓ ଡାଲମା ବସାଉଥିବା ଷୋଭା ଓ ରୋଷେଇଘରେ ତାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ବାହାରକୁ ଚାଲିଆସିଲେ ସ୍ବାମୀ ଓ ଶାଶୁ ।

ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୁପ୍ ହୋଇ ରହିଥିବା ରଞ୍ଜୁ ଜୋର୍ରେ ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲା । ପ୍ରକୃତ ନିଆଁ ତା’ ଦେହକୁ ଜାଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ଏଇ ଚିତ୍କାର କେବଳ ତା’ ଦେହର ଥିଲା । ତା’ଠାରୁ ଜୋର୍ରେ ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲେ ରଞ୍ଜୁର ସ୍ବାମୀ, ଶାଶୁ ଓ ନଣନ୍ଦ । ସେଇ ଛୋଟିଆ ଘରଟି ଯେମିତି ବିସ୍ଫୋରିତ ଚିତ୍କାରରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଗଲା । ରୋଷେଇଘର ଭିତରେ ନାଲି ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗର ଜଳନ୍ତା ନିଆଁ ନାଟିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା ।

ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆର କବାଟ ଏ ଭିତରେ ଖୋଲିଯାଇ ସାରିଥିଲା ନିଃଶବ୍ଦରେ । ସାକ୍ଷୀ ଓ ଦେଖଣାହାରୀକ ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ; ସେଇ ଖୋଲା ଦୁଆର ବାଟେ ଅଙ୍କେଇ ବଙ୍କେଇ ବାହାରି ଆସୁଥିଲେ ।

ସ୍ୱପ୍ନ-ହୃଦୟ-ସତ୍ୟ

ମୁଁ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ବେଳ ରତରତ ହେଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଜାଗାଟି ଏମିତି ଅଜ୍ଞାତ ବୋଲି ମୋର ଧାରଣା ନ ଥିଲା । ତେବେ ଏମିତି ବି ଲାଗିଲା ଯେମିତି ଏଇଠିକୁ ଆଗରୁ କେବେ ଆସିଥିଲି ।

କହିଦେଇ ହେବ ନାହିଁ ଏଇ ସ୍ଥାନ ମୋତେ କାହିଁକି ଅଜ୍ଞତ ଲାଗିଲା । ସବୁତ ଠିକ୍‌ଠାକ୍ ଅଛି - ଯାହା ଯେମିତି ଯେଉଁଠି ରହିବା କଥା । ତେବେ ନାହିଁ କ'ଣ ? ମୁଁ ମୋ ରାସ୍ତାରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲି । ବେଶ୍ କିଛି ବାଟ ଚାଲିଆସିଲି । କେହି ବି ମୋ ପ୍ରତି ସାମାନ୍ୟ ଧ୍ୟାନ ଦେଲା ପରି ମନେହେଲା ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ବ୍ୟସ୍ତ, ପ୍ରାୟ ସବୁପ୍ରକାର ଗଠନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟରେ । ଲାଗୁଥାଏ ଯେମିତି ସବୁ କଥା ଖୁବ୍ ସୁଚାରୁ ରୂପେ ଘଟୁଛି ବା ଘଟାଇ ଦିଆଯାଉଛି । କୌଣସି ପ୍ରକାର ଉଣା ନାହିଁ କାହାରି ଉଦ୍ୟମରେ । ତେବେ ଆବେଗ ନାହିଁ କି ସଂଯୋଗ ନାହିଁ । କେମିତି ଖାପୁଛନ୍ତା ଲାଗିଲା । ଏଇ ଅନୁଭୂତିକୁ କେମିତି ଯେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବି !

ଯେମିତି ମାଆ ଛୁଆଟିଏକୁ ବଢ଼ାଉଛି, କିନ୍ତୁ ଛାତିରେ ଚାପି ଧରୁ ନାହିଁ - ଛାତ୍ରଟିଏ ବହିଟିଏ ପଢ଼ୁଛି ଅଥଚ ଥରଟିଏ ଆଉଁଶି ଦେଉ ନାହିଁ ତାକୁ, ଗୃହିଣୀଟି ତରକାରି ବସାଇଛି ଚୁଲିରେ, ଘାଣ୍ଟୁଛି ତାକୁ, ଅଥଚ ଟୋପାଏ ଆଣି ଚାଖୁ ଦେଉ ନାହିଁ ଲୁଣ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ - ମାଳାଟିଏ ଗଛ ଲଗାଇ ପାଣି ଦେଉଛି ଅଥଚ ଫୁଟିଥିବା ଫୁଲଟିକୁ ମୁହଁଗର୍ବିଏ ବିଭୋର ହୋଇ ଚାହିଁ ରହୁ ନାହିଁ । ଅଥଚ ଘଟୁଛି ସବୁ ।

ଜମାରୁ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ ମୋତେ । ନା, ଏଇ ରାଜକରେ ଆଉ ରହିବି ନାହିଁ । ଯାଉଛି ଯିବି ଆଉ କୁଆଡ଼େ । ଫେରିପଡ଼ିଲି ମୁଁ ।

“ଶୁଣ, ଚାଲିଯାଉଛ କି ?”

କାହା ସ୍ୱର ଇଏ ? ବୁଲି ଚାହିଁଲି ମୁଁ । ମୋତେ ତ କେହି ଚିହ୍ନଟି ନାହିଁ ଏଇଠି !

“ଭଲ ଲାଗୁ ନାହିଁ ତୁମକୁ, ନାହିଁ ? ପ୍ରଥମ ଥର ଆସିଛତ କିଛି ସମୟ ରହିଯାଅ - ଦେହସୁହା ହୋଇଯିବ ।” ଏତକ କହୁଥିଲେ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ-ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ପରି ଚେହେରା - ଶୁଭ୍ର ପରିଧାନ ଓ ହାତରେ କମଣ୍ଡଳୁ ।

“ଏମାନେ ଏମିତି କାହିଁକି ?” ମୋ ସ୍ୱରରେ ଆବେଗ ଥିଲା ।

“କ’ଣ ଯେମିତି ଅଭାବ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଦୃଶ୍ୟେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି - ନୁହେଁ କି ?”

“ହଁ ଯୋଗୀବାବା, ମୁଁ ତ ସେଇ କଥା ପଚାରୁଛି ।” ମୁଁ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ କହିଲି ।

“ଏମାନଙ୍କର ହୃଦୟ ନାହିଁ ।” କେମିତି ଗୋଟାଏ ଉଦାସୀନ ସ୍ୱରରେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ସନ୍ଧ୍ୟାସାଜଣକ ।

“ହୃଦୟ ନାହିଁ ! କିନ୍ତୁ ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ତ ମଣିଷ ! ଯନ୍ତ୍ରପରି ତ ଲାଗୁ ନାହାନ୍ତି !” ମୋର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ସ୍ୱର ଥିଲା ।

“ତା ସତ କଥା । ଏ ସମସ୍ତଙ୍କର ହୃଦୟିଶ୍ଚ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ହୃଦୟ ନାହିଁ ।” ବାବା ଶାନ୍ତ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ ।

ମୋତେ ଜୋରୁ ହସ ଲାଗିଲା । କୌଣସିମତେ ହସ ଚାପିରଖିଲି । କିନ୍ତୁ କୌତୂହଳକୁ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲି ନାହିଁ ।

“ତା’ ମାନେ କ’ଣ ବାବା ?”

“ଶୁଣ ମା’, ଈଶ୍ୱର ଆମକୁ ଯେତେବେଳେ ଜୀବନ୍ୟାସ ଦିଅନ୍ତି; ଆମ ହୃଦୟିଶ୍ଚ ଉପରେ ହୃଦୟର ଏକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ପ୍ରଲେପ ଦେଇଥାଆନ୍ତି । ଏଇ ପ୍ରଲେପ ତରଳ, ଜଳଜଳ ଓ ନରମ ଅବସ୍ଥାରେ ଥାଏ ପ୍ରାଥମିକ ରୂପରେ । ଧୀରେ ଧୀରେ ଆମର ବୟଃବୃଦ୍ଧି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଏହି ଜଡ଼ିତ ଶକ୍ତ ହେବା କଥା । କିନ୍ତୁ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏମିତି ହୁଏ ନାହିଁ । ଅନେକ ମଣିଷଙ୍କୁ ଏହା ବଡ଼ ଅସୁବିଧାରେ ପକାଏ । ଯଥା - ଘାରିହେବା, ଛତପଟା ହେବା, ରାତିରାତି ବିନିଦ୍ର ରହିବା, ଚର୍କରି ଜୀବନକୁ ବଳି ପକାଇବାକୁ ବାହାରି ପଡ଼ିବା, ଅକଳନ ବିରକ୍ତ ଅଯଥାରେ ଉଡ଼େଇ ଦେବା ଇତ୍ୟାଦି । ଏଇସବୁ ଚିତ୍ତାବସ୍ଥାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବାପାଇଁ କେତେକ ଏଇ ଜଡ଼ିତକୁ ଚେଷ୍ଟାକରି ଛିଣ୍ଡେଇ ବାହାର କରିଦିଅନ୍ତି । କିଏ ନେଇ ତାକୁ ଗାତ ଖୋଲି ପୋତି ଦିଏ ତ, କିଏ ନେଇ ଗଛ କୋରଡ଼ରେ ରଖିଦିଏ । ଆଉ କିଏ ଅଖାରେ ପୂରାଇ ନେଇ ଅଗନୀ-ଅଗନି ବନସ୍ତରେ ଛାଡ଼ିଦିଏ । କେହି କେହି ବୁଜୁଲୀଟିଏ କରି ମଝିନଇ ଗହୀରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦିଏ ତ କେହି ଜଳନ୍ତା ନିଆଁ ଭିତରକୁ ଫୋପାଡ଼ିଦିଏ - କିଏବା ଆଠମହଲା ଘର ଛାଡ଼ି ଉପରୁ ତଳକୁ ଠେଲିଦିଏ । କୌଣସି ନା କୌଣସି ଉପାୟରେ ତା’କୁ ଦୂରେଇ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ । ଯେମିତି ତାହା କେବେହେଲେ ଆଖପାଖରେ ନଜରକୁ ଆସିବ ନାହିଁ । ସେଇଭଳି କେତେଜଣ ମଣିଷ ଜାଗା ଖୋଜି ଖୋଜି ଏଇଠି ଆସି ଏକାଠି ରହିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତୋତେ ଏମିତି ଲାଗୁଛି ।”

ସହାନୁଭୂତିରେ ତରଳିଗଲି ମୁଁ । ଦେଖ, ଟିକିଏ ଆଗରୁ ହସ ମାଡୁଥିଲା କେମିତି ମୋତେ ! ନିଜ ଉପରେ ଚିଡ଼ିଗଲି ।

“ଏମାନେ କ’ଣ ଏମିତି ରହିବେ ? ମରିବା ଯାଏ ?”

“ହଁ, ଏମାନଙ୍କ କଥା ତ ଛାଡ଼ - ଏମାନଙ୍କ ଦାୟାଦମାନେ ମଧ୍ୟ ଏଇପରି ହେବେ । କୋଉଠି ଗୋଟାଏ କିଏ ଯଦି ଅଲଗା ପ୍ରକାର ହେଲା, ତେବେ ଅନ୍ୟମାନେ ତେଷା କରିବେ କଲେ-ବଲେ-କଉଣିଲେ ତା’ଠାରୁ ହୃଦୟକୁ ଛିଣ୍ଡାଇ ଦେବାପାଇଁ ।” ବାବା ନିଶ୍ଚୟ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ ।

“ଯୋଗାବାବା, ଆପଣ କ’ଣ ଏମାନଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ?” ମୋ ସ୍ଵରରେ ଅନୁନୟ ଥିଲା ।

“ଠିକ୍ ମୋ ଦ୍ଵାରା ନୁହେଁ - ତେବେ କିଛି ହୋଇପାରିବ ଯଦି...” ବାବା ଟିକିଏ ରହିଗଲେ ।

“କୁହନ୍ତୁ ବାବା, ଯଦି କ’ଣ ?” ମୁଁ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲି ।

‘ଯଦି କୌଣସି ହୃଦୟବତୀ ନାରୀ, କଷ୍ଟ କରି, ତେଷା କରି କଲସୀଏ ହୃଦୟରସ ଆଣି ଏମାନଙ୍କ ଉପରେ ଛିଆଡ଼ି ଦିଏ, ତେବେ ଏମାନେ ସେମିତି ହୋଇଯିବେ, ଯେମିତି ତୁମେ ଚାହୁଁଛ ।’ ବାବା ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

“ମୁଁ ପାରିବି ବାବା । କ’ଣ କରିବାକୁ ହେବ ମୋତେ କୁହନ୍ତୁ ।” ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଆଗ୍ରହରେ କହିପକାଇଲି ମୁଁ । ସେବା ଓ ପରୋପକାର ମୋତେ ଆହ୍ଲାଦିତ କରି ପକାଇଲା ।

“ତୁମେ ପାରିବ ? କଷ୍ଟ ହେବ କିନ୍ତୁ ।”

“ହେଉ ପଛେ, ମୁଁ କିନ୍ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ଏତକ କରିବି । କୋଉଠାରୁ ଆଣିବି ସେ ରସ କୁହନ୍ତୁ ।” ମୁଁ ଅଳି କଲି ।

ଟିକିଏ ନିରେଶ୍ଵ ଚାହିଁଲେ ବାବା ମୋତେ । ମୁହଁରେ ତାଙ୍କର ସ୍ମିତ ହସ ।

“ତୁମକୁ ଅନେକ ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ; ଅନେକ ସ୍ଥାନ, କାଳ, ପାତ୍ର ମଧ୍ୟ ଦେଇ...”

“ମୁଁ ପାରିବି ବାବା, ମୋତେ କୁହନ୍ତୁ ।” ସେ କଥା ଶେଷ କରିବା ଆଗରୁ ମୁଁ କହି ପକାଇଲି ।

“ତେବେ ଶୁଣ । ଏଠାରୁ ଅନେକ ଦୂର ପଥ ଚାଲିଲା ପରେ ତୁମେ ସେଇ ରସ ଥିବା ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିବ । ସେ ସ୍ଥାନଟି ତୁମକୁ ଆପେ ଆପେ ଦେଖାଯିବ । ତୁମେ ଦେଖିଲା ମାତ୍ରେ ଜାଣିପାରିବ ଯେ ଇଏ ସେଇ ଜାଗା । ବାସ୍, ତୁମର କାମ ହେଲା ସେଇ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାଭ ରସ କିଛି ସଂଗ୍ରହ କରିଆଣି ପୁଣି ଏଇଠିକୁ ଫେରିଆଣିବ-ମୋ ପାଖକୁ । ତା’ପରେ ମୁଁ

ତା'କୁ ଛିଞ୍ଚିବା କାମ ଆରମ୍ଭ କରିବି ।' ଟିକିଏ ରହିଗଲେ ଯୋଗୀବାବା । ବୁଲିପଡ଼ି କଡ଼ରେ ରଖାଯାଇଥିବା ବଡ଼ ବୋର୍ଟିଏ ଭଳି ପୁଚୁଲିରୁ କିଛି ବାହାର କଲେ ।

“‘ଆ’କୁ ନେଇକରି ଯିବ ସାଙ୍ଗରେ । ଯେ’ ହେଉଛି କିଛି ଚେରମୂଳି ଓ ମୋଦକ । ଏତେ ବାଟ ଯିବ । କେତେବେଳେ କିଏ ଟାଣିନେଇ କଣ୍ଠାଝଟାରେ ପକାଇ ଦେବ, କୋଉଠି ଖାଲ ଖମାରେ ପଡ଼ିଯାଇ ଲହୁଲୁହାଣ ହେବ । ଟାଣୁ, ଟାଟି ଶେଷ କରି ଦେବାକୁ ହୁଏତ କିଏ କେଉଁଠି ଚେଷ୍ଟା କରିବ । କିଛି ନ ହେଲେ ଘୋରି ତ ହୋଇଯିବ - ଯେତେହେଲେ ନାରୀଶରୀର ! କିନ୍ତୁ କମାରୁ ଡରିବ ନାହିଁ । ଏଇ ଚେରମୂଳିକୁ ଦେହସାରା ଛୁଆଁଇ ଦେବ ଓ ମୋଦକଟିଏ ଖାଇଦେବ । ପୁଣି ତୁମ ଶରୀର ଯେମିତିକୁ ସେମିତି ହୋଇଯିବ ।”

“ଆଉ ହୃଦୟ ! ବାବା ମୋ ହୃଦୟ ପାଇଁ କିଛି - ?’ ବାବା କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ନାହିଁ । ପୁଣିଥରେ ବୁଲିପଡ଼ି ନୀଳରଙ୍ଗର ଜିପର୍ ଦିଆ ବ୍ୟାଗ୍ଟିଏ ବାହାର କଲେ ସେ ପୁଚୁଲିରୁ ଓ ଗୋଟିଏ ପଲିଥିନ୍‌ରେ ଭର୍ତ୍ତିକରି ଚେରମୂଳି ଓ ମୋଦକ ସହ ବ୍ୟାଗ୍ଟିକୁ ମୋ କାନ୍ଧରେ ଝୁଲାଇ ଦେଲେ । ନୀଳରଙ୍ଗର ବ୍ୟାଗ୍ଟି ମୋ ଶାଢ଼ିକୁ ମ୍ୟାଡ଼ କରୁଥିଲା ।

ପ୍ରଥମେ ପଡ଼ିଲା ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ନଅର । ଏମିତି ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ! ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ଉପଭୋଗ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଯେମିତି ଏଇଠି ଠୁଳ ହୋଇଛି ! ଚମକଯୁକ୍ତ ବସ୍ତ୍ର, ଅଳଙ୍କାର, ରସନାବ୍ୟଞ୍ଜକ ଖାଦ୍ୟ, ପାନୀୟ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଳାସ ତ ସାମାନ୍ୟ ! ସୁନ୍ଦର ଯୁବକ ଯୁବତୀ ଜୀବନକୁ ଉପଭୋଗ କରିବାରେ ମଗ୍ନ । ମୋତେ ବି ଟାଣିଲେ ସେମାନେ ଓ ନିଜ ସହ ମିଶାଇଦେଲେ । ଆନନ୍ଦବିଭୋର ହୋଇ ଅନେକ ସମୟ କଟିଗଲା ମଉକ ମଜଲିସ୍‌ରେ । ଭଲ ବି ଲାଗୁଥାଏ । ମନ କହୁଥାଏ ଏଇଠି ରହିଯାଆନ୍ତି କି ଚିରକାଳ ! କିନ୍ତୁ ଦିନେ ଖୁବ୍ ମନେପଡ଼ିଲେ ଯୋଗୀବାବା - ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ତାଙ୍କର ମୋ ଉପରେ ଥିବା ବିଶ୍ୱାସ-ଦିଶିଗଲା ଆଖି ଆଗରେ ତାଙ୍କର ବିଷୟ ମୁଖମଣ୍ଡଳ । ତା’ ପରଦିନ ଭୋର୍ ଭୋର୍ ମୋର ନୀଳ ବ୍ୟାଗ୍ଟି କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ବାହାରି ପଡ଼ିଲି ।

ତା’ପର ଅବସ୍ଥା କଥା କହିଲେ ନ ସରେ । ଏମିତି ଦୁର୍ଗମ ପଥ ! କଣ୍ଠା ଝଟା, ଖାଲ ଖମା ଭର୍ତ୍ତି । ପାଦ ଗଣି ଗଣି ଚାଲିବା କଥା । କୋଉଠି ପଥର ତଳେ ପାଟ - ଯଦି ପାଦ ଭୁଲରେ ପଡ଼ିଗଲା, ଖସିଯିବି କୋଉ ଅତଳକୁ । ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ସାବଧାନରେ ଚାଲିବାକୁ ପଡୁଥାଏ । କୋଉଠି ସରୁ ପାଣିନାଳର ଏପଟୁ ସେପଟ ଅଧାତିରା ତାଳଗଛର ଗଣ୍ଡିଟାଏ ପଡ଼ିଥାଏ ତ କୋଉଠି ଦୁଇଟା ପାହାଡ଼ର ତୀକ୍ଷଣ ପାରି ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ଦଉଡ଼ି ଖଣ୍ଡକର ସାହାରାରେ । ଟିକିଏ ଏପାଖ ସେପାଖ ହେଲେ କଥା ଶେଷ ! ବେଳେବେଳେ ମନରେ ଆସୁଥାଏ, କାହିଁକି ଏମିତି ବାଟରେ ଆସିଲି ? ନ ହେଲା ନାହିଁ ଏବେ - ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ହୃଦୟରସ ଆଣିବା କି ଦରକାର ମୋର ?

ଯାହାହେଉ, ଆଗରେ ଏଥର ପଡ଼ିଲା ଆରକୂଳକୁ ଆଖି ପାଉ ନ ଥିବା ଚଉଡ଼ା ନଈ । କ'ଣ କରିବି ? କେମିତି ପାରିହେବି ଯା'କୁ ? ପଛକୁ ଫେରିଯିବା କଥା ତ ଭାବି ପାରୁନି - ରାସ୍ତା ଏମିତି ଦୁର୍ଗମ ଥିଲା । ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲି - କାଳେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ କିଏ ମିଳିବ ! ନାଆ କି ନାଉରି । କିନ୍ତୁ କିଛି ଦେଖା ଗଲା ନାହିଁ । ଟିକିଏ ତଳକୁ ଗଡ଼ିଗଲି । ଭେଳାଟାଏ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିଲା କୂଳରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗଛର ଗଣ୍ଡିରେ । ଯା' ଦ୍ଵାରା କ'ଣ ପାରିହେବା ସମ୍ଭବ ? କିନ୍ତୁ ଆଉ ତ ଉପାୟ ନାହିଁ । ଡରିଥରି ଭେଳାଟି ଉପରେ ବସିଲି ଓ ଇଷ୍ଟ ସୁମରି ନିଜକୁ ଭେଳା ସହିତ ଭସାଇଦେଲି । ବୁଡ଼ିଗଲେ ବୁଡ଼ିଯିବି ନ ହେଲେ ଆରକୂଳରେ କୋଉଠି ହେଲେ ଯାଇ ଲାଗିବ ଭେଳା । ସତକୁ ସତ ଯାଇ ଆରକୂଳରେ ଲାଗିଲା ଅନେକ ସମୟ ପରେ ।

ଏଥର ମୋର ଚକିତ ହେବାର ପାଳି ପଡ଼ିଲା । ଏଇ ଜାଗାଟା ସବୁଠାରୁ ନିଆରା । ଚାରିଆଡ଼େ କେବଳ ଟାଙ୍ଗରା ଭୂଇଁ ବା ବରଫ । ଗଛଟିଏ ନାହିଁ, ଲତାଟିଏ ନାହିଁ କି ମଣିଷଟିଏ ନାହିଁ । ଖାଲି ବରଫ । ଦିଗନ୍ତ ବିସ୍ତାରି ଧଳା ବରଫ ସମତଳ ଭୂଇଁ ଉପରେ - କୁଦ ଉପରେ-ପାହାଡ଼ ଉପରେ - ସବୁ ବରଫମୟ ! ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହେବାକୁ ବସିଲେ । ଅସ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟର କିରଣରେ ନାରଙ୍ଗା ଆଭା ଖେଳିଯାଇଥାଏ ବରଫ ଉପରେ - ଏତେ ଭୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ସେହି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ଆଖି ଲାଖି ରହିଥାଏ ମୋର । ଟିକିଏ ପରେ ଦୀର୍ଘଶ୍ଵାସ ଛାଡ଼ିଲି ମୁଁ । ଏଠିତ ଚାରିଆଡ଼େ ବରଫ । ଯା ପରେ କ'ଣ କିଛି ସ୍ଥାନ ଥିବ ଯୋଉଠି ସେଇ ରସକୁ ଖୋଜି ପାଇବି ମୁଁ ?

ଏମିତିରେ ବାଟ ସାରା ତ ଖୋଜିଖୋଜିକା ଚାହିଁ ଚାହିଁକା ଆସୁଛି । ଯୋଗୀବାବା କହିଥିଲେ, ସିଏ ମୋତେ ମନକୁ ମନ ଦେଖାଯିବ ଓ ମୁଁ ତାକୁ ଦେଖିଲା ମାତ୍ରେ ଜାଣିଯିବି ।

ଯୋଗୀବାବା କ'ଣ ଜାଣିପାରିଥିଲେ - ମୋର ସାରାଜୀବନ ହିଁ ହୃଦୟରସ ଖୋଜିବାର ଅନୁଷ୍ଠାନ ? ସେଇ ଅଜବ ରାଜ୍ୟର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯେତେ ନୁହେଁ ମୋ ନିଜ ପାଇଁ ହିଁ ଖୋଜୁଛି ମୁଁ ତାହା ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ !

ମନରେ ଶଙ୍କା ପଶିଲା । ସତରେ କ'ଣ ଏମିତି କିଛି ରସ ଅଛି, ଯାହାକୁ ମୁଁ ଖୋଜି ପାଇବି ? ଏମିତି ହୁଏତ ଏତେ ଲମ୍ବା ବାଟ ଆସିବା ଭିତରେ କୋଉଠି ନା କୋଉଠି ତାକୁ ଭେଟିଥିବି ଅଥଚ ନିଜ ଜାଣତ ବା ଅଜାଣତରେ ଆଡ଼େଇଦେଇ ଚାଲିଆସିଥିବି ! ତର ଲାଗିଲା, ହାଡ଼ ଅରିଗଲା, ହେମାଳ କାକର ଶୀତ ରାତି ପରି ! ସତରେ ନ ପାଏ ଯଦି !

ଏ ଭିତରେ ସେଇ ସେଇ କଥା ମୋ ସହିତ ଘଟିଯାଇସାରିଥାଏ ଯାହା ଯୋଗୀବାବା ଆଶଙ୍କା କରୁଥିଲେ । କେତେ ସରି ହୋଇସାରିଥାଏ ମୋର ଶରୀର ! ଦେଖୁଣିଆମାନେ

ଦେଖିଚାଲିଥାଆନ୍ତି ଓ ଚାଖୁଣିଥାମାନେ ଚାଖୁ ଚାଲିଥାଆନ୍ତି । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିଥର ଚେରମୂଳିରେ ଦେହକୁ ଆଉଁଶି ଦେଉଥାଏ ଓ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ମୋଦକ ଖାଇ ଦେଉଥାଏ । ପୁଣି ଛାଆଁକୁ ଛାଆଁ ହୋଇଯାଉଥାଏ ଗୋଟାପଣେ ମୁଁ ଯାହା ଥିଲି ତାହା । ମୋର ଡର କାହାକୁ, ଭୟ କାହାକୁ - ଚେରମୂଳି ଓ ମୋଦକ ତ ଅଛି ସବୁ କଥାକୁ; ମୁଁ ନିଜକୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଉଥାଏ । ସେଇ ଘୋର ବରଫ ଭିତରେ ଘନ ଅନ୍ଧାର ରାତି ଘନେଇ ଆସିଲା ଓ ମୁଁ ଶୋଇପଡ଼ିଲି ।

ଏକଦମ୍ ଭୋରରୁ ପକ୍ଷୀ କାକଳିରେ ମୋର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଆଖି ମଳି ମଳି ଉଠିବସିଲି । ଇଏ କ'ଣ ଗତ କାଳିର ସେଇ ଜାଗା ! ଏଠିତ ଟିକିଏ ବରଫ, ଟିକେ ହେଲେ ଅଣ୍ଟା ନାହିଁ ! ମନୋରମ ପ୍ରାକୃତିକ ଉଦ୍ୟାନ ପରି ସ୍ଥାନ । ସୁନ୍ଦର ଗଛବୃକ୍ଷ ଓ ଫୁଲପତ୍ର - ବିଭିନ୍ନ ଫଳ ପାତି ଝୁଲୁଛି ଗଛରେ । ବିଶ୍ୱାସ ହେଲା ନାହିଁ - ଇଏ ସତ ! କେତେଟା ଫୁଲ ଓ ଫଳ ତୋଳିଲି । ଟିକିଏ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲି । ସ୍ୱର୍ଗରାଜ୍ୟ କ'ଣ ଇଏ ! କେମିତି ଶାନ୍ତ, ମନୋରମ ପରିବେଶ ! ମୁଷ୍ଟ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଛଗହଳ ଟପି ମାତିକୁ ବିଭିନ୍ନ ଆକୃତିରେ ସ୍ପର୍ଶ କରୁଛି । ଅଳ୍ପ ଆଗରେ ମୋ ସାମନାରେ ଏକ ବଡ଼ ଗୁମ୍ଫା ! ସତେଜ ସବୁଜ ଲତାପତ୍ରରେ ଯେମିତି ଗୁମ୍ଫାର ମୁହଁକୁ ସଜାଇ ଦେଇଛି କିଏ ! ଲତାସାରା ଗୋଲାପି ରଙ୍ଗର ସୁବାସିତ ଫୁଲ ।

ମୋତେ ଲାଗିଲା କେଉଁ ଶିଳ୍ପୀର ନିଖୁଣ ଯାଦୁକରୀ ସ୍ୱର୍ଗରେ ସୃଷ୍ଟି ଏଇ ନନ୍ଦନକାନନ ! ଗୁମ୍ଫାର ଦ୍ୱାର ନୁହେଁ ତ ଏକ ସୁସଜ୍ଜିତ ପ୍ରାସାଦର ସ୍ୱାଗତ କକ୍ଷ ଯେମିତି ! ମୁଁ ଭିତରକୁ ପଶିଲି ।

ଆହୁରି ଅଧିକ ଅବାଦ୍ ବିସ୍ମୟ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିଲା ମୋତେ ! ଗୁମ୍ଫାର ମଝିରେ ମସୃଣ ଚଟାଣ ଉପରେ, ଶଙ୍ଖ - ଧବଳ ବର୍ଷ ସୁବୁହଡ଼ କୁଣ୍ଡ - ତା' ମଧ୍ୟରେ ତରଳ ସ୍ୱଚ୍ଛ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯେପରି ଭରି ରହିଛି ! ପଦ୍ମ ପାଖୁଡ଼ା କେଜଖଣ୍ଡ ଭାସୁଛି ଉପରେ ।

ଇଏ ତା' ହେଲେ ସେଇ ରସ ! ଯୋଗୀବାବା ଯାହାପାଇଁ ଏତେ ଅଧୀର ହୋଇ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ ! ଯାହା ପାଇଁ ଏତେ ଅଗମ୍ୟ ଦୁର୍ଗମ ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରି ମୁଁ ଆସିଛି !

ତରୁଣ, ମୁଷ୍ଟ, ବିଭୋର ହୋଇ ସେଇ ରସପୂର୍ଣ୍ଣ କୁଣ୍ଡଳକୁ ଚାହିଁରହିଲି ମୁଁ । ହାତ ମୋର ଆପଣାଛାଏଁ କାନ୍ଧରେ ଓହଳିଥିବା ଗୋଲାପି ରଙ୍ଗର ବଡ଼ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଡ୍ରାଟର୍ ବଟଲ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଗଲା । ହୃଦୟରସକୁ ଏଇଥିରେ ଭରିଦେବାକୁ ହେବ - ଭାବୁଥିଲି ମୁଁ ।

ସାମାନ୍ୟ ଗର୍ବ ବି ଆସିଲା ମନରେ । ଯାହାହେଉ, ଏମିତି ଏକ ସୌଭାଗ୍ୟର ଅଧିକାରିଣୀ କେବଳ ମୁଁ ହିଁ ହୋଇପାରିଲି । ମୁଁ ଆଗେଇଗଲି ।

ଗୁମ୍ଫା ଭିତର ହଠାତ୍ ଏକ ଅପୂର୍ବ ପରିଚିତ ବାସ୍ନାରେ ମହକି ଉଠିଲା । ମିନିଟିଏ ସେଇ ମହକକୁ ଆଦ୍ରାଣ କରୁ କରୁ ଜାଣିପାରିଲି ଏଇ ବାସ୍ନା ମୋ ଆଦ୍ୟଯୌବନ କାଳର । ପ୍ରାୟ ସବୁବେଳେ: ସେତେବେଳେ ଏମିତି ଗୋଟାଏ ମହକ ଘେରି ରହିଥିଲା ପରି ଲାଗୁଥିଲା ମୋତେ । ନରମ ହସ ଖେଳିଗଲା ମୋ ମୁହଁରେ । ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ, ଏକଦମ୍ ପାଖରେ ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଚମକି ପଡ଼ିଲି ।

ଇଏ ତ ଆଦିତ୍ୟ !

ଆଦିତ୍ୟ ! ଏଇଠି !

କେମିତି କୁହୁଡ଼ି ପଛରେ ଠିଆ ହେଲାପରି ସିଏ ଲାଗୁଥିଲା ! ଧୀରେ ଧୀରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଆସିଲା ତା' ମୁହଁ । ସେ ସେମିତି ଦିଶୁଥିଲା, ମୋ ସହ ଶେଷପର ଦେଖାହେଲାବେଳେ ଯେମିତି !

- ମୁହଁ ଶୁଖିଲା, ଓଠ ଶୁଖି ଚମଡ଼ା ଛାଡ଼ିଥିଲା, ମୁଣ୍ଡବାଳ ନୁଖୁରା, ଫୁରୁଫୁରୁ ଉଡୁଥିଲା । ହାତରେ କ'ଣ ଧରିଥିଲା ସେ । ମୁଁ ଟିକିଏ ନିରେଖିଲି । ଖରା ଧାସରେ ଶୁଖିଯାଇଥିବା ଅଥଚ ଆଗରୁ ସତେଜ ଥିବା ଜିନିଷ କିଛି । ତା' ଓଠରେ ଝୁଲୁଥିଲା କେତୋଟି ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଶବ୍ଦ - ଯାହା ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଜାଣିଶୁଣି ନ ଶୁଣିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲି । ଏବେ ସେଇ ଶବ୍ଦମାନଙ୍କୁ ନେଇ ବାକ୍ୟଟିଏ ଗଢ଼ିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲି । ଅସ୍ପଷ୍ଟତର ଥିଲା ତାହା । ଜାଣିପାରିଲି ଯେ ସେ ମୋତେ ଦେଖୁଥିଲା ଯଦିଓ ତା' ଆଖିକୁ ଚାହିଁ ପାରିଲି ନାହିଁ ମୁଁ । ନ ଚାହିଁବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲି ସେଇଦିନ ପରି । ମୋର ତ ହୃଦୟରସ ଭର୍ତ୍ତିକରି ନେବା କଥା - ଏତେ ବଡ଼ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଡ୍ରାଟର୍ ବଟଲ୍‌ରେ - ଏତେ ଜଣକ ପାଇଁ । ତରତର ହୋଇ ମୁଁ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦେଲି ।

ହଠାତ୍ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ପଡ଼ିଯିବା ପରି ଶବ୍ଦ ହେଲା - କିଛି ଯେମିତି ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ମୁଁ ମୁହଁ ଫେରାଇ ଚାହିଁଲି । ଆଦିତ୍ୟ ଆଉ ନ ଥିଲା ସେଇଠି । ଛାଇଟିଏ ଅପସରି ଯାଉଥିଲା ଯାହା । ମୁଁ ଜାଣିପାରିଲି ନାହିଁ କ'ଣ ପଡ଼ିଗଲା, ଅଥଚ ଟୁକୁଡ଼ା ଟୁକୁଡ଼ା କିଛି ବିଛାଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ଚଟାଣ ସାରା । ମୋ ଦେହରେ ବି ସେଥିରୁ କିଛି ଲାଗି ଯାଇଥିଲା ବୁଲି ଚିନି ଜାଗାରେ । ଆଙ୍ଗୁଠି ଟିପରେ ପୋଛି ଆଣିଥିଲି । ରକ୍ତ ! ଆହୁରି ଚମକିଗଲି ମୁଁ !

ହଠାତ୍ ସେହି କୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ରସର ରଙ୍ଗ ଯେମିତି ବଦଳିବାକୁ ଲାଗିଲା । ପ୍ରଥମେ ସବୁଜ - ଧୀରେ ଧୀରେ ନାରଙ୍ଗୀ ଓ ତା'ପରେ ଲାଲ, ଗାଢ଼ ଲାଲ-ରକ୍ତ ପରି । ପଦ୍ମଫୁଲର ପାଖୁଡ଼ା ସବୁ ମାତାଳ କଳାପୋକ ପାଲଟିଗଲେ ଧୀରେ ଧୀରେ ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ଓ ଦିଗଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଲେ ସେଇ ରକ୍ତରେ ।

ଶିଥିରି ଉଠିଲି ମୁଁ - ଚିତ୍କାର କଲି ଅଥଚ କାହାକୁ ଶୁଭିଳା ନାହିଁ - ମୋତେ ମଧ୍ୟ ।

ହୃଦୟିଣ୍ଡ ଆଉ ହୃଦୟ !

ଆଦିତ୍ୟ କାହିଁ ? ଆଦିତ୍ୟ ?

“ଫେରିଆସ ଆଦିତ୍ୟ, ଫେରିଆସ ।” ମୁଁ ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରିଉଠିଲି । ବାରମ୍ବାର ପ୍ରତିଧ୍ବନିରେ ଭରିଗଲା ଗୁମ୍ଫା ଭିତର । କେତେପାଦ ଦଉଡ଼ିଗଲି ମୁଁ । କେହି ନାହିଁ କୋଉଠି !

ଚିକିଏ ସମୟ ପୂର୍ବର ସେଇ ବାସ୍ନା ବି ଆଉ ନାହିଁ ! ତାଙ୍କୁ ନାରବତା ଖୁଦି ହେଇଯାଇଥିଲା ଗୁମ୍ଫାସାରା । ଛାତ ଉପରୁ ଝୁଲୁଥିବା ଫ୍ୟାନର ପବନରେ ଖାଲି ଉଡ଼ିବୁଲୁଥିଲା ଇତସ୍ତତଃ ରୁଲିଂ ପେପର୍ କିଛି - ଗୋଲ ଗୋଲ ଅକ୍ଷରରେ ନୀଳକାଳିରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଉଡ଼ନ୍ତା ଚିଠି ଶୂନ୍ୟରେ ମିଳେଇ ଯାଉଥିଲା । ଆଖିକୁ ଦିଶୁ ନ ଥିବା ଟେପ୍ରେକେଡ଼ର୍ରୁ ଭାସିଆସୁଥିଲା ମହମ୍ମଦ ରଫିକର ମୁହଁ ସ୍ବର ।

“ଯୋଗୀବାବା ! ହୃଦୟରସ ଆଣିପାରିବାର ଯୋଗ୍ୟତା ମୁଁ ଅନେକ ଦିନ ତଳୁ ହରାଇ ଦେଇଛି ।” ମୁଁ ପାଟି କରି କହିଉଠିଲି ଓ ଆଖୁମାଡ଼ି ସେଇ ଚଟାଣରେ ବସି ପଡ଼ିଲି ।

ଆଦିତ୍ୟ ! ମୋତେ କ୍ଷମା କର... ।

ମୋ ଆଖି ମେଲିଗଲା । ସରକାରୀ ଝଙ୍କାର ବଦାନ୍ୟ ଫାଙ୍କଗୁଡ଼ିକ ଦେଇ ଯଥେଚ୍ଛା ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ମୋ ଖଟରେ ପଡୁଥିଲା । ମୁଁ ଜାଣିପାରିଲି ଯେ ଉଷ୍ମ ଦୁଇଧାର ଲୁହ ମୋର ଦୁଇକାନକୁ ଛୁଉଛି । ହାତ ଉଠାଇ ପୋଛିଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା ନାହିଁ ମୋର । କାନ୍ଧ ଘଷାରେ ନଅଟା ବାଜିବାକୁ ଯାଉଥିଲା ଓ ମୋର ମନେପଡ଼ିଗଲା ଯେ ଆଜି ରବିବାର ।

ଦୂର ପର୍ବତ

ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଚମତ୍କୃତ ହୋଇଗଲି । ସେ ଗୁଜୁରାଟୀ ବୋଲି ମୁଁ ଆଗରୁ ଜାଣିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଏମିତି ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବସମ୍ପନ୍ନା, ସୁନ୍ଦରୀ, ମାର୍ଜିତା ହୋଇଥିବେ ବୋଲି ମୋର ଧାରଣା ନ ଥିଲା ! ମୁଁ ଆମ ଏକ୍ଜିକ୍ୟୁଟିଭ୍ ଡାଇରେକ୍ଟରଙ୍କ କଥା କହୁଛି - ମିସ୍ ଅଞ୍ଜନ ଠକ୍‌କର୍ ।

ଆମ କମ୍ପାନୀର ବାର୍ଷିକ ଅଧିବେଶନ ଦୁଇଦିନ ତଳେ ମୁମ୍ବାଇରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ମୋ ଶାଖାର ରିଜିଷ୍ଟ୍ରାର ଡାଇରେକ୍ଟର ଛୁଟିରେ ଯାଇଥିବାରୁ ମୋତେ ତାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ବ କରିବାକୁ ମନସ୍ଥ କରାଗଲା । ପ୍ରଥମେ ମୋତେ ଟିକିଏ ସଙ୍କୋଚ ଲାଗୁଥିଲା - ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । କିନ୍ତୁ ଇ.ଡି.ଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ ହେବା ପରେ ପରେ ମୁଁ ଜାଣିପାରିଲି ଯେ ମୋର ଏଠାକୁ ଆସିବା ସାର୍ଥକ ହୋଇଛି । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଏମିତି ଜଣେ ଭଦ୍ରମହିଳାଙ୍କୁ ଜାଣିଲି ବୋଲି ଓ ବୃତ୍ତିଗତ ଭାବେ ମୋର ଇ.ଡି.ଙ୍କ ସହ ପ୍ରଥମ ପରିଚୟ ହେଲା ଓ ଏପରି ବଡ଼ ଅଧିବେଶନରେ ମୁଁ ସାମିଲ ହୋଇ ନିଜର ବକ୍ତବ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନା କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଲି ବୋଲି ।

ଇ.ଡି. କାହିଁକି କେଜାଣି ମୋତେ ପାଖକୁ ଡାକିଲେ ଓ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ମୋର ପରିଚୟ, ପରିବାର ଓ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ପଚାରିଲେ । ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଲା । ନିଜକୁ ଟିକିଏ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରିଭିଲେଜଡ଼ ବୋଲି ଭାବିଲି । ପୁଣି ପରେ ପରେ ଭାବିଲି ଯେ ଏତେବଡ଼ ମିଟିଂରେ କେବଳ ଦୁଇଜଣ ମହିଳା - ସେ ଓ ମୁଁ । ମୋ ସହିତ ଟିକିଏ ଅଧିକ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ସ୍ବାଭାବିକ । ଯଦିଓ ବୟସରେ ସେ ମୋଠାରୁ ପ୍ରାୟ ପଚିଶ ବର୍ଷ ବଡ଼ ହେବେ - ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ଥିବା ଫାଇଲ୍‌ରୁ ମୁଁ ଜାଣିଲି ଯେ ତାଙ୍କୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଣଷଠି ବର୍ଷ ବୟସ !

କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲି ! ଏଇ ବୟସରେ ସେ କେତେ କର୍ମଦକ୍ଷା ! ସତେଜ ଓ ସୁନ୍ଦର ଦିଗୁଛନ୍ତି; ଆଭିଜାତ୍ୟର ଛାପ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ତାଙ୍କଠାରେ । ଗୋଟିଏ ମେରୁନ୍ ରଙ୍ଗର ଟସର ଶାଢ଼ି ସେ ପିନ୍ଧିଥାନ୍ତି, ଯାହାର କ୍ଲାଉଜ୍ ଓ ଧଡ଼ି ଇଷଡ଼ ଧଳାରଙ୍ଗର ଥିଲା । କପାଳରେ ବଡ଼ ମେରୁନ୍ ରଙ୍ଗର ଟୋପା ଓ ଅଳ୍ପ ଧଳା ପଡ଼ିଆସିଥିବା ନିଜର କେଶରେ ମୁଣ୍ଡ ପଛରେ ସୁନ୍ଦର ଓ ସରଳ ଜୁଡ଼ା !

ରାତିରେ ଡିନରକୁ ମଧ୍ୟ ସେହିଭଳି ରିଟିପୁର୍ଣ୍ଣ ସଜ୍ଜା ଥିଲା ତାଙ୍କର । ତାଙ୍କରି ବୟସର, କିନ୍ତୁ କମ୍ପାନୀରେ ତାଙ୍କର ପୋଜିସନ୍‌କୁ ଆସିପାରି ନ ଥିବା କେତେଜଣ ତାଙ୍କ ପାଖ ଛାଡ଼ୁ

ନ ଆନ୍ତି । ସେ ସାବଲାଇ ତଙ୍ଗରେ ହସି ହସି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥାନ୍ତି, ସମସ୍ତଙ୍କ ସହ । ଯେମିତି ଏମିତି ସମ୍ମାନ ତାଙ୍କର ସହଜ ଓ ସାଧାରଣ ପ୍ରାପ୍ୟ ! ଏଥିରେ ଅଧିକ କିଛି ଦେଖାଇବାର ନାହିଁ, ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇଯିବାର ନାହିଁ ବା ଅଧିକ ଖୁସି ହୋଇଯିବାର ନାହିଁ ।

“କଣ ସବୁ ତୁମକୁ ଖାଇବାକୁ ଭଲ ଲାଗେ ? ଓଡ଼ିଆ ଲୋକେ ଅଧିକାଂଶ ଆମିଷ ଖାଆନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ ଜାଣିଛି ।” ମୋତେ ସମ୍ବେଦନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଭିଜେଇ ଦେଲେ ସେ ।

“ଠିକ୍ କହିଛନ୍ତି । ମୁଁ ଭାତ, ମାଛ ଇତ୍ୟାଦି ଖାଇବାକୁ ଭଲପାଏ । ଆପଣ କିନ୍ତୁ ନିରାମିଷାଶୀ ହୋଇଥିବେ ।” ମୁଁ ନମ୍ରଭାବରେ କହିଲି ।

“ହଁ, କିନ୍ତୁ କିଏ ପାଖରେ ଖାଇଲେ ମୋର କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହୁଏ ନାହିଁ । ଆରେ ! ତୁମେ ଇଏ କ’ଣ ଧରିଛ ? ଗିଲାସେ ରେଡ୍ ଡ୍ରାଇନ୍ ନିଅ ।” ସେ ତାଙ୍କ ହାତରେ ଥିବା ରେଡ୍‌ଡ୍ରାଇନ୍‌ଭରା ସୁନ୍ଦର ଗ୍ଲାସ୍‌ଟିକୁ ଟିକେ ଟେକି ଦେଖାଇଲେ ।

“ମୁଁ ଫ୍ରେସ୍‌ଲାଇମ୍ ସୋଡ଼ା ନେଇଛି ମ୍ୟାଡାମ୍, ଏଇଟା ମୋତେ ଭଲ ଲାଗୁଛି ।” ମୁଁ ଉତ୍ତର ଦେଲି । “ତେବେ ବି ତୁମେ ଡ୍ରାଇନ୍ ନେଇପାରିବ । ବ୍ୟସ୍ତ ହେବ ନାହିଁ । ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ତ ଏଇଲେ ଆହୁରି ଘଣ୍ଟାଏ ଯାଏଁ ପିଇବେ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତ ଅଛି - ତୁମର କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେବ ନାହିଁ ।” ସେ ଭାବୁଥିଲେ ବୋଧହୁଏ ଏହି ପାର୍ଟିରେ ଅନେକ ପୁରୁଷଙ୍କ ମେଳରେ ମୋତେ ଅସହଜ ଲାଗୁଥିବ । “ଅଧିକ ମୁଁ ମ୍ୟାଡାମ୍ । ମୁଁ କମ୍‌ଫର୍ଟେବଲ୍ ଅଛି ।” ସେ ମୋ ପିଠି ଟିକିଏ ଆପୁଡ଼େଇ ଦେଲେ ତାହାଣ ହାତରେ ଓ ପୁଣି ହଲ୍ ଭିତର ସମବୟସ୍କ ବହୁମାନଙ୍କ ମଝିରେ ପଡ଼ିଥିବା ନିଜର ଖାଲି ଟେଆର ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇ ଗଲେ ।

ପାର୍ଟି ଡେରି ରାତିଯାଏ ଚାଲିଲା । ପାନାୟ ଓ ଖାଦ୍ୟର ଧାର ବୋହିଯାଉଥାଏ । କେହି କେହି ଟିକିଏ ସାମାନ୍ତରିକ୍ତ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । କିଏ କିଏ - ଚାଲନ୍ତୁ, ଗୀତ ଗାଇବା ବୋଲି ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ ଓ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବାକ୍ଷଣି ହିଁ ଗୀତ ଗାଇବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଅନ୍ୟ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଚାରିପାଞ୍ଚଜଣ ଯୁକ୍ତିତର୍କ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥିଲେ - ତୁମେ ଜାଣିନ, ମୁଁ ଯାହା କହୁଛି ଠିକ୍‌ର ରାହା ଧରି ।

ମୋତେ ଟିକିଏ ବିରକ୍ତ ଲାଗୁଥିଲା, ଅଧିକା ବି ଲାଗୁଥିଲା - ଦିନ ସାରା ମିଟିଂରେ ବସି ବସି ଓ ତା’ପରେ ଏଇଠି ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ସମୟ ନିରର୍ଥକ ଗପିବା । ମ୍ୟାଡାମ୍‌ଙ୍କ ଆଡ଼େ ଚାହିଁଲି । ଦେଖୁଲି ସେ ଆହୁରି ସତେଜ ଦିଶୁଛନ୍ତି ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଏସବୁ ବିଶ୍ଳେଷଣା ଉପଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ମଧ୍ୟ ଏଇ ମଜଲିସ୍‌ର ରଙ୍ଗ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଉଛି । ରେଡ୍ ଡ୍ରାଇନ୍ ବୋଧହୁଏ ଧରିଦେଇଛି ମ୍ୟାଡାମ୍‌ଙ୍କୁ । ନ ହେଲେ କ’ଣ ସେ ଏମାନଙ୍କୁ କିଛି କୁହନ୍ତେନି ଓ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ସମୟ ଏଇଠି ଏମିତି ବିତାନ୍ତେ ପୁଣି ସାରାଦିନର ଲମ୍ବା ମିଟିଂ ପରେ: ମୁଁ ଭାବୁଥିଲି ।

ମୋ ଭାବନା ତାଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚିଗଲା କି କ'ଣ, ସେ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ଜାଗାରୁ ଉଠିଆସିଲେ ମୋ ପାଖକୁ, ମୁଁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଠିଆ ହୋଇଗଲି ।

“ସୃଜନୀ, ତୁମେ ସୁପ୍ତ ନେବ ?”

“ହଁ ମ୍ୟାଡାମ୍, ଯଦି ଆପଣ ଏବେ ଦେବେ ।”

“ତେବେ ଆସ ।”

ଆମେ ଖାଦ୍ୟ କାଉଣ୍ଟରକୁ ଗଲୁ ଓ ସୁପ୍ତ ଧରିଲୁ ।

“ବୁଝିଲ ସୃଜନୀ, ବର୍ଷକରେ ଥରେ ଏଇ ଗୋଟିଏ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମୁଁ ଏମାନଙ୍କୁ ପ୍ରି ଛାଡ଼ିଦିଏ । ଯେତେ ସମୟ ଯାଏଁ, ଯାହା ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତୁ । ତୁମେ ଦେଖ: ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଭଦ୍ରଲୋକ । ସେମାନେ ତାଙ୍କ ସୀମା ବହିର୍ଭୂତ କାମ କିଛି କରିବେ ନାହିଁ, ମୁଁ ଜାଣେ । ଖାଲି ଗୁଡ଼ାଏ ଗୀତ ଗାଇବା ଓ ପାଟିତୁଣ୍ଡ କରିବେ ଯାହା ।” ସେ ସୁପ୍ତ ପିଞ୍ଜ ପିଞ୍ଜ କହିଲେ । ମୁଁ ତୁପ୍ତ ରହିଲି ।

“ପ୍ରାୟ ଭାରତର ସବୁ ସ୍ଥାନରୁ ତ ଆସିଛନ୍ତି ! ଏଇ ମିଟିଂରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଦେଖାସାକ୍ଷାତ ହୋଇଥାଏ, ତେଣୁ ଗପସପ ଭଲ ଜମେ । ମୋର ବି ଗୁଡ଼ାଏ ସାଙ୍ଗ ଅଛନ୍ତି - ଏକାଠି ଜ୍ୟନ୍ତ କରିଥିଲୁ - କାହାର କେତେବେଳେ କୁଆଡ଼େ ପ୍ରମୋସନ୍ ପୋଷ୍ଟ ହେଲା । ଏବେ ଜଣେ ଗୁଡ଼ାଏ ପିଇଦେଇ କହୁଥିଲା ଯେ ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ସବୁଯାକ ପ୍ରମୋସନ୍ ମାରିନେଲି, ସେମାନଙ୍କର ଖାଲି ଖଟିବା ସାର ହେଲା । କହିଲ ସୃଜନୀ ! ଏମିତି କ'ଣ ହୁଏ ?”

“ମ୍ୟାଡାମ୍, ଆପଣଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଓ ପରିଶ୍ରମ ଆପଣଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚୟ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିବ ।” ମୁଁ ଉତ୍ତର ଦେଲି । ମୁଁ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଗଲି ଯେ ସତକୁସତ ରେଡ୍‌ଫ୍ରେଜନ୍ ମ୍ୟାଡାମ୍‌ଙ୍କୁ ଚଢ଼ିସାରିଛି - ନ ହେଲେ ମୋ ପରି ଏତେ ଜୁନିଅର୍‌ଙ୍କୁ କାହିଁକି ଏକଥା କୁହନ୍ତେ !

“ନାଉଁ, ନାଉଁ, ସବୁ ହେଉଛି ଭାଗ୍ୟ ।” ନିଜ କପାଳରେ ବାଁ ହାତର ବିଶି ଆଙ୍ଗୁଠି ଛୁଆଁଇ ଦେଇ କହିଲେ ସେ । “ଏବେ ଆମେ ଚାଲ ଖାଇବାପ୍ଲେଟ ଧରିନେବା । ତାହେଲେ ଅନ୍ୟମାନେ ଆସି ଯୋଗ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ । ବାରଟା ବାଜିଲାଣି - ଆସର ତ ଶେଷ କରିବାକୁ ହେବ । କାଲି ପୁଣି ଫୋରନୁନ୍ ସେସନ୍‌ରେ ଫେର୍ ପ୍ରେଜେଣ୍ଟେସନ୍ ଅଛି ।” ସେ କହି କହି ସୁପ୍ତ ପାତ୍ରକୁ ତଳେ ରଖିଦେଲେ ଓ ପ୍ଲେଟଟିଏ ଧରିଲେ । ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ । ସତକୁସତ ଧୀରେ ଧୀରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ହୋଇ ସମସ୍ତେ ଖାଇବା କାଉଣ୍ଟର୍ ପାଖକୁ ଆସିଲେ । ଯଦିଓ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି କେହି ଅତ୍ୟୁଚ୍ଚ, ଅସନ୍ନଷ୍ଟ ବିଶୁଦ୍ଧଲେ - ଆଉ ଦି' ପେର୍ ପିଇଥାଆନ୍ତେ ବା ଆଉ ଦି' ଘଣ୍ଟା ବସିଥାଆନ୍ତେ ।

“ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍, ଚାଲନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଆସର ପଦ୍ୟାନ୍ତର କରିବା । ବେଶି ନୁହେଁ, ଘଣ୍ଟାଏ ଖଣ୍ଡେ - ଆଉ କ’ଣ ଏତେ ସମୟ ସମସ୍ତଙ୍କର ଏମିତି ଏକାଠି ଦେଖାସାକ୍ଷାତ ହେଉଛି !” ଖାଇସାରି ହଲ୍‌ରୁ ବାହାରୁ ବାହାରୁ ଚେନ୍ନାଇ ଶାଖାର ଡାଇରେକ୍ଟର ବୋଧହୁଏ ଏକଥା କହିଲେ । “ତୁମେମାନେ ପଦ୍ୟାନ୍ତର କର । ମୁଁ ଟିକିଏ କ୍ଲାନ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ବରଂ ବିଶ୍ରାମ ନେବି ।” ଅଳ୍ପ ହସି କହିଲେ ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍ ଯଦିଓ ତାଙ୍କ ସ୍ଵରରେ ଉସାହ ଭରି ରହିଥିଲା ।

ପରଦିନ ସକାଳ ବେଳା ମିଟିଂ ଥିଲା । ତା’ ବିରତି ବେଳେ ପଚାରିଲେ ମୋତେ -

“ତୁମେ କାଲି ସେଇ ପଦ୍ୟାନ୍ତର ଆସରରେ ଯୋଗ ଦେଲକି ? କେତେବେଳ ଯାଏଁ ବସିଲ ?” ତାଙ୍କ ସ୍ଵରରେ ଶିଶୁସ୍ଵଳଭ କୌତୂହଳ ଥିଲା ।

“ନାହିଁ ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍, ମୁଁ ବି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯାଇ ଶୋଇଗଲି । କ୍ଲାନ୍ତ ଲାଗୁଥିଲା ।”

“ଆରେ ଏ ବୟସରେ କି କ୍ଲାନ୍ତି ! ତୁମ ବୟସରେ ଏମିତି ଟ୍ରେନିଂ ବା ଅଧିବେଶନ, ଦିନମାନଙ୍କରେ ତ ମୁଁ ପୂରା ରାତି ରାତି ପଦ୍ୟାନ୍ତର, ତାସ୍‌ଖେଳ ଆସରରେ ବସି ଯାଉଥିଲି ।”

ଏକାଠି ମୋର ମନେପଡ଼ିଗଲା ଯେ ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍ ଅବିବାହିତା । ପଇଁତିରିଶ ବର୍ଷର ବିବାହିତା ମହିଳା ଯେ ସାଧାରଣତଃ ସ୍ଵାମୀ ସାଙ୍ଗରେ ନ ଥିଲାବେଳେ ଯଥେଷ୍ଟ ମାତାଳ ହୋଇସାରିଥିବା ଦଳେ ଲୋକଙ୍କ ସହ ବସି ରାତି ଅଧରେ ପଦ୍ୟାନ୍ତର ଆସର ଜମାଇବାର ସାହସ ସହଜରେ କରିପାରିବ ନାହିଁ, ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍ ଏକଥା ବୁଝିପାରି ନ ଥିଲେ । ଏମିତି ସ୍ଵର୍ଦ୍ଧା ବା ଦୂରାଶାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହିଁ ହୁଏ ନାହିଁ ଆତ୍ମମାନଙ୍କ ଭିତରେ । କେମିତି ଗୋଟାଏ ସଙ୍କୋଚ ମାଡ଼ିବସେ । କେହି ଆଜ୍ଞାତ ଦେଖାଇବାକୁ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଭିତରୁ ଏଇ ନିଷ୍ପେଧାଦେଶ ଫିଟିପଡ଼େ ଆତ୍ମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।

ସକାଳ ସେସନ୍ ଦିନ ଗୋଟାଏ ସୁଦ୍ଧା ସରିଗଲା । ଝାଙ୍କିଂ ଲକ୍ଷ ପ୍ରାୟ ଗୋଟାଏ ପଇଁଚାଲିଶ ସୁଦ୍ଧା ଶେଷ । ମୁମ୍ବାଇ ଦିଲ୍ଲୀ ପ୍ଲାଇର୍ ସନ୍ଧ୍ୟା ସାତଟାରେ ଥିଲା । ଏତକ ସମୟ କେମିତି କଟିବ ଭାବୁଥିଲି ।

“ସପିଂ ପାଇଁ ଯିବ ? ଚାଲ ଟିକିଏ ଯାଇ ଶାଢ଼ି ଫାଡ଼ି ଦେଖୁଆସିବା । ଏକାଠି ଲଗେଜ୍ ନେଇ ବାହାରିଯାଆନ୍ତେ - କ’ଣ କହୁଛ ?” ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍ ପଚାରୁଥିଲେ । ମୋର ନାହିଁ କରିବାର କାରଣ ବା ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲା ।

ଆମେ କଲାନିକେତନରେ ପହଞ୍ଚିଲାବେଳକୁ ଦିନ ଅଡ଼େଇଟା । କେତେଟା ଶାଢ଼ି ଖେଳାଇ ଦେଖୁଲୁ । ଦିନ ଦ୍ଵିପ୍ରହର ମୋତେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଏମିତି ମିଳିଥାଏ; ଯେବେ ଅଳସ ଭାବରେ ଲୁଗାପଟା ଦୋକାନରେ ଯା’ ଖେଳାଇଥିବି । ବୋଧହୁଏ ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍‌ଙ୍କ ଅବସ୍ଥା

ମଧ୍ୟ ସେଇଆ ହୋଇଥିବ । ବରଂ ମୋ ଠାରୁ ସମୟ ଉପରେ ଚାପ ତାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ହୋଇଥିବ । ତେବେ ତାଙ୍କ କୌତୂହଳ ଓ ଆଗ୍ରହ ମୋତେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗିଲା । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଭଲକି ଭଲ ଶାଢ଼ି ବାଛି ବାଛି ଦେଖାଇବାରେ ଲାଗିଲି । ପ୍ରାୟ ମୋ ପସନ୍ଦରେ ସେ ତିନୋଟି ଶାଢ଼ି ବାଛିଲେ ଓ ମୁଁ ମୋ ନିଜ ଉପରେ ପକାଇ କଳ୍ପୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଶାଢ଼ି ଜୋର୍ କରି ମୋତେ କିଣିବାକୁ କହିଲେ ।

“ମ୍ୟାଡାମ୍, ଟିକିଏ ଦାମ୍ ଅଧିକ ଲାଗୁଛି । ମୁଁ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଯା’ଠାରୁ କମ୍ ଦାମ୍ରେ ପାଇଯିବି ।” ମୋର ବର୍ତ୍ତମାନ ଶାଢ଼ି କିଣିବାରେ ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲା ।

“ଠିକ୍ ଅଛି । ମୁଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ଟିକିଏ ଡିସ୍କାଉଣ୍ଟ ପାଇଁ । କହି କହି ସତକୁ ସତ ସେ ସେଲସ୍‌ମ୍ୟାନକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାରେ ଲାଗିଲେ । କାହିଁକି କେଜାଣି ସେ ସେଲସ୍‌ମ୍ୟାନ ତାଙ୍କ କଥାରେ ରାଜି ହୋଇଗଲା ଓ ଶାଢ଼ି ଦାମ୍‌ରୁ ଶହେ ଟଙ୍କା କମାଇଲା । ମୋର ଆଉ ଆପଣି କରିବାର ନ ଥିଲା । ପ୍ରକୃତରେ ଶାଢ଼ିଟି ପସନ୍ଦଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏକୁଟିଆ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ମ୍ୟାଡାମ୍ ଯାହା ଯେତେବେଳେ ଇଚ୍ଛା କିଣି ଦେଉଛନ୍ତି - ମୁଁ ଭାବୁଥିଲି ।

“ଯାହାହେଉ, ନୂଆ କିଛି ଜିନିଷ ହୋଇଗଲା ପିନ୍ଧିବାକୁ ଭଲ ଲାଗିବ ।” ଅଳ୍ପ ବୟସର କିଶୋରୀଟିଏର ଖୁସି ତାଙ୍କ ମୁହଁରେ ଝଟୁଥିଲା ।

“କୁହୁ ବିବ୍ ଏଠାରୁ ଏତେ ଦୂର ନୁହେଁ । ଆମର ତ ଏୟାରପୋର୍ଟରେ ସାଢ଼େ ଛଅ ସୁଦ୍ଧା ପହଞ୍ଚିବା କଥା । ବିବ୍‌ରେ ଟିକିଏ ବୁଲିଦେଇ ଯିବା । ନା’ କ’ଣ କହୁଛ ସୃଜନା ?” ମ୍ୟାଡାମ୍‌ଙ୍କ ଉତ୍ସାହ କ୍ରମେ ମୋ ଭିତରେ ସଞ୍ଚରି ଯାଉଥିଲା । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାରେ ଓ ତାଙ୍କ କୌତୂହଳୀ ହେବାରେ ଲାଗିଲି । ମୋ ପୁଅ ମୁକୁଳ ଓ ତା ବାପାଙ୍କ କଥା ଅଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ମନରୁ ଦୂରେଇ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲି ।

“ମୁସାଇ ଆସି ପାଓଭାଜି ଟିକିଏ ନ ଖାଇ ଫେରିଲେ କି ଲାଭ । ଚାଲ, ଗୋଟିଏ ପ୍ଲେଟ ଆଣିବା ଓ ଅଧା ଅଧା ଖାଇବା ।”

ତାଙ୍କର ଏଇକଥା ମୋତେ ସତରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିଦେଲା । ପାଇଭ୍‌ସାର ହୋଟେଲ୍‌ରେ ରହୁଥିଲେ ମ୍ୟାଡାମ୍ । ଚାହିଁଥିଲେ ସ୍ୱେଶାଲ୍ ଭେଲ୍‌ପୁରି ବରାଦ କରି ଖାଇପାରିଥାନ୍ତେ ! “ବଡ଼ ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ନା ! ଏଇଆ ଭାବୁଛ ତ ! ତେବେ ଚାଲ ଦୁଇ ଦୁଇ ଚାମଚ ଖାଇଦେବା ଓ ମିନେରାଲ୍ ଡ୍ରାଟର ତ୍ ଅଛି ।”

“ମୋ ପୁଅ ମୁକୁଳକୁ ମୁଁ ସବୁବେଳେ ବାହାର ଭେଣ୍ଟରଙ୍କ ଠାରୁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ମନାକରେ ।” ଚାମଚେ ଭେଲ୍‌ପୁରି ପାଟି ପାଖକୁ ନେଉ ନେଉ ମୋ ମୁହଁରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ।

“ଠିକ୍ ଅଛି, ପୁଅ କଥା ଅଲଗା, ସେ ତ ସାନ ପିଲା, ନୁହେଁ କି ?” ମ୍ୟାଡାମ୍ କହିଲେ ।

ମୁଁ ହସିଦେଲି ।

ଏୟାରପୋର୍ଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା ପରେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ପ୍ଲେନ୍ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ଡେରି ଅଛି । ସାଢ଼େ ସାତଟା ପ୍ଲାଇଟ୍ - ଆସୁ ଆସୁ ସାଢ଼େ ନଅଟା ହେବ । କାହିଁକି ଡେରିଅଛି ଭାବିବାକୁ ଯେଉଁଠି ନ ଥିଲା ମୋର । ମୋତେ ସେତେବେଳକୁ ଖୁବ୍ କ୍ଲାନ୍ତ ଲାଗିଲାଣି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ବ୍ୟସ୍ତ ଲାଗୁଥିଲା ଯଦି ମୁକୁଳର ବାପା ଜାଣି ନ ଥାନ୍ତି ପ୍ଲାଇଟ୍ ଲେଟ୍ ଅଛି ବୋଲି, ତେବେ ଦିଲ୍ଲା ଏୟାରପୋର୍ଟରେ ସାଢ଼େ ନଅଟା ଠାରୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବେ । ଯଦି ଖବର ପାଇଥିବେ, ତେବେ ରାତି ସାଢ଼େ ଏଗାରଟାରେ ଆସିବାକୁ ହଇରାଣ ହେବେ । ବୋଧହୁଏ ନିକ୍ରିତ ମୁକୁଳକୁ ବି ଗାଡ଼ିରେ ଶୁଆଇ ଆଣିଥିବେ ।

“ଲେଟ୍ ଅଛି । ଚାଲ, ତୁମ ସହ ଆଉ ଟିକିଏ ସମୟ ବିତାଇବାକୁ ସୁଯୋଗ ମିଳିଗଲା ।” ମ୍ୟାଡାମ୍ କହୁଥିଲେ ।

ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଚାହିଁଲି । ସେ ହସ ହସ ଓ ପୂର୍ବପରି ସତେଜ ଦିଶୁଥିଲେ । ମୁଁ ଭାବିଲି ପ୍ରକୃତରେ ତାଙ୍କର ତ ପରିବାର ନାହିଁ - ମୋ ପରି ବ୍ୟସ୍ତତା ଆସିବ କୁଆଡ଼ୁ ? କେହି ନ ଥିବା, ଏକ୍ସଟ୍ରା ଘରକୁ ତ ସେ ଫେରିବେ - ତେଣୁ ଡେରି ଯେତେହେଲେ କିଛି ଦୁଃଖ ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ ଯେହେତୁ ମୁଁ ଅଧସ୍ତନ ତେଣୁ ମୁହଁରେ ଖୁସି ଖୁସି ଭାବ ଦେଖାଇଲି ।

“କଫି ପିଇବ ?”

“ମୁଁ ନେଇଆସୁଛି ମ୍ୟାଡାମ୍, ଆପଣ ବସନ୍ତ ।” ମୁଁ ଉଠି ଠିଆହେଲି ।

“ଆରେ, ନା, ନା, ଚାଲ ଦୁଇଜଣଯାକ ଯାଇ ଆଣିବା ।”

କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ହ୍ୟାଣ୍ଡ ବ୍ୟାଗେଜ୍ ଜରି ବସିବାକୁ କହି ଦୁଇହାତରେ ଦୁଇଟା ପେପର୍ ଗ୍ଲାସରେ କଫି ଆଣି ଆସିଲି ।

“ପୁଅଟିଏ ପରା ତୁମର ? ମନେପଡୁଛି କି ?”

“ହଁ ମ୍ୟାଡାମ୍, ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଥିବ । ତା ବାପାଙ୍କୁ ହଇରାଣ କରୁଥିବ ।”

ଟିକିଏ ଆଉଟି ବସିଗଲେ ମ୍ୟାଡାମ୍ । ବୃଷ୍ଟି ଲମ୍ବିଗଲା ତାଙ୍କର ଦୂରକୁ, ବୋଧହୁଏ ମାନସିକତା ମଧ୍ୟ ଚାଲିଗଲା ଅନେକ ଅତୀତକୁ ।

“ଜାଣ ସୃଜନୀ ! ମୁଁ ନିଜେ ହିଁ ଜାଣି ନାହିଁ - ମୁଁ କାହିଁକି ବାହା ହେଲି ନାହିଁ । ଜାଣି ବି ନାହିଁ ଠିକ୍ କଲି କି ଭୁଲ୍ କଲି । ତେବେ ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ମନର ମଣିଷ ବା ସାଥୀରେ ଚାଲିପାରିଲା ପରି ମଣିଷଟିଏ ନ ମିଳିବ, ତେବେ ଜୀବନ କେଡ଼େ ଦୁର୍ବିଷହ

ହୋଇପଡୁଥିବ ! ସେମିତି ଗୋଟିଏ ଅସହ୍ୟ ଜୀବନଠାରୁ କ’ଣ ଏକା ଏକା ରହିବା ଭଲ ନୁହେଁ ?”

“ସତ କଥା ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍ । ଏମିତି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ନାହିଁ ଯେ ବୈବାହିକ ଜୀବନ ସୁଖମୟ ବା ଶାନ୍ତିମୟ ହେବ ।” ମୁଁ କହିଲି ।

“ମୁଁ ବି ଅନେକ ସମୟରେ ଭାବେ ସେଇ କଥା । ବହୁତ ଦେଶ ବୁଲିଛି - ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଅଭିଜ୍ଞତା ହୋଇଛି ମଧ୍ୟ । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି କେଜାଣି ଏଇ ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ଆପେଶେଇ ନେବାକୁ ସାହସ କରିପାରିଲି ନାହିଁ । ବହୁ ଯେ ମୋର ନ ଥିଲେ, ସେକଥା ନୁହେଁ । ବୁଦ୍ଧ୍ୟାଏ ମହୁକୁ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଘେରିଲା ପରି ଘେରିଥିଲେ ମୋତେ ଲୋକେ ଗୋଟିଏ ସମୟରେ । କାହିଁକି କେଜାଣି କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିଲି ନାହିଁ । କାହାକୁ ଜୀବନ ସାଥୀ ବାଛିବି ! କିଛିଦିନ ଯାଏ ବାପା ମାଆ ଭାଇ ଭଉଣୀ ବାଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ ବାହାହେବା ପାଇଁ । ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ପରେ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଆଉ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ବାସ୍, ଏମିତି ରହୁ ରହୁ ରହିଗଲି ।” ହସି ଦେଲେ ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍ - ତାଙ୍କର ବୟସ ମୁକ୍ତା ପରି ଦାନ୍ତ ଝଲସି ଉଠିଲା ।

ଆମର ସାଧାରଣ ପ୍ରବାଦ - ସୁନ୍ଦରୀ, ବୁଦ୍ଧିମତୀ ଝିଅଟିଏ ବାହା ନ ହେଇ କେମିତି ରହିବ ! ପୁଣି ବାହା ହେବାପାଇଁ ଏତେ ଚିନ୍ତା କ’ଣ ଦରକାର ? ବୟସ ହେଲା, ବାପାମାଆ ଯୋଗାଡ଼ କରିଦେଲେ ବା ନିଜେ ବାଛିଲ ବାସ୍, ବାହା ହୋଇଗଲା । ବାହା ହେବାଯାଏଁ କିଏ ଏତେ ଭାବେ ଏକଥା ! ଉଚିତ, ଅନୁଚିତ ।

“ମୋ ମାଆ କିନ୍ତୁ ମୋତେ ଏବେବି ଛୋଟ ଝିଅଟେ ବୋଲି ଭାବେ ।” ନିଜ ହ୍ୟାଣ୍ଡବ୍ୟାଗରୁ ଛୋଟ ଆଲବର୍ଟିଏ ବାହାର କଲେ ସେ ।

“ଦୁଇମାସ ତଳେ ଗୁଜୁରାଟର ଗୋଟିଏ ସଂସ୍ଥା, ମୋତେ ତାଙ୍କର ଯଜ୍ଞ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବାକୁ ଡାକିଥିଲେ । ମୋର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଥିଲା - ତାଙ୍କର ବିପୁଳ ଦହିହାଣ୍ଡିକୁ ବଡ଼ ଗୋଟିଏ ଖୁଆରେ ଲୁହଣି ପାଇଁ ମଜ୍ଜନ କରିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରିବି । ମା’ ମୋର ଜିଦ୍ କଲା - ସେଇ ଉତ୍ସବରେ ତୁ ଆମମାନଙ୍କର ପାରମ୍ପରିକ ଘାଘରା ଓଡ଼ଣି ପିନ୍ଧିବୁ । ଆଠହଜାର ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ମୁଁ ସେଥିରୁ ହଲେ କିଣିଲି, ପିନ୍ଧିକରି ଲୁହଣି ପର୍ବ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କଲି । ତାକୁ ପିନ୍ଧି କେତେଟା ଫଟୋ ଉଠାଇଛି, ଦେଖୁବ ?”

“ନିଶ୍ଚୟ ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍, ଦିଅନ୍ତୁ, ଦିଅନ୍ତୁ ।” ମୁଁ ଆଗ୍ରହରେ ହାତ ବଢ଼ାଇ ଦେଲି ।

ପ୍ରଥମ ଫଟୋ କେତୋଟି ଯଜ୍ଞସ୍ଥଳୀର ଔପଚାରିକ । ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍ ମ୍ୟାଜେଷ୍ଟା ରଙ୍ଗର ଘାଘରା ଓଡ଼ଣି ପିନ୍ଧିଥାନ୍ତି - ସୁନେଲି ଜରି ଓ ତୁମୁକିରେ ଝଲମଲ ହେଉଥାଏ ସେ ପୋଷାକ - ଫଟୋ ମଧ୍ୟରେ । ଲମ୍ବା ବେଣୀରେ ଖଞ୍ଜା ହୋଇଥାଏ ଧଳା ଓ ଗୋଲାପି ଫୁଲର ମାଳ । କିନ୍ତୁ ପର ପର ପୃଷ୍ଠାର ଫଟୋ ଦେଖୁ ମୁଁ ଅବାକ୍ ହେଲି । ବେଣୀ ଫୁଲ

ସହ ଆଗକୁ ପଡ଼ିଛି । ମୁହଁରେ ନବବଧୂର ସାଜସଜ୍ଜା କୁଳୁମ, କନ୍ଦୁଳ, ଚନ୍ଦନ ଓ ଲିପୁଷିକ୍ ! ମୁଣ୍ଡରେ ଓଡ଼ଣି ଓ ତା ଭିତରୁ ମ୍ୟାଡ଼ାମଙ୍କର ସଲଜ ଚାହାଣି ! ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ, ଅଭିଭୂତ ନ ହୋଇ ମୋର ଉପାୟ ନ ଥିଲା । ଏମିତି ଫଟୋ ବିଭିନ୍ନ ଭଙ୍ଗାର ପ୍ରାୟ ଥିଲା ଆଠ ଦଶଟା ! ମୁହଁରୁ ବୟସର କୁଞ୍ଚନ ବାରି ହୋଇଯାଉଛି, କେଶରେ ଧଳାସିଆ ଛାଇ । କିନ୍ତୁ ଚାହାଣି, ଯେମିତି ଅଠର ବର୍ଷର କିଶୋରୀର !

“ଦେଖୁଛ ! ମୁଁ ବି ମୋ ମନର ଅରମାନ୍ ମେଣ୍ଟାଇ ଦେଇଛି । ବାହା ହୋଇଥିଲେ କ’ଣ ଅଧିକ ହୋଇଥାନ୍ତା ? ଏଇମିତି ସଜବାଜ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ତ ? ମୁଁ ସେଇଭଳି ହୋଇ ଫଟୋ ଉଠାଇଦେଲି । ଅଳ୍ପ ବୟସରେ ବି ମନ କହୁଥିଲା ଏମିତି ବେଶ ହୋଇ ଫଟୋ ଉଠାଇବି । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି କେଜାଣି ଲାଜ ଲାଗୁଥିଲା । ଏବେ କିନ୍ତୁ ଟିକିଏ ବି ଲାଜ ଲାଗିଲା ନାହିଁ - ଏ ବୟସରେ ଗୋଟାଏ ଲାଜ କ’ଣ ?”

ବାହାଘର କ’ଣ ଖାଲି ଏମିତି ସଜବାଜ ହେବା କଥା ! କି ପିଲାଳିଆମି ମ୍ୟାଡ଼ାମଙ୍କର ? ମୋର ମୋ ମାଆ କଥା ମନେପଡ଼ିଗଲା । ଏଇ ମ୍ୟାଡ଼ାମଙ୍କର ବୟସର ହେବ ବା ବର୍ଷେ ଦୁଇବର୍ଷ ସାନ ହୋଇପାରେ । ପନ୍ଦର ବର୍ଷରେ ବାହାଘର ହୋଇଥିଲା । ପଚାଶ ବର୍ଷ ବେଳକୁ ଛଅଟି ଛୁଆ - ତିନିପୁଅ ତିନି ଝିଅ । ବାପା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର କ୍ଲାସ୍ ଥ୍ରୀ ଗ୍ରେଡରୁ ଚାକିରି ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ଯଦିଓ ସିନିଅର କ୍ଲାସ୍ ରୁ ହୋଇ ରିଟାଇର୍ଡ୍ କଲେ । ଘରର ବଡ଼ବୋହୂ - ସବୁ ନଣନ୍ଦ ଦିଅରଙ୍କ ଭାର - କିଏ ପାଠ ପଢ଼ିବ ତ କାହାର ବାହାଘର ହେବ । ପନ୍ଦର ବର୍ଷରୁ ପଚାଶ ବର୍ଷର ମୁରବିପଣିଆ, ତ୍ୟାଗ ଓ ନିରଲସ ସେବା କରିଆସିଛି ସମସ୍ତଙ୍କର । ଅଠାବନ ବର୍ଷରେ ଦିଶୁଛି ଯେମିତି ସବୁରୀବର୍ଷର ବୁଢ଼ୀ । ନିଜ ଯୌବନ କାଳରେ ଭଲ ଖଣ୍ଡେ ଶାଢ଼ି ପିନ୍ଧିପାରି ନାହିଁ କି କୁଆଡ଼େ ଟିକେ ବାପାଙ୍କ ସହ ବୁଲିବାକୁ ଯାଇପାରି ନାହିଁ । ସବୁବେଳେ ପରିବାରର ବୋଝ ଓ ସେ ନେଇ ଯେତେପ୍ରକାର ସୁଖଦୁଃଖର ଜଞ୍ଜାଳ । ଏବେ ବାପା ରିଟାଇର୍ଡ୍ କଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ଶାଢ଼ି ନାହିଁ - କୋଉ ଭାଇର ଭାଉଜ ସାଙ୍ଗେ କଲିଗୋଳ ହେଲାଣି ତ କୋଉ କ୍ଲାଜ୍ ଚାକିରି ଛାଡ଼ିଲାଣି । କୋଉ ନାତୁଣୀର ଆଜ୍ଞା ତ କୋଉ ନାତିର ଆଖି ଅତିଶୟ ଖରାପ । ଏସବୁ ବୈଷୟିକ ଓ ସାଂସାରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ନେଇ ଏବେ ବି ସେ ଧରିଛନ୍ତି ହୋଇ ରହିଛି । ଅଥଚ ମ୍ୟାଡ଼ାମଙ୍କୁ ଦେଖ ! ମୋର ଟିକିଏ ଈର୍ଷା ବି ହେଲା ତାଙ୍କର ଅନନ୍ତଭୂତ ଦୁଃଖକୁ ନେଇ ଓ ସେ ଭୋଗୁଥିବା ନିଃସଙ୍ଗ ଜୀବନକୁ ନେଇ ।

ଫୁଲଟରେ ଆମେ ପାଖାପାଖି ବସିଲୁ । ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ଖାଲି ମ୍ୟାଡ଼ାମଙ୍କର ଫଟୋ ନାଚି ଯାଉଥାଏ ।

“ଜାଣିଛ ସୃଜନୀ - ଏ ଫଟୋ ଆଣିଥିଲି ମୋ ସମବୟସ୍କ କୋଲିରମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇବାକୁ - କିନ୍ତୁ ଦେଖାଇପାରିଲି ନାହିଁ । ଭାବିଲି, ତୁମକୁ ଅନ୍ତତଃ ଦେଖାଇଦିଏ ।”

ମୁଁ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲି ନାହିଁ । ଜଣେ ଏକ୍ସଟିଆ ଅବିବାହିତା ମହିଳାର ଏଇ ସଙ୍କୋଚ କିଛି କିଛି ବୁଝି ପାରୁଥିଲି ମୁଁ ।

ଏୟାର ହୋଷ୍ଟେସ୍ ଏ ଭିତରେ ଭିତର ବାଡ଼ି ଦେଇ ଗଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା ସ୍ୱଜନୀ, ଚାଇଲ୍ଡ ବାର୍ଥମାନେ ଏଇ ପିଲା ଜନ୍ମ କରିବା କୁଆଡ଼େ ଭାରି କଷ୍ଟ ! କେମିତି ଲାଗେ ପ୍ରକୃତରେ ?”

ମୁଁ ଆଡ଼ ଆଖିରେ ତାଙ୍କୁ ଚାହିଁଲି । କେମିତି ଅପ୍ରତିଭା ଦିଶୁଥିଲେ ସେ ।

“କେମିତି କିଭଳି କଷ୍ଟ ହୁଏ ?” ସେ ଦୋହରାଇଲେ ।

“ଭାରି କଷ୍ଟ ମ୍ୟାଡାମ୍ - କୁହନ୍ତି ସେ କଥା - ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମରିଯାଆନ୍ତି କି ତରିଯାଆନ୍ତି ! ଏମିତି କଷ୍ଟ ବୋଧହୁଏ ଏତେ କମ୍ ସମୟରେ କୌଣସି ଉପାୟରେ ଆଉ ହେଉ ନ ଥିବ । କିନ୍ତୁ ଛୁଆଟି ଜନ୍ମ ହୋଇପାରିଲା ପରେ - ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଭାରି ରିଲିଜଡ୍ ଲାଗେ - ଏମିତି ହାଲୁକା ଉଶ୍ୱାସ ଲାଗେ ଯେ ! ସବୁଠାରୁ ଅବଶ୍ୟନୀୟ ଆନନ୍ଦ ହେଉଛି ଯେତେବେଳେ ଛୁଆଟି ଉପରେ ପ୍ରଥମେ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଯାଏ - ଯେତେ କଷ୍ଟ ତା’ ଆଗରୁ ଲେବରରେ ସହ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା, ସବୁ ଯେମିତି ମୁହୂର୍ତ୍ତକରେ ଉଭେଇଯାଏ । ସତ କହୁଛି ମ୍ୟାଡାମ୍ - ପିଲା ଜନ୍ମର କଷ୍ଟ ପରି କଷ୍ଟ ପୃଥିବୀରେ ନାହିଁ କି ନିଜ ଛୁଆଟିକୁ ପ୍ରଥମ ଥର ଦେଖିବାର ଆନନ୍ଦ ପରି ଖୁସି ପୃଥିବୀରେ” ମ୍ୟାଡାମ୍‌ଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ମୁଁ ତୁପ୍ ହୋଇଗଲି । ସେ କେମିତି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଓ ତାଙ୍କର ମୁହଁ ନାଲି ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା । ମୁଁ କହିବା ବନ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲି କିନ୍ତୁ ଲାଗୁଥିଲା ସେ ଯେମିତି ଏକାଗ୍ର ଭାବରେ କିଛି ଅଭିନବ କଥା ଶୁଣୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ମୁହଁର କୋମଳ ମାଂସପେଶୀ ଯେମିତି କଠିନ, କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସହ ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିଲେ ।

ଯା’ ପରେ ଆଉ ଅଧିକ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଆମେ କରି ନାହିଁ ଫ୍ଲାଇରରେ । ମ୍ୟାଡାମ୍ ତାଙ୍କ ଚେଆରରେ ଆଉଜି ଆଖି ବୁଜି ଦେଇଥିଲେ ।

“ମୁଁ ଚିଠିପତ୍ର ଦେବାରେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ନୁହେଁ । ତୁମେ କିନ୍ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ଯୋଗାଯୋଗ ରଖିବ ।” ଦିଲ୍ଲୀ ଏୟାରପୋର୍ଟରେ ଲଗେଜ୍ ସଜାଡୁ ସଜାଡୁ ସେ କହିଲେ ।

“ନିଶ୍ଚୟ ମ୍ୟାଡାମ୍, ଏଇଟା ମୋର ସୌଭାଗ୍ୟ ।” ମୁଁ ଉତ୍ତର ଦେଲି ।

“କିଏ ଆସିଥିବେ ନା ମୁଁ ଛାଡ଼ିଦେବି ।” ମ୍ୟାଡାମ୍ ପଚାରିଲେ ।

“ମୋର ସ୍ୱାମୀ ଆସିଥିବେ ମ୍ୟାଡାମ୍ - ଧନ୍ୟବାଦ ।”

“ହଉ ତା’ ହେଲେ, ଶୁଭରାତ୍ରି ।”

“ଶୁଭରାତ୍ରି ମ୍ୟାଡାମ୍ ।” ମୁଁ ମୁକୁଳର ବାପାଙ୍କୁ ଖୋଜୁଥିଲି ।

ମନ୍ତ୍ରସିଦ୍ଧି

“ଆଲୋ । ତୁ ସତ କହୁଛୁ ତ ?”

“ସତ କହୁଛି ଅପା, ଆଖି ଛୁଉଁଛି । ପଟାରୁନୁ ଆଉ କାହାକୁ ହସ୍ତପିଟାଲୁରେ । ନୀତା ଆଖି ଛୁଇଁ କହିପକାଇଲା ।

ଚିକିଏ ବୁଝି ରହିଗଲେ କଷ୍ଟରୀ । ଦୁଇଦିନ ହେଲା ସେ ଭାବି ହେଉଛନ୍ତି - କିଛି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଭୟ । କାଳେ କଥାଟା ପଦାରେ ପଡ଼ିଯିବ - କାଳେ କିଏ ଜାଣିଦେବ - ମାନମହତ ସବୁ ଯିବ । କାଳେ ଭଲ ହେଉ ହେଉ ଏମିତି କିଛି ମନ୍ତ୍ର ହୋଇଯିବ ଯେ ଆଉ ସୁଧାରି ହେବ ନାହିଁ । ସବୁରି ଉପରେ ଏମିତି କରିବା ତାଙ୍କର ଉଚିତ ହେବ କି ନାହିଁ !

କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସେ ପତଳା ଶ୍ୟାମଳୀ ଝିଅଟାର ମୁହଁ ମନେପଡ଼ିଯାଉଛି - ଦିଶିଯାଉଛି ତା’ର ଭସା ଭସା ଆଖି ଦୁଇଟା ଓ ଅନ୍ଧାରରେ ଦାନ୍ତ ଦେଖାଇ ହସିବା ! ଓଃ ! ଦେହରେ ଖାଲି ନିଆଁ ଲାଗିଯାଉଛି ତାଙ୍କର । ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି, ଖାଲି ଜାଳି ଦେଇ ଯାଆନ୍ତେ ଚାରିଆଡ଼ । ଯାଆନ୍ତା, ପୋଡ଼ିଯାଆନ୍ତା ସବୁ । ସମସ୍ତ ସାଇତା ଏତେଦିନର ସଂସାର, ସ୍ଥଳ ଓ ମାନସିକ ସ୍ତରରେ ସେ ଲାଳନ କରି ଆସିଥିବା ସବୁତକ ବନ୍ଧାବନ୍ଧୁ ।

ଝିଅଟାର ଆଖି ଦୁଇଟା କଥାକୁହା - ଏମିତି ଯେ ଚାହିଁଦେଲେ ଆଉଥରେ ବୁଲି ଦେଖିବାକୁ ମନ ହେବ । କ’ଣ ଯେମିତି ଉଡ଼ୁଫୁଲ୍ଲିତ ହେଇ ଜଣାଇବାକୁ ସେ ଆଗଭର ହେଉଛି - ଅଜାଡ଼ି ଦେଉଛି ଅସରା ଅସରା କରି ସବୁକିଛି ସେଇ ଆଖି ଦୁଇଟି ମାଧ୍ୟମରେ । ଆଉ ହସ ! ଧଳା ଚିତ୍ ଚିତ୍ ଦାନ୍ତରେ କୁନ୍ଦ ଫୁଲପରି ନା କ’ଣ କହନ୍ତି ତାକୁ - ଫିଟ୍‌କରି ହସିଦେବ ସତେଯେମିତି କିଛି ଜାଣିନି !

- ଜାଣିନି ନା ବୁଡ଼ି ବୁଡ଼ି ପାଣି ପିଉଛି ?

- ମହା ବୁଝସଇତାନ୍ ଟୋକାଖଣ୍ଡକ ।

ଏମିତି ଆକୁଳ ଚାହାଣିରେ ଚାହିଁ ଓ ସରଳ ହସ ହସି ମୁଣ୍ଡ ଖାଇଛି ସେ ଅଜୟଙ୍କର । ନ ହେଲେ ଅଜୟ କ’ଣ କେବେ ଏମିତି ଥିଲେ ? ଚାକିରି ପରେ ପରେ ବାହାଘର ଓ ତା’ପରେ ପୋଷିଂ । ସବୁ ପୋଷିଂରେ ଅଜୟଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ଥିଲେ ସେ - ଦୀର୍ଘ ପଦର ବର୍ଷ । ତାଙ୍କପରି ଅଜୟଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସହକର୍ମୀମାନଙ୍କ ପରିବାର ସବୁବେଳେ ସେମାନଙ୍କ

ସାଙ୍ଗରେ ନ ଥାନ୍ତି । ଅଗମ୍ୟ, ଅତି ଅସୁବିଧା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ, ବନାଞ୍ଚଳ ପୋଷ୍ଟଗୁଡ଼ିକରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଅଜୟଙ୍କ ସାଥୀ ହୋଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ସାହଚର୍ଯ୍ୟ ଦେଇ ଆସିଛନ୍ତି - କାଳେ ତାଙ୍କୁ ଏକୁଟିଆ ଲାଗିବ, କାଳେ ଖାଇବା ପିଇବାରେ ହଇରାଣ ହେବେ - ମନକଥା ପଦେ ଖୋଲି କହିବାକୁ କେହି ନ ଥିବେ । ସେଇ ଭିତରେ ମୁନା, ତୁନାଙ୍କ ଜନ୍ମ । ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବଧାନ ଦେହବର୍ଷ ମାତ୍ର । ମାଲକାନଗିରି ପୋଷ୍ଟ ବେଳେ ମୁନାକୁ ଦେହବର୍ଷ ହେଲାବେଳକୁ ତୁନାର ଜନ୍ମ । ଜିଦି କରି ବାପଘରକୁ ଯାଇ ନ ଥିଲେ କଷ୍ଟରୀ । ଯାହା ହେବ ପଛେ - ଅଜୟଙ୍କ ପାଖରେ ରହିବେ । ଡାକ୍ତର ସ୍ବାମୀ, ତାଙ୍କର ଡର କ'ଣ ? ବାପଘରକୁ ଗଲେ ନାହିଁ ସିନା, ଘାଣ୍ଟି ହେଇଯାଉଥିଲେ ସେ । ଛୋଟ ବଡ଼ ଦୁଇଟା ଛୁଆ; ଅଜୟ ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଡ୍ୟୁଟିରେ ଯିବେ - ପରଟା, ଭଜା ଟିକିଏ ତ ଖାଇବେ । ସେ ଯାଉ ଯାଉ, ଛୁଆଙ୍କ କାମ କରୁ କରୁ ଦ୍ଵିପ୍ରହର ରକ୍ଷା ସାରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଦୁଇ ତିନି ପ୍ରକାର କ'ଣ ଟିକିଏ ନ କଲେ ଅଜୟ ଭଲରେ ଖାଇପାରିବେ ନାହିଁ । ସେ ବି ସେମିତିଆ । ଭାତଥାଳି ପାଖରେ ବସି ଜିଦିକରି ତାକି ହେଉଥିବେ - ତୁମେ ଆସ, ତୁମ ଖାଇବା ଆଣ । ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଖାଇବା । ହେଇ, ମୁଁ ହାତ ଟେକି ବସିଲି ।

- ତୁନା ଝାଡ଼ା କରି ଘାଣ୍ଟି ଦେଇଛି । ନ ପୋଛି ତ ଯାଇପାରିବି ନାହିଁ । ତୁମେ ଖାଇଦିଅ ପୁରୁ.... ଫୁସ୍ ଫୁସ୍ ହୋଇ ବାହାରିପଡ଼ିଲା ପାଟିରୁ କଷ୍ଟରୀଙ୍କର । ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସାମାନ୍ୟ ହସିଦେଲେ ସେ । ଆରେ, କାହାକୁ କହୁଛନ୍ତି ସେ ?

ମୁନା, ତୁନା ବେଶ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ ହୋଇଗଲେଣି । ସେମାନଙ୍କ ମାମୁଘରେ ଭୁବନେଶ୍ଵରରେ ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି - ଏଠି ଏତେ ଭଲ ସ୍କୁଲ ନାହିଁ । ମଝିରେ ମଝିରେ ସେ ତ କେବେ କେବେ ଦୁଇଜଣଯାକ ଏକାଠି ଯାଇ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦେଖୁଆସନ୍ତି, ଲମ୍ବା ଛୁଟି କଟାଇବାକୁ ଦୁଇପୁଅ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସନ୍ତି । ଅଜୟ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫେରି ନାହାନ୍ତି । ଆଜିକାଲି ଖାଇବା ହସ୍ପିଟାଲକୁ ମଗାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ସିନିଅର୍ ହୋଇଗଲେ ଅଧିକ ସମୟ ଅଫିସ୍‌ରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼େ - ଗୁଡ଼ାଏ ଫାଇଲ୍‌ପତ୍ର ଦେଖିବାକୁ ପଡ଼େ - ଏଇ ହେଲା କୈଫିୟତ୍ । ଅଜୟଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତତା ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଯାଉଛି - ତାଙ୍କର ଅବସର ସମୟ ଲମ୍ବି ଲମ୍ବି ଯାଉଛି । ସେଇତକ ସମୟ ପାଇଁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦାବି କରି ମାନ-ଅଭିମାନ କରିବାର ବେଳ ବୋଧହୁଏ ଚାଲିଯାଇଛି । ରହିଯାଇଛି କେବଳ ସ୍ମୃତି - ସୋହାଗର ସରୁ ନ ଥିବା ଏମିତି ବିସ୍ମୃତ ଦ୍ଵିପ୍ରହର । ଏଇ ସମୟତକ ଜମା ଆରାମ ଲାଗେ ନାହିଁ କଷ୍ଟରୀଙ୍କୁ । ଲାଗେ ଯେମିତି, ସେ ନ ମାଗିଥିବା ସମୟରେ, ଆଉ କାହାର ସ୍ଥାନରେ ତାଙ୍କୁ ଜବରଦସ୍ତି ରଖିଦିଆ ଯାଇଛି । ତାଙ୍କ ନିଜସ୍ବ ସମୟ ଓ ନିଜସ୍ବ ଆସ୍ଥାନ ଇଏ ନୁହେଁ - ଆଉ କିଛି - କେଉଁଠି କେମିତି ହଜି ଯାଇଛି ସେତକ !

ଅଜୟକୁ କହିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ସେ କିଛି । ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟଥା ମଗ୍ନ, ଅନ୍ୟମନସ୍କ ମୁହଁ ଦେଖି ସେ ଭୟ ପାଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ସତରେ ଯେ କିଛି ହଜିଯାଉଛି ଏ ବିଷୟରେ ଛିନ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି ସେ ।

ଆଉ ଏତିକିବେଳେ ଦୂର ସମ୍ପର୍କୀୟ ମାମୁଝିଅ ଭଉଣୀ ନୀତା ଏଇ ଖବରଟି ଦେଇଛି ତାଙ୍କୁ । ପ୍ରଥମେ ଶୁଣିକରି ତ ସେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରି ନ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ସେଇ ହଜି ଯାଇଥିବା କିଛି ଯେମିତି ବିଜୁଳି ପରି ଝଲକିଗଲା ମନରେ ତାଙ୍କର । ସେ ଜାଣିପାରିଲେ ଯେ କାହିଁକି ତାଙ୍କୁ ଏମିତି ଲାଗୁଛି । କଥାଟି ପରଖିବାକୁ ନୀତା ସହ ଦିନେ ହସପିଟାଲ୍ ଯାଇଥିଲେ ସେ । ଅଜୟ ଟିକିଏ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି । କିଛି ମାମୁଲି କୈଫିୟତ୍ ଦେଇ ସେ ଫେରିବାକୁ ବସିଥିବା ବେଳେ ଅଜୟଙ୍କ ଚାନ୍ଦର ଦୁଆର ମୁହଁରେ ହିଁ ଦେଖା ହୋଇଗଲା ତା’ ସହ । ତାକୁ ଜାଣି ନ ଥିଲେ କଷ୍ଟରୀ । କିନ୍ତୁ ମୁହଁମୁହିଁ ହୋଇଯିବାର ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତା ଆଖି ଯେମିତି ଚକ୍ ଚକ୍ କରି ଉଠିଲା, ସହଜ ହସ ସହ ଓଠ ଦୁଇଟି ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଗଲା ଓ ହାତ ଉଠାଇ ନମସ୍କାର କରି ଆତ୍ମୀୟତା ସହ ସେ ଯେମିତି ଉଚ୍ଚାରଣ କଲା - “ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍ ନା ?” କଷ୍ଟରୀ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଜାଣିପାରିଲେ ଯେ ଯେ ହେଉଛି ସେଇ -

ସୀମା ନା କ’ଣ ତା’ ନାଁ !

“କ’ଣ ଏତେ ଭାବୁଛୁ ଅପା ? ଥରେ ଚେଷ୍ଟାକରି ଦେଖିଲେ କ୍ଷତି କ’ଣ ?”

‘ହଉ ।’ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ପକାଇଲେ କଷ୍ଟରୀ । “କେମିତି କ’ଣ ହେବ କଥା ? କ’ଣ କରିବାକୁ ହେବ ମୋତେ ? ଚାଲ, ଭେଟ କରାଇ ଦେ ।”

ତିମିରବାବାଙ୍କ ପାଖରେ କଷ୍ଟରୀ ଓ ନୀତା ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଦିନ ସାଢ଼େ ଚାରିଟା ବାଜି ଯାଇଥିଲା । ବିରାଟ ଓଷ୍ଠଗଛ ଉପରେ ବିଦାୟ ଖରା ଝଲମଲ କରୁଥିଲା, ଯଦିଓ ତାର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଧାସ ନ ଥିଲା । ଗଛ ଉପରକୁ ଚଢ଼େଇମାନେ ଫେରିଆସିବା ଓ କିଟିରି ମିଟିରି କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । କଷ୍ଟରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଯେଉଁ ମନ୍ଦିର ଭଳି ଅଳ୍ପ ଭଙ୍ଗାବୁଜା ବଖରାଏ ଘର ଉପରେ ପଡ଼ିଲା, ସେଠି ଯେ ତିମିରବାବା ରହୁଥିବେ, ଏକଥା ସେ ଆଶା କରି ନ ଥିଲେ । ଏଇ, ବାହାରେ ସିମେଣ୍ଟ ପଲସ୍ତରା ହୋଇ ନ ଥିବା, ଶିଉଳି ଲାଗି ଆସିଥିବା ଓ ଭଙ୍ଗା ବାରଣ୍ଡା ଥିବା ବଖୁରିକିଆ ଘରଟି ଯେ କେବେ କେମିତି କଷ୍ଟରୀଙ୍କ ଆଖିରେ ପଡ଼ି ନାହିଁ, ତା’ ନୁହେଁ । ତେବେ ଏଇଟି କ’ଣ ହୋଇଥିବ ସେ ବିଷୟରେ ସେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ଭାବି ନାହାନ୍ତି । ତିମିରବାବାଙ୍କ ଭଳି ବାବାମାନେ କୋଉଭଳି ଘରେ ରହନ୍ତି, ତା’ ବି ତାଙ୍କ ଧାରଣା ବାହାରେ । ଗୋବ ଗୋବ ଲୁହାବସା ଦୁଇ ଫାଳିକିଆ କଳାରଙ୍ଗର ପୁରୁଣା କବାଟ ବନ୍ଦ ଥିଲା ଓ ବାହାରପଟେ ଲୁହା ଜମ୍ବିରଟି ତଳମୁହଁ ହୋଇ ଝୁଲି

ସାମାନ୍ୟ ହଲୁଥିଲା । କବାଟ ବୋଧହୁଏ ଭିତର ପଟୁ ବନ୍ଦ ଥିଲା । ନୀତା ଦୁଇ ତିନିଥର ସେଇ ଲୁହା ଶିକୁଳି ଧରି ଝଣ ଝଣ କଲା, ଦୁଇଥର ବାବା, ବାବା ବୋଲି କହିଲା । କଷ୍ଟରୀ ତା'ଠାରୁ ଚାରିପାଦ ପଛରେ ଠିଆ ହୋଇଥାନ୍ତି । ବନ୍ଦ ଦୁଆର ପଛରୁ କୌଣସି ସୋର ଶବ୍ଦ ନାହିଁ । କଷ୍ଟରୀକୁ ଟିକିଏ ମାଡ଼ି ମାଡ଼ି ପଡ଼ୁଥାଏ । ସେ ଦୁଇପଟକୁ ଦୃଷ୍ଟି ପହଞ୍ଚେଇ ନେଲେ - କିଏ ଦେଖୁ ନାହିଁ ତ ! ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ଏଠାରେ ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି । ଆଉ ମିନିଟିଏ ଅପେକ୍ଷା କଲା ପରେ ନୀତା ତାଙ୍କୁ ଫେରି ଚାହିଁଲା ଟିକିଏ ଅଧିକ୍ଷିତ ଭାବରେ । କବାଟ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଖୋଲୁ ନାହିଁ । ନୀତା ଆହୁରି ଜୋରରେ ଶିକୁଳିକୁ କବାଟ ଉପରେ ବାଡ଼େଇଲା ଓ ଜୋରରେ ଡାକିଲା । ଏଥର ଦୁଇ ମିନିଟ୍ ପରେ କବାଟ ଖୋଲିଲା ଓ ସାମାନ୍ୟ ବିରକ୍ତିସୂଚକ ଅଙ୍ଗ-ଭଙ୍ଗୀରେ ଯିଏ ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆ ହେଲେ ସେ ବୋଧହୁଏ ତିମିରବାବା ।

“ବାବା ପ୍ରଣାମ ।” ନୀତା ନଇଁପଡ଼ି ତାଙ୍କ ପାଦ ଛୁଇଁବା ପରି ହେଲା ଓ କଷ୍ଟରୀ ସେଇଠି ତା' ପଛରେ ସେମିତି ଠିଆ ହୋଇ ଅଷ୍ଟା ବଙ୍କାଇ ମାଟି ଛୁଇଁବା ପରି ନଇଁପଡ଼ି ସିଧା ହେଲେ, ତାଙ୍କ ହାତ ଦୁଇଟି ଯୋଡ଼ି ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

“ବାବା, ଇଏ ଅପା, ଯା'ରି କଥା କହୁଥିଲି । ବହୁତ ଜରୁରୀ ବାବା -” ନୀତାର କଣ୍ଠରେ ଅନୁନୟ ବିନୟ ଭରି ରହିଥିଲା ।

କଷ୍ଟରୀକୁ ଲାଗିଲା ଯେମିତି ତିମିରବାବାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଏଇମାତ୍ର ତାଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ବାବାଙ୍କ ମୁଖରେ କୌଣସି ଆଶାଜନକ ସଙ୍କେତ ସେ ଦେଖିଲେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ଥିର ଓ କେତେକାଂଶରେ ଶୂନ୍ୟ ଥିଲା । କଷ୍ଟରୀକୁ ଲାଗିଲା - ଯେପରି ବାବା ତାଙ୍କୁ ନୁହେଁ, ତାଙ୍କୁ ଭେଦକରି ପଛପଟରେ ଥିବା ଆଉ କିଛିକୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପଛପଟକୁ ବୁଲି ଦେଖିବାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାକୁ ସେ ଦମନ କରିନେଲେ । ବାବାଙ୍କ ବୟସ ଖଣ୍ଡାପଡ଼ୁ ନାହିଁ । କଷ୍ଟରୀକୁ ବାବାମାନେ ପ୍ରାୟ ମଧ୍ୟବୟସ୍କ ଲାଗନ୍ତି - ବୟସ ଯେମିତି ପଇଁଚାଳିଶରୁ ପଞ୍ଚାବନ ମଧ୍ୟରେ । ବାବାମାନେ ଯେମିତି କେବେହେଲେ ଅସହାୟ ବୁଢ଼ା ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ବା କୌଣସି ସମୟରେ କେବେ ଆତୁର ତରୁଣ ନ ଥିଲେ । ଅକ୍ଷୟ କାଳ ଏଇ ବୟସସୀମା ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଆୟୁଷ ଝୁଲୁଥାଏ ଯେମିତି !

“ଏଇ ସବୁ ପାଇଁ ମୋର ବେଳ କାହିଁ ? ଏଇ ଅମାବାସ୍ୟାରୁ ମୋର ସମାଧିରେ ବସିବା କଥା ।” ତିମିରବାବା ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ କହିଲେ । “ମନା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ବାବା, ବଡ଼ ଆଶା ନେଇ ଆସିଛୁ । ଯାହା ଯାହା କରିବାକୁ ହେବ, କରିବୁ - ଯେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ, ଦେବୁ ।” ନୀତା ନେହରା ହେଉଥିଲା । କଷ୍ଟରୀ କ'ଣ କରିବେ ଜାଣି ପାରୁ ନ ଥିଲେ, ତେଣୁ ଚୁପ୍ ରହିଥିଲେ ।

“ସେସବୁ କଥା ନୁହେଁ ଯେ ମୋର ସମୟର ଘୋର ଅଭାବ ।” ତିମିରବାବା ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରସନ୍ନ ଦିଶୁଥିଲେ । ସେ କେମିତି ନିରାଶ କରି ନ ଦିଅନ୍ତୁ, ସେଥିପାଇଁ କଷ୍ଟରୀ ମନେ ମନେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିଲେ ।

“ଆଜି ତ ସନ୍ଧ୍ୟା ଉପାସନା ସମୟ ହୋଇଗଲାଣି । ଅଧିକ କହିପାରିବି ନାହିଁ । ମୁଁ ପୂଜା ପଦ୍ଧତି ଲେଖି ରଖୁଛି । ଅତି ଗୋପନୀୟ କିନ୍ତୁ - ତୃତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଜାଣିଲେ କୌଣସି ଫଳପ୍ରସ୍ତ ହେବ ନାହିଁ । ଯଦି କାଲିଠାରୁ ମନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ - ରାତ୍ରି ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ କାଳ - ଠିକ୍ ସାତଦିନ ପରେ ପୂଜା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଓ ପୁନଶ୍ଚ ମନ୍ତ୍ର ଆରମ୍ଭ ହେବ । ଏହିପରି ଆସନ୍ତା ଅମାବାସ୍ୟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ - ଏଇ ଅମାବାସ୍ୟା ନୁହେଁ - ଏହାପର - ତା’ପରେ ମନ୍ତ୍ରସିଦ୍ଧି ହେବ ।” ବାବା ଏତକ କଥା ଯେପରି ଶୂନ୍ୟକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ କହୁଥିଲେ । “ତୁମେ କାଲି ପ୍ରଭାତ ବେଳାରେ ଆସି ମୋଠାରୁ ପଦ୍ଧତି ନେଇଯିବ ।” ବାବା ଏତକ ନୀତାକୁ ଚାହିଁ କହିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା, ବାବା, ପ୍ରଣାମ ।” ନୀତା ପୁଣି ନଇଁପଡ଼ି ଭୂଇଁ ଛୁଇଁଲା ଓ ପଛରେ କଷ୍ଟରୀ ସେହିପରି କଲେ ।

“ନୀତା, କେହି ଜାଣିବେନି ତ ?” ବଡ଼ କୁଣ୍ଡିତ, ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ଥିଲା କଷ୍ଟରୀଙ୍କ କଣ୍ଠସ୍ବର । କେହି ଆଉ ଏକଥା ଜାଣିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖଦାୟକ ଓ ହାସ୍ୟାସ୍ବଦ ହେବ । ସବୁରି ଉପରେ ଯଦି ଅଜୟ କିଛିମାତ୍ର ଆଭାସ ପାଆନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଗ୍ଳାନିର ସୀମା ରହିବ ନାହିଁ ।

“ତୁ ଏକଦମ୍ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହ ଅପା । ସବୁକଥା ମୋ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦେ ।” ନୀତା ତାଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଉଥିଲା ।

ଘରର ନୈର୍ବିତ ଓ ଐଶାନ୍ୟ କୋଣରେ ଗୋଟା ଗୁଆ ସାମାନ୍ୟ ସିନ୍ଦୂର ଲଗାଇ ଓ ତା’ ତଳେ ତାଙ୍କ ନିଜର କେଶରୁ ଗୋଟିଏ ବାନ୍ଧି ରଖିବାକୁ ହେବ । କଷ୍ଟରୀ ତରତର ହେଇ ଏତକ କରିବାରେ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ । ତାଙ୍କ ଛାତି ଖାଲି ଧଡ଼ପଡ଼ ହେଉଥିଲା । ଯଦିଓ ଘରେ କେହି ନ ଥିଲେ ତେବେ ଧରା ପଡ଼ିଯିବାର ଭୟ ତାଙ୍କୁ ଆକ୍ଷେପ ଗ୍ରାସିଥିଲା । ଚାରି ତରଫା କାଗଜଟିକୁ ଖୋଲି ବାରମ୍ବାର ପଢୁଥିଲେ ସେ । ନୀତା କହିଯାଇଛି ଏଥିରୁ କୌଣସି ପଦ୍ଧତି ଯେମିତି ଭୁଲ ହେବ ନାହିଁ । ଯଦି ହୁଏ ତେବେ କୌଣସି ଫଳ ଫଳିବ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ଶୋଉଥିବା ଖଟର ଶେଯ ତଳେ ଗୋଟିଏ କେଶ ତାଙ୍କର ଓ ଗୋଟିଏ କେଶ ଅଜୟଙ୍କର ମିଶାଇ ଠୋପାଏ ହଳଦୀ ଲଗାଇ ଲେଖାଥିବା ମନ୍ତ୍ରଟି ପଢ଼ି ରଖିବାକୁ ହେବ । ତା’ପରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସାତ ପାଖୁଡ଼ାବିଶିଷ୍ଟ ମନ୍ଦାରଫୁଲ, ସାତଟି ଅକ୍ଷତ ଦୁବ ଓ ସାତଟି ନିଖୁଣ ଅରୁଆତାଉଳ ମିଶାଇ ବଗିଚାର ଚାରିକୋଣରେ ପୋତିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପୋତି ଦେଇସାରି ସେଇ ସ୍ଥାନରେ ମାଟିରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚିହ୍ନ ଆଙ୍କିବାକୁ

ପଡ଼ିବ । ସେଇ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚିହ୍ନକୁ ପ୍ରତିଦିନ ଗାଧୋଇବା ପରେ ପରେ ଦେଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ - ସାତ ଆଙ୍ଗୁଳୀ ପାଣି ସେଠାରେ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମନ୍ତ୍ରପାଠ କରି । କଷ୍ଟରୀ ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱପର୍ଣ୍ଣରେ, ସଂତ୍ରସ୍ତ ଭାବରେ କରିଯାଉଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ଦିନର ରାତି ସରିଲା ବେଳକୁ ସେ ଝାଳରେ ଗୋଟାପଣ ବୁଡ଼ିଯାଇଥିଲେ ।

ଦିନସାରା ତାଙ୍କର ଆଉ କୋଉଥିରେ ମନ ଲାଗୁ ନ ଥିଲା ଓ ସେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ରହୁଥିଲେ । କ’ଣ ସେଦିନ ରାନ୍ଧିଛନ୍ତି, ହସ୍ତପିଚାଲୁର ଜମାଦାର ହାତରେ ଅଜୟଙ୍କ ପାଇଁ କ’ଣ ଖାଇବା ପଠାଇଛନ୍ତି, ଆଉଥରେ ସେ ମନେପକାଇ ପାରୁ ନ ଥିଲେ । ଏମିତିରେ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ଦୋଷୀ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁଥିଲା ।

ଏଇ ରାତି ଆରମ୍ଭଠାରୁ ସାତଦିନ ପୂରିଯିବା ଦିନ ତିମିରବାବାଙ୍କ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ପୂଜା ଦେବା କଥା । ପୂଜାର ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ସବୁ ନୀତା ଦ୍ୱାରା କିଣାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ସେ । କିନ୍ତୁ ଦୁଇଟି ପ୍ରଧାନ ଜିନିଷ ତାଙ୍କୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ - ଅଜୟଙ୍କର କଟାଯାଇଥିବା ପାଞ୍ଚଖଣ୍ଡ ନଖ ଓ ଝଡ଼ିପଡ଼ିଥିବା ପାଞ୍ଚଟି କଳାରଙ୍ଗର କେଶ । ପାଞ୍ଚଟି କେଶ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଏତେ କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ ନ ଥିଲା । ଅଜୟ ହସ୍ତପିଚାଲୁକୁ ଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ବିଛଣା ଅସଜଡ଼ା ରଖୁଥିଲେ ଓ ସେ ଯିବାମାତ୍ରେ ତାଙ୍କ ଡକିଆ ଓ ଡବର ଡଳ୍‌ଡଳ କରି ଖୋଜୁଥିଲେ । ପାଞ୍ଚଟି ଜାଗାରେ ଦଶଟି କଳାକେଶ ସେ ସଂଗ୍ରହ କରିଦେଇଥିଲେ - କାଳେ ହଜିହାଜି ଯିବ ବା ପୁଣି ଦରକାର ପଡ଼ିବ ! କିନ୍ତୁ ପାଞ୍ଚଖଣ୍ଡ ନଖ ! ସେ ଅଜୟଙ୍କୁ ଦୁଇ ତିନିଦିନ ହେଲା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଆସୁଛନ୍ତି । କାଳେ କେତେବେଳେ କୋଉଠି ନଖ କାଟୁଥିବେ । କିନ୍ତୁ ନା, ଅଜୟ ସେପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । କାଲି ତିମିରବାବାଙ୍କ ପାଖରେ ପୂଜା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆଜି ଯେମିତି ହେଲେ ନଖ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅଜୟ ଏମିତିରେ ଆଜି ଚିକିଏ ଶୀଘ୍ର ଫେରିଛନ୍ତି ।

“ତୁମ ନଖଗୁଡ଼ାକ ବଢ଼ିଗଲାଣି, ଦେଖେଇଲ, କାଟିଦିଏ ।” ଛେପ ଢୋକି ତଳେ ବସିପଡ଼ି କହିଲେ କଷ୍ଟରୀ - ତାଙ୍କ ହାତରେ ନେଲ୍‌କଟର୍ ଥିଲା ।

“ବଢ଼ିଯାଇଛି - କାଲି କୋଉଠି - ନାଲି ତ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲାଣି, କ’ଣ ଆଉ କାଟିବ ? ଆଉ, କାଲି ଆଡ଼କୁ - ମୁଁ ନିଜେ କାଟିଦେବିନି କି” -

“ନାଲି, ନାଲି, ଆଜି କାଟିଦେବି - ହେଇଟି ବସିଗଲିଣି - ସନ୍ଧ୍ୟା ଆହୁରି ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ଅଛି ।” କଷ୍ଟରୀ ଜିଦି କଲେ ।

“ଆଜିକାଲି ତୁମେ ବହୁତ ଅଧିକ ଯତ୍ନ ନେଉଛ ।” ମୁରୁକି ହସି କହିଲେ ଅଜୟ - “ଖାଇବା ଏତେ ଏତେ ପଠାଉଛ ଯେ, ଯେମିତି ଦୁଇଜଣ ଖାଇବେ ।”

- ଦୁଇଜଣ ଖାଇବେ । ଚମକି ଉଠିଲେ କଷ୍ଟରୀ । ତା’ହେଲେ ଭାବ ଖାଉଛନ୍ତି ଓ ସେଇ ଛତରଖାଇ ଟୋକା ସୀମାକୁ ବି ଖୁଆଉଛନ୍ତି ସାଙ୍ଗରେ । ମଜିନ ପଡ଼ିଗଲା କଷ୍ଟରୀଙ୍କ ମୁହଁ ।

“କ’ଣ ହେଲା ? ନଖ କାଟିବ ପରା ? ନିଅ” - ଗୋଡ଼ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ଅଜୟ ।

କଷ୍ଟରୀ ମୁହଁପୋତି ନଖକାଟି ବସିଗଲେ ଓ କେତେ କୁଆଡ଼କୁ ସମ୍ଭାଷ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ସବୁ ବିଷୟରେ ଭାବି ଲାଗିଲେ -

- ଉହଁ, ଆଉ ଖାଇପାରିବି ନାହିଁ, ମୁହଁ ହଲେଇ ସେ ଟୋକୀ କହୁଥିବ ।

- ଆରେ ଟିକିଏ କିଛି ନିଅ ଆଉ - ଏଇ ଖଣ୍ଡେ ବାଇଗଣ ଭଜା, ଅଜୟ ତା’କୁ ବଳେଇ ଦେଉଥିବେ, ହୁଏତ ପାଟି ଭିତରେ ପୂରାଇ ଦେଉଥିବେ । ଶିହରି ଉଠିଲେ କଷ୍ଟରୀ ନିଜ ଭାବନାରେ ।

“ହାତ ନଖ କାଟିବନି କି ?” ନରମ କରି ଅଜୟ ପଚାରୁଥିଲେ ।

“ଓଃ ! ହଁ, ହଁ - ଦେଖାଅ ।” କଷ୍ଟରୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିରାସକ୍ତ ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

ନଖତକ ଏକାଠି କରି ବାହାର ବାରଣ୍ଡାକୁ ବାହାରି ଆସିଲେ କଷ୍ଟରୀ । ଆକାଶରେ ଅଧା ଜହ୍ନ ଥିଲା - ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ଧୂସର ବାଦଲ ତାକୁ ଘେରି ରହିଥିଲା । ଅନ୍ଧକାର କଷ୍ଟରୀ ଚାହିଁରହିଲେ - ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ବାଦଲର ସେଇ ଲୁଚକାଳି ଖେଳକୁ । ଜହ୍ନ, ବାଦଲ ଭିତରେ ଲୁଚି ଯାଉଥିବା ଓ ପୁଣି ଦେଖା ଦେଉଥିବା ପରି କୌଣସି ଅସମ୍ଭବ ଅଥଚ ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଦମ୍ପତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୋଧହୁଏ ଅନ୍ତରଙ୍ଗତା ଓ ବିଶ୍ୱସ୍ତତା ସମୟକ୍ରମେ ଲୁଚକାଳି ଖେଳୁଥାଏ ! ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଲେ କଷ୍ଟରୀ ଓ କେମିତି ଗୋଟିଏ ବିଷୟଭାବ ଘେରିଗଲା ତାକୁ ।

ଅମାବାସ୍ୟା ପାଖେଇ ଆସୁଥିଲା । କଷ୍ଟରୀ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ । ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ । ସାତଦିନିଆ ପୂଜା ଚାରିଥର ଯାକ ସ୍ୱରୂପରୁରେ ହୋଇଯାଇଛି । କୌଣସି ବିଘ୍ନ ପହଞ୍ଚି ନାହିଁ କେବେ । ତିନିରବାବାଙ୍କ ପ୍ରତି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଯଥାସାଧ୍ୟ ମାନ୍ୟକରି ଆସିଛନ୍ତି କଷ୍ଟରୀ । ପ୍ରତିଦିନ ରାତିରେ ଶୋଇଲାବେଳେ ବଶୀକରଣ ମନ୍ତ୍ର ବୋଲିବାକୁ ଓ ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳୁ ବିଛଣାତଳର ମନ୍ତ୍ରିତ କେଶ ଦୁଇଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ଭୁଲି ନାହାନ୍ତି ସେ । ତିନିରବାବା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଅଜୟଙ୍କର ବ୍ୟବହାରରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାକୁ । ହଁ, ଟିକିଏ ଟିକିଏ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ । ଅଜୟ ଆଜିକାଲି ଟିକିଏ ଶୀଘ୍ର ଘରକୁ ଫେରୁଛନ୍ତି । ଏତେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଲାଗୁ ନାହାନ୍ତି । ଏଇତ ପଥରଦିନ ଫେରି ହାତଗୋଡ଼ ଧୋଉ ଧୋଉ, ପକ୍କୁଡ଼ି ଟିକିଏ ଛାଣ, ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି ବୋଲି କହିଲେ । ଖୁସି ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ କଷ୍ଟରୀ । ବହୁତଦିନରୁ ନିଜେ ଇଚ୍ଛାକରି କିଛି ଖାଇବାପାଇଁ କହି ନ ଥିଲେ ଅଜୟ ।

ଅମାବାସ୍ୟା ଦିନ ରାତି ଦଶଟାଠାରୁ ପୂଜାର ଯୋଗ ଅଛି ବୋଲି ତିନିରବାବା କହିଥିଲେ । କଷ୍ଟରୀ କ୍ଷୀଣ ଭାବରେ, ବିନମ୍ର ହୋଇ ଜଣାଇଥିଲେ ଯେ ଅଜୟ ରାତି ନଅଟା, ସାଢ଼େ ନଅଟା ସୁଦ୍ଧା ଫେରିଆସନ୍ତି - ତା’ ପୂର୍ବରୁ ପୂଜା ସାରିବାକୁ ହେବ ।

ତିମିରବାବା କ୍ଷଣଟିଏ ଚିନ୍ତିତ ଦିଶିଲେ ଓ କହିଥିଲେ ଯେ ଶ୍ଳାଣନଚଷ୍ଟା ପୂଜା ସେ ନିଜେ ଅର୍ଦ୍ଧରାତ୍ରରୁ ଆରମ୍ଭ କରିବେ । ସେଥିରେ କଷ୍ଟୁରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ନୁହେଁ । ମନ୍ତ୍ରସିଦ୍ଧି ପୂଜାଟି କେବଳ ସନ୍ଧ୍ୟା ସାତଟାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେବାକୁ ହେବ । ଉପଯୁକ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ସହ କଷ୍ଟୁରୀ ଯେମିତି ସନ୍ଧ୍ୟା ସାତଟା ପୂର୍ବରୁ ଉପସ୍ଥିତ ହୁଅନ୍ତି ।

“ତପଲଟି ରଖିଦେଇ ଆସ ମାଆ, ଦେବାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖାଲି ପାଦରେ ଯିବାକୁ ହେବ ।” ତିମିରବାବା କଷ୍ଟୁରୀଙ୍କ ପାଦଆଡ଼କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କହିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା, ବାବା, ଚର୍ଚ୍ଚଟି କିନ୍ତୁ ନେଇଯିବା - ଖରାଦିନ ଅନ୍ଧାର ଘୋଟିଆସିବ ।” କଷ୍ଟୁରୀ କହିଲେ । ଏଇ ମାସେ ସାତଦିନର ପୂଜା ଓ ପକ୍ଷତି ମଧ୍ୟରେ ସେ ତିମିରବାବାଙ୍କ ସହ ଦ୍ଵିଧା ନ ରଖି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ । ଆଜି ପୂଜାର ଶେଷଦିନ - ମନ୍ତ୍ରସିଦ୍ଧି ହେବ ।

“ହଁ, ହଁ ଚର୍ଚ୍ଚଟି ନିହାତି ଆଣିବାକୁ ହେବ । ଆଉ କିଛିକୁ ଭୟ ନାହିଁ ଯେ ସାପ, ବିଛା କୋଉଠି କେମିତି - ତୁମେ ମାଆ ଫୁଲତାଲା ଓ ଚର୍ଚ୍ଚ ଧର ।”

ବାକି ଜିନିଷ ସବୁ ଗୋଟିଏ ଝୁଲା ବ୍ୟାଗରେ ଭର୍ତ୍ତିକରି ତିମିରବାବା କାନ୍ଧରେ ଝୁଲାଇଲେ । ନୀତାକୁ ଡର ମାଡ଼ିବ ବୋଲି ସେ ତିମିରବାବାଙ୍କ ପଲସ୍ତରା ଛଡ଼ା ଘର ଭିତରେ ଲକ୍ଷନଟିଏ ଜାଲି ଭିତରୁ କବାଟ ବନ୍ଦକରି ପଶିଗଲା । କହିଥିଲା ପୂଜାସାରି ଆସି ତା ନାଁ ଧରି ଡାକିଲେ ଯାଇ ସେ ଖୋଲିବ । “ଠିକ୍ ମୋ ପଛେ ପଛେ ଆସ ମାଆ - ଧୀରେ ଧୀରେ, କଣ୍ଠା ଝଟା ଅଛି ।” ତିମିରବାବା ପଛକୁ ମୁହଁ ବୁଲାଇ କହିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା ବାବା;” କଷ୍ଟୁରୀ ତିମିରବାବାଙ୍କ ପଦାଙ୍କ ଅନୁସରଣ କରି ସାବଧାନରେ ଚାଲୁଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଟିକିଏ ଡର ଡର ଲାଗୁଥିଲା । ଦିନ ଆଲୁଅରେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ତୋପା ଦିଶୁଥିବା ବୁଦୁବୁଦିକିଆ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତର ଏଇ ରାସ୍ତାଟି ତାଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଜଣା ଓ ରହସ୍ୟମୟ ଲାଗୁଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ଲାଗୁଥିଲା ଯେମିତି ଚର୍ଚ୍ଚର ପାଞ୍ଚ ଛଅ ହାତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପ୍ତ ଆଲୋକ ଓ ତିମିରବାବାଙ୍କ ପଛ ଗୋଡ଼ର ଆଖି ତଳଠାରୁ ଗୋଇଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୃଶ୍ୟମାନ ପରିଧିରେ ତାଙ୍କ ଶ୍ଵିତି ସୀମିତ ହୋଇଯାଇଛି ! ଚାରିକଡ଼ରେ ସମୟ ମଧ୍ୟ ଯେମିତି ତା’ରି ଭିତରେ ଅଂଶଟିଏ ହୋଇ ଝୁଲି ରହିଛି । କଷ୍ଟୁରୀ ଦୁଇକଡ଼କୁ ଚାହିଁବାକୁ ମଧ୍ୟ ସାହସ କରୁ ନ ଥିଲେ । ଅତି ସାଧାରଣ କଣ୍ଠାବୁଦାଗୁଡ଼ିକ କିଏ ଜାଣେ ଅନ୍ଧାରରେ କି ପ୍ରକାର ଭୌତିକ ଭୀଷଣାକାର ଧାରଣ କରିଥିବ । ତାଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ କେବଳ ପୂଜା ଓ ମନ୍ତ୍ରସିଦ୍ଧିରେ ମନୋନିବେଶ କରିବା କଥା । କଷ୍ଟୁରୀ ନିଜକୁ ବୁଝାଉଥିଲେ ।

‘ଓଃ !’ ସାମାନ୍ୟ ଅଶେଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ କଷ୍ଟୁରୀ । ବାଁ ହାତରେ ଫୁଲତାଲାରୁ ବୋଧହୁଏ ଦୁଇ ତିନୋଟି ମନ୍ଦାର ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ଡାହାଣହାତ ଚର୍ଚ୍ଚ ସହ ଚାଲିଗଲା ବାଆଁ ପାଦ ପାଖକୁ, ଯାହା ଟିକିଏ ଟେକି ହୋଇ ରହିଥିଲା ।

“କ’ଣ ହେଲା ?” ବ୍ୟସ୍ତ ବିକ୍ରତ ସ୍ଵର ଶୁଭିଳା ତିମିରବାବାଙ୍କର । ସେ ପଛକୁ ବୁଲିପଡ଼ି କସ୍ତୁରୀଙ୍କ ପାଦକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କଲେ ।

“ବେଶି କିଛି ନୁହେଁ, ବାବା, ଏଇ ଲାଜକୁଳୀ ଲତା ଖଣ୍ଡିଏରେ ବୋଧହୁଏ ପାଦ ପଡ଼ିଗଲା ।” କସ୍ତୁରୀ ସିଧା ହେଉଥିଲେ ।

“ଆସ ଦେବୀ, ଏଥର ମୁଁ ପଥ କଢ଼ାଇ ନେଉଛି - ଏଇ ପଥ ମୋର ଅତି ପରିଚିତ - ବିପଦର କୌଣସି ଆଶଙ୍କା ନାହିଁ ।”

ତିମିରବାବା କସ୍ତୁରୀଙ୍କ ହାତରୁ ସହଜରେ ଟର୍ଚ୍ଚଟି ନେଇ ସାରିଥିଲେ । ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତାଙ୍କ ଡାହାଣ ବାହୁରେ ବାବାଙ୍କର ହାତ ପାପୁଲିର ଚାପ ଅନୁଭବ କଲେ କସ୍ତୁରୀ ।

“ବାବା, ମୁଁ ନିଜେ ଯାଇପାରିବି, କିଛି ହୋଇ ନାହିଁ, ଆପଣ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ ।” କସ୍ତୁରୀ ନିଜେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ।

“ଚିନ୍ତା କର ନାହିଁ ଦେବୀ, ମୋର ଦାୟିତ୍ଵ ତୁମର ମନ୍ତ୍ରସିଦ୍ଧି କରାଇବା - ଭୟ ନାହିଁ ।” ତିମିରବାବା ସେଇମିତି ବାଁ ହାତରେ କସ୍ତୁରୀଙ୍କ ଡାହାଣ ବାହୁ ଧରି ଓ ଟର୍ଚ୍ଚ ଦେଖାଇ ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ । କସ୍ତୁରୀ କିଛି କହିବା ବା ଭାବିବା ଆଗରୁ ଟାଣି ହୋଇ ଚାଲି ଲାଗିଲେ ।

“ଏଇ - ଏଇ ଦେଖ, ମା’ଙ୍କ ପୀଠ ଆସିଗଲା ।” ଦଶବାର ହାତ ଦୂରରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଚିହ୍ନି ହେଉ ନ ଥିବା ଛୋଟ ଗଛମୂଳରେ ତିନିକୋଣିଆ ପଥରଟିଏ ଉପରିଭାଗର ତୀର୍ଥକ ମୂନ ଠାରୁ ଅଧା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିମ୍ବର ବୋଳାହୋଇ ରଖାଯାଇଥିଲା । ତଳେ ମଳିନ କିଛି ଫୁଲ ପତ୍ର ଇତସ୍ତତଃ ଭାବରେ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ହଠାତ୍ କୌଣସି ଅଜଣା ହତାଶାବୋଧ ଘାରିବେଲା କସ୍ତୁରୀଙ୍କୁ । ତିମିରବାବାଙ୍କର ଏମିତି ଉଚ୍ଛ୍ଵସିତ, ଉଦ୍‌ଫୁଲ୍ଲିତ ହୋଇଯିବାର କୌଣସି କାରଣ ଅଛି ବୋଲି ସେ ଭାବିପାରୁ ନ ଥିଲେ । ଅନ୍ଧାରରେ ବାରିବା ପରି ଆଖି ବଡ଼ ବଡ଼ କରି କସ୍ତୁରୀ ସେ ପଥରଖଣ୍ଡକୁ ଚାହିଁରହିଲେ ।

ଜଏ କିଛି କମ୍ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷା ଦେବୀ ନୁହନ୍ତି !” ତିମିରବାବା ସେଇମିତି ଉଚ୍ଛ୍ଵସିତ ସ୍ଵରରେ କହୁଥାଆନ୍ତି - ତାଙ୍କର ବାଁ ହାତଟି କସ୍ତୁରୀଙ୍କ ଡାହାଣବାହୁଟି ଛାଡ଼ି ଏଥର ପୁରା ତାଙ୍କ ପିଠିପଟେ ଲମ୍ଫିଯାଇ ବାଁ ବାହୁ ଉପରେ ବେଢ଼େଇ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ ।

“ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷା ଦେବୀ ଜଏ ।” ତିମିରବାବା ଗାଡ଼ ସ୍ଵରରେ କହିଲେ ଓ କସ୍ତୁରୀ ତାଙ୍କର ପ୍ରାୟ ଆଲିଙ୍ଗନ ଭିତରେ ମୁହଁମାନା ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲେ ।

“ଦେବୀ: ତୁମର ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟ ଯେ ତୁମେ ମୋର ଏଇ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷା ଦେବୀଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କଲ । ତାଙ୍କଠାରେ ପୁଣି କିଛି ଯାତନା କରିବାକୁ ଆସିଛି ।” ତିମିରବାବା ଏଥର ଟକଟି ବନ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ । ବୋଧହୁଏ ତାଙ୍କ ଡାହାଣ କାନ୍ଧରୁ ଝୁଲୁଥିବା ବ୍ୟାଗରେ ସେଇଟିକୁ ରଖି ଦେଇଥିଲେ । ଏଥରକ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ହାତଟି କସ୍ତୁରୀଙ୍କ ଛାତି ଉପରେ ବୁଲିଆସିଲା, ଅତି ଅଭ୍ୟସ୍ତ ରୀତିରେ, ସନ୍ତର୍ପଣରେ । କସ୍ତୁରୀ ଚମକିଉଠିଲେ, ଚିହ୍ନିକି ଉଠିଲେ ଓ କୌଣସିପତେ ତିମିରବାବାଙ୍କ ଆଲିଙ୍ଗନରୁ ମୁକୁଳିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ।

“ନା, ନା, ବାବା, ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ମତେ, ଇଏ କ’ଣ ?” ତାଙ୍କର କାତରୋକ୍ତି କଣ ଫଟାଇ ଯେମିତି ବାହାରି ଆସିଲା ।

“ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷା ଦେବୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମୁଁ ମହାକାଳ ଓ ତୁମେ ମହାଯୋଗିନୀ-ମନ୍ତ୍ର ସିଦ୍ଧିରେ ମୋର ସାହାଯ୍ୟ କର ଦେବୀ । ସମ୍ମୋହିତା ହୁଅ, ସମାଧୁକ୍ତ ହୁଅ”.... ଥର ଥର କଣ୍ଠରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଥିଲେ ତିମିରବାବା ଓ ତାଙ୍କ ଡାହାଣହାତ ଅସ୍ଥିରଭାବରେ କସ୍ତୁରୀଙ୍କ ଛାତି ଉପରର ଲୁଗା ଖସାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ।

“ନା, ନା, ଏକଥା କଦାପି ହେବ ନାହିଁ ।” ଫାଟିପଡ଼ିଲେ, ଛିଟିକି ପଡ଼ିଲେ ଯେମିତି କସ୍ତୁରୀ ।

“ଦେବୀ; ଅନ୍ୟ କାମିନୀ ପ୍ରତି ଲୋଲୁପ ପତିକୁ ବଶୀଭୂତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛ ତୁମେ । ପ୍ରଥମେ ନିଜ ଭିତରର ପ୍ରତିହିଂସା, ପ୍ରତିଶୋଧର ଅଗ୍ନି ନିର୍ବାପିତ କର । ମହାକାଳୀଙ୍କ ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ହିଁ ତୁମକୁ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ଦେବ । ଆସ, ଏଇ ଅଗ୍ନିରେ ଝାସ ଦିଅ ।” ତିମିରବାବା ଏଥର କସ୍ତୁରୀଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଦୃଢ଼ ସ୍ଵରରେ ସମତାଳରେ ଏତକ କହୁଥିଲେ ।

“ସିଦ୍ଧି ପୂଜାରେ ମୋର ସାଙ୍ଗ ଦେବୀ କଥା ତୁମର ଦେବୀ; ଆଉ ମାତ୍ର ଘଡ଼ିଟିଏ ରହିଲା, ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଘ୍ନ ଉପୂଜିବ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷା ଦେବୀ ଏଥର ଜାଗ୍ରତ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେ ରୁଷ୍ଟା ହେବେ । ଆଉ ଘଡ଼ିଟିଏ ମାତ୍ର - ଦେବୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରଣିପାତ ହୁଅ, ତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କର”... ଏଥର ଅନୁନୟ ଭରି ରହିଥିଲା ତିମିରବାବାଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ଓ ସେ ପୁଣି ଥରେ ଆସ୍ତେ କରି କସ୍ତୁରୀଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ହାତ ବଢ଼େଇଲେ ।

ଫେରିବାର ସେତକ ରାସ୍ତା କେମିତି ଅତିକ୍ରମ କଲେ କସ୍ତୁରୀ ନିଜେ ହିଁ ଜାଣି ନାହାନ୍ତି । ଠିକ୍ କି ଭୁଲ୍ ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଛନ୍ତି, କ’ଣ ମାଡ଼ିଲେଣି, କାହା ଉପରେ ପାଦ ପଡ଼ିଛି । ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ନାହାନ୍ତି । ଜାଣି ନାହାନ୍ତି କେତେବେଳେ ତିମିରବାବାଙ୍କ ରହସ୍ୟମୟ ଭଙ୍ଗାଘର ଆଗରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି - କବାଟ ଖଡ଼ ଖଡ଼ କରି ନୀତାକୁ ଜୋରରେ ଡାକିଛନ୍ତି ସେ । ତାଙ୍କୁ ଲାଗୁଥିଲା ଯେମିତି ଭୟଙ୍କର କିଛି ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇଛି ତାଙ୍କର । ନିତିଦିନିଆ

ଧୀର ସୁସ୍ଥ ଜୀବନଯାପନ ଭିତରେ ଏ ପ୍ରକାର ଅସମ୍ଭବ କ୍ଷିପ୍ରତା ସହ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ନ ଥିଲେ ସେ - ଅଧା ଚାଲି ଅଧା ଦଉଡ଼ି ଏତକ ବାଟ ଆସିଛନ୍ତି - କଷ୍ଟରୀ ଧାଇଁସାଇଁ ହୋଇଯାଉଥିଲେ ।

“ଭଏ କ’ଣ ଅପା, ଏତେ ଜୋରରେ ଥରୁଛୁ ଯେ ତୁ, ଝାଳନାଳ ଆଣିଏ ହୋଇଛୁ ।” ନୀତା କବାଟ ଖୋଲି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

“ତୁ ଏମିତି ହେଉଛୁ କାହିଁକି ?”

“କିଛି ନୁହେଁ, ପୂଜା ଯୋଗୁଁ, ତୁ ଚାଲିଲୁ ।” ଅଳ୍ପ ସମୟତଳର ସମସ୍ତ ନାଟକୀୟତା ନିଜ ଅଜାଣତରେ ସାରାଜୀବନ ପାଇଁ ଗୁପ୍ତ ରଖିବାକୁ ବୋଧହୁଏ ନିଜ ସହ ସାଲିଭ କରି ସାରିଥିଲେ କଷ୍ଟରୀ । ସେ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଚଞ୍ଚଳ ଚଞ୍ଚଳ ଘରଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲେ । ନିଜର କ୍ଷିପ୍ରତା ବିସ୍ମିତ କରିଥିଲା ତାଙ୍କୁ । କେଉଁ ଏକ ଅତ୍ୟୁତ ଉପଲକ୍ଷର ଆବେଶ ଆଛନ୍ଦ କରିଥିଲା ତାଙ୍କୁ । ନୀତା ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଅଧା ଚାଲି, ଅଧା ଦଉଡ଼ି ଆସୁଥାଏ ଓ କିଛି କିଛି ପଚାରି ଚାଲିଥାଏ । କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେବାର ଚେଷ୍ଟା ନ କରି କଷ୍ଟରୀ ଘରର ବାହାର କବାଟରୁ ତାଲା ଖୋଲିଲେ ଓ ପଶିଯାଇ ଭିତରପଟୁ କବାଟ ବନ୍ଦ କଲେ । ସତେଯେପରି ତାଙ୍କ ସାଥୀରେ ନୀତା ବା ଅନ୍ୟ କେହି ନ ଥିଲେ । ହତବାକ୍ ନୀତା ସେମିତି ବାହାରେ ଠିଆ ହେଲା । ବୋଧହୁଏ ଅପା, ଅପା ଡାକି ବୁଲ ଚିନିଥର କବାଟ ବାଡ଼େଇଛି, କଷ୍ଟରୀକୁ କିଛି ଶୁଣାଯାଇ ନାହିଁ । ହାତର ଜିନିଷ ସବୁ ଡାକନିଂ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଏକରକମ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ବାଥରୁମ୍‌ରେ ପଶିଲେ ସେ । ଶାଢ଼ି ବଦଳାଇ ରୋଷେଇଘରକୁ ଯିବା ବେଳକୁ ଡାକନିଂ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଆଖି ପଡ଼ିଲା ତାଙ୍କର । ଘରର ଚାବି, ଛୋଟ ମନିପର୍ସ, ଟର୍ଚ୍ଚ ସାଙ୍ଗରେ ସିନ୍ଦୂର ମେଞ୍ଚାକ ଲାଗିଥିବା ବେଳପତ୍ର ! କେମିତି ହେୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଲେ ତାକୁ ପ୍ରଥମେ ସିଏ । ଫୋପାଡ଼ିଦେବାକୁ ହାତ ଛାଏଁ ଚାଲିଗଲା, କିନ୍ତୁ କ୍ଷଣଟିଏ ଅଟକିଗଲେ ସିଏ । ଗତ ଦେହମାସର ପରିଶ୍ରମ ଓ କାତରତା ମନେପଡ଼ିଗଲା ତାଙ୍କର । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଲୁଚାଇ ଏଇ ଯେଉଁ ପଦ୍ଧତି ସବୁ କେମିତି ପାଳୁଥିଲେ ସେ, ସେସବୁ ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ଏଇ ଭିତରେ ଅନ୍ୟମନଃଭାବରେ ସେ ଅଟାର ଖଳି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିସାରିଥିଲେ ଓ ନଡ଼ିଆ କୋରି ପୁର ତିଆରି କରି ସାରିଥିଲେ । ଅଧିକ ଦୃଢ଼ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ଆଗରୁ ଗୁଡ଼ ଓ ସିନ୍ଦୂର ସେଥିରେ ମିଶାଇ ଦେଲେ । ନିଜର ସମସ୍ତ ଆକ୍ରୋଶ, ହତାଶା ଓ ପ୍ରତ୍ୟାଶା ଯେମିତି ମିଶ୍ରିତ ହୋଇ ରହିଗଲା ସେଥିରେ !

“ଆଜ୍ଞା ମ୍ୟାଡାମ୍, ହସ୍‌ପିଟାଲ୍‌ରୁ ଫୋନ୍ ।” ପରଦିନ ଦ୍ଵିପ୍ରହର ଖାଇବା ନେବା ପାଇଁ ଆସିଥିବା ଜମାଦାର ଫୋନ୍ ଧରି ଡାକୁଛି କଷ୍ଟରୀକୁ । ସେ ପୂଜା ଆସନରୁ

ତରବର ହୋଇ ଉଠିଗଲେ । କେତେଦିନ ବୋଧହୁଏ ବିତିଗଲାଣି, ଏମିତି ଦିନ ଦ୍ଵିପ୍ରହରରେ ଅଜୟ ଅପିସ୍ବରୁ ଫୋନ୍ କରିବା !

“ମ୍ୟାଡାମ୍, ସାର୍‌ଙ୍କର ଘଣ୍ଟାଏ ହେଲା ବାନ୍ତି ଓ ପାଇଖାନା ହେଉଛି, ସାଲାଜନ୍ ତାଲିଛି । ଆପଣଙ୍କୁ କହିବାକୁ ମନା କରିଥିଲେ”.... ଅଜୟ ନୁହେଁ ତାଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ କମ୍ପାଉଣ୍ଡର ଫୋନ୍‌ରେ ଏତକ କହିଲେ । ସେ ଆହୁରି କିଛି ବୋଧହୁଏ କହୁଥିଲା, ସେ ଶୁଣି ପାରୁ ନ ଥିଲେ ।

- ଏକ ଅଜଣା ଆତଙ୍କ ଓ ଆଶଙ୍କାରେ ଥରିଗଲେ କସ୍ତୁରୀ । ଜମାଦାରକୁ ଘର ଜଗାଇ ଦେଇ ପୂଜାଶାଢ଼ି ନ ବଦଳାଇ ବାହାରିଗଲେ ସେ ।

“କ’ଣ ବୋଧହୁଏ ଖାଇଛନ୍ତି କାଲି ରାତିରେ । ଫୁଡ୍ ପଏଜନ୍ ହେଲା । ସାର୍ କିଛି ବାହାରୁ ଖାଇଥିଲେ କି ?” ଜୁନିଅର୍ ଡକ୍ଟର ପଚାରୁଛନ୍ତି କସ୍ତୁରୀଙ୍କୁ । କ’ଣ ଉତ୍ତର ଦେବେ କସ୍ତୁରୀ । ଗତ କିଛି ଦିନର ମାନସିକ ଦୃଷ୍ଟ, ସଂଘର୍ଷ ଓ ଗତ ରାତିର ସମସ୍ତ ଘଟଣାକୁ ସାରାଜୀବନ ପାଇଁ ଗୁପ୍ତ ରଖିବାର ନିଜ୍ଵୃତ ତନ୍ତ୍ରରେ ଯେମିତି କାହାର ଆଘାତ ହେଲା - ଥରିଗଲା ! ଜୁନିଅର୍ ଡକ୍ଟର ତାଙ୍କର ପ୍ରଶ୍ନ ଦୋହରାଇଲା । ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିବେକି କସ୍ତୁରୀ ଆଉ ! ସାରାଜୀବନ ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ଗୁପ୍ତ ତଥ୍ୟ ଏଇଠି ବାହାରିଆସିବ ଲୋକଲୋଚନକୁ ତାଙ୍କ ଅନ୍ତଃକରଣ ଫଟାଇ - ଲହୁ, ଲୁହ ହୋଇ ବୋହିଯିବକି ଆଉ । କସ୍ତୁରୀ ସେଇମିତି ଠିଆ ହୋଇ ଲୁହ ଡବଡବ ଆଖିରେ ଅଜୟଙ୍କୁ ଚାହିଁ ରହିଥାନ୍ତି । ଅଜୟଙ୍କ ତାହାଣ ହାତରେ ସାଲାଜନ୍ ଲାଗିଛି । ୩୦ ଧଳା ଦିଗୁଛି ଓ ଚେହେରା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୀଘ୍ର ଲାଗୁଛି । ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଳାନ୍ତିରେ ଯେମିତି ସେ ଆଖି ବୁଜି ଦେଇଛନ୍ତି । ବନ୍ଦ ଆଖି ଦୁଇଟି ଗହୀରିଆ ଓ କଳା ଦିଶୁଛି ।

ଦୁଇ ତିନି ମିନିଟ୍ ପରେ ଅଜୟ ଟିକିଏ ଆଖି ଖୋଲିଲେ, କସ୍ତୁରୀଙ୍କୁ ଚାହିଁ କ୍ଷୀଣ ହସିଲେ । ଜୁନିଅର୍ ଡକ୍ଟରଙ୍କୁ ହାତଠାରି ଡାକିଲେ ଓ ମୃଦୁ ଭାବରେ କହିଲେ ଯେ ଡରିବାର କିଛି ନାହିଁ, ସେ ବାହାର ଜିନିଷ କିଛି ଖାଇ ନାହାନ୍ତି । ବେଶି ଖାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ସାଲାଜନ୍, ଉତ୍ତାପ ଇତ୍ୟାଦି ଚେକ୍ କଲା ପରେ ଜୁନିଅର୍ ଡକ୍ଟର ବାହାରି ଗଲେ । ଅଜୟ ପୁଣି ଆଖି ବୁଜି ଦେଲେ । କସ୍ତୁରୀ ସେଇମିତି ଦଶମିନିଟ୍ ହେଲା ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ଆଖି ଖୋଲି ତାଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଆସିବାକୁ କହିଲେ ଅଜୟ ।

“ସୀମା କାହିଁ ? ସିଷ୍ଟର ସୀମା ? ତାକ ତାକୁ ଟିକିଏ । ପେରିନର୍ମ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍‌ଟାଏ ଦେବ - ତା’ ହାତ ଭାରି ଭଲ”... ଅଜୟ ଧୀରେ ଧୀରେ କହୁଥିଲେ ।

ହଠାତ୍ କୋହରେ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିଲେ କସ୍ତୁରୀ ଓ ପ୍ରାୟ ଦଉଡ଼ିଲା ପରି ସେଇ କ୍ୟାବିନ୍ ଭିତରୁ ବାହାରିଗଲେ ।

ବଶୀକରଣ

ବୋର୍ ଲାଗୁଥିଲା ଅଞ୍ଜଳିକୁ । ଏଥର କିଛି ଗୋଟାଏ କରିବା ଦରକାର ।

ଏମିତି ସାଧାରଣ କାମ ନୁହେଁ । ରକ୍ଷାବତ୍ତା, ଘରକରଣା, ସାଜସଜ୍ଜା, ସାଜସାଥ, ସାମାଜିକ ଉଦ୍‌ଗ୍ରାମିର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ପରି ସାଧାରଣ କାମ ନୁହେଁ - ଏସବୁ ତ ନିତ୍ୟ ନୈମିତ୍ତିକ ସ୍ବରୂପରେ ଚାଲିଛି - ବରଂ ତାର ଇଚ୍ଛାମୁତାବକ ଚାଲିଛି ।

ଏମିତି କିଛି ହୁଅନ୍ତା । ଯାହା ତାକୁ ପ୍ରଭୃତ ଖ୍ୟାତି ଆଣି ଦିଅନ୍ତା । ଏହି ଜିନିଷଟି ହିଁ କମ୍ ତା'ର । କେମିତି କ'ଣ କରି ହୁଅନ୍ତା ?

ଦଶ ଜଣକରେ ଜଣେ ବୋଲି ଗଣାହୁଅନ୍ତା ସିଏ । ଚାଲିଯାଉଥିଲେ ମୁହଁ ଫେରାଇ ଲୋକେ ଚାହାଁନ୍ତେ, କୁହନ୍ତେ-ଅଞ୍ଜଳିଦେବୀ ଯାଉଛନ୍ତି ଦେଖ - ସିଏ ଜଣେ ଖ୍ୟାତନାମା... । କ'ଣ ହେଇପାରିବ ସିଏ ?

ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନଟିକୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ଅଞ୍ଜଳି । ଏମିତି ଅଳସ ଅପରାହ୍ନରେ ସେ କରିବ ବା କ'ଣ ? ପୁଅ ଦୁହେଁ ତ ସୁଦୂର ବୋର୍ଡ଼ଂ ସ୍କୁଲରେ । ସ୍ବାମୀ ଅବିନାଶ ଏଇମାତ୍ର ଲଞ୍ଜ କରି ଅଫିସ ଗଲେ । ଏତିକିବେଳେ ଯେତକ ସମୟ ହାତରେ ତା'ର - ଏତକର ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ ଯେ - କେବେ କେବେ କିଟିପାର୍ଟି ହୁଏ, ହାଉସି ଖେଳାଯାଏ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ଆନାଉନ୍ସ କରେ । ପ୍ରାଇଜ୍ ବଣ୍ଟାଯାଏ - ହାଲୁକା ଖୁଆପିଆ ହୁଏ । ନ ହେଲେ ଏମିତି ସାଙ୍ଗମାନେ ଆସନ୍ତି, ତା'ରି ସ୍ବାମୀଙ୍କ ପରି ଅଫିସରଙ୍କ ପତ୍ନୀମାନଙ୍କ ସହ ବସି ତାସ୍ ଖେଳାଯାଏ - ଚା ଓ ସ୍ବାକ୍ସ ସହ । ଗପ ପଡ଼େ ବର୍ତ୍ତମାନର ସିନେମା, ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଶାନ୍ତି, ନୂଆ ଡିଜାଇନ୍‌ର ଗହଣାଠାରୁ ନିଜର କଲେଜ ପଢୁଆ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ବିଷୋଦ୍‌ଗାର କରାଯାଏ କୌଣସି ଅଫିସରଙ୍କ ଗୋଠ-ଛଡ଼ା ପତ୍ନୀ - ଗର୍ବିଣୀ, ଉଦ୍‌ବିତା, ପାଗଳୀ ବୋଲି । ସେ ଯେଉଁ ପ୍ରକାର ଚର୍ଚ୍ଚା ହେଉ, ଜିତାପତ ତା'ରି ହୁଏ ।

ସମାଜସେବା ପରି କାମ କିଛି କରିବାକୁ ଭାବିଥିଲା ସେ ଓ କ୍ଲବ୍‌ର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ରାଜି କରାଇ ଦେଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଦେଖିଲା ତାହା କଷ୍ଟସାପେକ୍ଷ ଓ ସମୟସାପେକ୍ଷ । ଦିନ ଦିନ ଧରି ଖରାବେଳେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଇ ଗୁଡ଼ାଏ ଲଙ୍ଗଳା ଭୋକିଲା ପିଲାଙ୍କୁ ବକର ବକର ହୋଇ କିଛି ବୁଝାଇବା ନିରର୍ଥକ । ଏଥିରେ କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ ।

ନା ସେମାନେ କୋଉଠି ପ୍ରଚାର କରିବେ, ଯାହା କାମ ସିଏ କରୁଛି ତାଙ୍କ ପାଇଁ, ନା ପ୍ରତିଦିନ ଏସବୁ ହାଇଲାଇଟ୍ କରିହେବ ଖବରକାଗଜରେ । ତେବେ ଦିନାକେତେ ସେତକ ସେ କରିଥିଲା । ଦୁଇ ତିନିଧର ବିଭିନ୍ନ ଖବରକାଗଜରେ ପଟୋ ଓ ବିବରଣୀ ବାହାରିଥିଲା - ଅଗ୍ରଣୀ ସେଥିରେ ଅଞ୍ଜଳି ହିଁ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ମନ ଛାଡ଼ିଗଲା ସେଥିରୁ ଚଞ୍ଚଳ । କେବେ କେମିତି କ୍ଲବ୍ ଆଜେଣ୍ଡା ଅନୁଯାୟୀ ପିଅନମାନଙ୍କ ହାତରେ ବିସ୍ଫୁଟ୍ ପ୍ୟାକେଟ୍ ପଠାଇଦେଲେ କଥା ସରିଲା । ତା' ପରେ ଏସବୁ ବଡ଼ ଝାମେଲା । ନାଆଁ ଯେତିକି ନୁହେଁ, ପରିଶ୍ରମ ତା'ଠାରୁ ବେଶି । ଦୁଇ ତିନି ଦିନରୁ ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନ ସ୍ଵର୍ଗ ପିଲା ଓ ସେମାନଙ୍କର ଆହୁରି କାଙ୍ଗାଳ ବାପାମାଆ ଆସି ଧାରଣା ଦେବେ - ସତେଯେମିତି ଏମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାର ଠିକା ନେଇଛି ସେ ! ଏଇ କାମରେ କୃତାର୍ଥ ହୋଇଯିବ ସେ !

ପ୍ରାଇଭେଟ୍ କଲେଜର ଅସ୍ଥାୟୀ ଲେକ୍ଚରର୍ସପିପଟା ଛାଡ଼ିଦେଇ ବୋଧହୁଏ ଭୁଲ କରିଥିଲା ଅଞ୍ଜଳି । ଏତେବେଳକୁ କଲେଜଟା ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପାଇଯାଆନ୍ତାଣି ବା ଯୁନିଭର୍ସିଟି ତାକୁ ଅଧୀନସ୍ଥ କରିସାରନ୍ତାଣି । ସେତେବେଳର କଥା ଅଲଗା ଥିଲା । ନୂଆ ନୂଆ ବାହାଘର ହୋଇଥିଲା । ଅବିନାଶଙ୍କର ପୋଷ୍ଟ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ହେଉଥିଲା । ନିଜର ତରୁଣ ସ୍ଵାମୀକୁ ଏକୃଷିଆ ଛାଡ଼ିଦେବାକୁ ଠିକ୍ ମନେକରି ନ ଥିଲା ଅଞ୍ଜଳି । ସେ ଜାଣିଥିଲା ଯେ ଲଗାମଟା ଏଇ ବୟସରେ ଏମିତି ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଆଉ ନିଜ ଆୟତ୍ତରେ ରଖିବା ସହଜ ହେବ ନାହିଁ । ଏମିତିରେ ଦରମା ତାର କମ୍ ଥିଲା । ଅଫିସର ଚାକିରିର ସୁଖ ସୁବିଧା ବିଷୟ ସେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଜାଣିଥିଲା । ବାପା ତା'ର ସୁପରିଣ୍ଡେଣ୍ଟ ଇଞ୍ଜିନିୟର୍ ହୋଇ ରିଟାଇର୍ଡ୍ କଲେ । ସେ ଜାଣିଥିଲା ଯେ ପାଞ୍ଚଟା ଟଙ୍କା ନିଜର ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲେ ବି ସ୍ଵାମୀର ଅଫିସ ବହନ କରିପାରିବ ତାକୁ । ବାକି ଯାହା ବୁଲିବାକୁ ଯିବା ଖର୍ଚ୍ଚ, ଶାଢ଼ି ବା ଗହଣା କିଣିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ତାହା କୋଉଠୁ ହେଲେ ଆଦାୟ କରିହେବ । ସେ ବୁଦ୍ଧିମତୀ ଓ ଏସବୁ ଏତେ ସନ୍ତର୍ପଣରେ ସମ୍ପନ୍ନ କରାଇ ପାରିଥାଏ ଯେ କେହି ଯା'ର ସୁରାକ୍ ମଧ୍ୟ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ଅବିନାଶ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଜଣେ ଦୁର୍ନୀତିମୁକ୍ତ ଅଫିସର୍, ଏତକ ଖୁବ୍ କାଏଦାରେ ପ୍ରଚାର କରାଇଥାଏ ସେ । କିଛି ବ୍ୟକ୍ତି ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ରହିଥାନ୍ତି ତା'ର ହୋଇ, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତା'ର କାମ ଚଳିଯାଏ । ତେଣୁ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରି, କଷ୍ଟକରି ଛୋଟିଆ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚାକିରିଟିଏ ସେ କାହିଁକି କରିଥାଆନ୍ତା ? ଭାବି ହେଉଥିଲା ଅଞ୍ଜଳି, କ'ଣ କରାଯାଇପାରନ୍ତା ? ଧନ, ପ୍ରତିପତ୍ତି ବହୁତ କିଛି ଠୁଳ ହୋଇସାରିଲାଣି । କେବଳ ଯଶ ଯାହା ବାକି - ସେତକ ଯଦି ହୋଇପାରନ୍ତା ।...

ଖାଲି ଆଇଡିଆଟା ମନକୁ ଆସିଯାଆନ୍ତା ହେଲେ ! ନ ହେଲେ ଯେକୌଣସି କାମ ହେଉ, କରାଇ ନେବାର କୌଶଳ ଜଣା ତାକୁ । ହସ ମାଡ଼େ ଅଞ୍ଜଳିକୁ ବେଳେ ବେଳେ

- କ'ଣ କରନ୍ତି ଏଇ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଅଫିସର, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯେତେକ ଦିନରାତି କାର୍ଯ୍ୟରତ ମଣିଷ ସବୁ ? କେଡ଼େ ସୁରୁଖୁରୁରେ ଅଞ୍ଜଳି ନିଜ ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ କରାଇ ନେଇପାରେ !

ଅଞ୍ଜଳି ଜାଣେ ଯେ ପଢ଼ିନୀ ଜାତୀୟା ନାରୀ ସିଏ । ମୁଗ୍ଧକରି ମୋହିନୀ ବଣୀକରଣ ମନ୍ତ୍ର ପୁଲ୍ଲିପାରିବାର ଶକ୍ତି ଅଛି ତା'ର । ସେ ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ, ନମିତା ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ କାହିଁକି ହୁଏ, ତା' ସ୍ବାମୀକୁ ନେଇ । ସ୍ବାମୀ କୁଆଡ଼େ ଅଫିସରେ କୋଉ ଅଧସ୍ତନ ନାରୀ କର୍ମଚାରୀକୁ ନେଇ ମସ୍ତୁଲ । କାନ୍ଦିକାଟି ସେଇ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଟିକୁ ଅଭିଶାପ ବର୍ଷଣ କରିଚାଲିଥାଏ ନମିତା । ଅଞ୍ଜଳି ଜାଣିପାରେ ଯେ ନମିତାର ନିଜର ସେଇ ଶକ୍ତି ନାହିଁ । ସ୍ବାମୀକୁ ସେ ଆୟତ୍ତରେ ରଖିପାରିବ । ମିଛରେ ଔଷଧ ରାଗରେ ତାଟିଆ କାମୁଡ଼ୁଛି । ସେଇମିତି ଦେଖ ଶାଲାକୁ । ଉଦାସିନୀ ହୋଇ ପାଗଳୀ ହେବାକୁ ବସିଲାଣି । କଥା କ'ଣ ନା ସ୍ବାମୀ ସବୁବେଳେ ଅଫିସର ଫାଇଲ୍ ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ, ତାକୁ ଜମାରୁ ସମୟ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ନ ଦିଅନ୍ତୁ, ଏଥିରେ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର କ'ଣ ଅଛି ? ସ୍ବାମୀର ପଦବୀର ନାମ ଓ ପ୍ରତିପତ୍ତି ଯଥେଷ୍ଟ, ତାକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଯାହା ମନ ତା କର । କିଏ ବାଧା ଦେଉଛି ? ଯେଉଁ ଜିନିଷ ନାହିଁ ବା ମିଳିବାର ନାହିଁ, ତାକୁ ନେଇ ଏତେ ମୁଣ୍ଡବ୍ୟଥା କାହିଁକି ?

ଅଞ୍ଜଳି ପରି ଏମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ପରିପକ୍ୱ ହୋଇ ନାହିଁ । ଟିକିଏ ଭାବିହେଲା ଅଞ୍ଜଳି । କ'ଣ ଏଇ ଜ୍ଞାନ, ଯାହା ତାକୁ ସଂସାରରେ ସଫଳ ଓ ବିଜୟିନୀ କରିପାରିଛି ।

- ବାସ୍ ପ୍ରଥମେ ନିଜକୁ ନିଜେ, ନିଜ ଭିତରକୁ ନିଜେ ଟିକେ ଟିକେ ଠିକ୍ ଚାଲିଲେ - ଧୀରେ ଧୀରେ ଏଇ ନିଜକୁ ନିଜେ ଠକେଇବା ବଢ଼ାଇ ଚାଲିଲେ - ତା'ପରେ, କିଛିଦିନ ପରେ ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇଯିବ - ପ୍ରତି ଘଟଣାରେ ଠିକ୍‌ଦେବା ନିଜକୁ ।

ଏଇ ଯେମିତି ଅବିନାଶ ଯଦି ଚାରିଦିନ ବାଙ୍ଗାଲୋରୁ କନ୍‌ପୁରେନ୍‌ସ୍ ବା ଟୁରରେ ଗଲେ, ତାଙ୍କ ଜିନିଷପତ୍ର ସଜଡ଼ା ସଜଡ଼ି କରିଦେଇ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହୋଇ ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆହେବା, ମୁହଁ ନରମ କରୁଣା କରି ଆଖି ବଡ଼ ବଡ଼ କରି ଅବିନାଶଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ବରକୋଳି ପରି ଦୁଇଠୋପା ଲୁହ ଝରାଇଦେବା ଓ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କହିବା -

“ବଞ୍ଚକ ଫେରିଆସିବ । ଜମାରୁ ଭଲ ଲାଗେନି ତୁମେ ନ ଥିଲେ । ସବୁବେଳେ ବେଶି ବେଶି ମନେପଡ଼ । ପ୍ଲିଜ୍ ଦିନକୁ ଦୁଇଥର ଫୋନ୍ କରିବ ମୋବାଇଲ୍‌ରେ । ଆଉ ନିଜର ଯତ୍ନ ନେଉଥିବ ।”

ଏତିକିରେ କୃତକୃତ୍ୟ ନ ହୋଇଯାଇ ଗତି ଅଛି ଅବିନାଶଙ୍କର ! କେତେଟା ପଢ଼ୁ କହୁଥିବେ ଏତକ ପୁଣି ଏ ବୟସରେ ? ଅଥଚ ଅବିନାଶ ଯେଉଁ ଚାରିପାଞ୍ଚ ଦିନ ଟୁରରେ ଯାଆନ୍ତି - କି ମଉଜର ଦିନ ସେସବୁ ଅଞ୍ଜଳି ପାଇଁ - ସେତକ ବର୍ଷନା ନ କରିବା

ଭଲ । ଦୁଇ ନୟନ ନୀତି ହେଲା ଧୀରେ ଧୀରେ ଅନ୍ୟକୁ ସାଉଁଲେଇ ସାଉଁଲେଇ ଠକିବା । ଯେମିତିକି ସେଇ ଜଣକୁ ଜମାରୁ ଜଣାପଡ଼ିବ ନାହିଁ ଯେ ସେ ଠକି ହେଉଛି । ଏଥିପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଚତୁରତାର ସହ ଚୟନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପ୍ରଥମେ ଟିକିଏ ମିଛ କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏମିତି ବାଗରେ କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ ଅନ୍ୟଜଣେ ଯେମିତି ଭାବିବ କଥାଟା ଗୋଟାପଣ ସତ ଓ କେବଳ ତା'ରି ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଅବଶ୍ୟ ଏମିତି କରିବାକୁ ପ୍ରଥମେ ଟିକିଏ ଅତୁଆ ଲାଗିପାରେ, କିନ୍ତୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଦେହସୁହା ହୋଇଯିବ - । ମିଛ କହିବାକୁ ସାମାନ୍ୟ ଅସୁବିଧା ହେବ ନାହିଁ ।

ଅବିନାଶଙ୍କ ବସ୍ତ୍ରର ସ୍ତ୍ରୀ ବୟସ୍କା ଓ ସୁନ୍ଦରୀ ବୋଲି ବୋଧହୁଏ କେହି କେବେ ଜୀବନରେ କହି ନ ଥିବେ ତାଙ୍କୁ । ଭାରି ଶାନ୍ତ ସରଳ ଭଦ୍ରମଣିଳା । ତେବେ କେତେଜଣଙ୍କ ଗହଣରେ ବାରି ହୋଇ ପଡ଼ିବା ପରି ନୁହନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଦୁଇ ତିନି ଜଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କୁହାଯାଇପାରେ -

“ମ୍ୟାଡାମ୍, ଆପଣଙ୍କ ଆଖି ଯେଉଁ ଦୀପ୍ତି ଓ ଦୁ୍ୟତିରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶେ, ସତ କହୁଛି, ମୋ ଜୀବନରେ ମୁଁ ଏମିତି ଜ୍ୟୋତି ଦେଖି ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ ଦୁଇ ଆଖିହିଁ ଆପଣଙ୍କ ହୃଦୟର ବାର୍ତ୍ତା ବହନ କରୁଥାଏ । ସେଇ ଦୁଇ ଆଖି ମାଧ୍ୟମରେ ହିଁ ଜାଣି ହୋଇଯାଏ, ଆପଣଙ୍କ ଭିତର ଓ ବାହାର ଏକାପରି - ସୁନ୍ଦର, ସରଳ ଓ ସୁନ୍ଦର !”

ମ୍ୟାଡାମ୍ ମିସେସ୍ ଶ୍ରୀଧରନ୍, ଏମିତି ମନ୍ତବ୍ୟକୁ କ'ଣ ଏଡ଼େଇ ଦେଇପାରିବେ, ଭୁଲିପାରିବେ ସାରାଜୀବନ । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେବି ? ବିଶ୍ୱାସ କରି ନ ପାରୁଥିଲେ ବି ? ଅଞ୍ଜଳି ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞ ନ ହୋଇ ରହିପାରିବେ କି ସେ ? ଅନ୍ତତଃ ସିଏ ଅଞ୍ଜଳିକୁ ଓ ତା' ସ୍ୱାମୀ ଅବିନାଶକୁ ଭୁଲିପାରିବା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ କେବେହେଲେ ।

- ତୃତୀୟ କଥାଟି ହେଉଛି ପ୍ରତିଟି କାର୍ଯ୍ୟ, ଯେତେ ଛୋଟିଆ ହେଉନା କାହିଁକି, ତାକୁ ଏମିତି ଭାବରେ ବାଛିବା, ଯେମିତିକି ସେଥିରୁ ନିଜର କୌଣସି ନା କୌଣସି ସୁବିଧା, ସୁଯୋଗ ହାସଲ କରିହେବ । କେବଳ ସେଇ ସେଇ କାମ କରାଇବାର ବା କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିବା ଯାହାଠାରୁ କିଛି ମିଳିପାରିବ ବା ଯାହା ଦ୍ୱାରା ନିଜର କିଛି ଉପକାର ହୋଇପାରିବ । ସେଥିରେ ଯଦି ଦୁଇ ଚାରିଜଣଙ୍କର ଟିକିଏ ଟିକିଏ କ୍ଷତି ହୋଇଗଲା, ସେଥିକୁ ସାମାନ୍ୟ ଖାତିର ନ କରିବା ।

ଏସବୁ ସହ ନିଜକୁ ଗୁମ୍ଫା କରିବାର ବି ଅଛି । ଏହି ଶବ୍ଦର ବୋଧହୁଏ ପ୍ରକୃତ ଓଡ଼ିଆ କିଛି ନାହିଁ । ଏଭଳି ଶବ୍ଦ ଓଡ଼ିଆ ଅଭିଧାନରେ ଆସିବ ବା କୁଆଡୁ ! ନିଜକୁ ନେଇ ପରିବେଷଣୀୟ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସଦାସର୍ବଦା ବଜାୟ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ - ସର୍ବତୋଭାବରେ, ସତକର୍ତ୍ତା ସହ । ଏଥିପାଇଁ କେତୋଟି ସ୍ତ୍ରୀଟେଜି ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇପାରେ ।

ଯଥା, ଗୋଟିଏ ଦଳ ଯେତେବେଳେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ବା ରାତ୍ରିଭୋଜନ ପାଇଁ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଥିବେ, ବିଶେଷତଃ ଦଳରେ ଅବିନାଶଙ୍କର କଲିଙ୍ଗ ବା ପୁରୁଷବନ୍ଧୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଥିବେ; ସେତେବେଳେ ଏମିତି କିଛି କହିବା ଦରକାର, ଗଲା ଥରାଇ -

‘ଆଃ ! ଭାରତରେ କି ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ! ଭୋକଶୋଷରେ ଛଟପଟ ହେଉଛନ୍ତି କେତେ ଲୋକ ! ସେଦିନ ମୁଁ ଶହେଖଣ୍ଡେ ନୂଆ ଲୁଗା, ଦୁଇ ଶହ ପ୍ୟାକେଟ୍ ବିସ୍କୁଟ୍ ଓ ପାଞ୍ଚହଜାର ଟଙ୍କା, ଯାହା ମୋର ଦଶବର୍ଷର ସଞ୍ଚୟ ବିନିମୟରେ ଏକାଠି କରିଥିଲି, ସେତକ ନେଇ ‘ଅଞ୍ଚଳ ଅନାଥାଶ୍ରମ’କୁ ଯାଇଥିଲି । ଓଃ ! ଯାହା ଦେଖିଲି - ତିନିଦିନ କାନ୍ଦିଛି ମୁଁ, ଖାଇପିଇ ପାରି ନାହିଁ ।’

ବା ଏମିତି ବି କିଛି କୁହାଯାଇପାରେ -

“ଅବିନାଶଙ୍କ ଅଫିସ୍ ପିଅନ, ରାମଶଙ୍କର, ଚାଳିଶ ବର୍ଷ ବୟସରେ ତ୍ରୁଟ୍ ମାଡ଼ିଗଲା ତାକୁ । ତାର ବିଧବା ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ତିନିଟା ପିଲା, କିଛି କେହି ପାରିବାର ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । କି ହୃଦୟ ବିଦାରକ ଦୃଶ୍ୟ ! ଶତ୍ରୁ ମଧ୍ୟ ସହିପାରିବ ନାହିଁ ।”...

ଓଠ ଚାପି ଟିକିଏ ହସିଲା ଅଞ୍ଜଳି । ସଂସାରକୁ ଜୟ କରିପାରିଲା ପରି ସମସ୍ତ ଚାତୁରୀ କୌଶଳ ଓ କରାମତି ତାକୁ ଜଣା ଅଛି । ପିଲାଦିନେ ଆଇ ଥରେ ଗୋଡ଼ରେ ବସାଇ କହିଥିଲେ - ଆଲୋ ଅଞ୍ଜୁ -

ଭାଗ୍ୟରେ ଭୋଗ ବସୁନ୍ଧରୀ,

ଏ ପୃଥ୍ବୀ ନୁହଁଇ କାହାରି ।

ଛାଡ଼ - ଏତେ ବୁଦ୍ଧି ସତ୍ତ୍ୱେ ତାକୁ ଭାବିବାକୁ ପଡୁଛି, କ’ଣ କରିବ ସେ ! ଅନ୍ୟମନସ୍ତ ଭାବରେ ଖବରକାଗଜ ଓଲଟାଉ ଥିଲା ଅଞ୍ଜଳି । ତୃତୀୟ ପୃଷ୍ଠାର ଛୋଟିଆ ଗୋଟିଏ ଛନ୍ଦରେ ଅଟକିଗଲା ସିଏ ।

- ସୁନୀତା ବାଲ୍ୟକାଳରୁ ପିତୃହରା । ମାଆ ଅତି ଦୁଃଖ କଷ୍ଟରେ ବଢ଼ାଇଛନ୍ତି ତାକୁ । କଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି ସିନା, କେବେହେଲେ ସାହସ୍ୟ ହରାଇ ନାହାନ୍ତି । ସୁନୀତାଙ୍କର ସୁଲଳିତ କଣ୍ଠସ୍ୱର ଓ ଗାୟନ ଅଭ୍ୟାସ କେବଳ ତାଙ୍କ ମାତାଙ୍କର ଅକ୍ଲାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ ଯୋଗୁଁ । ଆଜି ସୁନୀତା ଭଞ୍ଜସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି, ଏହାର ଗୌରବ...

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଝଲକପରି କିଛି ଗୋଟାଏ ଖେଳିଗଲା ଅଞ୍ଜଳି ଭିତରେ । ସୋପା ଉପରୁ ପ୍ରାୟ କୁଦିପଡ଼ିଲା ସେ ଓ ଧାଇଁଗଲା କର୍ତ୍ତଳେସ୍ ଫୋନ୍ ଆଣିବାକୁ । ମିନିଟିଏ ଭିତରେ ଅବିନାଶଙ୍କ ପି.ଏ. ସହ କଥା ଆରମ୍ଭ କଲା ସିଏ ।

“ସୁବାସବାବୁ, ଭଲ ଅଛନ୍ତି ? ନାହିଁ ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ କାମ ଥିଲା । ସାର୍ବଜ୍ଞ ଦେବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଶୁଣନ୍ତୁ, ଆଜିର ‘ସମାଜ’ରେ ବାହାରିଛି, ତୃତୀୟ ପୃଷ୍ଠା

ଦେଖନ୍ତୁ । ସୁନୀତା ଦାସ କିଏ ଗୀତ ପାଇଁ କ'ଣ ପ୍ରାଇଜ୍ ପାଇଛି । ସେଇ ଝିଅର ଠିକଣା ମୋର ଦରକାର । ଯେମିତି ହେଲେ ବାହାର କରିବେ । ଦୁଇ ଦିନ ସମୟ ଦେଲି - ପାଇଗଲେ ଗୋଟେ ବଡ଼ିଆ ଗିଫ୍ଟ ମିଳିବ ଆପଣଙ୍କୁ ।”

“ଆଜ୍ଞା ମ୍ୟାଡାମ୍, ନିଶ୍ଚୟ ଚେଷ୍ଟା କରିବି ।” ପି.ଏ. ମଧ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ଗର୍ବିତ ଭାବେ ଦେଖାଉଥିଲା ।

ସୁନୀତା ଦାସର ମାଆ ପାଇଁ କୁନ୍ସପକା ଧଡ଼ିଥିବା ଟସର ଶାଢ଼ି ଓ ହାଣ୍ଡିଏ ରସଗୋଲା ଧରି ଅବିନାଶର ପି.ଏ. ସହ ଅଞ୍ଜଳି ଠିକ୍ ଦୁଇଦିନ ପରେ ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ଅତୁଟପୂର୍ବ ଆତ୍ମୀୟତା ସହକାରେ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇଲା ସୁନୀତା ଓ ତାର ମାଆଙ୍କୁ ଅଞ୍ଜଳି । ସେମାନଙ୍କର ଘଷାକର ସାକ୍ଷାତ ଭିତରେ ସୁନୀତାର ଧାରଣା ବଦଳି ଯାଇଗଲା ଯେ ଅଞ୍ଜଳିଅପା ଜଣେ ଅସାଧାରଣ ମହିଳା, ସଂସ୍କୃତିପ୍ରେମୀ, କଳାକାର, ଖାସ୍ କରି ସଙ୍ଗୀତର ଜଣେ ତନ୍ମୟ ଭକ୍ତ - ତାଙ୍କ ଜୀବନ ହିଁ ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରତି ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ । ସେହିଦିନ ହିଁ ଠିକ୍ ହୋଇଗଲା ଯେ ସୁନୀତା ସପ୍ତାହରେ ଅନ୍ତତଃ ତିନିଦିନ ଅଞ୍ଜଳିଅପାଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବ, ସେଇଠି ସଙ୍ଗୀତ ଚର୍ଚ୍ଚା ଓ ରାତ୍ରିଭୋଜନ ହେବ । ଅଞ୍ଜଳିର ଗାଡ଼ି ଡ୍ରାଇଭର୍ ସୁନୀତାକୁ ନେବାଆଣିବା କରିବ । ଏଇ ଅବସ୍ଥାରେ କିଛିଦିନ ପରେ ଅଞ୍ଜଳି ବୁଝିପାରିଲା ଯେ ସୁନୀତା ଓ ତାର ମାଆ ବେଶ୍ ଅଭାବୀ । ସେମାନଙ୍କର ଏତେ ଅସୁବିଧା ସତ୍ତ୍ୱେ ବାହାରେ ଘରଭଡ଼ା ନେଇ ଏକୁଟିଆ ଦୁଇଜଣ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଅସହାୟ ଭାବରେ ଚଳିବା ଦରକାର କ'ଣ ? ସୁନୀତା କ'ଣ ତାର ନିଜ ଭଉଣୀ ପରି ନୁହେଁ ? ସୁନୀତାର ମାଆ କ'ଣ ତାର ମାଆ ନୁହନ୍ତି ? ଏତେ ବଡ଼ ଘର ସେମାନଙ୍କର ଖାଲି ପଡ଼ିଛି । କ୍ଷୁଧା ଦୁଇଜଣ ବି ନାହାନ୍ତି । ସୁନୀତା ଓ ତା' ମାଆ ଆରାମରେ ରହିପାରିବେ । ସେମାନେ ଅଞ୍ଜଳି ଓ ଅବିନାଶଙ୍କ ସହ ଏକତ୍ର ରହିଲେ ହିଁ ଅଞ୍ଜଳିକୁ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ଓ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଲାଗିବ । ନ ହେଲେ ସୁନୀତାର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଚିନ୍ତା ତାର ବହୁତ । ସୁନୀତା ଓ ତା ମାଆଙ୍କର କୁଣ୍ଠା ଓ ଦ୍ୱିଧା ଅଞ୍ଜଳିର ଅନାବିଳ ଦରଦ ସାମନାରେ ମିଳେଇ ଯାଇଥିଲା । ସୁନୀତା ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିଥିଲା ଯେ, ଅଞ୍ଜଳିଅପା ପ୍ରକୃତରେ ତାକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ଅଞ୍ଜଳି ଓ ଅବିନାଶଙ୍କ କ୍ୱାର୍ଟରର ଅତିଥି କୋଠରିରେ ସେମାନଙ୍କର ରହିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଲା । ସେମାନଙ୍କର ଚର୍ଚ୍ଚା ଓ ଯତ୍ନରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ରଖିଲା ନାହିଁ ଅଞ୍ଜଳି । ସଙ୍ଗୀତ ଚର୍ଚ୍ଚା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ସୁବିଧା ହେଲା ।

ଏ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଟି ଗୀତର କ୍ୟାସେଟ୍ ରିଲିଜ୍ ହେଲାଣି ଅଞ୍ଜଳିର । ମହା ଆଡ଼ମ୍ବର ସହକାରେ ପଞ୍ଚତାରକା ହୋଟେଲରେ ଉନ୍ମୋଚିତ ହୋଇଥିଲା ତାହା । ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅଫିସର, ଅଞ୍ଜଳି ଓ ଅବିନାଶଙ୍କର ସମସ୍ତ ଶୁଭାନ୍ୱୟାୟୀ ବନ୍ଧୁ ସେଥିରେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ ଓ ଅଞ୍ଜଳିର ସଙ୍ଗୀତ କଳାର ଭୂରିଭୂରି ପ୍ରଶଂସା

କରିଥିଲେ । ନିମନ୍ତ୍ରିତ ସମସ୍ତ ଅତିଥିଙ୍କୁ ବିନାମୂଲ୍ୟରେ କ୍ୟାସେଟ୍ ଉପହାରସ୍ବରୂପ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ଅଞ୍ଜଳିର ସଙ୍ଗୀତ ସାଧନାର ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଉନ୍ନତି ଓ ଏକ ଯଶସ୍ବୀ ଜୀବନର କାମନା କରିସାରିବା ପରେ ଅତିଥିମାନେ ଉତ୍ତମ ପାନୀୟ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଦ୍ବାରା ଆପ୍ୟାୟିତ ହୋଇଥିଲେ ।

କେବଳ ଉତ୍ସବରେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ସୁନୀତା ଓ ତାର ମାଆ । ତାରିଣୀ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ୟାସେଟ୍ ପୂଜା କରିବାକୁ ପଠାଇଥିଲା ସେମାନଙ୍କୁ ଅଞ୍ଜଳି ।

ପରଦିନ ପ୍ରତି ଖବରକାଗଜର ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠା ଅଳଙ୍କୃତ କରିଥିଲା ଏହି ଚମକପ୍ରଦ ଖବର-ସୁନ୍ଦର ରଞ୍ଜିତ ଫଟୋସହ ।

× × × × ×

ସକାଳୁ ସକାଳୁ ନିଜ ଷ୍ଟୁଡିଓ ଭିତରେ ତା' କପ୍ରେ କୁମକ ଦେବା ସହ ଖବରକାଗଜ ଓଲାଟାଇ ଦେଇ ଚମକି ପଡ଼ିଥିଲା ବିଜନ ।

- ଇଏ ତ ଅଞ୍ଜଳି !

- ଟିକିଏ ମୋଟା ହୋଇଯାଇଥିଲେ ବି ଚିହ୍ନିବାରେ ଅସୁବିଧା ହେଉ ନାହିଁ !

- ଅଞ୍ଜଳି ପୁଣି ସଙ୍ଗୀତ ସାଧନା !

- କେବେଠାରୁ ଅଞ୍ଜଳି ସଙ୍ଗୀତ ସାଧନାରେ ମନଦେଲା ?

- ପୁଣି ଦୁଇଟା କ୍ୟାସେଟ୍ ରିଲିଜ୍ ହୋଇସାରିଲାଣି ତା'ର !

- ଏତେ କଥା ! ଅଥଚ ବିଜନକୁ କିଛି ବି ଜଣା ନାହିଁ !

ଅବଶ୍ୟ ଅଞ୍ଜଳିର ଖବର ଜାଣିଶୁଣି ସେ ରଖି ନାହିଁ । ପନ୍ଦରବର୍ଷ ତଳେ ତାର ସମସ୍ତ ମିନତିକୁ ଏଡ଼େଇଦେଇ ନିଜର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଶୁଣାଇଥିଲା ଅଞ୍ଜଳି ତାକୁ -

ବିଜନ, କଳାକୁ ଭଲ ପାଇହୁଏ । ତା' ପାଇଁ ପାଗଳ ହୋଇଯାଇ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ତାକୁ ନେଇ ଜୀବନ ତ ବଞ୍ଚିହେବ ନାହିଁ । ବାପା, ମାଆ ବାଧ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଆଦେଶ ଅମାନ୍ୟ କରିବାର ଶକ୍ତି ମୋର ନାହିଁ । ଅବିନାଶ ଦୁଇବର୍ଷ ହେଲା ଓ.ଏ.ଏସ୍. ପାଇଲେଣି । ଗତ ବର୍ଷ ଠାରୁ ସେମାନଙ୍କର ପରିବାର ମୋ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷାକରି ବସିଛନ୍ତି । ମୋତେ ଭୁଲ ବୁଝିବ ନାହିଁ ।

ଅଞ୍ଜଳି ନିଶ୍ଚୟ ତା'ପରେ କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କରି ନ ଥିଲା ଜାଣିବା ପାଇଁ; ବିଜନର ବୋଧଶକ୍ତି, ତାର ବଳିଷ୍ଠ, ପ୍ରୟୋଗାତ୍ମକ ଯୁକ୍ତିକୁ କିଭଳି ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା । ପ୍ରଥମେ ତ କେତେଦିନ ବିଜନ ପାଗଳ ପରି ହୋଇଗଲା । ଖାଇବା, ପିଇବା, ଗାଧୋଇବା ଭୁଲିଗଲା ଓ ନିଜର ଛୋଟିଆ ଉଡ଼ାଘରେ ଅନ୍ଧାର କରି ପଡ଼ିରହିଲା । ଦଶ ପନ୍ଦର ଦିନ

ପରେ କିଛି ବନ୍ଧୁ ଆସିଥିଲେ ତା'କୁ ସାବୁନା ଦେବାକୁ । ସେଇ ଆଳରେ ଉଠେଇ ନେଇଥିଲେ ହୋଟେଲକୁ । ସେଇଠି ପିଇ ପିଇ ବେହୋସ ହୋଇ ଆହୁରି ତିନି ଚାରିଦିନ ଗଲା ତାର । ମାସଟିଏ ପରେ ବିଜନ ଆବିଷ୍କାର କଲା ଯେ, ସେ ଜଣେ ଅଥର୍ବ, ଅକର୍ମଣ୍ୟ, କାଙ୍ଗାଳ ପରି ହୋଇଯାଇଛି ସତକୁ ସତ । ପୁଣିଥରେ ତୁଳା ଧରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲା ସେ, ପ୍ରଥମ କେତେଦିନ ହାତ ଥରୁଥିଲା ତା'ର । ତା'ପରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ଆନନ୍ଦ ଓ ସଖ୍ୟ ଅନୁଭବ କଲା ସେ ତାର ରଙ୍ଗ ଓ ତୁଳାର ଜଗତ ସହ । ଏତେ ଏକାମ୍ ହୋଇଗଲା ବିଜନ ଏତକ ସହ ଯେ ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଇ ଛୋଟିଆ ଭଡ଼ାଘର - କମ୍ - ଷ୍ଟୁଡିଓରେ ସେମିତି ଏକା ଏକା ତାର ଅଜସ୍ର ପେଣ୍ଡିଙ୍ଗ୍ ସହ କଟାଇ ଦେଇଆସିଛି ସେ ।

ଅଞ୍ଜଳି ପ୍ରାୟ ତା କାନ୍ଦୁଆସୁରୁ ଅପସରି ଯାଇଥିଲା । ଅଥଚ ଆଜିର ଏଇ ନିଉଜ୍ ! ଅଞ୍ଜଳି ତା' ହେଲେ ଏତେଦିନକେ କଲାର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୁଝିଲା !

ଫଟୋରେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି ଅଞ୍ଜଳି । ଦିଶୁଛି ଚୂପ୍ତ ଓ ଦମ୍ଭ । ମୁହଁରେ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର ଚେନାଏ ହସ ।

ଅସ୍ଥିର ଲାଗିଲା ବିଜନକୁ । ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ତା'ର ଦଉଡ଼ିଯାଇ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇ ଆସିବ ଅଞ୍ଜଳିକୁ । କହିବ କୌଣସି ଆକ୍ରୋଶ ନାହିଁ ମନରେ ତା'ର । ଅଞ୍ଜଳିର ସାଙ୍ଗାତିକତାକୁ ନେଇ ସେ ଖୁବ୍ ଖୁସି ଓ ଗର୍ବିତ । କିନ୍ତୁ ସଙ୍କୋଚ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁଥିଲା ତାକୁ । ଏତେଦିନ ପରେ - ପୁଣି ତାର ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥା ! କେଜାଣି ଅଞ୍ଜଳି ଚିହ୍ନିବ କି ନାହିଁ ! ରାତିଟା ସାରା ଅଧାନିଦ ଅଧାଜାଗ୍ରତ ଅବସ୍ଥାରେ ବିତିଗଲା ବିଜନର । ଅପରାହ୍ନରେ ସେ ଠିକ୍ କଲା ଯେ ନିଶ୍ଚୟ ଯିବ ଯେଉଁଠି ଅଞ୍ଜଳିର ରେକର୍ଡ଼ିଂ ହେଉଛି । ଚେଷ୍ଟା କରିବ ଅଞ୍ଜଳିକୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଓ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଇବାକୁ । ଜଣେ କଳାକାରର ଅଭିମାନ ନିଶ୍ଚୟ ବୁଝିସାରିବଣି ଏ ଭିତରେ ଅଞ୍ଜଳି ।

ବିଜନ ବାଟରୁ ନାଲି ଗୋଲାପ ଓ ସଜ ରଜନୀଗନ୍ଧାର ଫୁଲତୋଡ଼ାଟିଏ କିଣି ନେଲା । ରଜନୀଗନ୍ଧା ଏକଦା ଅଞ୍ଜଳିର ପ୍ରିୟ ଫୁଲ ଥିଲା । ଏଇ ଫୁଲର ତୀବ୍ର ସୁଗନ୍ଧ ଓ ସଫେଦ ରଙ୍ଗ ସହ ଯୋଡ଼ି ହୋଇଥିବା ସ୍ମୃତିର ହାରଟିଏ ଯେମିତି ପୁଣିଥରେ ରାସ୍ତାସାରା ଗୁଳୁଥିଲା ବିଜନ ! ଏମିତି ଅନ୍ୟମାନସ୍ତତା ଭିତରେ ଅଞ୍ଜଳିର ଗୀତ ରେକର୍ଡ଼ିଂ ହେଉଥିବା ଷ୍ଟୁଡିଓ ସାମନାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା ବିଜନ ।

ଚୌକିଦାରକୁ ମିନତି କଲା ଭିତରକୁ ଛାଡ଼ିବାକୁ । ଜିଦ୍‌କରି ମନାକଲା ସେ । ମ୍ୟାଡ଼ାମ୍‌ଙ୍କର ହୁକୁମ୍ ଭିତରକୁ କେହି ଯାଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଅନେକ କାକୁଡ଼ି ପରେ ଚୌକିଦାରର ଦୟା ହେଲା ବୋଧହୁଏ - ବିଶେଷତଃ ବିଜନ ହାତର ଫୁଲତୋଡ଼ାର ଆଗ୍ରହ ସେ ଭାଙ୍ଗିପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଷୁଡ଼ିଓ ଭିତରେ ଦୁଇ ତିନୋଟି ବନ୍ଦ କୋଠରି । ଡିଜିଟାଲ ରେକର୍ଡ଼ିଂ ଚାଲିଛି । ଭିତରୁ ଏକଦମ୍ ମୁହଁ ସ୍ଵର ଆସୁଛି ବୋଧହୁଏ ସାମାନ୍ୟ କବାଟ ଫାଙ୍କରେ । କାନ ଡେରିଲା ବିଜନ । କେହି କେଉଁଠି ନାହାନ୍ତି - ଶୂନ୍ୟଶବ୍ଦ ସବୁ । ବୋଧହୁଏ ଅଞ୍ଜଳି ଏଇ ଟାଇମ୍‌ରେ ଷୁଡ଼ିଓ ରେକର୍ଡ଼ିଂ ପାଇଁ ଭଡ଼ା ନିଏ !

ସେଇ ଅତି ମୁହଁସ୍ଵରକୁ କାନ ଡେରିଲା ବିଜନ । ତାର ଶ୍ରବଣକ୍ଷମତାର ପ୍ରତିଟି ସ୍ଵାୟତ୍ତ ଯେମିତି ଅନୁରଣିତ ହୋଇଉଠୁଥିଲେ ସେଇ ସ୍ଵର ଲହରୀରେ !

- ଆଃ ! ଅଞ୍ଜଳି ସତରେ ଶିଳ୍ପୀଟିଏ ହୋଇଯାଇଛି !

- କେମିତି ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ଲାଗୁଛି କ୍ଷୀଣ ଭାବରେ ଭାସିଆସୁଥିବା ତାର କଣ୍ଠସ୍ଵର ! ସ୍ଵର, ତାଳ, ଲୟର କି ଅପୂର୍ବ ସମ୍ମେଳନ !

ବିଜନ ଭାବୁଥିଲା, ଅଞ୍ଜଳି ଏମିତି ଗୀତ ଗାଇ ଚାଲିଥାଉ । ସେ ଏଇଭଳି ସମସ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଦ୍ଵାରା ଅଞ୍ଜଳିଠାରୁ ଅଳ୍ପ କେଜଫୁଟ ବ୍ୟବଧାନରେ ବନ୍ଦଦ୍ଵାର ଆରପଟେ ରହି ତାର ସ୍ଵରକୁ ଆଶ୍ରେୟ କରୁଥାଉ !

ରେକର୍ଡ଼ିଂ ସରିଗଲା ବୋଧହୁଏ । ସ୍ଵର ଲହରୀ ଅମିଗଲା । କିଛି ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କଲା ବିଜନ । କୌଣସି ସୋରଶବ ନାହିଁ । ଏଥର ବନ୍ଦ ଦରଜାକୁ ଟିକିଏ ଚାପଦେଇ ଖୋଲିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା ସେ । ଦୁଇ ଡିନିଙ୍ଗ୍‌ସ୍ଟ ଖୋଲିଗଲା । କବାଟ ସାମନାରେ ଅଳ୍ପ ବୟସର ଝିଅଟିଏ - ଦୁଇ ପାପୁଲିରେ ମୁହଁ ଲୁଚାଇଛି । ତା’ ଆଗରେ କବାଟକୁ ସାମନା ପଛକରି ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି ଅଞ୍ଜଳି ।

“ସୁନାତା, ମୋ ଗେହ୍ଲା ସୁନା । ମନ ଉଣା କରୁଛୁ କି ? ମୋ ସୁନାଉଣାଟା ପରା - ଖାଲି ମୋ ନାଆଁରେ ଏଇ କ୍ୟାସେଟ୍‌ଟା ବାହାରିଯାଉ - ଏଇଟା ଲାଷ୍ଟ । ବିଶ୍ଵାସ କର, ମୁଁ ନୁହେଁ, ତୁ ଗାଉଛୁ ବୋଲି କେହି ଜାଣନ୍ତିନି । ଯା’ ପରେ ପରେ ତୋ ଗୀତର କ୍ୟାସେଟ୍ ଡେରି ନାଆଁରେ ହିଁ ରିଲିଜ୍ ହେବ । ସବୁ ପ୍ରକାର ଦାୟିତ୍ଵ ମୁଁ ନେବି ।”

ଇଏ କ’ଣ ଅଞ୍ଜଳି ! ଅଞ୍ଜଳି କହୁଛି ଏସବୁ ! ଅବାବ୍ ବିସ୍ମୟର ସହ ଅଞ୍ଜଳିକୁ ସେଇ କବାଟର ଦୁଇଇଞ୍ଚ ରେଷ୍ଟ୍ରିକ୍ ଫାଙ୍କରେ ଦେଖୁଥିଲା ବିଜନ । ଅଞ୍ଜଳି ମୁହଁରୁ ଝାଳ ଦୁଇଧାର ଗଡ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥାଏ - ଧଳା ପାଉଡ଼ର ପ୍ରଶିରାଟିଏ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ହେଉଥାଏ ବିଜନ ପଟକୁ ଦିଶୁଥିବା ତାର ମୁହଁରେ । ବେଶ୍ ବୟସ୍କା ଲାଗୁଥିଲା ଅଞ୍ଜଳି ।

ରତୁରାଜଙ୍କ ପାଇଁ

ଅନ୍ୟ ଦିନମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଜି ଦିନ ଅଲଗା ଥିଲା ।

ଅଥଚ ଯେମିତି କିଛି ବିଶେଷତ୍ୱ ନ ଥିଲା ଆଜି ଦିନରେ ।

ଅନ୍ୟସବୁ ସାଧାରଣ ଦିନମାନଙ୍କ ପରି ଥିଲା ସକାଳ, ସେମାନଙ୍କ ଫୋନ୍ ଆସିବାଯାଏଁ ସବୁକିଛି ନିଶ୍ଚୁହ ଓ ଗତାନୁଗତିକ ଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଆସିବେ ବୋଲି ଖବର ଦେଲେ, ଗୋଟିଏ ଅପୂର୍ବ ଚମକ ଯେମିତି ଖେଳିଗଲା ଘରଭିତରେ ଓ ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ! ହଠାତ୍ ଚଳଚଞ୍ଚଳ ହୋଇଗଲେ ସମସ୍ତେ । ଅଳ୍ପ କିଛି ସାଜସଜ୍ଜା ହେଲା ବ୍ରୁଞ୍, ବେଡ୍‌ରୁମ୍ ଓ ରୋଷେଇଘରେ । କୋଲ୍‌ଡ୍ରିଙ୍କ୍, ଭଲ ପତ୍ର ଚା', କଫି, କ୍ଷୀର ସବୁକିଛି ଘରେ ମହଜୁଦ ଅଛି କି ନାହିଁ ମା' ଦେଖିଗଲେ । ଭାଇ ଚାଲିଗଲା ବଜାରକୁ ଓ ପ୍ରାୟ ଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ଝାଳନାଳ ହୋଇ ଫେରିଲା - ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିଲା ତିନିଟାରି ପ୍ରକାର ସଜମିଠା ଓ କିଛି ପରିବା । ଡରଡର ହୋଇ କହୁଥିଲା ଯେ ପ୍ରେସ୍ ମିଠା ପାଇବାକୁ ତାକୁ ବେଶ୍ କଷ୍ଟ କରିବାକୁ ହେଲା - ବାପୁଜୀନଗରଠାରୁ ରୁପାଲି ଛକ ଯାଏଁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଚାଖୁ ଚାଖୁ ଏମିତି ସଜ ଜିନିଷ ଆଣିଛି ସେ । ଅପାକୁ ଡକାହେଲା ଶାଶୁଘରୁ । ସେ ତାର ଛ' ମାସର ଝିଅକୁ ଧରି ମାରୁତିରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ଓ କେମିତି ଗୋଟାଏ କର୍ତ୍ତବ୍ୟପରାୟଣ ଗନ୍ଧୀର ଦିଶୁଥିଲା ତା' ମୁହଁ ।

- କ'ଣ ଦେବା ସେମାନଙ୍କୁ ?

- ସେମାନେ ତ ଭଲଘରର ଲୋକ ।

- କ'ଣ ଖାଉଥିବେ, କ'ଣ ନାଉଁ କେଜାଣି ?

- ଆଇଁଷ କିଛି କରିବା କି ?

- ନାଉଁ ଆଉ । ପ୍ରଥମଥର ସାଦା ରହିବା ଭଲ ।

ଆସିଲାମାତ୍ରେ କୋଲ୍‌ଡ୍ରିଙ୍କ୍ ଦିଆଯିବ । ତା'ପରେ ବାଇଗଣି, ପିଆଜି ଓ ତିନି ଚାରି ପ୍ରକାର ମିଠା । ପରେ ପରେ ତା' ବା କଫି, ଯିଏ ଯାହା ପିଇବେ । ବାସ୍ ଆଉ ଗୁଡାଏ ଅଧିକ ନୁହେଁ । ଅପା ତାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଶୁଣାଇଦେଲା । ତାର ଏବକାର ଅଭିଜ୍ଞତା - ତା' ନିଶ୍ଚୟର ବାହାଘର ନେଇ । ତେଣୁ କାହାର କିଛି କହିବାର ନ ଥିଲା ।

ଖାଲି ଯାହା ଅତୁଆ ଲାଗୁଥିଲା ସୁକନ୍ୟାକୁ । ତା'କୁ ନେଇ ଏତେ ସବୁ ଚର୍ଚ୍ଚା - ଅଥଚ ସିଏ ଏସବୁ ଚର୍ଚ୍ଚାରେ ଭାଗ ନେଇପାରିବ ନାହିଁ । ସତେଯେମିତି ସିଏ ଘରେ ନାହିଁ ବା ଅଶରୀରୀ ରୂପରେ ପବନରେ ମିଶି ରହିଛି ! ସେଇଭଳି କଥାବାତା କରୁଛନ୍ତି ସମସ୍ତେ ।

ସୁକନ୍ୟା କ'ଣ ପିନ୍ଧିବ, କେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ଆଗକୁ ଆସିବ, କ'ଣ କହିବ ଓ ଯଦି ଦରକାର ପଡ଼େ, କ'ଣ ପଚାରିବ - ସେତକ ମଧ୍ୟ କଥାବାତା ହୋଇଗଲେ ସମସ୍ତେ ।

ଅପା ତା'ର ସୁନାହାର, କାନୁଲର ଗୋଟିଏ ସେଟ୍ ଓ ହାଲୁକା ଗୋଲାପି ରଙ୍ଗର ଶାଢ଼ି ବ୍ଲାଉଜ୍ ଆଣି ଖଟ ଉପରେ ଥୋଇଦେଲା ।

“ଏତକ ପିନ୍ଧିବୁ ଓ ଛଅଟା ସୁନ୍ଦା ରେଡ଼ି ହୋଇଯିବୁ । ହଁ, ଖୁବ୍ ଗୁଡ଼ାଏ ବୁଝାପୁଞ୍ଜ ରହିବୁନି କି ବେଶି କଥାବାତା କରିବୁନି - ଯେତିକି ଦରକାର ବାସ୍ ସେତିକି । ବୁଝିଲୁ ?” ସୁକନ୍ୟା ମୁହଁକୁ ନ ଚାହିଁ ଏତକ କହିଗଲା ତା' ଅପା ଓ ବୁଲିପଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ବସିଲା ।

‘ଅପା’, ତାକିଲା ସୁକନ୍ୟା ।

“ହଁ, କ'ଣ ?” ବ୍ୟଗ୍ରତା ଭିତରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ତା' ଅପା ।

“ନାହିଁ, କିଛି ନାହିଁ ।” ସୁକନ୍ୟା ଧୀର ଭାବରେ କହିଲା ।

“କ'ଣ ହେଲା ? ନର୍ତ୍ତକୀ ଲାଗୁଛି କି ? ଏତେ ପିଲାଙ୍କୁ ପଢ଼ାଉଛୁ । ତରୁଛୁ କ'ଣ ?”

“ନାହିଁ ଯେ, ଏଇ ଗହଣା ନ ପିନ୍ଧିଲେ ହୁଅନ୍ତାନି ?” ସୁକନ୍ୟାର କୁଣ୍ଠିତ ସ୍ଵର ଥିଲା ।

“କ'ଣ କରିବା, ଆମର ତ ରୀତି ଲାଏ ! ପିନ୍ଧିଦେ’ - ମା’ ବି ଚାହିବେ ସେଇଆ । ତୁ କିନ୍ତୁ ଚାଇଲ୍ ଦେଖି ରେଡ଼ି ହେବୁ । ସବୁ ଠିକ୍ ହେବ । ମୁଁ ଯାଏ, ମା’ କହୁଥିଲେ ଭ୍ରମରୁମ୍ଭରୁ ସୋପା କଭର ବଦଳାଇବାକୁ ଓ ନୂଆ କପ୍‌ପ୍ଲେଟ୍ ସେଟ୍‌ଟା ବାହାର କରିବାକୁ ।” ଅପା ଚରଚର ହୋଇ ଚାଲିଗଲା ।

ସୁକନ୍ୟା ଜାଣିପାରିଲା ଅପା ବି ତାହୁ ନାହିଁ ତା’ ସହିତ ଏ ବିଷୟରେ ଅଧିକ କଥା ହେବାକୁ । ସମସ୍ତେ ଯେମିତି ଚାହୁଁଛନ୍ତି ପରୀକ୍ଷାଟା ସୁରୁଖୁରୁରେ ସରିଯାଉ ।

ଶୁଣିଥିଲା ଯେ ପିଲାଜଣକ ଏଲ୍.ଏନ୍.ଟି.ରେ ଇଞ୍ଜିନିୟର୍ - ସ୍ୱଚ୍ଛଳ ପରିବାରର ତିନିପୁଅଙ୍କ ଭିତରୁ ବଡ଼ । ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର ଓ ମାର୍ଜିତ ବ୍ୟବହାର । ଟିକିଏ ସତରେ ନର୍ତ୍ତକୀ ଲାଗୁଥିଲା ସୁକନ୍ୟାକୁ । କ'ଣ ହେବ କେଜାଣି ? ଏମିତି ଆଉ ତିନିଥର ହୋଇସାରିଲାଣି । ଦୁଇଥର ସେପଟରୁ ଓ ଥରେ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ମନ ମାନି ନାହିଁ ।

ସେଇ ଘଣ୍ଟାଟିଏ ଯେମିତି ଯୁଗଟିଏ ପରି ଲାଗୁଥିଲା ସୁକନ୍ୟାକୁ । ଏତେ ସମୟ ଭିତରେ ତାଙ୍କ ବାପମାଆ, ଆଉ ଦୁଇଭାଇ କ'ଣ କ'ଣ ପଚାରୁଥିଲେ, କ'ଣ ସିଏ ଉତ୍ତର ଦେଲା, କ'ଣ କ'ଣ ଖାଇଲେ ସେମାନେ ସୁକନ୍ୟାର ମନେ ନାହିଁ । ଦୁଇ ତିନିଥର ତାଙ୍କ ସହ ରତୁରାଜଙ୍କ ସହ ଆଖି ମିଶିଯାଇଛି ସୁକନ୍ୟାର । କେମିତି ଗୋଟାଏ ବିଚିତ୍ର ଶିହରଣ ଖେଳିଯାଇଛି ତା' ଭିତରେ । ନିଜକୁ ନିଜେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା ସୁକନ୍ୟା । ଏମିତିତ କେବେ ହୋଇ ନାହିଁ ତା'ର ! ପ୍ରଥମଥର ଯେ ସେ ତରୁଣ ଯୁବକଟିଏ ଦେଖୁଛି, ତା' ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ତେବେ ଏମିତି ଏକ ଅନୁଭବର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

ଅନେକ ରାତିଯାଏଁ ଶୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ସୁକନ୍ୟା । ତାକୁ ଲାଗୁଥିଲା ଯେ ଯେଉଁ ଦୁଇ ତିନିଥର ସେ ରତୁରାଜଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଛି - ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ମଧ୍ୟ ବିହ୍ୱଳତା ଦେଖିପାରିଛି । ସତରେ ଦେଖୁଛି ନା' ତାକୁ ସେମିତି ବୋଧ ହେଉଛି ? କେତେଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ରଶ୍ନରୁ ଗୋଟିଏ ମନେପଡୁଛି ସୁକନ୍ୟାର ।

- ମୋର ତ ଟ୍ରାନ୍ସପରେନ୍ସ ଚାକିରି । ମୁଁ ଏଠାରୁ ବଦଳି ହୋଇଗଲେ ତୁମେ କ'ଣ କରିବ ? ରତୁରାଜ ପଚାରିଥିଲେ ।

- ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ଚାକିରି ଛାଡ଼ିଦେବି । କେମିତି ମନକୁ ମନ ପାଟିରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଥିଲା ସୁକନ୍ୟାର ।

ହେ ଭଗବାନ୍ ! ରତୁରାଜ ଯେମିତି ମୋତେ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତୁ ! ଦିନଟି କରୁଥିଲା ସୁକନ୍ୟା - ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ପାଖରେ ଏମିତି ପ୍ରାର୍ଥନା ପାଇଁ ଲାଜ ମଧ୍ୟ ମାଡୁଥିଲା ତାକୁ ।

ଦୁଇଦିନ ଯାଏଁ କିଛି ଖବର ଆସିଲା ନାହିଁ । ଭାରି ବ୍ୟସ୍ତ ଲାଗୁଥିଲା ସୁକନ୍ୟାକୁ । କାହାରିକୁ କିଛି କହି ପାରୁ ନ ଥିଲା ସେ - ଉତ୍କର୍ଷ ହେଉଥିଲା ଫୋନ୍‌ଟିଏ ଆସିଲେ ଓ ଭିତରଘର ଦ୍ୱାର ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଯାଉଥିଲା କଲିଂବେଲର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଗଲେ । ତୃତୀୟଦିନ, ସେ ପ୍ରାୟ ଆଶା ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲା ପରେ, ସେଇ ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ଫୋନ୍ କଲ୍‌ଟି ଆସିଲା ଓ ବଡ଼ଭାଇ ହିଁ ଫୋନ୍ ରିସିଭ୍ କରିଥିଲେ ।

ବଡ଼ଭାଇ ଖୁସି ଓ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଆମ ସୁକନ୍ୟାକୁ ପସନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି ଓ ବାହାଘର ବିଷୟରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ଦୁଇ ତିନି ଦିନ ଭିତରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥିକୁ ନେଇ ରତୁରାଜଙ୍କ ବାପା ଆସିବେ - ଏକଥା ବଡ଼ଭାଇ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ଘୋଷଣା କଲେ । ଘରେ ଆନନ୍ଦର ଲହର ଖେଳିଗଲା । ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଖୁସି ବୋଧହୁଏ ହେଲା ସୁକନ୍ୟା କାରଣ ସେ ମନେ ମନେ ରତୁରାଜଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ପସନ୍ଦ କରିସାରିଥିଲା ।

ଏହାପରେ ଛ'ମାସ ଧରି ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଚାଲିଲା । କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଘଟଣାରେ ଯଥା - ଦେବା ନେବା, ବାହାଘର ତାରିଖ, ବରଯାତ୍ରୀ ଚର୍ଚ୍ଚା, ବାଟ ଖର୍ଚ୍ଚ, ବୋହୂ ବିଦା

ଇତ୍ୟାଦି କଥାରେ ସୁକନ୍ୟାର ଘରଲୋକେ ରତୁରାଜଙ୍କ ଘରର ଦାବିକୁ ଖୁସି ମନରେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରୁ ନ ଥିଲେ । ଅନେକ କଥାରେ ତ ବଡ଼ଭାଇ ରାଗି ଉଠୁଥିଲେ - ବାହାରେ କୋଉଠି କିଛି ନ କହିଲେ ବି ଘରେ ଚିତ୍ତ ଚିତ୍ତ ହେଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସୁକନ୍ୟା ଏସବୁ କିଛି ଭାବୁ ନ ଥିଲା ଓ କେମିତି କେଜାଣି ସବୁକଥାକୁ ସହଜରେ ଗ୍ରହଣ କରିନେଉଥିଲା । ସେ ଭାବୁଥିଲା ଯେ ସବୁ ବାହାଘରରେ ଏମିତି କିଛି କିଛି ହୁଏ, ସେ ନେଇ ଧରିବସିବା କଥା ନୁହେଁ । ସେ ବେଶି ସମୟ ରତୁରାଜଙ୍କ କଥା ହିଁ ଭାବୁଥିଲା ଓ ତାଙ୍କର ଫୋନ୍‌କୁ ସଦାସର୍ବଦା ଅପେକ୍ଷା କରି ବସୁଥିଲା ।

ସୁଖର ପରିଭାଷା କ’ଣ ?

ସୁକନ୍ୟା ବୋଧହୁଏ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ଅନୁଭବ କଲା ତା’ ଜୀବନରେ - ଯେମିତି ପୂର୍ଣ୍ଣଗର୍ଭା ନଦୀଟିଏ ଗଭୀର ପ୍ରଶାନ୍ତିରେ କୁହୁକୁହୁ ହୋଇ ବହିଯାଉଛି ତା’ ଭିତରେ । ବାହାଘର ନେଇ ତା’ର ଅଯଥା କେତେପ୍ରକାର ଡର ଥିଲା - ସେତକ ଅସ୍ଥସମୟ ଭିତରେ ମିଳାଇଗଲା ।

ଚତୁର୍ଥୀ ରାତିରେ ରତୁରାଜ କହିଥିଲେ, “ବଡ଼ କଷ୍ଟରେ ମଣିଷ ହୋଇଛି ମୁଁ । ବାପା ମାଆ ମୋ ପାଇଁ ଏତେ ଅଧିକ ଦୁଃଖ ସହିଛନ୍ତି, କ’ଣ ତୁମକୁ କହିବି ? ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି କଥା ଯେମିତି ତଳେ ପକାଇବ ନାହିଁ । ଆଉ ମୋର ସାନ ଦୁଇ ଭଉଣୀ - ମୋ ଉପରେ ଭରସା ବହୁତ ଅଧିକ ସେମାନଙ୍କର । ତାଙ୍କର ସବୁ ଅଳିଅର୍ଦ୍ଧଳି ପୂରଣ କରିବ ତୁମେ । କୋଉଥିରେ ଯେମିତି କମ୍ ନ ହୁଏ ସେମାନଙ୍କର ।”

ଖୁସି ମନରେ ହିଁ ଭରିଥିଲା ସୁକନ୍ୟା । ଏଇତ ଜୀବନ ଓ ସ୍ୱର୍ଗ ତା’ର । ସ୍ୱାମୀର ଘର ତା’ ନିଜର, ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ତା’ର ନିଜ କୁଟୁମ୍ବ । ଏମାନଙ୍କୁ ଅବହେଳା କରିବା କଥା ତ ସେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଭାବିପାରୁ ନାହିଁ ।

ଆଉ ଏବେ ? ଯାହା ରତୁରାଜ ଚାହିଁବେ ତାହାହିଁ ହେବ । ତାଙ୍କର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ହୁଡ଼ିଯିବାର ମାନସିକତା ହିଁ ନ ଥିଲା ସୁକନ୍ୟାର ।

ବାହାଘରର ଦୁଇମାସ ପରେ ପରେ ବଦଳି ହୋଇଯାଉଥିଲା ରତୁରାଜଙ୍କର ଭୋପାଳ । ଘରର ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରତି ଅଶେଷ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସମ୍ମାନ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତା’ର ପ୍ରେମାସ୍ୱଦ ରତୁରାଜଙ୍କ ସହ ଏକୁଟିଆ ଛୋଟିଆଘର ବସାଇବାର ସ୍ୱପ୍ନରେ ବିହ୍ୱଳ ହୋଇଯାଉଥିଲା ସୁକନ୍ୟା ।

କିନ୍ତୁ ରତୁରାଜଙ୍କ ସହ ଏବେ ଚାଲିଗଲେ ଚାକିରି ଛାଡ଼ିବାକୁ ହେବ । ହେଉ ପଛେ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ବେତନର ଚାକିରି । ଆଶା ମଧ୍ୟ ଥିଲା ଯେ ଯୁକ୍ତିସି ଗ୍ରାଣ୍ଟ ମିଳିଯିବ କେତେବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ । ଏଇ ଛୋଟିଆ ଚାକିରି ପାଇଁ କ’ଣ ସେ ରତୁରାଜଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିକରି ରହିବ ? ଇଏତ ଅସମ୍ଭବ !

ଶାଶୁ ଶୁଶୁର କିନ୍ତୁ ଚାକିରି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଛାଡ଼ିଦେବାର ପକ୍ଷପାତୀ ନ ଥିଲେ । କିଏ ଜାଣେ ରତୁରାଜର କେତେଦିନ ଭୋପାଳରେ ? ପୁଣି ହୁଏତ ବଦଳି ହୋଇଯାଇପାରେ । କିଛି ଦିନ ଯାଉ । ତା’ପରେ ଭଉଣୀ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ ପଡ଼ୁଛି ଅନେକ ଜାଗାରେ । ଏଇ ଭିତରେ କୋଉଠି ଠିକ୍ ହୋଇଯାଇପାରେ ।

“କ’ଣ ଆଉ କରିବା ? ବାପା ମା’ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ତୁମେ ତ ଗୋଟିଏ ବୋହୂ । ତୁମେ ନ ଦେଖିଲେ କିଏ ବୁଝାବୁଝି କରିବ ଏସବୁ ? ମୁଁ ତ ବାସ୍ ବାହାରେ ହିଁ ରହିବି । ଘର ମିଳିଯାଉ । ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ପାରିବି ନେଇଯିବି ତୁମକୁ ।” ରତୁରାଜ ନରମ ସ୍ଵରରେ କହିଲେ ।

ପ୍ରକୃତ କଥା, ଶୁଶୁର ବି ରିଟାୟାର୍ଡ଼ କରିଗଲେଣି । କିଏ ବା ଆଉ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଶୁଣା କରିବାକୁ ?

ନଶାଦ ଦୁଇଜଣ ଏତେ ବେଶି ପଢ଼ାପଢ଼ି କରି ନାହାନ୍ତି । ଜଣେ ବି.କମ୍. ଫେଲ୍ଡ଼ ଓ ଜଣେ ବି.ଏ. ପାସ୍ କରିଛନ୍ତି । ବହୁତ ଅସୁବିଧା ହେଉଛି, ବାହାଘର ଠିକଣା ହୋଇପାରୁ ନାହିଁ । ନ ହେଲେ ରତୁରାଜଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ବାହାଘର ହୋଇଥାଆନ୍ତା ।

“ତୁମକୁ ଦେଖିବା ପରେ ଆଉ ଅଧିକ ଦିନ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ଠିକ୍ ମନେକଲି ନାହିଁ । କାଳେ ତୁମର ଆଉ କୋଉଠି ଠିକଣା ହୋଇଯିବ ! ନୀରା, ମୀରାଙ୍କ ବାହାଘର ଖୋଜା ଚାଲିଥାଉ, ମୋର ଆଗ ହୋଇଯାଇପାରେ ବୋଲି ବାପା ମା’ଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କହିଦେଲି ।” ରତୁରାଜ କୌଣସି ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏତକ କହିଥିଲେ ସୁକନ୍ୟାକୁ । ମନେପଡ଼ିଗଲା ତା’ର ଓ ମନକୁ ମନ ହସିଦେଲା ସିଏ ।

ଏମିତି ଏକ ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ଏଇ ଛୋଟିଆ ତ୍ୟାଗ କ’ଣ ଗଣ୍ୟ ? ମନକୁ ବୋଧଦେଲା ସୁକନ୍ୟା । ହସି ହସି ସ୍ଵାମୀର ବ୍ୟାଗ୍ ସବୁ ସଜାଡ଼ି ଦେଲା ଓ ଏୟାରପୋର୍ଟରେ ବିଦାୟ ଦେଲା । ପ୍ରତିଦିନ ଫୋନ୍ କରିବାକୁ ତାଗିଦା ମଧ୍ୟ କଲା ।

ରତୁରାଜ ପ୍ରତିଦିନ ରାତିରେ ଫୋନ୍ କରନ୍ତି । ବାପାମାଆଙ୍କ ସହ ଦୁଇ ତିନି ମିନିଟ୍ ଓ ସୁକନ୍ୟା ସହ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍ କଥା ହୁଅନ୍ତି । ବଡ଼ ହଇରାଣ ହେଉଛନ୍ତି ସିଏ । କାମ ଗୁଡ଼ାଏ ପଡ଼ୁଛି । ଖାଇବା ପିଇବାରେ ଠିକଣା ରହୁ ନାହିଁ । ସୁକନ୍ୟା କେମିତି ଚଞ୍ଚଳ ଯାଆନ୍ତା ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ।

“ତୁମକୁ ବହୁତ ମିସ୍ କରୁଛି । ସବୁବେଳେ ମନେପଡ଼ୁଛି ତୁମେ ।” ପ୍ରତିଦିନ ଫୋନ୍‌ରେ ଏକଥା କୁହନ୍ତି ରତୁରାଜ । ଆନନ୍ଦ ଓ ବିହ୍ୱଳତାରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଯାଏ ସୁକନ୍ୟାର ଭିତର । ଦିନେ ଦିନେ କଥା ହେବା ପରେ ରାତିରେ ଯାଇ କବାଟ ବନ୍ଦ କରି କାନ୍ଦେ ସୁକନ୍ୟା । ଏଇ ଦୁଇପଦ ଶୁଣିବା ପାଇଁ ଯେମିତି ସାରାଦିନ ଚାତକ ପରି ଚାହିଁଥାଏ

ସିଏ ! କଲେଜରେ କ୍ଲାସ୍ ବା ଟ୍ୟୁଟୋରିଆଲ, ଘରେ ରୋଷେଇ, ନଣନ୍ଦମାନଙ୍କ ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ ନେଇ କଥାବାର୍ତ୍ତା, ଶୁଶୁରଙ୍କ ଗରମକ୍ଷାର, ଶାଶୁଙ୍କର ଆଶ୍ଚମାଲିସ୍ ଏସବୁ କିଛି ଠିକ୍ ସମୟରେ ଓ ସୁଚାରୁରୂପେ କରିବା ପାଇଁ ଯେମିତି ଏଇ ଦୁଇପଦ କଥା ରତୁରାଜଙ୍କର ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଯୋଗାଏ ସୁକନ୍ୟାକୁ !

ଯୋଗ ଦେଖ - ଆଠମାସ ଭିତରେ ନାରୀ ଓ ମୀରାଙ୍କ ବାହାଘର ଠିକଣା ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ବାହାଘରର ଏକବର୍ଷ ପୂରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ରାତିନାତି ସେଇଭଳି । ରତୁରାଜ ମାସଟିଏ ଛୁଟି ନେଇ ଆସିଲେ । ବାହାଘରର ଯୋଗାଡ଼ ଚାଲିଲା । ରତୁରାଜ କାହିଁକି କେଜାଣି ଖୁବ୍ ବ୍ୟଥିତ ଦିଶୁଥାଆନ୍ତି । ବର୍ଷେତଳର ସେଇ ଚକ୍ ଚକ୍ ରୂପ ଟିକିଏ ମଉଜି ପଡ଼ିଲା ପରି ବୋଧହେଲା ସୁକନ୍ୟାର । ନିଶ୍ଚୟ ଏକ୍ସଟିଆ - ଖାଇବାକୁ ଠିକ୍ ପାଉ ନ ଥିବେ - ଭିତରଟା ମନ୍ଦି ହୋଇଯାଉଥିଲା ସୁକନ୍ୟାର । ସତରେ କୌଣସି ଭଲ ଜିନିଷ ଖାଇବାକୁ ମନ ବଳୁ ନ ଥିଲା ତାର ।

“ଭାରି ଶୁଖିଲା ଦିଶୁଛ କେତେଦିନ ହେଲା । କ’ଣ ହୋଇଛି ?” ବେହେରୁମରେ ଉଦାସ ଭାବରେ ବସିଥିବା ରତୁରାଜଙ୍କ କେଶ ସାଉଁଳାଇ କୋମଳ ଭାବରେ ପଚାରିଲା ସୁକନ୍ୟା ।

“ଟିକାରେ ଅଛି ସୁକନ୍ୟା । କୁଆଡୁ ଆଣିବି ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଟଙ୍କା ? ବାପାଙ୍କର ଯାହା ଚାକିରି ବେଳର ପଇସା ମୋ ପଡ଼ାପଡ଼ିରେ ଗଲା । ରିଟାଇରମେଣ୍ଟ ପରେ ଏଇ ଛୋଟ ଘର ଖଣ୍ଡିଏ କଲେ । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦଶହଜାର ଟଙ୍କା ବି ନାହିଁ । ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବଙ୍କୁ ଧାର ମାଗିଛି, ଜାଣିଛ ତ ଆଜିର ଦୁନିଆ । କିଏ କାହାକୁ କ’ଣ ଦେଉଛି ? ଧାର ଆଣିଲେ ପୁଣି ଶୁଝିବି ବି କେମିତି ? ମୀରା ଓ ନୀରାଙ୍କୁ ଜଣକେ ଦଶବାର ଭରି ସୁନା ଗହଣା ତ ପୁଣି ଦେବାକୁ ହେବ; ବେଶି ନ ହେଲେ ବି । ତୁମ ବାପା ଆମ ବାହାଘର ବେଳେ ଯାହା କିଛି ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ସେତକ ମୋ ବାହାଘରରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଯାଇଛି । କେବଳ ଅଛି ଭୋପାଳରେ ମୁଁ କିଣିଥିବା ମାରୁତି ଗାଡ଼ିଟା । ତାକୁ ବିକି ଦେବି ଭାରୁଛି । କିନ୍ତୁ ଅଫିସ୍ ଦଶ କିଲୋମିଟର ଦୂର, ଆଉ ଯୋଉ ଗରମ ଭୋପାଳରେ ହେଉଛି - କେମିତି ଯିବାଆସିବା କରିବି ?” ଉଦାସ ଭାବରେ ଏତକ କହି ଦୁଇହାତରେ ମୁହଁ ପୋଛିଲେ ରତୁରାଜ ।

“ଆରେ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ କଥା କହି ତୁମକୁ ବ୍ୟସ୍ତ କରିଦେଉଛି ମୁଁ । ଆସ, ପାଖକୁ ଆସ । ତୁମ ସୁନ୍ଦର ମୁଣ୍ଡକୁ ଏସବୁ ପୁରାଇ ନଷ୍ଟ କର ନାହିଁ ।” ମୁହଁରେ ଯଥାସମ୍ଭବ ହସ ଫୁଟାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରି ଦୁଇହାତରେ ନିଜ ପଛପଟୁ ସୁକନ୍ୟାକୁ ସାମ୍ନାକୁ ଟାଣି ଆଣିଲେ ରତୁରାଜ ।

“ଆଜ୍ଞା, ମୋ ବାପାଙ୍କୁ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ କହିବା କି ?” ଟିକିଏ ଭାବିଲା ପରେ ସୁକନ୍ୟା ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ନାହିଁ, ନାହିଁ ସେ କଥା ହେବ ନାହିଁ । ଶୁଣୁରଙ୍କ ଠାରୁ ମୁଁ ପଇସା ଆଣିପାରିବି ନାହିଁ । ତେବେ ଡିରିଶହଜାର ଖଣ୍ଡେ ଧାର ମିଳିଯାଆନ୍ତା ଯଦି ଭଲହୁଅନ୍ତା । ବଡ଼ଭାଇଙ୍କୁ କିନ୍ତୁ କୁହ - ବାପାଙ୍କୁ ନୁହେଁ । ତାଙ୍କର ତ ଆମେ କିଛି କରିପାରୁ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଗହଣା କିଣିବା କେମିତି ?” ପୁଣି ଉଦାସ ଦିଶିଲେ ରତୁରାଜ ।

- ତାଙ୍କ ହସ ହସ ମୁହଁ କଳା ପଡ଼ିଗଲା; ଯେମିତି ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାଭରା ଆକାଶରେ ଖଣ୍ଡେ କଳାବାଦଳ ଜହ୍ନକୁ ଢାଳିଦେଲା !

“ମୋର କିଛି ଗହଣା ଅଛି । ଅଠର ଭରିଯାଏ । ଏଇ ତୁଡ଼ିତୁଇପଟ, ହାର, ରିଂକୁ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟତକ ଆମେ ମୀରା, ନୀରାଙ୍କ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବା । ଶୁଣ, ତୁମେ ମନା କର ନାହିଁ । ଆମେ ପରେ କିଣିବା ।”

“ନା, ନା, ତୁମ ଗହଣା ଦେଇଦେବା କଥା ମୁଁ ଭାବି ମଧ୍ୟ ପାରୁ ନାହିଁ ।” ରତୁରାଜଙ୍କ ସ୍ଵରରେ କୁଣ୍ଠା ସ୍ଵଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉଥିଲା । “ଛାଡ଼ ସେକଥା, ଆମେ ଆଉଥରେ ଗଢ଼ିବା । ମୋର ଏମିତିରେ ଷାଠିଏ ହଜାର ଯାଏଁ ସେଭିଂସ୍ ଅଛି । ସେତକ ବି ଏଇ ବାହାଘରରେ କାମରେ ଲାଗୁ - ମୋର ତ ଏବେ ଦରକାର ନାହିଁ ।”

“ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୋର, ତୁମ ଯୋଗୁଁ ମୋ ପରିବାରଟି ଡିଷ୍ଟିକ୍ସି ।” ଆନନ୍ଦର ଆତିଶଯ୍ୟରେ ଲୁହ ଆସିଗଲା ରତୁରାଜଙ୍କ ଆଖିରେ ।

ବାହାଘର ପରଠାରୁ କୌଣସି ସଞ୍ଚୟ ହୋଇ ନ ଥିଲା ସୁକନ୍ୟାର । ଦରମା ବି କେତେ ଥିଲା ତା’ର, ଜମାରୁ ଦୁଇହଜାର । ମୀରା ଓ ନୀରାଙ୍କ ସୌଖୀନ ଅଳିକୁ ମେଣ୍ଟାଇବାକୁ ବି ଯଥେଷ୍ଟ ନ ଥିଲା ସେତକ ।

ଏ ଭିତରେ ସୁକନ୍ୟା ଜାଣିପାରିଥିଲା ଯେ ସେ ମାଆ ହେବାକୁ ଯାଉଛି ଓ ଏକଥା ରତୁରାଜଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେଇଥିଲା । ରତୁରାଜ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଲେ ଓ ବାହାଘର ପରେ ସୁକନ୍ୟା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ସହ ଭୋପାଳ ଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି କହିଲେ । ଚାକିରିରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେଇଦେଲା ସୁକନ୍ୟା । ରତୁରାଜଙ୍କ ସହ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ନିଜର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଘର ବସାଇବାକୁ ଯାଉଛି ସିଏ । ପୁଣି କିଛିଦିନ ପରେ ମାଆ ହେବ - ଛୁଆଟିର ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତା’ପରେ କିବା ଚାକିରି ଥିଲା ଇଏ !

ଛଅଟି ମାସ କେମିତି କେତେ କ୍ଷଣ ପରି ବିତିଗଲା ଜାଣିପାରିଲା ନାହିଁ ସୁକନ୍ୟା । ତାକୁ ଯେମିତି କିଏ ମନ୍ତ୍ର କରିଥିଲା ! ରତୁରାଜଙ୍କର ବହୁତ କାମ ପଡୁଥିଲା, ରାତି ଦଶଟା ପୂର୍ବରୁ ସେ କେବେ ଫେରି ପାରୁ ନ ଥିଲେ । ବେଳେବେଳେ ରାତି ଏଗାର ବାର ବାଜି ଯାଉଥିଲା । ସୁକନ୍ୟା ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିବାର ଜାଣି ଭାରି ବିରକ୍ତ ହେଉଥିଲେ ରତୁରାଜ । ଏଇ ଅବସ୍ଥାରେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଖୁଆପିଆ କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି ବାରମ୍ବାର ଚେତାଇ ଦେଉଥିଲେ ସୁକନ୍ୟାକୁ ସେ ।

ତେଲିଭରି ପାଇଁ ସୁକନ୍ୟା ବାପଘରକୁ ଯାଉ ରତୁରାଜ କହିଲେ - ତାଙ୍କ ବାପମାଆ ଅତିବସିଦ୍ଧି ଏକଥା । ସେମାନେ ତ ଭୋପାଳ ଆସିପାରିବେ ନାହିଁ, ଏଇ ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀ ବୟସରେ - ପୁଅ ତାଙ୍କର ବି ଏକୃତିଆ ଏତେ କାମ ପାରିବ ନାହିଁ । ଛୁଟି ବି କୋଉଠୁ ମିଳିବ ତାକୁ ଏତେ ? ସୁକନ୍ୟାର ଜମାରୁ ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲା ରତୁରାଜଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଯିବାକୁ । କିନ୍ତୁ ଆଉ ଉପାୟ ନ ଥିଲା ।

ପୁଅ ଜନ୍ମ ହେବା ପରେ ପରେ ଖବର ପାଇ ଦୁଇଦିନ ପାଇଁ ଆସିଥିଲେ ରତୁରାଜ । ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିଲେ ସୁକନ୍ୟା ପାଇଁ ସୁନ୍ଦର ଦାମିକା ଶାଢ଼ି ଓ ପୁଅ ପାଇଁ ଅନେକ ଖେଳଣା । ଗେହ୍ଲାରେ ପୁପୁନ୍ ବୋଲି ଡାକିଲେ ପୁଅକୁ । ସୁକନ୍ୟା ତା' ଘରସାରା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେଲା ଯେ ପୁଅର ନାଁ ପୁପୁନ୍ ହିଁ ରହିବ, କାରଣ ପ୍ରଥମକରି ରତୁରାଜ ତାକୁ ସେଇ ନାଁରେ ଡାକିଛନ୍ତି । ନିଜର ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଓ ଜୀବନ ବିଷୟରେ ସାନଭଉଣୀକୁ କହୁ କହୁ ଉଛୁଳି ଉଠୁଥିଲା ସୁକନ୍ୟା । ରତୁରାଜ ଫେରିଗଲେ । ପୁଅ ଚିକିଏ ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ ଓ ସୁକନ୍ୟା ସୁସ୍ଥ ହୋଇଗଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଭୋପାଳ ନେଇଯିବେ ବୋଲି ରତୁରାଜ ବାରମ୍ବାର କହିଗଲେ । ମାସକ ପରେ ପୁଅକୁ ଧରି ଶାଶୁଘରକୁ ଚାଲିଆସିଲା ସୁକନ୍ୟା ।

ପୁପୁନ୍‌କୁ ସାତମାସ ପୂରି ଆଠମାସ ଚାଲିଲା । ଆଗପରି ପ୍ରତିଦିନ ନ ହେଲେ ବି ତିନି ଚାରି ଦିନରେ ଥରେ ଫୋନ କରନ୍ତି ରତୁରାଜ । ସେଇ ପୁରୁଣା, ନିତିଦିନିଆ ବାକ୍ୟଟିକୁ ହିଁ ଦୋହରାନ୍ତି - ସୁକନ୍ୟା, ଆଇ ମିସ୍ ଯୁ । ଅଥଚ ସବୁଥର ସୁକନ୍ୟାକୁ ଲାଗେ ଯେମିତି ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ଜୀବନରେ ଏମିତି ନିବିଡ଼ତା ସହ ପରିଚିତ ହେଉଛି ସେ । ରତୁରାଜ କହିଛନ୍ତି, ଖୁବ୍ ଜଳଦି, ବୋଧହୁଏ ଦୁଇ, ତିନିମାସ ଭିତରେ ବଦଳି ହୋଇଯିବ ତାଙ୍କର ଦିଲ୍ଲା । ଏମିତି ସମୟରେ ସୁକନ୍ୟା ଓ ପୁପୁନ୍ କେମିତି ଯିବେ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ? ବରଂ ଦିଲ୍ଲା ଯାଇ ନୂଆଘର ନେଲେ ହିଁ ପରିବାରଟି ଏକାଠି ହେବେ । ସତକଥା - ମାନୁ ନ ଥିବା ମନକୁ ବୁଝାଇଥିଲା ସୁକନ୍ୟା ।

ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ପାଖକୁ ଟଙ୍କା ପଠାନ୍ତି ରତୁରାଜ ବହୁତ ଅଧିକା ବି ନୁହେଁ - ତାଙ୍କ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚ ପରେ ତ ହିଁ ପଠାଇବା କଥା । ସୁକନ୍ୟାର ସୁଛଳତା ଧୀରେ ଧୀରେ କମି ଆସିଲା । ପୁଅ ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ଜିନିଷ ଦରକାର । ବେଳେବେଳେ ନିଜ ବଡ଼ଭାଇଙ୍କୁ କୁହେ - କିଛି କିଛି ଜିନିଷ କିଣିଦିଅନ୍ତି ।

ପୁପୁନ୍ ପାଇଁ ସାର୍ବପାଞ୍ଚ କିଣୁ କିଣୁ ସୁକନ୍ୟାର ଦୂର ସମ୍ପର୍କୀୟ ମାମୁ ପୁଅ ଭାଇ ଦେଖା ହେଲା ।

“ବୁଲୁ ଭାଇ ! ତୁମେ କେବେ ଆସିଲ ?” ସୁକନ୍ୟାର ଏଇ ଭାଇ ମଧ୍ୟ ଭୋପାଳରେ ଚାକିରି କରୁଥିଲେ ।

“ଏଇ ଦୁଇଦିନି ଦିନ ହେଲା । ତୁ କେମିତି ଅଛୁ ?”

“ଭଲ, ଖୁବ୍ ଭଲ ।” ପୁଣି ଖୁସିରେ ଗଦ୍‌ଗଦ ହୋଇଥିଲା ସୁକନ୍ୟା । “ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଆସ, ତୁମ ଛୋଟ ଭଣଜାକୁ ଦେଖିଯିବ ।” ସୁକନ୍ୟା ତାକୁ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ତା’ ପିଇବାକୁ ଡାକିଲା ।

ଚୁଲୁଭାଇ କେମିତି ଇଡ଼ିଆ ହେଉଥିଲେ । କିଛିଯେମିତି କହିବେ କହିବେ ହେଉଥିଲେ ଓ ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଡୋକି ଦେଉଥିଲେ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ।

“କନ୍ୟା, ତୁ ଜାଣିଛୁ କି ନାହିଁ ? ରତୁରାଜ...”

“କ’ଣ ହେଲା ତାଙ୍କର ? ବଦଳି ତ ହେବ ନା ଏବେ ?” ଅଧୀର ହୋଇପଡ଼ିଲା ସୁକନ୍ୟା ।

“କେଜାଣି ? ବଦଳି କଥା ମୁଁ ଜାଣି ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ଅଫିସ୍‌ରେ ତାଙ୍କ କୋଲିର୍ ମୋନା ମାଲହୋତ୍ରା - ଡିଭୋର୍ସ - ଛଅବର୍ଷର ପୁଅ ତା’ର - ରତୁରାଜ ସହ ତାର ସମ୍ପର୍କ ବେଶ୍ କେତେଦିନର ଯେବେଠାରୁ ରତୁରାଜ ଭୋପାଳ ଗଲା ।” - ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଥିଲେ ଚୁଲୁଭାଇ - ଏଇ ପ୍ରତି ଶବ୍ଦର ଓଜନ କେତେ ବୋଧହୁଏ ସେ ତଉଲୁଥିଲେ ଓ ପ୍ରତିଟି ଶବ୍ଦ ଅସ୍ତ୍ରପରି କେମିତି ଓ କୋଉଠି ବିନ୍ଧିବ ସୁକନ୍ୟାର ତା’ ବୋଧହୁଏ ସେ ଧାରଣା କରିପାରୁଥିଲେ । “ଅସମ୍ଭବ ! ଏକଥା ମିଛ ! ଏକଥା କଦାପି ସତ ନୁହେଁ ! ମୋ ରତୁରାଜ ଏମିତି କେବେହେଲେ କରିବେ ନାହିଁ । ବାଜେ କଥା ଏସବୁ । ମୁଁ କଦାପି ବିଶ୍ୱାସ କରିବି ନାହିଁ ।” ଥରୁଥିଲା ସୁକନ୍ୟା - ଦେହର ସମସ୍ତ ତନ୍ତ୍ରୀ ଯେମିତି ଆନ୍ଦୋଳିତ ହେଉଥିଲା ତା’ର ।

“ତୁ ବିଶ୍ୱାସ ନ କରିବା ହିଁ ଭଲ ।” ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଲେ ଚୁଲୁଭାଇ । “ମୁଁ ତେବେ ଯାଉଛି । ଦେଖା ହେବ ।” ସେ ଉଠି ବାହାରିଲେ ।

ସୁକନ୍ୟା ଚାହୁଁଥିଲା, ଚୁଲୁଭାଇ ଆଉ କିଛି ସମୟ ରୁହନ୍ତୁ - ଆହୁରି କିଛି କୁହନ୍ତୁ - ସେ ବିଶ୍ୱାସ ନ କରୁ ପଛେ - କିଛିଟା ଆଶ୍ୱାସନା ଦିଅନ୍ତୁ ।

କିନ୍ତୁ ଚୁଲୁଭାଇ କବାଟ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲେ, କେବଳ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇବା ଛଡ଼ା କିଛି କହିପାରିଲା ନାହିଁ ସୁକନ୍ୟା ।

ସନ୍ଧ୍ୟାର ସେହି ପ୍ରହରରୁ ଯେମିତି ସମୟ ସହିତ ସୁକନ୍ୟାର ଯୋଗସୂତ୍ର ଛିଡ଼ିଗଲା । କୌଣସିମତେ ବେଦ୍‌ରୁମକୁ ଚାଲିଯାଇ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ସେ । ପ୍ରଥମେ ଦୁଇହାତ ପାପୁଲିରେ ମୁହଁ ଘୋଡ଼ାଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଅଳ୍ପସମୟ ପରେ ହାତ ଦୁଇଟି ପଛକୁ କରି ଖଟରେ ଭରା ଦେଇ ବିକଳ ଭାବରେ ଛାତର ଶିଳିଂକୁ ଚାହିଁ କାନ୍ଦୁଥିଲା ସୁକନ୍ୟା । ରତୁରାଜଙ୍କ ପାଇଁ ସେ କରି ଆସିଥିବା ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତୀକ୍ଷାର ପ୍ରତିଟି ଦୁଃଖଦ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ତରଳିଯାଇ ଲୁହରେ ବହିଯାଉଥିଲା ଯେମିତି !

ଅନେକ ସମୟ ପରେ ଉଠିଲା ସୁକନ୍ୟା, ମୁହଁ ଧୋଇ ପୋଛିଲା ଓ ଘରପାଇଁ ରୁଟି ତିଆରି କରିବାକୁ ରୋଷେଇଘରକୁ ଗଲା । ଘୁମନ୍ତ ପୁପୁନ୍ତକୁ ଖୁଆଇସାରି ଶୁଆଇବା ପାଇଁ ବେତୁରୁମକୁ ପଶିବା ମାତ୍ରେ ହିଁ କରେଷ୍ଟି ଚାଲିଗଲା । ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ମହମବତିଟିଏ ଜଳାଇରଖି ଖଟ ଉପରେ ପୁପୁନ୍ତକୁ ଆପୁଡ଼ାଇ ଶୁଆଇଲା ସୁକନ୍ୟା । ପୁପୁନ୍ତ ଶୋଇଯିବା ପରେ ଚାରିପଟେ କେବଳ ଥିଲା ଘଷ୍ଟ ନୀରବ ଅନ୍ଧାର । ଯାହା ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଥିବା ମହମବତିର ଶିଖାଟି ଅରିଉଠୁଥିଲା ମଝିରେ ମଝିରେ । ସେଇଆଡ଼କୁ ଏକ ଲୟରେ ଚାହିଁଥିଲା ସୁକନ୍ୟା ।

ସେଇ ଛୋଟିଆ ଆଲୋକଶିଖାର ସୀମିତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତା ଭିତରେ ସୁକନ୍ୟା ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁପାରିଲା - ରତୁରାଜଙ୍କ ପାଇଁ ତାର ପ୍ରେମ ଓ ଆସକ୍ତି ! ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦେଖୁପାରିଲା ଯେ - ତା' ପାଖରେ ଆଉ କିଛି ଅବଶିଷ୍ଟ ନାହିଁ- କୌଣସି ପ୍ରବଣତା ନାହିଁ । ଯାହା ବା ଥିଲା କେବେ, ହଜିଯାଇଛି ଅନେକଦିନରୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତାର ସମସ୍ତ ଦେହ, ମନ କେବଳ ରତୁରାଜମାନଙ୍କୁ । ବଞ୍ଚିବାର ଏକମାତ୍ର ଆଧାର ରତୁରାଜ ହିଁ । ବିଛାଡ଼ି ପଡ଼ିଥିବା ଆଲୋକଶିଖାର ସୀମିତ ପରିଧିକୁ ସେଇମିତି ଛିର ଭାବରେ ଚାହିଁରହିଥାଏ ସୁକନ୍ୟା । ସେଇ ବଳୟ ଭିତରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିବା ତା' ଜୀବନରୁ, ରତୁରାଜଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରତ୍ୟାଶାକୁ ଜୋର୍ କରି କାଢ଼ିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ସେ । ସେ ଜାଣିଲା ଯେ ଇଏ ସହଜ ନୁହେଁ - ବେଶ୍ କଷ୍ଟକର, ସମୟସାପେକ୍ଷ ଓ ତା'ର ଶରୀର ଏଥିପାଇଁ ଏତେଶୀଘ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯିବେ ନାହିଁ । କିଛି ସମୟର ଦୃଢ଼ ଓ କୁଣ୍ଠା ଭିତରେ ପ୍ରତ୍ୟାଶା ଛିଟିକିପଡ଼ି ବାହାରି ଆସିଲା । କେମିତି ହାଲୁକା ଓ ଖାଲି ଖାଲି ଲାଗିଲା ସୁକନ୍ୟାକୁ । ରତୁରାଜଙ୍କ ପାଇଁ ତା'ର ସମର୍ପିତ ପ୍ରେମରୁ କିଛି ମିଳିବାର ନାହିଁ ତାକୁ ! ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ରତୁରାଜକୁ ଜୀବନର ଅବଲମ୍ବନ କରିଥିଲା ସେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଇ ଅବଲମ୍ବନ ବ୍ୟତୀତ ବଞ୍ଚିବାକୁ ପଡ଼ିବ ତାକୁ ! ଏମିତି ଏକ ଅଭୂତ ଉପଲବ୍ଧି ଛିର କରିଦେଲା ସୁକନ୍ୟାକୁ । କାଲି ସକାଳଠାରୁ ବଞ୍ଚିବା ତା ଜୀବନର ଅନ୍ୟ ଏକ ନୂଆ ଅଧ୍ୟାୟ ହେବ - ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି ନିଷ୍ଠୁରି କଲା ସୁକନ୍ୟା ।

“ଆଇ ମିସ୍ ଯୁ ସୁକନ୍ୟା - ଆଇ ମିସ୍ ଯୁ ଭେରିମର୍ ।” ଯଥାସମୟରେ ରତୁରାଜଙ୍କ ଫୋନ୍ ଆସିଲା । ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ବ୍ୟସ୍ତ ନ ହୋଇ ଫୋନ୍ ରିସିଭ୍ କଲା ସୁକନ୍ୟା । “କଣ କିଛି କହୁ ନାହିଁ ଯେ ? ଦେହ ଭଲ ନାହିଁ କି ?”

“ନା, ନା, ମୁଁ ଭଲ ଅଛି - ପୁପୁନ୍ତ ବି ।”

“ବ୍ୟସ୍ତ ହେବ ନାହିଁ । ଦିଲ୍ଲୀ ଟ୍ରାନ୍ସପର୍ ଅର୍ଡ଼ର ଆସିଲା ପରେ ମୁଁ ଆଗ ଯାଇ ଜଏନ୍ କରିଦେବି, ଚଞ୍ଚଳ ଘର ନେବି ଓ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ପାରିବି ନେଇ ଆସିବି । ଏଇ ଦୁଇମାସ ଭିତରେ ଅର୍ଡ଼ର ଆସିଯିବ ବୋଲି ବସ୍ କହୁଛନ୍ତି ।”

ରତୁରାଜଙ୍କ ବ୍ୟସ୍ତ ସ୍ୱର ଶୁଣିଲା । କିଛି କହିଲା ନାହିଁ ସୁକନ୍ୟା । ମିନିଟିଏ ତୁପ ରହିଲା ।

“ହ୍ୟାଲୋ, ଫୋନ୍ ଧରିଛ ତ ?” ରତୁରାଜଙ୍କ ସ୍ୱର ଭାସିଆସିଲା ।

“ହଁ, କୁହ । ଖାଇ ପିଇ ସାରିଲଣି ?”

“କଣ କହିଲ ? ହଁ ହଁ, ଖାଇସାରିଛି - ଫୋନ୍ କରିଥିଲ କି ? ମୁଁ ଆଜି ଟିକିଏ ବାହାରକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲି ଖାଇବାକୁ । ବ୍ୟସ୍ତ ହେବ ନାହିଁ । ଗୁଡ଼ାଏ ଫୋନ୍ ବିଲ୍ ବଢ଼ିଯାଉଛି । ରହୁଛି, ବାଏ ।” ରତୁରାଜ ଡରଡର ହୋଇ କହୁଥିଲେ ।

“ବାଏ ।” ଫୋନ୍ ରଖିଲା ସୁକନ୍ୟା । ଆଜିଠାରୁ ସାରା ଜୀବନ ବ୍ୟସ୍ତ ନ ହେବା ପାଇଁ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବ ସେ ।

ବିରଳ ରୂପକ

- ଖୋଲିଦିଅ ଅନ୍ଧଛତ୍ର, ପାନଛତ୍ର...
- ଖୋଲିଦିଅ କୋଷାଗାର, ବାଣ୍ଟିଦିଅ ମଣି, ମୁକ୍ତା, ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ରତ୍ନ ଯେତେସବୁ....
- ବାଣ୍ଟିଦିଅ ଉଷାରରୁ ବିଭିନ୍ନ ପୋଷାକ - ସୂତା, ସିଲ୍କ, ପଶମ ଯେତେକ...
- ବନ୍ଦକର ଯୁଦ୍ଧ ପାହାଡ଼ୀ ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କ ସହ ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ....

ଦୀର୍ଘ ପନ୍ଦରବର୍ଷ ନିଃସନ୍ତାନ ରହିବା ପରେ ରାଜାରାଣୀ କନ୍ୟା ସନ୍ତାନଟିଏ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି । ଆନନ୍ଦ ଉଚ୍ଛ୍ୱର ସମୟ - ସବୁପ୍ରକାର କାମ ପଛକୁ ପକାଇ ମଉଜ ମଜଲିସରେ ମାତିଯାଇଛନ୍ତି ପୁରବାସୀ । ଚନ୍ଦ୍ରଭଦ୍ରା ରାଜଜେମାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ପ୍ରବଳ ଭିଡ଼ !

ଶଙ୍ଖା ଧବଳ ବର୍ଷରେ ଗୋଲାପର ଆଭା - ସାମାନ୍ୟ କୁଞ୍ଚିତ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ କେଶ - କ୍ଷୀଣ ଦୀର୍ଘ ତରୁ - ଚିତ୍ର ପ୍ରତିମା ସୁଖରେ ମୁଦ୍ରିତ ଆଖି - ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ପତଳା ଆଙ୍ଗୁଠି ସବୁ ମୁଠା ହୋଇ ରହିଛି - ପଦ୍ମରଜର - ଆଃ ! କି ଅପୂର୍ବ, ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାୟ ସୁଷମାୟୁକ୍ତା ରାଜଜେମା ! ପୁଣି ଅଳ୍ପ କେତେ ସମୟ ପୂର୍ବେ ମାତ୍ର ଜନ୍ମ ନେଇଛନ୍ତି ! ରାଜଜ୍ୟୋତିଷ, ରାଜ ପୁରୋହିତ ମନ୍ତ୍ରପାଠ କରୁଛନ୍ତି, ଲଗ୍ନ ଗଣନା ହେଉଛି - କୋଷୀ ତିଆରି ହେଉଛି - ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୁଭକ୍ଷଣରେ ଜନ୍ମ ରାଜଜେମାଙ୍କର, ପ୍ରଭୃତ ଖ୍ୟାତି, ଧନ, ପରିବାରର ତଥା ରାଜ୍ୟର ହିତାର୍ଥେ ଜନ୍ମ ଏହି ଦୁହିତା - ଦୁଇକୁଳକୁ ହିତା ଶବ୍ଦର ଯଥାର୍ଥ ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରମାଣିତ ହେବ ରାଜଜେମାଙ୍କ ଜୀବନ ଚର୍ଯ୍ୟାରେ । ସର୍ବମଙ୍ଗଳ, ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣ ଯୁକ୍ତା ରାଜକନ୍ୟା ‘ସୁଯଶା’ । ନାମକରଣ କଲେ ରାଜପୁରୋହିତ । ପୁଲକିତ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ ମହାରାଜ, ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଉଠୁଥିଲା ମହାରାଣୀଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳ । ଅପୂର୍ବ ଗୁଣସମ୍ପନ୍ନା ରାଜଜେମା... ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ଚାଲିଥିଲେ ରାଜଜ୍ୟୋତିଷ, କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ସ୍ୱର ଧ୍ୱମେଇଗଲା ତାଙ୍କର, କପାଳରେ କୁଞ୍ଚିତ ରେଖା ଦେଖାଦେଲା - ମୁହୂର୍ତ୍ତଟିଏ ଅଟକିଗଲେ ସିଏ ।

“କ’ଣ ହେଲା ?” ମହାରାଜ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ।

“ହେ ଭଗବାନ୍ ! କ’ଣ ହେଲା ?” କ୍ଷୀଣ ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରିଉଠିଲେ ମହାରାଣୀ ।

“ସେମିତି କିଛି ନୁହେଁ ।” ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଲେ ରାଜଜ୍ୟୋତିଷ । ତେବେ ବି ସାମାନ୍ୟ ଚିନ୍ତିତ ଦିଶୁଥିଲେ ସେ ।

“ଖୋଲି କରି କୁହନ୍ତୁ ପଣ୍ଡିତେ ।” ମହାରାଜ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।

“ଇଏ ଏକ ଅତୁତ କୋଷୀ । ଆସନ୍ତି ଗୃହରେ ଘାତଚନ୍ଦ୍ର । ଏକାଧାରରେ ଆସନ୍ତି ଓ ବିମୁଖତା ଦର୍ଶାଉଛି - ବୋଧହୁଏ ସନ୍ଧ୍ୟାସ ଯୋଗ ରହିଛି ।”

‘ସନ୍ଧ୍ୟାସଯୋଗ ?’ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ ମହାରାଣୀ । ସାମାନ୍ୟ ବିରସ ଦିଶିଲା ଆଖପାଖରେ ଭିଡ଼ି ହୋଇଥିବା ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ।

‘ସନ୍ଧ୍ୟାସ ଯୋଗ ପୁଣି କନ୍ୟା ସନ୍ତାନର ! ଇଏ କେମିତି ସମ୍ଭବ ପଣ୍ଡିତ ମହାଶୟ ?’ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ମିତା ମହାରାଣୀ ପଚାରିଲେ ।

“ମୁଁ ଏପରି କୋଷୀ ଆଗରୁ ଦେଖି ନାହିଁ - ଅତୁତ ଆସନ୍ତି ଓ ବିଚ୍ଛିନ୍ନତା - ବୋଧହୁଏ ଏକାଧାରରେ ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାସ ଭାବ । ଦୁଇଟିଯାକ ଯୋଗ ସମାନ୍ତରାଳ ଭାବରେ ପ୍ରତୀତ ହୋଇଛନ୍ତି - ପରିଣତି କ’ଣ ହେବ, କାହାର ଅଧିକ ଶକ୍ତି ବୁଝା ଯାଉ ନାହିଁ ।” ସ୍ଵଗତୋକ୍ତି କଲେ ରାଜଜ୍ୟୋତିଷ ।

“ନାରାଟିଏର ! ପୁଣି ରାଜଜେମାଙ୍କର ! - ସେ ପୁଣି କେମିତି ସନ୍ଧ୍ୟାସଯୋଗ ! ରାଜଜେମା ପ୍ରାସ୍ତବୟା ହୋଇ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ପ୍ରଦେଶର ରାଜସଭା ମଣ୍ଡନ କରିବା କଥା - ରାଜରାଣୀ ହୋଇ, ସନ୍ତାନବତୀ ହେବା କଥା, ରାଜସିଂହାସନ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଦାୟାଦକୁ ଜବୁଦେଇ ଧନ୍ୟା ହେବା କଥା - ପରିବାରର ମଙ୍ଗଳରେ ବ୍ରତୀ ହେବା କଥା - ସର୍ବୋପରି ଚାକଚକ୍ୟ ଧନାତ୍ୟ ଆଡ଼ମ୍ବରପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ ତାଙ୍କର - କ’ଣ କହୁଛନ୍ତି ଆପଣ ପଣ୍ଡିତ ମହାଶୟ ?” ରାଜରାଣୀ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଦୋହରାଇଲେ ।

“ମୋତେ ବି ସେଇକଥା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି । ଏକଥା ମଧ୍ୟ ସତ୍ୟ, ପୂର୍ଣ୍ଣ ସନ୍ଧ୍ୟାସ ଯୋଗ ଦର୍ଶାଉ ନାହିଁ । ତେଣୁ ପ୍ରକୃତରେ କ’ଣ ଘଟିବ, ଜଣା ପଡ଼ୁ ନାହିଁ । କେତେକାଂଶରେ ଜଟିଳ ଲାଗୁଛି - ପରିଷ୍କାର ତ ଦିଶିଯିବା କଥା ।” ଧୀରେ ଧୀରେ କହୁଥିଲେ ରାଜଜ୍ୟୋତିଷ ।

“କିଛି କରନ୍ତୁ - କିଛି ପ୍ରତିକାରର ଉପାୟ ବାହାର କରନ୍ତୁ !” ମହାରାଣୀ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।

“ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରଖନ୍ତୁ ମହାରାଣୀ - ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିକାରର ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ମୁଁ ପରାମର୍ଶ ଦେବି ।” ରାଜଜ୍ୟୋତିଷ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ ।

କିଛିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ସ୍ଥଗିତ ହୋଇ ଯାଇଥିବା ଆନନ୍ଦ ମଉଛବ ପୁଣି ତେଜି ଉଠିଲା - ନୃତ୍ୟ, ଗୀତ, ସଙ୍ଗୀତର ଆସର ଜମିଉଠିଲା ।

ଯେତେବେଳେ ରାଜବାଟୀରେ ଏମିତି ଉଲ୍ଲାସ, କୋଳାହଳ - ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହି ଯାଇଛି ଘୋଡ଼ାଶାଳର ସଇସ ବନମାଳୀ । ଘୋଡ଼ାଶାଳର ସବୁଠାରୁ

ମଜବୁତ୍, ସୁଦୃଶ୍ୟା ମଲ୍ଲିକା ଜନ୍ମ ଦେଇଛି ଘୋଡ଼ାଛୁଆ - କସରା ରଙ୍ଗର ଛୁଆଟିର କପାଳ ଉପରେ ତିନି କଣିଆ ଧଳା ଦାଗ ଓ ଚାରିଖୁରା ଧଳା । ଆନନ୍ଦରେ ନାଚି ଉଠୁଥିଲା ବନମାଳୀର ମନ । ଆଃ ! ମହାରାଜ କି ଖୁସି ହୋଇ ନ ଯିବେ ଯାକୁ ଦେଖୁ !

କ'ଣ ଯାଉ ନାଁ ଦେବ ବନମାଳୀ ? ଅନ୍ୟ ସମୟ ହୋଇଥିଲେ ପ୍ରଥମେ ସେ ବୌଡ଼ି ଯାଇଥାନ୍ତା ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଏଇ ଖବର ନେଇ । ଯାତନା କରିଥାଆନ୍ତା ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ପାଇଁ ହେଉ ପଛେ, ଘୋଡ଼ାଶାଳକୁ ଆସି ମଲ୍ଲିକାର ଏଇ ସଦ୍ୟଜାତ ସନ୍ତାନକୁ ଦେଖୁଯିବାପାଇଁ ଓ ତାର ନାମକରଣ କରିଯିବାପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ଆଜିର ପରିସ୍ଥିତି ନିଆରା । ଆଜି ରାଜଉଆସ ଓ ସମଗ୍ର ନଗ୍ର ଖୁସିରେ ଫାଟି ପଡୁଛି - ମଉଜ ମଜଲିସରେ ମହଲ ଚାଲିଛି । ରାଜଜେମା ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି କିଛିକ୍ଷଣ ତଳେ - ଅନେକ ଦିନ ରାଜାରାଣୀ ନିଃସନ୍ତାନ ରହିବା ପରେ । ଏବେ କିଏ ପଚାରିବ ମଲ୍ଲିକାର ନୂତନ ଶାବକ କଥା ? ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ ପକାଇଲା ବନମାଳୀ ।

ଥରି ଥରି ଠିଆହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ଶାବକଟି ଓ ପଡ଼ିଯାଉଛି - ଚାରୋଟି ଛୋଟ ଛୋଟ ଗୋଡ଼ ଓ ଟିକି ଟିକି ଖୁରାମାନଙ୍କର ସାମର୍ଥ୍ୟ ହୋଇ ନାହିଁ ସତରେ ଦୃଢ଼ ହୋଇ ତା'ର ଛୋଟିଆ ଶରୀରକୁ ଠିଆ କରାଇବାପାଇଁ । ବନମାଳୀ ତାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ଦେଲା । ସତକୁ ସତ ମାତ୍ର ଦୁଇ ତିନିଥର ପଡ଼ିଯାଇ ଖୁରା ଉପରେ ସିଧା ଭାବରେ ଘୋଡ଼ାଛୁଆଟି ଠିଆ ହୋଇଗଲା - ଯଦିଓ ତା'ର ଚାରୋଟିଯାକ ଗୋଡ଼ ସମାନ୍ତରାଳ ହୋଇ ନ ଥାଏ - ସାମାନ୍ୟ ତେଡ଼ା ଦିଶୁଥାଏ । ମଲ୍ଲିକା ତେରଛା ନଜରରେ ନିଜର ସୁନ୍ଦର ଶାବକକୁ ମନ ପୂରେଇ ଦେଖୁଥିଲା - ତାର ଆଖି ବଡ଼ ବଡ଼ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଯେମିତି ସେ ଛୁଆଟିକୁ ଜଗୁଛି । ବାଟ ଖୋଜିଲା ପରି ଘେଡ଼ାଛୁଆଟି ଶୁଦ୍ଧ ଶୁଦ୍ଧ ମଲ୍ଲିକାର ପଛପେଟ ତଳ ଆଡ଼କୁ ମୁହାଁଇଲା - ମଲ୍ଲିକା ପଛଗୋଡ଼ ଦୁଇଟାକୁ ଟିକିଏ ଫରକଟେଇ ଛୁଆ ପାଇଁ ଜାଗା କରିଦେଲା । ଛୁଆଟି ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ତା' ମାଆର ଚିରରେ ମୁହଁ ଲଗାଇଦେଲା ଓ ଅନେକ ଦିନରୁ ତୃଷାର୍ତ୍ତ ଥିବାପରି ବ୍ୟଗ୍ରଭାବରେ କ୍ଷୀର ଶୋଷିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଏଇ ଦୃଶ୍ୟ ନିତ୍ୟନୈମିତ୍ତିକ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ବିଭୋର ହୋଇ ଉଠିଲା ବନମାଳୀ । ପ୍ରତିଦିନ ଏଇ ଦୃଶ୍ୟର ପୁନରାବୃତ୍ତି ହୁଏ - କୋଉ ନା କୋଉ ଘୋଡ଼ାର ଛୁଆଜନ୍ମ ହୁଏ - ଏଇଭଳି ସେ ମଧ୍ୟ କ୍ଷୀର ଶୋଷିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦିଏ । ଅଥଚ ପ୍ରତ୍ୟହ ଏଇ ଦୃଶ୍ୟ ଅଭିନବ ଲାଗେ ବନମାଳୀକୁ - ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଆଶିଦିଏ ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରତି ଓ ଆପେ ଆପେ ହାତଯୋଡ଼ି ହୋଇଯାଏ ତା'ର ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ।

‘ସାର୍ଥକ’ - ଆଦରରେ ଆଉଁଶି ଦେଲା ଘୋଡ଼ାଛୁଆର ପିଠିକୁ ବନମାଳୀ - ତୋ ନାଆଁ ହେଲା ସାର୍ଥକ । ତୁ ଗୋଟିଏ ଖୁବ୍ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଓ ବଳୁଆ ଘୋଡ଼ା ହେବୁ । ଅତି

ଭଲଦିନରେ ମଧ୍ୟ ତୋର ଜନ୍ମ - ରାଜଜେମାଙ୍କ ଜନ୍ମଦିନରେ । ଉଠିଲା ବନମାଳୀ - ମଲ୍ଲିକାକୁ କିଛି ପୁଷିକର ଖାଦ୍ୟ ଦେବାକୁ ହେବ ।

ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ପରି ବଢ଼ିଉଠିଲେ ରାଜକୁମାରୀ ସୁଯଶା । ରାଜଅନ୍ତଃପୁରରେ ସମସ୍ତ ଅଳିନ୍ଦ ଆଲୋକିତ ହୋଇଉଠିଲା ତାଙ୍କ ପାଇଁ । ଅନ୍ୟଥା ଉଦାସ ହୋଇ ଆସୁଥିବା ରାଜଉଦ୍ୟାନରେ ହସିଉଠିଲେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ, ଫୁଲ ପତ୍ର... । କୋଉଠି ମୟୂରକୁ ନିଜ ହାତରେ ଦାନା ଖୁଆଇଲେଣି ରାଜକୁମାରୀ ତ କୋଉଠି ନାରଙ୍ଗୀ ରଙ୍ଗର ଦୁଇଥାକିଆ ମଦାରଫୁଲକୁ ଆଉଁଶିଲେଣି ରୂପଚାମ୍ ଯାଇ । ରାଜଜେମା ସୁଯଶାଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ପ୍ରିୟ ଥିଲା କାତକେନ୍ଦୁ ଜଳପୁର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ମଳ ଜଳାଶୟ - ତା' ଭିତରେ ପଦ୍ମବନ । ଅତି ପିଲାଟି ଦିନରୁ ସେଇଥିରେ ପହଞ୍ଚିବା ଶିଖୁଥିଲେ ସେ ।

ସକାଳର ବିଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ ଶେଷକରି ଆଠବର୍ଷର ସୁଯଶା ତାଙ୍କର ବୟସ୍କା ସଖୀମାନଙ୍କ ସହ ସ୍ନାନ ସନ୍ତରଣ ସାରି ପାଞ୍ଚ ଛଅଟି ପଦ୍ମଫୁଲ ଧରି ରାଜଉଦ୍ୟାନକୁ ଫେରୁଥିବା ପଥରେ ଉଜ୍ଜଳ ପଦ୍ମକ୍ଷେପରେ ତାଙ୍କୁ ଅତିକ୍ରମ କରିଗଲା ସାର୍ଥକ ।

“ଇଏ କିଏ ? ଯାକୁ ତ ଆଗରୁ ଦେଖି ନାହିଁ !” ଚକିତା ସୁଯଶା ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।

“ଇଏ ପରା ଆମ ଘୋଡ଼ାଶାଳର ସବୁଠାରୁ ବଳୁଆ ଓ ଆଉ ସୁନ୍ଦର ଘୋଡ଼ା । ଦେଖୁନ !” କିଏ ଜଣେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ଜେମାମଣି ! କୋଉଠି ବାଜି ଯାଇ ନାହିଁତ ?” ଧଇଁସଇଁ ହୋଇ ଘୋଡ଼ାଶାଳ ରକ୍ଷକ ବନମାଳୀ ପହଞ୍ଚିଲା । ଏଇଟା ଏଡ଼େ ଚଗଲା ହେଲାଣି ! ଗୋଟିଏ ଆଡ଼କୁ ମୁହାଁଇଲେ ଅନ୍ୟ ଆଡ଼କୁ ବୋହୁଛି ।

“ଇଏ ପରା ସବୁଠାରୁ ବଳୁଆ ଘୋଡ଼ା ! କେତେବର୍ଷ ତାକୁ ?” ସୁଯଶା ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।

“ଜେମାମଣି, ଜମାରୁ ଆଠବର୍ଷ ତାକୁ । ସିଏ ଆପଣଙ୍କ ଜନ୍ମଦିନରେ ହିଁ ଜନ୍ମ ହୋଇଛି ।” ଉତ୍ସାହରେ କହିଉଠିଲା ବନମାଳୀ ।

“ସତେ !” ମୁହଁ ଉଜ୍ଜଳ ହୋଇ ଉଠିଲା ସୁଯଶାଙ୍କର ।

“ତେବେ ମୋତେ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ିବା ଶିଖାଅ । ଏଇ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ିବି ମୁଁ ।” ଟିକିଏ ଜିଦିକଲା ପରି କହିଲେ ସୁଯଶା ।

“ଆପଣ ଏତେ ଛୋଟ, ରାଜକୁମାରୀ । ଆଉ ଅଳ୍ପ କିଛି ବର୍ଷ ପରେ ଆପଣ ନିଶ୍ଚୟ ଶିଖିବେ ।”

“ନା, ମୁଁ ଏବେ ହିଁ ଶିଖିବି ।” ଗୋଡ଼ କଚାଡ଼ି କହିଲେ ସୁଯଶା ।

“ମହାରାଜ ଭୀଷଣ ବିରକ୍ତ ହେବେ ।” ବନମାଳୀ ଶଙ୍କି ଯାଇଥିଲା ।

“ତାଙ୍କୁ ଏବେ କହିବା ନାହିଁ ।”

ଏ ଭିତରେ ସାର୍ଥକ ଆସି ବନମାଳୀ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

“ଇଏ ତ ସବୁଠାରୁ ଭଲ ଘୋଡ଼ା, ଇଏ ମୋତେ ପକାଇ ଦେବ ନାହିଁ - ନା କ’ଣ ?” ଟିକିଏ ଆଗେଇ ଯାଇ କୁନି ରାଜକୁମାରୀ ଘୋଡ଼ାର ପେଟକୁ ଆଉଁଶି ଦେଲେ । ସାର୍ଥକ ମୁହଁ ନୁଆଁଇ କୃତଜ୍ଞ ଭାବରେ ଠିଆହୋଇ ରହିଲା ।

ତା’ ପରଠାରୁ ନିଶା ଲାଗିଲା ପରି ଚାଲିଲା ଘୋଡ଼ାଚଢ଼ା । ଅତି ଅଳ୍ପତ କୋମଳତା ସହ କୁନି ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ପିଠିରେ ବୁଲାଇଥିଲା ସାର୍ଥକ - ଏକଦମ୍ ସୁନା ଘୋଡ଼ା ହୋଇ । ଥରେ ମଧ୍ୟ ଅମାନ୍ୟ ହୋଇ ନାହିଁ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା ବନମାଳୀ ।

ଏ ଭିତରେ ଚାରିବର୍ଷ ବିତିଗଲା । ସାର୍ଥକ ତା’ର ଜୀବନର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସୋପାନରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା ଓ ରାଜକୁମାରୀ ସୁଯଶା ତାଙ୍କ ଶୈଶବ ପ୍ରାୟ ଅତିକ୍ରମ କରୁଥିଲେ । ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ି ବୁଲୁଥିଲା ଟିକିଏ ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲେ ଦୁହେଁ । ଆଗରେ ଟାଙ୍ଗରା ପାହାଡ଼ । ସୁଯଶା ଜିଦିକଲେ ଚଢ଼ିବାପାଇଁ । ସାର୍ଥକ ଅମଙ୍ଗ ହେଉଥିଲା । ଲଗାମ ଭିଡ଼ି ଘୋଡ଼ା ପେଟରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ପାଦରେ ଖୁଞ୍ଚି ଲଗାଉଥିଲେ ସୁଯଶା । କାଗୁ ନ ଥିଲେ ବି ସୁଯଶାଙ୍କୁ ଖୁସି କରିବା ପାଇଁ ସାର୍ଥକ ମନଧ୍ୟାନ ଦେଇ ଚଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ଆଠ ଦଶ କ୍ଷେପା ଯାଇଛି କି ନାହିଁ, ହଠାତ୍ ପଛପଟ ଖୁରାତଳୁ ପଥରଟା ଗଡ଼ି ଗଲା ତା’ର । ପଛଗୋଡ଼ ଖସିଗଲା । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ଆଗଗୋଡ଼ ଦୁଇଟିରେ ସାମନା ପଥରକୁ ମାଡ଼ିବସି ହାମୁଡ଼ାଇ ପଡ଼ିଲା ସାର୍ଥକ ।

“ରାଜକୁମାରୀ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼, ଜଳଦି ଜଳଦି... ଓହ୍ଲଅ, ମୁଁ ବୋଧହୁଏ ଖସିଯିବି ତଳକୁ ।”

କୌଣସିମତେ ବାଳିକା ସୁଯଶା ଘୋଡ଼ା ପିଠିରୁ ଓହ୍ଲାଇଗଲେ । ସାର୍ଥକ କଷ୍ଟେମକ୍ଷେ ଭାରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷା କରି ଠିଆ ହୋଇଗଲା । ପଛକୁ ଚାହିଁଲେ ସେମାନେ । ପ୍ରାୟ ସବୁରୀ ଅଣା ଫୁଟ ଟାଖା ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଆସିଥିଲେ ଦୁହେଁ !

“ସାବାସ୍, ବଢ଼ିଆ ଘୋଡ଼ା ତୁ ସାର୍ଥକ । ବଞ୍ଚାଇ ଦେଲୁ ଆଜି ।” ତା’ ପେଟ ଆଉଁଶି ଆଉଁଶି ସୁଯଶା କହିଲେ ।

“ତୁମେ ବି ତ ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଭଲ ରାଜକୁମାରୀ ।” ତମକି ପଡ଼ିଲେ ସୁଯଶା । କିଏ କହିଲା ? କିଏ ଏଠି ଅଛି ? ଟିକିଏ ଆଗରୁ ପଡ଼ିଯାଉ ଯାଉ ମଧ୍ୟ ଓହ୍ଲାଇ ଯିବାକୁ କହିଥିଲା କିଏ ? ଏଠି ତ କେବଳ ସେ ଆଉ ସାର୍ଥକ । ତେବେ ସାର୍ଥକ କ’ଣ.... ?

“ତୁ କହୁଛୁ ? ତୁ ଶୁଣିପାରୁଛୁ ? କଥା କହିପାରୁଛୁ ?”

ସୁଯଶାଙ୍କର ବିସ୍ମୟର ସାମା ନ ଥିଲା ।

“ମୋ କଥା କେବଳ ତୁମେ ହିଁ ଶୁଣିପାର ରାଜଜେମା”, ଯଦିଓ ମୁଁ ସମସ୍ତଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତା ବୁଝିନେଇପାରେ ।”

ସାର୍ଥକ ମୁହଁ ନୁଆଁଇ ଥିଲା ଓ ବାଁ ପଟ ଆଖି ମେଲି ସୁୟଶାଙ୍କୁ ଚାହିଁଥିଲା ।

ଯା ପରଠାରୁ ଅଭୂତ ବନ୍ଧୁତା ଗଢ଼ିଉଠିଲା ରାଜକୁମାରୀ ସୁୟଶା ଓ ତାଙ୍କ ପ୍ରିୟ ଘୋଡ଼ା ସାର୍ଥକ ମଧ୍ୟରେ । ବିଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ, ଗୃହିନିପୁଣତା ଶିକ୍ଷା, ଚିତ୍ରାଙ୍କନ, ସଙ୍ଗୀତ ଶିକ୍ଷା - ରାଜକୁମାରୀଙ୍କର ସବୁପ୍ରକାର ଶିକ୍ଷାଭ୍ୟାସରେ ତାଙ୍କର ପାଖେ ପାଖେ ରହେ ସାର୍ଥକ । ଦୂରରୁ ଦାସୀମାନେ କେବେ କେବେ ଦେଖନ୍ତି, ରାଜକୁମାରୀ ସୁୟଶା ହସି ହସି ଗଢ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି ଓ ଘୋଡ଼ା ସାର୍ଥକ ସେଇଠି ମୁହଁ ନୁଆଁଇ ଠିଆ ହୋଇଛି । ସେମାନେ ଚକିତ ହୁଅନ୍ତି - କେଉଁ କାରଣରୁ ରାଜକୁମାରୀ ଏକା ଏକା ଏତେ ଉଡ଼ିପୁଲୁ ହେଉଛନ୍ତି ?

ଥରେ ରାତିରେ ରାଣୀମହଲରେ ଚହଳ ପଡ଼ିଗଲା । ରାଜଜେମା ଶୋଉ ନାହାନ୍ତି, ବିଛଣାରେ ଉଠି ବସିଛନ୍ତି ଓ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ଉଆସ ବାହାରେ କୋଉ ହଡ଼ାବଳଦକୁ ତାର ମାଲିକ ବାଡ଼େଇ ବାହାର କରିଦେଇଛି - ସିଏ କୁଆଡ଼େ ଭୋକଶୋଷରେ ବିକଳ ହେଇ କାନ୍ଦୁଛି, ଆତୁର ହେଇ କୁଣ୍ଡାପାଣି ମାଗୁଛି ! ଚକିତ ହେଲେ ଦାସୀ ପରିଜନ । ଜେମା କ’ଣ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲେ କି ଆଉ ! ଏମିତି କ’ଣ ସବୁ କହୁଛନ୍ତି ? ଜିଦ୍ କଲେ ସୁୟଶା କିନ୍ତୁ । ଅଗତ୍ୟା ସେଇ ଅଧରାତିରେ ଦାସମାନେ ଗଲେ ଉଆସ ବାହାରକୁ, ଆଉ ସତରେ ସେଇ ହଡ଼ାବଳଦକୁ ପାଇଲେ । ତାକୁ ଶେଷରେ ତା’ ମାଲିକକୁ ଦେଲେ ଓ ତାଗିଦା କଲେ । ତା’ ପରେ ଯାଇ ରାଜକୁମାରୀ ସୁୟଶା ଶୋଇଲେ ।

ଏଇଭଳି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ବଢ଼ିଚାଲିଲା । କେତେବେଳେ ସୁୟଶାଙ୍କ ଜିଦ୍ରେ ଚିଡ଼ିଆଖାନାର ବୁଢ଼ା ସିଂହକୁ ବଣରେ ଛଡ଼ାଗଲା ତ କେଉଁଠି ପଞ୍ଜୁରି ଭିତରେ ଶୁଆଖାରୀକୁ ବିକିବା ବନ୍ଦ ହେଲା । ଗଧକୁ ଅଧିକ ଖଟାଉଥିବା ଧୋବାକୁ ଜୋରିମାନା ଦେବାକୁ ହେଲା - ଖାଇବାକୁ ନ ଦେଇ ମାଙ୍କଡ଼କୁ ନଚାଉଥିବା ମାଙ୍କଡ଼ବାଲାକୁ ବେତପାହାର ହେଲା । ଏସବୁ କରିବାକୁ ଏତେ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ଧାନର ସହ ସୁୟଶା ଲାଗିପଡ଼ୁଥିଲେ ଯେ ମହାରାଜ ଓ ମହାରାଣୀ ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଗେଲବସର ସନ୍ତାନର ଜିଦ୍ ଭାଙ୍ଗି ପାରୁ ନ ଥିଲେ । ସବୁଠାରୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ କଥା ଯେ ପଶୁହତ୍ୟା, ପଶୁବଳି ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ରାଜ୍ୟରୁ । ଲୋକମାନେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ନିରାମିଷାଶୀ ହେଲେ ।

ରାଜକୁମାରୀ ସୁୟଶା ଯେଉଁଦିନ ଷୋଡ଼ଶ ବର୍ଷରେ ପଦାର୍ପଣ କଲେ, ସେଇଦିନ ରାଜ୍ୟପାଇଁ ଆଉ ଏକ ଆନନ୍ଦମୁଖର ଉତ୍ସବ ଥିଲା । ଖାଦ୍ୟ, ବସ୍ତ୍ର, ଧନ, ଦାନରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟସ୍ତ, ବ୍ୟଗ୍ର ଥିଲା ରାଜଉଆସ ଓ ତାର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର କର୍ମଚାରୀମାନେ ।

ମିଷ୍ଟାନ୍ନ, ବସ୍ତ୍ର, ମୋହର ବଣ୍ଟନ ପରେ ସାମାନ୍ୟ ଅବକାଶ ପାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ସାର୍ଥକ ପାଖରେ ସୁୟଶା । ଅତିସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ନ କାରୁକାର୍ଯ୍ୟମୟ ପୋଷାକରେ ଓ ରତ୍ନଖଚିତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଅଳଙ୍କାରରେ ଆଲୋକିତ ଦିଶୁଥିଲେ ସେ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖୁସିମନରେ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ଖୁଆଇଲେ ସୁଯଶା ନିଜ ହାତରେ ସାର୍ଥକକୁ ।

“ସମସ୍ତେ କହୁଛନ୍ତି ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି, ତୋତେ ମୋର ପୋଷାକ ଆଭୂଷଣ କେମିତି ଲାଗୁଛି ?” ସ୍ନେହରେ ସାର୍ଥକର ପିଠି ଆପୁଡ଼ାଇ ପଚାରିଲେ ସୁଯଶା ।

“- ତୁମେ ମୋତେ ସର୍ବଦା ସର୍ବୋତ୍ତମା ଲାଗ, ରାଜକୁମାରୀ ।”

“ମୁଁ ଚାହିଥିଲି ଶ୍ୱେତ ବର୍ଣ୍ଣର ବସ୍ତ୍ର ପରିଧାନ କରିବାକୁ, କିନ୍ତୁ ମାଆ ଓ ମାଉସୀ ଚାହିଲେ ଯେ ମୁଁ ଏଇ ନୀଳବର୍ଣ୍ଣ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧେ । ଏଇ ରଙ୍ଗ ମୋତେ ପ୍ରକୃତରେ ସାଜୁଛି ତ ?” ପୂର୍ବପରି ଖୁସି ମନରେ ପଚାରିଲେ ସୁଯଶା ।

“ରାଜକୁମାରୀ, ନୀଳରଙ୍ଗ ତୁମକୁ ଖୁବ୍ ମାନୁଥିବ । ତୁମକୁ ଯେତେବେଳେ ଦଶବର୍ଷ ହୋଇଥିଲା - ନୀଳରଙ୍ଗର ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ତୁମେ ରାଜଭବ୍ୟାନରେ ଦଉଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ଆସୁଥିବା ଦୃଶ୍ୟ ଏବେ ବି ମୋ ଆଖିଆଗରେ ନାଚିଯାଉଛି । ଦୂରରୁ ଲାଗୁଥିଲା ଯେମିତି ବର୍ଣ୍ଣଳ ପ୍ରଜାପତିଟିଏ ଘାସର ଗାଲିଚାରେ ଉଡୁଛି !” ଟିକିଏ ରହିଗଲା ସାର୍ଥକ, ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ଦେଲା ଓ ବାମ ଆଖିପତା ଦୁଇଟି ଅଧିକ ମେଲିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା - ଯେମିତି ଅଧିକ ଦେଖିପାରିବ । ଏବେ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଏତେ ବେଶି ରଙ୍ଗ ବାରି ପାରୁ ନାହିଁ ।

‘କାହିଁକି ?’ ସଜାଗ ହୋଇଗଲେ ସୁଯଶା ।

‘ତୁ କାହିଁକି ଦେଖୁପାରୁ ନାହିଁ ?’ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଦୋହରାଇଲେ ସେ ।

‘ରାଜକୁମାରୀ, ଏଇ ତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ତୁମମାନଙ୍କ ଓ ଅନ୍ୟ ଜୀବଜଗତ ଭିତରେ । ତୁମେ ଯେଉଁ ବୟସରେ ପଦାର୍ପଣ କଲେ ପୃଥିବୀ ତୁମକୁ ବର୍ଣ୍ଣମୟ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେବ, ବୃକ୍ଷରାଜି, ଉଦ୍ୟାନ ଅଳିନ୍ଦ ସୁଗନ୍ଧମୟ ବୋଧ ହେବ, ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ଅଧିକ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଲାଗିବ ଓ ଜୀବନ ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞ ହେବ ତୁମେମାନେ - ସେଇ ସମୟକୁ ମୁଁ ଓ ମୋ ପରି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଜ୍ଞାକାରୀ ଜୀବଙ୍କର ତାରୁଣ୍ୟ ଲିଭିଯାଇ ସାରିଥିବ, ରଙ୍ଗ ଓ ଗନ୍ଧ ବାରିବାର ଶକ୍ତି ହ୍ରାସ ପାଇଥିବ । ଧୀରେ ଧୀରେ ମୋର ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ଓ ପ୍ରାଣଶକ୍ତି ପୂରା ଲୋପ ପାଇଯିବ । କଦମ୍ବ ପକାଇ ଦୌଡ଼ିବା ତ ଦୂରର କଥା ମୁଁ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଚାଲି ମଧ୍ୟ ପାରିବି ନାହିଁ - ମୁଁ ଓ ମୋରି ପରି ଜୀବମାନେ ତା’ପରେ ମରିଯିବେ ବା ତାଙ୍କୁ ମାରିଦିଆଯିବ ।’

“ମୁଁ ଏକଥା କଦାପି ଘଟାଇ ଦେବି ନାହିଁ ।” ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ସ୍ୱରରେ ଦୃଢ଼ତା ଥିଲା ଓ ତାଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ଧାରଣ କରିଥିଲା ।

“କିନ୍ତୁ ଏହାହିଁ ସତ୍ୟ ରାଜକୁମାରୀ ।” ସାର୍ଥକର ସ୍ୱର ଉଦାସ ଶୁଭୁଥିଲା ।

ଏତେବଡ଼ ସତ୍ୟକୁ ଏମିତି ଏକ ସୁଦିନରେ ତାରୁଣ୍ୟୋଜ୍ଜ୍ୱଳ ସୁଯଶା ସହ୍ୟ କରି ପାରୁ ନ ଥିଲେ - ତାଙ୍କର ଦୁଇ ଆୟତଚକ୍ଷୁ ଜଳ ଜଳ ହେଉଥିଲା ।

ସେଇ ଦିନ ବନମାଳୀକୁ ତାଜି ସାର୍ଥକର ସର୍ବାଧିକ ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ସୁଯଶା । ବନମାଳୀ ମଧ୍ୟ ଜଣାଇଥିଲେ ଯେ ଘୋଡ଼ାଶାଳରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଯତ୍ନ ସାର୍ଥକର ନିଆଯାଏ ଓ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ସେ ଏବେ ବି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସତେଜ ଅଛି ।

ଯା ପରଠାରୁ ସାର୍ଥକକୁ ଆଉ ହୁତଗତିରେ ବୌଦ୍ଧିବାକୁ ଦେଲେ ନାହିଁ ସୁଯଶା । ବରଂ କେତେବେଳେ ସାର୍ଥକ ପିଠିରେ ବା କେତେବେଳେ ଭୂମିରେ ତାର ପାଖେ ପାଖେ ଚାଲି ଚାଲି ସେମାନେ ଉଆସଠାରୁ ଅନତିଦୂର ବନରାଜିର ବାହ୍ୟସୀମା ସ୍ପର୍ଶକରି ଫେରି ଆସୁଥିଲେ ।

“ଆଜି ଟିକିଏ ଅସ୍ଥିର ଜଣାପଡ଼ୁଛି ରାଜଜେମା !” ସାର୍ଥକ ତାହାଣ ଆଖିରେ ସୁଯଶାଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କରି କହିଲା । ଝାଞ୍ଚି ଦିଶୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସାର୍ଥକ ଜାଣିପାରୁଥିଲା ଯେ ରାଜଜେମା ଆଜି ଆଖୁଷଣ ବିମଣ୍ଡିତା ଓ ସାମାନ୍ୟ ଉତ୍ତେଜିତା ଲାଗୁଥିଲେ ।

“ଜାଣିଛୁ ସାର୍ଥକ, ଆଜି କ’ଣ ହେଲା ? ଆଜି ତାଙ୍କ ସହ ମୋର ପ୍ରଥମଥର ଦେଖାହେଲା । ମୁଁ ଜାଣି ନାହିଁ ଯେ ରାଜବାଟୀ ଭିତରେ ଥିବା ମନ୍ଦିରରୁ ମୁଁ ମାଆଙ୍କ ସହ ଫେରୁଥିବା ବେଳେ ସେ ସେହି ବାଟରେ ସାମନାରୁ ଆସୁଥିଲେ, ମାଆ ପୂଜାସାରି ଆଗେ ଆଗେ ବାହାରି ଗଲେ - ମୁଁ ମାଳାକୁ କହିଥିଲି କେତେଟା ନାଗେଶ୍ୱର ଫୁଲ ତୋଳି ଦେବାପାଇଁ ଓ ସେଥିପାଇଁ ଅଟକି ଯାଇଥିଲି । ମୁଁ ଫୁଲ ଦେଇ ଚଞ୍ଚଳ ମାଆଙ୍କ ସାଥରେ ମିଶିବା ପାଇଁ ଯାଉ ଯାଉ, ହଠାତ୍ କୋଉଠୁ କେଜାଣି ସେ ବାହାରି ଆସିଲେ ଉଦ୍ୟାନ ରାସ୍ତାରେ ।” ଅଟକିଗଲେ ସୁଯଶା ଟିକିଏ, ନିଃଶ୍ୱାସ ନେଲେ ଓ କହି ଚାଲିଲେ, “ସେ ହେଉଛନ୍ତି ରାଜପୁତ୍ର ସୁଜୟ, ଯିଏ କାଲି ରାତିରେ ଆମର ଅତିଥି ହୋଇଛନ୍ତି । ସମସ୍ତେ କୁହାକୁହି ହେଉଛନ୍ତି ଯେ ସେ ପାରିଧିକୁ ଆସିଥିଲେ ଓ ସାମା ଅତିକ୍ରମ କରି ଆମ ରାଜ୍ୟକୁ ଆସିଯାଇଛନ୍ତି । କାଲି ସକାଳେ ଚାଲିଯିବେ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଜାଣେ, ମାଆ କାହାକୁ କହିବାର ଶୁଣିଛି ଯେ, ସେ ମୋତେ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି ଓ ତାଙ୍କ ସହ ମୋର ବିବାହ ହେବା ବାପା ଓ ମାଆ ଚାହାନ୍ତି ।” ପୁଣି ଟିକିଏ ତୁପ୍ତ ରହିଗଲେ ସୁଯଶା । ଇତସ୍ତତଃ ହେଲେ ଟିକିଏ । ମନକୁମନ କହୁଥିଲା ପରି ଗୁଣ୍ଡ ଗୁଣ୍ଡ ହେଲେ - “କିଏ ଜାଣେ ! ଭାରି ସୁନ୍ଦର, ଉଦାର ଓ ହୃଦୟବାନ୍ ତ ଲାଗୁଥିଲେ ! କିନ୍ତୁ କିଏ ଜାଣେ ? ପାରିଧିକୁ ଆସିଥିଲେ ! ସତରେ କ’ଣ ସେ ପଶୁହତ୍ୟା କରୁଥିବେ ? - ମୋତେ ମାର ନାହିଁ, ମାର ନାହିଁ, ଦୟାକର ମୋର ଛୁଆଗୁଡ଼ିକ ଛୋଟ - କହୁଥିବା ଓ ଆଖିରୁ ଲୁହ ବୁହାଉଥିବା ମୃଗୁଣୀକୁ କ’ଣ ସତରେ ସିଏ ଶର ନିକ୍ଷେପ କରି ବଧ କରିପାରିବେ ! ମୋର ପଚାରିବାର ଉଚିତ ଥିଲା - ଆଉ ଟିକିଏ ଅଧିକ ସମୟ ଦେବା ଉଚିତ ଥିଲା ମୋର ।

ସାର୍ଥକ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିଲା ରାଜକୁମାରୀ ସୁଯଶାଙ୍କୁ । ସେ ମଧ୍ୟ ଏକପ୍ରକାର ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ।

“ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ଖୁସି ଲାଗିଲା ତ ? ମନ ପସନ୍ଦ ହେଲା ତ ?” ‘କ’ଣ କହିବି ସାର୍ଥକ ? ଭଲ ତ ଲାଗୁଥିଲେ । ଖୁବ୍ ନରମ ଭାବରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲେ । କେମିତି ଜାଣିବି, କ’ଣ ତାଙ୍କର ପ୍ରକୃତି, କ’ଣ ତାଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ମନକଥା ! ମହାରାଜ ଓ ମାଆଙ୍କର ଇଚ୍ଛା, ବୋଧହୁଏ ସାରାରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସେଇଯା ଇଚ୍ଛା କରେ ଯେ ମୁଁ ରାଜପୁତ୍ର ସୁଜୟଙ୍କୁ ବିବାହ କରେ । ସେମାନଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ଆମ ରାଜ୍ୟଠାରୁ ବହୁତ ବଡ଼ । ରାଜନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏମିତି ଗୋଟାଏ ବନ୍ଧନ ଦୁଇ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ହେବ, ଏକଥା ବି କହୁଛନ୍ତି ସମସ୍ତେ ।” ରାଜକୁମାରୀ ସୁଯଶା ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଲାଗୁଥିଲେ ।

“ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ଅନ୍ତରର ଇଚ୍ଛା କ’ଣ ?” ସାର୍ଥକ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ।

“ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ଅନ୍ତର ପୁଣି କ’ଣ ସାର୍ଥକ ? ଜନ୍ମ ପରଠାରୁ ରାଜକୁମାରୀ ରାଜ୍ୟର । ତାଙ୍କର ଜନ୍ମୋତ୍ସବ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ହର୍ଷୋତ୍ସବ, ତାଙ୍କର ବିଦ୍ୟାଭାସ, ସମରାଜ୍ୟାସରେ ରାଜ୍ୟ ଚମକିତ ହୁଏ । ରାଜ୍ୟର ଗୌରବ ସିଏ । ରାଜ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟ ସ୍ନେହ ଓ ସମ୍ମାନର ପ୍ରତିଦାନ ମଧ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ ହେବ ତାଙ୍କୁ ।”

“ରାଜକୁମାରୀ ଉତ୍ତୁଲ୍ଲ ଜଣାପଡ଼ୁ ନାହାନ୍ତି । ରାଜପୁତ୍ର ସୁଜୟ କ’ଣ ତୁମର ମନୋନୀତ ନୁହନ୍ତି ? ଅନ୍ୟ କେହି କ’ଣ ତୁମର ମନର ମଣିଷ ?”

“ନାହିଁ ସାର୍ଥକ, ସେ କଥା ନୁହେଁ । ରାଜପୁତ୍ର ସୁଜୟ ଖୁବ୍ ଭଦ୍ର ଓ ମାର୍ଜିତ ଜଣାପଡ଼ୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ କ’ଣ ସତରେ ଶିକାର କରୁଥିବେ ?”

ଦୁଇଜଣ ନୀରବରେ ସେମିତି ଅନେକ ସମୟ ଠିଆହୋଇ ରହିଲେ । କେତେ ସମୟ ପରେ ସୁଯଶା ରାଜମହଲକୁ ଫେରିଆସିଲେ ।

ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଡ଼ମ୍ବର ସହକାରେ ରାଜକୁମାରୀ ସୁଯଶା ଓ ରାଜକୁମାର ସୁଜୟଙ୍କର ବିବାହ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ରାଜ୍ୟର ଗଛଲତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କନ୍ଦାଇ ରାଜକୁମାରୀ ସୁଯଶା ବିଦାୟ ନେଲେ । ପତିଗୃହକୁ ଯିବା ପୂର୍ବଦିନ ସାର୍ଥକ ପାଖରେ ଅନେକ ସମୟ ନୀରବରେ ବସି ରହିଥିଲେ ସୁଯଶା ।

“ନିଜର ଯତ୍ନ ନେବୁ ସାର୍ଥକ - ହେଲା କରିବୁ ନାହିଁ ।” ସାର୍ଥକର ପିଠି ଆପୁଡ଼ାଇ ସୁଯଶା ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ ଛାଡ଼ିଲେ ଓ ଧୀରେ ଧୀରେ କୋଳାହଳକୁ ଫେରିଆସିଲେ । କାହିଁକି କେଜାଣି ଯୌତୁକ ଭାବରେ ହାତୀ, ଘୋଡ଼ା, ଗାଈ କୌଣସି ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେବାକୁ ରାଜି ହେଲେ ନାହିଁ ସୁଯଶା । ବିଶାଳ ରାଜ୍ୟର ରାଜପୁତ୍ର ସୁଜୟ ମଧ୍ୟ ଏଥିନେଇ କୌଣସି ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଇଲେ ନାହିଁ ।

ଯଥାସମୟରେ ରାଜକୁମାରୀ ସୁଯଶା ମାତୃତ୍ୱ ଲାଭ କଲେ - କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ପୁତ୍ର ଓ ଦୁଇଟି କନ୍ୟାସନ୍ତାନ ଜନ୍ମ ଦେଲେ । ଏହିସବୁ ଖବର ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଓ

ଆଲୋଚିତ ହେଉଥିଲା । ସାର୍ଥକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇ ଶୁଣୁଥିଲା । ଏ ଭିତରେ ବନମାଳୀର ସମସ୍ତ ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ୱେ ସାର୍ଥକ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଉଥିଲା ଓ ତା'ର ଦୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତି କ୍ଷୀଣ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା ।

- ରାଜକୁମାରୀ ସୁଯଶା ଆସିଛନ୍ତି । ପିତ୍ରାଳୟରେ କିଛିଦିନ ରହିବେ । କିଏ ଜଣେ ଦଉଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ଖବର ଦେଇ ଚାଲିଲା ।

- ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇଉଠିଲା ସାର୍ଥକ ଓ କୌଣସିମତେ ନିଜକୁ ଉଠାଇ ରାଜଉଦ୍ୟାନକୁ ଦୌଡ଼ିଲା ।

- ରାଜକୁମାରୀ ଆସୁଥିଲେ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧୀର ଗନ୍ଧାର ପଦପାତରେ ।

- ହର୍ଷୋତ୍ପୁଲ୍ଲ ହୋଇଉଠିଲା ସାର୍ଥକ । ନିଜ ସହଚରୀମାନଙ୍କୁ ବିଦାକରି ରାଜକୁମାରୀ ଖାସ୍ ତାକୁ ହିଁ ଦେଖା କରିବାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି !

କିନ୍ତୁ ଇଏ କ'ଣ ?

ଇଏ କ'ଣ ରାଜକୁମାରୀ ସୁଯଶା ! ପୁଣି ଥରେ ଭଲ ଭାବରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ସାର୍ଥକ । ଠାଣିରୁ ତ ବାରି ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି ରାଜକୁମାରୀ, କିନ୍ତୁ କାହିଁ ତାଙ୍କର ସେ ଚଞ୍ଚଳ ସତେଜ ଲାବଣ୍ୟ ? ଏମିତି କ'ଣ ଦିଶୁଛନ୍ତି ରାଜକୁମାରୀ ? ହତାଶ ହେଲା ସାର୍ଥକ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖିପାରିବା ପରେ ଟିକିଏ ଚଞ୍ଚଳ ଚାଲିଆସି ଆଉଁଶି ଦେଲେ ପିଠିକୁ ତାର ସୁଯଶା ।

“କେମିତି ଅଛୁ ସାର୍ଥକ ? ମତେ ମନେପକାଉ ନା ନାହିଁ ?” ଏତିକି ମାତ୍ର କହିଲେ ସେ ।

- ସାର୍ଥକର ଅନ୍ତର କାନ୍ଦିଉଠିଲା ଯେମିତି ।

“ରାଜକୁମାରୀ ସୁଯଶାଙ୍କର ସବୁ କୁଶଳତ ? ନୂତନ ରାଜ୍ୟ ଓ ତାର ପରିବେଶ କେମିତି ରାଜକୁମାରୀ ?” ଅନେକ କୌତୁହଳ ଚାପି ଏତିକିମାତ୍ର ପଚାରିପାରିଲା ସାର୍ଥକ । ‘ଜୀବନ ଓ ପରିବେଶ ?’ କିଛି ଯେମିତି ଗୁଞ୍ଜରି ଉଠିଲା ସୁଯଶାଙ୍କ ଭିତରେ ।

“ସେଠି କେହି ଫୁଲର ସୁବାସକୁ ଆତ୍ମୀୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ମୁଗ୍ଧ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ବିଷ୍ଣୁଟ ଫୁଲର ଶଯ୍ୟା ଦେଖି । ଅଥଚ ଗର୍ବ କରନ୍ତି ଯେ ଏମିତି ପୁଷ୍ପଭାର ସେମାନଙ୍କର । ଉଦ୍ୟାନ ଭର୍ତ୍ତି ଫୁଲକୁ ପ୍ରତିଦିନ କଟାଯାଇ କାଠର ବାସ୍ତବରେ ସାଇତାଯାଇ ରସ୍ତାମାନ କରାଯାଏ । ତାରାମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଦେଖି କେହି ରାତି କାଟି ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ - କାକର ପଡ଼ିଥିବା ସକାଳୁଆ ଦୂବଘାସରେ ଖାଲି ପାଦରେ ଚାଲନ୍ତି ନାହିଁ, ବୈଶାଖ ଝଡ଼ରେ, ହେମାଳ ବର୍ଷାପାଣିରେ ଦେହକୁ ଭିଜାନ୍ତି ନାହିଁ, ସନ୍ଧ୍ୟା ବର୍ଷାଭିଜା ମାଟିକୁ କୁଣ୍ଠାଇ ଧରନ୍ତି ନାହିଁ, ସେଠି କେହି ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ରାତିରେ ନଦୀକୂଳରେ ବସନ୍ତି ନାହିଁ, ସେଠି କେହି...”

“ଆଉ ରାଜଜେମା, ବୁଝିଗଲିଣି ମୁଁ ଖୁବ୍ । ଅନେକେ ଏସବୁ କରନ୍ତି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ବଞ୍ଚନ୍ତି ତ ସବଳ ସକ୍ଷମ ଭାବରେ । ଅଥଚ ତୁମେ କି ସରି ହେଲଣି ଆସି ! ଚନ୍ଦ୍ରମା ପରି ମୁଖମଣ୍ଡଳ, ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ରାତି ସ୍ନିଗ୍ଧ ଶରୀର - କି ଅବସ୍ଥା ହେଲାଣି ! ଦୁରାରୋଗ୍ୟ ବ୍ୟାଧି ଗ୍ରାସିଲା ପରି, କିଛି ଜାଣିପାରୁଛ ରାଜଜେମା ?” ଅଧୀର ହୋଇପଡ଼ୁଥିଲା ସାର୍ଥକ ।

ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ ଛାଡ଼ିଲେ ରାଜଜେମା । “ବଡ଼ ଅଜବ ସେ ରାଜ୍ୟ ସାର୍ଥକ । ସେଠାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷ ମାଂସାଶୀ - କେବଳ ମାଂସାଶୀ ।” ରାଜଜେମା ପଦ୍ମପୋଖରୀ ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇଲେ । ନୀରବରେ ତାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କଲା ସାର୍ଥକ ।

“ଏଇ ପଦ୍ମବନ ଏବେ ମଧ୍ୟ କେତେ ସତେଜ !” ମୁଗ୍ଧ ଭାବରେ କହିଲେ ସୁଯଶା ।

“ହଁ ରାଜକୁମାରୀ ଏସବୁ ତୁମେ ହିଁ ତ ତିଆରି କରିଥିଲ । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ଏମିତି ପଦ୍ମବନ ନିଶ୍ଚୟ ତିଆରି ଥିବ ତୁମେ ?” ସାମାନ୍ୟ ଅନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ସାର୍ଥକ ।

“ସେଠାରେ ମୋଦୁରା ଏମିତି କିଛି କାମ ହୋଇପାରି ନାହିଁ । ପଦ୍ମବନ ତିଆରିବାର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନାହିଁ ସେଇ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ।” ସୁଯଶା ଧୀରେ ଧୀରେ କହୁଥିଲେ ।

“ମୁଁ ସେଠାରେ ସବୁବେଳେ କେବଳ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ଦେଖୁଥାଏ । ରାତି ହୋଇଗଲେ ଅପେକ୍ଷା କରେ ଆସନ୍ତା ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତକୁ ।”

“ଆଉ କୁନି କୁନି ରାଜପୁତ୍ର, ରାଜକନ୍ୟାମାନେ ? କେମିତି ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ? ଆସିଲେ ନାହିଁ ତୁମ ସହ ? ଆମେ ସମସ୍ତେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲୁ ସେମାନଙ୍କୁ” - ଉତ୍ସାହରେ କହିଉଠିଲା ସାର୍ଥକ ।

ଟିକିଏ ବିଚଳିତ ଲାଗିଲେ ସୁଯଶା । ନୀରବ ମଧ୍ୟ ରହିଲେ ଘଡ଼ିଏ । “ସେମାନେ ଭଲ ଅଛନ୍ତି, ଯତ୍ନରେ ଓ ଖୁସିରେ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ ତ ରାଜ୍ୟର ।” ପଦ୍ମପୋଖରୀ ଆଡ଼କୁ ସେଇମିତି ଚାହିଁରହି ଅତି ଧୀର ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ରାଜକୁମାରୀ ।

“ସାର୍ଥକ, ଚାଲ ବନରାଜିର ସାମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯିବା, ଯେମିତି ଆଗେ ଯାଉଥିଲେ ଆମେ ।”

କୌଣସି କଥାବାର୍ତ୍ତା ନ କରି ସୁଯଶା ଓ ସାର୍ଥକ ଆଗେଇ ଚାଲିଲେ ।

“ରାଜକୁମାରୀ, ଚାଲ ଫେରିଯିବା । ଅନେକ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଗଲାଣି । ଉଆସରେ ସମସ୍ତେ ତୁମକୁ ଖୋଜୁଥିବେ ।” ନୀରବ ଓ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ସୁଯଶାଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ କହିଲା ସାର୍ଥକ ।

ସେଇଭଳି ନୀରବ, ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଆଗରେ ସୁବିସ୍ତୃତ ବନରାଜିକୁ ଚାହିଁ ରହିଥିଲେ ସୁଯଶା । ଘଞ୍ଚ ବନରାଜି ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତରେ କ୍ଷୀଣ ହୋଇ ଆସୁଥିବା ନାଲିରଙ୍ଗରେ

ଆହୁରି ନିବିଡ଼ ଲାଗୁଥିଲା । ଯେପରି ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ଗମ୍ଭୀର ନୀରବତା ପ୍ରସ୍ତ ପ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ଜମାହୋଇ ଏମିତି ପତଳା ନାଲିରଙ୍ଗ ଧାରଣ କରିଛି ! ଚଢ଼େଇମାନେ ନରମ ଶବ୍ଦ କରି କରି ତା'ରି ଭିତରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯାଉଥିଲେ । ଏକ ଅଭୂତ ଶାନ୍ତି ବିଚ୍ଛୁରିତ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା ଚାରିକଡ଼ରେ ଯେମିତି !

“ପ୍ରକୃତରେ ସାର୍ଥକ, ମୁଁ କ୍ଷୟ ହୋଇ ହୋଇ ଯାଉଥିଲି । ମୋର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଲୟ ଘଟିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଏ ଭିତରକୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ଚାହେ ।” ସେଇ ଗମ୍ଭୀର ନୀରବତା ଆଡ଼କୁ ଆଙ୍କୁଡ଼ି ଦେଖେଇଲେ ସୁଯଶା ।

“ମୋ ସହ ଯିବୁ ସାର୍ଥକ ? ଏଇ ହିଁ ଆମର ଜଗତ ।”

- ପୁଣି କେତେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ନୀରବ ରହିଗଲେ ସେମାନେ ।

- ଧୀର ଭାବରେ ଆଗଗୋଡ଼ ଦୁଇଟି ଭାଙ୍ଗି ନିଜକୁ ନୁଆଁଇ ଆଣିଲା ସାର୍ଥକ ଓ ରାଜକୁମାରୀ ସୁଯଶା ତା' ପିଠିରେ ବସିଲେ । ସାର୍ଥକ ଧୀରେ ଧୀରେ ବନର ନିବିଡ଼ତା ଦିଗରେ ଅଗ୍ରସର ହେଲା । ଦୁହେଁ ନୀରବ ଥିଲେ । ସେଇ ନୀରବତା ପ୍ରସ୍ତ ପ୍ରସ୍ତ ଗମ୍ଭୀର ପତଳା ନାଲିରଙ୍ଗ ସହ ମିଳିତ ହେବାକୁ ଯାଉଥିଲା ।

ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସରି ଆସୁଥିଲା ।

...ଲେଖକ ବା ଲେଖକାଟିଏ ଆଖିକୁ
ଦିଶିଲା ପରି ହଠାତ୍ ପୃଥ୍ବୀକୁ ବଦଳାଇ
ଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ । କେବଳମାତ୍ର ନିଜ ଲେଖା
ମାଧ୍ୟମରେ ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ ପରି ହେଉ,
ଠେଲିହୋଇ ବାହାରି ଆସୁଥିବା ଦୁଃଖର
ଦୁଇଧାର ଲୁହ ପରି ହେଉ ବା ଶତ ସିଂହର
ଗର୍ଜନ ପରି ହେଉ ନିଜର ବସ୍ତବ୍ୟକୁ
ପରିପ୍ରକାଶ କରିପାରିବ । ନିଃସଙ୍ଗତାର
ଯନ୍ତ୍ରଣା, ପ୍ରେମର କୋମଳତା, ମିଳନର
ସାଂଗୀତିକତା ଓ ସତ୍ୟ ଶିବ ସୁନ୍ଦରର
ଆରାଧନା କେବଳ ସାହିତ୍ୟିକଟିଏ ହିଁ ଏକ
ସଙ୍ଗରେ କରିପାରେ ।

- ପାରମିତା

“...ତାଙ୍କର ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ କବିତା ଭଳି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆବେଗ ସଂପନ୍ନ । ବହିଃ ବାସ୍ତବତା ସହ ଅନ୍ତଃ ଜଗତର ବାସ୍ତବତାକୁ ସେ ମିଳାଇ ନେଇ, କେବେ ବା ସଂଗର୍ଷ ଘଟାଇ ଗଳ୍ପର ଭାବାବେଗକୁ ଶାଣିତ କରିଥାନ୍ତି ।”

- ମହାପାତ୍ର ଜୀବନୀ ସାହୁ

“...ପାରମିତା ଶତପଥୀଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଯାହା କୁହା ଯାଇଥାଏ; ତାହା ପୂରା କାହାଣୀଟିର ବ୍ୟକ୍ତ ହୋଇପାରୁଥିବା ଅଂଶ ମାତ୍ର; ଯାହା ବ୍ୟକ୍ତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଅଥଚ ଯାହାକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ କାହାଣୀଟି ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଯିବ; ସେଠାକୁ, ସେଇ ଅନୁଭୂତିକୁ ରାସ୍ତା ।”

- ରମାକାନ୍ତ ରଥ

“...ଶୈଳୀ ବେଶ୍ ଛିତିସ୍ଥାପକ, କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦର୍ଶନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ନୁହେଁ । ଚରିତ୍ରମାନେ ନିଜ ବକ୍ତବ୍ୟ/ଅନୁଭୂତିକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ନିଜେ ହିଁ ସମ୍ମତ ।”

- ସୀତାକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର

“...ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଲେଖିକା । ଗଳ୍ପର ବିଷୟବସ୍ତୁଗତ ଅଭିନବତ୍ୱ ତମକୃତ କରେ ।”

- ମନୋଜ ଦାସ

“...ସଂକ୍ଷିପ୍ତ, ପରିମିତ ଅଥଚ ଭାବଗର୍ଭା ଭାଷା ପାରମିତାଙ୍କ ହାତର ଏକ ନୂତନ ସଂପଦ । ଗଳ୍ପର ଭାବବସ୍ତୁ, ଉପସ୍ଥାପନା ଭଙ୍ଗୀ, ସବୁଠି ଉଦ୍ଦାର୍ଥତାର ଛାପ ଅଛି ।”

- ଦାଶରଥ ଦାସ